

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Cuprins

<i>Ce conține Planul de Management?</i>	10
<i>Ghid succint pentru o mai bună înțelegere a structurii și conținutului</i>	10
<i>A. Introducere</i>	15
A.1. Scopul Planului de Management.....	17
A.2. Baza legală a Planului de Management	17
<i>B. Descrierea Ariei Protejate</i>	19
B.1. Informații Generale	19
B.1.1. Localizare	19
B.1.2. Cadrul legal și administrativ pentru management.....	21
B.1.3. Elaborarea, modificarea, actualizarea și implementarea Planului de Management	28
B.1.3. Drepturi de proprietate, administrare și folosință a terenurilor	31
B.1.4. Factorii interesați	36
B.1.5. Resurse pentru management și infrastructura	37
B.1.6. Planuri și programe relevante pentru managementul AP.....	40
B.1.7. Sistemul de planificare a activităților, monitorizare și raportare	43
B.2. Mediul fizic	44
B.3. Mediul biotic	54
B.3.1. Context biogeografic	54
B.3.2. Habitate	55
B.3.3. Flora	69
B.3.4. Fauna	74
B.3.5. Ecosisteme.....	85
B.3.6. Peisajul	86
B.3.7. Procese naturale.....	87
B.4. Informații socio-economice și culturale	89
B.4.1. Comunități	90
B.4.2. Utilizarea terenurilor și resurselor.....	90
B.4.3. Economia locală	91
B.4.4. Aspecte demografice	94
B.4.5. Aspecte socio-economice	97
B.4.6. Recreere și turism	97
B.4.7. Alte activități economice	99
B.4.8. Cultura locală	100
B.5. Informare, conștientizare, educare	100
B.6. Cercetare.....	101
B.7. Acțiuni de management majore desfășurate în PNDMS+	101
<i>C. Evaluarea situației actuale</i>	101
C.1. Valori.....	101
C.2. Presiuni și amenințări	115
C.3. Evaluarea tendințelor în starea valorilor ariei protejate	132
<i>D. Strategia de management</i>	134
D.1. Viziunea	134

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

D.2. Zonarea Parcului Natural și organizarea teritorială a managementului în siturile Natura 2000	134
D.3. Strategia de management	141
D.4. Planul operațional	143
D.5. Activități și măsuri de management specifice pentru implementarea planului operațional.....	159
E. Asigurarea implementării Planului de Management.....	176
E.1. Sistemul de luare a deciziilor	176
E.2. Resurse necesare pentru implementarea Planului de Management.....	176
E.3. Monitorizarea implementării Planului de Management	178
Bibliografie	179
Raportarea progresului din ariile protejate: Fișa de date	381
Formularul de evaluare	394

Listă figuri

Figura 1. Localizarea Ariilor protejate PNDMS+	19
Figura 2 a-f. Hărțile ariilor protejate ce se suprapun cu PNDMS+ și localizarea acestora.....	27
Figura 3 a-f. Hărțile UAT-urilor peste care se suprapun ariile protejate PNDMS+.	35
Figura 4. Organigrama echipei de Administrare	38
Figura 5. Documentul de desemnare a componenței Consiliului Științific.....	39
Figura 6. Harta Geologică din zona Ariilor Protejate PNDMS+	48
Figura 7. Harta Solurilor din zona Ariilor Protejate PNDMS+	53
Figura 8. Harta folosinței terenurilor în Parcul Natural Defileul Mureșului Superior și ariile protejate anexe - Corine Land Cover 2006.....	86
Figura 9. Analiza comparativă multianuală a efectivelor de ovine și bovine pe județe	93

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Acronime și prescurtări/explicații termeni utilizați în text, glosar de termeni

Ariile protejate Parcul Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe	
APM	Agenție de Protecția Mediului
Administrator	Ocolul Silvic de Regim Gheorgheni
AP	Arie Protejată sau ariile protejate - acronimul și denumirea se referă la întreaga suprafață, care include Parcul Natural Defileul Mureșului Superior și ariile protejate anexe
APIA	Agenția de Plăți și Intervenții pentru Agricultură
CF	Cale Ferată
CJ	Consiliul Județean
CRSC	Comisariatul de Regim Silvic și Cinegetic
DAJ	Direcția Agricolă Județeană
DS	Direcția Silvică
FS	Formular Standard
GAL	Grup de Acțiune Locală
GEF	Fondul Global de Mediu (Global Environmental Fund)
HCJ	Hotărâre a Consiliului Județean
HG	Hotărâre de Guvern
HNVF	High Nature Value Farmlands
IACS	Sistemul Integrat de Administrare și Control
ICAS	Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice, devenit ulterior Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare și Amenajări Silvice „Marin Drăcea”
INS	Institutul național de Statistică
MHC	Micro-hidrocentrale
O MMDD	Ordinul Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile
OS	Ocolul Silvic
OSPA	Oficii de Studii Pedologice și Agrochimice
ORGH	Ocolul Silvic de Regim Gheorgheni
OUG	Ordonanță de Urgență a Guvernului
PNDMS	Parcul Natural Defileul Mureșului Superior
PNDMS+	Parcul Natural Defileul Mureșului Superior și ariile protejate anexe
PVRC	Păduri cu Valoare Ridicată de Conservare
PUG	Plan de Urbanism General
PUZ	Plan Urbanistic Zonal
PVRC	Păduri cu Valoare Ridicată de Conservare
SCI	Sit de Importanță Comunitară (engleză: Site of Community Interest), definit prin OUG 57/2007, art.4 pct.11.
SFC	Stare favorabilă de conservare
SPA	Arie Specială de Protecție Avifaunistică (engleză: Special Protection Area), , definit prin OUG 57/2007, art. 4 pct.12 ¹ .
UA	Unitate Amenajistică

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

UAT	Unitate Administrativ Teritorială
UB	Unitate de Bază (silvicultură)
IUCN	Uniunea Internațională de Conservare a Naturii
UP	Unitate de Producție (silvicultură)
UVM	Unitate Vită Mare

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Glosar de termeni

Activități cu impact	activitățile care au asemenea caracteristici încât se consideră că generează un impact asupra mediului/naturii. Cele cu impact semnificativ sunt definite de legislație.
Activitate de management	una sau mai multe acțiuni care contribuie la obținerea rezultatelor dorite pentru fiecare direcție de management, cum ar fi, de exemplu, activități de patrulare, control, educație, realizarea unor trecători pentru pești sau distrugerea parțială a pragurilor de fund pentru a ajuta menținerea speciei, etc. Acestea sunt descrise la Capitolul D5 și se stabilesc în detaliu cu ocazia întocmirii planurilor de lucru anuale.
Administrația	Administrația Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și a ariilor naturale protejate anexe,
Amenințări	activitățile ce pot apărea în viitor ca urmare a acțiunilor umane desfășurate în mod necorespunzător sau în zone sensibile sau a fenomenelor naturale extreme, putând afecta în mod cumulativ (efectul mai multor acțiuni și / sau fenomene) sau, separat, viabilitatea pe termen lung sau mediu a speciei sau habitatului. Definirea amenințărilor se face luând în calcul acțiuni umane viitoare sau previzibile.
Defrișare	îndepărtarea totală a vegetației lemnoase de pe o anumită suprafață. În cazul în care termenul se utilizează pentru o suprafață din fond forestier, descrie o acțiune de îndepărtare a vegetației lemnoase cu scopul de a schimba categoria de folosință -scoterea din fond forestier-.
Direcție de management	în sensul utilizat în acest PM, termenul descrie ceea ce se dorește a se realiza în vederea atingerii obiectivelor strategice, prin activități și măsuri de management. Se definesc pentru o perioadă de cel puțin 5 ani, detalierea activităților specifice urmând să fie făcută în planurile de lucru anuale.
Formular standard (FS)	documentul în care se redau principalele caracteristici ale siturilor Natura 2000 precum și informații despre speciile și habitatele pentru care au fost desemnate
Habitate de interes de conservare	habitate de interes comunitar incluse în Formularul Standard sau habitate importante pentru speciile de interes comunitar incluse în Formularul Standard - ca loc de hrănire, reproducere, adăpost- habitate rare la nivel național.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Habitat de interes comunitar	habitate naturale de interes comunitar - acele tipuri de habitate care: a) sunt în pericol de dispariție în arealul lor natural; b) au un areal natural redus ca urmare a restrângerii acestuia sau datorită faptului că în mod natural suprafața sa este redusă; c) sunt eșantioane reprezentative cu caracteristici tipice pentru una sau mai multe dintre cele 5 regiuni biogeografice specifice pentru România: alpină, continentală, panonică, stepică și pontică.
Habitat prioritare	habitate aflate în pericol de dispariție, pentru a căror conservare Comunitatea Europeană și ca urmare Statele Membre are o responsabilitate specială
Legea Pajiștilor	Legea nr. 86/2014 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991.
Management activ	în cazul prezentului document, termenul se folosește pentru a indica necesitatea realizării unor Activități și măsuri de management destinate special menținerii stării favorabile de conservare a speciilor și habitatelor de interes de conservare sau refacerii acestei stări. Fără Activitățile și măsurile respective, valorile de interes conservativ se pot degrada sau pot dispărea, cum ar fi de exemplu pierderea de habitate importante de pajiști în cazul necosirii fânețelor.
Management adaptabil	acțiunile de management sunt astfel definite încât să permită adaptarea la modificări ale sistemelor naturale intervenite pe perioada de aplicare a planului de management sau redefinirea Activităților și măsurilor de management, dacă prin monitorizare se dovedește că acest lucru este necesar
Management participativ	planificarea și implementarea Activităților de management se face cu implicarea / participarea factorilor interesați
Măsuri de management	sunt reguli specifice de utilizare a terenurilor și resurselor din aria protejată impuse de statutul de aria protejată, respectiv de necesitatea atingerii obiectivelor ariei protejate, de obicei incluse în Regulamentul ariei protejate. Exemplu: vegetația uscată se va îndepărta doar prin cosire -nu este permisă incendierea-
Natura 2000	Este o rețea europeană de zone naturale protejate care cuprinde un eșantion

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

	<p>reprezentativ de specii sălbatice și habitate naturale de interes comunitar. A fost constituită nu doar pentru protejarea naturii, ci și pentru menținerea acestor bogății naturale pe termen lung, pentru a asigura resursele necesare dezvoltării socio-economice. Este un instrument de conservare aplicabil la realizat în scopul conservării capitalului natural comun al statelor UE.</p>
<p>OUG 57/2007</p>	<p>Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și a faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare</p>
<p>Pajiște</p>	<p>tip de ecosistem natural / seminatural și categorie de utilizare a terenurilor care poate lua forma utilizării fie ca pășune, fie ca și fâneată.</p>
<p>Pajiști (pășuni) împădurite</p>	<p>suprafețe de teren cu folosința de pajiște (pășune), pe care se regăsește vegetație cu arbori cu peste 40% închidere a coronamentului (consistență minim 0,4) pe o suprafață minimă de 0,5 ha.</p>
<p>Pajiști cu arbori</p>	<p>pajiști cu arbori izolați, sau pâlcuri de arbori cu grad de acoperire a coronamentului sub 40% (consistență sub 0,4). Sunt utilizate ca și pășuni sau pășuni și fânețe.</p>
<p>Presiuni</p>	<p>activități din trecut sau care au loc în prezent, ce apar/există ca urmare a acțiunilor umane desfășurate în mod necorespunzător sau în zone sensibile sau sunt generate de fenomene naturale extreme și care afectează, în mod cumulat (efectul mai multor acțiuni și/sau fenomene) sau separat viabilitatea pe termen lung sau mediu a speciei sau habitatului.</p>
<p>Pajiști permanente</p>	<p>denumite în continuare pajiști, sunt suprafețe agricole de pășuni și fânețe, naturale sau semi-naturale, folosite pentru producția de iarbă sau de alte plante erbacee furajere, care nu au fost incluse timp de cel puțin 5 ani în sistemul de rotație a culturilor și care sunt utilizate pentru pășunatul animalelor și producerea de furaje, cu respectarea bunelor condiții agricole și de mediu. În categoria pajiști sunt cuprinse și: pășunile împădurite cu consistența mai mică de 0,4, calculată numai pentru suprafața ocupată efectiv de vegetația forestieră și pășunile alpine. (articolul 1 - ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ Nr. 34 din 23 aprilie 2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991)</p>
<p>Specii de interes de</p>	<p>specii de interes comunitar, incluse în Formularul Standard sau specii</p>

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

conservare	importante pentru speciile de interes comunitar, incluse în Formularul Standard - de exemplu pentru că sunt sursă hrană – sau specii rare protejate la nivel național
Specii de interes comunitar	speciile care pe teritoriul Uniunii Europene sunt: periclitare, vulnerabile, rare
Specii prioritare	speciile periclitare, vulnerabile, rare sau endemice pe teritoriul UE, pentru a căror conservare Comunitatea Europeană are o responsabilitate specială datorită proporției reduse a arealului acestora pe teritoriul Uniunii Europene.

Ce conține Planul de Management?

Ghid succint pentru o mai bună înțelegere a structurii și conținutului

Planul de management este structurat în așa fel încât să se poată face o analiză cât mai bună a informațiilor de care se dispune la data elaborării. Informațiile și analizele sunt redactate astfel încât detaliile tehnice să fie prezentate cât mai succint pentru fiecare din domeniile la care se face referire - în principal ecologie, biologie, hidrologie, silvicultură, agricultură și altele - dar suficiente pentru a permite o bună înțelegere a legăturilor între situația actuală, tendințele de viitor și măsurile de management planificate. În cele ce urmează se redă foarte pe scurt ce conține fiecare capitol, sperând că astfel vom ajuta la înțelegerea mai ușoară a conținutului Planului de Management, permițând cititorului să se concentreze pe capitolele care îl interesează în mod deosebit.

Rezumat - redă succint aspectele principale din Plan

A. Introducere – *De ce plan de management?*

De ce este nevoie de planul de management și care sunt prevederile legale în baza cărora s-a elaborat.

B. Descrierea AP – *Care este situația actuală în AP? – aspecte care explică și /sau influențează AP*

Conține o descriere a situației actuale a AP, ca și cum s-ar "fotografia" zona la momentul elaborării Planului de Management, pentru a se cunoaște situația actuală. Descrierea conține informații utile pentru elaborarea strategiei și a măsurilor de management (Capitolul D). Informațiile sunt relevante pentru elaborarea celorlalte capitole din PM.

B.1. Informații generale

despre ce arii protejate este vorba,
unde se află AP și ce suprafețe includ,
cine sunt proprietarii și gestionarii terenurilor, resurselor naturale și ale ariilor protejate,
cine sunt cei ce au interese și care desfășoară activități în AP,
ce resurse are și ce activități a desfășurat până în prezent custodele.

B.2. Descrierea mediului fizic și biotic

B.2.1. informații minime despre relief, rețeaua de ape, climă - factori ce determină prezența habitatelor și speciilor-,

B.2.2. situația actuală cu privire la prezența speciilor și habitatelor -prezentarea rezultatelor inventarierilor de teren- – reflectată și în hărțile din anexe.

B.3. Informații socio-economice și culturale

Aria protejată nu este "ruptă" de contextul socio-economic. Ceea ce se întâmplă în zonă influențează în mod semnificativ biodiversitatea. Capitolul conține informații sumare cu privire la situația socio-economică, necesare pentru a defini situația AP pe teritoriile localităților / comunelor, tendințele de dezvoltare, interesul pentru terenurile și resursele naturale din zonă, situația sistemului educațional - pentru stabilirea programelor de educație pentru natură -, potențialul pentru noi activități legate de valorile naturale.

Toate acestea pot influența semnificativ managementul AP, întrucât activitățile umane au, în general, impact asupra naturii.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

B.4. Informare, conștientizare, educare – activități desfășurate până în prezent. Ariile protejate au un rol important pentru educare și conștientizare cu privire la importanța protecției naturii. Este important să se știe ce s-a făcut până în prezent pentru a ajuta la planificarea acestui gen de activități pe viitor.

B.5. Cercetare – ce aspecte relevante pentru managementul AP au fost cercetate până în prezent și ce infrastructură există pentru cercetare aplicată?

B.6. Acțiuni de management majore desfășurate în AP – ce s-a făcut până în prezent pentru managementul AP - principalele acțiuni și rezultate.

C. Evaluarea situației actuale - *Ce trebuie să păstrăm / îmbunătățim în zonă și de ce sunt necesare măsuri de management. Care sunt presiunile și amenințările?*

Informațiile de la capitolul C sunt analizate din perspectiva conservării valorilor pentru care au fost declarate ariile protejate.

C.1. Valori – *Ce trebuie să menținem sau să îmbunătățim în AP? - Valori*

Se descriu valorile care trebuie păstrate sau îmbunătățite. În cazul siturilor Natura 2000 este vorba, obligatoriu, despre habitatele și speciile pentru care au fost declarate, conform Formularului Standard, dar au fost identificate și alte specii și habitate, respectiv alte valori considerate importante pentru zonă. Pe aceste valori se concentrează acțiunile de management pe viitor (Capitolul D4).

C.2. Presiuni și amenințări: *Ce trebuie reglementat pentru a menține sau îmbunătăți valorile? Presiuni și amenințări*

Sunt descrise activitățile umane care, din cauza modului în care se desfășoară, au un impact asupra valorilor sau pot avea impact pe viitor.

C.3. Evaluare – *Care este starea actuală și tendințele în viitor în ce privește valorile AP?*

Se analizează dacă valorile sunt în stare corespunzătoare și care va fi evoluția amenințărilor? Analiza se face în baza celor descrise la Capitolul B.1 cu referire doar la valorile identificate în capitolul C.1. și luând în calcul tendințele viitoare din perspectiva amenințărilor identificate în capitolul C.2.

D. Strategia de management - *Ce vrem pentru zonă pe viitor? Cum se va face managementul?*

Natura și resursele naturale nu pot fi gestionate eficient pe termen scurt. Trebuie să definim ce anume vrem să obținem pe o perioadă mai lungă, iar PM să descrie ce anume ar trebui făcut în următorii cinci ani pentru a ne apropia de realizarea țelului –viziunii - propus. Cunoscând valorile avute, situația lor actuală, presiunile și amenințările la care sunt supuse, se definește o strategie pe termen mediu sau lung, răspunzând la întrebările de mai jos.

D.1. Viziunea - *Cum vrem să arate AP peste 50 de ani?*

D.2. Organizarea teritorială a managementului – *În ce zone din AP trebuie să impunem condiții pentru desfășurarea activităților umane astfel încât să menținem sau să îmbunătățim valorile?*

Se stabilește dacă sunt necesare măsuri speciale de management în anumite zone. Zonele cu cerințe speciale în ceea ce privește măsurile de management sunt prezentate pe hartă. Această planificare "teritorială", din punct de vedere a măsurilor de management, este foarte importantă, întrucât anumite aspecte vor trebui reflectate în managementul terenurilor și resurselor.

D.3. Strategia de management:

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Care este strategia pe termen mediu, definită în baza informațiilor din capitolele B și C? Domeniile pe care se vor concentra eforturile de management și obiectivele pentru fiecare din acestea.

Se descrie cum anume va fi organizat managementul, definind domeniile pe care vor fi desfășurate activitățile de management și ce anume vrem să obținem pe fiecare din aceste domenii -obiective-.

D.4. Planul operațional pe cinci ani – *Ce acțiuni de management sunt necesare pentru a realiza obiectivele definite la Capitolul D.3?*

Ce trebuie făcut în următorii cinci ani pentru a ne asigura că se menține sau se îmbunătățește starea speciilor și a habitatelor, respectiv a celorlalte valori, se reduc amenințările și se asigură un cadru corespunzător pentru ca zona să poată beneficia de o dezvoltare durabilă.

D.5. Activități și măsuri de management specifice pentru implementarea planului operațional *Cum anume se pot realiza acțiunile din Planul operațional? Exemple de activități și măsuri de management*

Se dau exemple de activități și măsuri de management, eventual restricții pentru câteva din acțiunile de management definite în capitolul D.4. Acest capitol cuprinde prevederi care se regăsesc și în Regulament.

E. Asigurarea implementării Planului de Management – *Cum se implementează în mod eficient Planul de Management?*

E.1. Sistemul de luare a deciziilor – *Cine ia deciziile în cazul în care trebuie modificate anumite prevederi din Planul de Management?*

E.2. Resurse necesare pentru implementarea Planului de Management - *Ce resurse umane și financiare sunt necesare pentru realizarea activităților din PM?*

E.3. Monitorizarea implementării Planului de Management – *Cum apreciem dacă ne atingem obiectivele și cum ne asigurăm că măsurile de management sunt adaptate – dacă este necesar - pentru atingerea obiectivelor?*

Se explică cum anume se urmărește implementarea PM, cum se măsoară impactul activităților de management și succesul lor, cine trebuie să măsoare și când și cum se folosesc rezultatele monitorizării pentru a îmbunătăți măsurile de management.

Sumar

Parcul Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe, numite în continuare PNDMS+, au fost desemnate pentru a proteja și conserva valori naturale deosebite pentru România și Uniunea Europeană. Este o zonă foarte importantă, întrucât aici se regăsesc cele mai reprezentative areale pentru unele specii și habitate din țara noastră și totodată este o zonă ce asigură conectivitatea necesară pentru menținerea stării de conservare favorabile a unor valori de biodiversitate.

Viziunea pe termen lung pentru această zonă a fost definită astfel:

Parcul Natural Defileul Mureșului Superior PNDMS+ este o zonă întinsă în care echilibrul om-natură a generat și păstrează în continuare un mediu de viață favorabil atât pentru comunități cât și pentru biodiversitate.

Pentru realizarea viziunii este necesar ca toți cei care trăiesc în această zonă, dar și autoritățile și instituțiile cu rol în managementul terenurilor și al resurselor naturale, să înțeleagă cât este de important să se mențină și chiar să se îmbunătățească starea valorilor deosebite care se găsesc aici și să contribuie în mod activ la păstrarea lor.

Un obiectiv extrem de important pentru această arie protejată este asigurarea menținerii și refacerii stării favorabile de conservare pentru toate speciile și habitatele de interes comunitar, așa cum se prevede în directivele europene de conservare a naturii. Aceste specii și habitate sunt importante pentru menținerea sănătății naturii în zonă, fiind astfel importante pentru asigurarea sănătății societății și economiei locale.

Pentru păstrarea acestor valori vor fi planificate și realizate măsuri de management variate, grupate în acest plan pe domenii, și anume:

✓ Programul 1. Managementul biodiversității

Scop: Menținerea / refacerea stării favorabile de conservare pentru habitatele și speciile de interes conservativ prin aplicarea și îmbunătățirea măsurilor de management în colaborare cu proprietarii /adminstratorii de terenuri și resurse naturale.

✓ Programul 2. Turism și promovare

Scop: Integrarea ariilor protejate în strategia și programele de vizitare locale/regionale și îmbunătățirea infrastructurii de vizitare în vederea contribuției la conștientizarea importanței valorilor naturale și la dezvoltarea economică a comunităților locale.

✓ Programul 3. Informare, conștientizare, educație ecologică

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Scop: Creșterea nivelului de acceptare a PNDMS+ și obținerea sprijinului factorilor interesați în vederea realizării obiectivelor de conservare ale PNDMS+ prin activități de informare, conștientizare, educație ecologică, în colaborare cu factorii interesați și comunitățile locale.

✓Programul 4: Administrare

Scop: : Asigurarea unei structuri funcționale de management în copul implementării eficiente a Planului de Management al PNDMS+.

✓Programul 5. Monitorizare și evaluare

Scop: Implementarea unui sistem de monitorizare a planului de management prin analiza și evaluarea periodică a acțiunilor și indicatorilor cheie în vederea adaptării planului de acțiune.

Planul de management stabilește responsabilitatea implementării măsurilor speciale de management pentru conservarea sau utilizarea durabilă a resurselor naturale, impunând implicarea nu numai a administrației, dar și al autorităților, așa cum se precizează prevede în articolul 21 aliniatul 6 al OUG 57/2007: ”Autoritățile locale și naționale cu competențe și responsabilități în reglementarea activităților din ariile naturale protejate sunt obligate să instituie, de comun acord cu administratorii ariilor naturale protejate și, după caz, cu autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor, măsuri speciale pentru conservarea sau utilizarea durabilă a resurselor naturale din ariile naturale protejate, conform prevederilor planurilor de management.” Planul operațional de la Capitolul D.4 stabilește responsabilitățile pentru implementarea acțiunilor de management. Ca urmare este foarte important ca implementarea planului de management să se facă în parteneriat și prin colaborare cu factorii interesați.

Planul de management conține o descriere succintă a ariilor protejate, o prezentare a valorilor și amenințărilor identificate, o evaluare a tendințelor și, în baza acestora, stabilește măsurile de management în planul operațional. Planul conține și o evaluare a necesarului de resurse financiare. Planul de monitorizare stabilește cadrul pentru monitorizarea eficienței măsurilor de management, al administrării ariei protejate, urmând să ofere informații importante pentru adaptarea măsurilor de management pe viitor.

Acest plan se constituie într-un ghid extrem de important nu numai pentru administratorul ariilor protejate, ci și pentru autorități, instituții, proprietari și administratori de terenuri, care trebuie să reprezinte punctul de pornire într-o cooperare multilaterală în managementul zonei.

A. Introducere

Prin proiectul **“MANAGEMENTUL INTEGRAT AL PARCULUI NATURAL DEFILEUL MUREȘULUI SUPERIOR ȘI AL ARIILOR NATURALE PROTEJATE ANEXE”**, beneficiarul și-a propus să contribuie la menținerea stării de conservare favorabilă a speciilor și habitatelor de interes comunitar și național prin managementul participativ al parcului natural, al ariilor de protecție avifaunistică SPA și a ariilor speciale de conservare - care în prezent sunt situri de interes comunitar SCI - asigurându-se în același timp cadrul necesar pentru o utilizare durabilă a resurselor naturale ca fundament de dezvoltare pentru comunitățile locale.

Obiectivul de menținere a stării de conservare favorabilă a speciilor și habitatelor de interes comunitar și național, trebuie să se bazeze pe înțelegerea situației actuale a speciilor și habitatelor de interes conservativ, a activităților economice și a modului în care sunt gestionate terenurile și resursele naturale, dar și a planurilor și strategiilor locale de dezvoltare pe termen mediu și lung. În plus, adaptarea strategiilor locale la obiectivele de mediu specifice zonelor Natura 2000 necesită sprijinul actorilor locali, al antreprenorilor, dar și al populației din comunitățile ce fac parte din zona de interes.

Parcul Natural Defileul Mureșului Superior și ariile protejate anexe, au fost desemnate pentru a proteja și conserva valori naturale deosebite atât pentru România cât și pentru Uniunea Europeană. Această zonă este cu atât mai importantă din perspectiva conservării biodiversității, fiind una din cele mai mari suprafețe acoperite de arii protejate din Carpații Orientali

Un principiu de bază care a fost luat în considerare la elaborarea planului este faptul că biodiversitatea și diversitatea culturală stau la baza economiei locale – în mod direct sau indirect, oferindu-le comunităților posibilitatea de a avea o viață echilibrată și armonioasă, în comuniune cu patrimoniul natural,

Complexitatea și specificul managementului acestor AP este dată în principal de:

- multitudinea de valori pentru care s-au declarat ariile protejate,
- numeroasele presiuni și amenințări ce derivă din cerințele / necesitatea de dezvoltare economică a zonei, în situația în care strategiile de dezvoltare existente nu definesc clar condițiile în care comunitățile locale se pot dezvolta durabil, cu menținerea resurselor și a serviciilor naturale cel puțin în starea lor actuală sau chiar îmbunătățirea lor,
  - numărul mare al factorilor interesați: proprietari și administratori de terenuri și resurse naturale, comunități locale, autorități, instituții, organizații,
  - faptul că responsabilitatea managementului terenurilor și a resurselor naturale revine proprietarilor și gestionarilor acestora, ceea ce impune necesitatea unei colaborări între aceștia și Administrație pentru implementarea activităților și măsurilor de management;

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

- faptul că, prin desemnarea ca sit de interes comunitar (SCI), aceste AP sunt parte integrantă a unei rețele de arii protejate și situri Natura 2000, ce mențin atributele naturale necesare asigurării spațiului vital pentru numeroase specii și asigură coridor de trecere pentru carnivorele mari;
- caracterul neprevăzut al schimbărilor din natură și necesitatea adaptării la aceste schimbări.

Ca urmare, se impune o planificare atentă, asigurându-se cadrul necesar pentru un management adaptabil și participativ.

Managementul adaptabil se referă la posibilitatea adaptării soluțiilor de management la realitățile caracteristice fiecărui moment. Acest plan trebuie să stabilească măsuri de management pentru gestionarea unor valori naturale supuse unor modificări greu de anticipat, modificări ce pot apărea atât din cauza unor factori naturali cât și din cauza unor factori antropici. Drept urmare, planul operațional a fost astfel elaborat încât să permită flexibilitate în stabilirea zonelor în care se fac intervențiile și în detalierea măsurilor și acțiunilor de management, având astfel un caracter adaptabil.

Principiul **managementului participativ** impune implicarea factorilor interesați, atât în procesul de elaborare a planului, cât și în implementarea acestuia. Pe parcursul elaborării planului au fost organizate întâlniri și dezbateri cu factorii interesați, Administrația siturilor depunând eforturi semnificative pentru a se asigura că toți cei interesați au fost informați și consultați în mod corespunzător. În acest scop au fost organizate fie atât întâlniri publice, cât și grupuri de lucru cu specialiști din cadrul principalelor instituții cu responsabilități în zona siturilor.

Strategia de management, respectiv viziunea, obiectivele specifice pe domenii și subdomenii, direcțiile de management și acțiunile, respectiv măsurile de management au fost elaborate cu sprijin tehnic din partea echipei SC ProPark-Arii Protejate SRL. Deciziile finale, cu privire la aceste aspecte, au fost luate de către Administrație și Consiliul Științific, în urma discuțiilor și consultărilor cu factorii interesați. Consultările sunt încă în desfășurare, prezenta versiune a Planului urmând să fie supusă comentariilor în continuare.

Planul de management este un instrument important pentru a atrage atenția asupra importanței naturii și a resurselor naturale pentru în vederea dezvoltării durabile a comunităților și asupra necesității menținerii acestora pentru generațiile viitoare. În vederea asigurării bazelor pentru dezvoltare durabilă a zonei, prevederile Planului de management vor fi integrate în planurile strategice relevante, conform articolului 21 alineatul 5 al OUG 57/2007: "Planurile de amenajare a teritoriului, cele de dezvoltare locală și națională, precum și orice alte planuri de exploatare/utilizare a resurselor naturale din aria naturală protejată vor fi armonizate de către autoritățile emitente cu prevederile planului de management."

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

A.1. Scopul Planului de Management

Planul de management a fost elaborat în vederea identificării strategiei de management integrat, stabilirii măsurilor de management și de monitorizare pentru următoarele arii protejate: Parcul Natural Defileul Mureșului Superior, Parcul Național Călimani, ROSPA0030 Defileul Mureșului Superior, ROSPA0033 Depresiunea și Munții Giurgeului, ROSCI0019 Călimani – Gurghiu, ROSCI0113 Mlaștina după Luncă, ROSCI0243 Tinovul de la Dealul Albinelor, Mlaștina cea mare Remetea, Mlaștina după Luncă, Defileul Toplița-Deda, Molidul de rezonanță din Lăpușna, Piemontul Nyires, Rezervația Peisagistică Seaca. Planul de management urmărește îndeplinirea scopului pentru care acestea au fost desemnate.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007, privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011 stabilește prin articolul 11 că "Ariile naturale protejate de interes comunitar sunt create pentru impunerea unor măsuri speciale în vederea conservării unor habitate naturale și/sau specii sălbatice de interes comunitar. În cazul suprapunerii ariilor naturale protejate de interes comunitar cu ariile protejate de interes național, se va realiza un singur plan de management integrat, ținând cont de respectarea categoriei celei mai restrictive arii naturale protejate în zonele de suprapunere".

Planul de management stabilește responsabilitatea implementării măsurilor speciale de management pentru conservarea sau utilizarea durabilă a resurselor naturale, așa cum se precizează în articolul 21 aliniatul 6 al OUG 57/2007: "Autoritățile locale și naționale cu competențe și responsabilități în reglementarea activităților din ariile naturale protejate sunt obligate să instituie, de comun acord cu administratorii ariilor naturale protejate și, după caz, cu autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor, măsuri speciale pentru conservarea sau utilizarea durabilă a resurselor naturale din ariile naturale protejate, conform prevederilor planurilor de management." Ca urmare, Planul operațional detaliat de la Capitolul D.4 stabilește responsabilitățile pentru implementarea acțiunilor de management.

A.2. Baza legală a Planului de Management

Planul de Management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe a fost elaborat conform prevederilor constituite prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice aprobată prin Legea nr. 49/2011 cu modificările și completările ulterioare, care stabilește prin articolul 21 alineatul 7 că :

"Ariile naturale protejate de interes comunitar sunt create pentru impunerea unor măsuri speciale în vederea conservării unor habitate naturale și/sau specii sălbatice de interes comunitar. În cazul suprapunerii totale a ariilor naturale protejate, se va realiza un singur plan de management, ținând cont de respectarea categoriei celei mai restrictive de management. În cazul suprapunerii parțiale a ariilor naturale protejate, planurile de management ale acestora se elaborează astfel încât în zonele de suprapunere să existe o corelare a măsurilor de conservare, cu respectarea categoriei celei mai restrictive de management."

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Art. 21. prevede următoarele:

alineatul 1 - Planurile de management și regulamentele ariilor naturale protejate care au structuri de administrare special constituite se elaborează de către administratorii acestora, prin consultarea consiliilor consultative de administrare, se avizează de către consiliile științifice și se aprobă prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului, apelor și pădurilor, emis în baza avizelor autorităților publice centrale din domeniul culturii, dezvoltării regionale și administrației publice și al agriculturii și dezvoltării rurale.

alineatul 7 - Ariile naturale protejate de interes comunitar sunt create pentru impunerea unor măsuri speciale în vederea conservării unor habitate naturale și/sau specii sălbatice de interes comunitar. În cazul suprapunerii totale a ariilor naturale protejate, se va realiza un singur plan de management, ținând cont de respectarea categoriei celei mai restrictive de management. În cazul suprapunerii parțiale a ariilor naturale protejate, planurile de management ale acestora se elaborează astfel încât în zonele de suprapunere să existe o corelare a măsurilor de conservare, cu respectarea categoriei celei mai restrictive de management.

PM reprezintă un cadru stabil și comun de armonizare a obiectivelor de conservare și protecție ale capitalului natural cu cele ce vizează dezvoltarea socio-economică în Parcul Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe, lucru care denotă caracterul integrat al acestuia.

Ținând cont de faptul că acest plan trebuie să stabilească măsuri de management pentru gestionarea unor valori naturale ce acoperă o suprafața foarte mare (peste 200.000 ha), cu multe comunități și activități umane în zonă, ce au un impact asupra valorilor naturale, modificări ce pot totuși apărea și sub cauzalitatea unor factori naturali, planul operațional a fost elaborat ținându-se cont atât de interesele de conservare a speciilor și habitatelor, dar și de interesele socio economice specifice zonei.

În vederea asigurării bazelor pentru dezvoltare durabilă a zonei, prevederile Planului de management vor fi integrate în planurile strategice relevante, conform articolului 21 alineatul 5: "Planurile de amenajare a teritoriului, cele de dezvoltare locală și națională, precum și orice alte planuri de exploatare/utilizare a resurselor naturale din aria naturală protejată vor fi armonizate de către autoritățile emitente cu prevederile planului de management."

Având în vedere obligația legală de elaborare a unui plan de management integrat, în cele ce urmează se va face referire la toate ariile protejate care se suprapun cu cele două arii protejate de interes comunitar.

B. Descrierea Ariei Protejate

B.1. Informații Generale

B.1.1. Localizare

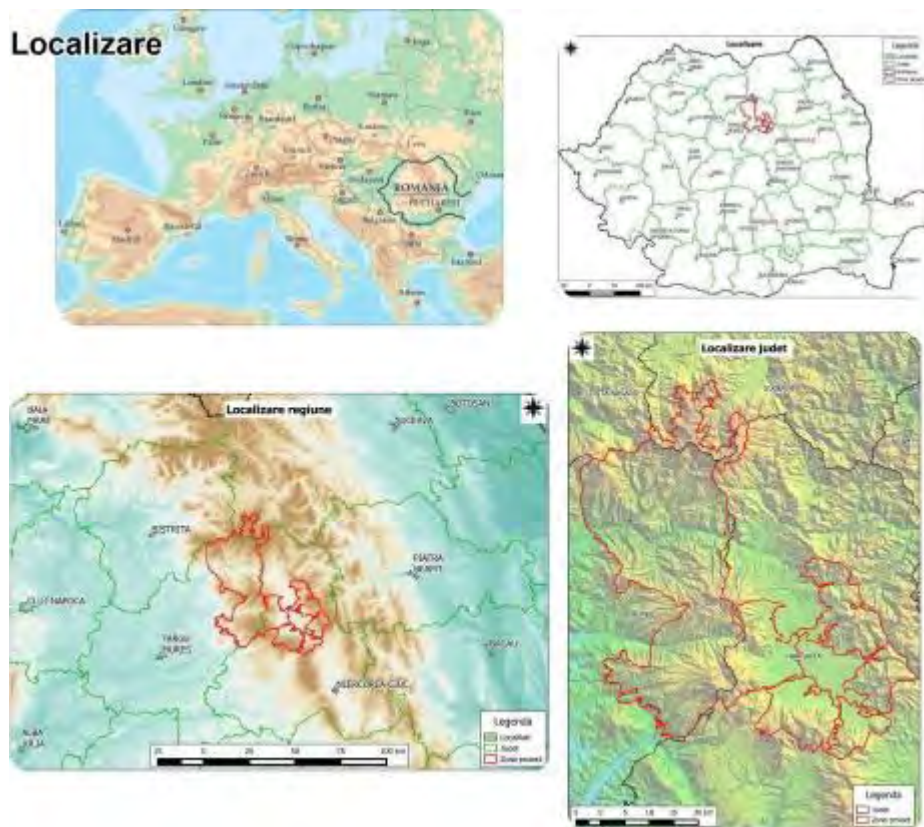

Figura 1. Localizarea Ariilor protejate PNDMS+

PNDMS+ se întinde pe o suprafață de 208.859,85 ha pe teritoriile administrative a patru județe: Harghita 36,5%, Mureș 58 %, Suceava 5% și Bistrița-Năsăud 0,5%.

Acesta cuprinde parțial localitățile: Jud. Harghita: Bilbor, Borsec, Cârța, Ciumani, Corbu, Dănești, Ditrău, Gheorgheni, Joseni, Lăzarea, Praid, Remetea, Sândominic, Sărmaș, Subcetate, Suseni, Toplița, Tulgheș, Vărșag, Voșlăbeni. Jud. Mureș: Brâncovenești, Chiheru de Jos, Deda, Eremitu, Gurghiu, Hodac, Ibănești, Lunca Bradului, Răstolița, Rușii-Munți, Sovata, Stânceni, Vătava. Jud. Suceava: Dorna Candrenilor, Panaci, Poiana Stampei, Șaru Dornei.

La nivel regional: Situl este inclus în două regiuni de dezvoltare: Regiunea de Dezvoltare Centru și Regiunea de Dezvoltare Nord-Est.

La nivel județean: Situl este situat pe teritoriul județelor Mureș, Harghita, Suceava și Bistrița Năsăud.

Zona de implementare a prezentului plan de management și suprafața PNDMS+ este redată mai jos pentru fiecare sit în parte după cum urmează:

- Parcul Natural Defileul Mureșului Superior: Latitudine N 46° 57' 37" și Longitudine E 25° 5' 20"

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Județul Mureș: Deda 3,62%, Răstolița: 14,91%, Lunca Bradului: 9,63%, Stânceni: 23,78%.

- Parcul național Călimani: Latitudine N 47° 7' 39.869" și Longitudine E 25° 10' 11.843" E
- Județul Mureș: Deda, Răstolița, Lunca Bradului, Stânceni, Ideciu de Jos, Brâncovenesti, Aluniș
Județul Suceava: Vatra Dornei, Panaci, Șaru Dornei, Dorna Candreni, Poiana Stampei.
Județul Bistrița Năsăud: Tiha Bârgăului, Prundu Bârgăului, Bistrița Bârgăului, Josenii Bârgăului, Marișel, Șieut, Monor, Dumitra și Vătava
- ROSCI0019 Călimani – Gurghiu: Latitudine N 46° 54' 55" și Longitudine E 25° 5' 59".
Acesta este amplasat pe 2 județe: - Județul Harghita: Bilbor (3%), Joseni (5%), Praid (2%), Toplița (6%); - Județul Mureș: Chiheru de Jos (67%), Deda (38%), Eremitu (19%), Gurghiu (15%), Hodac (1%), Ibănești (71%), Lunca Bradului (99%), Răstolița (99%), Rușii-Munți (<1%), Sovata (68%), Stânceni (94%), Vătava (25%);
- ROSCI0113 Mlaștina după Luncă: Latitudine N 46° 37' 56" și Longitudine E 25° 36' 6".
Județul Harghita: Suseni (1%), Voșlăbeni (3%)
- ROSCI0243 Tinovul de la Dealul Albinelor: Latitudine N 46° 45' 32" și Longitudine E 25° 18' 33".
Județul Harghita: Joseni (<1%).
- ROSPA0030 Defileul Mureșului Superior: Latitudine N 46° 57' 37" și Longitudine E 25° 5' 20".
Județul Mureș: Deda (3%), Lunca Bradului (12%), Răstolița (14%), Stânceni (14%).
- ROSPA0033 Depresiunea și Munții Giurgeului: Latitudine N 46° 43' 47" și Longitudine E 25° 26' 20".
Acesta este amplasat pe 2 județe: Județul Mureș: Chiheru de Jos (21%), Ibănești (27%), Sovata (20%); Județul Harghita: Cârța (12%), Ciumani (88%), Joseni (68%), Lăzarea (15%), Praid (4%), Remetea (52%), Suseni (47%), Voșlăbeni (36%).

PNDMS+ se situează în regiunea central-estică a României iar sub aspect fizico-geografic aceasta se găsește în Grupa Centrală a Carpaților Orientali (Carpații Moldo-Transilvani), suprapunându-se peste unitățile majore de relief Munții Călimani, Munții Gurghiu, Munții Giurgeului, Nordul Munților Harghita care delimitează central Depresiunea Giurgeului și Defielul Mureșului Toplița-Deda.

Defileul Deda-Toplița are o lungime de 33 km și formează limita dintre Munții Călimani și Munții Gurghiu, de natură vulcanică, din grupa centrală a Carpaților Orientali. Munții Călimani și Gurghiu, munți situați la nord și respectiv la sud de defileul Mureșului aparțin compartimentului sud - estic al lanțului vulcanic neogen Oaș – Gutâi – Țibleș – Călimani – Harghita.

Defileul leagă Depresiunea Giurgeului cu Podișul Transilvaniei și reprezintă cea mai lungă străpungere prin lanțul vulcanic din țara noastră. Defileul este caracterizat de prezența unor sectoare foarte înguste, cu versanți abrupti și înalți, cu numeroase conuri de dejecție alcătuite din bolovăniș vulcanic.

În proiecție Stereografică 1970, coordonatele centroidului ariei protejate sunt: x=519832.663; y=593909.856.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

B.1.2. Cadrul legal și administrativ pentru management

Desemnarea, limitele și categoriile de management ale PNDMS+

Ariile protejate ce fac obiectul Planului de Management cuprind arii naturale protejată de interes național cum ar fi Parcul Natural Defileul Mureșului Superior și Parcul Național Călimani, precum și arii protejate de interes comunitar conform Directivei Consiliului 92/43/CEE privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică, desemnat prin Ordinul Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile nr. 1143/2007, privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a Rețelei Ecologice Europene Natura 2000 în România modificat prin Ordinul Ministrului Mediului și Pădurilor nr. 2387/2011.

Actele normative care au stat la baza desemnării lor sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Tabel 1. Acte normative care au stat la baza declarării ariilor protejate

Aria protejată	Declarate și reconfirmate prin*
Parcul Natural Defileul Mureșului Superior	Hotărârea nr. 1143 din 18 septembrie 2007 privind instituirea de noi arii naturale protejate. Avizat de Comisia pentru Ocrotirea Monumentelor Naturii cu nr. 1.098/CJ/25.04.2006 B, 1.752/4.04.2006.
Parcul Național Călimani	Ordinul nr. 7/1990 al M.A.P.P.M. (15.300 ha) Legea nr. 5 din 6 martie 2000, Secțiunea a III-a - zone protejate, Anexa I articolul I pct 2 (24.041 ha) H.G. nr. 230/2003
ROSPA0030 Defileul Mureșului Superior	Hotărârea de Guvern nr. 1284 / 2007 Hotărârea de Guvern nr. 971/2011
ROSPA0033 Depresiunea și Munții Giurgeului	Hotărârea de Guvern nr. 1284 / 2007 Hotărârea de Guvern nr. 971/2011
ROSCI0019 Călimani - Gurghiu	Ordinul Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile nr. 1.964 / 2007 Ordinul Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile nr. 2387/2011
ROSCI0113 Mlaștina după Luncă	Ordinul Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile nr. 1.964 / 2007 Ordinul Ministrului Mediului și Pădurilor nr. 2387/2011
ROSCI0243 Tinovul de la Dealul Albinelor	O MMDD nr. 1.964 / 2007 Ordinul Ministrului Mediului și Pădurilor nr. 2387/2011
Mlaștina cea mare Remetea	Legea nr. 5/ 6 martie 2000 Hotărârea Consiliului Județean Harghita Nr. 162/2005
Mlaștina după Luncă	Legea nr. 5/ 6 martie 2000 Hotărârea Consiliului Județean Harghita Nr. 162/2005.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Defileul Toplița-Deda	Legea nr. 5/ 6 martie 2000
Molidul de rezonanță din Lăpușna	Hotararea Consiliului Județean Mureș nr. 19/1993 Legea nr. 5/ 6 martie 2000
Piemontul Nyires	Legea nr. 5/ 6 martie 2000 Hotărârea Consiliului Județean Harghita Nr. 162/2005
Rezervația Peisagistică Seaca	Hotărârea Consiliului Județean Mureș nr. 19/1993. Hotărârea de Guvern nr. 2151/2004

Limitele **PNDMS** (Anexa 1) au fost stabilite prin Hotărârea nr. 1143 din 18 septembrie 2007 privind instituirea de noi arii naturale protejate. Limitele PNC (Anexa1) au fost stabilite prin Hotărârea nr. 230 din 4 martie 2003 privind delimitarea rezervațiilor biosferei, parcurilor naționale și parcurilor naturale și constituirea administrațiilor acestora. Limitele Siturilor Natura 2000, anexe ale PNDMS, sunt puse la dispoziția factorilor interesați de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului prin intermediul paginii de internet www.biodiversity.ro/n2000, conform actului normativ menționat. Hărțile se găsesc pe pagina web a Ocolului Silvic de Regim Gheorgheni, <http://www.osrgh.ro/natura-2000-rospa0033-depresiunea-muntii-giurgeului.php?lang=ro>.

Limitele PNDMS+ și a rezervațiilor naturale care sunt integral parte a sitului sunt prezentate pe harta din Figura 2.

Conform recomandărilor IUCN¹, orice arie protejată poate fi încadrată într-una din cele șase categorii de management² definite de această organizație pe baza obiectivelor de management. Categoria de management reflectă principalele obiective de management așa cum sunt definite de către IUCN. Toate ariile protejate, indiferent de motivele desemnării sau de nivelul la care sunt desemnate (național sau european), pot fi încadrate într-una din cele 6 categorii IUCN (Dudley 2008). Ca urmare, pe lângă tipurile de arii protejate de interes național definite în legislația românească - care corespund categoriilor IUCN Ia, II, III, IV, V -, și siturile Natura 2000 pot fi încadrate în categoriile IUCN. Încadrarea ajută la înțelegerea obiectivelor de management așa cum sunt descrise în ghidul IUCN. Având în vedere principalele obiective de management ale acestor situri, se poate face o corespondență cu categoriile de management IUCN, care este prezentată în Tabelul 2. Analizând obiectivele de management, se consideră că ariile protejate care fac obiectul acestui plan pot fi încadrate fie în categoria IV IUCN - arii pentru managementul habitatelor și speciilor, fie în categoria V – peisaj terestru protejat.

Tabelul de mai jos prezintă categoria de management în care se încadrează fiecare arie protejată, conform criteriilor IUCN.

¹ Uniunea Internațională de Conservare a Naturii (International Union for Conservation of Nature)

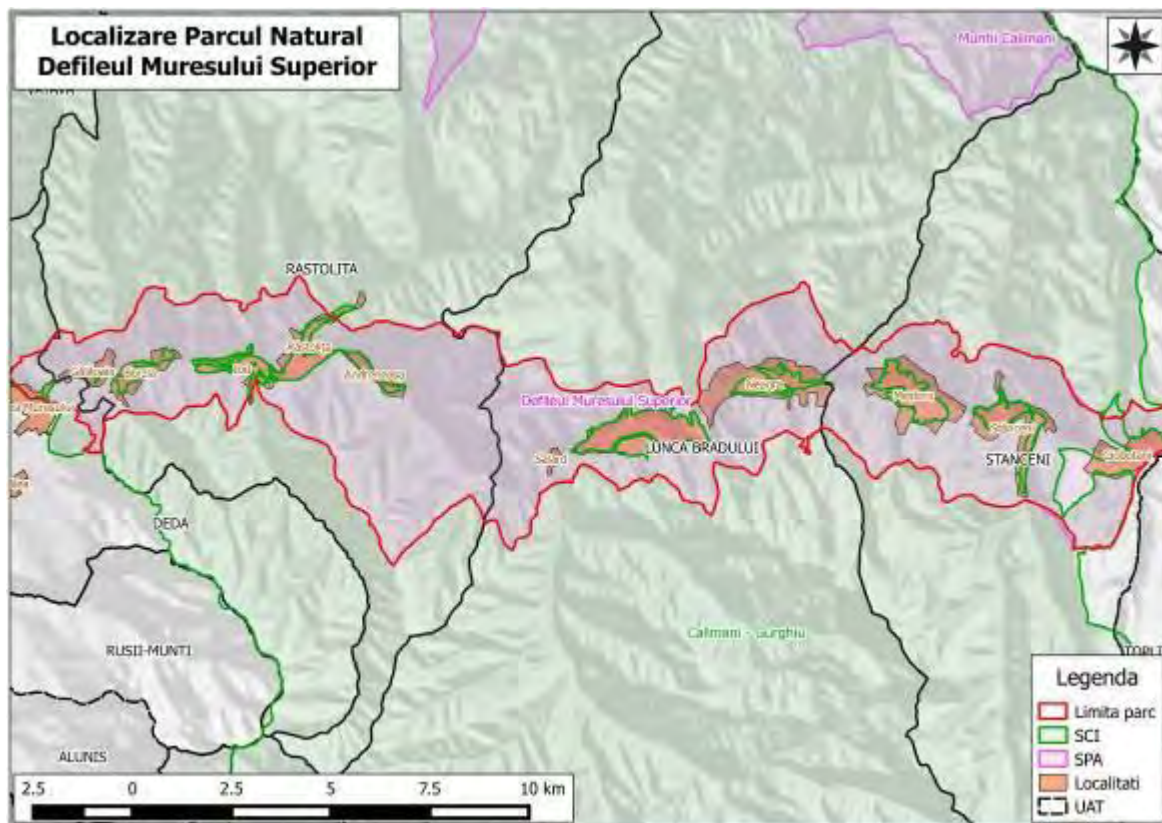
² Dudley, N., (Editor) (2008) Guidelines for Applying Protected Area Management Categories, Gland, Switzerland: IUCN – versiunea în limba română: <http://www.propark.ro/ro/publicatii/ghidul-privind-aplicarea-categoriilor-de-management-al-ariilor-protejate-75.html>. Aceste categorii de management sunt recunoscute în [Legea 49/2011](#).

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Tabel 2. Situația PNDMS+ la care se referă planul de management

Numele PNDMS+	Categorია PNDMS+ conform	
	Legislației Românești	IUCN
Parcul Natural Defileul Mureșului Superior	PN	V
Parcul Național Călimani	PN	II
ROSPA0030 Defileul Mureșului Superior	SPA	V
ROSPA0033 Depresiunea și Munții Giurgeului	SPA	V
ROSCI0019 Călimani - Gurghiu	SCI	V
ROSCI0113 Mlaștina după Luncă	SCI	V
ROSCI0243 Tinovul de la Dealul Albinelor	SCI	V
Mlaștina cea mare din Remetea	Rezervație naturală	IV
Mlaștina după Luncă	Rezervație naturală	IV
Defileul Toplița-Deda	Rezervație naturală	IV
Molidul de rezonanță din Lăpușna	Rezervație naturală	IV
Piemontul Nyires	Rezervație naturală	IV
Rezervația Peisagistică Seaca	Rezervație naturală	IV

În ceea ce urmează sunt redate hărțile ariilor protejate care constituie **PNDMS+** după cum urmează:

Figura 2a.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

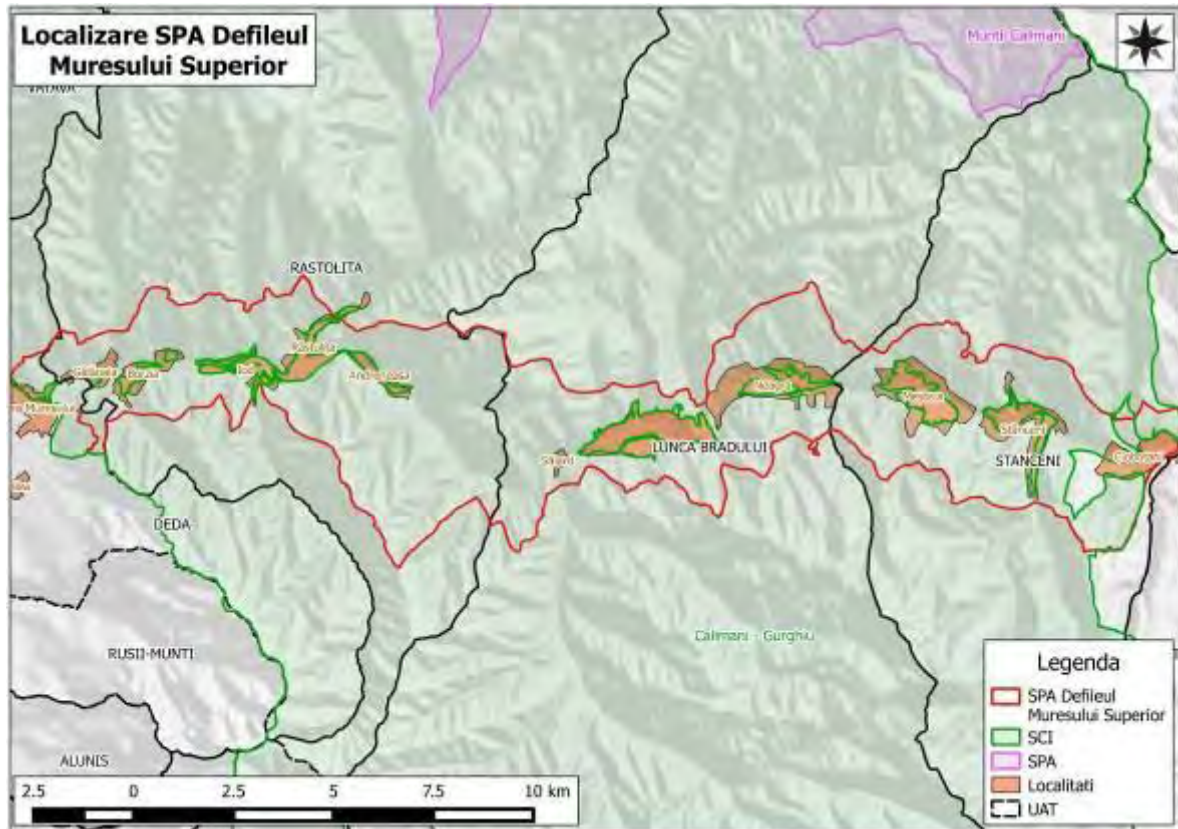

Figura 2b.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

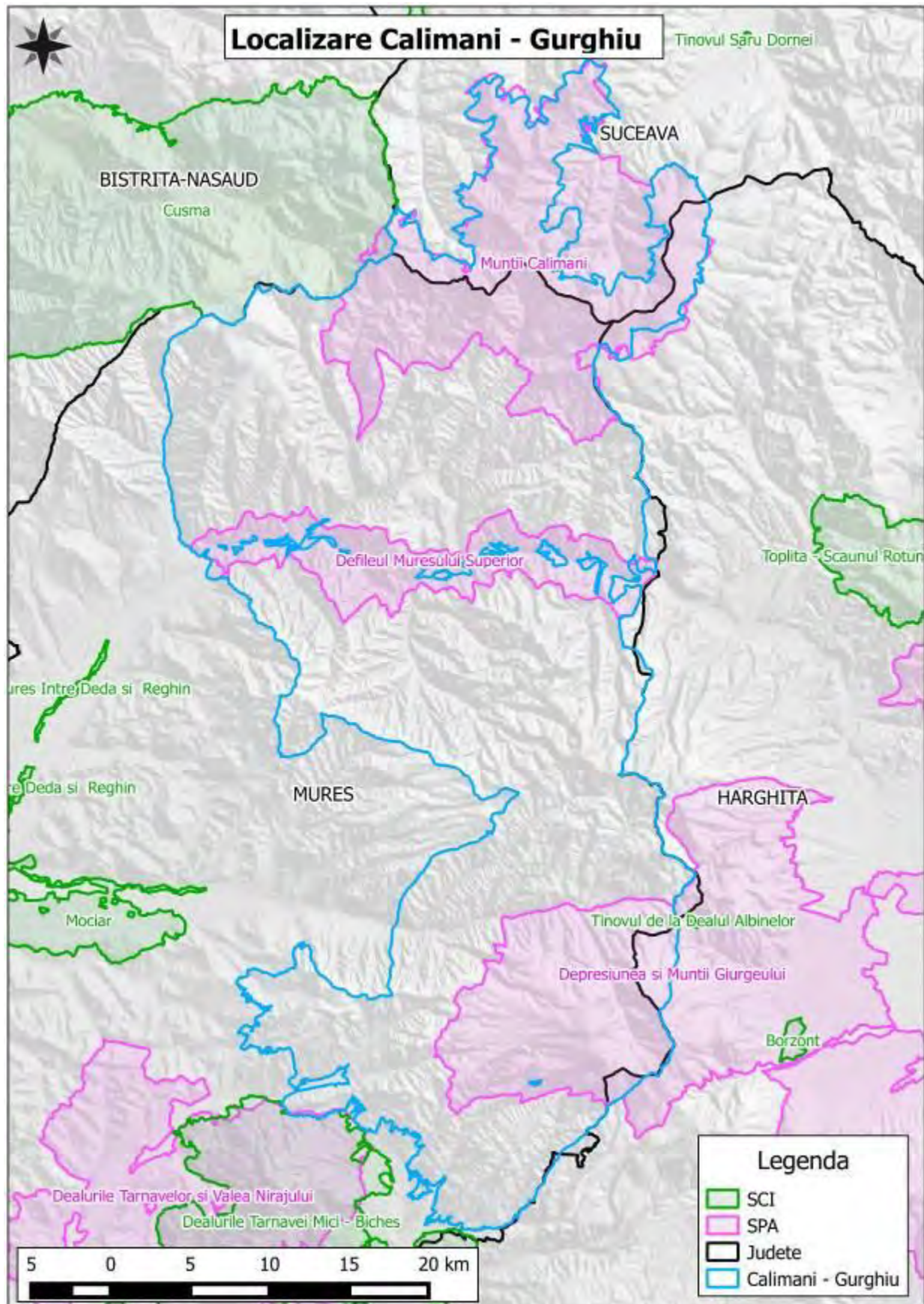

Figura 2c.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

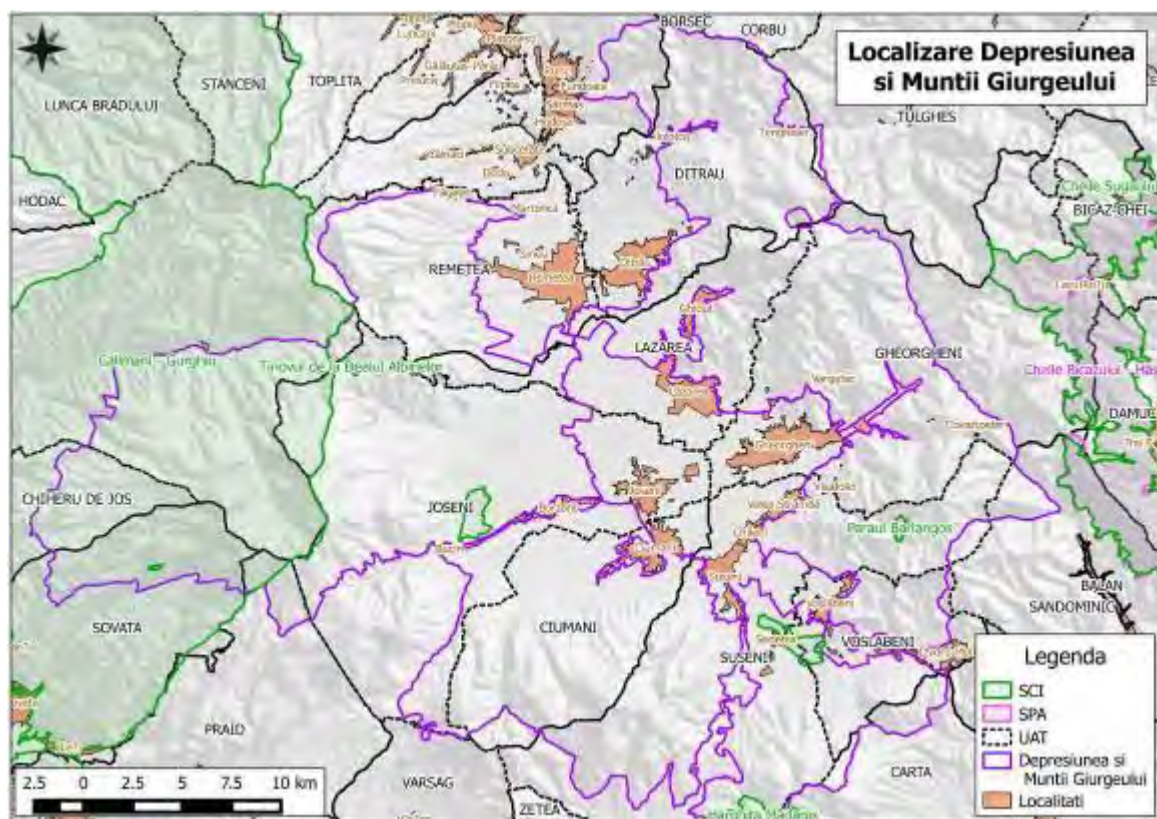

Figura 2d.

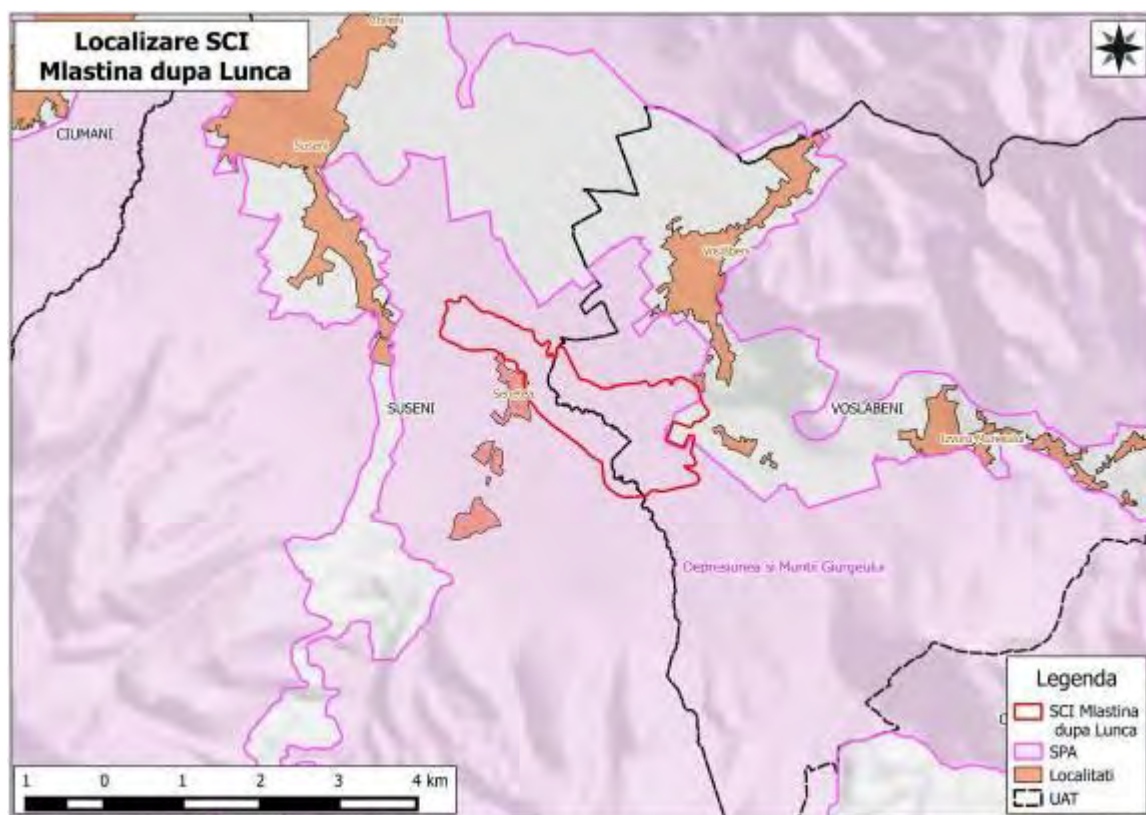

Figura 2e.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

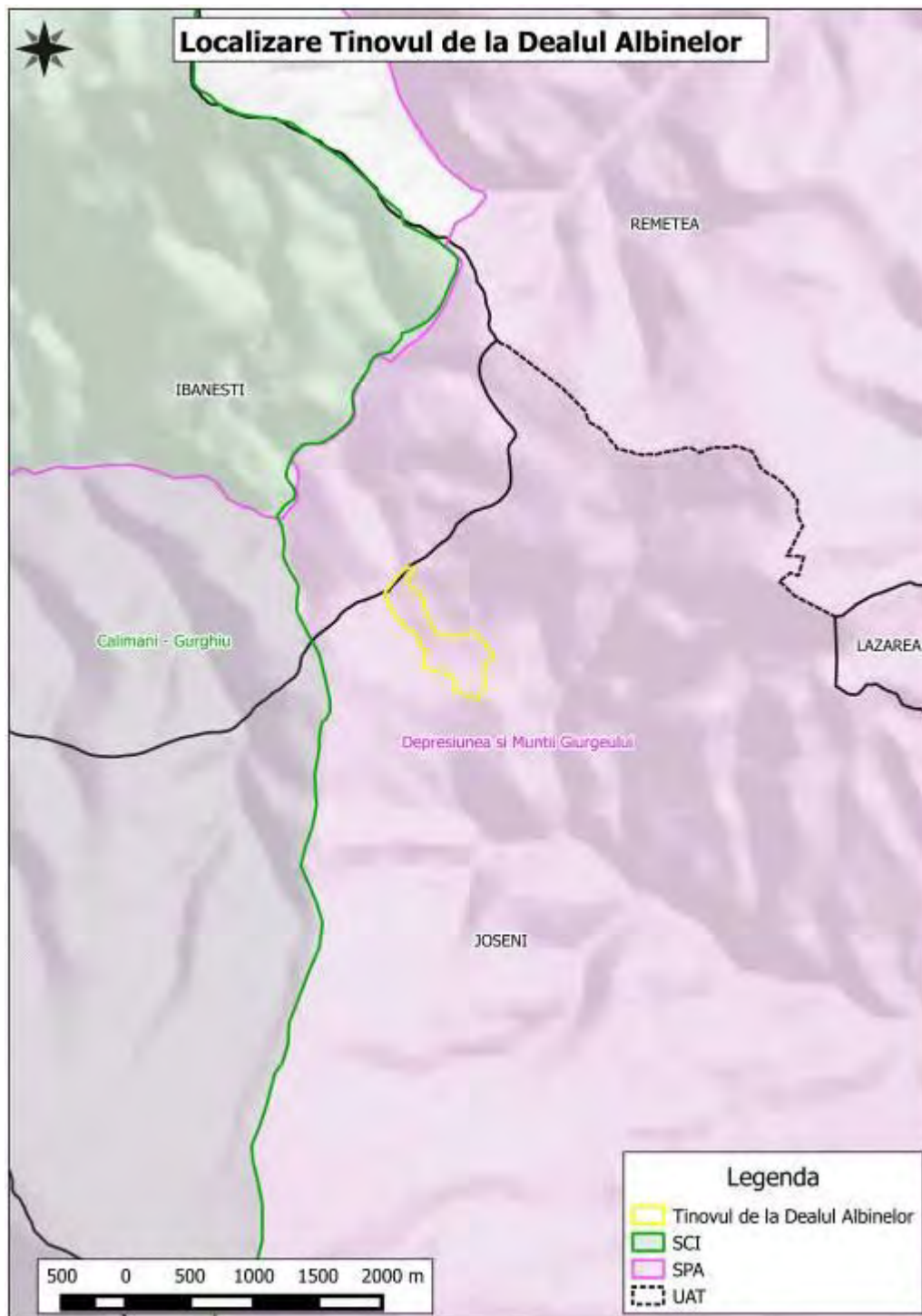

Figura 2f.

Figura 2 a-f. Hărțile ariilor protejate ce se suprapun cu PNDMS+ și localizarea acestora.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Arii protejate limitrofe

Ariile protejate situate în vecinătatea PNDMS+ sunt:

- ROSCI 0297 - Dealurile Târnavei Mici – Bicheș,
- ROSPA 0028 Dealurile Târnavelor și Valea Nirajului,
- ROSCI 0320 Mociar,
- ROSCI 0368 Râul Mureș între Deda și Reghin,
- ROSCI 0051 Cușma,
- ROSCI 0101 Larion,
- ROSCI 0249 Tinovul Șarul Dornei,
- ROSCI 0252 Scaunul Rotund-Borsec;

Aceste arii protejate sunt importante pentru speciile din PNDMS+, întrucât anumite specii au nevoie de spații întinse, dincolo de limitele PNDMS+, fiind în același timp foarte importantă asigurarea de coridoare ecologice între ele. În plus, colaborarea cu administratorii acestor arii protejate poate contribui la creșterea eficienței conservării acestor specii și habitate, majoritatea speciilor și tipurilor de habitate fiind comune.

Administrarea PNDMS+

Administrarea PNDMS+, este asigurată de SC Ocolul Silvic de Regim Gheorgheni SA numită în continuare Administrator, conform Contractului de administrare nr. 6/18.03.2010 contract de administrare modificat prin actul adițional nr.1, încheiat între aceasta și Ministerul Mediului și Pădurilor.

S.C. Ocolul Silvic de Regim Gheorgheni S.A. a fost înființat cu data de 16.06.2006 de către composesoratele din Zona Ghiurgheului. Este înregistrată din 2006, cu personalitate juridică română de drept privat, independentă de instituțiile publice, de stat sau private, române sau străine și este apolitică. Organizația își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile O.G. nr. 26 din 2000, ale normelor imperative cuprinse în legislația română în vigoare și a celor specificate în statut.

B.1.3. Elaborarea, modificarea, actualizarea și implementarea Planului de Management

Procesul de elaborare a Planului

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Procesul de elaborare a Planului de Management a avut la bază datele și informațiile furnizate de către experții angajați în realizarea studiilor de specialitate, în cadrul proiectului "MANAGEMENTUL INTEGRAT AL PARCULUI NATURAL DEFILEUL MUREȘULUI SUPERIOR ȘI AL ARIILOR NATURALE PROTEJATE ANEXE", finanțat Programul Operațional Sectorial "Mediu", axa 4 – Protecția Naturii, lista acestor studii fiind prezentată în introducerea capitolului B.3. Mediul biotic. Pe baza acestor date și informații a fost realizată analiza contextului ariei protejate, evaluarea tendințelor în starea valorilor și impactului prezent și posibil al amenințărilor și presiunilor și au fost stabilite direcțiile principale de management, stabilindu-se și o serie de măsuri și activități pentru realizarea obiectivelor. Atât analiza cât și evaluarea și planificarea s-au realizat cu implicarea activă a Administrației, a reprezentanților organizațiilor responsabile cu administrarea siturilor, experților biologi și a principalilor gestionari ai terenurilor și resurselor naturale și a altor factori interesați care s-au întrunit în cadrul unor grupuri de lucru și/sau la întâlniri de consultare publică.

Au fost parcurse următoarele etape:

- Colectarea de informații – inclusiv privind starea speciilor și habitatelor de interes comunitar - și descrierea situației actuale a ariilor protejate;
- Analiza valorilor ariilor protejate precum și a presiunilor și amenințărilor la adresa lor;
- Definirea viziunii și a programelor de management;
- Stabilirea obiectivelor, definirea de direcțiilor de management pentru programele stabilite, identificarea indicatorilor și stabilirea priorităților;
- Identificarea acțiunilor și măsurilor de management necesare și/sau recomandate pentru fiecare direcție de management;
- Identificarea și planificarea acțiunilor de monitorizare a implementării Planurilor de Management;
- Elaborarea strategiei de implementare a Planului de management.
- În vederea implicării factorilor interesați în procesul de analiză s-au organizat consultări și grupuri de lucru

Având în vedere faptul că suprafața Parcului Național Călimani se suprapune integral peste suprafața PNDMS+ și că pentru Parcul Național Călimani există studii de biodiversitate și Plan de Management elaborate în cadrul unui proiect finanțat prin Axa 4, datele relevante pentru această suprafață au fost preluate din Planul de Management al Parcului Național Călimani.

Implementarea Planului de Management

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Conform articolului 28 alineatul 7 al OUG 57/2007 "emiterea actelor de reglementare pentru planuri/proiecte/activități în ariile naturale protejate și, după caz, în vecinătatea acestora se realizează numai cu avizul administratorilor .... ariilor naturale protejate". Pentru acesta, Agențiile de Protecția Mediului, în cadrul procedurilor de reglementare, vor solicita Administrației, avizul pentru planuri/proiecte/activități în ariile naturale protejate și, după caz, în vecinătatea acestora. Administrația PNDMS+ va analiza documentația urmând următorii pași:

- Localizarea planului/proiectului/activității în cadrul PNDMS+
- Identificarea speciilor și/sau habitatelor afectate de investiție
- Analiza măsurilor de conservare necesare conform fișei speciilor/habitatelor
- Emiterea avizului pozitiv, emiterea avizului cu condiții sau după caz emiterea avizului negativ pentru planul/proiectul/activitatea solicitată.
- În cazul în care planul/proiectul/activitatea solicitată nu are impact asupra valorilor din PNDMS+ se aplică legislația de mediu din România.

Având în vedere faptul că Parcul Național Călimani are structură proprie de administrare, independent de Administrația PNDMS+, în cazul planurilor/proiectelor/activităților de pe suprafața Parcului Național Călimani, la procedura de reglementare va participa Administrația Parcului Național Călimani.

Responsabilitatea implementării Planului

Planul de management stabilește responsabilitatea implementării măsurilor de management pentru conservarea biodiversității, inclusiv prin utilizarea durabilă a resurselor naturale, impunând implicarea nu numai a administratorului, dar și al gestionarilor de terenuri și resurse naturale și a autorităților, așa cum se precizează în articolul 21 alineatul 6 al OUG 57/2007: "Autoritățile locale și naționale cu competențe și responsabilități în reglementarea activităților din ariile naturale protejate sunt obligate să instituie, de comun acord cu administratorii ariilor naturale protejate și, după caz, cu autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor, măsuri speciale pentru conservarea sau utilizarea durabilă a resurselor naturale din ariile naturale protejate, conform prevederilor planurilor de management." Ca urmare, Planul Operațional de la Capitolul D.4, stabilește responsabilitățile pentru implementarea acțiunilor și măsurilor de management necesare realizării direcțiilor de management.

Planul de management este un instrument important pentru asigurarea protejării pe termen lung, într-un mod integrat, a valorilor naturale și culturale ale zonei, care sunt de fapt resursele disponibile pentru dezvoltarea durabilă. Ca urmare este important ca prevederile Planului de management să fie integrate în planurile strategice relevante, de la toate nivelurile, conform articolului 21 alineatul 5 din OUG 57/2007: "Planurile de amenajare a teritoriului, cele de dezvoltare locală și națională, precum și orice alte planuri de exploatare/utilizare a resurselor naturale din aria naturală protejată vor fi armonizate de către autoritățile emitente cu prevederile planului de management."

Aprobarea, modificarea și actualizarea Planului

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Planul de Management al Siturilor Valea Nirajului și Regulamentul acestora se vor aviza de către Consiliul Științific și se vor aproba prin ordin de ministru, conform prevederilor OUG 57/2007, care stipulează că:

”Planurile de management și regulamentele ariilor naturale protejate care au structuri de administrare special constituite se elaborează de către administratorii acestora, prin consultarea consiliilor consultative de administrare, se avizează de către consiliile științifice și se aprobă prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului, apelor și pădurilor, emis în baza avizelor autorităților publice centrale din domeniul culturii, dezvoltării regionale și administrației publice și al agriculturii și dezvoltării rurale.” – Art.21 alin 1.

Planul de management se elaborează pentru o perioadă de 10 ani, dar Planul operațional se stabilește pe 5 ani. Planul operațional se va revizui cu avizul Consiliului Științific și, dacă apar modificări majore în direcțiile de management ca urmare a recomandărilor ce derivă din procesul de monitorizare, se urmează procedura legală de modificare a Planului. După trecerea perioadei de valabilitate Planul se revizuieste printr-o procedură similară cu procedura de realizare a Planului de Management.

Eventualele modificări ale Planului necesare a fi realizate înainte de perioada de 10 ani se fac conform prevederilor legale pentru modificarea actului de aprobare.

Notă: Se recomandă realizarea unei analize a direcțiilor de management definite prin Planul operațional la 5 ani pentru ca, în baza rezultatelor monitorizării acțiunilor de management, să se corecteze/modifice – dacă este necesar – direcțiile și, respectiv, măsurile de management. Necesitatea modificării poate apărea și din cauza unor modificări naturale neprevăzute pe teritoriul ariei protejate.

B.1.3. Drepturi de proprietate, administrare și folosință a terenurilor

Din punct de vedere al drepturilor de proprietate, administrare și folosință a terenurilor din PNDMS+, se regăsește o situație extrem de variată, cu numeroase instituții și persoane fizice deținătoare de drepturi asupra terenurilor. Teritoriul Parcului Natural Defileu Mureșului Superior și a ariilor protejate anexe se întinde pe 4 județe și cuprinde următoarele Unități Administrativ Teritoriale după cum urmează:

Județul Mureș: Brâncovenești (<1%), Chiheru de Jos (67%), Deda (38%), Eremitu (21%), Gurghiu (15%), Hodac (<1%), Ibănești (73%), Lunca Bradului (>99%), Rușii-Munți (<1%), Răstolița (>99%), Sovata (71%), Stânceni (93%), Vătava (25%).

Județul Harghita: Borsec (<1%), Subcetate (<1%), Corbu (<1%), Vărșag (<1%), Tulgheș (<1%), Toplița (3%), Sândominic (4%), Bilbor (4%), Joseni (68%), Praid (5%), Remetea (56%), Toplița (4%), Cârța (11%), Sărmaș (17%), Gheorgheni (47%), Lăzarea (63%), Suseni (64%), Ditrău (66%), Voșlăbeni (69%) și Ciurmani (85%).

Județul Suceava: Dorna Candrenilor (9-10%), Panaci (<1%), Poiana Stampei (19%), Șaru Dornei (23%).

Județul Bistrița Năsăud: Bistrița Bârgăului (<1%).

UAT-le cu cele mai mari suprafețe incluse pe teritoriul PNDMS+ sunt Răstolița (99%), Lunca Bradului (99%) și Stânceni (94%), fiind urmate de Lăzarea, Suseni, Ditrău, Chiheru de Jos, Joseni, Voșlăbeni, Sovata, Ibănești, Ciurmani cu ponderi din teritoriu incluse cuprinse între 60 și 85 %.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Muresului Superior și ariile naturale protejate anexe

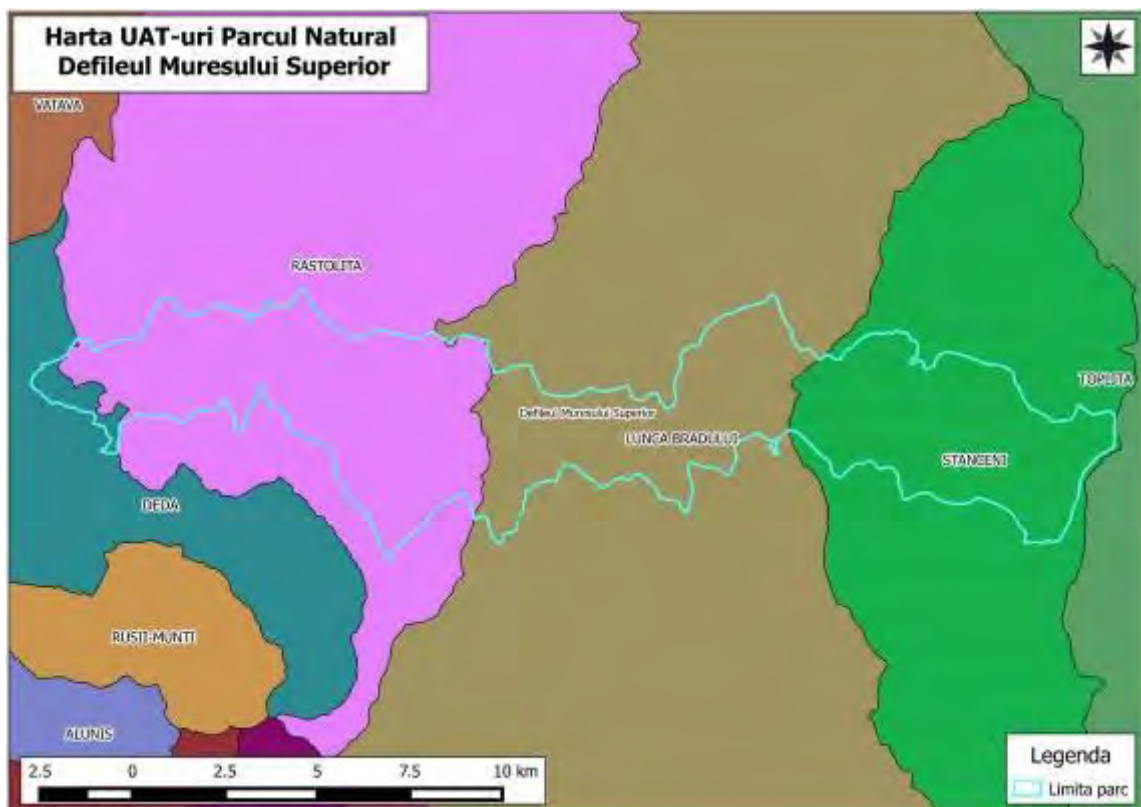
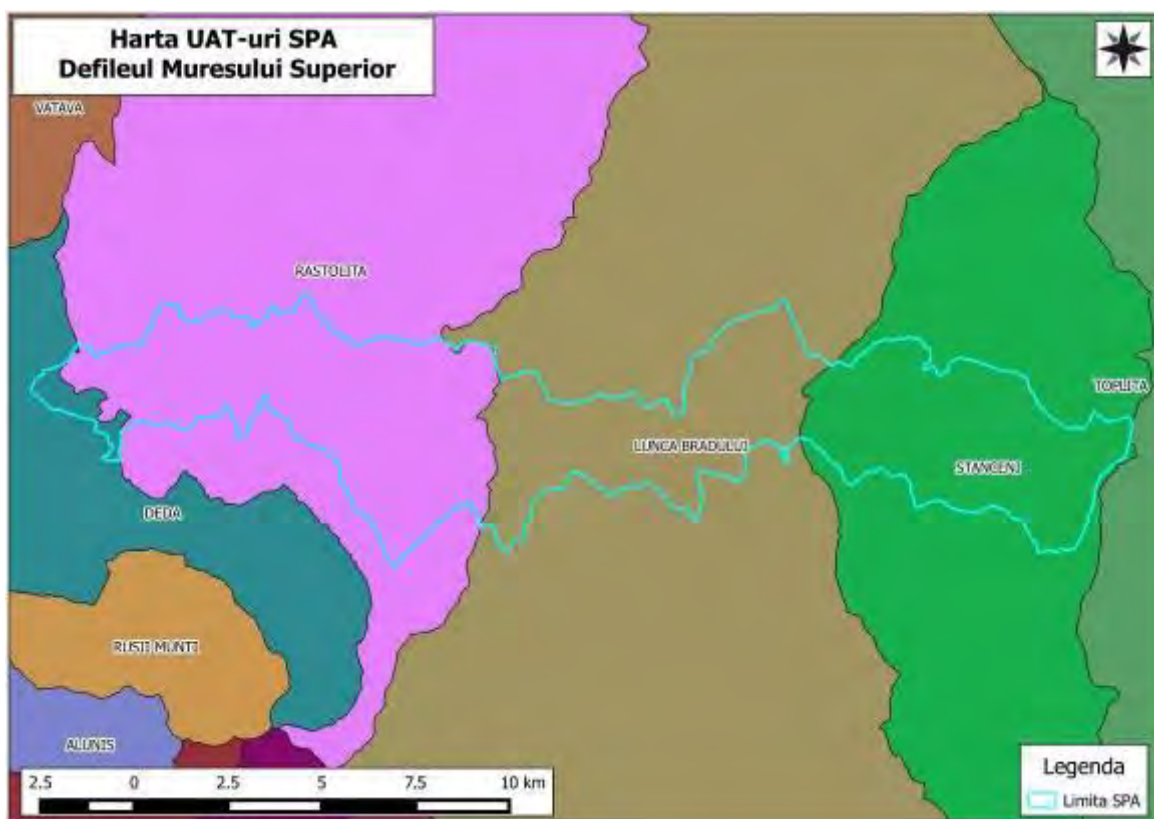

Figura 3a.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Figura 3b.

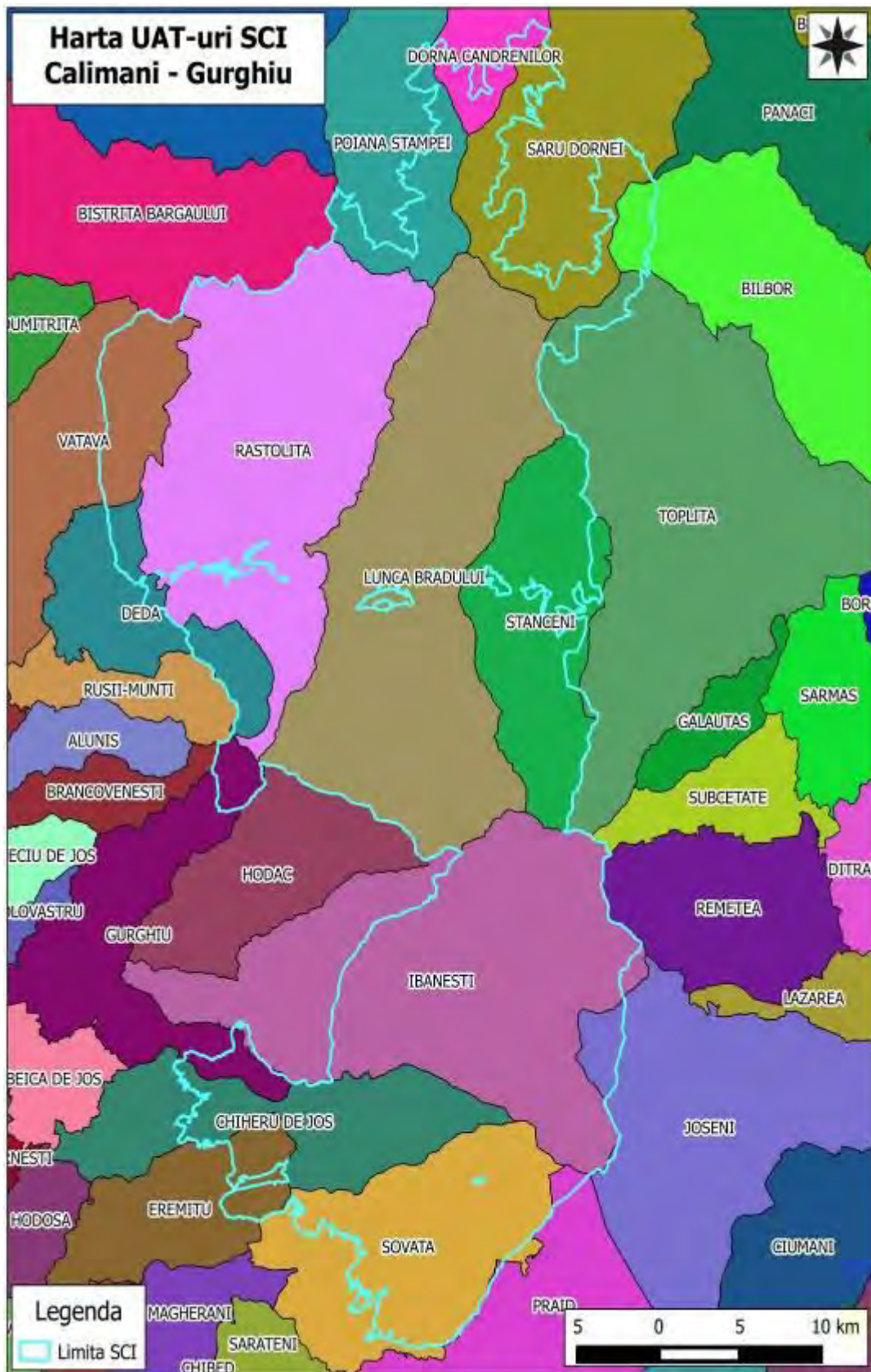

Figura 3c.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

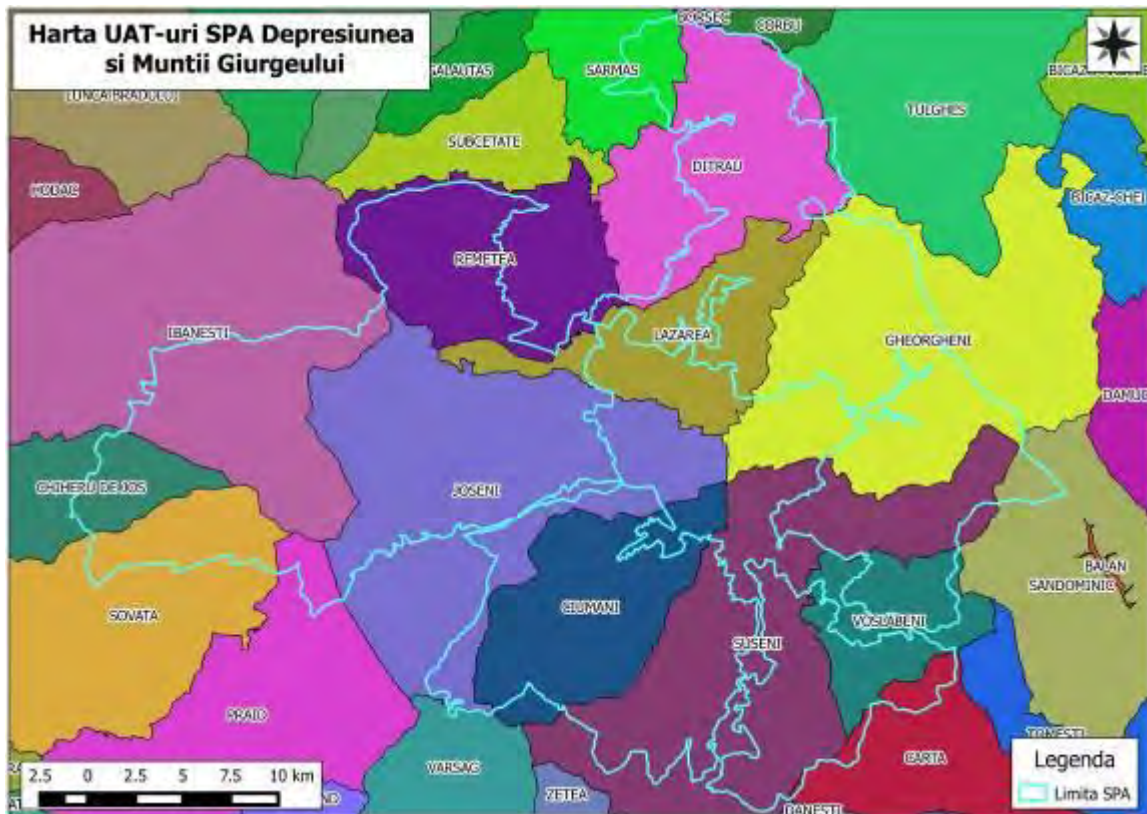

Figura 3d.

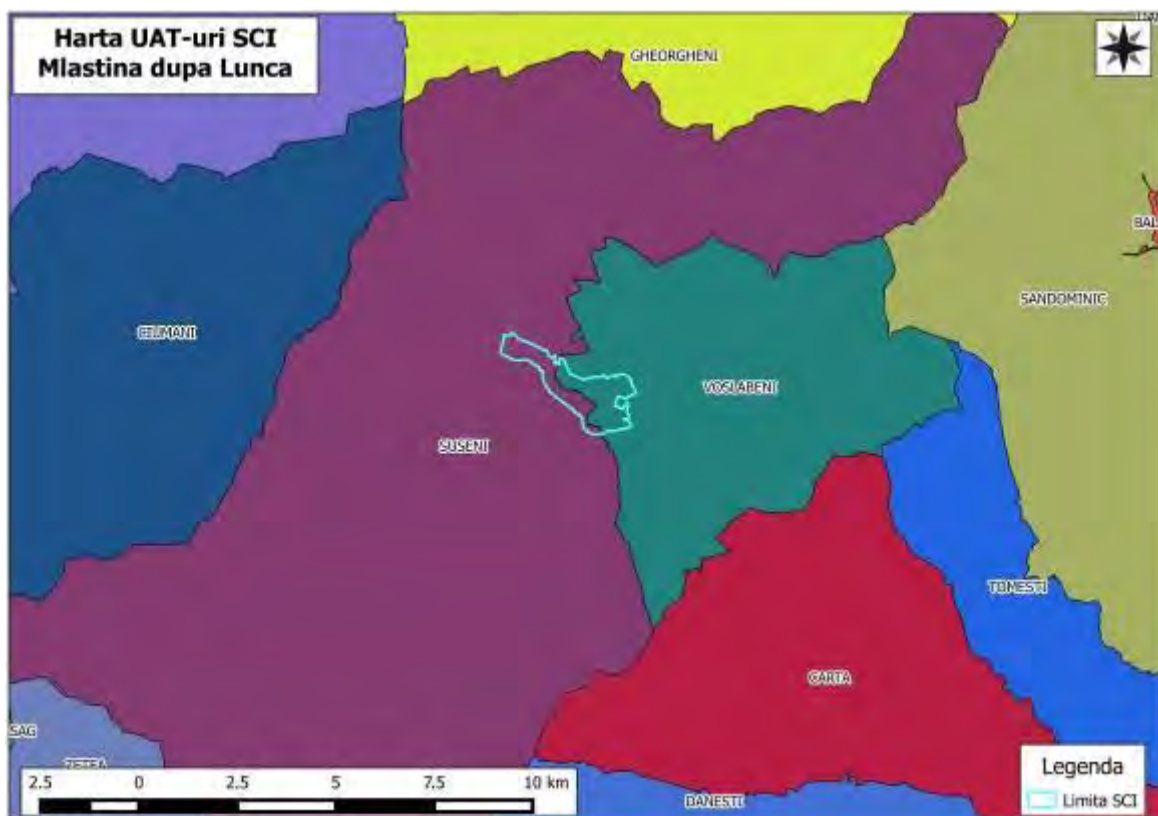
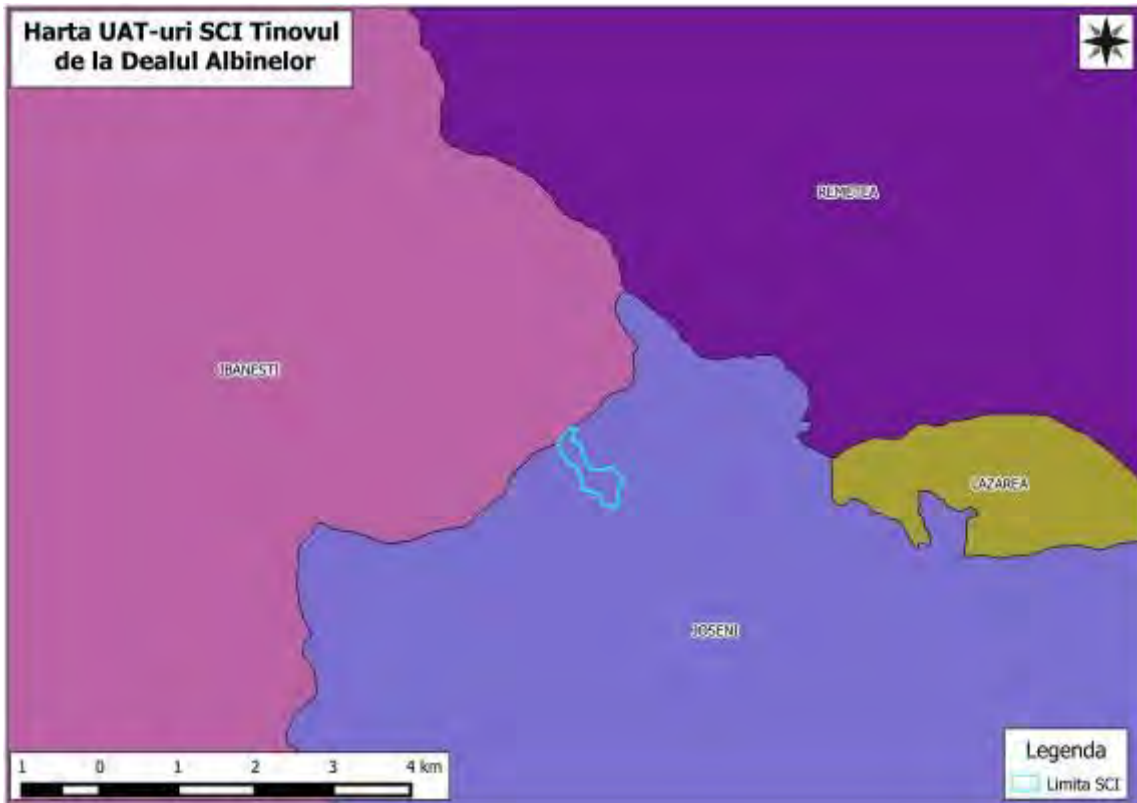

Figura 3e.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Figura 3f.

Figura 3 a-f. Hărțile UAT-urilor peste care se suprapun ariile protejate PNDMS+.

În cazul *terenurilor agricole* (toate categoriile: arabil, pășuni, fânețe), acestea sunt în cea mai mare parte în proprietatea persoanelor fizice.

Terenurile forestiere sunt reprezentate în cea mai mare parte de vegetație forestieră din fondul forestier.

Terenurile cu drumuri de pe teritoriul PNDMS+ au destinații diferite:

- drumuri publice (destinate circulației rutiere și pietonale, în scopul satisfacerii cerințelor generale de transport ale economiei naționale, ale populației și de apărare a țării) gestionate de Compania Națională de Administrare a Drumurilor Naționale din România (drumurile naționale și europene), de Consiliul Județean Harghita (drumurile județene) și de către autorități ale administrației publice locale (drumuri comunale și orășenești, drumuri de exploatare agricolă);
- drumuri de utilitate privată (destinate satisfacerii cerințelor proprii de transport rutier și pietonal spre obiectivele economice, forestiere, petroliere, miniere, agricole, energetice, industriale etc., drumuri de acces în incinte și din interiorul incintelor, drumuri pentru organizările de șantier) gestionate de proprietari.

Terenurile ocupate cu căi ferate, respectiv construcțiile care le deserveșc, sunt proprietatea publică sau privată a statului și sunt gestionate de Căile Ferate Române.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Terenurile cu ape (lucirile de apă și cursurile de apă), respectiv terenurile cu diguri și regularizări ale cursurilor de apă, aparțin în cea mai mare parte statului, fiind gestionate de Administrația Națională Apele Române în mod direct.

Terenurile cu lucrări de îmbunătățiri funciare (amenajările de desecare și drenaj, lucrări de combatere a eroziunii solului și de ameliorare a terenurilor afectate de alunecări, etc.) sunt administrate de A.N.I.F. (Administrația Națională a Îmbunătățirilor Funciare), care are rolul de a administra infrastructura de îmbunătățiri funciare aparținând domeniului public și privat al statului.

Terenurile agricole sunt, în general, gestionate, rata abandonului fiind redusă. Dar în ultimii 20 de ani multe din pajiști au fost arate, fiind utilizate ca terenuri agricole.

Tabel 3. Grupuri de proprietari și categoriile de terenuri pe care le dețin

Proprietar	Categoriile de terenuri deținute					
	Pădure	Pășune	Fânețe	Arabil	Luciu apă	Altele (Vii, livezi)
Statul Român	✓	✓			✓	
Primării	✓	✓	✓	✓		✓
Biserici	✓	✓	✓	✓		
Persoane fizice	✓	✓	✓	✓		✓
Persoane juridice de drept privat	✓	✓	✓	✓	✓	✓

B.1.4. Factorii interesați

Pentru atingerea obiectivelor Planului de Management este obligatorie implicarea diversilor factori interesați. În cadrul procesului de realizare a planului de management au fost identificați factorii interesați din raza Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe, felul în care ei sunt influențați de desemnarea ariei protejate și modalitatea de implicare în implementarea planului de management.

În tabelul de mai jos este prezentată lista instituțiilor și organizațiilor care au sarcini de aplicare a legislației, administrative, de gestionare a terenurilor și resurselor, economice sau interese de altă natură pe teritoriul PNDMS+ (de exemplu de interes educativ).

Principalii factori interesați pentru AP Parcul Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe sunt toate comunele cu locuitorii acestora prin reprezentanții lor legali (primării și consilii locale), Agențiile de Protecția Mediului din cele 3 județe, Consiliile Județene, Administrația Bazinală Mureș cu Sistemele de Gospodărire a Apelor subordonate, ANIF-prin sucursalele din cele 3 județe.

Agencia pentru Plăți și Intervenții Agricole-prin sucursalele județene joacă un rol important în managementul valorilor, prin schemele voluntare de agromediul dar și prin politicile de încurajare a folosinței tradiționale a terenurilor, reprezintă un factor interesat important, de care trebuie să se țină seama în implementarea tuturor măsurilor de conservare a habitatelor.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Un rol deloc de neglijat îl au de asemenea gestionarii de fond forestier, fie prin Ocoalele silvice de stat sau regii private, prin aplicarea unui management adecvat al acestor suprafețe.

De asemenea, Administrația Națională Îmbunătățiri Funciare, prin realizarea și menținerea canalelor de desecare, sau a altor lucrări cu potențial impact asupra mediului natural, influențează major speciile și habitatele existente, dar și folosința terenurilor.

Analiza factorilor interesați identificați în procesul de realizare a planului de management este redată în Anexa 2.

B.1.5. Resurse pentru management și infrastructura

B.1.5.1. Administrare

Administrația Parcului Natural Defileul Mureșului Superior (APNDMS) este înființată cu rol de analiză, planificare, supraveghere și control pe teritoriul Parcului Natural Defileul Mureșului Superior. Este o subunitate a S.C. Ocolul Silvic de Regim Gheorgheni S.A. și funcționează în baza unui contract de administrare încheiat cu Ministerul Mediului și Pădurilor. Prin acest contract Ocolul Silvic de Regim Gheorgheni și-a asumat răspunderea pentru dotarea și finanțarea administrației parcului.

Administrația are următoarele obligații principale:

- să administreze aria naturală protejată;
- să controleze modul de aplicare a legislației și a planului de management;
- să ia toate măsurile necesare în vederea asigurării unei protecții eficiente a ariei naturale protejate și a valorilor patrimoniului natural;
- să contribuie la monitorizarea speciilor și habitatelor de interes național și comunitar, precum și la cartarea habitatelor și distribuția speciilor;
- să elaboreze și să transmită spre aprobare, la autoritatea responsabilă, regulamentul ariei naturale protejate;
- să elaboreze și să transmită spre aprobare autorității responsabile planul de management al ariei naturale protejate;
- să asigure instruirea necesară a persoanelor implicate în activitatea de custodie;
- să promoveze acțiuni de conștientizare și informare a populației locale, cu privire la necesitatea protecției naturii și la rolul ariilor naturale protejate;
- să furnizeze prompt informații la solicitarea autorității responsabile și să înștiințeze direct și operativ despre producerea oricărui eveniment care a adus sau poate aduce prejudicii capitalului natural;
- să prezinte autorității responsabile un raport anual complet privind starea ariei naturale protejate, modul de gestionare a eventualelor probleme apărute și acțiunile întreprinse în baza planului de management, precum și situația realizării obligațiilor asumate;
- să identifice orice prejudicii cauzate de terțe persoane bunurilor patrimoniului natural;
- să informeze, în scris, autoritatea responsabilă, în termen de 48 de ore de la producerea/luarea la cunoștință a prejudiciului.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Structura organizatorică a asociației se prezintă în Figura 4.

Având în vedere faptul că suprafața Parcului Național Călimani se suprapune integral peste suprafața PNDMS+ și că pentru Parcul Național Călimani există studii de biodiversitate și Plan de Management elaborate în cadrul unui proiect finanțat prin Axa 4, datele relevante pentru această suprafață au fost preluate din Planul de Management al Parcului Național Călimani.

B.1.5.2. Personal (număr, poziție, responsabilități)

Echipa de administrare a PNDMS+ este parte a Ocolului Silvic de Regim Gheorghieni și are 10 angajați: (1 Director, 1 economist, 1 specialist GIS, 1 biolog și 8 rangeri).

Aproximativ 75% din suprafața Ocolului Silvic de Regim Gheorghieni este inclusă în sit, 28 de pădurari și 5 șefi de district având atribuții directe legate de administrarea pădurilor din sit.

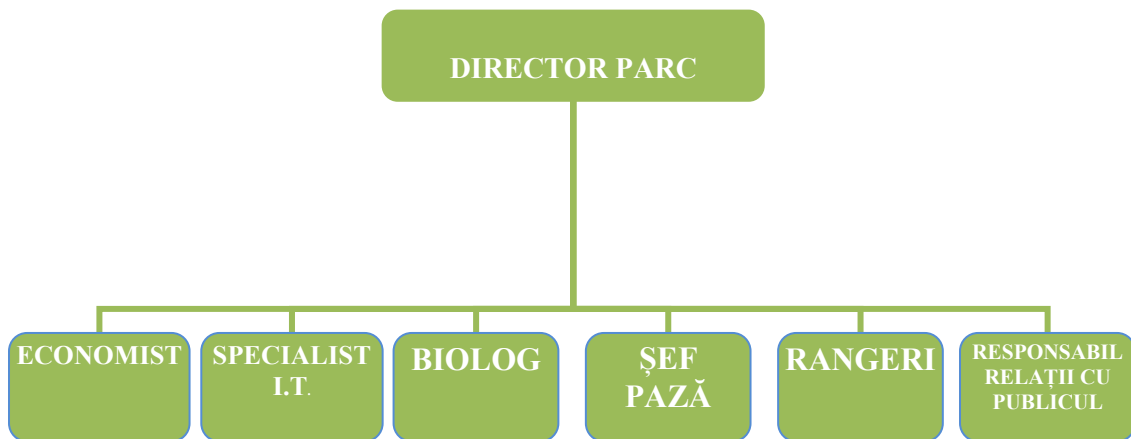

Figura 4. Organigrama echipei de Administrare

Organul de conducere a Administrației PNDMS+ este îndrumat de un consiliu științific, cu rol de autoritate științifică, pe teritoriul ariei naturale protejate, format din 13 membri, doi dintre aceștia fiind Directorul Parcului și Biologul Parcului.

Directorul Administrației PNDMS+ este angajat al OSRG. Conducerea OSRG este asigurată de administratorul unic prin șeful ocolului. OSRG a fost înființat cu data de 16.06.2006 de 4 composesorate-Joseni, Ciumani, Remetea, Lăzarea și Uniunea Composesoratelor din zona Gurghiului.

Activitățile curente sunt coordonate de directorul PNDMS+. Controlul activităților și finanțelor organizației se efectuează de către Contabilul șef al OSR Gheorgheni.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe

Figura 5. Documentul de desemnare a componenței Consiliului Științific

B.1.5.3. Sistemul decizional

Deciziile privind managementul operațional al PNDMS+ sunt luate de echipa de administrare a PNDMS+ din cadrul Administrației PNDMS+.

Deciziile finale, legate de realizarea oricăror investiții sau proiecte, sunt luate de către autoritățile de mediu, respectiv APM Harghita și Administrația Bazinală de Apă Mureș, în baza prevederilor legale în vigoare, prin eliberarea avizelor/acordurilor/autorizațiilor de mediu, respectiv al autorizațiilor de gospodărire a apelor. Custodele are obligația să analizeze impactul potențial și să își exprime punctul de vedere pentru toate proiectele și planurile de pe teritoriul PNDMS+, avizul acestuia fiind obligatoriu, conform legislației în vigoare.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Planul de Management al PNDMS+ și Regulamentul final se avizează de către Agenția Națională pentru Protecția Mediului/structurile din subordinea acesteia și sunt aprobate prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor, cu avizul autorităților publice centrale interesate.

Custodele consultă factorii interesați în legătură cu deciziile și activitățile importante prin intermediul internetului, anunțuri la primării și școli, întâlniri tematice.

B.1.5.4. Resurse pentru management

În prezent, Administratorul dispune de următoarea infrastructură pentru managementul PNDMS+:

- Sediul Administrației se află în Municipiul Gheorgheni, str. Gábor Áron, jud. Harghita, România unde se asigură și serviciile legate de relația cu factorii interesați;
- Punct de lucru: Răstolița, sat Iod.

Pentru desfășurarea activităților, Administrația are în dotare:

- mijloace de transport: un autovehicul care este destinat, strict, gospodării sitului;
- tehnică de calcul, inclusiv pentru elaborarea de hărți, analize, prognoze, rapoarte în Sistem Informatic Geografic (GIS);
- echipament de teren și campare pentru echipă: corturi, saci de dormit, binocluri și alte echipamente/materiale pentru realizarea activităților de teren;
- echipament de telecomunicație: telefoane mobile;
- echipament de birotică.

B.1.6. Planuri și programe relevante pentru managementul AP

Menținerea, respectiv îmbunătățirea stării de conservare a habitatelor și speciilor din Situl N2000 PNDMS+ , nu este posibilă decât prin armonizarea tuturor planurilor care fac referire la sau pot avea impact asupra resursele naturale, respectiv a biodiversității. Conform prevederilor legale, armonizarea planurilor și programelor de pe teritoriul AP cu prevederile acestui plan de management va fi foarte importantă. În acest capitol sunt prezentate principalele planuri cu impact potențial asupra valorilor AP.

Tabel 4. Principalele planuri cu impact potențial asupra valorilor AP

Denumirea	Stadiul de elaborare	Perioada de valabilitate	Relevanța pentru AP
-----------	----------------------	--------------------------	---------------------

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Denumirea	Stadiul de elaborare	Perioada de valabilitate	Relevanța pentru AP
Programul de Dezvoltare Economică a județului Harghita	Aprobat 2012	2012 - 2020	O parte din măsurile de dezvoltare converg cu interesele de promovare a valorilor PNDMS+ – Prioritatea 4 : Valorificarea potențialului turistic - în timp ce alte măsuri de dezvoltare pot constitui amenințări la adresa valorilor PNDMS+ dacă administrația PNDMS+ nu participă ca factor interesat în implementare.
Strategia Culturală a Județului Harghita pe perioada 2013-2020	Aprobat 2013	2013 - 2020	Crearea de sinergii între domenii, instituții și competențe, prevede posibilități de colaborare pe domenii precum:cultura și natura, cultura și arhitectura/valoarea peisagistică etc.
Strategie de Dezvoltare Rurală a Județului Harghita	Aprobat 2010	2010-2020	Programul 6. Sprijinirea agriculturii ecologice și bioagriculturii și Programul dezvoltarea funcțiilor alternative ale sectorului agrar, constituie interese comune cu obiectivele Planului de Management
Strategia de dezvoltare a turismului din județul Harghita	Aprobat 2009	2009 - 2019	Există interes, comun cu obiectivele Planului de Management, pentru dezvoltarea ecoturismului: Axa de dezvoltare 1. De asemenea, pe aceeași axă zunt prevăzute dezvoltarea de noi pârtii de schi la altitudini peste 1300m.
Planul de dezvoltare al județului Mureș	Aprobată 2014	2014 - 2020	Prevede măsuri: -continuarea dezvoltării cadrului de management și de administrare a ariilor protejate, inclusiv a siturilor Natura 2000

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Denumirea	Stadiul de elaborare	Perioada de valabilitate	Relevanța pentru AP
Strategia de dezvoltare Economică și socială a județului Suceava	Aprobat 2011	2011 - 2020	Obiectivul prioritar 1:Dezvoltarea echilibrată a infrastructurii, coordonată cu implementarea sistemelor adecvate de management al capitalului natural și de prevenire și gestionare a riscurilor natural, poate reprezenta un interes comun dar și o amenințare în cazul neimplicării ca factor interesat.
Plan de Dezvoltare Locală Regiunea Giurgeu G10	În curs de elaborare-	Valabilitate de 5 ani de la întocmirea planului	
Proiectul de execuție al autostrăzii Târgu Mureș - Iași	Studiu de fezabilitate în curs de elaborare		Reducerea conectivității pentru populațiile de carnivore mari.
Planul Urbanistic Zonal al comunei Suseni	În lucru		Se dorește extinderea intravilanului în zona Senetea și Cătuneni.
Plan de Dezvoltare Locală, Grupul de Acțiune Locală Sóvidék-Hegyalja	Aprobat prin HAG GAL 12/08.07.2014	06.2015	-există planificate activități legate de AP: educație ecologică, trasee tematice, ecoturism
Amenajamente silvice	Situație în curs de întocmire	Valabilitate de 10 ani de la întocmirea amenajamentului	Trebuie evidențiate principalele practici de management silvic care pot afecta măsurile de conservare propuse prin prezentul plan.
Toate PUG și PUZ ale teritoriilor administrative incluse în AP	Situație în curs de întocmire	Diferită pentru fiecare din aceste planuri	Trebuie să evidențieze AP și principalele măsuri de management pentru a impune respectarea lor la nivel strategic

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

B.1.7. Sistemul de planificare a activităților, monitorizare și raportare

Planificarea și monitorizarea activităților de management se realizează anual, de colectivul de lucru al Administratorului, în cadrul unor ședințe de lucru. Nu se utilizează un anumit sistem de monitorizare, urmând să fie propus un sistem de monitorizare a eficienței managementului în urma elaborării planului de management.

Raportarea activităților către autoritățile responsabile pentru protecția mediului, respectiv Agenția de Protecția Mediului și Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice se realizează anual.

Cu ajutorul resurselor financiare, identificate prin efortul Administratorului, s-au realizat până în prezent următoarele:

- Sesiuni de informare cu privire la PNDMS+ ;
- Amplasarea de panouri informative/educative;
- Realizarea unor Cluburi de „Junior Ranger” formate din elevi din școlile din apropierea PNDMS+ ;
- Sesiuni de informare cu privire la ariile protejate;
- Amplasarea de panouri informative/educative;
- Campanii de ecologizare anuale
- Prezentări în școli
- Reconstrucții ecologice prin plantații

Surse de venit pentru managementul ariilor protejate s-au constituit în principal din bugetul propriu al OSRG și proiectul *”Managementul integrat al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și al ariilor naturale protejate anexe”* finanțat prin POS Mediu – axa 4.

B.2. Mediul fizic

Relieful carpatic prin caracteristicile sale constituie un element cheie în analiza fizico-geografică a teritoriului, datorită faptului că acesta diversifică celelalte componente și elemente ale cadrului natural (floră, faună, climat, regim hidrologic, pedologie), care asocierea lor generează o suită de interconstrucții care vizează în mod selectiv anumite elemente de peisaj. Caracteristica lor principală este dată de structura zonală și lineară, intensă fragmentare longitudinală, precum și adaptarea rețelei hidrografice la stilul structural existent.

Aria Protejată PNDMS+ se desfășoară în regiunea central-estică a României iar sub aspect fizico-geografic aceasta se desfășoară peste Grupa Centrală a Carpaților Orientali (Carpații Moldo-Transilvani), peste unitățile majore de relief Munții Călimani, Munții Gurghiu, Munții Giurgeului, Nordul Munților Harghita care delimitează central Depresiunea Giurgeului și Defileul Mureșului Toplița-Deda.

Munții Călimani și Gurghiu sunt munți de origine vulcanică având pante mari (media peste 30°), relief extrem de variat și fac parte din lanțul eruptiv Căliman-Harghita situat în vestul Carpaților Orientali. Masivul Călimani aparține „arcului andezitic” apărut pe crusta continentală a blocurilor transilvan și panonic ca efect al coliziunii acestora cu placa eurasică, de la marginea estică a Bazinului Vienei și până la curbura Carpaților. Munții Gurghiului prezintă o creastă fragmentată de patru conuri vulcanice: Fâncel, Saca, Șoimuș și Ciumani. În interiorul căldărilor vulcanice de 300-400 m adâncime sunt pante abrupte pline de blocuri de stâncă și bolovăniș. Munții Giurgeului formează o culme unitară, aparțin cristalinului cu răzlețe petice de calcar și sunt puternic cutați transversal prin numeroase văi, marcând trecerea de la relieful eruptiv la cel cristalin cu schimbări în morfologie și peisaj.

Situl cuprinde în întregime Depresiunea Giurgeului și o parte din zonele înconjurătoare piemontane, aparținătoare Munților Giurgeului și Gurghiului. Depresiunea Giurgeului este una tipic intramontană, cu caracter de șes înalt (700-800 m altitudine), care se desfășoară pe valea superioară a Mureșului. Aceasta prezintă două subunități, importante de menționat:

- Câmpia piemontană Voșlăbeni – Remetea, în jumătatea sudică, alcătuită din lunca largă a Mureșului și conurile aluviale ale afluenților săi, cel mai important fiind Belcina (pe conul Belcinei se află orașul Gheorgheni);
- Podișul Toplița – Subcetate, în jumătatea nordică, format prin adâncirea cu 50 – 100 m a râului Mureș în stiva de aglomerate vulcanice (această stivă a fost scoasă la zi în urma îndepărtării de către eroziune a formațiunilor sedimentare ce o acoperea inițial, proces numit epigeneză);

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Defileul Mureșului Toplița-Deda are o lungime de 34 de km, se întinde între localitățile Călimănel și Bistra Mureșului, fiind situat între Munții Călimani și Munții Gurghiu. Valea transversală a Mureșului, tăiată aproape în totalitate în materiale vulcanice, datează încă din perioada anterioară erupțiilor și cuprinde sectoare înguste (Tarnița, Leu), determinate de regulă de apariția unor lave mai dure, ce alternează cu mici depresiuni de eroziune și tectonice (Ciobotani – Vârgani, Stânceni, Lunca Bradului, Răstolița);

Geologia, geomorfologia, formele de relief

Sub aspect geologic Munții Călimani și Gurghiu prezintă o variabilitate foarte mare, fiind munți de origine vulcanică, cu aglomerate vulcanice ce dau forme deosebit de pitorești. Altitudinea și structura vulcanică explică lipsa pășurilor de înălțime. Catena vulcanică se individualizează prin prezența a trei unități geologice orientate NS: zona axială centrală alcătuită din podișuri andezitice și piroclastice, care a furnizat material și pentru celelalte zone, o zonă vulcano-sedimentară care înconjoară zona centrală, bine reprezentată în sectorul de defileu al Mureșului Toplița-Deda, mai ales pe latura vestică a grupeii sudice și depozitele de lahar (curgeri noroioase de material vulcanic) situate între formațiunile precedente și cele sedimentare de pe latura estică a depresiunii Transilvaniei, pe flancul vestic al Călimaniului. În Depresiunea Gheorgheni sunt prezente aluviuni ale râului Mureș și conul de dejecție al Văii Belcina, iar sub depunerile aluvionare, se constată prezența depozitelor vulcanogen-sedimentare, care ating o grosime de cca. 1000 m spre centrul depresiunii.

Hipsometria, Declivitatea terenului și Expoziția Versanților

Variabilitatea altitudinală joacă un rol foarte important, temperaturile având o distribuție invers proporțională cu acesta), cât și la nivel de biocenoză (marcându-și amprenta asupra etajelor fitoclimatice). Putem de altfel observa faptul că altitudinile cele mai mici (650-700 m-în depresiunea Giurgeului) sunt înregistrate pe cursul inferior al râului Mureș și pe aflunții intradepresionari ai acestuia. Semnificativă este în acest sens extensiunea mare a mlaștinilor din depresiunea Giurgeului și valea Mureșului. Altitudinile cresc treptat până în zona de cumpănă a apelor ce delimitează bazinele hidrografice ce converg până pe crestele înalte (Vf. Pietrosu 2100 m, Vf. Saca, 1776 m, Vf. Fâncelu 1684, Pasul Bucin 1273 m).

Sub aspectul *fragmentării reliefului*, aceasta este maximă în zonele în care densitatea rețelei hidrografice este foarte bine organizată, în ariile depresionare și zonele care au cursuri de apă de ordin mic, alimentate de glacisuri sau din piemonturile din depresiuni. Aici, fragmentarea este de 100-300 m și facem referire la Masivul Călimani și Giurgeu, precum și la o parte din Depresiunea Giurgeu. Flancul vestic reprezentat de lanțul vulcanic precum și depresiunea Giurgeu-în partea sudică se caracterizează prin indici de fragmentare a reliefului cuprinși între 300 și 500 m.

Se remarcă de asemenea o dispunere paralelă a culoarelor muntoase și depresionare pe direcția NV-SE, paralelism ce explică diferențierile biopedoclimatice. Apar astfel fenomene de inversiune în peisaj cum este cazul depresiunii Giurgeului unde se înregistrează valori scăzute cu minime absolute de -35 grade Celsius care condiționează astfel și inversiuni de vegetație, molidul dominând în proporție de 90% pe fundul depresiunii, ca la contactul acesteia cu versanții să apară bradul.

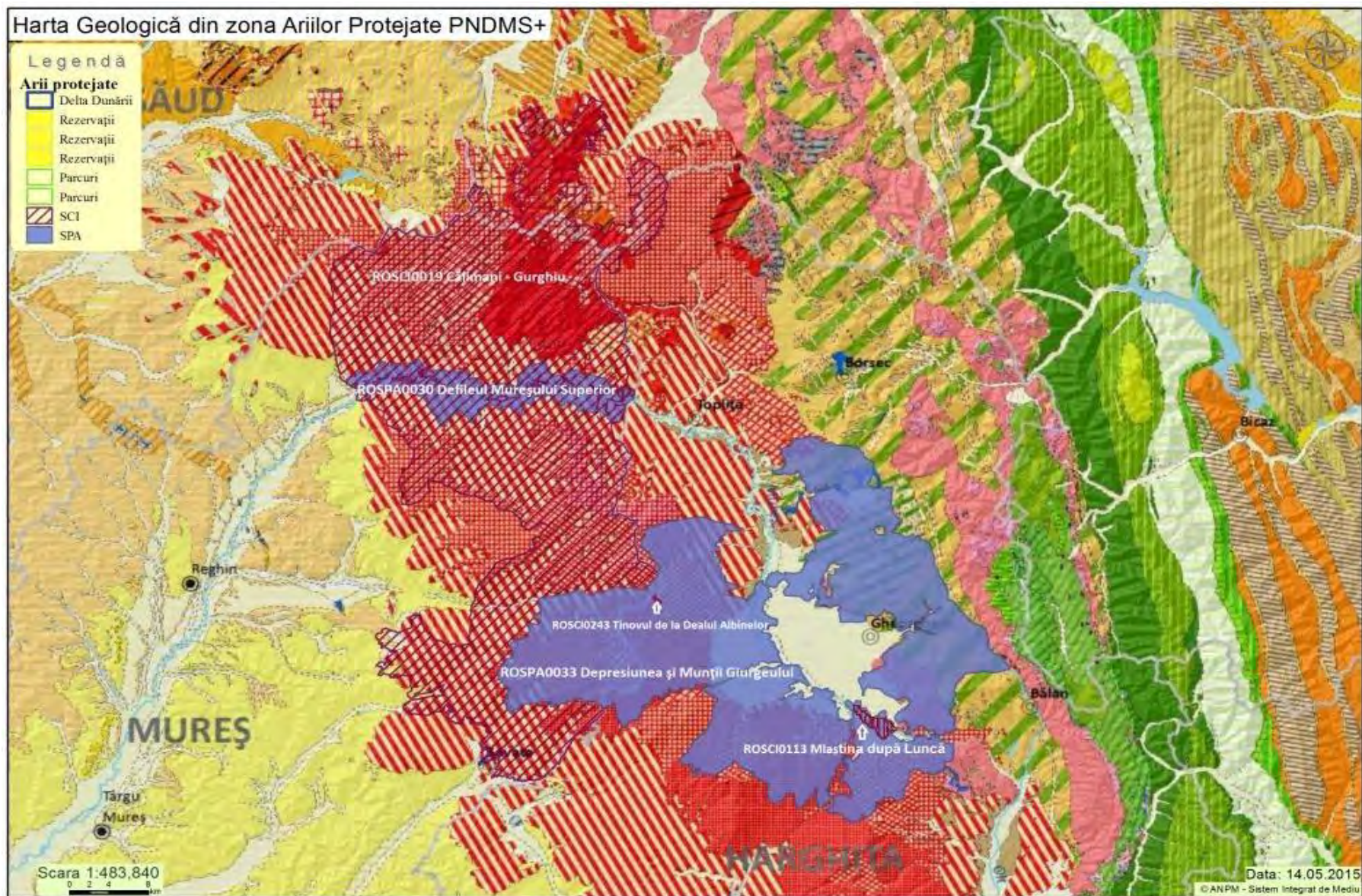
Panta (declivitatea) este unul din factorii care influențează direct tipul și intensitatea proceselor geomorfologice și își pune puternic amprenta asupra peisajului, având un rol important și în

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

distribuția habitatelor prioritare, reprezentate de pădurile acidofile de conifere din zona montană, acestea fiind cele mai bine adaptate condițiilor de versanți cu înclinări mari și expoziții diferite, rar culmi, platouri situate pe expoziții cu insolație puternică. S-a remarcat de asemenea faptul că zonele de platou, cu declivitate mică, sunt preferate de făgete. Distribuția habitatelor în zona studiată este puternic influențată de expoziția reliefului, astfel, deși situate la altitudini similare, compoziția arboretelor diferă în funcție de poziționarea pe o parte sau alta a culmilor muntoase.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Figura 6. Harta Geologică din zona Ariilor Protejate PNDMS+

Hidrologia

Rețeaua hidrografică a Grupei Munților Vulcanici a cunoscut o evoluție treptată, în paralel cu formarea marilor unități de relief înconjurătoare, sub influența condițiilor climatice și mai ales eruptivo-tectonice. Este specifică astfel orientarea radial-divergentă a acesteia, multe din văi preluând vechile barraco-uri de exteriorul conurilor, și radial-convergentă, în interiorul craterelor mai largi (Călimani, Fâncel, Bătrâna). Pe liniile de întâlnire a conurilor vulcanice s-au organizat artere hidrografice, evoluând fie ca defilee transversale (cazul Mureșului între Toplița și Deda), fie ca văi parțial transversale cu pasuri de culme la obârșii (cazul Gurghiului). Astfel terasele respectivelor văi delimitează cu destulă precizie atât principalele masive între ele (Călimani, Gurghiu, Harghita) cât și pe cele secundare (Gurghiul nordic, central și sudic etc).

În ceea ce privește rețeaua hidrografică a zonei PNDMS+, aceasta este tributară direct Mureșului, făcând parte din Bazinul Mureșului Superior, exceptând zona de vest și SV, în care cele două Târnavă care se varsă tot în Mureș între Aiud și Alba Iulia culeg o serie de afluenți. Până la ieșirea din defileu, valea Mureșului Superior prezintă o serie de mici bazine cu funcție de noduri de convergență hidrografică, așa cum sunt cele de la Toplița, Stânceni, Lunca Bradului și Răstolița. Bazinul morfohidrografic al Gurghiului face parte din bazinul superior al Mureșului, Gurghiul fiind afluent de stânga al râului Mureș. Forma bazinului morfohidrografic este ușor alungită, cu dezvoltare asimetrică, afluenții de stânga ai Gurghiului având o lungime mai redusă în raport cu cei de dreapta. Lungimea râului Gurghiu este de 55 km, iar suprafața bazinului morfohidrografic este de aproape 585 km².

În Munții Gurghiu rețeaua hidrografică este de trei tipuri: convergentă în interiorul craterelor, radial divergentă pe flancurile conurilor, și dendritică între conuri. Mureșul, care izvorește din Munții Hășmașul Mare, se îndreaptă spre nord, ocolește pe la vest depresiunea Gheorgheni, iar apoi, după ce iese din Sârmaș, face un cot brusc spre vest, își taie drum printre Gurghiu și Călimani, creând frumosul defileu dintre Toplița și Deda. Din masivul Călimani apele (tributare Someșului, Mureșului și Bistriței moldovenești) își desfășoară radial cursurile. Flancul sudic al Călimanului este drenat de pârâuri mai dese, cu văi mai largi și puține repezișuri, datorită faptului că masivul coboară în trepte domoale spre defileul Mureșului. Bistra și Răstolița au văi înguste și străjuite de versanți abrupti, cu aspect de chei, acolo unde râurile intersectează stivele de aglomerate vulcanice.

Datorită faptului că valorile elementelor climatice nu sunt totuși unele moderate la nivelul țării, în schema de regionare hidrografică a României, zona este încadrată provincial în arealul umidității ridicate. Grupa centrală și cea sudică prezintă valori deosebite ale densității rețelei hidrografice între versantul intern (cel vestic) și versantul extern (cel estic). În zona versantului vestic, și aici vorbim despre lanțul vulcanic Călimani-Gurghiu-Harghita, densitățile sunt de 0.7-1.2 km/km², deoarece precipitațiile au valori mari, stratul de zăpadă durează peste 90 de zile, iar scurgerea medie specifică este de 10-15 l/s/km².

Depresiunea Giurgeu primește cantități mai reduse de precipitații în raport cu zonele înalte de la rama de aducțiune a bazinului hidrografic, dar aceasta prezintă noduri de convergențe hidrografice; densitățile rețelei hidrografice ajung aici la 1.4 km/km² în jumătatea sudică a depresiunii și la 1.2 km/km² în jumătatea nordică a bazinului, considerată de altfel arie locală de scufundare.

Clima

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Climatul întregii arii este unul tipic munților mijlocii din Carpații Orientali, fiind de tip boreal-montan cu slabe influențe continentale. Munții Călimani se încadrează în zona de aspect termic rece, și aspect hidrologic moderat. În geneza elementelor climei, un rol primordial îl are relieful, astfel că neomogenitatea acestuia se reflectă pregnant asupra climei și fenomenelor meteorologice. Astfel, apar fenomenele de foen și inversiunile termice.

Întregul sit se află în cea mai rece regiune a țării, cu ierni aspre și geroase de lungă durată și veri răcoroase care au favorizat conservarea relictelor glaciare în mlaștini și prezența a numeroase elemente circumpolare-arctice în depresiune și în munții învecinați. În aceste condiții climatice și geomorfologice domină molidișurile pure care ocupă suprafețe întinse din sit, mai ales în Depresiunea Giurgeului.

Climatul zonei se încadrează în două etaje climatice distincte cu diferențieri clare și se poate observa cum gradientul altimetric este factorul major care condiționează de altfel și cantitățile medii anuale de precipitații dar și temperaturile:

- montan (400-1800 m): cu temperaturi medii anuale de 6°...0°C și precipitații medii anuale de 800-1200 mm/an;
- alpin (pe cele mai înalte culmi ale Munților Călimani >1800 m): cu temperaturi medii anuale sub 0°C și precipitații peste 1200 mm/an;

Munții Gurghiului aparțin bioclimatului munților mici și mijlocii (între 700- 1800 m) cu temperaturi medii relativ scăzute și valori ale precipitațiilor medii multianuale relativ ridicate. În zonele înalte predomină vânturile de vest. Vânturile predominante bat cu o frecvență mai mare dinspre NE în regiunea subcarpatică, dinspre NV în depresiunea Ciucului și dinspre vest în zonele montane înalte.

Etajarea celor două trepte de relief: platourile de lavă și piroclastite vulcanice, larg ondulate (între 800-1200/1300 m) și cupolele vulcanice (1500-1800 m), rămâne principala particularitate transmisă specificului climatic (4-6° C pe platouri și 0-2 °C pe conurile vulcanice).

Diferențierile cantitative de precipitații apar între versanții vestic (1000-1100 mm/an) și cei estici (sub 800 mm/an), aflându-se într-o strânsă legătură cu predominanța circulației vestice și de fenomenele catabatice spre depresiunea Giurgeului.

Influențele climatice exterioare sunt de natură oceanică pe fațada vestică, și continentale, pe cea estică, cu caracteristici specifice intradepresionare în zona centrală de-a lungul Depresiunii Giurgeului. În Culoarul depresionar al Giurgeului, climatul aspru (-9 °C), cu inversiuni termice frecvente (extrema minimă absolută înregistrată la Joseni -38 °C în ianuarie 1963) însoțite de cețuri dense și cu înghețuri foarte timpurii respectiv târzii, se repercutează atât în etajarea vegetației (molidișuri în vatră- exceptând ariile mlăștinoase, foiase slab reprezentate pe versanți) cât și asupra economiei locale și a modului de utilizare a terenurilor. Etajarea altimetrică a treptelor de relief cu influențe în topoclimatul zonei, se resimte și în etajarea biopedoclimatică astfel întâlnim de la altitudini mari spre cele mici goluri alpine și subalpine, păduri de rășinoase cu pajiști secundare, rășinoase în amestec cu făgete, făgete pure și, periferic, gorun cu carpen.

Solurile

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Formarea actualului înveliș pedologic este rezultatul participativ al tuturor factorilor pedogenetici, dominând litologia și relieful, factorul climatic având un vădit caracter omogenizator, alături de cel biotic, în timp ce hidrogeologia și activitățile antropice intervin doar punctiform. Diversitatea factorilor fizico-geografici, a condițiilor litologice și de relief în special, au determinat formarea unui înveliș de sol special, atât în ceea ce privește categoriile, cât și distribuția lor mozaicată în teritoriu. *Relieful* s-a impus prioritar în pedogeneză, îndeosebi prin particularitățile morfometrice, ecartul altitudinal ridicat (> 800 m), determinând o vădită tendință de etajare a solurilor. Declivitatea și expoziția, alături de valorile fragmentării orizontale și verticale, introduc în peisajul morfo-pedologic multiple diferențieri, generând formarea anumitor subtipuri (litic, scheletic etc).

Sub aspect *climatic*, prezența depresiunilor marelui Uluc din zona estică și orientarea generală a culmilor pe direcția N-NV—S-SE favorizează producerea asimetriilor pluviometrice, în timp ce severitatea iernilor (sub aspect termic în mod deosebit) limitează destul de mult sub aspect temporal manifestarea proceselor specifice alterării (fizice, chimice, biologice). Direcția dominantă a maselor de aer, susținute și de configurația reliefului, facilitează de asemenea amplificări ale vitezei vântului, frecvențele vijelii din ultimul deceniu (după anul 2000) provocând intense doborâturi de vânt, cu modificarea sensibilă a unor proprietăți morfologice și fizice a solului.

Intervenția antropică directă este nereprezentativă, dar în timp ce defrișările introduc un anumit specific al bioacumulării, exploatarea selectivă și proasta gestionare a arboretelor au favorizat doborâturile, iar valorificarea materialului lemnos și amenajarea drumurilor de acces întrețin procese de eroziune, cu precădere la nivelul versanților.

Tipul de vegetație se reflectă în specificul bioacumulării, orizontul A₁ (înțelenit) fiind nelipsit în pajiștile montane de la latitudini mari, în timp ce sub vegetația forestieră se formează orizonturi organice nehidromorfe (Ol, Oh, Of) care ating de altfel grosimi între 10 și 20 cm.

În urma analizei hărților pedologice, în cele ce urmează vor fi prezentate principalele clase, tipuri și subtipuri de sol, în conformitate cu Sistemul Român de Taxonomie a Solului (2003), grupându-se inițial solurile care răspund zonalității latitudinal-altitudinale și ulterior pe cele cu caracter azonal.

Astfel se pot separa și caracteriza unități cartografice care aparțin următoarelor clase: protisoluri, andisoluri, cernisoluri, cambisoluri, spodisoluri și hidrisoluri. De asemenea se pot diferenția și suprafețe restrânse însă acoperite de soluri din clasele pelisoluri, luvisoluri și mici enclave cu histisoluri.

Solurile din sit se diferențiază în funcție de natura substratului pe care se grefează, și de tipul faciesului vegetal care se dezvoltă pe ele. Sub pătura de vegetație atașată subalpinului și alpinului apar litosolurile sau podzolurile cu caracter litic. Acestea sunt superficiale, cu grosimi de 8-25 cm, rar mai profunde, dar suficient de permeabile, cu un coeficient bun pentru aer și apă. Atfel sub 1100 m, unde se întâlnesc soluri din clasa cambisoluri, reprezentate de soluri brune eu-mezobazice (eutricambisoluri, SRTS 2003) și brune acide (disticambisoluri, SRTS 2003).

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Sub pădurile de molid, amestec de fag și molid și sub pajiștile de platou sunt întâlnite districambosoluri din clasa cambosolurilor, prepodzoluri, dar și podzoluri, humico-feriiluviale, primele două cu caracter acid. Între 1100 m-1700/1800 m se întâlnesc soluri din clasa spodosoluri (spodisoluri, 2003), reprezentate de soluri brune feriiluviale (prepodzoluri, 2003) și podzoluri. Pe porțiuni restrânse (de ordinul zecilor de ha), pot fi întâlnite soluri de turbă sau histisoluri.

Învelișul de soluri de pe cuprinsul Masivelor Gurghiu și Călimani se compune dintr-o diversitate de tipuri, subtipuri, varietăți fiind astfel identificate șase clase de soluri, fiecare cuprinzând mai multe tipuri și subtipuri de soluri (tabelul 5).

Diversitatea solurilor existente favorizează o utilizare variată a acestora, în funcție de specificitățile legate de fertilitate. Astfel, există zone propice pentru păduri, plantații pomi-viticole, pajiști, culturi de câmp, de plante furajere sau de plante tehnice și alimentare (secară, cartofi, sfeclă de zahăr, in,), și pe alocuri, chiar și pentru culturile de bază (grâu, porumb, orz etc). Harta cu Repartiția solurilor în Ariile Protejate Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe se regăsește în Figura 8.

Tabel 5. Tipuri de sol identificate în cadrul sitului PNDMS+

Tipul de sol	Suprafața totală (ha)
Litosoluri	93161,53
Luvisoluri albice (podzolice argiloiluviale)	1341,72
Podzoluri	924,8
Protosoluri aluviale	747,62
Rendzine	6940,36
Soluri aluviale	3039,48
Soluri brune acide	854,11
Soluri brune argiloiluviale	2763,22
Soluri brune eu-mezobazice	15162,12
Soluri brune feriiluviale (podzolice)	394,13
Soluri brune-luvice (podzolite)	34814,64
Soluri gleice	36869,31
Soluri turboase	9997,11
Stâncarie	1074,58
Total	208.859,85

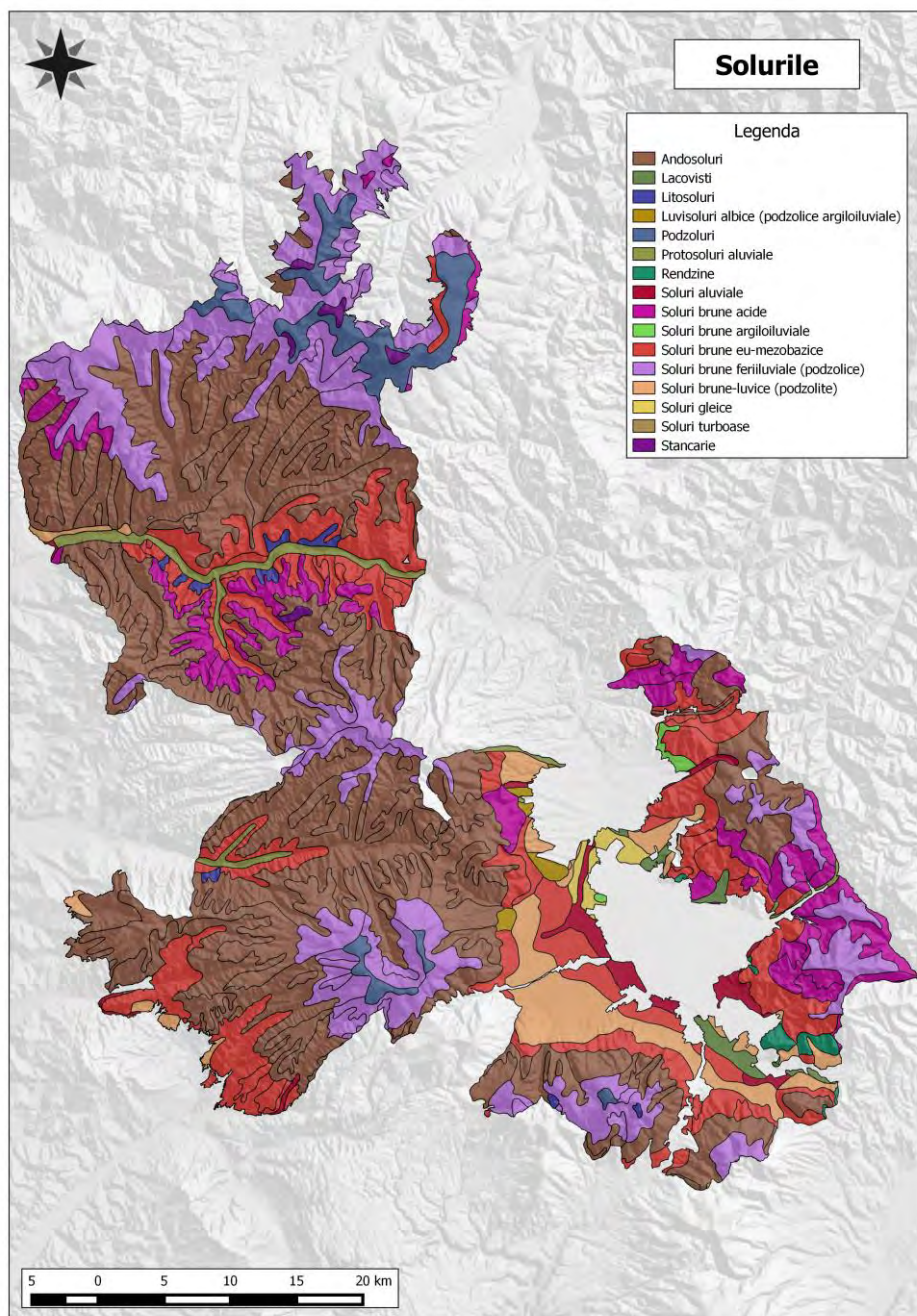

Figura 7. Harta Solurilor din zona Ariilor Protejate PNDMS+

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

B.3. Mediul biotic

Studiile de inventariere a habitatelor și speciilor care au stat la baza elaborării PM au fost efectuate în ca urmare a implementării proiectului “**MANAGEMENTUL INTEGRAT AL PARCULUI NATURAL DEFILEUL MUREȘULUI SUPERIOR ȘI AL ARIILOR NATURALE PROTEJATE ANEXE**” privind inventarierea, cartarea, evaluarea stării de conservare a speciilor și habitatelor de interes comunitar din Parcul Natural Defileul Mureșului Superior (P.N.D.M.S.) și a siturilor ROSPA0030 Defileul Mureșului Superior, ROSPA0033 Depresiunea și Munții Giurgeului, ROSCI0019 Călimani - Gurghiu, ROSCI0113 Mlaștina după Luncă, ROSCI0243 Tinovul de la Dealul Albinelor. Acesta a fost realizat în vederea asigurării unui sistem adecvat de management pentru protecția biodiversității și a măsurilor concrete de conservare în ariile protejate menționate mai sus.

Tabel 6. Studii de biodiversitate elaborate în cadrul sitului PNDMS+

Denumire prescurtată utilizată în PM	Nume și prenume specialist	Organizația	Poziția
Studiul habitate forestiere .	Jakab Gaspar	O.S. Frumoasa	lider echipă - rez.
Studiu pești	Nagy A. Attila	Ecologic Consulting	lider echipă
Studiul habitatelor de pajiști.	Mihaela N. Samarghitean	Greenviro	lider echipă
Studiul speciilor de amfibieni și reptile.	Ghira I. Valeriu	Greenviro	lider echipă
Studiu mamifere.	Kecskes Attila	Ecologic Consulting	lider echipă
Studiu nevertebrate	Keresztes Lujza	Greenviro	lider echipă
Studiu lilieci (Chiroptere).	Jere Csaba	A.P.L.R. (lilieci)	lider echipă
Studiu păsări.	Miholcsa Tamas	Ecologic Consulting	coord. de lucrare
Studiu plante	Frink Jozsef	Greenviro	lider echipă

B.3.1.Context biogeografic

Ariile protejate care constituie PNDMS+ se suprapun în cea mai mare parte peste Regiunea Biogeografică Alpină, care este prezentă de-a lungul Europei, începând din Pirinei și Alpi până în Carpați. Excepție fac Ariile Protejate ROSPA 0030 Defileul Mureșului Superior și ROSCI 0019 Călimani Gurghiu care se suprapun pe suprafețe mici peste regiunea Regiunea Biogeografică Continentală la limita vestică a siturilor și pe arealul delimitat de ieșirea Mureșului din defileu.

Existența pădurilor naturale compacte pe mari întinderi (peste 100000 ha) a contribuit la conservarea unei diversități biologice remarcabile și reprezentative pentru munții vulcanici din Carpați. Arealul nu a fost alterat semnificativ de activitatea antropică și și-a păstrat diversitatea naturală a habitatelor și a speciilor. Alte habitate din lanțul carpatic oriental, precum pajiștile alpine și pășunile din zonele înalte, au o tradiție lungă în ceea ce privește exploatarea terenului de către om, acestea asigurând, timp de secole, hrana ovinelor și a bovinelor. Deși acoperă o suprafață mai mică decât pădurile, pajiștile și pășunile sunt la fel de importante pentru viața sălbatică, în special pentru plante și nevertebrate. Climatul mai rece și mai umed, iernile lungi, verile scurte, sunt condiții la care s-au adaptat plante și animale dintre care amintim: capra neagră, ursul, râsul, lupul etc. Regiunea reprezintă centrul genetic pentru una dintre cele mai importante populații de carnivore mari (urs, lup și râs), având o concentrare semnificativă de specii de floră și faună protejate la nivel național, european și internațional. Diferite areale adăpostesc specii endemice și relictare, atât pe

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

creste calcaroase sau metamorfice, cât și în turbăriile din acești munți.

În ceea ce privește regiunea biogeografică Continentală, sub perspectiva climatică, este caracterizată prin contraste puternice între diferite anotimpuri, în general cu veri fierbinți și uscate și ierni reci și umede. Sub aspect topografic peisajul este unul aplatizat și deluros cu altitudini medii (circa 300-800 m). Speciile și habitatele pentru care au fost declarate ariile protejate de importanță comunitară sunt reprezentative pentru această regiune biogeografică.

B.3.2.Habitate

Siturile de interes comunitar care intră în componența PNDMS+ au fost declarate pentru 24 de habitate prezentate în *Tabelul 9* pentru fiecare sit în parte.

Inventarierea integrală a acestora s-a desfășurat pe suprafața Parcului Natural Defileul Mureșului Superior (PNDMS) și siturile Natura 2000: ROSCI0019 Călimani-Gurghiu, ROSCI0113 Mlaștina După Luncă și ROSCI0243 Dealul Albinelor. Menționăm că aria protejată ROSCI0019 Călimani-Gurghiu se suprapune peste Parcul Național Călimani, parc ce are deja un plan de management și a cărui valori pentru care a fost desemnat au fost inventariate de asemenea printr-un proiect finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) în cadrul Programului Operațional Sectorial Mediu, Axa prioritară 4 și implementat de Asociația Tășuleasa. Astfel suprafața ariei protejate ROSCI0019 Călimani-Gurghiu care se suprapune peste Parcul Național Călimani nu a mai făcut obiectul studiilor de inventariere. Lucrările de teren s-au desfășurat conform graficului în perioada iunie-octombrie 2014. În cadrul activității de teren au fost culese informații relevante la distribuția și starea de conservare a habitatelor forestiere. Inventarierea în teren a habitatelor s-a realizat, pe următoarele grupe de habitate:

a.Habitate forestiere: s-au efectuat activități ce au vizat inventarierea, cartarea și evaluarea stării de conservare a speciilor și habitatelor forestiere, astfel un grup de specialiști angajați la SC Ocolul Silvic Frumoasa SRL a avut ca sarcină efectuarea de lucrări de specialitate privind habitatele forestiere.

În urma studiilor de inventariere din cele 8 habitate forestiere prezente în Formularele Standard s-au identificat toate habitatele (9110, 9130, 9170, 9180*, 91E0*, 91V0, 91Y0, 9410), 2 dintre ele fiind prioritare la nivel european (91E0*, 9180*). Nu au fost inventariate habitatele specifice zonei alpine, care sunt amplasate în suprafețele incluse în Parcul Național Călimani (4070*- Tufărișuri cu *Pinus mugo* și *Rhododendron myrtifolium*, 9420-Păduri de *Larix decidua* și/sau *Pinus cembra* din regiunea montană, 4060-Tufărișuri alpine și boreale). Nu a fost identificat habitatul 9160-Păduri subatlantice și medioeuropene de stejari cu carpen din *Carpinion betuli*.

b.Habitate neforestiere: s-au efectuat activități de inventariere și cartare a habitatelor precum și de evaluare a impactului antropic, a principalelor presiuni și amenințări și evaluarea stării de conservare a habitatelor de interes comunitar. Aceste acțiuni au fost efectuate pentru 11 tipuri de habitate de interes comunitar, listate pe formularele standard ale siturilor

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

În urma studiilor efectuate în teren pe teritoriul Ariilor Protejate (fără suprafața inclusă în Parcul National Călimani în ceea ce privește Situl NATURA 2000 ROSCI 0019 Căliman-Gurghiu) au fost identificate habitate forestiere și neforestiere, neregăsindu-se în urma studiilor următoarele habitate:

ROSCI 0019 Călimani-Gurghiu:

3260 - Cursuri de apă din zona de câmpie până în etajul montan cu vegetație din *Ranunculion fluitantis* și *Callitriche-Batrachion*.

4060 - Tufărișuri alpine și boreale (Regăsit în PM al PN Călimani)

4070* - Tufărișuri cu *Pinus mugo* și *Rhododendron myrtifolium*; (Regăsit în PM al PN Călimani)

6150 - Pajiști boreale și alpine pe substrat silicios; (Regăsit în PM al PN Călimani)

6410 - Pajiști cu *Molinia* pe soluri calcaroase, turboase sau argiloase (*Molinion caeruleae*)

7110* - Turbării active.

7240* - Formațiuni pioniere alpine din *Caricion bicoloris-atrofuscae*;

9420 - Păduri de *Larix decidua* și/sau *Pinus cembra* din regiunea montană; (Regăsit în PM al PN Călimani)

ROSCI0113 Mlaștina după Luncă

7230 - Mlaștini alcaline-suprafețe mici, nesemnificative în cadrul habitatului 91D0*.

Correspondența habitatelor de interes comunitar identificate în AP cu tipurile de habitate conform clasificării românești este prezentată în Anexa 3

Situația habitatelor prezente în PNDMS+, la nivelul regiunii biogeografice și la nivel național

Toate habitatele Natura 2000 sunt de interes de conservare și au fost incluse în această rețea deoarece, la nivelul UE, sunt rare, fie pentru că au o arie de răspândire mică în mod natural, fie pentru că aria lor naturală s-a redus semnificativ din cauza activităților umane.

Tabelul de mai jos redă sintetic situația fiecărui habitat la nivelul UE și al țării. Principalul punct de plecare al acestei analize sunt regiunile biogeografice³ care stau la baza rețelei Natura 2000.

Tabel 8. Situația habitatelor de interes comunitar prezente în PNDMS+, la nivelul regiunii biogeografice și la nivel național

Habitat	Situația habitatului la nivel național și comunitar
3220 - Vegetație herbacee de pe malurile râurilor montane	Habitat rar la nivel european dar relativ frecvent în România protejat în 31 de SCI-uri. Vegetație suport pentru specii ce depind de habitate ripariene. Periclitat de activitățile antropice (regularizari, amenajări, etc.)
3260 - Cursuri de apă din zona de câmpie până în etajul montan cu vegetație din <i>Ranunculion fluitantis</i>	Habitat cu valoare conservativă mare, protejate în 23 situri din România. Acest habitat bogat în specii de plante joacă un rol esențial în filtrarea apei, atenuarea viiturilor și servește ca loc de hrănire, adăpost și reproducere pentru multe specii de nevertebrate, pești, amfibieni și păsări.

³ Regiune biogeografică – regiune a suprafeței globului definită de speciile de floră și faună conținute

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Habitat	Situația habitatului la nivel național și comunitar
și <i>Callitriche-Batrachion</i>	
4060 - Tufărișuri alpine și boreale	Acest tip de habitat este protejat în 42 de situri din România, fiind un habitat rar, strict dependent de condiții fizico climatice restrânse (insulare). Este un tip de habitat foarte complex format din tufărișuri joase și pitice subalpine și boreale (din etajul molidului).
4070* - Tufărișuri cu <i>Pinus mugo</i> și <i>Rhododendron myrtifolium</i> ;	Acest tip de habitat este protejat în 21 de situri din România fiind un habitat rar, strict dependent de condiții fizico climatice restrânse (insulare). Joacă un rol crucial în formarea stratelor de sol subțire din etajul subalpin din arealul circurilor, custurilor, morenelor glaciare
6150 - Pajiști boreale și alpine pe substrat silicios;	Habitat rare, strict dependente de condiții fizico climatice restrânse (insulare). Acest tip de habitat este protejat în 16 situri din România fiind important datorită faptului că un număr important de specii endemice de mare interes conservativ s-au format în aceste pajiști.
6230* - Pajiști montane de <i>Nardus</i> bogate în specii pe substraturi silicioase;	Acest habitat este protejat în 23 de situri din România, aria de răspândire a habitatului din Europa a scăzut în ultimele decenii, din cauza intensificării practicilor agricole pe de o parte și abandonarea terenurilor pe de altă parte. Joacă un rol important în dezvoltarea unei cuverturi de sol de tipul cambisolurilor districe (soluri brune acide) sau luvisolurilor albice.
6410 Pajiști cu <i>Molinia</i> pe soluri calcaroase, turboase sau argiloase (<i>Molinion caeruleae</i>)	Habitat protejat în 25 de situri din România, folosit cel mai des ca fâneță, se regăsește în multe puncte din aria cercetată, adăpostind specii importante cum ar fi <i>Iris sibirica</i> , <i>Trollius europaeus</i> ; au de cele mai multe ori o origine primară, fiind fânețe ancestrale relict.
6430 Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la nivelul câmpiilor, până la cel montan și alpin	Habitatul este protejat în 90 de situri în România, în cele mai multe fiind prezent pe suprafețe reduse. Aceste comunități sunt adăpost pentru o gamă foarte largă de nevertebrate dar sunt și un habitat de bază și loc de hrănire important pentru multe specii de mamifere mici și mari, de aceea protejarea lor atentă fiind o necesitate. Este un habitat important pentru că este habitat de ecoton și oferă refugiu pentru specii de mlaștină.
6440 Pajiști aluviale ale văilor râurilor din <i>Cnidion dubii</i>	Acest habitat este protejat în 19 situri din România. Pajiștile aluviale reprezintă un habitat important pentru cuibărirea, împerecherea și iernarea multor specii de păsări.
6510 - Pajiști de altitudine joasă (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)	Habitatul este protejat în 39 de situri în România, în acest habitat fiind incluse fânețe bogate în specii și foarte valoroase din punct de vedere furajer prezente de la câmpie până în etajul montan inferior. Țările din UE au dificultăți în păstrarea acestui habitat din cauza extinerii practicilor de agricultură (pășunat) intensivă, care nu permit menținerea sa. Se consideră că are o valoare conservativă moderată prin compoziția de specii pe care o prezintă, cu valoare deosebită datorită fitodiversității mari, fiind rezervă de specii, atât pentru habitatul 6440, cât și pentru pășunile degradate, respectiv terenuri arabile abandonate. Important habitat pentru fluturile <i>Maculinea teleius</i> .
6520 - Fânețe montane;	Habitatul este protejat în 45 de situri în România și alături de pădure el este componenta esențială a vieții satelor de munte și de sub munte, fiind baza

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Habitat	Situția habitatului la nivel național și comunitar
	creșterii animalelor în aceste regiuni. Acest habitat cu valoare naturală ridicată este caracterizat printr-o diversitate biologică excepțională, mai ales în porțiunile unde sunt folosite doar pentru cosit, cu specii rare sau vulnerabile (<i>Arnica montana</i>) regăsite în Inventarul Român al pajiștilor (A. Sarbu, Coldea Gh.). Menținerea acestor habitate și a diversității lor biologice în cadrul peisajelor patriarhale montane în care se integrează reprezintă un obiectiv important pentru dezvoltarea durabilă a comunităților rurale.
7110* - Turbării active.	Habitat extrem de fragile datorită dependenței de sursa de apă, acestea sunt protejate în 23 de situri din România adăpostind o gamă de specii rare și foarte rare, dependente de aciditatea din sol. Acționează ca un rezervor natural pentru stocarea apei în sol. Sunt instrumente foarte prețioase și dintr-un alt punct de vedere, permițând reconstituirea paleomediilor de viață din timpul ultimelor perioade glaciare și interglaciare pe baza analizei polenului adus de vânt
7230 - Mlaștini alcaline;	Habitat cu valoare conservativă mare, protejate în 12 situri din România. Mlaștinile bogate în baze adăpostesc specii spectaculoase, specializate, cu distribuție strict restrânsă la astfel de stațiuni. Acestea se numără printre habitatele care au suferit cel mai grav declin. Ele sunt, practic, dispărute în câteva regiuni și grav periclitare în majoritatea regiunilor. Mlaștinile de turbă alcaline au un rol deosebit în descifrarea evoluției mediului pe durata ultimelor milenii deoarece conservă foarte bine polenul și alte resturi vegetale.
7240* - Formațiuni pioniere alpine din <i>Caricion bicoloris-atrofuscae</i> ;	Habitat cu valoare conservativă mare, protejate în 5 situri din România. Sunt habitate rare, strict dependente de condiții fizico climatice restrânse (insulare).
8220 - Versanți stâncoși cu vegetație chasmofitică pe roci silicioase;	Habitatul este protejat în 18 situri din România, fiind habitate rare, strict dependente de condiții fizico climatice restrânse (insulare). Sunt habitate importante datorită comunităților strict endemice, limitate la câte un singur masiv muntos, și de mare valoare conservativă.
8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis;	Habitatul este protejat în 26 de situri din România. sunt peșteri de mici dimensiuni formate pe mulajul vegetației lemnoase fosilizate. Extrem de rare, în PNDMS fiind singurul loc din țară în care acestea se regăsesc, dar din cauza sensibilității deosebite a ecosistemelor de peșteră cele mai multe sunt interzise vizitării.
9110 - Păduri de fag de tip <i>Luzulo Fagetum</i> ;	Habitatul este protejat în 83 de situri în România, importanța protejării lui fiind dată de numărul mare de specii protejate care depind de microhabitatele și condițiile microclimatice oferite de acesta. Prezența și starea favorabilă de conservare a multor din speciile saproxilice protejate la nivelul UE (<i>Osmoderma eremita</i> , <i>Rosalia alpina</i> , <i>Lucanus cervus</i> , <i>Cerambyx cerdo</i> , <i>Limoniscus violaceus</i>) sunt strict legate de calitatea bună a habitatului și prezența lemnului mort.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Habitat	Situația habitatului la nivel național și comunitar
9130 - Păduri de fag de tip <i>Asperulo-Fagetum</i> ;	Habitatul este protejat în 80 de situri în România, făgetele central-europene fiind destul de bogate în specii, deși de cele mai multe ori acestea nu reprezintă rarități. Acest habitat este protejat datorită stării precare de conservare din Europa centrală accentuată de condițiile climatice precare existente. Aceste tipuri de păduri reprezintă de asemenea un habitat potențial pentru mai multe specii de faună protejate și aflate în declin populațional.
9170 - Păduri de stejar cu carpen de tip <i>Galio-Carpinetum</i>	Habitatul 9170 are o valoare ecosistemică mare, asigură condiții favorabile menținerii unui număr mare de specii de plante și animale protejate. Prin existența lemnului mort și cel aflat în descompunere asigură o mare biodiversitate habitatului.
9180* - Păduri din <i>Tilio-Acerion</i> pe versanți abrupti, grohotișuri și ravene;	Habitat forestier important pentru utilizarea unor stațiuni extreme, fiind protejat în 40 de situri din România. Pădurile „de surduc” sunt un habitat forestier considerat rar și deosebit de valoros și trebuie să subliniem că fauna lor de nevertebrate este foarte bogată în specii rare și endemice, ceea ce face ca acest tip de habitat să fie declarat prioritar.
91D0* - Turbării cu vegetație forestieră.	Este un habitat forestier prioritar deosebit de rar, insular, cu o valoare aparte datorită speciilor boreale (originare din taigaua siberiană) numeroase, considerate relice glaciare, dependente strict de condițiile staționale insulare. Acest tip de habitat este prezent în 24 de situri din România.
91E0* Păduri aluviale de <i>Alnus glutinosa</i> și <i>Fraxinus excelsior</i> :	Deși este prezent în 25 situri, în cele mai multe, suprafețele ocupate de acest habitat sunt foarte mici. Natura prioritară a acestui habitat nu a fost stabilită datorită speciilor de plante rare ci datorită faptului că acestea, crescând în lungul cursurilor de apă, constituie o resursă ecologică inestimabilă, fiind în primul rând culoare ecologice pentru mamiferele mari (și singurele, mai ales la deal și la câmpie), adăpost foarte prețios pentru numeroase specii de nevertebrate, loc de cuibărit și de hrănire pentru un număr foarte mare de specii de păsări. O problemă majoră a pădurilor galerii de luncă o reprezintă ușurința excesivă cu care sunt invadate de către specii exotice scăpate din cultură. Este cel mai sensibil tip de habitat din acest punct de vedere din întreaga țară.
91V0 - Păduri dacice de fag (<i>Symphyto-Fagion</i>);	Habitatul este protejat în 64 de situri în România, fiind un habitat forestier endemic și reprezintă la nivelul Carpaților cel mai caracteristic tip de pădure, strict răspândit doar în arealul acestora pe suprafețe mari.
9410 - Păduri acidofile de <i>Picea abies</i> din regiunea montana (<i>Vaccinio-Piceetea</i>);	Habitat forestier tipic pentru regiunile montane din regiunea biogeografică alpină, protejat la noi în țară în 59 de situri. Acestea au o valoare conservativă ridicată datorită unui cortegiu întreg de plante ierboase endemic prezente.
9420 - Păduri de <i>Larix decidua</i> și/sau <i>Pinus cembra</i> din regiunea montană;	Habitat insular ce valorifică condiții staționale cu soluri scheletice, acide, expuse vântuirii, ce este protejat în România prin 10 situri desemnate. Laricele este însă rar la noi în țară, fiind concentrat în cinci centre relice dintre care unele de altitudine mult mai joasă. Este de remarcat că există

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Habitat	Situația habitatului la nivel național și comunitar
	areale (Parcul Național Munții Rodnei) unde prin plantații extinse se crește în mod artificial arealul rariștilor de zâmbru ca măsură împotriva avalanșelor și eroziunii solului.

În ROSCI0019 Călimani Gurghiu, au fost analizate 24 de habitate de interes comunitar din care 21 figurează în FS iar 3 habitate (9170, 91Y0, 6240) au fost regăsite după inventarieri fără a face parte din FS. Din cele 21 de habitate prezente în FS, în urma analizelor de teren s-au identificat doar 13 habitate (patru dintre ele fiind prioritare), patru din aceste habitate (3260, 6410, 7110, 7240) lipsind în totalitate sau având prezență punctiformă ne semnificativă. Trebuie menționat de asemenea că 4 (4060, 4070, 6150 și 9420) dintre habitatele prezente în formularul standard nu se găsesc pe suprafața ariei protejate ce a făcut motivul studiilor de inventariere, acestea fiind tipice zonei montane înalte din Parcul Național Călimani.

În ROSCI0113 Mlaștina după Luncă, au fost analizate 4 habitate de interes comunitar, din care au fost regăsite în urma activităților de inventariere doar 3, habitatul 7230 - Mlaștini alcaline având o prezență sporadică/ne semnificativă.

În ROSCI0243 Tinovul de la Dealul Albinelor, după analiza celor două habitate comunitare prezente în formularul standard, acestea au fost confirmate și de inventarierea din teren.

Cât despre Parcul Natural Defileul Mureșului Superior, aici au fost identificate 19 habitate de interes comunitar, din care 3 (7230, 6190 și 6510) au doar o prezență punctiformă sau sporadică.

În concluzie, pe teritoriul Siturilor Natura 2000 prezente în PNDMS+ s-au regăsit astfel 23 habitate de interes comunitar, din care 19 apar în FS și 4 nu sunt menționate în FS. Tabelul de mai jos prezintă situația habitatelor inventariate în AP comparativ cu situația din Formularele Standard.

Tabel 9. Situația habitatelor identificate în AP PNDMS+ comparativ cu Formularele Standard (Tabelul X1)

Nr. Crt.	Denumire Habitat	ROSCI0019 Călimani - Gurghiu		ROSCI0113 Mlaștina după Luncă		ROSCI0243 Tinovul de la Dealul Albinelor	
		FS	IT	FS	IT	FS	IT
1	3220 - Vegetație herbacee de pe malurile râurilor montane;	+	+	-	-	-	-
2	3260 - Cursuri de apă din zonele de câmpie, până la cele montane, cu vegetație din <i>Ranunculus fluitantis</i> și <i>Callitriche-Batrachion</i> ;	+	-	-	-	-	-
3	4060 Tufărișuri alpine și boreale	+	*	-	-	-	-
4	4070* - Tufărișuri cu <i>Pinus mugo</i> și <i>Rhododendron myrtifolium</i> ;	+	*	-	-	-	-
5	6150 - Pajiști boreale și alpine pe substrat silicios;	+	*	-		-	-

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Nr. Crt.	Denumire Habitat	ROSCI0019 Călimani - Gurghiu		ROSCI0113 Mlaștina după Luncă		ROSCIO243 Tinovul de la Dealul Albinelor	
		FS	IT	FS	IT	FS	IT
6	6230* - Pajiști montane de <i>Nardus</i> bogate în specii pe substraturi silicioase;	+	+	-	-	-	-
7	6410 Pajiști cu <i>Molinia</i> pe soluri calcaroase, turboase sau argiloase	+	-	+	+	-	-
8	6430 Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la nivelul câmpiilor, până la cel montan și alpin	+	+	-	-	-	-
9	6440 Pajiști aluviale din <i>Cnidion dubii</i>	+	+			-	-
10	6510 Fânețe de joasă altitudine (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)	-	-	+	+	-	-
11	6520 Fânețe montane	+	+			-	-
12	7110* - Turbării active.	+	-			-	-
13	7230 - Mlaștini alcaline;	-	-	+	-	-	-
14	7240* - Formațiuni pioniere alpine din <i>Caricion bicoloris-atrofuscae</i> ;	+	-			-	-
15	8220 - Versanți stâncoși cu vegetație chasmofitică pe roci silicioase;	+	+			-	-
16	8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis;	+	+			-	-
17	9110 Păduri de fag de tip <i>Luzulo-Fagetum</i>	+	+	-	-	-	-
18	9130 Păduri de fag de tip <i>Asperulo-Fagetum</i>	+	+	-	-	-	-
19	9180* Păduri din <i>Tilio-Acerion</i> pe versanți abrupti, grohotișuri și ravene	+	+	-	-	-	-
20	91D0* - Turbării cu vegetație forestieră.	-	-	+	+	+	+
21	91E0* Păduri aluviale de <i>Alnus glutinosa</i> și <i>Fraxinus excelsior</i> :	+	+	-	-	-	-
22	91V0 Păduri dacice de fag (<i>Symphyto-Fagion</i>)	+	+	-	-	-	-
23	9410 - Păduri acidofile de <i>Picea abies</i> din regiunea montană (<i>Vaccinio-Piceetea</i>);	+	+	-	-	+	+
24	9420 - Păduri de <i>Larix decidua</i> și/sau <i>Pinus cembra</i> din regiunea montană;	+	*	-	-	-	-

Notă:

"+" - prezență

"-" - absență

Tabelul de mai jos redă situația suprafeței habitatelor de interes comunitar față de suprafețele indicate în F.S.:

Tabel 10. Situația actuală a suprafețelor ocupate de habitatele de interes comunitar din PNDMS+

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Nr. Crt.	Tip habitat	% ¹ Suprafața FS	SFS (ha)	% ¹ Suprafața inventariată	S Inventariată (ha)	Diferențe față de FS (ha) SI - SFS	Suprafețe incluse în PN Călimani ²
ROSCI0019 Călimani-Girghiu							
1	3220 - Vegetație herbacee de pe malurile râurilor montane	0,1	134,94	0,00002	0,026	-134,92	135
2	3260 - Cursuri de apă din zona de câmpie până în etajul montan cu vegetație din <i>Ranunculion fluitantis</i> și <i>Callitriche-Batrachion</i>	0,001	1,35	0	0	-1,35	0
3	4060 - Tufărișuri alpine și boreale	3	4.048,08	1,11	0	-4.048,08	2500-3400
4	4070* - Tufărișuri cu <i>Pinus mugo</i> și <i>Rhododendron myrtifolium</i> ;	2,5	3.373,40	1,55	0	-1.268,51	3360
5	6150 - Pajiști boreale și alpine pe substrat silicios;	0,1	134,94	0,04	9,75	-125,19	
6	6230* - Pajiști montane de <i>Nardus</i> bogate în specii pe substraturi silicioase;	0,02	26,99	2,19	2.955,34	2.928,35	15
7	6410 Pajiști cu <i>Molinia</i> pe soluri calcaroase, turboase sau argiloase (<i>Molinion caeruleae</i>)	0,1	134,94	0	0	-134,4	0
8	6430 Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la nivelul câmpiilor, până la cel montan și alpin	1	1.349,36	0,28	376,8	-972,56	
9	6440 Pajiști aluviale ale văilor râurilor din <i>Cnidion dubii</i>	0,01	13,49	0,29	397,26	384,27	0
10	6520 - Fânețe montane;	2	2.698,72	1,7	2.304,07	-394,65	± 800
11	7110* - Turbării active.	1	1.349,36	0	0	-1.349,36	0
12	7240* - Formațiuni	0,01	13,49	0	0	-13,49	0.3

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Nr. Crt.	Tip habitat	% ¹ Suprafața FS	SFS (ha)	% ¹ Suprafața inventariată	S Inventariată (ha)	Diferențe față de FS (ha) SI - SFS	Suprafețe incluse în PN Călimani ²
	pioniere alpine din <i>Caricion bicoloris-atrofuscae</i> ;						
13	8220 - Versanți stâncoși cu vegetație chasmofitică pe roci silicioase;	0,01	13,49	0,0005	0,73	-12,76	70-80
14	8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis;	0,1	134,94	0,00012	0,16	-134,78	
15	9110 - Păduri de fag de tip <i>Luzulo Fagetum</i> ;	17	22.939,12	17,79	24.224,2	1.285,08	± 400
16	9130 - Păduri de fag de tip <i>Asperulo-Fagetum</i> ;	1	1.349,36	0,81	1.133,69	-215,67	
17	9180* - Păduri din <i>Tilio-Acerion</i> pe versanți abrupti, grohotișuri și ravene;	0,1	134,94	0,09	119,92	-15,02	
18	91E0* Păduri aluviale de <i>Alnus glutinosa</i> și <i>Fraxinus excelsior</i> ;	0,5	674,68	0,18	239,58	-435,10	5-6
19	91V0 - Păduri dacice de fag (<i>Symphyto-Fagion</i>);	30	40.480,80	38,68	52.073,5	11.592,70	250-300
20	9410 - Păduri acidofile de <i>Picea abies</i> din regiunea montana (<i>Vaccinio-Piceetea</i>);	20	26.987,20	12,4	16.772,1	-10.215,10	13.500-14.500
21	9420 - Păduri de <i>Larix decidua</i> și/sau <i>Pinus cembra</i> din regiunea montană;	0,5	674,68	0,13	184,00	-490,68	
ROSCIO113 Mlaștina după Luncă							
1	6410 Pajiști cu <i>Molinia</i> pe soluri calcaroase, turboase sau argiloase (<i>Molinion caeruleae</i>)	21	64,89	1,43	4,42	-60,47	-
2	6510 - Pajiști de altitudine joasă	13	40,17	1,70	1,87	-38,3	-

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Nr. Crt.	Tip habitat	% ¹ Suprafața FS	SFS (ha)	% ¹ Suprafața inventariată	S Inventariată (ha)	Diferențe față de FS (ha) SI - SFS	Suprafețe incluse în PN Călimani ²
	<i>(Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis)</i>						
3	7230 - Mlaștini alcaline;	25	77,25	Suprafețe infime	Suprafețe infime	-77,25	-
4	91D0* - Turbării cu vegetație forestieră.	10	30,9	3,16	9,77	-21,13	-
ROSCI0243 Tinovul de la Dealul Albinelor							
1	91D0* - Turbării cu vegetație forestieră.	21	6,09	28,64	8,4	2,31	-
2	9410 - Păduri acidofile de <i>Picea abies</i> din regiunea montana (<i>Vaccinio-Piceetea</i>);	56	16,24	40,7	11,8	-4,44	-
Parcul Natural Defileul Mureșului Superior							
1	3220 - Vegetație herbacee de pe malurile râurilor montane	-	-	0,0009	0,09	-	-
2	6150 - Pajiști boreale și alpine pe substrat silicios;	-	-	Nu există condiții ecologice pentru prezența acestui habitat			-
3	6190 Pajiști panonice de stâncării (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>)	-	-	0,0003	0,03	-	-
4	6210 Pajiști xerofile seminaturale și facies cu tufișuri pe substrat calcaroase (<i>Festuco-Brometalia</i>) (* situri importante pentru orhidee)	-	-	0,0368	3,5	-	-
5	6230 *- Pajiști montane de <i>Nardus</i> bogate în specii, pe substrat silicioase	-	-	0,0526	5	-	-
6	6410 Pajiști cu <i>Molinia</i> pe soluri calcaroase, turboase sau argiloase (<i>Molinion caeruleae</i>)	-	-	0,0323	3,07	-	-
7	6430 Comunități de	-	-	0,0210	2,00	-	-

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Nr. Crt.	Tip habitat	% ¹ Suprafața FS	SFS (ha)	% ¹ Suprafața inventariată	S Inventariată (ha)	Diferențe față de FS (ha) SI - SFS	Suprafețe incluse în PN Călimani ²
	lizieră cu ierburi înalte higrofile de la nivelul câmpiilor, până la cel montan și alpin						
8	6440 Pajiști aluviale ale văilor râurilor din <i>Cnidion dubii</i>	-	-	0,1393	13,25	-	-
9	6510 - Pajiști de altitudine joasă (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)	-	-	Identificat punctiform			-
10	6520 - Fânețe montane;	-	-	3,1932	303,8	-	-
11	7230 - Mlaștini alcaline;	-	-	Identificat punctiform			-
12	8220 - Versanți stâncoși cu vegetație chasmofitică pe roci silicioase;	-	-	0,0657	6,25	-	-
13	9110 - Păduri de fag de tip <i>Luzulo Fagetum</i> ;	-	-	24,8	2.269,34	-	-
14	9130 - Păduri de fag de tip <i>Asperulo-Fagetum</i> ;	-	-	0,48	44,1	-	-
15	9170 - Păduri de stejar cu carpen de tip <i>Galio-Carpinetum</i>	-	-	0,08	7,84	-	-
16	9180* - Păduri din <i>Tilio-Acerion</i> pe versanți abrupti, grohotișuri și ravene;	-	-	1,3	119,92	-	-
17	91E0* Păduri aluviale de <i>Alnus glutinosa</i> și <i>Fraxinus excelsior</i> ;	-	-	0,44	40,83	-	-
18	91V0 - Păduri dacice de fag (<i>Symphyto-Fagion</i>);	-	-	24,6	2253	-	-
19	9410 - Păduri acidofile de <i>Picea abies</i> din regiunea montana (<i>Vaccinio-Piceetea</i>);	-	-	4,9	448,34	-	-

Legendă:

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

¹ Procentul face referire la suprafața ocupată din suprafața totală a sitului

S_{FS} = Suprafața habitatului conform Formularului Standard

²- Habitate prezente doar pe suprafața din Parcul Național Călimani, teritoriul ce nu face obiectul acestui proiect. Acestea au fost identificate și descrise prin Planul de Management al Parcului Național Călimani.

Tabel 4. Situația actuală a habitatelor de interes de comunitar

Nr crt	Cod habitat Natura 2000	Denumire habitat	Acoperirea %		Reprezentativitatea		Supraf. relativă		Starea de cons.	
			FS	IT	FS	IT	FS	IT	FS	IT
ROSCI0019 Călimani-Gurghiu										
1	3220	Vegetație herbacee de pe malurile râurilor montane	0,1	<0.0001	C	C	C	C	B	C
2	3260	Cursuri de apă din zona de câmpie până în etajul montan cu vegetație din <i>Ranunculus fluitantis</i> și <i>Callitriche-Batrachion</i>	0,001	0	C	C	C	C	C	C
3	4060	Tufărișuri alpine și boreale	Acest tip de habitat se regăsește doar pe suprafața PN Calimani							
4	4070*	Tufărișuri cu <i>Pinus mugo</i> și <i>Rhododendron myrtifolium</i> ;	Acest tip de habitat se regăsește doar pe suprafața PN Calimani							
5	6150	Pajiști boreale și alpine pe substrat silicios;	Acest tip de habitat se regăsește doar pe suprafața PN Calimani							
6	6230*	Pajiști montane de <i>Nardus</i> bogate în specii pe substraturi silicioase;	0,02	2,19	B	B	A	B	B	B
7	6240*	Pajiști stepice subpanonice	0	0.028	-	C	-	C	-	C
8	6410	Pajiști cu <i>Molinia</i> pe soluri calcaroase, turboase sau argiloase (<i>Molinia caeruleae</i>)	0,1	0,007	B	B	B	C	B	B
9	6430	Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la nivelul câmpiilor, până la cel montan și alpin	1	0,28	B	B	C	B	B	B
10	6440	Pajiști aluviale ale văilor râurilor din <i>Cnidion dubii</i>	0,01	0,29	B	B	B	B	B	B
11	6520	Fânețe montane;	2	1,71	B	B	B	B	B	B
12	7110*	Turbării active.	1	0	B	-	C	-	B	-
13	7240*	Formațiuni pioniere alpine din <i>Caricion bicoloris-atrofuscae</i> ;	0,01	0	B	-	B	-	B	-
14	8220	Versanți stâncoși cu vegetație chasmofitică pe roci silicioase;	0,01	0,0005	B	B	B	-	B	B

**Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe**

Nr crt	Cod habitat Natura 2000	Denumire habitat	Acoperirea %		Reprezentativitatea		Supraf. relativă		Starea de cons.	
			FS	IT	FS	IT	FS	IT	FS	IT
15	8310	Peșteri în care accesul publicului este interzis;	0,1	0,00012	C	D	C	D	B	B
16	9110	Păduri de fag de tip <i>Luzulo Fagetum</i> ;	17	17,8	A	A	B	B	B	B
17	9130	Păduri de fag de tip <i>Asperulo-Fagetum</i> ;	1	0,81	C	D	C	C	B	B
18	9170	Păduri de stejar cu carpen de tip <i>Galio-Carpinetum</i>	0	0.08	-	C	-	C	-	B
19	9180*	Păduri din <i>Tilio-Acerion</i> pe versanți abrupti, grohotișuri și ravene;	0,1	0.09	B	B	B	B	B	C
20	91E0*	Păduri aluviale de <i>Alnus glutinosa</i> și <i>Fraxinus excelsior</i> :	0,5	0,18	B	B	B	B	B	C
21	91V0	Păduri dacice de fag (<i>Symphyto-Fagion</i>);	30	38,6	A	A	B	B	B	B
22	91Y0	Păduri dacice de stejar si carpen	0	0,1	-	C	-	B	-	B
23	9410	Păduri acidofile de <i>Picea abies</i> din regiunea montana (<i>Vaccinio-Piceetea</i>);	20	12,4	A	B	B	B	B	B
24	9420	Păduri de <i>Larix decidua</i> și/sau <i>Pinus cembra</i> din regiunea montană;	Acest tip de habitat se regăsește doar pe suprafața PN Calimani							
ROSCI0113 Mlaștina după Luncă										
1	6410	Pajiști cu <i>Molinia</i> pe soluri calcaroase, turboase sau argiloase (<i>Molinion caeruleae</i>)	21	1,43	A	C	B	C	A	B
2	6510	Pajiști de altitudine joasă (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)	13	0,60	B	B	C	C	B	B
3	7230	Mlaștini alcaline;	25	0	A	-	A	-	A	-
4	91D0*	Turbării cu vegetație forestieră.	10	3,16	A	B	B	C	A	B
ROSCI0243 Tinovul de la Dealul Albinelor										
1	91D0*	Turbării cu vegetație forestieră.	21	28,64	B	B	C	C	B	B
2	9410	Păduri acidofile de <i>Picea abies</i> din regiunea montan[(<i>Vaccinio-Piceetea</i>);	56	40,7	C	C	C	C	B	B
Parcul Natural Defileul Mureșului Superior										
Nr crt	Cod habitat Natura 2000	Denumire habitat	FS	% IT	Stare de conservare					
1	3220	Vegetație herbacee de pe malurile râurilor montane	0	0,0009	C					
2	6150	Pajiști boreale și alpine pe substrat silicios;	0	0	-					
3	6190	Pajiști panonice de stâncării (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>)	0	0.0003	C					

**Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe**

Nr crt	Cod habitat Natura 2000	Denumire habitat	Acoperirea %		Reprezentativitatea		Supraf. relativă		Starea de cons.	
			FS	IT	FS	IT	FS	IT	FS	IT
4	6210	Pajiști xerofile seminaturale și facies cu tufișuri pe substrat calcaros (<i>Festuco-Brometalia</i>) (* situri importante pentru orhidee)			0		0,0368			C
5	6230 *	Pajiști montane de <i>Nardus</i> bogate în specii, pe substrat silicioasă			0		0,0526			C
6	6410	Pajiști cu <i>Molinia</i> pe soluri calcaroase, turboase sau argiloase (<i>Molinion caeruleae</i>)			0		0,0323			C
7	6430	Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la nivelul câmpiilor, până la cel montan și alpin			0		0,0210			C
8	6440	Pajiști aluviale ale văilor râurilor din <i>Cnidion dubii</i>			0		0,1393			C
9	6510	Pajiști de altitudine joasă (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)			0		0			C
10	6520	Fânețe montane;			0		3,1932			C
11	7230	Mlaștini alcaline;			0		0			C
12	8220	Versanți stâncoși cu vegetație chasmofitică pe roci silicioase;			0		0,0657			C
13	9110	Păduri de fag de tip <i>Luzulo Fagetum</i> ;			0		24,8			B
14	9130	Păduri de fag de tip <i>Asperulo-Fagetum</i> ;			0		0,48			C
15	9170	Păduri de stejar cu carpen de tip <i>Galio-Carpinetum</i>			0		0,08			C
16	9180*	Păduri din <i>Tilio-Acerion</i> pe versanți abrupti, grohotișuri și ravene;			0		1,3			C
17	91E0*	Păduri aluviale de <i>Alnus glutinosa</i> și <i>Fraxinus excelsior</i> ;			0		0,44			C
18	91V0	Păduri dacice de fag (<i>Symphyto-Fagion</i>);			0		24,6			B
19	9410	Păduri acidofile de <i>Picea abies</i> din regiunea montana (<i>Vaccinio-Piceetea</i>);			0		4,9			B

Explicații tabel:

Reprezentativitatea – gradul de reprezentativitate a tipului de habitat în cadrul sitului – exprimă măsura pentru cât de tipic este un habitat.

A – reprezentativitate excelentă

B – reprezentativitate bună

C – reprezentativitate semnificativă

D – prezență nesemnificativă

-Stadiul de conservare – gradul de conservare al structurilor și funcțiile tipului de habitat natural, precum și posibilitățile de refacere/reconstrucție. Pentru evaluare, se utilizează trei criterii: gradul de conservare al structurii, gradul de conservare al funcțiilor, posibilitățile de refacere.

A – conservare excelentă

B – conservare bună

C – conservare medie sau redusă

-Suprafața relativă – suprafața sitului acoperit de habitatul natural, raportat la suprafața totală

-Evaluare globală – evaluarea globală a valorii sitului din punct de vedere al conservării tipului

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

acoperită de acel tip de habitat natural, în cadrul teritoriului național.	de habitat respectiv
A – 100 ≥ p > 15%	A – valoare excelentă
B – 15 ≥ p > 2%	B – valoare bună
C – 2 ≥ p > 0%	C – valoare considerabilă

Cercetările efectuate în cadrul acestui proiect POS Mediu "**Managementul integrat al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și al ariilor naturale protejate anexe**", beneficiar final fiind Ocolul Silvic de Regim Gheorgheni, oferă o imagine destul de complexă a florei și vegetației habitatelor non-forestiere din ariile protejate: Parcul Natural Defileul Mureșului Superior (PNDMS) și siturile Natura 2000: ROSCI0019 Călimani-Gurghiu, ROSCI0113 Mlaștina După Luncă și ROSCI0243 Dealul Albinelor.

Habitat importante pentru conservare, altele decât cele menționate în Formularele standard

Pe lângă habitatele de interes comunitar menționate în Formularele standard, au fost identificate o serie de alte habitate de interes comunitar:

- 91YO-Păduri dacice de stejar și carpen
- 6210 Pajiști xerofile seminaturale și facies cu tufișuri pe substrat calcaros (Festuco-Brometalia) (* situri importante pentru orhidee)
- 6240* Pajiști stepice subpanonice
- 7110* - Turbării active

B.3.3. Flora

Specificitatea floristică din zona Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și a ariilor naturale protejate anexe este dată de substratul geologic, varietatea formelor de relief întâlnite și nu în ultimul rând de condițiile climatice particulare la nivel de topoclimat.

În cadrul procesului de realizare a planului de management, colectarea informațiilor în Aria Protejată s-a desfășurat pe parcursul anilor de cercetare 2014-2015. Scopul lucrărilor a fost inventarierea și cartarea, evaluarea impactului antropic și stării de conservare a speciilor de plante de interes comunitar de pe suprafața Parcului Natural Defileul Mureșului Superior (PNDMS) și a siturilor Natura 2000 ROSCI0019 Călimani-Gurghiu și ROSCI0113 Mlaștina După Luncă.

Menționăm următoarele:

- 1). PNDMS, cu o suprafață totală de 9.156 ha este inclus aproape 100% în ROSCI0019 Călimani-Gurghiu;
- 2). ROSCI0019 Călimani-Gurghiu include și partea sudică a Parcului Național Călimani (zona înaltă a Munților Călimani), însă inventarierea și cartările au exclus această zonă și s-au limitat doar la suprafețele sitului Natura 2000 administrate de Ocolul Silvic de Regim Gheorgheni.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

În aceste arii protejate s-au efectuat activități de inventariere și cartare în teren, evaluarea impactului antropic și a stării de conservare pentru următoarele 13 specii de plante de interes comunitar, listate pe formularele standard ale siturilor

Specii de interes comunitar

Formularul Standard impune asigurarea stării favorabile de conservare pentru 10 specii de interes comunitar.

Tabel 5. Speciile floristice de interes comunitar prezente în Aria Protejată

Nume specie	Denumire populară	Cod N200 0	Anexa din Directiva Habitatare	Anexa din Legea 49/2011	Lista roșie globală UICN	Caracter endemic
ROSCI0019 Climani - Gurghiu						
<i>Dicranum viride</i>	Mușchiul de pământ furculiță	1381	Anexa II	Anexa 3	NA	-
<i>Meesia longiseta</i>	Mușchi de pământ cu sete lungi	1389	Anexa II	Anexa 3	NA	-
<i>Drepanocladus vernicosus</i>	Mușchiul seceră	1393	Anexa II	Anexa 3	NA	-
<i>Marsilea quadrifolia</i>	Trifoiăș de baltă, Four Leaf Clover	1428	Anexa II	Anexa 3	LC	-
<i>Angelica palustris</i>	Angelica de baltă, Réti angyalgyökér, Marsh angelica	1617	Anexa II	Anexa 3	DD / Vulnerabil	-
<i>*Ligularia sibirica</i>	Curechi de munte, Szibériai hamuvirág, Siberian ligularia	1758	Anexa II	Anexa 3	DD / Rar	-
<i>Cypripedium calceolus</i>	Papucul doamnei	1902	Anexa II	Anexa 3	LC	-
<i>Campanula serrata</i>	Clopoțel	4070	Anexa II	Anexa 3	LC	-
<i>Iris aphylla ssp. hungarica</i>	Iris	4097	Anexa II	Anexa 3	NA	-
<i>Tozzia carpathica</i>	Iarba gâtului, Carpathian Tozzia	4116	Anexa II	Anexa 3	DD	-

*Specia este menționată și în FS al AP ROSCI0113 Mlaștina După Luncă.

**Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe**

Tabel 6. Situația speciilor de floră de interes comunitar identificate în Aria Protejată

Specia	Efectiv estimat	Observații	Starea de conservare a habitatului caracteristic	Stare actuală specie			
				A	B	C	
ROSCI0019 Călimani-Girghiu							
1	<i>Dicranum viride</i>	0	Specia nu a fost identificată în urma inventariierilor în teren efectuate în 2014.	bună.		-	
2	<i>Meesia longiseta</i>	0	Specie rară. Nu a mai fost regăsită de foarte mult timp.	nefavorabilă		-	
3	<i>Drepanocladus vernicosus</i>	0	nu sunt prezente habitate ale speciei,	-		-	
4	<i>Marsilea quadrifolia</i>	0	nu sunt prezente habitate ale speciei,	-		-	
5	<i>Angelica palustris</i>	37	Identificată în Bazinul Pr. Ghurghiu, în zona localităților Lăpușna (pe Pârâul Negru) și Ibănești (Fincel)	Bună	*		
6	* <i>Ligularia sibirica</i>	-	Specia apare menționată semnalată ca prezentă în Parcul Național Călimani	Bună			*
7	<i>Cypripedium calceolus</i>	-	Prezentă doar în Parcul Național Munții Călimani	-			*
8	<i>Campanula serrata</i>	560	Distribuție sporadică/rară	satisfăcătoare	*		
9	<i>Iris aphylla ssp. hungarica</i>	830	3 puncte de inventariere la Stânceni (Muntele Leu	satisfăcătoare	*		
10	<i>Tozzia carpathica</i>	-	Prezentă doar în Parcul Național Munții Călimani				*
ROSCI0113 Mlaștina După Luncă							
1	<i>Ligularia sibirica</i>	410 ind floriferi 520 indivizi vegetativi	specia este frecventă, fiind prezentă în mai multe puncte ale ariei protejate, dintre care au fost inventariate 6 puncte	nefavorabilă-inadecvată	*		

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Specia	Nr. minim de indivizi estimat	Observații	Starea de conservare a habitatului caracteristic	Stare actuală specie		
				A	B	C
Parcul Natural Defileul Mureșului						
1	<i>Angelica palustris</i>	20	identificata în 4 locații: lângă Răstolița (VI. Corteasa și VI. Visa), Stânceni și Ciobotani	Bună	*	
2	<i>Arnica montana</i>	-	-	-		
3	<i>Carex chordorrhiza</i>	-	-	-		
4	<i>Cephalaria radiata</i>	-	Habitate potențiale au fost identificate pe suprafețe restrânse la limita inferioară vestică a ariei protejate PNDMS.			
5	<i>Galanthus nivalis</i>	93	identificată în 4 puncte de prezentă, aparținând la 3 localități: VI. Gălăoia, la Andreneasa și Sălard	Bună	*	
6	<i>Lycopodium annotinum</i>	-	Specia a fost identificata într-un singur punct, la Răstolița (Peșcoasa-Mare	Favorabilă		*
7	<i>Lycopodium clavatum</i>	-	Specia a fost identificată în 5 puncte: la Răstolița (Listeș) și la Stânceni-Meștera.	Satisfăcătoare	*	
8	<i>Lycopodium complanatum</i>	1	identificata într-o singură locație, la Răstolița (Peșcoasa-Mare)	Favorabilă-bună		*

Legendă:

- *A - Excelentă - se menține prin non-intervenție sau prin același tip de management ca până în prezent
- *B - Bună - îmbunătățirea stării de conservare se poate face cu măsuri de management fără a implica reconstrucții ecologice
- *C - Medie sau redusă - degradată din cauza unor intervenții antropice, dar recuperabil cu intervenții de reconstrucție ecologică

Inventarierea și cartarea speciilor de plante de interes comunitar s-a realizat pe toată suprafața a 3 arii protejate: ROSCI0019 Călimani-Gurghiu, PNDMS și ROSCI0113 Mlaștina Dupa Luncă.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

În urma studiilor în teren și a interpretării rezultatelor prezentate sintetic în tabelele de mai sus, se pot scoate în evidență următoarele:

•în cadrul ROSCI0019:

- pentru specia *Angelica palustris*, în cele 6 puncte de observație au fost identificați în total 37 de indivizi; 4 populații sunt într-o stare de conservare bună și 2 populații sunt într-o stare de conservare foarte bună;
- pentru specia *Campanula serrata* în cele 14 puncte de observație au fost identificați 560 indivizi; 6 populații sunt într-o stare de conservare foarte bună, 7 populații sunt într-o stare de conservare bună și o singură populație este într-o stare de conservare re-inadecvată;
- specia *Iris aphyllasp. hungarica*, în cele 3 puncte de observație este abundentă, fiind prezenți în total 830 indivizi; populația este stabilă și într-o stare de conservare foarte bună;

•în cadrul PNDMS:

- pentru specia *Angelica palustris*, în cele 4 puncte de observație au fost identificați 20 de indivizi; populațiile sunt într-o stare de conservare bună și foarte bună;
- *Galanthus nivalis* este frecventă în sit, chiar abundentă în una dintre cele 4 puncte de observație, fiind identificați în total 93 de indivizi; populațiile sunt într-o stare de conservare bună și foarte bună;
- *Lycopodium annotinum* este rară în sit, în singurul punct de inventariere efectivul populațional este și într-o stare de conservare re-inadecvată;
- *Lycopodium clavatum* reprezintă specia țintă cel mai bine reprezentată în PNDMS dar și în ROSCI0019; populațiile identificate sunt reprezentate de indivizi viguroși, bine dezvoltate, dar pe suprafețe relativ restrânse, starea de conservare a acestora fiind medie, bună și foarte bună;
- *Lycopodium complanatum* este rară în sit, în singurul punct de inventariere efectivul populațional este în descreștere și într-o stare de conservare re-inadecvată;

•în cadrul ROSCI0113

- *Ligularia sibirica* este frecventă în sit, indivizii se grupează în pâlcuri de dimensiuni mai mari sau mai mici, în funcție de condițiile ecologice (în special cele edafice: umiditatea și troficitatea solului); în total au fost estimați 410 indivizii generativi și 520 indivizi vegetativi; populația este stabilă și într-o stare de conservare foarte bună.

În cazul catorva specii, precum *Galanthus nivalis*, *Lycopodium annotinum*, *L. clavatum*, *L. complanatum*, impactul populației umane locale asupra populațiilor acestor specii de plante este evidentă, datorită importanței economice (ornamentală și medicinală) pe care le prezintă aceste specii. De aceea, se recomandă stoparea recoltării acestora în masă, în scopuri comerciale.

Alte specii de floră de interes conservativ

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Cercetările efectuate în cadrul acestui proiect POS Mediu "Managementul integrat al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și al ariilor naturale protejate anexe", beneficiar final fiind Ocolul Silvic de Regim Gheorgheni, oferă o imagine destul de complexă a florei și vegetației habitatelor non-forestiere din ariile protejate atât sub aspectul evidențierii speciilor rare, vulnerabile, la nivel european cât și la nivel național, dar și a celor endemice. Această abordare ermite stabilirea valorii conservative a fiecărui cenotaxon analizat, aceasta fiind un criteriu important în adoptarea unui plan de management conservativ al pajiștilor studiate.

Specii **periclitare, vulnerabile, rare** din Listele Roșii naționale a plantelor superioare: *Achillea ptarmica*, *Angelica archangelica*, *Athyrium distentifolium*, *Cicuta virosa*, *Dactylorhiza fuchsii*, *Dactylorhiza incarnata*, *Dactylorhiza maculata*, *Drosera rotundifolia*, *Epipactis helleborine*, *Epipactis palustris*, *Gentiana pneumonanthe*, *Gymnadenia conopsea*, *Gymnadenia odoratissima*, *Larix decidua*, *Orchis coriophora*, *Orchis ustulata*, *Pedicularis sceptrum-carolinum*, *Petasites kablikianus*, *Polemonium caeruleum*, *Trollius europaeus*.

Pajiștile analizate sunt bogate în specii endemice sau subendemice:

Aconitum moldavicum, *Campanula patula* ssp. *abietina*, *Dianthus barbatus* ssp. *compactus*, *Leucanthemum waldsteinii*, *Ranunculus carpaticus*, *Silene nutans* ssp. *dubia*, *Thymus comosus*, *Viola declinata*.

Specii de floră sălbatică de interes economic și cultural

O parte dintre speciile de floră de primăvară sunt colectate sistematic de localnici și comercializate la scară redusă pe piețele locale: *Colchicum autumnale*, *Crocus heuffelianus* (brândușă de toamnă), *Leucojum vernum* (ghiocel bogat), *Galanthus nivalis* (ghiocel), *Trollius europaeus* (bulbucul de munte), *Iris sibirica* (stânjenel).

Speciile comestibile de ciuperci sunt colectate frecvent de localnici și de turiști, fiind comercializate ocazional. Printre acestea se numără: specii de ciuperci (*Agaricus*), piciorul-căprioarei (*Macrolepiota procera*), roșcovă (*Lactarius deliciosus*), hrib (*Boletus edulis*), gălbior (*Cantharellus cibarius*) etc. Ocazional se culeg: mure, măceșe și plante medicinale, fără impact semnificativ asupra speciilor.

B.3.4. Fauna

Specii de interes comunitar

Ariile protejate de interes comunitar prezente în AP PNDMS+ au fost desemnate pentru prezența a 57 de specii enumerate în Formularele Standard precum și în Tabelul de mai jos, respectiv pentru:

- 9 specii de mamifere dintre care 5 sunt specii de lilieci și 4 carnivore mari prioritare.
- 28 de specii de păsări
- 3 specii de amfibieni
- 6 specii de pești
- 11 specii de nevertebrate

**Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe**

AP este sit de interes comunitar și datorită faptului că teritoriul ei este important și pentru specii de păsări migratoare neincluse în Formularul Standard.

Tabel 7. Speciile de faună de interes comunitar menționate în formularul standard

Nume specie	Denumire populară	Cod N2000	Anexa din Directiva Habitate	Anexa din Legea 49	Lista roșie globală IUCN	Caracter endemic	
Păsări							
1	<i>Nycticorax nycticorax</i>	Stârc de noapte	A023	-	Anexa 3	LC	Nu
2	<i>Ciconia ciconia</i>	Barză neagră	A031	-	Anexa 3	LC	nu
3	<i>Pernis apivorus</i>	Viespar	A072	-	Anexa 3	LC	Nu
4	<i>Circaetus gallicus</i>	Șerpar	A080	-	Anexa 3	LC	Nu
5	<i>Circus aeruginosus</i>	Erete de stof	A081	-	Anexa 3	LC	Nu
6	<i>Circus cyaneus</i>	Erete vânăt	A082	-	Anexa 3	LC	Nu
7	<i>Circus pygargus</i>	Erete sur	A084	-	Anexa 3	LC	Nu
8	<i>Aquila pomarina</i>	Acvila țipătoare mică	A089	-	Anexa 3	LC	Nu
9	<i>Aquila chrysaetos</i>	Acvilă de munte	A091	-	Anexa 3	LC	Nu
10	<i>Hieraetus pennatus</i>	Acvilă Porumbacă Mică	A092	-	Anexa 3	LC	Nu
11	<i>Falco columbarius</i>	Șoim de iarnă	A098	-	Anexa 3	LC	Nu
12	<i>Falco peregrinus</i>	Șoim călător	A103	-	Anexa 3	LC	Nu
13	<i>Bonasa bonasia</i>	Iernucă	A104	-	Anexa 3	LC	Nu
14	<i>Tetrao urogallus</i>	Cocoș de munte	A108	-	Anexa 3	NT	Nu
15	<i>Crex crex</i>	Cristel de câmp	A122	-	Anexa 3	LC	Nu
16	<i>Bubo bubo</i>	Buhă sau bufniță	A215	-	Anexa 3	LC	Nu
17	<i>Glaucidium passerinum</i>	Ciuvica	A217	-	Anexa 3	LC	Nu
18	<i>Strix uralensis</i>	Huhurez mare	A220	-	Anexa 3	LC	Nu
19	<i>Asio flammeus</i>	Ciuful de camp	A222	-	Anexa 3	LC	Nu
20	<i>Aegolius funereus</i>	Minuniță	A223	-	Anexa 3	LC	Nu
21	<i>Caprimulgus europaeus</i>	Caprimulg	A224	-	Anexa 3	LC	Nu
22	<i>Dryocopus martius</i>	Ciocănițoarea neagră	A236	-	Anexa 3	LC	Nu
23	<i>Dendrocopos leucotos</i>	Ciocănițoarea cu spate alb	A239	-	Anexa 3	LC	Nu
24	<i>Picoides tridactylus</i>	Ciocănițoarea de munte	A241	-	Anexa 3	LC	Nu
25	<i>Lullula arborea</i>	Ciocârlie de pădure	A246	-	Anexa 3	LC	Nu
26	<i>Ficedula parva</i>	Muscar mic	A320	-	Anexa 3	LC	Nu
27	<i>Ficedula albicollis</i>	Muscar gulerat	A321	-	Anexa 3	LC	Nu
28	<i>Lanius collurio</i>	Sfrâncioc roșiatic	A338	-	Anexa 3	LC	Nu
Mamifere							
1	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Liliac mare cu potcoavă	1304	Anexa 2,4	Anexa 3,4A	LC	nu

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

	Nume specie	Denumire populară	Cod N2000	Anexa din Directiva Habitate	Anexa din Legea 49	Lista roșie globală IUCN	Caracter endemic
2	<i>Myotis blythii</i>	Liliac comun mic	1307	Anexa 2,4	Anexa 3,4A	LC	nu
3	<i>Barbastella barbastellus</i>	Liliac cârn	1308	Anexa 2,4	Anexa 3,4A	NT	Nu
4	<i>Miniopterus schreibersi</i>	Liliacul cu aripi lungi	1310	Anexa 2,4	Anexa 3,4A	NT	Nu
5	<i>Myotis myotis</i>	Liliac comun mare	1324	Anexa 2,4	Anexa 3,4A	LC	Nu
6	<i>Canis lupus</i>	Lup	1352	Anexa 2,4	Anexa 3,4A	LC	Nu
7	<i>Ursus arctos</i>	Urs	1354	Anexa 2,4	Anexa 3,4A	LC	Nu
8	<i>Lutra lutra</i>	Vidră	1355	Anexa 2,4	Anexa 3,4A	LC	Nu
9	<i>Lynx lynx</i>	Râs	1361	Anexa 2,4	Anexa 3,4A	LC	Nu
Amfibieni și reptile							
10	<i>Triturus cristatus</i>	Triton cu creastă	1166	2, 4	3, 4A	MPV	nu
11	<i>Bombina variegata</i>	Buhai de baltă cu burta galbenă	1193	2, 4	3, 4A	MPV	nu
12	<i>Triturus montandoni</i>	Triton de munte	2001	2, 4	3, 4A	LC	
Pești							
13	<i>Hucho hucho</i>	Lostrită	1105	Anexa 2	Anexa 3	EN	Da
14	<i>Gobio uranoscopus</i>	Porcușorul de vad	1122	Anexa 2	Anexa 3	LC	Nu
15	<i>Barbus meridionalis</i>	Moioagă	1138	Anexa 2,5	Anexa 3,5A	NT	Nu
16	<i>Sabanejewia aurata</i>	Dunarință	1146	Anexa 2	Anexa 3	LC	Nu
17	<i>Cottus gobio</i>	Zglăvoacă	1163	Anexa 2	Anexa 3	LC	Nu
18	<i>Eudontomyzon danfordi</i>	Chișcarul	4123	Anexa 2	Anexa 3	LC	Nu
Nevertebrate							
1	<i>Euphydryas maturna</i>	Fluturele maturna	1052	Anexa 2,4	Anexa 3	NE	
2	<i>Lycaena dispar</i>	Fluturele de foc al măcrișului	1060	Anexa 2,4	Anexa 3,4A	LR/NT	
3	<i>Callimorpha quadripunctaria</i>	Fluture vârgat	1078	Anexa 2	Anexa 3	NE	
4	<i>Lucanus cervus</i>	Rădașcă	1083	Anexa 2	Anexa 3,4A	NE	
5	<i>Osmoderma eremita</i>	Pustnic/Gândac sihastru	1084	Anexa 2,4	Anexa 3,4A	NT	
6	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	Gândacul de scoarță roșu	1086	Anexa 2,4	Anexa 3,4A	NT	
7	<i>Rosalia alpine</i>	Croitorul fagului	1087	Anexa 2,4	Anexa 3,4	VU	
8	<i>Cerambyx cerdo</i>	Croitorul mare al stejarului	1088	Anexa 2,4	Anexa 3,4A	VU	
9	<i>Carabus hampei</i>	Gândacul de Zalău	4012	Anexa 2,4	Anexa 3,4A	NE	
10	<i>Nymphalis vaualbum</i>	Fluturele țestos	4039	Anexa 2,4	Anexa 3,4A	NE	
11	<i>Pholidoptera transsylvanica</i>	Cosaș transilvan	4054	Anexa 2,4	Anexa 3,4A	NE	

Situația speciilor identificate în sit

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

În cadrul procesului de realizare a planului de management, în perioada 2013-2014 s-au făcut inventarieri ale speciilor de faună de interes comunitar, în baza cărora se poate estima starea actuală a speciilor.

În urma inventarierilor desfășurate în AP PNDMS+ s-au identificat 57 de specii de faună de interes comunitar (13 sp. Mamifere, 3 sp. Amfibieni și reptile, 6 sp. Pești, 8 sp. nevertebrate prezente pe anexa II a Directivei Habitate), dintre care și de 27 de specii de păsări (prezența speciei *Circaetus gallicus* nefiind validată în niciunul din situri) de interes comunitar (prezente pe anexa I a Directivei Păsări).

Această bogăție de specii comunitare denotă pe lângă starea favorabilă a unor habitate, calitatea excepțională din punct de vedere ecologic a acestei regiuni, fiind rezultatul managementului extensiv/tradițional prin coabitarea comunităților locale cu capitalul natural.

Din totalul de 57 specii de interes comunitar, 9 au o stare de conservare corespunzătoare, 17 au o stare de conservare satisfăcătoare iar 25 au stare de conservare redusă. În majoritatea cazurilor intervențiile de management vor viza și habitatele, astfel încât să beneficieze de impactul acestora toate speciile dependente de habitatele respective.

Tabel 8. Situația speciilor de interes comunitar identificate în sit

Specia	Efectiv populațional estimat	Nr. minim de indivizi estimat în sit	Observații	Stare actuală		
				*	*	*
			C	S	N	
ROSPA0033 Depresiunea și Munții Giurgeului						
Păsări						
<i>Ciconia nigra</i>	0-2 i	2			*	
<i>Ciconia ciconia</i>	50 - 74 p	50		*		
<i>Pernis apivorus</i>	48 - 69 p	48		*		
<i>Circaetus gallicus</i>	2 - 3 p	2			*	
<i>Circus aeruginosus</i>	0 - 1 p	1			*	
<i>Circus pygargus</i>	0-2p	4			*	
<i>Circus cyaneus</i>	6-20 i	6			*	
<i>Aquila pomarina</i>	36 - 43 p	36		*		
<i>Aquila chrysaetos</i>	1 - 2 p	1			*	
<i>Falco peregrinus</i>	0 - 2 p	1			*	
<i>Falco columbarius</i>	5-15 i	5			*	
<i>Bonasa bonasia</i>	30 - 55 i	30		*		
<i>Tetrao urogallus</i>	95-210 p	95		*		
<i>Crex crex</i>	440 - 580 p	440		*		
<i>Bubo bubo</i>	0-1p	1			*	
<i>Glaucidium passerinum</i>	65 - 95 p	65		*		
<i>Strix uralensis</i>	30 - 55 p	30			*	
<i>Asio flammeus</i>	1 - 2 p	1			*	
<i>Aegolius funereus</i>	15 - 35 p	15			*	
<i>Caprimulgus europaeus</i>	400 - 550 p	400		*		

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Specia	Efectiv populațional estimat	Nr. minim de indivizi estimat în sit	Observații	Stare actuală		
<i>Dryocopus martius</i>	125 - 200 p	125			*	
<i>Dendrocopos leucotos</i>	40 - 90 p	40				*
<i>Picus canus</i>	30-60 p	10				*
<i>Picoides tridactylus</i>	90 - 140 p	90				*
<i>Lullula arborea</i>	90 - 160 p	90				*
<i>Ficedula parva</i>	50 - 135 p	50				*
<i>Ficedula albicollis</i>	12 - 48 p	12				*
<i>Lanius collurio</i>	1500-2200 p	1500				*
ROSPA0030 Defileul Mureșului Superior						
Păsări						
<i>Nycticorax nycticorax</i>	20-30i	20				*
<i>Ciconia ciconia</i>	3-4 p	3				*
<i>Pernis apivorus</i>	11-17 p	11			*	
<i>Circaetus gallicus</i>	Șerparul nu cuibărește în ROSPA0030					*
<i>Circus aeruginosus</i>	5-10i	5				*
<i>Circus pygargus</i>	3- 8 i	3				*
<i>Aquila pomarina</i>	0-2 p	1				*
<i>Hieraetus pennatus</i>	1-2 p	1				*
<i>Falco peregrinus</i>	1p	2			*	
<i>Falco columbarius</i>	2-5i	2				*
<i>Bonasa bonasia</i>	5-20 p	5				*
<i>Tetrao urogallus</i>	5-10 p	5				*
<i>Crex crex</i>	5-10p	5				*
<i>Bubo bubo</i>	0-2 p	1				*
<i>Glaucidium passerinum</i>	10-25 p	10			*	
<i>Strix uralensis</i>	1-7 p	1				*
<i>Aegolius funereus</i>	0-3 p	1				*
<i>Caprimulgus europaeus</i>	2-5 p	2				*
<i>Dryocopus martius</i>	15-25 p	15			*	
<i>Dendrocopos leucotos</i>	30-60 p	30			*	
<i>Picus canus</i>	25-45 p	18		*		
<i>Picoides tridactylus</i>	0-10 p	1				*
<i>Ficedula parva</i>	180-430 p	180			*	
<i>Ficedula albicollis</i>	40-65 p	40				*
<i>Lanius collurio</i>	35-50 p	35			*	
ROSCI0019 Călimani - Gurghiu						
Mamifere						
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	1-20 ex	1	Stare de conservare Necunoscută	-	-	-
<i>Myotis blythii/ Myotis oxygnathus</i>	200-500 ex	200	Inadecvată			*
<i>Barbastella barbastellus</i>	400-800 ex	400	Inadecvată			*

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Specia	Efectiv populațional estimat	Nr. minim de indivizi estimat în sit	Observații	Stare actuală		
<i>Miniopterus schreibersi</i>	5-30 ex	5	Stare de conservare Necunoscută	-	-	-
<i>Myotis myotis</i>	300-700 ex	300	Inadecvată			*
<i>Rhinolophus hipposideros</i>	-	-	specie caracteristică pentru zonă/ includerea acestuia în Fișa Standard			
<i>Myotis bechsteinii</i>	-	-	-			
<i>Myotis emarginatus</i>	-	-				
<i>Myotis dasycneme</i>	-	-				
<i>Canis lupus</i>	33-38 exemplare/maxim 66 ex	Minim 33 indivizi	Situația actuală este bună pentru specie	*		
<i>Ursus arctos</i>	>198	minim 198 ex		*		
<i>Lutra lutra</i>	>30	Minim 30 indivizi	Populație stabilă	*		
<i>Lynx lynx</i>	între 24-36 exemplare	Minim 18	abundență relativă între 2,15 - 3,23 indivizi/100km ² .	*		
Amfibieni și reptile						
<i>Triturus cristatus</i>	Nu există o populație viabilă de Triturus cristatus	formată din câțiva indivizi, probail unul-două cupluri.	Nu există o populație propriu-zisă de tritoni cu creastă			*
<i>Bombina variegata</i>	18000 de indivizi	6099 de indivizi adulți și juvenili	Stare de conservare favorabilă	*		
<i>Triturus montandoni</i>	1800 de indivizi	594 de indivizi adulți și juvenili	Stare de conservare puțin favorabilă		*	
Pești						
<i>Hucho hucho</i>	populația nu este una foarte mare	nu se pot face estimări privind efectivele acestei specii	existența unei populații viabile dar foarte fragile			*
<i>Gobio uranoscopus</i>	Imposibil de estimat- populație stabilă de porcușor de vad 7. 10000-50000	minim 2,67 ex./100 m ² în interiorul sitului ROSCI0019 Călimani – Gurghiu 35557 ex	restabilirea conectivității la nivelul pragului de la Brâncovenești	*		
<i>Barbus meridionalis</i>	Imposibil de estimat- populație stabilă și viabilă de mreană vânăță 11.1000000-5000000	208 ex./100 m ² în interiorul sitului ROSCI0019 Călimani – Gurghiu Minim 3453533 ex	perspectivele viitoare ale acestei specii sunt destul de bune			*

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Specia	Efectiv populațional estimat	Nr. minim de indivizi estimat în sit	Observații	Stare actuală		
<i>Sabanejewia aurata</i>	Imposibil de estimat- populație stabilă de câră 8. 50000-100000	minim 4,6 ex./100 m ² în interiorul sitului ROSCI0019 Călimani – Gurghiu minim 60490	prezența unor praguri în râurile Ilva și Zebrac	*		
<i>Cottus gobio</i>	Imposibil de estimat- este una dintre cele mai afectate specii de pești din interiorul sitului 7. 10000-50000	minim 2,96 ex./100 m ² în valea Mureșului superior minim 23138	prezenței pragului de beton de la Brâncovenești și prezența barajului de pe Răstolița fragmentează populațiile			*
<i>Eudontomyzon danfordi</i>	7. 10000-50000 8. 50000-100000	10,37 ex./100 m ² în Valea Gurghiului Minim 24973 1,63 ex./100 m ² în valea Mureșului superior Minim 59814 de exemplare	specia și-a redus arealul în ultimele decenii			*
Nevertebrate						
<i>Euphydryas maturna</i>	Nu poate fi estimată momentan. este necesară investigarea amănunțită și monitorizarea multianuală a speciei pentru a putea obține date privind distribuția și efectivele populaționale	nu au fost întâlniți indivizi ai speciei <i>Euphydryas maturna</i>	48 de zone cu habitat potențial cu stare de conservare bună. potențială stare bună de conservare a speciei		*	
<i>Lycaena dispar</i>	5389 - 9756	72	stare favorabilă de conservare a habitatelor potențiale	*		
<i>Callimorpha quadripunctaria</i>	3000- 4100	114	stare favorabilă de conservare,	*		
<i>Lucanus cervus</i>	1600 -1920 de indivizi.	63	Stare bună de conservare		*	

**Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe**

Specia	Efectiv populațional estimat	Nr. minim de indivizi estimat în sit	Observații	Stare actuală		
<i>Osmoderma eremita</i>	-	-	Neregăsite la inventarieri			
<i>Cucujus cinnaberinus</i>	2288-3432 de indivizi	61 larve	Starea de conservare poate fi considerată satisfăcătoare		*	
<i>Rosalia alpina</i>	Aprox. 6 891,20 de indivizi	7 indivizi	151 de habitate potențiale	*		
<i>Cerambyx cerdo</i>	-	-	Negăsite la inventarieri		-	
<i>Carabus hampei</i>	Neidentificată la inventarieri		35 de habitate potențiale. Habitatele potențiale pentru <i>Carabus hampei</i> , se află într-o stare favorabilă bună.	*		
<i>Nymphalis vaualbum</i>	Nu au fost întâlniți indivizi ai speciei <i>Nymphalis vaualbum</i> . Prin urmare nu au putut fi aplicate metode de calcul al indicilor ecologici. Este citată în Planul de management al Parcului Național Căliman		35 de locații cu habitat potențial cu stare bună. Considerăm starea de conservare a habitatului la nivelul sitului ROSCI0019 Călimani – Gurghiu ca fiind nefavorabilă.			*
<i>Pholidoptera transsylvanica</i>	Specia nu a fost găsită. Este citată în Planul de management al Parcului Național Căliman		Negăsite la inventarieri		-	
ROSCI0113 Mlaștina după Luncă						
Mamifere						
<i>Myotis myotis</i>	600-700 ex	600	cele două specii au o colonie mixtă în biserica ortodoxă din Voșlăbeni, situată în apropierea sitului, la o distanță aeriană de 2,2 km de centrul sitului			*
<i>Myotis blythii</i>						*
Amfibieni și reptile						
<i>Triturus montandoni</i>	1800 de indivizi.	594	Stare de conservare puțin favorabilă		*	
<i>Bombina variegata</i>	4200 de indivizi	18000	Stare de conservare favorabilă Stare de conservare nefavorabilă în ROSCI0113	*		

Legendă:

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

*C - Corespunzătoare - se menține prin non-intervenție sau prin același tip de management ca până în prezent

*S - Satisfăcătoare - îmbunătățirea stării de conservare se poate face cu măsuri de management fără a implica reconstrucții ecologice

*N - Necorespunzătoare - degradată din cauza unor intervenții antropice, dar recuperabil cu minime intervenții de reconstrucție ecologică

Tabel 9. Situația speciilor de păsări de interes comunitar menționate în formularele standard.

Specia	Efective cf. formular standard				Efective cf. inventrierilor			
	Rezidentă	Reproducere	Iernat	Pasaj	Rezidentă	Reproducere	Iernat	Pasaj
ROSPA0033 Depresiunea și Munții Giurgeului								
Păsări								
<i>Ciconia ciconia</i>		50-60 p				50 - 74 p		
<i>Pernis apivorus</i>		40-55 p				48 - 69 p		
<i>Circaetus gallicus</i>		2-3 p				2 - 3 p		
<i>Circus aeruginosus</i>		0-1 p		60-100		0 - 1 p		-
<i>Circus cyaneus</i>			40-50				6-20 i	
<i>Aquila pomarina</i>		35-45 p				36 - 43 p		
<i>Aquila chrysaetos</i>	1-2 p				1 - 2 p			
<i>Falco peregrinus</i>	1-2 p				0 - 2 p			
<i>Bonasa bonasia</i>	250-280				30 - 55 i			
<i>Tetrao urogallus</i>	150-190				95-210 p			
<i>Crex crex</i>		180-250 p				440 - 580 p		
<i>Bubo bubo</i>	1p				0 - 1 p			
<i>Glaucidium passerinum</i>	80-110p				65 - 95 p			
<i>Strix uralensis</i>	60-70p				30 - 55 p			
<i>Asio flammeus</i>		0-1 p				1 - 2 p		
<i>Aegolius funereus</i>	200-220				15 - 35 p			
<i>Caprimulgus europaeus</i>		250-320 p				400 - 550 p		
<i>Dryocopus martius</i>	70-90 p				125 - 200			
<i>Dendrocopos leucotos</i>	60-80 p					40 - 90 p		
<i>Picoides tridactylus</i>	140-170				90 - 140 p			
<i>Lullula arborea</i>		500-700 p				90 - 160 p		
<i>Ficedula parva</i>		500-600 p				50 - 135 p		
<i>Ficedula albicollis</i>		4500-5500				12 - 48 p		
<i>Lanius collurio</i>		6000-7000				1500-2200 p		
ROSPA0030 Defileul Mureșului Superior								
Păsări								
<i>Nycticorax nycticorax</i>				20-30 i				20-30i
<i>Ciconia ciconia</i>		4-5 p				3-4 p		
<i>Pernis apivorus</i>		20-30 p				11-17 p		
<i>Circaetus gallicus</i>		2-3 p				Nu cuibărește în SPA		
<i>Circus aeruginosus</i>				5-10 i				5-10i
<i>Circus pygargus</i>				3-8 i				3- 8 i
<i>Aquila pomarina</i>		2-5 p				0-2 p		
<i>Hieraetus pennatus</i>		1-2 p				0p		
<i>Falco columbarius</i>			2-5 i				2-5i	
<i>Bonasa bonasia</i>	180-220				5-20 p			

**Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe**

Specia	Efective cf. formular standard				Efective cf. inventrierilor			
	Rezidentă	Reproducere	Iernat	Pasaj	Rezidentă	Reproducere	Iernat	Pasaj
<i>Tetrao urogallus</i>	70-100 i				5-10 p			
<i>Crex crex</i>		5-10 p				5-10p		
<i>Bubo bubo</i>	2-5 p					0-2 p		
<i>Glaucidium passerinum</i>	50-60p				10-25 p			
<i>Strix uralensis</i>		60-80 p			1-7p			
<i>Aegolius funereus</i>	110-130				0-3 p			
<i>Caprimulgus europaeus</i>		70-100 p				2-5 p		
<i>Dryocopus martius</i>	90-110 p				15-25 p			
<i>Dendrocopos leucotos</i>	80-100 p				30-60 p			
<i>Picoides tridactylus</i>	50-70 p				0-10 p			
<i>Ficedula parva</i>		1400-1600 p				180-430 p		
<i>Ficedula albicollis</i>		8000-10000p				40-65 p		
<i>Lanius collurio</i>		400-600 p				35-50 p		

Specii de interes de conservare, altele decât cele de interes comunitar

Nr Crt	Nume specie	Statut de protecție	Lista roșie globală UICN
1	<i>Myotis mystacinus</i>	Anexa IV	MPV
2	<i>Myotis brandtii</i>	Anexa IV	MPV
3	<i>Myotis alcaethoe</i>	Anexa IV	MPV
4	<i>Myotis daubentonii</i>	Anexa IV	MPV
5	<i>Myotis nattereri</i>	Anexa IV	MPV
6	<i>Eptesicus serotinus</i>	Anexa IV	MPV
7	<i>Eptesicus nilssonii</i>	Anexa IV	MPV
8	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Anexa IV	MPV
9	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	Anexa IV	MPV
10	<i>Pipistrellus kuhlii</i>	Anexa IV	MPV
11	<i>Pipistrellus nathusii</i>	Anexa IV	MPV
12	<i>Hypsugo savii</i>	Anexa IV	MPV
13	<i>Nyctalus noctula</i>	Anexa IV	MPV
14	<i>Nyctalus leisleri</i>	Anexa IV	MPV
15	<i>Plecotus auritus</i>	Anexa IV	MPV
16	<i>Vespertilio murinus</i>	Anexa IV	MPV
17	<i>Neptis sappho</i>	-	VU, NT
18	<i>Salamandra salamandra</i>	Ordonanța nr.57/2007, Anexa 4B. Trecută în "Cartea roșie a vertebratelor din România".	LC
19	<i>Mesotriton (Triturus) alpestris</i>	Ordonanța nr.57/2007, Anexa 4B. Trecută în "Cartea roșie a vertebratelor din România".	LC

**Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe**

20	<i>Bufo bufo</i>	Ordonanța nr. 57/2007, Anexa 4B. Trecută în "Cartea roșie a vertebratelor din România".	LC
21	<i>Rana temporaria</i>	Ordonanța nr.57/2007 Anexa 4B Anexa 5A. Trecută în "Cartea roșie a vertebratelor din România".	LC
22	<i>Lacerta agilis</i>	Directiva Habitatare, Anexa 4, Ordonanța nr.57/2007, Anexa 4A.	LC
23	<i>Zootoca vivipara</i>	Ordonanța nr.57/2007, anexa 4A	LC
24	<i>Anguis fragilis</i>	Ordonanța nr.57/2007, Anexa 4B. Trecută în "Cartea roșie a vertebratelor din România".	LC
25	<i>Natrix natrix</i>	Nu e protejat prin lege	LC
26	<i>Zamenis (Elaphe) longissimus</i>	Ordonanța nr.57/2007, Anexa 4A (Sp. de interes comunitar Protecție strictă). Trecută în "Cartea roșie a vertebratelor din România".	LC
27	<i>Coronella austriaca Laurenti</i>	Directiva Habitatare, Anexa 4, Ordonanța nr.57/2007, Anexa 4A. Trecută în "Cartea roșie a vertebratelor din România".	-
28	<i>Vipera berus</i>	Ordonanța nr.57/2007, Anexa 4B. Trecută în "Cartea roșie a vertebratelor din România".	-
29	<i>Triturus (Lissotriton) montandoni</i>	Ordonanța de Urgență nr. 57/2007, Anexa 3 Anexa 4A (Specii de interes comunitar - Protecție strictă). Trecută în "Cartea roșie a vertebratelor din România"	LC
30	<i>Thymallus thymallus</i>	Ordonanța de Urgență nr. 57/2007, Anexa 5A	EN
31	<i>Lota lota</i>	Ordonanța nr.57/2007, Anexa 4B.	VU
32	<i>Misgurnus fossilis</i>	-	LC
33	<i>Carassius carassius</i>	Ordonanța nr.57/2007, Anexa 4B.	EN
34	<i>Rhodeus amarus</i>	-	LC
35	<i>Aspius aspius</i>	Ordonanța nr.57/2007, anexa 3	LC
36	<i>Romanogobio vladkovi</i>	-	LC
37	<i>Cobitis elongata</i>	Ordonanța nr.57/2007, anexa 3	LC
38	<i>Ciconia nigra</i>		
39	<i>Circaetus gallicus</i>		
40	<i>Circus pygargus</i>		
41	<i>Falco columbarius</i>		
42	<i>Picus canus</i>		

Specii de faună de interes economic

Speciile vâdate pe teritoriul PNDMS+: mistreț (*Sus scrofa*), potârniche (*Perdix perdix*), iepure (*Lepus europaeus*), căprior (*Capreolus capreolus*), cerb (*Cervus elaphus*), vulpe (*Vulpes vulpes*), bursuc (*Meles meles*), jder (*Martes foina*), pisică sălbatică (*Felis silvestris*), păsări acvatice: rață mare (*Anas platyrhynchos*), rață pitică (*Anas crecca*), rață cârâitoare (*Anas querquedula*).

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Speciile de pești pescuite în apele PNDMS+: clean (*Squalus cephalus*), mreană vânătă (*Barbus petenyi*), mreană (*Barbus barbus*), știucă (*Esox lucius*), păstrăv indigen (*Salmo fario*), mihalț (*Lota lota*), beldiță (*Alburnoides bipunctatus*), babușcă (*Rutilus rutilus*), biban (*Perca fluviatilis*), roșioară (*Scardinius erythrophthalmus*), oblete (*Alburnus alburnus*), scobar (*Chondrostoma nasus*), porcușor (*Gobio gobio*) și chiar țipar (*Misgurnus fossilis*).

Alte specii de interes conservativ

Cu ocazia inventarierii din perioada de implementare a proiectului au fost identificate și alte specii de faună de interes de conservare, altele decât cele menționate în formularul standard:

Tabel 10. Specii de faună de interes de conservare, identificate în cadrul sitului (altele decât cele din formularul standard)

B.3.5. Ecosisteme

În cadrul sitului au fost identificate următoarele categorii de ecosisteme:

- Ecosisteme forestiere - 80 % din suprafața sitului
- Ecosisteme de pășuni – 13 % din suprafața sitului
- Ecosisteme de fânețe- 0,8% din suprafața sitului
- Ecosisteme de ape și zone umede -ape curgătoare, pâraie temporare, lacuri, mlaștini, alte ape stătătoare-0,1% din suprafața sitului
- Ecosisteme artificiale -, drumuri, construcții, diverse amenajări- 0,4 % din suprafața sitului
- Ecosisteme de suprafețe agricole- 5% din suprafața sitului.

Toate aceste categorii de ecosisteme au rolul lor în cadrul sitului Natura 2000, inclusiv elementele antropice, ce pot adăposti sau asigura resursă trofică diverselor specii -lilieci, vidră, diverse specii de păsări, rozătoare, etc.

Procentul indicat pentru aceste ecosisteme este cel corespunzător datelor din Corine LandCover 2006 elaborat de European Environment Agency. Situația este dată pentru întreaga suprafață a AP, nu numai pentru acele ecosisteme care includ habitatele din formularele standard ale ariilor protejate.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

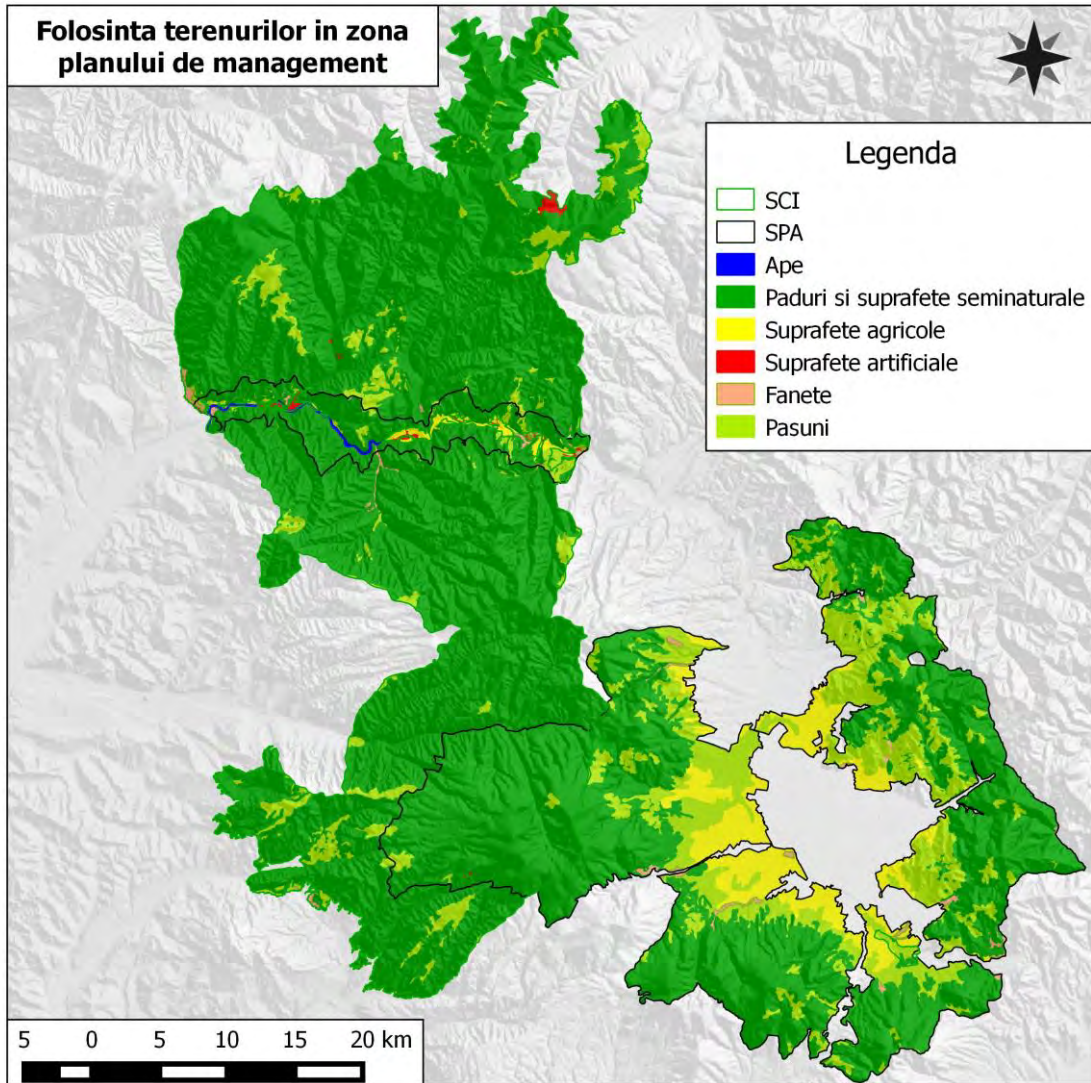

Figura 8. Harta folosinței terenurilor în Parcul Natural Defileul Mureșului Superior și ariile protejate anexe -Corine Land Cover 2006

B.3.6. Peisajul

Peisajul este unul caracteristic zonelor montane, cu depresiuni largi (Giurgeului) sau defilee (Defileul Mureșului) înconjurată de masive muntoase împădurite.

Odată cu explozia demografică din secolul XIX, generată în principal de progresul medicinei și de introducerea pe scară largă a unor plante de cultură mai productive, așezările și terenurile cultivate de om s-au extins, peisajul transformându-se într-unul cultural.

Acest tip de peisaj (peisajul cultural), caracterizat prin mozaicul format de diversele tipuri de habitate (păduri, pășuni, fânețe, terenuri arabile, etc) este de o deosebită valoare ecologică, asigurând condiții de hrană și adăpost pentru un număr mare de specii. Pajiștile alpine, stâncoase, cu specii de

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

plante acidofile, cu insule de jneapăn și smirdar, sunt adevărate comori peisajistice ale ariei protejate ROSCI0019 Călimani Gurghiu. În timpul verii aici apare și elementul antropic reprezentat de ciobanii cu turme de oi.

Principalele unități peisagistice regăsite în aria protejată Parcul Natural Defileul Mureșului Superior și ariile protejate anexe sunt:

- Defileul Mureșului
- Zona de creastă a masivelor Călimani Gurghiu cu caldera vulcanică;
- Pajiștile alpine, stâncoase, cu specii de plante acidofile, cu insule de jneapăn și smirdar
- Grohotișurile silicioase,
- Pădurile de amestec și coniferele, care urcă până în golul alpin;
- Jnepenișuri și ienupărete care fac tranziția între pădurile de limită și pășunile cu țăpoșică;
- Peisaj antropic –foste exploatări de sulf, baraje hidrotehnice, etc. - cu impact negativ deosebit, în special în zonele depresionare, puternic modificat de om de-a lungul timpului, prin defrișări, peisajul mai păstrează zone cu aspecte caracteristice regiunii.

Este, așadar, un peisaj mozaicat, foarte divers, cu păduri întinse, pajiști, versanți abrupti și zone umede. Presiunile mari de dezvoltare intensă pot duce foarte ușor la antropizarea exagerată a acestui peisaj, așa cum s-a întâmplat în zone similare în toată Europa. Creșterea nivelului de antropizare, respectiv degradarea peisajului este asociată cu reducerea serviciilor de mediu extrem de importante, pe care le furnizează în prezent mozaicul de ecosisteme: filtrarea aerului și apei, reglarea microclimatului și atenuarea extremelor, asigurarea relațiilor ecologice critice pentru menținerea resurselor naturale (de exemplu prin menținerea habitatelor propice pentru polenizatorii care au impact major și asupra culturilor de plante agricole).

B.3.7. Procese naturale

Pe teritoriul **PNDMS+**, procesele naturale sunt încă semnificativ reprezentate ca întindere și intensitate, principalele ecosisteme din AP fiind tipice zonei continental-alpine. Se poate observa o zonalitate clară, care pornește de la pădurile montane de foioase, păduri de conifere și ajunge la pășunile alpine și zonele de stâncării. Aceste ecosisteme sunt unele dintre cele mai complexe întâlnite în Europa, fiind foarte bine conservate. Atât habitatele și speciile, cât și procesele ecologice sunt bogate și decurg în normalitate cu mici excepții punctiforme, acolo unde factorul antropic a perturbat sau perturbă naturalețea zonei.

Dintre procesele naturale care cere o atenție deosebită din partea specialiștilor în viitorul apropiat, invadarea și înaintarea pădurii în detrimentul pajiștilor este de domeniului prezentului, acest fenomen instalându-se din cauza lipsei pășunatului în zona de creastă și în ochiurile de pe versanți. Cu toate că este un proces natural, flora erbacee, importantă din punct de vedere științific și peisagistic, riscă să dispară. Un alt proces, asemănător cu cel anterior, este dezvoltarea și răspândirea comunităților de jneapăn pe versanți ceea ce face ca smirdarul, iubitor de lumină, să fie eliminat din competiție.

Principalele procese ecologice sunt:

Inundarea

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureşului Superior și ariile naturale protejate anexe

Fenomenul de inundare contribuie în mod semnificativ la formarea habitatelor specifice denumite generic "zone umede": aninişuri, mlaştini, pjişti umede, etc. Odată cu îndiguirile, acest fenomen natural a fost limitat la albia minoră din incinta îndiguită, reducând semnificativ amploarea acestui proces. Fenomenul este prezent activ în zona de luncă a râului Mureş precum și în depresiunea Giurgeului acolo unde acviferul este prezent la suprafață.

Meandrarea

Fenomenul natural de meandrare se manifestă prin depunerea constantă de aluviuni, concomitent cu erodarea malurilor, generându-se acea formă de "bucle" caracteristică pentru râurile de câmpie. Meandrarea ca fenomen, generează o varietate de habitate rare și indispensabile multor specii de faună: maluri verticale erodate, depuneri de mâl și aluviuni, ochiuri de apă, maluri măloase, etc.

Cu ocazia viiturilor mai mari, aceste meandre (bucle) se pot rupe, rămânând izolate sub forma unor brațe moarte, periodic inundate și alimentate cu apă. Îndiguirile și consolidările malurilor cu gabioane de piatră, în această zonă, au dus la diminuarea sau imposibilitatea formării lor.

Totodată, prin îndiguire, se modifică semnificativ forma și adâncimea albiei minore a râurilor. Dacă, în cazul un râu neîndiguit avem de a face cu o varietate de forme, în cazul unuia îndiguit fundul albiei este mai adânc (datorită creșterii vitezei) și uniform pe toată lungimea. Acest fapt duce la scăderea numărului de specii de pești ce utilizează varietatea de habitate, prezente în mod natural într-un râu de deal/munte pentru depunere de ponte și hrănire.

Adâncirea fundului albiei are ca efect secundar scăderea nivelului pânzei apei freactice, ducând la afectarea sau chiar modificarea habitatelor umede de luncă și la intensificarea fenomenului de secetă.

Sedimentarea

Sedimentarea, ca proces natural, stă la baza procesului de meandrare. Prin construirea de baraje, acest fenomen poate fi puternic influențat, manifestându-se mai puternic în amonte de baraje (provocând colmatarea albiilor) și aproape deloc în aval de baraje, unde cursurile râurilor sunt aproape liniare.

Sucesiunea

Sucesiunea este un proces natural, specific tuturor habitatelor, fiind deseori generat sau influențat de activitățile antropice.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

În cazul pășunilor și fânețelor, acest fenomen poate avea efecte negative dacă are lor ca urmare a abandonului terenurilor. Acestea, neîntreținute, se împăduresc treptat, pierzându-și caracteristicile esențiale pentru asigurarea hranei și adăpostului speciilor care depind de ele (ex: cristel de câmp, barza neagră, barză albă, vânturel roșu, șorecar comun, etc). Acest fenomen s-a instalat din cauza lipsei pășunatului în zona de creastă a calderei și în ochiurile de pe versanți. Cu toate că este un proces natural, flora erbacee, importantă din punct de vedere științific și peisagistic, riscă să dispară. Dacă trecerea lor se face controlat, într-o perioadă relativ lungă de timp, valoarea lor ecologică poate crește, prezența arborilor izolați ducând la creșterea biodiversității în aceste tipuri de habitate. Un alt proces, asemănător cu cel de împădurire, este dezvoltarea și răspândirea comunităților de jneapăn pe versanți ceea ce va face ca smirdarul, iubitor de lumină, să fie eliminat din competiție. Acest proces trebuie evaluat din toate punctele de vedere și ulterior aplicate măsurile care se impun având în vedere importanța comunitară de care se bucură acest tip de habitat.

În cazul pădurilor procesul de succesiune este împiedicat prin aplicarea tratamentelor silvice. Chiar dacă prin acestea din urmă se urmărește inclusiv asigurarea echilibrului ecologic și continuitatea în sens crescător al funcțiilor ecologice ale habitatelor forestiere, fenomenul de succesiune este inexistent deoarece se urmărește promovarea tipului natural fundamental de pădure stabilit științific, prin cercetări de teren.

B.4. Informații socio-economice și culturale

Informațiile din acest capitol își propus să realizeze o diagnoză a comunităților din această zonă pentru a identifica potențialul uman, social, economic și natural care poate sta la baza generării acestor beneficii socio-economice. Obiectivele acestei cercetări au fost acelea de a analiza potențialul de dezvoltare a activităților economice din zonă și de a identifica posibile beneficii socio-economice ale includerii în rețeaua Natura 2000, precum și o cale de a crește progresiv economia zonei ținând cont de valorile naturale din zonă.

Comunitățile din această regiune, de-a lungul istoriei, secole la rând a avut rolul de a apăra granițele estice. Aceste comunități au fost mereu organizate pe principiul secular al autoapărării. Membrii comunității au fost pregătiți în același timp pentru a fi membrii valoroși ai comunității locale și pentru a combate influențele exterioare, care în această perioadă erau în mod dominant negative.

Faptul că aceste comunități secuiești erau mereu expuse agresiunilor venite din exterior și faptul că se puteau sprijini numai pe puterile proprii, a contribuit decisiv la accentuarea caracterului închis, conservator, rigid al acestora. Această parte a Secuimii era încătușată practic în sistemul grăniceresc, un obstacol major în calea dezvoltării, o piedică în efortul de a ține pasul cu libertatea spirituală care era în plină perioadă de înflorire în restul Transilvaniei în perioada secolelor XVIII-XX.

Aceste minime rânduri de istorie, scot la iveală caracteristica cea mai importantă pe care comunitățile de aici o au, aceea de conservatorism și autosustenabilitate, lucruri care se răsfrâng în modul cum au fost exploatate resursele naturale.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

B.4.1. Comunități

Din punct de vedere administrativ, Aria Protejată PNDMS și ariile protejate anexe este amplasat pe teritoriul a două județe Mureș și Harghita, în cadrul unităților administrativ-teritoriale -UAT:

Jud. Harghita: Bilbor, Borsec, Cârța, Ciumani, Corbu, Dănești, Ditrău, Gheorgheni, Joseni, Lăzarea, Praid, Remetea, Sândominic, Sărmaș, Subcetate, Suseni, Toplița, Tulgheș, Vărșag, Voșlăbeni.

Jud. Mureș: Brâncovenești, Chiheru de Jos, Deda, Eremitu, Gurghiu, Hodac, Ibănești, Lunca Bradului, Răstolița, Rușii-Munți, Sovata, Stânceni, Vătava.

Jud. Suceava: Dorna Căndrenilor, Panaci, Poiana Stampei, Șaru Dornei.

Jud. Bistrița Năsăud: Bistrița Bârgăului.

Suprafața situată în ROSCI0019 Călimani-Gurghiu se caracterizează prin faptul nu este populată de mari comunități umane, activitatea antropică (în afara gospodăririi pădurilor) nu a avut efecte semnificative asupra habitatelor forestiere. Populația reprezintă concomitent factor de acțiune, factor de consum și beneficiar al dezvoltării, însă densități mai ridicate se găsesc în zonele joase intradepresionare, fiind expresia răspândirii populației în teritoriu și arată gradul de intensitate a populării acestuia.

Desfășurarea vieții sociale și economice într-un teritoriu este condiționată de atingerea unui prag minim care să permită crearea și funcționarea normală a unei comunități. Indicatorul permite identificarea zonelor de concentrare a populației și influențează în mare măsură procesul de dezvoltare atât la nivel macroeconomic cât și în profil teritorial. Populația locală este principalul factor interesat în managementul Parcului Natural Defileul Mureșului Superior.

Având în vedere gradul mai mare sau mai mic de incluziune în AP, s-au luat în calcul doar 38 de localități, dintre care 34 de comune și 4 orașe care sunt relevante sub aspect administrativ. Conform datelor INS aferente anului 2015 (cel mai recente date) în zonă locuiau 172296 persoane, dintre care 49656 persoane în mediul urban iar restul în mediul rural. Comparativ cu informațiile înregistrate la recensământul anterior (2002) se înregistrează o scădere a numărului locuitorilor din regiune – Anexa 4 - .

B.4.2. Utilizarea terenurilor și resurselor

Principala resursă naturală a acestor localități este fondul forestier și terenul agricol. Structura medie a acestuia, la nivelul localităților ca întreg, fiind următoarea: Suprafața agricolă 8%, Pășuni 16%, Fânețe 5%, Păduri 68%.

Comparând cu structura la nivel național (64% teren arabil, 23% pășuni, 10% fânețe și 3% vii și livezi) putem afirma că resursele naturale ale zonei sprijină mai degrabă activitățile de prelucrare a lemnului și zootehnia decât cultivarea plantelor. Fărămițarea suprafețelor, lipsa formelor organizate în domeniul valorificării produselor fac ca o serie de culturi tradiționale în anumite zone ale județului să prezinte tendințe de descreștere. Astfel sfecla de zahăr și inul nu se mai regăsesc decât pe o suprafață infimă.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Cadrul natural deosebit de pitoresc, cu elemente unice în țară, oferă însemnate posibilități de dezvoltare a turismului ce poate contribui considerabil la o creștere a prosperității zonei.

B.4.3. Economia locală

Economia locală este slab dezvoltată, bazată pe silvicultură, exploatarea pădurilor, creșterea animalelor, resurse locale (apă minerală, piatră). Agricultură are un caracter tipic de subzistență.

Terenurile agricole arabile au suprafețe mici, se cultivă în general leguminoase, cartofi, porumb, necesare majoritar consumului propriu. Nu sunt exploatații agricole pe raza parcului. Se practică păștoritul prin transhumanță, turmele de oi urcă la pășunile montane primăvara și coboară toamna.

Economia locală în zona PNDMS+ are următoarele potențiale interne de dezvoltare:

- materie primă din sectorul forestier,
- metode tradiționale de procesare a produselor forestiere nelemnoase,
- metode tradiționale de procesare a produselor lactate,
- patrimoniul cultural construit de o calitate deosebită,
- tradiția turismului rural și balnear,

Acestea menționate sunt valorificate numai parțial, având în vedere faptul, că numai sectorul de prelucrare a lemnului și de procesare a produselor lactate generice (lapte praf, sana, cașcaval) este existent – folosind materie primă, produsă aproape în totalitate în zonă.

Analizând distribuția întreprinderilor pe localități putem spune că 25% din întreprinderile industriale se află la Ciumani, aici sunt cele mai multe firme industriale (localitatea poate fi asemănată cu un cluster bazat pe prelucrarea lemnului). IMM-uri mai mari la număr, adică în proporție de peste 10% sunt în localitățile: Tulgheș (14%), Suseni (13%), Ditrău (12%), Joseni (12%). Numerele mai sus menționate cuprind numai societățile comerciale, iar numărul persoanelor fizice autorizate (PFA, ÎI, AF) este aproximativ 920.

După cum s-a văzut mai sus, aici există un număr mare de firme care prelucrează lemnul și activează în zona construcțiilor, acest segment a fost grav afectat. Această zonă nu a reușit să contrabalanseze efectele crizei, scăderea producției de case din lemn și materiale lemnoase prin zootehnie, agricultură, prelucrarea produselor agricole și neagricole din zonă, ori prin turism. Eficiența folosirii posibilităților oferite de cadrul natural încă nu este suficient de bună, competitivitatea zonei este destul de scăzută. Deci proiecte integrate, care ajută ca zona să poate folosi resursele naturale, culturale, sunt mai mult decât o necesitate.

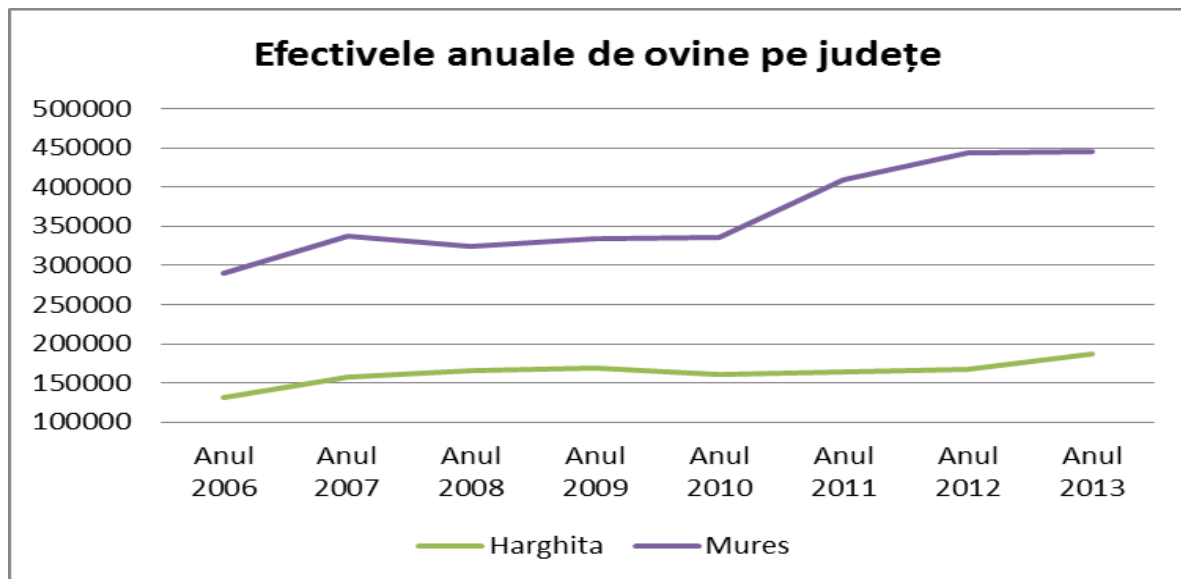
Agricultura bazată în primul rând pe exploatarea resurselor, în special păduri, creșterea animalelor este percepută a fi principala activitate aducătoare de venituri locuitorilor din zonă. În zonă agricultura este o parte integrată a vieții de zi cu zi, independent de faptul că cineva practică din vocație, hobby sau pentru a-și completa venitul, cea mai mare parte a populației susține activități agrare. Această zonă este potrivită pentru cultivarea plantelor rezistente la firg (cartofi, ovăz) și pentru pășunat, în schimb nu este bună pentru cultivarea fructelor și a strugurilor.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

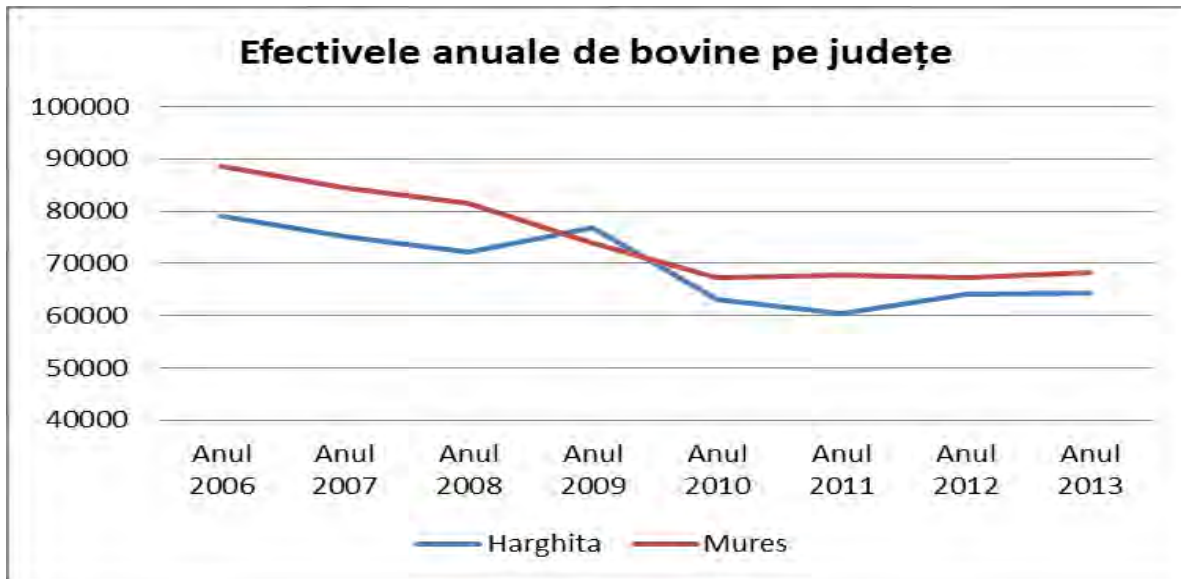
În prezent, activitățile economice non-agricole sunt sporadice, dezvoltându-se fie în orașe, fie de-a lungul axelor rutiere importante. Acestea sunt percepute a fi lipsite de succes în această zonă, intervievații menționând de cele mai multe ori exemple de eșecuri în dezvoltarea unei astfel de afaceri. Suprafața agricolă totală reprezintă baza atât pentru cultivarea plantelor cât și pentru creșterea animalelor.

În localitățile analizate, cei mai mulți dintre fermieri practică o **agricultură de subzistență** sau cel mult de semi-subzistență. De-a lungul anilor s-a dezvoltat o tendință de trecere către agricultura extensivă, la nivelul fiecărei localități existând un număr mic de fermieri ce se detașează clar prin suprafețele exploatate și numărul de capete de animale deținute. O parte dintre intervievați corelează aceste tendințe cu mecanismele financiare de susținere a agricultorilor respectiv fondurile nerambursabile și subvențiile.

Chiar dacă acest tip de agricultură este cel care poate aduce un profit întreprinzătorilor, la nivelul comunității beneficiile sunt mai mici, neavând capacitatea de a absorbi forța de muncă neocupată. Persoanele interviuate au identificat și alte schimbări la nivelul activităților agricole, schimbări ce reprezintă modalități de adaptare a fermierilor la cerințele pieței și oportunitățile create prin politicile din domeniul agriculturii. Astfel, a fost menționată reducerea masivă a efectivelor de bovine în favoarea ovinelor (Vezi Figura 10) lucru confirmat și de datele statistice din evaluările ultimilor ani. Acest fapt este explicat prin mai mulți factori: costuri mai mici necesare pentru creșterea ovinelor, prețuri mai bune de desfacere a laptelui și a cărnii de oaie și subvențiile pentru pășuni și animale.

Figură 1

Figura 9. Analiza comparativă multianuală a efectivelor de ovine și bovine pe județe

Infrastructura rutieră în zona sudică a arealului (ROSPA0033 Depresiunea și Munții Giurgeului) este reprezentată de următoarele artere: dinspre Tg. Mureș pe DN13 (până la Bălăușeri și apoi pe DN13B pe ruta Sovata-Gheorgheni) sau pe DN15 (prin Reghin, Deda până la Toplița și apoi pe DN12 pe ruta Ditrău-Gheorgheni), dinspre Piatra-Neamț pe DN12C prin Bicz până în Gheorgheni, dinspre Moldova pe DN15, prin Pasul Bistricioara-Tulgheș, respectiv localitățile Tulgheș, Borsec și Toplița, dinspre Brașov pe DN12 prin Miercurea Ciuc până în Gheorgheni sau dinspre Odorheiu Secuiesc pe DJ138, pe ruta Zetea-Gheorgheni.

În partea vestică (ROSCI0019 Călimani - Gurghiu) infrastructura rutieră este reprezentată de E578 (DN15) care face legătura între Reghin și Toplița. Alte căi de acces în sit sunt DN15 până la Lunca Bradului, DJ153 (Reghin-Beica de Jos-Chiheru-Eremitu), DJ150C (Reghin-Gurghiu-Ibănești-Lăpușna). Accesul în partea de sud a sitului se poate face pe DN15, apoi DN13/DN13B (Tg. Mureș-Sovata-Praid-Bucin).

Infrastructura feroviară este reprezentată de ruta de cale ferată Brașov-Sf. Gheorghe-Miercurea Ciuc-Izvorul Mureșului-Gheorgheni sau ruta Tg. Mureș-Reghin-Toplița-Gheorgheni.

În ceea ce privește infrastructura de transport în zonă, aceasta este esențială pentru impulsivitatea activităților economice, turistice și inclusiv a celor agricole. Pe de altă parte, dezvoltarea infrastructurii de transport ar putea produce noi presiuni asupra mediului înconjurător a cărui calitate actuală este o consecință și a izolării și subdezvoltării economice. Izolarea anumitor localități constituie o barieră pentru desfacerea produselor locale indiferent de natura acestora, și constituie de asemenea o barieră pentru mobilitatea populației active. Din aceste motive trebuie găsită soluția optimă astfel încât dezvoltarea economică a zonei să se facă pe pilonii unei infrastructuri care să țină seamă și de mobilitatea și conectivitatea valorilor naturale ale acestei regiuni.

Conform strategiilor de dezvoltare a județelor Mureș și Harghita, pe lângă lucrările de întreținere,

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

programele de reabilitare a drumurilor țintesc aducerea condițiilor de trafic la standarde europene, creșterea capacității portante pe sectoarele reabilite, precum și îmbunătățirea calității traficului.

Drumurile județene și comunale în mare parte nu asigură o suprafață de rulare corespunzătoare pentru desfășurarea unui trafic de călători și de marfă în condiții de siguranță și confort optime. Sectoarele de drum cu probleme, importante pentru aceste comunități, sunt în mare măsură deteriorate de activitățile de exploatare a resurselor din zonă, iar rezolvarea acestor probleme, repararea și modernizarea devine o prioritate mai ales pentru evitarea izolării rezidenților din comunitățile afectate. Drumurile comunale de pământ sau agregate îngreunează accesul între centrele de comună și satele aparținătoare, cât și accesul la drumurile naționale și județene, mai ales în perioadele când se înregistrează cantități mari de precipitații. În aceste cazuri, pe unele sectoare de drum se produc inundații, alunecări de teren și prăbușiri, ceea ce duce la îngreunarea circulației în zonele respective făcând cu atât mai necesare investițiile pentru infrastructura rutieră sau/și regularizări ale cursurilor de apă. Datorită reliefului destul de înalt, o problemă este reprezentată și de traficul pe timp de iarnă, deoarece cantitățile ridicate de zăpadă duc deseori la impracticabilitatea unor sectoare de drum.

B.4.4. Aspecte demografice

În ultimii 16 ani populația așezărilor zonei a scăzut cu aproximativ 9-10%, precum reiese și din tabelul de mai jos. Cauza scăderii este soldul negativ dintre mortalitate și natalitate (cel mai important factor este scăderea natalității), doar migrația a înregistrat o tendință pozitivă în regiunea analizată.

După recensământul din 1992 numărul populației a scăzut în toată țara, până în 2002 a atins o scădere de 5%, iar în 2008 rata raportată la datele anului 1992 a fost de 94%, deci poate fi un semn bun că în perioada trecută scăderea populației s-a moderat. Dacă analizăm județul Harghita, această scădere este și mai semnificativă, iar scăderea în zona depresiunii Giurgeului este mai înaltă decât în județul Harghita. Populația acestei zone pe baza datelor din 2008 este 91% raportată la numărul populației din 1992. În Zona PNDMS+ tendința scăderii populației arată un trend crescător în continuare.

În cadrul ultimului recensământ oficial din 2011, conform informațiilor oficiale, principalii indicatori demografici se prezintă după cum urmează:

Densitatea

Datele privind densitatea populației din regiune arată o concentrare a populației mai degrabă către localitățile urbane așezate în depresiunile intramontane (Gheorgheni, Sovata, Toplița, Borsec).

Comunitățile din centrul zonei de proiect prezintă o densitate a populației destul de mare, aceasta din urmă căpătând valori mai mari o dată cu dispunerea comunităților în vecinătatea principalelor căi de comunicație care străbat zonele limitrofe ale regiunii. Alături de zonele urbane observăm o densitate crescută a populației în câteva localități rurale (Ditrău, Hodac, Deda, Sărmaș, Remetea care se explică parțial prin apropierea acestora de centrele urbane mari din zonă – Toplița, Gheorgheni.

Dinamica populației în timp

Conform cu tendința la nivel național a sporurilor naturale, populația din regiune se înscrie pe un

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

trend descrescător la care contribuie și mișcarea migratorie. Apreciem că unul dintre primii factori care au afectat semnificativ această zonă a fost emigrarea etnicilor germani și maghiari din perioada 1990-1992. În perioada 1991-2001 numărul locuitorilor a cunoscut fluctuații mici de la an la an, evoluția fiind mai degrabă una descrescătoare, iar cifrele înregistrate după anii 2003-2004 arată o tendință ușor crescătoare a populației. Numărul locuitorilor din regiune raportat în statisticile oficiale reprezintă doar populația cu domiciliu stabil, care nu include persoanele care au lipsit "temporar" din gospodărie, aflate la muncă în străinătate. Din acest considerent putem concluda că numărul persoanelor care locuiesc efectiv în această zonă este semnificativ mai mic.

Mișcarea migratorie are consecințe în rândul populației nu doar prin scăderea numărului acesteia, ci și la nivelul structurii sale și mișcării naturale. Deoarece migrația (și mai ales cea în scop de muncă) nu este accesibilă tuturor, procesul de selecție având la bază în primul rând criteriul vârstei, putem afirma că plecarea populației de vârstă tânără a constituit un factor determinant în scăderea ratelor natalității și a intensificării fenomenului de îmbătrânire demografică. Cunoaștem faptul că emigrarea etnică a sașilor și secuilor de la începutul anilor '90 a avut consecințe vizibile încă asupra comunităților din regiune, fapt confirmat și de persoanele intervievate în ancheta noastră. Situația comunităților din regiune a suferit schimbări în structura etnică și la nivelul mișcării naturale în urma fluxului intern de etnici romi, care s-au stabilit în zonă ocupând fie prin împrăștiere fie prin alte mijloace locuințele părăsite de etnicii germani.

Migrația în această zonă este un fenomen ce a marcat profund comunitățile atât din punct de vedere economic cât și din punct de vedere social: sosirea romilor, plecarea tinerilor la muncă în străinătate (indiferent de apartenența etnică) și sosirea orășenilor în căutarea unui nou stil de viață. În ceea ce privește țările de migrație, acestea sunt foarte diverse, dar se desprind două țări ce sunt menționate foarte frecvent: Germania și Spania. Din perspectiva intervievaților migrația nu a fost afectată de criza economică. Chiar se remarcă faptul că cererea de migranți a devenit din ce în ce mai mare de-a lungul anilor, criteriile de selecție a forței de muncă fiind din ce în ce mai relaxate. În unele cazuri chiar s-a menționat că cererea de forță de muncă temporară este mai mare decât cea disponibilă la nivel de localitate.

Structura Demografică

Din analiza comunităților investigate a reliefat că în percepția actorilor locali există două teme de mare interes în ceea ce privește populația: migrația tinerilor și implicit îmbătrânirea demografică pe o parte, și creșterea ponderii etnicilor romi în totalul populației pe cealaltă parte. În unele localități este menționată și scăderea dramatică a populației ca urmare a migrației temporare dar și definitive a tinerilor. Un alt fenomen menționat în unele localități este cel al fluxurilor de persoane din mediul urban sau chiar din alte țări ce cumpără locuințe sau se mută temporar/definitiv în localități.

Structura Etnică

Populația de naționalitate maghiară(secuiei) este majoritară în această regiune (peste 84,8% din total în județul Harghita, și Mureș-37,8%), iar minoritatea etnică cea mai importantă este cea romă(Mureș-8.8% și Harghita-1,1%). Potrivit datelor recensământului din 1992 populația județului Harghita avea următoarea componență: 84,6 % maghiari, 14 % români, 1,2 % romi, 1,0 % germani, 0,1 % alte naționalități.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Relațiile între români și romi au fost marcate întotdeauna de o anumită segregare: vecinătatea romilor, școala romilor, locul romilor în cimitir. Cum proporția romilor în totalul populației este într-o permanentă evoluție ascendentă atât datorită migrației cât și sporului natural mai ridicat, în discuțiile despre populația zonei apare frecvent “problema romilor”. În contextul în care valorile sociale ale romilor sunt percepute a fi total diferite de ale românilor, dispariția treptată a segregării spațiale constrânge cele două comunități etnice la acceptare reciprocă.

Din punct de vedere confesional: 65,3 % romano-catolici, 13,3 % ortodocși, 12,9 % reformați, 7,3 % unitarieni, 0,19 % greco-catolici și 1,2 % de alte religii.

Structura pe vârste

Deși afectată de fenomenul îmbătrânirii demografice, analiza structurii pe vârste a populației arată că ponderea vârstnicilor de 65 ani și peste este mai scăzută în această regiune comparativ cu cifrele la nivel național sau cele aferente regiunii Centru. Cifrele arată diferențe ale acestui aspect și la nivel comparativ între mediul urban și rural. Totodată, zona se caracterizează printr-o pondere a populației de vârstă 0-14 ani mai ridicată decât media națională sau aferentă regiunii Centru.

Studiul sub aspect al piramidei vârstelor reliefează o parte din schimbările la nivelul structurii etnice. Datele provin din surse oficiale și reflectă rezultatele celui mai recent recensământ al populației din anul 2011. Observăm că generațiile de după anul 1990 sunt prezente în ponderi mai mari, fapt explicabil pe de o parte prin influența pozitivă a ratei natalității de către numărul migranților de etnie romă în zonă. Un alt aspect ce se distinge este cel al cohortelor de peste 30 ani și al categoriei de vârstă 20-24 ani, despre care putem aprecia că nu reflectă mișcarea migratorie, având drept consecință o pondere reală mai mare a persoanelor din categoria de vârstă 65+ ani.

Structura educațională și a capitalului uman

Capitalul uman cuprinde aptitudinile, cunoștințele, creativitatea, experiența, capacitatea de a munci și starea de sănătate, care împreună oferă oamenilor posibilitatea de a urmări diferite strategii de câștigare a existenței și de a-și atinge obiectivele. Una dintre comunitățile care se remarcă prin valori mari ale capitalului uman este orașul Gheorgheni și localitățile învecinate.

Situația din imediata vecinătate a acestor zone este semnificativ diferită: dacă în vecinătatea orașului Gheorgheni întâlnim comunități cu valori relativ ridicate ale capitalului uman, cele din vecinătatea orasului Sovata sunt caracterizate prin diferențe majore. Explicația asociată acestui fapt derivă din caracteristicile comunităților: aspectul rural, procesul de îmbătrânire al populației, nivelul scăzut de școlarizare. Printre factorii care determină un nivel scăzut al capitalului uman se numără și slaba dezvoltare a căilor de comunicație către poli urbani importanți, fapt ce determină migrația populației cu o calificare mai ridicată. O temă frecvent întâlnită este aceea a lipsei de atașament a romilor față de proprietățile imobiliare. Deși au fost împroprietăriți după revoluție, în prezent cei mai mulți nu mai au terenuri agricole. Aceștia sunt de obicei menționați în poziția de asistați social, de persoane ce au nevoie de ajutor.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

B.4.5. Aspecte socio-economice

În ceea ce privește importanța cadrului socio-economic, aceasta este redată de impactul său asupra specificului agricol al zonei, care de altfel este influențat și de cadrul natural dar și de presiunile exercitate asupra lui.

La nivelul populației o primă problemă identificată este aceea a sub-ocupării și a capitalului educațional scăzut care reduce oportunitățile populației de a se integra pe o piață a muncii calificată. Rata șomajului în cele trei județe peste care se suprapune AP se situează în general la nivelul sau chiar sub cel național. Fiind indicatorul macroeconomic cu evoluții oscilante, acesta a atins un maxim și în zonă, aproape egal cu cel național în 2010, însă a început să scadă ajungându-se la 5,2 % în anul 2015.

Tabel 18. Evoluția ratei șomajului 2009-2012

JUDEȚ	Rata șomajului la 31 dec 2009 (%)	Rata șomajului la 31 dec 2010 (%)	Rata șomajului la 31 dec 2011 (%)	Rata șomajului în martie 2015 (%)
MUREȘ	8.1	7.91	5.88	7
HARGHITA	10,5	8,8	6,5	5,2
SUCEAVA	7,9	7,3	4,9	6,5

Raportându-ne la distribuția unităților active la nivelul PNDMS+, sectorul de servicii deține cele mai multe unități active, urmat de comerț, construcții și industrie. Spectrul activităților economice este completat de sectorul tranzacțiilor imobiliare, transporturi, turism și agricultură. Principala resursă naturală din localitățile situate în ariile protejate, este terenul acoperit de păduri și agricol.

Sub aspectul capitalului uman, două comunități se remarcă prin valori mari respectiv zonele urbane Gheorgheni, Borsec și Sovata. Aceste valori pot fi asociate cu gradul de urbanizare și numărul mai ridicat al oportunităților derivate din acesta, diversitatea domeniilor de activitate (comparativ cu zonele rurale) și cu accesul la căile de comunicație. Explicația asociată acestui fapt derivă din caracteristicile comunităților: aspectul rural, procesul de îmbătrânire al populației, nivelul scăzut de școlarizare. Printre factorii care determină un nivel scăzut al capitalului uman se numără și slaba dezvoltare a căilor de comunicație către poli urbane importante, fapt ce determină migrația populației cu o calificare mai ridicată.

Dezvoltarea infrastructurii de transport este esențială pentru impulsivitatea activităților economice, turistice și inclusiv a celor agricole. Izolarea anumitor localități constituie o barieră pentru desfacerea produselor locale indiferent de natura acestora, și constituie de asemenea o barieră pentru mobilitatea populației active. Pe de altă parte, dezvoltarea infrastructurii de transport ar putea produce noi presiuni asupra mediului înconjurător a cărui calitate actuală este o consecință a izolării și subdezvoltării economice.

B.4.6. Recreere și turism

Atracții legate de istorie și civilizație

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Istoria bogată a regiuni studiate oferă reale posibilități de a valorifica turistic patrimoniul arhitectural și poate reprezenta un punct de plecare important în atragerea turiștilor.

Descrierea atracțiilor este grupată pe cele 3 județe din regiune: Harghita, Mureș și Suceava, iar multe dintre ele sunt pe lista monumentelor naționale.

Atracții culturale și tradiții

Comunitățile din zonă au o paleta largă de sărbători, unele dintre ele fiind legate de elemente natural-culturale, de tradiții și legende, ocupații tradiționale, Gastronomie, Portul popular și Obiceiuri.

Arhitectura populară

Caracterul arhitecturii populare este determinat, înainte de toate, de materialele de construcții existente. Casele din lemn sunt ridicate din bârne cioplite pe două părți, tencuite atât în interior cât și în exterior. În această zonă, în general, casele sunt acoperite cu țigle.

Ceramica populară

În regiune există două centre mari ale olăritului: Corund și Dănești. Comuna Dănești, continuând tradițiile de pe vremuri ale ceramicii negre din Mădăraș, cu vasele ei nesmălțuite, afumate, s-a făcut cunoscută în aproape 40 de țări de pe cele cinci continente.

Porțile sculptate

Reprezintă podoaba gospodăriei. În secuime, poarta are un farmec deosebit, prezentând o varietate foarte mare. În general o parte a porții servește circulației căruțelor, iar o parte separată - "porțiță pentru stradă" - intrării și ieșirii persoanelor.

Mobilierul popular

Județul Harghita reprezintă zona cea mai estică a mobilierului pictat, răspândit, de altfel, în toată Europa. Uneltele de lemn, bătele, maiurile, zimțurile, furcile de tors, lingurile de lemn și altele, poartă la rândul lor amprenta iscusinței omului, pentru care lucrul în lemn reprezintă o îndeletnicire îndrăgită. Cioplitul executat cu mult gust ilustrează gradul înalt al artei populare decorative.

Țesutul, torsul, cusutul, bătutul dantelelor

Broderiile de un colorit extrem de bogat de pe Valea Mureșului, pe lângă faptul că reprezintă frumusețea portului popular local românesc, se găsesc și pe prosoapele, șervețelele, pernele ornamentale atât de căutate. Aceste broderii cusute cu butuci sau prin împunsături paralele, sunt produse de renume.

Obiecte din iască

Prelucrarea iascăi este o îndeletnicire caracteristică doar Corundului. Ciuperca de iască de pe fag sau mestecăn se curăță de coajă, se despică în felii. Feliile se întind, la nevoie prin bătăi cu ciocanul de

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

lemn, scoțând în acest fel formele dorite.

Pelerinajul de Rusalii

Biserica și mănăstirea franciscanilor din Șumuleu sunt un străvechi loc de pelerinaj al secuimii catolice și a ceangăilor din Moldova

Castelul străvechi al familiei Lázár

se află la numai 200 de metri de centrul comunei Lăzarea și este declarat monument. Castelul este una din cele mai frumoase construcții renaștentiste din Ardeal.

Mănăstirea Sântul Prooroc Ilie, Toplița

Biserica de lemn din Stânceni, sat vestit pentru meșterii în prelucrarea lemnului, adusă în anul 1910 la Toplița, a fost construită în anul 1847, pe locul alteia mai vechi..

Activități de recreere și animație

Județul Harghita deține 16 stațiuni, din care doar șase au bază de tratament (Băile Jigodin, Băile Miercurea-Ciuc, Băile Tușnad (pentru afecțiunile cardiovasculare), Borsec, Praid, Băile „Mureșul” Remetea). Pe lista stațiunilor declarate ca fiind de interes național se numără Băile Tușnad, iar declarate de interes local Băile Homorod, Borsec, Harghita-Băi, Izvorul Mureșului, Praid, Lacul Roșu. Fără bază de tratament sunt Băile Cașin, Băile Homorod, Băile Pucioasa-Sântimbru, Băile Sărata, Băile Seiche, Bilbor, Harghita Bai, Izvorul de apă minerală din Șumuleu, Sâncrăieni, Toplița.

În mod tradițional, se organizează periodic evenimente culturale și de recreere context în care administrația PNDMS+ poate fi un partener și un factor interesat – Anexa 5 -

B.4.7. Alte activități economice

Accesibilitatea, comunicațiile, infrastructura și serviciile legate de transport, serviciile și utilitățile publice disponibile (energie, servicii de sănătate, alimentare cu apă, cu gaz etc) și tratarea deșeurilor sunt servicii esențiale pentru dezvoltarea și evoluția din punct de vedere turistic a unei regiuni. La acestea se adaugă situația legală terenurilor, care este, de cele mai multe o piedică importantă în remodelarea turistică a zonei.

Datele oficiale prezentate de Institutul Național de Statistică la nivelul celor 3 județe ne arată evoluții foarte diferite a serviciilor hoteliere și de cazare formalizate. Dintre agenții economici investigați, un număr de aprox 255 au ca domeniu de activitate principal turismul. Serviciile oferite în activitatea turistică sunt cu precădere cele de cazare și alimentație, la care se adaugă cele de recreere și, în mai mică măsură, excursiile ghidate și activitățile care presupun implicarea turiștilor în treburi gospodărești tradiționale.

Tabel 1911. Structuri de primire turistică în regiunea ariilor protejate.

*Sursa-Institutul Național de Statistică, Baza de date Tempo-Online, 2014.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureşului Superior și ariile naturale protejate anexe

Structura de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică = orice construcție sau amenajare, care furnizează în mod permanent sau sezonier serviciul de cazare și alte servicii specifice pentru turiști. Nu se cuprind în cercetarea statistică, structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică cu o capacitate de cazare instalată de mai puțin de 5 locuri.

B.4.8. Cultura locală

Fiind o zonă a cărei principală caracteristică este multiculturalitatea, din decursul timpului și până astăzi, regiunea a fost și este marcată de o bogăție ieșită din comun a obiceiurilor, tradițiilor și a patrimoniului cultural, urmare a conviețuirii timp de secole a celor de etnie germană, ca și minoritate națională în cadrul Transilvaniei respectiv României, cu celelalte etnii. Caracterul plin de dinamism și efervescență al vieții culturale a regiunii s-a bucurat în permanență de suportul îndelungatei tradiții populare, istorice și culturale, etnografice și artistice.

Sub aspect etnic, cultura locală a zonei este influențată în mod direct de repartitia etnică în teritoriu a populației, care creează prin specificul ei un peisaj amprentat de cultura fiecăreia. Structura etnică a populației prezente în AP este redată în *Tabelul 20*, pe principalele trei microregiuni care compun administrativ suprafața studiată, cu precizarea că gradul de detaliu a acestora nu permite o analiză mai amănunțită. După cum se poate vedea și din analiza compoziției etnice, principala grupare etnică este formată din maghiari urmată de români și rromi.

Tabel 120. Repartitia etnică a populației în regiunea AP Parcului Natural Defileul Mureşului Superior și ariile naturale protejate anexe

	Români	Maghiari	Rromi	Sași	Ucraineni	Turci	Tătari	Lipoveni	Alte etnii
HARGHITA	40431	258615	5422	72	17	11	-	7	202
MUREȘ	279488	200989	46637	1471	88	51	4	73	576
SUCEAVA	600346	155	11858	314	5698	28	-	1717	1909

* Sursa: Institutul Național de Statistică, *Recensământul General al Populației 2011*

Principalele religii ale locuitorilor din AP urmează cumva și linia demarcată de structura etnică a populației întâlnind mai multe culte religioase: romano-catolică (majoritară), reformată, ortodoxă, greco-catolică, precum și religii protestante și neo-protestante.

Diversitatea comunităților, peisajelor și a culturilor din zonă, a generat de-a lungul istoriei nenumărate obiceiuri, legende și tradiții dintre care se remarcă:

B.5. Informare, conștientizare, educare

Informarea cu privire la PNDMS+ a fost realizată, în principal, prin: intermediul paginii web, articole în presa scrisă (tipărită și on line), panouri informative, dar și prin activități organizate de administrator (prezentări, ecologizări, etc)

Activități realizate până în prezent:

- Montarea panourilor informative despre aria protejată – au fost montate 12 panouri;

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

- Organizarea a 12 prezentări în școlile din raza ariilor protejate (Ciumani, Lunca Bradului, Lăzarea, Ibănești, Suseni, Stânceni, Răstolița, Remetea, Valea Strâmbă, Oșloveni, Gheorgheni și Sovata);
- Realizarea și distribuirea materialelor de informare/conștientizare (pliante, broșuri, etc.);

B.6. Cercetare

În momentul acesta Administrația Parcului Natural Defileul Mureșului Superior nu deține infrastructură destinată exclusiv cercetării, precum centre de cercetare, laboratoare sau stațiuni de cercetare. Pe teritoriul ariilor protejate s-au realizat de-a lungul timpului lucrări științifice - articole, lucrări de licență și teze de doctorat. A fost implementat și un proiect cu finanțare europeană, care a contribuit cu liste de specii, areale de răspândire pentru specii și habitate și a propus măsuri de management.

B.7. Acțiuni de management majore desfășurate în PNDMS+

OCOLUL SILVIC DE REGIM GHEORGHENI SA, în calitate de Custode, a desfășurat până în prezent, în principal, următoarele acțiuni de management:

- Asigurarea pazei ariei protejate și implementarea legislației în vigoare pentru menținerea valorilor de biodiversitate, pentru care a fost declarată aria protejată;
- Identificarea și asigurarea de fonduri pentru elaborarea planului de management, colectarea informațiilor și organizarea întâlnirilor preliminare cu factorii interesați;
- Informarea populației locale cu privire la importanța ariei protejate și legislația în vigoare;
- Identificarea și asigurarea fondurilor necesare managementului PNDMS+.

C. Evaluarea situației actuale

În această secțiune sunt prezentate principalele valori și amenințări din **Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe** și se analizează situația valorilor identificate, respectiv presiunile care afectează starea acestora în prezent sau le pot amenința pe viitor. Aceste analize stau la baza definirii măsurilor de management specifice situației actuale.

C.1. Valori

Principalele valori ale ariei protejate sunt reprezentate de:

- speciile și habitatele de interes comunitar, prezentate în Formularul Standard și prezentate / descrise la capitolul B3;
- habitatele importante pentru speciile de interes comunitar, care nu sunt incluse în Formularul Standard, descrise la capitolul B3;
- speciile și habitatele care sunt importante pentru AP, altele decât cele de interes comunitar, prezentate la capitolul B3.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Pe lângă acestea, au fost identificate și alte valori importante pentru zonă, mai ales cele ce se constituie în resurse pentru localnici și dezvoltarea zonei. De exemplu, sunt menționate peisajele valoroase care pot constitui atracții turistice sau valori care sunt importante pentru comunitățile locale și care, dacă sunt păstrate și valorificate, ajută la dezvoltarea locală și la obținerea unui sprijin real din partea autorităților și a localnicilor pentru implementarea măsurilor de management.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Detalii privind analiza valorilor din PNDMS+ sunt prezentate în tabelul următor:

Tabel 21. Valorile de biodiversitate identificate în cadrul Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Valoarea identificată în sit și vecinătatea acestuia	Prezența în AP	Importanța pentru conservare/comunitate	Importanță deosebită
Habitat			
3220 - Vegetație herbacee de pe malurile râurilor montane	0,116 ha	Vegetația are un rol important în fixarea prundișurilor, nisipurilor și la solidificarea acestora. Deși producția de fitomasă a fitocenozelor este mare, trestioara-Calamagrostis pseudophragmitis are o valoare economică redusă datorită tulpinilor lignificate și conținutului scăzut în proteine.	Totuși în fitocenozele analizate se remarcă specii melifere.
4060 - Tufărișuri alpine și boreale	1.509,56 ha	Este un tip de habitat foarte complex format din tufărișuri joase și pitice subalpine și boreale (din etajul molidului), care cuprinde numeroase subtipuri, unele foarte frecvente în peisajul munților noștri înalți, altele rare.	Valoare conservativă ridicată. Habitat rar la nivelul UE.
4070* - Tufărișuri cu <i>Pinus mugo</i> și <i>Rhododendron myrtifolium</i> ;	2.104,89 ha	Habitatul este o zonă de ecoton -în care se întrepătrund mai multe comunități cu habitate caracteristice diferite-, deosebit de rar în regiune, oferă refugiu pentru diferite specii.	Au un rol crucial în formarea stratelor de sol subțire din etajul subalpin din arealul circurilor, custurilor, morenelor glaciare Valoare conservativă ridicată, rar la nivel UE.
6230 *- Pajiști montane de <i>Nardus</i> bogate în specii, pe substrat silicioase	2.955,34 ha	Pajiștile acestui habitat au un rol important în conservarea biodiversității, în reglarea microclimatului, reglarea pedogenezei (proceselor din sol) și protecția solului, reglarea circuitului elementelor în natură etc.	Cel mai frecvent aceste pajiști sunt folosite ca pășuni .
6240* Pajiști stepice subpanonice	3.436,81 ha	Habitat prioritar, în AP fiind habitat specific populației de <i>Iris aphylla</i> ssp. <i>hungarica</i> -anexa 2. DH- și a unor specii de orchidee cu efective în scădere în Europa. Pe suprafață relativ mică asigură supraviețuirea unei fitodiversități ridicate, compusă din specii xerofile și xero-mezofile, care nu trăiesc în alte habitate din AP. Habitatul este important și pt. unele specii de păsări și mamifere de talie mică, ce constituie bază trofică a unor specii de prădători.	Habitat important la nivel European, fiind specific pentru prezența unor specii de plante rare precum târtanul (<i>Crambe tataria</i>), frâsinelul(<i>Dictamnus albus</i>)
6430 Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la nivelul câmpiilor, până la cel montan și alpin	376,8 ha 2,00 ha	Comunitățile, pe de o parte, au un rol de tampon, asemenea aninișurilor, însă mai puțin evident. Valoarea conservativă mare a comunităților de lizieră constă în asigurarea unui habitat (uneori refugiu) pentru speciile de plante rare și ocrotite care constituie obiectiv turistic.	Specii de interes comunitar pentru care comunitățile înseamnă habitat: <i>Angelica palustris</i> (habitat de refugiu). Habitat de hrănire pentru urs.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Valoarea identificată în sit și vecinătatea acestuia	Prezența în AP	Importanța pentru conservare/comunitate	Importanță deosebită
6410 Pajiști cu <i>Molinia</i> pe soluri calcaroase, turboase sau argiloase	4,42 ha 3,07 ha	Habitat deosebit de rar, conservă de obicei specii ca <i>Narcissus angustifolius</i> . Utilizat ca pășune de comunitate – datorită fenologiei speciei dominante, oferă sursă de furaj și în perioadele de secetă de la sfârșitul verii.	Habitat pentru speciile de importanță comunitară. Prin diversitatea lor floristică, pajiștile din alianța <i>Molinion</i> prezintă un deosebit interes fitogeografic.
6440 Pajiști aluviale din <i>Cnidion dubii</i>	397,26 ha 13,25 ha	Aceste pajiști sunt valorificate de obicei. ca fânețe. În cazul în care se menține folosința terenurilor în mod tradițional, bogăția de specii și compoziția specifică a acestor pajiști asigură fân de calitate bună. Sunt frecvent utilizate ca habitat de hrănire, de toate categoriile de specii. Habitat important pentru specii de amfibieni. Pajiștile cu arbori oferă loc de cuibărit pentru diferite specii de păsări. Pășuni și fânețe de calitate bună, cu tipuri variabile de vegetație, bine adaptate la variațiile, chiar extreme, ale regimului hidric caracteristic zonelor inundabile viituri – secări naturale de la sfârșitul verii.	Habitat de hrănire pe timp de vară pentru urs (<i>Ursus arctos</i>), și un important loc de hrănire pentru păsări răpitoare și lilieci. Habitate cu vegetație ierboasă al căror management (utilizare) permite formarea coloniilor de furnici. (pășunat rar, cosire manuală, teren agricol abandonat etc.)
6510 Fânețe de joasă altitudine (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)	1,87 ha	Acestea sunt compuse din pajiști cu fitodiversitate mare, rezerve de specii atât pentru habitatul 6440, cât și pentru pășunile degradate, respectiv terenuri arabile abandonate.	Habitat foarte important pentru fluturile <i>Maculinea teleius</i> . Loc de hrănire și/sau de reproducere pentru mai multe specii de păsări, lilieci, amfibieni Fânețe de calitate superioară.
6520 Fânețe montane	2.304,07	Este un habitat de pajiște cu valoare ridicată important pentru o diversitate ridicată de specii. Sunt utilizate atât ca fânețe cât și ca pășuni. . Mai mult decât atât, alături de pădure, el este componenta esențială a vieții satelor de munte și de sub munte, fiind baza creșterii animalelor în aceste regiuni.	Acest tip de habitat este componenta principală a peisajului munților de înălțime medie dar și al dealurilor înalte, acolo unde pădurea a fost defrișată din timpuri străvechi pentru a face loc pășunilor și fânețelor obștilor sătești
8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis;	0,16 ha	În țara noastră aceste peșteri au fost sesizate doar în Defileul Mureșului Superior între localitățile Deda și Neagra. Datorită faptului că aceste cavități/peșteri sunt prezente doar în câteva zone pe Terra și în țara noastră doar în regiunea amintită anterior au o importanță științifică foarte importantă.	Importanța acestor peșteri este una foarte mare datorită faptului că la nivel mondial s-au semnalizat doar din câteva regiuni ale Terrei cum ar fi: S.U.A., Japonia, Slovacia și România.
9110 Păduri de fag de tip <i>Luzulo-Fagetum</i>	24.224,2 ha	Datorită răspândirii lor destul de largi, habitatul nu prezintă un interes conservativ foarte ridicat, însă de starea lor de conservare depind foarte	Habitatele 9110 și 9130 au o valoare ecosistemică mare, asigură condiții

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Valoarea identificată în sit și vecinătatea acestuia	Prezența în AP	Importanța pentru conservare/comunitate	Importanță deosebită
9130 Păduri de fag de tip <i>Asperulo-Fagetum</i>	1.133,69 ha 44.1 ha	multe specii de păsări, mamifere, nevertebrate și chiar comunitățile locale prin serviciile ecosistemice pe care capitalul verde îl furnizează.	favorabile menținerii unui număr mare de specii de plante și animale protejate. Prin existența lemnului mort și cel al aflat în descompunere asigură o mare biodiversitate habitatului
9170 Păduri de stejar cu carpen de tip <i>Galio—Carpinetum</i>	104,39 ha 7,84 ha	Importanța conservativă a habitatului Păduri de stejar cu carpen de tip <i>Galio-Carpinetum</i> -9170, cu <i>Carex pilosa</i> este moderată, habitatul identificat prezintă importanță datorită prezenței gurunetului de altitudine, fiind folosit ca habitat de mai multe specii de importanță comunitară	
9180* Păduri din <i>Tilio-Acerion</i> pe versanți abrupti, grohotișuri și ravene	119,9 ha	Habitatul 9180* are o valoare ecosistemică mare, asigură condiții favorabile menținerii unui număr mare de specii de plante și animale protejate.	Fiind habitat rar, cu valoare conservativă foarte mare, se impune promovarea speciilor edificatoare din semințis (tei, paltin, frasin)
91E0* Păduri aluviale de <i>Alnus glutinosa</i> și <i>Fraxinus excelsior</i> :	239,58 ha	Pădurile aluviale au un rol important în asigurarea protecției împotriva inundațiilor. Acestea fiind răspândite, de obicei, de-a lungul pâraielor, absorb cantități mari de apă în timpul viiturilor, pe care redau în circuit într-un mod lent, având astfel o funcție de tampon. Sub aspect ecologic, asigură permanența vegetației forestiere în luncile inundabile și protecția malurilor.	Habitatul 91E0* are o valoare ecosistemică mare, asigură condiții favorabile menținerii unui număr mare de specii de plante și animale protejate. Prin existența lemnului mort și cel al aflat în descompunere asigură o mare biodiversitate habitatului.
91V0 Păduri dacice de fag (<i>Symphyto-Fagion</i>)	52.073,5 ha 2253 ha	Are o valoare ecosistemică mare, asigură condiții favorabile menținerii unui număr mare de specii de plante și animale protejate.	Prin existența lemnului mort și cel al aflat în descompunere asigură o mare biodiversitate habitatului
91Y0 Păduri dacice de stejar și carpen	134,49	Habitat forestiere de deal, protejate la nivel european, deosebit de importante pentru speciile pe care le găzduiesc și al căror habitat natural s-a restrâns foarte mult. În AP ele asigură hrană, adăpost și locuri de cuibărit pentru o serie de specii, protejate la nivel european, de păsări și lilieci -Ex: <i>Myotis bechsteini</i> , <i>Myotis emarginatus</i> , <i>Aquila pomarina</i> , <i>Picus canus</i> -.	În plus, pe suprafața AP se regăsesc și alte specii neincluse în formularul standard, dar de interes comunitar, și care depind de menținerea acestor habitate.
91D0*-Turbării cu vegetație forestieră	18,17 ha	Aceste molidișe înmlăștinite formează zone ecotonale în jurul turbăriilor în teritoriile în care acestea sunt prezente.	Valoarea conservativă este ridicată .

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Valoarea identificată în sit și vecinătatea acestuia	Prezența în AP	Importanța pentru conservare/comunitate	Importanță deosebită
9410 Păduri acidofile de <i>Picea abies</i> din regiunea montană (<i>Vaccinio-Piceetea</i>)	16.783,90 ha 11.8 ha	Habitatul 9410 are o valoare ecosistemică mare, asigură condiții favorabile menținerii unui număr mare de specii de plante și animale protejate.	Prin existența lemnului mort și cel aflat în descompunere asigură o mare biodiversitate habitatului. Habitatul este zonă tampon pentru habitatul -91DO* Turbării cu vegetație forestieră.
9420-Păduri de <i>Larix decidua</i> și/sau <i>Pinus cembra</i> din regiunea montană	187,63 ha	Acest habitat este practic o insulă cu <i>Pinus cembra</i> , situată pe versantul nord-estic al Rețitișului, fiind considerat un relict glaciatic care a supraviețuit în această căldare glaciatică	Relict glaciatic.
Terenuri cu utilizări diverse			
Păduri de foioase/mixte de diferite vârste fără cod Natura 2000.		Habitat de hrănire și adăpost pentru păsări, speciile de pradă, lilieci, nevertebrate și carnivorele mari.	Sunt vectori ai continuității trupurilor de pădure formând coridoare forestiere. Constituie bun de interes național.
Terenuri cu pajiști de categorii diferite de folosință.		Habitat de hrănire și adăpost pentru păsări, nevertebrate, speciile de pradă, lilieci și carnivorele mari.	Suport al unei biodiversități ridicate, vectori ai continuității habitatelor de pajiște și contribuie la peisajul mozaicat specific zonei.
Terenuri cu heterogenitate ridicată(peisaj mozaicat).		Habitat important atât din punctul de vedere al biodiversității ridicate fiind un mediu de vânătoare pentru păsări răpitoare, dar și din punct de vedere peisajistic și cultural tradițional.	Valoarea peisajistică unică în Europa.
Vegetație ripariană, șiruri/aliniamente de arbori și arbuști.		Habitat de hrănire și adăpost pentru diverse specii. Importanță deosebită pentru vidră (<i>Lutra lutra</i>). Importante coridoare ecologice, loc de cuibărit pentru specii de păsări, refugiu pentru amfibieni și reptile, respectiv habitat de hrănire pentru lilieci, adăpost în timpul pasajului pentru mamifere.	Asigură protecția malului de eroziune, servește ca hrană și adăpost pentru vidră(<i>Lutra lutra</i>).
Specii			
Mamifere			
<i>Canis lupus</i>	33-38 ex	Contribuie la menținerea unor ecosisteme sănătoase, echilibrate fiind factor de selecție a exemplarelor de pradă care nu prezintă viabilitate. În zonele în care densitatea ungulatelor este mare, se prelungește timpul necesar pentru ajungerea la saturație a populației acestora.	Starea de conservare a acestuia este nefavorabilă cu tendințe de înrăutățire.
<i>Ursus arctos</i>	>198	Ursul este în general un indicator al calității ecosistemelor. Starea de conservare nefavorabilă a habitatului, fragmentarea lui precum și tendința acestuia de înrăutățire generează perspective de viitor nefavorabile pentru această specie.	Viitorul speciei din Europa depinde în mare măsură de populația din Carpați, unde calitatea habitatelor încă este adecvată.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Valoarea identificată în sit și vecinătatea acestuia	Prezența în AP	Importanța pentru conservare/comunitate	Importanță deosebită
<i>Lutra lutra</i>	minim 30 de indivizi	Este o specie vulnerabilă și un indicator important al stării ecosistemelor acvatice.	DH Anexa 2, L49 anexa 3, 4a
<i>Lynx lynx</i>	24-36 ex	Specie emblematică a zonelor din România, fiind un prădător de pădure ce contribuie la menținerea ecosistemelor sănătoase și echilibrate. Preferința râsului pentru majoritatea speciilor pradă comune poate fi un efect clasic al condițiilor impuse de pradă atunci când populațiile acestora depășesc efectivul optim.	IUCN NT, Specie de interes comunitar/DH Anexa 2,4 L49 anexa 3, 4a. Specia este pe cale de dispariție locală în europa de vest.
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	1-20	Fiind specii de insectivori nocturni ocupă o nișă foarte bine delimitată și deosebit de importantă în lanțul trofic, fiind singurii dușmani naturali pentru multe specii de insecte. De asemenea populațiile de lilieci au rol regulator în dezvoltarea unor populații de insecte care pot avea impact dăunător asupra culturilor agricole și nu numai. Toate speciile din țară sunt protejate. -Convenția de la Berna, Convenția de la Bonn, Acordul de la Londra, Directiva 92/43/EEC a Consiliului European, privind conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice-. Din cele 31 de specii cunoscute în țară, 27 de specii au fost găsite pe teritoriul Sitului până în prezent.	Specii de interes comunitar/DH Anexa 2, L49 anexa 3, 4a.
<i>Myotis myotis</i>	300-700		
<i>Myotis oxygnathus (blythii)</i>	200-500		
<i>Barbastella barbastellus</i>	400-800		
<i>Miniopterus schreibersii</i>	5-30		
<i>Rhinolophus hipposideros</i> , <i>Myotis bechsteinii</i> , <i>Myotis emarginatus</i> , <i>Myotis dasycneme</i>	-	Rhinolophus hipposideros poate fi considerată o specie caracteristică pentru zonă și este necesară includerea acestuia în Fișa Standard a sitului, celelalte specii fiind specii rare sau prezențe sporadice.	Specii de interes comunitar/DH Anexa 2, L49 anexa 3, 4a.
Alte specii de lilieci de interes conservativ.		<i>Myotis daubentonii</i> , <i>Myotis alcaho</i> , <i>Myotis mystacinus</i> , <i>Myotis brandtii</i> , <i>Myotis nattereri</i> , <i>Nyctalus noctula</i> , <i>Nyctalus leisleri</i> , <i>Eptesicus serotinus</i> , <i>Eptesicus nilssonii</i> , <i>Pipistrellus nathusii</i> , <i>Pipistrellus pipistrellus</i> , <i>Pipistrellus pygmaeus</i> , <i>Pipistrellus kuhlii</i> , <i>Hypsugo savii</i> , <i>Plecotus auritus</i> , <i>Plecotus austriacus</i> , <i>Vespertilio murinus</i> . Specii indicator a stării unor habitate având de asemenea rol regulator în dezvoltarea unor populații de insecte care pot avea impact dăunător asupra culturilor agricole și nu numai.	Anexa IV al al 92/43 EEC / Anexa 4A al OUG 57/2007, MPV IUCN. Specii importante la nivel național.
Păsări			

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Valoarea identificată în sit și vecinătatea acestuia	Prezența în AP	Importanța pentru conservare/comunitate	Importanță deosebită
<i>Crex crex</i>	230 p	Restrângerea habitatelor constituie un pericol ridicat. Cârstelul de câmp, specie periclitată pe plan global, vulnerabilă la nivel internațional care a suferit un declin catastrofal în vestul Europei datorită agriculturii intensive și a schimbării habitatelor. Indicator de fânețe umede de luncă. Cositul menține structura habitatelor, dar cositul timpuriu împiedică reproducerea prin distrugerea cuiburilor (cuibărește la nivelul solului).	Zona PH+, datorită densității medii pe o suprafață mare cu multe habitate neadecvate, poate fi considerată foarte importantă pe plan European în ceea ce privește conservarea speciei. Protejarea ei asigură protecția habitatelor altor specii.
<i>Ciconia nigra</i>	1-2 i pasaj	Se hrănește în special cu țipari când îi găsește, mamifere mici, pui de pasăre, ouă, broaște, moluște, lipitori, râme, șopârle, șerpi, insecte fiind un element cheie în lanțul trofic.	Parcul natural Defileul Mureșului superior nu prezintă habitate tipice speciei dar aceasta este observată ocazional.
<i>Ciconia ciconia</i>	50-60 p/	Zonele umede și zonele cu agricultură extensivă sunt habitate importante pentru berze, fapt demonstrat și de tendința crescătoare a populației din ultimul deceniu și a prezenței grupurilor de berze neclocitoare. Specie importantă în ecosisteme datorită rolului de reglator al populațiilor de amfibieni și reptile.	Datorită prezenței în zonele locuite poate să fie o specie caracteristică a zonei.
<i>Circus aeruginosus</i>	0-1 p	Specia se hrănește în principal cu rozătoare, fiind prezente 2-4 perechi în sit. Acestea au rol în controlul populațiilor de micromamifere considerate dăunători ai agriculturii.	Importanță economică și biocenologică foarte mare, amenințate la nivel european -anexa I a Directivei Consiliului 2009/147/EC-.
<i>Aquila pomarina</i>	30-35 p	Cele mai multe perechi cuibăritoare de acvilă țipătoare mică se găsesc în Transilvania (Regiunea 7 Centru). Rol reglator în controlul populațiilor de mamifere mici, amfibieni, păsări, reptile și insecte fiind o specie emblematică pentru zona Transilvaniei.	Specie Vulnerabilă IUCN. Populația din România reprezintă aproximativ 22% din populația speciei la nivelul Uniunii Europene și 10% din întreaga populație la nivel global.
<i>Bubo bubo</i>	0-2 p	Datorită prezenței în număr mare a habitatelor de buhă, populația din România este importantă pe plan european. Rol important în lanțul trofic.	Specie enumerată în anexa I a Directivei Consiliului 2009/147/EC. Specie vulnerabilă și periclitată.
<i>Strix uralensis</i>	25-40 p	Conservarea acestei specii trebuie să fie una dintre prioritățile administrației deoarece România deține una dintre cele mai importante populații europene.	Specie enumerată în anexa I a Directivei Consiliului 2009/147/EC.
<i>Nycticorax nycticorax</i>	20-30 i pasaj	AP constituie importante habitate de cuibărit pentru populațiile mai multor specii de păsări legate de habitate acvatice. În timpul migrației putem întâlni efective însemnate de specii ocrotite. Mlaștinile din zona Giurgeu și lunca Mureșului prezintă habitate de hrănire în timpul migrației.	Specii enumerate în anexa I a Directivei Consiliului 2009/147/EC.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Valoarea identificată în sit și vecinătatea acestuia	Prezența în AP	Importanța pentru conservare/comunitate	Importanță deosebită
Ciocănițoare - <i>Piciformes</i> :- <i>Dryocopus martius</i> , <i>Dendrocopos leucotos</i> , <i>Picus canus</i> ,		Specii cu importanță ecologică majoră, cu un rol important în lanțurile trofice în general legate de habitate forestiere și zonele din imediata riverane.	Specii enumerate în anexa I a Directivei Consiliului 2009/147/EC.
Passeriforme.		AP găzduiește efective mari de specii passeriforme de importanță majoră conservativă la plan european și național. <i>Lullula arborea</i> , <i>Lanius collurio</i> , <i>Lanius minor</i> , <i>Sylvia nisoria</i> , <i>Ficedula parva</i> <i>Ficedula albicollis</i> , <i>Anthus campestris</i> , <i>Caprimulgus europaeus</i> .	Specii enumerate în anexa I a Directivei Consiliului 2009/147/EC.
Păsări răpitoare. <i>Circus cyaneus</i> , <i>Falco vespertinus</i> , <i>Falco columbarius</i> , <i>Falco peregrinus</i> <i>Pernis apivorus</i> , <i>Circaetus gallicus</i> .		Importanță economică și biocenologică foarte mare, cu rol în relațiile trofice amenințate la nivel european -anexa I a Directivei Consiliului 2009/147/EC.	Specii enumerate în anexa I a Directivei Consiliului 2009/147/EC.
Amfibieni -Serviciile ecosistemice asigurate de amfibieni și reptile sunt potențial foarte mari, datorită nevertebratelor consumate de către acestea.			
<i>Triturus cristatus</i>	-	Sunt specii indicatoare de ape curate.	
<i>Bombina variegata</i>	>18000 ex	Regiunea adăpostește una dintre cele mai mari sisteme de populații interconectate de <i>Bombina variegata</i> .	<i>Bombina variegata</i> este în declin alarmant în toate țările din vestul Europei, neexistând populații mari interconectate.
<i>Triturus montandoni</i>	>1800 ex	Populație reprezentativă, bioindicator de ape curate	Specie rară la nivel european datorită degradării habitatelor.
Pești			
<i>Barbus meridionalis</i>	1000000-5000000	Speciile de pești au un rol important în lanțul trofic al ecosistemelor acvatice și o importanță deosebită din punct de vedere economic pentru comunitățile care exploatează încă tradițional resursele naturale. O mare parte din speciile menționate sunt indicatori ai unor habitate acvatice nepoluate cu o chimie a apei bună. Majoritatea speciilor de și-a redus arealul în ultimele decenii mai ales din cauza dispariției habitatelor ideale pentru specie datorită regularizării râurilor, extracției de material grosier din albia minora sau datorită desecării mlaștinilor.	Specii de interes comunitar/DH Anexa 2.
<i>Sabanejewia aurata</i>	50000-100000		
<i>Hucho hucho</i>	-		
<i>Gobio uranoscopus</i>	10000-50000		
<i>Cottus gobio</i>	10000-50000		
<i>Eudontomyzon danfordi</i>	10000-50000		

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Valoarea identificată în sit și vecinătatea acestuia	Prezența în AP	Importanța pentru conservare/comunitate	Importanță deosebită
<i>Thymallus thymallus</i> <i>Lota lota</i> <i>Misgurnus fossilis</i> <i>Carassius carassius</i> <i>Rhodeus amarus</i> <i>Aspius aspius</i> <i>Romanogobio vladykovi</i> <i>Cobitis elongatoides</i>	-	Speciile de pești au un rol important în lanțul trofic al ecosistemelor acvatice și o importanță deosebită din punct de vedere economic pentru comunitățile care exploatează încă tradițional resursele naturale. Majoritatea speciilor de și-a redus arealul în ultimele decenii mai ales din cauza dispariției habitatelor ideale pentru specie datorită regularizării râurilor, extracției de material grosier din albia minora sau datorită desecării mlaștinilor.	Specii periclitare sau vulnerabile în România.
Nevertebrate			
<i>Lycaena dispar</i>	5389 - 9756	Interes conservativ, enumerate în anexa II a Directivei Consiliului 92/43/CEE, categorizate în majoritate aproape amenințate în lista roșie IUCN. În țările vest și central europene <i>Lycaena dispar</i> este foarte periclitată sau extinctă la nivel regional fiind considerată o specie umbrelă.	Specie de interes comunitar/DH Anexa 2, O.U.G. nr. 57/2007 Anexa 3, 4a. Lista Roșie a lepidopterelor din România, Rakosy et al. 2003. Fluturile <i>Lycaena dispar</i> , în România a fost semnalat numai în două locuri, din care unul este lunca râurilor Tur și Talna.
<i>Cerambyx cerdo</i>	-	După regimul trofic fiind saproxilice/xylofage, ei se hrănesc cu lemnul descompus sau semidescompus al arborilor cu esențe foioase, astfel, participând activ în procesul de reducere a materiei lemnoase și îmbogățirea solului cu humus. Prezența sa confirmă o bună stare de sănătate a ecosistemului, fiind bun indicator al stării de echilibru natural al ecosistemelor forestiere.	Specie de interes comunitar/DH Anexa 2. Amenințată cu dispariția.
<i>Osmoderma eremita</i>	-	După regimul trofic fiind saproxilice/xylofage, ei se hrănesc cu lemnul descompus sau semidescompus al arborilor cu esențe foioase, astfel, participând activ în procesul de reducere a materiei lemnoase și îmbogățirea solului cu humus.	Specie de interes comunitar/DH Anexa 2. Amenințată cu dispariția.
<i>Lucanus cervus</i>	1600 -1920 de indivizi.	Este una din cele mai mari specii de coleoptere din Europa. Având un ciclu de viață lung 5 - 6 ani în stadiul de larvă- și capacitate de dispersie redusă, specia este amenințată de fragmentarea puternică a habitatelor. Adulții și larvele speciilor sunt inițiatori primari în procesele de descompunere a materialului lemnos, facilitând astfel accesul la aceste resurse și altor organisme saproxilice.	Specie de interes comunitar/DH Anexa 2. Specia este una dintre speciile umbrelă, care poate contribui la protecția multor specii
<i>Rosalia alpina</i>	Aprox. 6 891,20 de indivizi	Adulții și larvele speciilor sunt inițiatori primari în procesele de descompunere a materialului lemnos, facilitând astfel accesul la aceste resurse și altor organisme saproxilice.	Specie de interes comunitar/DH Anexa 2 Amenințată cu dispariția

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Valoarea identificată în sit și vecinătatea acestuia	Prezența în AP	Importanța pentru conservare/comunitate	Importanță deosebită
<i>Cucujus cinnaberinus</i>	2288-3432	Adulții și larvele speciilor sunt inițiatori primari în procesele de descompunere a materialului lemnos, facilitând astfel accesul la aceste resurse și altor organisme saproxilice.	Specie de interes comunitar/DH Anexa 2 Amenințată cu dispariția IUCN EN.
<i>Callimorpha quadripunctaria</i>	3000- 4100		
<i>Myrmica spp.</i>	-	Specii importante în lanțul trofic al nevertebratelor dar și ca specii gazdă pentru anumite specii de fluturi în ciclurile lor biologice.	Gazde intermediare pentru pt. <i>Maculinea</i> spp.
<i>Neptis sappho</i>	-	Rol ridicat în funcțiile ecosistemice ale pajiștilor, în controlul dăunătorilor și polenizarea unor specii de flora. Sunt specii foarte studiate fiind bune indicatoare a fragmentării habitatelor și schimbărilor climatice.	Lista Roșie a lepidopterelor din România, Rakosy et al. 2003
<i>Parnassius mnemosyne</i>			
<i>Maculinea alco</i> , <i>Maculinea arion arion</i> ,	-	Rol ridicat în funcțiile ecosistemice ale pajiștilor, în controlul dăunătorilor și polenizarea unor specii de flora. Sunt specii foarte studiate fiind bune indicatoare a fragmentării habitatelor și schimbărilor climatice.	Lista Roșie a lepidopterelor din România, Rakosy et al. 2003. Specii umbrelă și emblematice pentru conservarea biodiversității din Europa.
Floră			
<i>Angelica palustris</i>	57	Specii rare și cu efective reduse, periclitare la nivel european și ale căror populații sunt tot mai scăzute datorită degradării habitatelor și a fragmentării acestora.	Specii de interes comunitar, figurează pe Anexa II a Directivei Habitate și pe Anexa 3 a Legii 49/2011., IUCN: rar.
<i>Iris aphylla ssp. hungarica</i>	830		
<i>Campanula serata</i>	560		
<i>Ligurica sibirica</i>	930		
<i>Lycopodium complanatum</i>	1		
<i>Galanthus nivalis</i>	93		
Alte specii de plante		Sunt fie plante gazdă sau intermediare pentru specii rare de fluturi, fie sunt specii rare cu o valoare conservativă ridicată în România. <i>Lycopodium annotinum</i> , <i>Lycopodium clavatum</i>	Specii rare în România.
Valori culturale			

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Valoarea identificată în sit și vecinătatea acestuia	Prezența în AP	Importanța pentru conservare/comunitate	Importanță deosebită
<i>Patrimoniul construit</i>		<p>-Arhitectura satelor. Această zonă din punct de vedere arhitectural prezintă o omogenitate care denotă din materialul lemnos folosit cu precădere în ornamentarea clădirilor și porților.</p> <p>-Bisericile romano-catolice</p> <p>Lăzarea: Castelul Lázár - sec. XVI, Mănăstirea franciscană - sec. XVII, Movila Tătarilor (Tatárdomb), Remetea: Biserica romano-catolică, 5 buc. joagăr și moară de apă din sec. 19. în zona Sineu Voșlăbeni: Mănăstirea "Adormirea Măicii Domnului", Peștera "Șugo" Suseni: Moara lui Elekes Lajos.</p>	<p>Toate aceste valori împreună cu activitățile desfășurate de comunități în zonă au dus la apariția de peisaje deosebite nemodificate furnizând totodată dovezi privind utilizarea durabilă a resurselor naturale.</p> <p>Toate aceste elemente, și modificările prin care au trecut de-a lungul timpului au creat o zonă unică în România și în Europa, unde sunt reale șanse ca valoarea actuală a zonei să fie păstrată sau chiar îmbunătățită.</p>
<i>Siturile arheologice, geosaturi, cimitire</i>			
<i>Activități agricole tradiționale</i>		<p>Continuarea activităților de Pășunat cu bovine, utilizarea căruțelor cu cai în detrimentul mijloacelor mecanizate, cosit manual în anumite zone, folosirea soiuri tradiționale de pomi fructiferi precum părul, producerea de leguminoase tipice zonei-zonă interesantă și o excepție a celor afirmate mai sus este cea denumită „curechiște”, zonă destinată de locuitori în exclusivitate cultivării verzei.</p>	
<i>Produse locale obținute prin activități tradiționale</i>		<p>Împletituri din răchită pentru coșuri și garduri- garduri vii”, împletite din nuiele de salcie sau alun, acoperite cu brazde de iarbă sau cu fân Olărit-oale, ulcele, obiecte decorative etc. Dulcețuri și alte produse tradiționale. Acvacultura-creșterea păstrăvului.</p>	
<i>Obiceiuri tradiții</i>		<p>Obiceiuri comune: colindatul de crăciun, pomana porcului, sfințitul hotarelor, udatul de paști, hramul localităților, încondeierea ouălor, obiceiul numit micii mucenici, adică a treia zi de crăciun femeile sunt bătute cu o undiță special pregătită, balul satului (balul recoltelor toamna sau balul de Sfânta Ana). Un obicei comun a devenit și organizarea zilelor satelor, cu ocazia acestor evenimente fanfara și pompierii voluntari sunt de nelipsit .</p>	

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Valoarea identificată în sit și vecinătatea acestuia	Prezența în AP	Importanța pentru conservare/comunitate	Importanță deosebită
Izvoare de ape minerale și saline		Masivul Hășmașul Mare, Izvorul Mureșului, peștera „Șugo”, zona turistică Gheorgheni – Lacul Roșu – Cheile Bicazului, Centrul de Creație depresiunea Borsec – cu stațiunea balneoclimaterică cu același nume, cu peste 20 de izvoare de apă minerală curative și de masă, condiții de cazare, masă, tratament și alte atracții turistice. Apa minerală (feruginoasă, bicarbonată, sodică, carbonată) se găsește la Suseni, Ciumani, Remetea, Tulgheș și în cantitatea cea mai mare la Borsec. Apa minerală este o resursă de bogăție importantă a zonei.	
Zăcămintele minerale		Rocile dolomitice de la Voșlăbeni, constituie aproape în întregime versantul vestic al culmii ce coboară din vârful Cocoșelul până aproape de calea ferată Ciceu – Deda, în zona dintre Izvorul Mureșului și Voșlăbeni. Lignit și travertin. Andezitul de la Suseni este exploatat de către compania Lafarge.	Comuna Voșlăbeni era recunoscut pentru varul de calitate obținut prin arderea dolomitei.
Peisajul specific		Este dificil de estimat valoarea culturală actuală a peisajului în ansamblul lui și în detaliile acestuia, mai ales pentru că, comunitățile rurale tradiționale care au format aceste peisaje – sașii – în decursul secolelor au dispărut recent. Aceste societăți au fost înlocuite de societăți noi, care nu sunt impregnate ecologic („ecological embeddedness”) în peisajele acestea.	Acest tip de peisaj este unic în Europa.

Tabel 22. Valori din aria protejată care reprezintă resurse naturale importante pentru comunitățile locale

Alte resurse naturale	Importanță
Lemn	Reprezintă o resursă necesară pentru asigurarea energiei termice, a lemnului de construcții pentru localnici precum și ca sursă de venituri din activitățile silvice și de prelucrare a lemnului. De asemenea unele specii precum fag, ulm sau frasin sunt folosite la fabricarea tradițională a cărbunelui (bocșe).
Răchită	Există în comunitățile de romi și nu numai, ocupații tradiționale care folosesc această resursă pentru fabricarea de măști și coșare din împletitura de răchită.
Pășuni – fânețe	<ul style="list-style-type: none"> •Păstrarea lor este esențială pentru creșterea animalelor, dar sunt importante, atât pentru conservare peisajului, cât și pentru asigurarea hranei speciilor pradă. •Colectarea diverselor specii de plante medicinale.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

	•Colectarea de specii ornamentale
Specii cinegetice	Sursă de hrană și venituri tradițională, a cărui management poate schimba semnificativ starea de conservare a speciilor.
Produse conexe ale habitatelor de pădure.	Reprezentate de ciuperci și fructe de pădure, muschi, iască etc. pot fi utilizate ca venituri suplimentare pentru proprietarii de terenuri. De asemenea fructele pomilor fructiferi sălbatici sunt folosite pentru hrana animalelor din gospodărie.
Zăcăminte de roci sedimentare	Travertin, gresii, argile, pietrișuri și nisipuri folosite deseori ca și material de construcții sau în diverse ramuri industriale.
Apele potabile din fântâni și puțuri	Reprezintă o resursă necesară deoarece multe comunități nu sunt conectate la sisteme de alimentare cu apă și depind de aceste resurse naturale.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

C.2. Presiuni și amenințări

Identificarea și evaluarea presiunilor și amenințărilor a fost realizată în grupul de lucru și în întâlniri cu factorii interesați, utilizând clasificarea UICN. Amenințările din Formularul Standard pot fi ușor asimilate cu cele din clasificarea UICN. Această clasificare internațională, realizată pentru amenințările din arii protejate, permite o analiză mai ușoară a categoriilor de amenințări.

Presiunile apar/există ca urmare a acțiunilor umane sau a fenomenelor naturale extreme *din trecut sau care au loc în prezent și care afectează*, în mod cumulat, (efectul mai multor acțiuni și/sau fenomene) sau separat viabilitatea pe termen lung sau mediu a speciei sau habitatului. Pentru analiza de mai jos, au fost luate în calcul presiunile identificate în prezent sau pe parcursul ultimilor cinci ani.

Amenințările pot apărea ca urmare a acțiunilor umane sau a fenomenelor naturale extreme *pe viitor*, putând afecta în mod cumulat (efectul mai multor acțiuni și / sau fenomene) sau, separat, viabilitatea pe termen lung sau mediu a speciei sau habitatului. Definirea amenințărilor se face luând în calcul acțiuni umane viitoare sau previzibile. Pentru analiza prezentată în continuare, s-au luat în calcul amenințările ce pot deriva în următorii cinci ani, din acțiuni umane în derulare sau previzibile și fenomene naturale extreme posibile.

Legenda:

Amenințare minoră	Amenințare moderată	Amenințare majoră
necesită monitorizare dar nu și acțiuni specifice de management	necesită acțiuni specifice de management cât mai curând posibil	necesită acțiuni de management cu prioritate
Cu impact mic	Cu impact mediu	Cu impact major
1	2	3

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Tabel 133. Presiuni și amenințări la adresa valorilor naturale din Parcul Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Amenințarea / Presiunea identificată	Valoarea la care se face referire	Explicații	Nivel impact estimat	
			P	A
1. Dezvoltările rezidențiale și comerciale.				
1.1. Case și așezări				
Extindere intravilan	Păsări de pajiști	Cauza: Interes pentru construirea de case de vacanță Localizare: în principal în Joseni dar în viitor poate apărea și în alte zone Impact: Reducerea habitatului	1	2
	Pești	Cauza: Interes pentru construirea de case de vacanță coroborat cu lipsa unui sistem centralizat de canalizare, dar și a sistemelor individuale adecvate Localizare: Stația de epurare de la Toplița nu funcționează corespunzător; problemele sunt general acolo unde casele se află în apropierea cursurilor de apă. Impact: încărcarea apei cu material biologic, turbiditate crescută, colmatare	2	2
	Carnivore mari	Cauza: Interes pentru construirea de case de vacanță și locuințe Localizare: în jurul zonelor urbane și rurale și lângă drumuri existente (de-a lungul Defileului Mureșului Superior) Impact: întreruperea conectivității	2	3
	Habitatele 6440, 6510	Cauza: Interes pentru construirea de case de vacanță, locuințe și dependințe agricole Localizare: Mlaștina după Luncă pt 6510; Ciobotani, pt 6440 Impact: Reducerea suprafețelor ocupate de habitat.	1	1
1.2. Zone comerciale și industriale				

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

1.3. Infrastructură pentru turism și recreere				
2. Agricultură și Acvacultură				
2.1. Recolte anuale și perene, altele decât cheresteaua				
Extinderea monoculturilor	Păsări de pe terenuri arabile	Cauza: Creșterea eficienței economice a fermelor asociative Localizare: toate terenurile arabile Impact: Deteriorarea habitatului speciilor de păsări prin pierderea zonelor de ecoton.	1	1
Utilizarea insecticidelor și a îngrășămintelor chimice pe terenuri arabile	Păsări de pe terenuri arabile Peștii, care pot suferi din cauza transferului/infiltrării acestor substanțe în apele naturale	Cauza: Necesitatea unor culturi competitive conform cerințelor pieții actuale. Accesul facil la chimicale. Lipsa unei alternative viabile pentru Gândacul de Colorado Localizare: toate terenurile arabile (în principal localitățile....) Impact: Scăderea semnificativă a cantității de hrană pentru păsările insectivore Afectarea capacității reproductive în cazul peștilor	2	2
Desecarea pajiștilor umede pentru utilizarea terenurilor ca fâneță	Ciuf de câmp Cristel de câmp Barză albă Angelica palustris Ligularia sibirica	Cauza: utilizarea terenurilor ca fâneță Localizare: Mlaștina după Luncă Impact: reducerea habitatului (Crex) sau a habitatul de hrănire (Barză). Reducerea nivelului hidric necesar angelicăi.	2	1
Extinderea terenurilor arabile în defavoarea pajiștilor	Plante de habitate umede Habitatul 6410, 6440, 6520 Păsări de pajiști	Cauza: creșterea interesului pentru culturile agricole în defavoarea creșterii animalelor Localizare: PNDMS+ Impact: reducerea habitatului, restrângerea comunităților de plante caracteristice în favoarea celor ruderales și reducerea habitatului de hrănire pentru păsări de pajiști	2	3

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Tăierea tufărișurilor și arborilor izolați de pe pajiști	Ligularia sibirica Lucanus cervus Păsări de pajiști Ciocârlie de pădure Răpitoare de zi și noapte	Cauza: sistematizarea mai buna a pajiștilor. Îndeplinirea cerințelor APIA. Lemn de foc Localizare: toată zona de proiect în special (Bistra Mureșului și Orșova) Impact: degradarea habitatului pentru păsări și plante, reducerea cu aproximativ 5% a suprafeței celor mai valoroase zone pentru nevertebrate, dispariția locurilor de pândă și cuibărire pentru păsări răpitoare	1	1
2.2. Plantații pentru lemn și celuloză				
2.3. Creșterea animalelor și zootehnia				
Pășunatul animalelor în habitatele mlăștinoase	Habitatele 6510, 91D0* Rezervațiile de mlaștini și turbării Ciuf de câmp Cristel de câmp Barză albă Barza neagră Angelica palustris Ligularia sibirica	Cauza: creșterea șeptelului. Lipsa reglementărilor. Lipsa delimitărilor și acțiunilor de informare. Localizare: mlaștini și turbării, în special Borzont și După Luncă Impact: degradarea habitatului și a structurii acestuia și distrugerea plantelor caracteristice, favorizând pătrunderea speciilor ruderales și invasive. Deranjarea speciilor. Uneori se și incendiază	2	2
Pășunatul în fond forestier	Păsări de pădure Carnivorele mari	Cauza: neaplicarea legislației silvice Localizare: pe văile din preajma pajiștilor mari Impact: distrugerea subarboretului și implicit a habitatului specific pentru o serie de păsări (Cocoș de munte, Ieruncă). Distrugerea pontelor de la sol. Deranjul provocat, ceea ce poate afecta creșterea puilor de carnivore și prezența acestor animale.	1	1

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Pășunatul intensiv în pajiști	Habitatele 6230*, 6440, 6520	Cauza: lipsa informațiilor legate de capacitatea de suport Localizare: pajiștile comunale și fermele Impact: Pășunatul intensiv cu oi și vaci sau mixt duce la degradarea structurii habitatelor, dispariția plantelor caracteristice	1	2
Scăldarea animalelor în special a oilor, după acestea au fost tratate împotriva paraziților	Peștii	Cauza: Nevoia de adăpare, respectiv de spălare a blănii Localizare: toate zonele unde se practică creșterea oilor în special Impact: Scăderea capacității reproducătoare a peștilor.	1	1
2.4. Acvacultura de apă dulce				
Introducerea artificială a speciilor de pești alohtoni și răspândirea lor în habitate naturale.	Pești	Cauza: Popularea cu specii care au o valoare economică mai mare; neglijență datorată lipsei conștientizării în cazul anumitor specii fără valoare economică (de ex somn pitic). Localizare: toate păstrăvăriile, brațele moarte ale Mureșului, lacul Borzia Impact: competiție pe anumite resurse de hrană, consumul ponteii speciilor importante dpdv conservativ, se poate ajunge până la eliminarea prin concurență pe anumite porțiuni a speciilor indigene.	2	3
3. Energie și Minerit				
3.1. Foraje pentru petrol și gaze				
3.2. Minerit și extracție				
Exploatarea de agregate minerale (balastiere)	Pești - <i>Eudontomyzon danfordi</i> în special	Cauza: se fac ilegal, de către populație, pentru construcții proprii Localizare: râurile aflate în apropierea localităților în special Impact: turbiditatea crescută a apelor cu efecte negative asupra florei și faunei, pot fi afectate de exemplu habitatele speciei <i>Eudontomyzon danfordi</i>	1	2

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Exploatarea de agregate minerale (carierele de piatră)	<i>Euphydryas maturna</i> <i>Lycaena dispar</i> <i>Callimorpha quadripunctaria</i> <i>Nymphalis vaualbum</i>	Cauza: depozitarea agregatelor pe habitatul speciilor Localizare: Impact: limitarea accesului la hrană pentru larvele speciei țintă. Distrușgerea pațială sau totală a habitatului cu afectarea plantelor pe care se hrănesc larvele (<i>Fraxinus excelsior</i> , <i>Ligustrum vulgare</i> , <i>Salix sp.</i> , <i>Lonicera sp.</i> , <i>Plantago sp.</i> , <i>Trifolium sp.</i> , <i>Urtica sp.</i> , sau <i>Populus</i>) sau adulții (<i>Eupatorium cannabinum</i> , <i>Rubus sp.</i> , <i>Origanum sp.</i> , <i>Mentha sp.</i>)	1	1
3.3. Baraje hidroelectrice				
Construcția/exploatarea de microhidrocentrale	<i>Euphydryas maturna</i> <i>Lycaena dispar</i> <i>Callimorpha quadripunctaria</i> <i>Carabus hampei</i> <i>Nymphalis vaualbum</i>	Cauza: Lipsa unei strategii naționale și regionale privind producerea de energie regenerabilă în contextual conservării biodiversității. Localizare: toate râurile de munte (ex. pe valea Fâncel) Impact: distrușgerea pațială sau totală a habitatului cu afectarea plantelor pe care se hrănesc larvele (<i>Fraxinus excelsior</i> , <i>Ligustrum vulgare</i> , <i>Salix sp.</i> , <i>Lonicera sp.</i> , sau <i>Populus tremula</i>). Impact mare la nivel local, impact mic la nivelul sitului.	1	3
	Peștii	Cauza: Lipsa unei strategii naționale și regionale privind producerea de energie regenerabilă în contextual conservării biodiversității. Localizare: toate râurile de munte (ex. Iod, Fâncel, Secuieu, Ilva, Brâncovenești) Impact: fragmentarea cursurilor de apă care întrerupe migrările și prin urmare reproducerea peștilor, modificarea habitatelor și a dinamicii acestora, scăderea debitului de servitute care poate duce la dispariția unor specii (de ex <i>Romanogobio (Gobio) uranoscopus</i>).	3	3
3.4. Producerea de energie				

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

4. Coridoare de transport și servicii				
4.1. Șosele și căi ferate				
Construcția drumurilor de piatră	<i>Crex crex</i>	Cauza: asigurarea accesului către terenurile agricole și case de vacanță Localizare: Zona Borzont Impact: degradarea și fragmentarea habitatului pentru Cristel de câmp	1	2
Lucrări de investiții, modernizarea/construirea de drumuri și autostrăzi	Carnivorele mari	Cauza: dezvoltarea infrastructurii rutiere Localizare: partea de SE a sitului datorită autostrăzii Tg Mureș-Iași, în rest în jurul drumurilor care urmează a fi modernizate Impact: reducerea conectivității, conflicte oameni-carnivore	2	3
4.2. Rețele de utilități și servicii (electricitate, cabluri, conducte etc.)				
Demontarea cuiburilor în perioada 15 martie – 15 august	Barza albă	Cauza: întreținerea rețelei electrice Localizare: toate zonele Impact: pierderea punții din anul respectiv	1	2
Prezența stâlpilor neizolați	Barza albă Răpitori de zi	Cauza: lipsa fondurilor necesare Localizare: toate zonele Impact: moartea unor exemplare	3	3
Braconajul folosind curentul electric	Pești	Cauza: prezența stâlpilor neizolați Localizare: zonele electrificate, în special cele feroviare Impact: extragerea unor indivizi ai unor specii protejate, afectarea capacității de reproducere a peștilor și chiar moartea unor indivizi.	2	3
4.3. Îndepărtarea gardurilor vii și a crângurilor sau tufișurilor				
5. Utilizarea resurselor biologice și afectarea acestora				
5.1. Vânătoarea, uciderea și colectarea animalelor terestre (legal sau ilegal)				

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Colectarea puilor	Șoimul călător	Cauza: pentru șoimărit Localizare: Defileul Mureșului Impact: pierdere punții din anul respectiv	1	1
Vânărea unguțelor - speciilor pradă pt carnivore	Carnivorele mari	Cauza: pentru trofee, agrement, sursă de hrană Localizare: toate zonele Impact: reducerea speciilor de pradă și afectarea populației de carnivore mari	1	2
Vânărea carnivorelor mari	Carnivorele mari	Cauza: pentru trofee, agrement, eventuale pagube economice create Localizare: toate zonele Impact: reducerea populațiilor carnivorelor mari, ceea ce poate deregla întreg lanțul trofic	2	3
5.2. Colectarea plantelor terestre și a produselor din plante (altele decât lemnul)				
Colectarea fructelor de pădure	Cocoșul de munte Ierunca Caprimulgul Carnivorele mari	Cauza: asigurarea de venituri alternative pentru populație. Lipsa unei zonări. Localizare: toate zonele Impact: reducerea fondului de hrană. Deranj provocat speciilor. La carnivore, se mai adaugă perturbarea continuă pe o rază semnificativă în perioada sensibilă pentru creșterea puilor de lup în special (mai-septembrie)	2	2

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Colectarea plantelor utilizate în scop medicinal, comercial sau ornamental	<p>Plantele medicinale (<i>Lycopodium clavatum</i>, <i>Lycopodium annotinum</i>, <i>Lycopodium complanatum</i>)</p> <p>Plantele cu caracter comercial (<i>Galanthus nivalis</i>) sau ornamental (<i>Campanula serrata</i>, <i>Iris aphylla ssp. hungarica</i>)</p> <p>Habitatul 8220</p>	<p>Cauza: utilizare în scop medicinal sau ornamental</p> <p>Localizare: toate zonele unde aceste plante sunt răspândite</p> <p>Impact: reducerea populațiilor de plante, până la dispariție, modificarea structurii habitatelor</p>	2	2
5.3. Exploatarea forestieră și extragerea lemnului				
Colectarea materialului lemnos prin bălți temporare	<i>Bombina variegata</i> <i>Triturus montandonii</i>	<p>Cauza: Colectarea lemnului pe sol îmbibat cu apă</p> <p>Localizare: toate zonele</p> <p>Impact: Pe moment are impact negativ prin distrugerea parțială a populației din baltă. Pe termen lung impactul este pozitiv prin menținerea bălții necolmatate</p>	0	0
Întreținerea șanțurilor drumurilor auto-forestiere.	<i>Bombina variegata</i> <i>Triturus montandonii</i>	<p>Cauza: evitarea degradării drumurilor forestiere</p> <p>Localizare: toate zonele</p> <p>Impact: Pe moment are impact negativ prin distrugerea parțială a populației din baltă. Pe termen lung impactul este pozitiv prin menținerea șanțului necolmatat</p>	0	0
Neîntreținerea drumurilor forestiere	<i>Bombina variegata</i> <i>Triturus montandonii</i>	<p>Cauza: Lipsa fondurilor. Accesul pe sol îmbibat cu apă.</p> <p>Localizare: toate drumurile forestiere</p> <p>Impact: Crearea de habitate capcană. La trecerea repetată a utilajelor de transport se distruge parțial populația din aceste habitate.</p>	1	1
Extragerea lemnului mort	<i>Rosalia alpina</i> , <i>Lucanus cervus</i> , <i>Cucujus cinnaberinus</i>	<p>Cauza: toate tăierile silvice, în special cele de Igienă</p> <p>Localizare: toate pădurile</p> <p>Impact: reducerea sau chiar dispariția habitatului pe suprafața</p>	2	1

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

	Ciocănitorni	parchetelor	3	3
Evacuarea indivizilor din pădure	<i>Rosalia alpina</i> <i>Cucujus cinnaberinus</i>	Cauza: Neevacuarea materialului lemnos din platforma primară la finalizarea exploatărilor și evacuarea lor ulterioară Localizare: toate pădurile Impact: crearea de habitate capcană	1	1
Depozitarea masei lemnoase în habitatul speciilor	<i>Euphydryas maturna</i> <i>Lycaena dispar</i> <i>Callimorpha quadripunctaria</i> <i>Carabus hampei</i> <i>Nymphalis vaualbum</i> Plante de habitate umede	Cauza: Nerespectarea mărimii platformei primare. Amplasarea necorespunzătoare a platformei primare. Localizare: toate pădurile Impact: distrugerea completă a habitatului pe porțiuni de zeci de metri, dar și tasarea solului umed, în urma căreia sunt favorizate procese de eroziune care crează în timp spații libere de sol pentru instalarea buruienșurilor și chiar a speciilor invazive alohtone	2	2
Colectarea materialului lemnos prin albia râurilor și pâraielor.	<i>Lycaena dispar</i> Plante de habitate umede Habitat 6430 Peștii	Cauza: amplasarea necorespunzătoare a căilor de scos apropiat. Nerespectarea căilor de scos apropiat. Localizare: toate pădurile Impact: La nivel local, degradarea foarte puternică a habitatului pe perioada exploatării, turbiditate	2	1
Tăierea arborilor izolați	<i>Lucanus cervus</i> Ciocârlie de pădure Răpitoare de zi și noapte	Cauza: întreținerea pajiștilor, lemn de foc Localizare: toate pajiștile, în special (Bistra Mureșului și Orșova) Impact: reducerea cu aproximativ 5% a suprafeței celor mai valoroase zone pentru nevertebrate degradarea habitatului de hrănire prin dispariția locurilor de pândă și cuibărire	3	3
Tăierile definitive/rase pe suprafețe mari (>3 ha)	<i>Carabus hampei</i>	Cauza: aplicarea prevederilor Normelor silvice în cazul tăierilor definitive și accidentale și tăieri ilegale în cazul tăierilor rase. Localizare: toate pădurile. Cele mai grave situații se găsesc pe Valea Fâncel, Valea Sălard, Mermezeu-Zebrac, Valea Bistrei. Impact: izolarea populațiilor rezidente neasigurând conexiune între ele și creând distanțe mult prea mari pentru indivizii de <i>Carabus hampei</i> , având ca rezultat rate de reproducere scăzute care conduce la declinul populației	2	2

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Exploatarea arborilor cu tot cu coroană	Plante de habitate umede	Cauza: reducerea consumurilor de carburanți Localizare: toate pădurile Impact: depozitarea finală a resturilor de exploatare (crăci) în habitatele caracteristice pentru Plante de habitate umede	1	1
Tăierea arborilor de pe malurile râurilor	<i>Eudontomyzon danfordi</i> <i>Cottus gobio</i> <i>Lutra lutra</i> <i>Angelica palustris</i> <i>Ligularia sibirica</i>	Cauza: exploatarea în scop economic, sustragerea ilegală pentru încălzirea locuințelor, lucrari de întreținere a amenajărilor hidrotehnice Localizare: pe toate râurile Impact: turbiditate crescută și distrugerea condițiilor optime pt aceste specii de pești, care au nevoie de peste 80% umbră a malului. Modificarea microclimatului umed necesar acestor specii de plante. La vidră, impactul este indirect, prin efectele asupra speciilor pradă - pești și amfibieni. De asemenea, prezența permanentă a pădurarilor și zgomotul mașinilor ar putea influența prezența vidrei în zonă.	2	3
5.2. Pescuitul, uciderea și recoltarea resurselor acvatice				
Pescuitul, atât legal cât și cel ilegal	Peștii, în mod special <i>Hucho hucho</i>	Cauza: consum propriu sau comerț Localizare: pe toate râurile și bălțile Impact: reducerea fondului piscicol, periclitarea pâna la dispariție a lostriței	3	3
	<i>Lutra lutra</i>	Cauza: consum propriu sau comerț cu pești Localizare: pe toate râurile și bălțile Impact: reducerea fondului piscicol, resursă importantă de hrană pt vidră, dar și deranj prin prezența omului	1	1
6. Intruziune umană și perturbări				
6.1. Activități de recreere și turism				

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Zone de recreere	Păsări Habitatul 6430	Cauza: lipsa unei Strategii de vizitare a PNDMS+ Localizare: Valea Gurghiului, Defileul Mureșului (Sălard) Impact: degradarea habitatului caracteristic pentru păsările de pajiști și deranjul pentru păsările de pădure Degradarea habitatului 6430 și a speciilor de plante caracteristice prin camparea necontrolată, vetre de foc, etc.	1	1
Zone de drumeții și alpinism - distrugerea prin activități de recreere	<i>Iris aphylla ssp. Hungarica</i> , dar și alte specii de plante Habitatul 8220	Cauza: lipsa unei Strategii de vizitare a PNDMS+ și control al turiștilor Localizare: PNDMS, Valea Gurghiului, Defileul Mureșului, zonele cu stâncării Impact: degradarea habitatului caracteristic, distrugerea indivizilor, recoltare	1	1
6.2 Cercetare, educație și alte activități referitoare la muncă în arii protejate				
6.3. Alte forme de perturbări (pătrunderea ilegală, accesul, vandalismul etc.)				
Accesul cu snowmobile	Cocoșul de munte	Cauza: lipsa unei Strategii de vizitare a PNDMS+. Lipsa amenajărilor specific de restricționare a accesului. Localizare: Valea Secuieului, Saca, Bucin Impact: părăsirea zonelor de rotit	3	3
Off-road	Păsări de pădure Pești Habitatul 6230*	Cauza: lipsa unei Strategii de vizitare a PNDMS+. Deficiențe în implementarea legislației silvice. Localizare: toate zonele în special Valea Gurghiului, Defileul Mureșului (Sălard) Impact: în situațiile cu frecvență ridicată se poate ajunge la părăsirea pontei din anul respective sau chiar la părăsirea cuibului (răpitoare mari). Creșterea turbidității locale, modificări ale habitatului peștilor.	1	2
7. Modificări ale sistemelor naturale				
7.1. Incendii și stingerea acestora				

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Incendierea arborilor izolați (stejari)	<i>Lucanus cervus</i>	Cauza: incendierea vegetației uscate Localizare: Bistra Mureșului și Orșova Impact: reducerea cu aproximativ 5% a suprafeței celor mai valoroase zone	2	2
Arderea vegetației (a miriștii și a pârluagelor)	Păsări de pajiști și terenuri arabile	Cauza: curățirea terenurilor de resturi vegetale uscate. Localizare: toate zonele Impact: părăsirea habitatelor de unele specii (Ciuf) și la degradarea populațiilor pradă (insecte, șopârle, etc	3	3
7.2. Baraje, modificări hidrologice și gestionarea/utilizarea resurselor de apă				
Construcția de baraje	<i>Bombina variegata</i> <i>Triturus montandonii</i> <i>Eudontomyzon danfordi</i> <i>Hucho hucho</i> <i>Barbus (meridionalis) petenyi</i> <i>Cottus gobio</i> <i>Lutra lutra</i>	Cauza: investiție a Statului Localizare: Răstolița Impact: pierderea a 10% din efectivul total de Bombina și 20% din efectivul total de Triturus montandonii din situl Călimani Gurghiu Punerea în funcțiune a barajului de la Răstolița va afecta foarte grav populația acestor specii din râul Răstolița. În cazul în care o parte din debitul râului Ilva va fi deviat în acest baraj, va fi afectată și populația din Ilva. Efectivele speciilor de pești se vor reduce drastic, până la dispariție totală. Barajul este barieră permanentă și pt vidră	3	3
Desecări și drenări	Plante de habitate umede Habitatul 6510	Cauza: creșterea capacității productive a terenurilor agricole Localizare: Habitatele umede , Mlaștina după Luncă Impact: reducerea efectivului populațional sau chiar dispariția indivizilor, succesiunea vegetației cu alterarea structurii habitatului	1	1

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Executarea de praguri în albiile râurilor	Peștii	Cauza: lucrări hidrotehnice Localizare: pragurile din avalul sitului aflate pe Gurghiu și cel de pe Mureș de la Brâncovenești, Iod, Fâncel Impact: reducerea capacității de deplasare, migrare, reducerea șanselor de reproducere până la diminuarea drastică a populațiilor de pești	3	3
7.3. Fragmentare accentuată				
7.4. Izolarea de alte habitate naturale				
7.5. Alte efecte ecologice				
8. Specii și gene invazive și alte specii și gene problematice				
8.1. Plante invazive străine/care nu sunt native				
Specii invazive non-native	Habitatele 3220, 6230*, 6430, 6440, 6520, 8220	Cauza: modificări aduse habitatului de exemplu prin modificarea regimului hidrologic Localizare: toate zonele Impact: restrângerea comunităților de plante caracteristice în favoarea celor ruderales, scăderea drastică a numărului de specii rare și a efectivelor lor populaționale. Instalarea speciilor invazive care au o mare capacitate de a ocupa suprafețe noi și extinse, capacitate determinată genetic și concretizată fenotipic prin producerea semintelor adaptate la răspândire rapidă și eficientă, germinarea semintelor în condiții nefavorabile de mediu etc.	1	2
8.2. Animale invazive străine/care nu sunt native				
Câinii ciobănești, câinii și pisicile fără stăpân	Păsări	Cauza: nerespectarea legislației privind numărul de câini la stână și a portului de jujeu. Neîndeplinirea obligațiilor, de către autoritățile locale, privind managementul câinilor și pisicilor fără stăpân. Localizare: toate pajiștile Impact: distrugerea cuiburilor și uciderea păsărilor.	3	3

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Păstrăvii de crescătorie, somnul pitic ș.a.	Peștii	Cauza: Popularea cu specii (<i>Salvelinus fontinalis</i>) care au o valoare economică mai mare; neglijență datorată lipsei conștientizării în cazul anumitor specii fără valoare economică (de exemplu somn pitic). Localizare: toate păstrăvăriile, brațele moarte ale Mureșului, lacul Borzia Impact: competiție pe anumite resurse de hrană, consumul ponteii speciilor importante dpdv conservativ, se poate ajunge până la eliminarea prin concurență pe anumite porțiuni a speciilor indigene.	2	3
8.3. Agenți patogeni				
8.4. Material genetic introdus				
8.5. Specii native problematice				
8.6. Hibridizarea speciilor				
9. Poluarea (provenită din surse din afara ariei sau generată în interiorul ariei protejate)				
9.1. Ape uzate de la gospodării și din canalizarea urbană				
Apa reziduală de la gospodării/case de vacanță care ajung în râuri/ pânza de apă freatică	Pești	Cauza: Interes pentru construirea de case de vacanță coroborat cu lipsa unui sistem centralizat de canalizare, dar și a sistemelor individuale adecvate Localizare: Stația de epurare de la Toplița nu funcționează corespunzător; problemele sunt general acolo unde casele se află în apropierea cursurilor de apă. Impact: încărcarea apei cu material biologic, turbiditate crescută, colmatare	2	2
9.2. Ape uzate și canalizare de la facilitățile din aria protejată (de exemplu facilitățile turistice, toalete etc.)				
9.3. Efluenți și deversări din surse industriale, miniere sau militare				
9.4. Efluenți din agricultură și silvicultură (de exemplu Îngrășăminte și pesticide în exces)				

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Poluarea cu uleiuri și combustibili în punctele de alimentare	Habitat 6430	Cauza: nerespectarea/necunoașterea prevederilor legale privind amenajarea punctelor de alimentare. Localizare: toată zona de proiect Impact: schimbarea caracteristicilor chimice ale solului și apelor subterane	1	1
9.5. Gunoi și deșeuri solide				
Depozitarea neconformă de deșeuri	Pești și vidră Specii de plante, habitate neforestiere	Cauza: management deficitar al deșeurilor, lipsa conștientizării Localizare: mai ales pe râul Mureș și în zonele rurale în special, zone de agrement, marginile de pădure din apropierea drumurilor, pajiști și pășuni Impact: modificarea calităților fizico-chimice ale apei și solului cu efecte asupra habitatelor, plantelor și animalelor acvatice	1	2
9.6. Poluanți atmosferici				
9.7. Energie în exces (căldură, lumină, zgomot etc.)				
10. Evenimente geologice				
10.1. Vulcani				
10.2. Cutremure și tsunami				
10.3. Alunecări de teren și avalanșe				
10.4. Eroziunea și/sau colmatarea/depunerea de materiale				
11. Amenințări datorate schimbărilor climatice sau altor fenomene climatice extreme				
11.1. Mutarea și modificarea habitatelor – schimbări majore în compoziția și localizarea habitatelor				
11.2. Secete				
Secarea bălților	<i>Bombina variegata</i> <i>Triturus montandonii</i>	Cauza: creșterea nivelului evapotranspirației. Localizare: toate pajiștile Impact: degradarea habitatelor	1	1

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Scăderea debitelor apelor curgătoare	Peștii	Cauza: creșterea nivelului evapotranspirației și precipitații scăzute Localizare: toate cursurile de apă Impact: scăderea debitului și a nivelului apelor cu efect asupra speciilor care au nevoie de ape rezezi (de ex <i>Barbus (meridionalis) petenyi</i>)	1	2
Scăderea nivelului de apă freatică	Plantele, mai ales cele higrofile Habitatele 6430, 6440, 6510, 6520, 7230, 8220	Cauza: creșterea nivelului evapotranspirației și precipitații scăzute Localizare: toate zonele Impact: poate afecta dezvoltarea și chiar supraviețuirea plantelor. Modificări în structura și compoziția vegetației datorită proliferării speciilor invazive	1	1
11.3. Temperaturi extreme				
11.4. Furtuni și inundații				
Viiturile	<i>Bombina variegata</i> <i>Triturus montandonii</i>	Cauza: ploi torențiale. Localizare: habitatele ripariene Impact: distrugerea habitatelor existente	1	1
12. Amenințări la adresa valorilor sociale și culturale specifice				
12.1. Pierderea legăturilor culturale, a cunoștințelor și/sau a practicilor de management tradiționale				
Renunțarea la livezi, la cultivarea pomilor fructiferi	<i>Ursus arctos</i>	Cauza: lipsa pieței de valorificare a fructelor Localizare: toate localitățile, cu excepție părții de Sud a RO SCI 0019 Impact: distrugerea habitatelor de hrănire reprezentate de livezi	2	2
Abandonarea sistemelor pastorale, subpășunatul, lipsa cosirii	<i>Campanula serrata</i> Habitatele 6230*, 6410, 6440, 6510, 6520	Cauza: abandonarea acestor practici și orientarea către alte activități, abandonul terenurilor, migrația tinerilor către orașe Localizare: Călimani-Gurghiu, Mlaștina după Luncă, pășunile abandonate Impact: distrugerea habitatului, restrângerea comunităților de plante caracteristice în favoarea celor ruderales.	1	1
12.2. Deteriorarea sau distrugerea unor situri naturale importante cu valoare culturală				
12.3. Deteriorarea sau distrugerea unor situri antropice importante cu valoare culturală				

C.3. Evaluarea tendințelor în starea valorilor ariei protejate

Analiza rezultatelor de la inventarierea și cartarea speciilor și habitatelor de interes conservativ, în corelație cu presiunile existente și amenințările preconizate, vor duce la stabilirea direcțiilor principale de management, respectiv a acțiunilor și măsurilor ce trebuie realizate pentru menținerea sau îmbunătățirea stării de conservare. În acest capitol sunt scoase în evidență principalele tendințe și problemele cu care se confruntă speciile și habitatele naturale din sit, fără a fi reluate cele prezentate în capitolele C1 și C2.

Inventarierea efectuată pe perioada proiectului, arată că starea speciilor și habitatelor de interes comunitar, în general, se înrăutățește. Excepție fac: habitatele forestiere cu suprafețe mari și reprezentative pentru zonă (molidișiri și făgete), *Crex crex*, caprimulgul, ursul brun și vidra, care sunt stabile.

Vulnerabilitatea speciilor și habitatelor din PNDMS+ se datorează în primul rând degradării condițiilor de mediu pentru râuri, habitate ripariene și pajiști umede și alpine. Principalele amenințări sunt regularizările, îndiguirile, suprapășunatul, braconajul (în special la lostrită) și unele practici neconforme în managementul forestier.

Existența schemelor voluntare de plăți agromediu vine în sprijinul acțiunilor de conservare, însă nu stimulează realizarea tuturor măsurilor necesare pentru speciile și habitatele de interes conservativ. Statul va trebui să asigure cât mai curând posibil scheme de plăți Natura 2000, în conformitate cu legislația europeană, pentru măsurile restrictive strict necesare pentru îmbunătățirea stării de conservare a speciilor și habitatelor.

Declinul turbăriilor și mlaștinilor, în mod particular, este generat nu doar de prezența amenințărilor antropice ci și de evoluția naturală a habitatelor de mlaștină spre aninișuri prin succesiune naturală sau alte tipuri de habitate umede. În acest caz presiunile antropice acționează ca factor agravant. Secetele prelungite din ultima perioadă agravează și mai mult starea turbăriilor și mlaștinilor.

În cazul speciilor de interes comunitar, se preconizează o posibilă creștere alarmantă a amenințărilor la adresa speciilor de mamifere mari, în special în urma eventualei extinderi a zonelor de intravilan, respectiv a zonelor construite din vecinătatea sitului, dar și prin fragmentarea generată de o posibilă îndesire a infrastructura de transport.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureşului Superior și ariile naturale protejate anexe

Una dintre amenințările majore este constituită de incendiile provocate pentru îndepărtarea vegetației nedorite de către proprietarii și gestionarii terenurilor. Acestea se dovedesc a avea impact major nu numai asupra habitatelor dar și a speciilor de faună, în special prin distrugerea cuiburilor, a locurilor de adăpost și odihnă.

Pe lângă amenințările majore, identificate în capitolul C2, există riscul apariției și aici a unor amenințări identificate clar în alte zone ale țării, cum ar fi, de exemplu, utilizarea terenurilor pentru activități tip off-road. AP fiind de mari dimensiuni, străbătută de drumuri naționale cu acces ușor, în condițiile creșterii numărului de persoane care practică acest sport, este necesar să se prevină apariția unei asemenea amenințări. De aceea, se recomandă luarea de măsuri preventive, cel puțin prin introducerea unei prevederi în regulamentul sitului. Este posibil să apară, pe viitor și alte asemenea amenințări, situație în care custodele va trebui să stabilească măsuri de prevenire, chiar dacă în prezentul plan nu s-a identificat o acțiune sau măsură specială.

D. Strategia de management

D.1. Viziunea

Peisajul, tradițiile dar și valorile de biodiversitate reprezintă fundamentul dezvoltării comunităților locale din zona ariei protejate. Deși interesele de dezvoltare și tendința de antropizare a mediului sunt mari, efortul coordonat al celor ce trăiesc în zonă poate contribui la menținerea peisajului caracteristic, asigurând un minim de resurse și procese naturale necesare pentru condiții de viață bune și dezvoltare echilibrată. Ca urmare, viziunea pentru aceste arii, definită în procesul de elaborare a planului, este următoarea:

PNDMS+ este o zonă întinsă în care echilibrul om-natură a generat și păstrează în continuare un mediu de viață favorabil atât pentru comunități cât și pentru biodiversitate.

D.2. Zonarea Parcului Natural și organizarea teritorială a managementului în siturile Natura 2000

În cazul siturilor Natura 2000, obiectivul principal de management este cel de menținere sau refacere a stării de conservare favorabilă a habitatelor și speciilor de interes comunitar din anexele Directivei Habitate și a Directivei Păsări, identificate în cadrul sitului, pentru a contribui la susținerea diversității biologice în regiune, ca suport pentru activitățile economice și pentru asigurarea condițiilor optime de viață.

Anumite suprafețe, din cadrul PNDMS+, necesită o atenție sporită, fiind necesară menținerea habitatului în stare cât mai naturală, uneori chiar prin încurajarea proceselor naturale, cum ar fi, de exemplu, cazul habitatelor de pajiști umede, mlaștini și aninișuri. Altele necesită măsuri speciale de management, uneori asociate cu restricții în utilizarea resurselor naturale.

În baza analizei măsurilor de management, necesare pentru menținerea sau îmbunătățirea stării de conservare a valorilor de biodiversitate, se consideră că este oportună delimitarea unor suprafețe cu măsuri de management similare. Această delimitare are ca scop definirea și indicarea clară a activităților permise în diferitele zone ale AP și fundamentarea plăților compensatorii, în cazul în care acestea se impun din cauza restricțiilor. În cazul Parcului Natural Defileul Mureşului Superior s-a stabilit zonarea conform recomandărilor OUG 57 / 2007.

Au fost definite suprafețe cu reguli specifice din punct de vedere al managementului așa cum reiese din harta și tabelul de mai jos. Acestea sunt reguli generale, privind managementul PNDMS+. Regulile specifice sunt definite în Planul Operațional:

I. Suprafețe din Parcul Natural Defileul Mureşului Superior

- I.a Zonele de protecție integrală - ZPI - din PNDMS: sunt suprafețe reprezentate, în principal, de ansamblurile de habitate de aninișuri și pajiști umede, păduri din Tilio-Acerion pe versanți abrupti, grohotișuri și ravene, gorunetele de altitudine, stâncării, zone de trecere pentru carnivore și cursul râului Mureș în porțiunile nemodificate antropic semnificativ – figura 2

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

- I.b Zonele de management durabil – ZMD - din PNDMS: sunt reprezentate de habitate forestiere din zona tampon a zonelor de protecție integrală - în habitatele forestiere sunt permise doar lucrări de îngrijire și conducere precum și recoltări de masă lemnoasă cu asigurarea regenerării naturale
- I.c Zone de dezvoltare durabilă – ZDD - din PNDMS: - sunt în principal reprezentate de intravilanul localităților.
- II. Suprafețe din Parcul Național Călimani
- II.a Zona de protecție strictă – ZPS - PN Călimani – cuprinde Rezervația Științifică Jnepeniș cu *Pinus cembra* și jnepenișul din zona superioară a acesteia, până în golul alpin, respectiv fondul forestier de la Ocolul Silvic Vatra Dornei, inclus în parcelele 468B, C, 68A, B, E, 69A, B, C și 70 din UP II Călimani, respectiv UP V Neagra și fond forestier administrat de către OS Valea Șieului, UP IV Mărișel Suceava, respectiv u.a. 59B, 60-65. Pe lângă aceasta, cuprinde fond forestier administrat de către OS Valea Șieului, UP IV Mărișel Suceava, respectiv u.a. 23, 56-59%, 70B, și fondul forestier administrat de Ocolul Silvic Vatra Dornei, inclus în parcelele 492, 493, din UP II Călimani și u.a. 70B din Unitatea de Producție V Neagra, alături de vegetația forestieră din afara fondului forestier, amonte de Rezervația Științifică, respectiv parcelele silvopastorale 9-13 (primăria Mărișelu), 39-42 (primăria Cetate/Dumitrița)
- II.b Zona de protecție integrală – ZPI - PN Călimani⁴
- II.b.1 întreaga suprafață din afara fondului forestier, situată între limitele parcului, cu excepția enclavelor delimitate de fondul forestier inclus în zona de conservare durabilă sau care nu este nominalizată ca zonă de conservare durabilă. Aici sunt incluse: Rezervația peisagistică 12 Apostoli și Rezervația peisagistică mixtă Iezerul Călimanului;
- II.b.2 fond forestier: Ocolul Silvic Dorna Căndrenilor în U.P. I – Negrișoara, parcelele: 91, 92, 93, 133, 134, 141-146, 148-153, 184, D255%, D256%, D257%, D259%, D260%; U.P. III – Voroava, parcelele: 304, 53-58, 71- 77, 84-87, 388, 389, 397-408, , D180%, D185%, D186%, D187%, D188%; U.P. IV – Strunioru, parcelele: 54-57%, D118%, D119%, D120%. Ocolul Silvic Comunal Josenii Bârgăului-U.P.I Negrișoara, parcelele 154-158, 162-169, 173-177, 181-183, UP III Voroava parcelele 31-32, 53-58, 71-77, 84-88%. APPBD- Ocolul Silvic Dorna în U.P.I- Negrișoara, parcelele 98-101, 132. Ocolul Silvic Tihuța Colibița U.P. IV – Strunioru, parcelele: 6-15, 18, 19, 27-35, 38-42, 57%, 60, 61, UP IV Colbu parcelele 19, 20. Ocolul Silvic Vatra Dornei în U.P.IV – Buciniș, parcelele: 129-132; U.P. VI – Hăita, parcelele: 91-94, 104 A, 105 A; U.P.VII – Sărișoare, parcelele: 5, 6. Ocolul Silvic Lunca Bradului în U.P. I – Ilva, parcelele: 96-139, 175-179, D199%, D201%, D202%; U.P.II – Ilișoara, parcelele: 195-200, 262, 263, 265-277, 284 A, 285-291; Ocolul Silvic Răstolița în U.P. IV – Secu Mijlociu, parcelele: 146 B, D, 162-176, 182-190, 207 B, D, 209 B, 223, 224C, 229-234; U.P. V- Tihu Bradu, parcelele: 18 A, 28A, 46, 47, 50-54, 67, 68, 70-78, 94A..
- II.c Zona de dezvoltare durabilă – ZDD - PN Călimani - suprafețele de fond forestier și suprafețele din afara fondului forestier, din interiorul parcului conform Hotărârii Guvernului nr. 230/2003, cu excepția celor incluse la punctele II.a. și II.b. – figura 3
- III. Suprafețe din Situri N2000

⁴ Zonarea parcului Național Călimani a fost preluată din Planul de Management al Parcului Național Călimani, ediția 2015

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

- III.a Suprafețe cu management activ al habitatelor și speciilor din situri N2000 – suprafețele din situri N2000, mai puțin suprafața parcurilor naturale și naționale și suprafețele incluse în intravilan – figura 4
- III.b Suprafețe de dezvoltare durabilă din Situri N2000: – suprafețele care fac parte în prezent din zona de intravilan a localităților și incluse în siturile N2000. Aceste suprafețe nu fac obiectul reglementărilor Planului de management, cu excepția măsurilor de protecție a cuiburilor de barză și a coloniilor de lilieci.

În situațiile în care, pe anumite suprafețe se impun prin acest plan de management măsuri restrictive ce conduc la pierderi economice (altele decât cele impuse de legislație specifică pentru managementul terenurilor și resurselor respective), aceste zone vor fi cartate și înregistrate, urmând ca, în condițiile legii, să se solicite acordarea de compensații pentru respectarea prevederilor restrictive din Planul de Management, în funcție de pierderile estimate (Legea 49/2011, art 26).

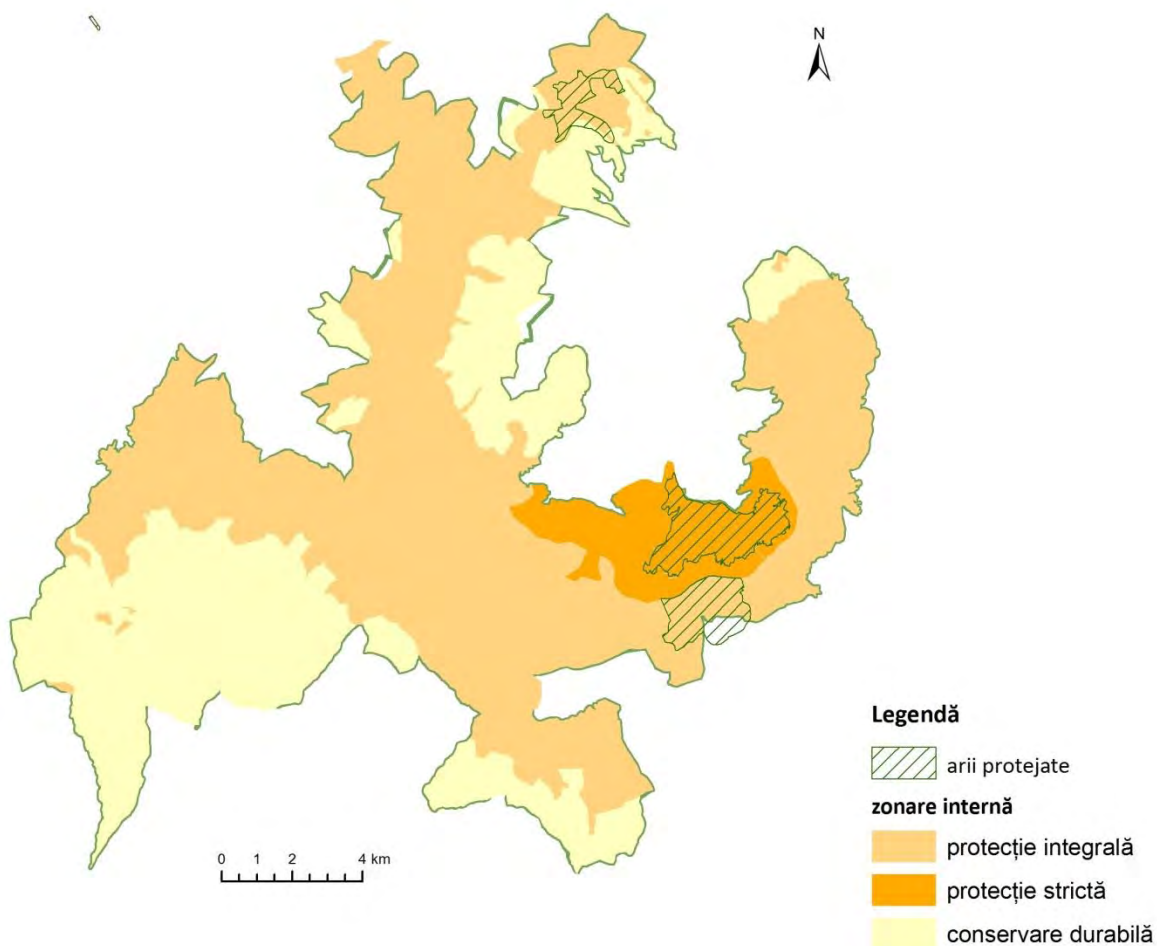

Figura. 10 Zonarea internă a Parcului Național Călimani

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

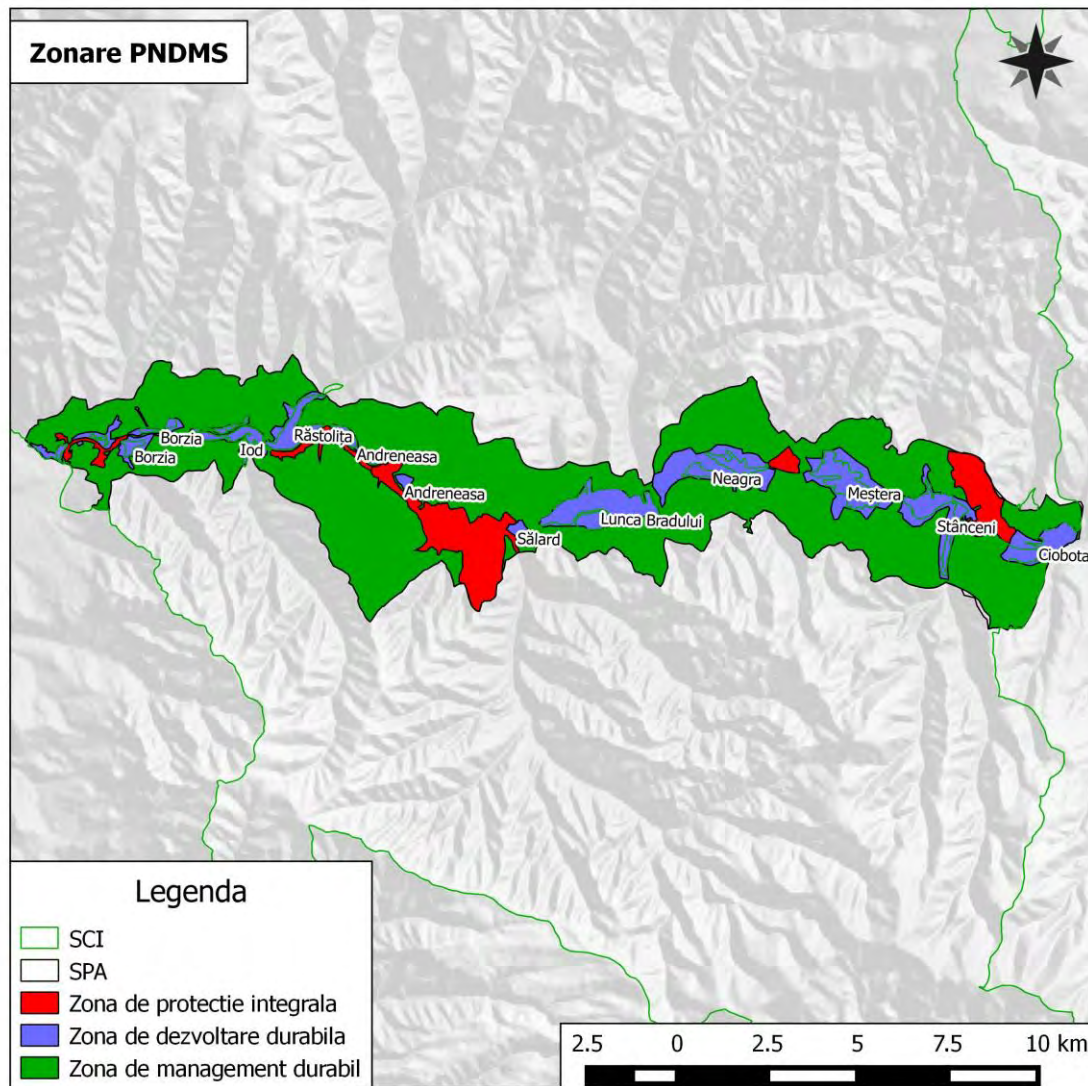

Figura 11. Zonarea internă a Parcului Natural Defileul Mureșului Superior

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

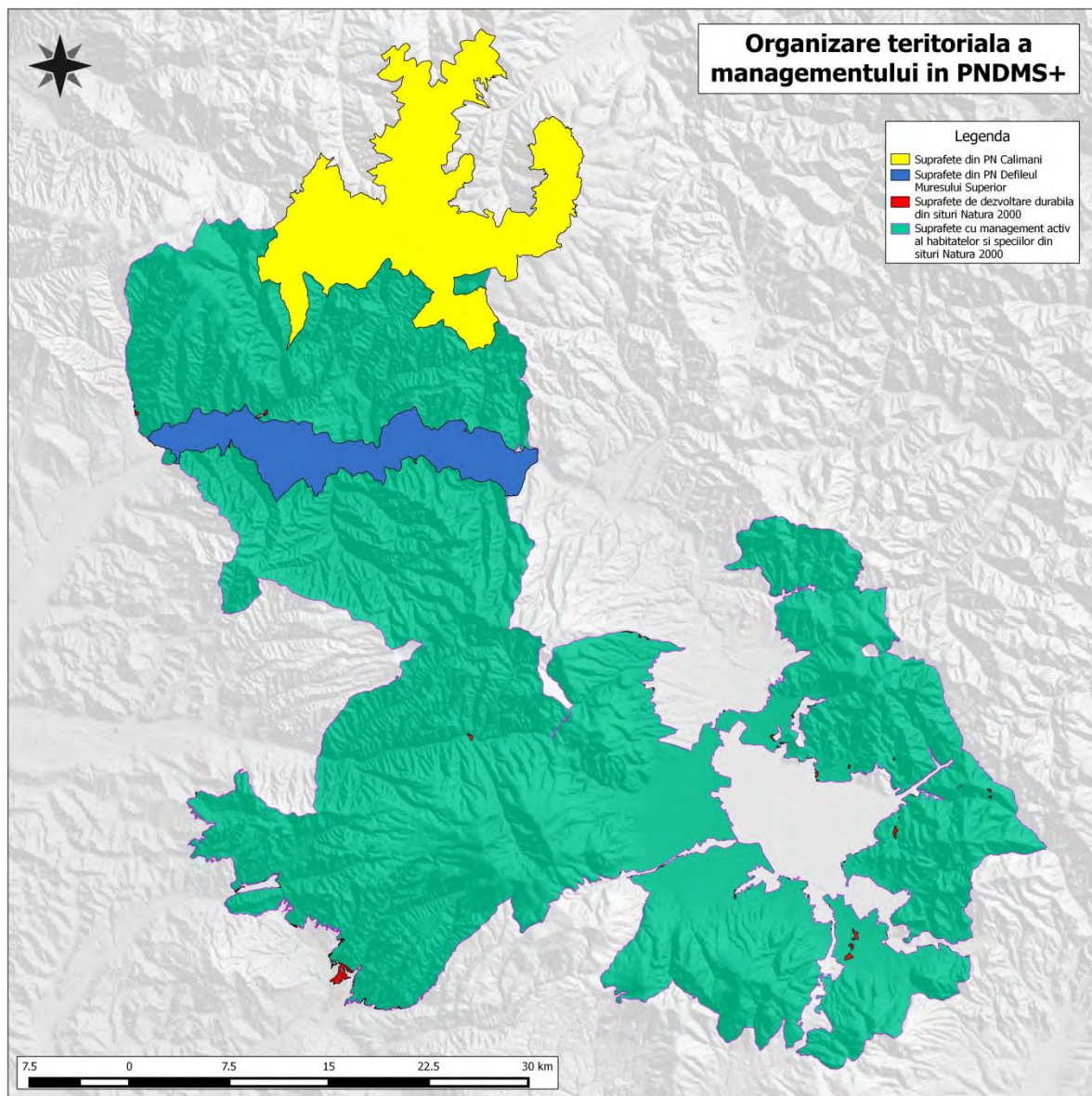

Figura 12. Organizarea teritorială a PNDMS+

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Tabel 24. Restricțiile și măsurile speciale de management pentru zonele din PNDMS+

Denumirea suprafeței cu măsuri specifice de conservare	Suprafață		Restricții, măsuri de management
	(ha)	%	
I. Suprafețe din Parcul Natural Defileul Mureșului Superior			
Zonele de protecție integrală din PNDMS	846	0,4	<ul style="list-style-type: none"> În această zonă nu sunt permise investiții. Activitățile permise sunt cele menționate în O.U.G. nr. 57/2007 cu modificările și completările ulterioare.
Zonele de management durabil din PNDMS	7099	3,4	<ul style="list-style-type: none"> În această zonă nu sunt permise investiții noi. Activitățile permise sunt cele menționate în O.U.G. nr. 57/2007 cu modificările și completările ulterioare.
Zone de dezvoltare durabilă din PNDMS	1543	0,7	<ul style="list-style-type: none"> Activitățile permise sunt cele menționate în O.U.G. nr. 57/2007 cu modificările și completările ulterioare.
II. Suprafețe din Parcul Național Călimani⁵			
Zonele de protecție integrală din PNC	1.128	0,5	<ul style="list-style-type: none"> În această zonă nu sunt permise investiții. Activitățile permise sunt cele menționate în O.U.G. nr. 57/2007 cu modificările și completările ulterioare.
Zonele de conservare durabilă din PNC	15.681,6	7,5	<ul style="list-style-type: none"> În această zonă nu sunt permise investiții noi. Activitățile permise sunt cele menționate în O.U.G. nr. 57/2007 cu modificările și completările ulterioare.
Zone de dezvoltare durabilă din PNC	7.747,29	3,7	<ul style="list-style-type: none"> Activitățile permise sunt cele menționate în O.U.G. nr. 57/2007 cu modificările și completările ulterioare.
III. Suprafețe din Situri N2000			
Suprafețe cu management activ al habitatelor și speciilor	174.534	83,6	<ul style="list-style-type: none"> Pădurile, pajiștile și terenurile arabile vor fi lucrate în mod durabil, în conformitate cu măsurile de conservare stabilite prin Planul Operațional -Capitolul D- pentru asigurarea protecției speciilor protejate și a habitatelor vecine.

⁵ Restricțiile și măsurile de management sunt în conformitate cu prevederile Parcului Național Călimani

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Suprafețe de dezvoltare durabilă	280	0,1	<ul style="list-style-type: none"> Sunt permise activități durabile, prietenoase cu mediul, dezvoltarea infrastructurii de turism și de vizitare. Va fi permisă continuarea activităților agricole și industriale existente înainte de desemnarea ariei protejate
Total	208.859	100	

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

D.3. Strategia de management

Având în vedere valorile PNDMS+ și amenințările identificate la adresa lor, precum și tendințele descrise prin evaluarea acestora, pentru realizarea viziunii, managementul PNDMS+ se va integra în cadrul a 5 Programe de management, după cum urmează:

Programul 1. Managementul biodiversității

Scop: Menținerea / refacerea stării favorabile de conservare pentru habitatele și speciile de interes conservativ prin aplicarea și îmbunătățirea măsurilor de management în colaborare cu proprietarii /adminstratorii de terenuri și resurse naturale.

Asigurarea condițiilor necesare pentru conservarea biodiversității este principalul obiectiv al PNDMS+. Acțiunile de management vor fi orientate spre menținerea sau refacerea stării favorabile de conservare a speciilor și habitatelor, respectiv gestionarea ecosistemelor astfel încât să se îmbunătățească caracteristicile naturale și serviciile de mediu în zonă. Măsurile de management vor fi orientate cu precădere spre diminuarea/eliminarea cauzelor, care au fost identificate pentru presiunile și amenințările de intensitate și extindere mare și medie. În situațiile în care cauzele nu pot fi influențate de către administratori și partenerii de management, se vor stabili măsuri care să reducă impactul amenințărilor asupra valorilor de biodiversitate.

Sub-programul 1.1. Managementul speciilor și habitatelor

Obiectiv: Reglementarea managementului resurselor naturale din PNDMS+ în vederea menținerii stării de conservare a speciilor și habitatelor și a refacerii/demarării procesului de refacere pentru minim 10% din habitatele degradate, pe perioada celor 5 ani.

Sub-programul 1.2. Managementul rețelei hidrografice

Obiectiv: Asigurarea apei la nivel cantitativ și calitativ adecvat pentru menținerea stării de conservare favorabilă a habitatelor și speciilor de interes conservativ prin reglementarea activităților de gospodărire a apelor.

Programul 2. Turism și promovare

Scop: Integrarea ariilor protejate în strategia și programele de vizitare ale zonei și îmbunătățirea infrastructurii de vizitare în vederea contribuției la conștientizarea importanței valorilor naturale și la dezvoltarea economică a comunităților locale.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Programul 3. Informare, conștientizare, educație ecologică

Scop: Creșterea nivelului de acceptare a PNDMS+ și obținerea sprijinului factorilor interesați în vederea realizării obiectivelor de conservare ale PNDMS+ prin activități de informare, conștientizare, educație ecologică, în colaborare cu factorii interesați și comunitățile locale.

Sub-programul 3.1. Informare și conștientizare

Obiectiv: Inițierea și implementarea de programe de informare și conștientizare în vederea creșterii gradului de conștientizare și acceptare a statutului de PNDMS+ în următorii 5 ani..

Subprogramul 3.2. Educație ecologică

Obiectiv: Realizarea de activități educative pe tema conservării naturii în cel puțin 60% din unitățile de învățământ din comunitățile relevante pentru PNDMS+.

Subprogramul 3.3. Promovare

Obiectiv: Creșterea atractivității zonei prin promovarea valorilor naturale și culturale ale zonei prin evenimente și programe organizate în colaborare cu autoritățile locale și turoperatori.

Programul 4: Administrare

Scop: : Asigurarea unei structuri funcționale de management în copul implementării eficiente a Planului de Management al PNDMS+.

Sub-programul 4.1. Resurse umane, financiare și materiale

Obiectiv: Asigurarea unui minim de personal calificat pentru managementul PNDMS+ și asigurarea resurselor financiare și materiale implementarea planului de management.

Sub-programul 4.2. Managementul administrativ curent

Obiectiv: Asigurarea cadrului general administrativ în vederea realizării eficiente a măsurilor de management.

Programul 5. Monitorizare și evaluare

Scop: Implementarea unui sistem de monitorizare a planului de management prin analiza și evaluarea periodică a acțiunilor și indicatorilor cheie în vederea adaptării planului de acțiune.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

D.4. Planul operațional

Pentru implementarea strategiei de management prezentată la capitolul anterior s-au definit principalele direcții de management pentru primii 5 ani de implementare a Planului de Management. Direcțiile descriu ceea ce trebuie realizat de către gestionarii terenurilor și resurselor de pe teritoriul PNDMS+ și ceea ce trebuie să urmărească Administrația pentru a realiza obiectivele de management pentru programele și sub-programele definite în cadrul strategiei. Activitățile necesare sunt descrise în Capitolul D.5. Măsurile specifice pentru conservarea speciilor și habitatelor și sunt redată în fișele speciilor/habitatelor (Tabelul. 26 – Activități și măsuri specifice de management). Activitățile detaliate se vor stabili de către Administrație, prin Planul de lucru anual.

IMPORTANT: În ceea ce privește responsabilitatea implementării direcțiilor de management descrise în Planul operațional, este important să se înțeleagă următoarele: obligația și responsabilitatea adaptării managementului terenurilor și al resurselor naturale la obiectivele PNDMS+ revine proprietarilor și gestionarilor de drept, conform prevederilor OUG 57/2011, articolul 21 alineatul 4. De asemenea, așa cum s-a precizat și la capitolul A. Introducere, responsabilitatea reglementării activităților de pe teritoriul PNDMS+ în conformitate cu prevederile Planului de management revine autorităților competente, în colaborare cu administratorul AP -conform OUG 57/2007, articolul 21 alineatul 6-, fapt reflectat în coloana "Responsabilitate pentru implementare" din Tabelul 25.

Administratorul propune măsurile și activitățile de management în baza recomandărilor specialiștilor în conservarea biodiversității și se implică în mod activ în stabilirea, împreună cu gestionarii, a modalităților în care se pot implementa direcțiile stabilite. Ca urmare, atunci când se definesc Direcțiile de management -coloana 1 a Tabelului 25- acestea se referă nu numai la obligațiile sau acțiunile realizate de custode, ci și la cele ale factorilor interesați direct implicați.

De exemplu, dacă acțiunea se referă la "reglementarea activităților de ...." – obligativitatea reglementării revine autorității desemnate legal, Administrația având rolul, prin emiterea unui aviz, de a se implica activ în armonizarea reglementărilor cu cerințele speciilor și habitatelor. Mai precis, în cazul direcției de management 1.2.1. "Reglementarea managementului rețelei hidrografice astfel încât să se asigure condițiile necesare conservării habitatelor și speciilor de interes conservativ" – reglementarea acestor activități se face de autoritățile competente, rolul administratorului fiind acela, ca prin emiterea unui aviz să solicite adaptarea acestora la cerințele speciilor, explicând motivele pentru care adaptarea este necesară și contribuind la identificarea de soluții.

Prin urmare, îndeplinirea indicatorilor menționați în Planul Operațional este un obiectiv comun pentru toți cei implicați în managementul PNDMS+ - proprietari, administratori, MMSC, Administrația PNDMS+, consilii locale/județene, etc. -. Dacă luăm spre exemplu indicatorul "3 zone de recreere amenajate", administratorul nu este responsabil de alocarea resurselor financiare proprii pentru amenajarea celor 3 zone de recreere. Administratorul are însă obligația de a coordona managementul general zonal, prin avize, parteneriate și activități suport, în vederea amenajării în decursul celor 5 ani a minim 3 zone de recreere amenajate.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Având în vedere resursele limitate de care dispune administratorul, precum și faptul că în prezent nici un administrator de arie protejată nu are asigurat un sprijin financiar continuu, direcțiile de management au fost prioritizate după cum urmează:

- **prioritatea 1** – direcțiile de management care sunt foarte importante pentru realizarea obiectivelor și pentru realizarea cărora administratorul trebuie să facă tot posibilul să identifice resursele necesare;
- **prioritatea 2** – direcțiile importante de management, dar a căror realizare nu este critică pentru atingerea obiectivelor. Administratorul va depune eforturi pentru a le realiza;
- **prioritatea 3** – direcții care pot contribui la realizarea obiectivelor, dar nerealizarea lor nu va influența în mod negativ AP. Se vor realiza doar dacă apar oportunități pentru atragerea resurselor necesare.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Tabel 25. Principalele direcții de management

Programul 1: Managementul biodiversității								
Scop: Menținerea / refacerea stării favorabile de conservare pentru habitatele și speciile de interes conservativ prin aplicarea și îmbunătățirea măsurilor de management în colaborare cu proprietarii /adminstratorii de terenuri și resurse naturale								
Sub-programul 1.1 Managementul speciilor și habitatelor								
Obiectiv: Reglementarea managementului resurselor naturale din PNDMS+ în vederea menținerii stării de conservare a speciilor și habitatelor și a refacerii/demarării procesului de refacere pentru minim 10% din habitatele degradate, pe perioada celor 5 ani.	Indicator de finalizare	Prioritate	AN 1 2016	AN 2 2017	AN 3 2018	AN 4 2019	AN 5 2020	Responsabilitatea principală pentru implementare
1.1.1. Menținerea habitatelor de pajiști aflate în stare bună de conservare	ha habitate pajiști: vezi tabelul 9	1	✓	✓	✓	✓	✓	MMAP, Administrator PNDMS+, utilizatorii pajiștilor, ANIF
1.1.2. Refacerea stării de conservare pentru habitatele de pajiști cu stare de conservare nefavorabilă	Minim 5 ha habitat 6150 refăcut	3					✓	MMAP, ANIF în colaborare cu Administrator PNDMS+ și utilizatorii pajiștilor
1.1.3. Menținerea condițiilor favorabile pentru speciile dependente de habitate de pajiști	Stare de conservare favorabilă pentru specii dependente de pajiști Minim 15 Ha pășunate cu bovine și	1	✓	✓	✓	✓	✓	MMAP, Administrator PNDMS+, Transelectrica, utilizatorii pajiștilor, ANIF

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

	cabaline prin susținerea Administrator PNDMS+						√	
	1 studiu privind capacitatea de suport a pajiștilor						√	
	Minim 10 stâlpi izolați						√	
1.1.4. Menținerea habitatelor de mlaștini și turbării luând în considerare și procesele naturale	ha mlaștini și turbării menținute: vezi tabelul 9 5 rezervații delimitate în teren	1	√	√	√	√	√	MMAP, proprietari de terenuri, Administrator PNDMS+, investitori
1.1.5. Refacerea habitatelor de turbării și mlaștini prin reconstrucții ecologice, dacă este cazul	Minim 5 ha turbării și mlaștini refăcute	3					√	MMAP, Administrator PNDMS+, investitori, proprietari de terenuri, ANIF
1.1.6. Menținerea habitatelor forestere aflate în stare bună de conservare	ha habitate forestere: vezi tabelul 9	1	√	√	√	√	√	MMAP, Administrator PNDMS+, proprietari/administratori de păduri, firme de exploatare, ITRSV, GNM
1.1.7. Refacerea stării de conservare pentru habitatele forestiere cu stare de conservare nefavorabilă	50% din suprafața de aniniș din fond forestier, inclusă în subparcele separate	1	√	√	√	√	√	MMAP, Administrator PNDMS+, proprietari/administratori de păduri
1.1.8. Menținerea condițiilor favorabile pentru speciile dependente de habitate forestere	Stare de conservare favorabilă specii dependente de păduri 5 bariere pentru limitarea	1	√	√	√	√	√	MMAP, Administrator PNDMS+, proprietari/administratori de păduri, firme de exploatare,

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

	<p>accesului în zonele de rotit pentru cocoșul de munte</p> <p>3 zone de recreere amenajate</p>				√		ITRSV, GNM
1.1.9. Reducere a pagubelor produse culturilor agricole și animalelor domestice, de către carnivore mari și alte specii de faună sălbatică.	<p>cantitati produse agricole afectate în scădere cu 20%</p> <p>nr. de animale domestice afectate în scădere cu 20%</p> <p>1 Ghid</p> <p>Minim 1km garduri electrice subvenționate</p> <p>Minim 150 arbori plantați</p>	3		√	√	√	MMAP, Administrator PNDMS+, proprietari de animale, administratori fonduri de vânătoare
1.1.10. Reglementarea activităților cinegetice și piscicole astfel încât sa se asigure condițiile pentru conservarea speciilor de interes conservativ	<p>Stare de conservare favorabilă pentru carnivore mari și pești</p> <p>Minim 2 brațe moarte cu specii invazive eradicate</p> <p>5 sezoane de reproducere acoperite cu câte 30 patrule comune</p>	1	√	√	√	√	MMAP, Administrator PNDMS+, administratori fonduri cinegetice și piscicole
1.1.11. Reglementarea exploatării de agregate minerale - nisip, pietriș pentru prevenirea degradării	<p>0 ha avizate în habitate sau habitatele speciilor de interes</p>	1	√	√	√	√	MMAP, Administrator PNDMS+,

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

habitatelor de interes de conservare	comunitar 0 ha afectate în afara perimetrului avizat		✓	✓	✓	✓	✓	GNM, autorități locale
1.1.12. Menținerea condițiilor favorabile pentru speciile dependente de terenuri agricole	Stare de conservare favorabilă pentru specii dependente de terenuri agricole Minim 1 inițiativă locală nouă de agricultură ecologică	1	✓	✓	✓	✓	✓	MMAP, Administrator PNDMS+, proprietari, fermieri
1.1.13. Asigurarea respectării legislației cu privire la impozitul pe teren, în cazul în care se impun restricții de utilizare cu scop de conservare prin avizarea solicitărilor din partea proprietarilor / administratorilor de terenuri agricole. (Legea 49/2011, art. 26 alin 3)	0 sesizări de neconformitate	1	✓	✓	✓	✓	✓	Administrator PNDMS+, Autorități locale
1.1.14. Inventarierea și stabilirea stării de conservare a habitatelor de interes comunitar, altele decât cele menționate în Formularele Standard și stabilirea de măsuri de management, dacă este necesar	1 studiu	3			✓			MMAP, Administrator PNDMS+
1.1.15. Managementul terenurilor din imediata vecinătate a PNDMS+ astfel încât să se asigure starea de conservare favorabilă pentru speciile de interes de conservare din PNDMS+	0 proiecte cu impact negativ în vecinătate Minim 1 documentație pentru protecția zonelor învecinate	2	✓	✓	✓	✓	✓	MMAP, Consilii Județene, primării, ONG-uri de profil, proprietari/administratori de terenuri, Administrator PNDMS+

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

	Minim 10 locații pentru liliaci protejate							✓	
	Minim 1 traseu off-road realizat							✓	

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Subprogramul 1.2: Managementul rețelei hidrografice								
Obiectiv: Asigurarea apei la nivel cantitativ și calitativ adecvat pentru menținerea stării de conservare favorabilă a habitatelor și speciilor de interes conservativ prin reglementarea activităților de gospodărire a apelor	Indicator de finalizare	Prioritate	An 1 2016	An 2 2017	An 3 2018	An 4 2019	An 5 2020	Responsabilitatea principală pentru implementare
1.2.1. Reglementarea managementului rețelei hidrografice astfel încât să se asigure condițiile necesare conservării habitatelor și speciilor de interes conservativ	<p>0 proiecte avizate în habitate sau habitatele speciilor de interes comunitar</p> <p>Minim 1 km fâșii de arbori plantate</p> <p>Minim 3 localități sprijinite pentru epurarea apelor uzate</p> <p>1 studiu de cartare zone inundabile</p>	1	✓	✓	✓	✓	✓	Apele Române, SGA, MMAP, Administrator PNDMS+
1.2.2. Reglementarea managementului rețelei hidrografice astfel încât să se asigure conectivitatea pentru speciile și habitatele de interes de conservare.	<p>0 proiecte cu impact de izolare avizate</p> <p>0 populații pești izolate</p> <p>Minim 3 praguri îndepărtate</p>	1	✓	✓	✓	✓	✓	Apele Române, SGA, MMAP, Administrator PNDMS+
1.2.3. Menținerea aninișurilor, prin participarea la reglementarea lucrărilor de amenajări hidrotehnice	0 proiecte cu impact negativ avizate	1	✓	✓	✓	✓	✓	ANIF, MMAP, Administrator PNDMS+, utilizatorii pajiștilor

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

<p>1.2.4. Menținerea pajiștilor umede, a mlaștinilor, turbăriilor și a comunităților de ierburi înalte de lizieră, prin participarea la reglementarea lucrărilor de desecare și a celor de refacere a sistemelor de desecare existente</p>	<p>0 proiecte cu impact negativ avizate</p>	<p>1</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>ANIF, MMAP, Administrator PNDMS+, utilizatorii pajiștilor</p>
--	---	----------	----------	----------	----------	----------	----------	--

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

<p>Programul 2: Turism și promovare</p> <p>Scop: Integrarea ariilor protejate în strategia și programele de vizitare ale zonei și îmbunătățirea infrastructurii de vizitare în vederea contribuției la conștientizarea importanței valorilor naturale și la dezvoltarea economică a comunităților locale.</p>	<p>Indicator de finalizare</p>	<p>Prioritate</p>	<p>An 1 2016</p>	<p>An 2 2017</p>	<p>An 3 2018</p>	<p>An 4 2019</p>	<p>An 5 2020</p>	<p>Responsabilitatea principală pentru implementare</p>
<p>2.1. Promovarea includerii valorilor naturale în strategiile de turism ale județului și regiunii</p>	<p>0 întâlniri de planificare strategică locale sau regionale fără participarea MMAP, Administrator PNDMS+</p>	<p>3</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>MMAP, Administrator PNDMS+, Consilii locale/județene, Prefecturi</p>
<p>2.2. Identificarea de potențiali parteneri și inițierea și implementarea de proiecte / programe pentru promovarea zonei în programe turistice</p>	<p>Minim 1 proiect de promovare turistică</p>	<p>3</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>MMAP, Administrator PNDMS+, Consilii locale/județene</p>
<p>2.3. Proiectarea și amenajarea de trasee turistice, cu prioritate cele ce îndeplinesc condițiile pentru ecoturism, pe teritoriul PNDMS+ și în vecinătate, cu legături, dacă este posibil și relevant, cu trasee din alte zone importante pentru conservare.</p>	<p>Cel puțin 100 km trasee noi Minim 5 puncte de odihnă și adăpost pe trasee</p>	<p>3</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>MMAP, Administrator PNDMS+, CJ, ONG-uri</p>
<p>2.4. Încurajarea realizării de pachete de programe turistice care integrează valorile PNDMS+ și le promovează, în parteneriat cu factori interesați relevanți.</p>	<p>1 documentație privind Strategia de vizitare PNDMS+ Cel puțin trei pachete de programe turistice integrează</p>	<p>3</p>		<p>✓</p>			<p>✓</p>	<p>MMAP, Administrator PNDMS+, Turoperatori din zonă</p>

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

	PNDMS+								
--	--------	--	--	--	--	--	--	--	--

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Programul 3: Informare, conștientizare, educație ecologică

Scop: Creșterea nivelului de acceptare a PNDMS+ și obținerea sprijinului factorilor interesați în vederea realizării obiectivelor de conservare ale PNDMS+ prin activități de informare, conștientizare, educație ecologică, în colaborare cu factorii interesați și comunitățile locale.

Sub-programul 3.1. Informare și conștientizare

Obiectiv: Creșterea cu cel puțin 10% a nivelului de conștientizare și acceptare a statutului de PNDMS+ în următorii 5 ani.

Indicator de finalizare

Prioritate
An 1 2016
An 2 2017
An 3 2018
An 4 2019
An 5 2020
Responsabilitatea principală pentru implementare

3.1.1. Întocmirea unui plan de comunicare pentru identificarea celor mai eficiente metode și acțiuni de comunicare cu diferitele grupuri de factori interesați	1 Plan de comunicare actualizat	1			√			MMAP, Administrator PNDMS+
3.1.2. Informarea continuă a publicului larg cu privire la managementul PNDMS+ și la oportunități de finanțare legate de conservarea habitatelor și speciilor prin mass media și pagina web a PNDMS+	Minim 2 puncte administrative Minim 6 panouri informative noi	1	√				√	MMAP, Administrator PNDMS+
3.1.3. Organizarea de evenimente de conștientizare legate de PNDMS+ și de promovare a acestora	Minim 4 campanii majore	3		√	√	√	√	MMAP, Administrator PNDMS+

Subprogramul 3.2. Educație ecologică

Obiectiv: Realizarea de activități educative pe tema conservării naturii în cel puțin 60% din unitățile de învățământ din comunitățile relevante pentru PNDMS+.

Indicator de finalizare

Prioritate
An 1 2016
An 2 2017
An 3 2018
An 4 2019
An 5 2020
Responsabilitatea principală pentru implementare

3.2.1. Pregătirea de pachete educative (tematice) și identificarea colaboratorilor / partenerilor pentru	Minim 2 pachete educative	3				√		MMAP, Administrator
--	---------------------------	---	--	--	--	---	--	---------------------

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

realizarea de evenimente educative în școli	Minim trei școli partenere							PNDMS+	
3.2.2. Organizarea de activități de educație ecologică pentru diferite grupe de vârstă	Minim 20 evenimente educative	3	✓	✓	✓	✓	✓	MMAP, Administrator PNDMS+	
3.2.3. Realizarea și întreținerea infrastructurii de educație ecologică	Minim 5 poteci tematice 1 centru de educație ecologică	2				✓	✓	MMAP, Administrator PNDMS+, autorități locale, Inspectorate școlare	
Subprogramul 3.3. Promovare									
Obiectiv: Creșterea atractivității zonei prin promovarea valorilor naturale și culturale ale zonei prin evenimente și programe organizate în colaborare cu autoritățile locale și turoperatori.		Indicator de finalizare	Prioritate	An 1 2016	An 2 2017	An 3 2018	An 4 2019	An 5 2020	Responsabilitatea principală pentru implementare
3.3.1. Oferirea de informații despre valorile naturale și promovarea includerii lor în strategiile și programele de dezvoltare ale județului și regiunii	0 strategii locale/regionale elaborate fără participarea MMAP, Administrator PNDMS+	3		✓	✓	✓	✓	✓	MMAP, Administrator PNDMS+
3.3.2. Promovarea, alături de comunitățile locale, a valorilor și specificului PNDMS+ pentru creșterea numărului de vizitatori și atragerea de potențiali parteneri în vederea creșterii beneficiilor aduse comunităților locale.	Cel puțin un proiect comun de promovare a zonei Participare la / organizare cel puțin trei evenimente / an	2		✓	✓	✓	✓	✓	MMAP, Administrator PNDMS+

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Programul 4: Administrare								
Scop: Asigurarea unei structuri funcționale de management în copul implementării eficiente a Planului de Management al PNDMS+.								
Subprogramul 4.1. Resurse umane, financiare și materiale								
Obiectiv: Asigurarea unui minim de personal calificat pentru managementul PNDMS+ și asigurarea resurselor financiare și materiale implementarea planului de management .	Indicator de finalizare	Prioritate	An 1 2016	An 2 2017	An 3 2018	An 4 2019	An 5 2020	Responsabilitatea principală pentru implementare
4.1.1. Identificarea de surse de finanțare și elaborarea de proiecte pentru asigurarea resurselor necesare menținerii unei echipe minime de management al PNDMS+ și pentru implementarea măsurilor de management	Minim 7 persoane cu contract permanent de muncă 1 sediu funcțional Acoperirea a minim 80% din necesarul financiar pentru direcțiile cu prioritatea 1	1	✓	✓	✓	✓	✓	MMAP, Administrator PNDMS+
4.1.2. Asigurarea instruirii periodice a personalului implicat în administrarea PNDMS+	Minim 7 persoane instruite	1	✓	✓	✓	✓	✓	MMAP, Administrator PNDMS+
4.1.3. Cooptarea și managementul eficient al voluntarilor pentru realizarea de activități specifice	Cel puțin 100 voluntari cooptați	3	✓	✓	✓	✓	✓	MMAP, Administrator PNDMS+
4.1.4. Încheierea de contracte de parteneriat cu universități. ONG-ri și alte entități în vederea eficientizării asigurării resurselor necesare pentru management și implementarea planului de	Cel puțin 20 parteneriate	3	✓	✓	✓	✓	✓	Administrator PNDMS+

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

management								
4.1.5. identificarea temelor prioritare pentru cercetare și asigurarea resurselor necesare pentru efectuarea acestora în colaborare cu instituții relevante	Cel puțin o temă în curs de cercetare	3	√	√	√	√	√	MMAP, Administrator PNDMS+
Subprogramul 4.2. Managementul administrativ curent Obiectiv: Asigurarea cadrului general administrativ în vederea realizării eficiente a măsurilor de management	Indicator de finalizare	Prioritate	An 1 2016	An 2 2017	An 3 2018	An 4 2019	An 5 2020	Responsabilitatea principală pentru implementare
4.2.1. Elaborarea planurilor anuale de lucru și revizuirea lor, în funcție de necesități	Un plan de lucru pe an	1	√	√	√	√	√	Administrator PNDMS+
4.2.2. Clarificarea limitelor rezervațiilor naturale având în vedere inventarierea efectuată în teren și măsurile de management pentru valorile din fiecare rezervație	4 rezervații naturale cu limite clare	2		√				MMAP, Administrator PNDMS+, APM HR
4.2.3. Identificarea neconcordanțelor din legislația sectoarelor relevante și legislația de mediu și promovarea de propuneri de soluții pentru managementul ariilor protejate similare.	Minim 1 Raport/scrisoare de poziție	3		√				Administrator PNDMS+
4.2.4. Corelarea/actualizarea limitelor PNDMS+ cu distribuția actuală a valorilor de biodiversitate	Minim 3 documentații transmise	3			√	√	√	MMAP, Administrator PNDMS+

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Programul 5: Monitorizare și evaluare		Indicator de finalizare	Prioritate	An 1 2016	An 2 2017	An 3 2018	An 4 2019	An 5 2020	Responsabilitatea principală pentru implementare
Scop: Implementarea unui sistem de monitorizare a planului de management prin analiza și evaluarea periodică a acțiunilor și indicatorilor cheie în vederea adaptării planului de acțiune.									
5.1. Implementarea Planului de Monitoring al PNDMS+	Colectarea cel puțin a informațiilor legate de activitățile cu prioritatea 1	1	✓	✓	✓	✓	✓	✓	MMAP, Administrator PNDMS+
5.2. Evaluarea eficienței managementului PNDMS+	Cel puțin o evaluare pe an	1	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Administrator PNDMS+
5.3. Analiza rezultatelor monitorizărilor și îmbunătățirea măsurilor de management utilizând informațiile din analize	Cel puțin o analiză pe an	1	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Administrator PNDMS+

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

D.5. Activități și măsuri de management specifice pentru implementarea planului operațional

Pentru realizarea obiectivelor stabilite prin Planul Operațional este necesar să se planifice și să se realizeze activități de management și să se stabilească măsuri specifice, respectiv să se asigure aplicarea legislației. În acest subcapitol se prezintă activități și măsuri specifice ce se vor implementa în PNDMS+.

Activitățile specifice vor fi incluse în planurile anuale, iar măsurile specifice se vor reflecta în Regulamentul AP.

În tabelul de mai jos se prezintă activitățile necesare și măsurile specifice ce se impun pentru realizarea direcțiilor de management. În măsura în care în perioada de implementare se vor stabili alte activități și măsuri care necesită acordul și colaborarea factorilor interesați, administratorul se obligă să se consulte cu aceștia.

Tabel 26. Modalități de implementare ale măsurilor de management și măsuri de specifice

Direcții de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
Programul 1: Managementul biodiversității	
Sub-programul 1.1 Managementul speciilor și habitatelor	
1.1.1. Menținerea habitatelor de pajiști aflate în stare bună de conservare	<p>Activități de management:</p> <p style="text-align: center;">-patrulări, avizări de proiecte, informare- conștientizare</p> <p>Măsuri specifice:</p> <p>Vezi fișele habitatelor: 6410, 6440, 6510, 6430, 3260, 6150, 6190, 6210, 6230, 6520, 8220, 6240</p>
1.1.2. Refacerea stării de conservare pentru habitatele de pajiști cu stare de conservare nefavorabilă	<p>Activități de management:</p> <p style="text-align: center;">-Refacerea stării de conservare a habitatului 6150, pe minim 5 ha, prin cosirea mecanică și îndepărtarea materialului vegetal în parcelele afectate de abandon sau subpășunat.</p>
1.1.3. Menținerea condițiilor favorabile pentru speciile dependente de habitate	<p>Activități de management:</p> <p style="text-align: center;">-patrulări, avizări de proiecte, informare-</p>

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Direcții de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
de pajiști	<p align="center">conștientizare</p> <ul style="list-style-type: none"> -promovarea și de susținerea fermierilor în vederea încurajării pășunatului cu bovine și cabaline. -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru realizarea de studii pentru stabilirea capacității de suport a pajiștilor și promovarea rezultatelor acestora la nivelul autorităților locale -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru izolarea stâlpilor de întindere și a stâlpilor comutatori <p>Măsuri specifice:</p> <p>Vezi fișele habitatelor: 6410, 6440, 6510, 6430, 3260, 6150, 6190, 6210, 6230, 6520, 8220, 6240</p> <p>Vezi fișele speciilor: <i>Dicranum viride</i>, <i>Meesia longiseta</i>, <i>Angelica palustris</i>, <i>Ligularia sibirica</i>, <i>Cypripedium calceolus</i>, <i>Campanula serrata</i>, <i>Iris aphylla ssp. Hungarica</i>, <i>Tozzia carpathica</i>, <i>Arnica montana</i>, <i>Carex chordorrhiza</i>, <i>Cephalaria radiata</i>, <i>Lycopodium complanatum</i>, <i>Rhinolophus ferrumequinum</i>, <i>Myotis blythii</i>, <i>Miniopterus schreibersi</i>, <i>Bombina variegata</i>, <i>Lycaena dispar</i>, <i>Pholidoptera transsylvanica</i>, Păsări de pajiști.</p>
1.1.4. Menținerea suprafețelor și a stării de conservare a habitatelor de mlaștini și turbării luând în considerare și procesele naturale	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> -patrulări, avizări de proiecte, informare-conștientizare -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru delimitare în teren a rezervațiilor desemnate pentru habitate de mlaștini. <p>Măsuri specifice:</p> <p>Vezi fișa habitatului: 7230, 7110, 7240, 91D0,</p>
1.1.5. Refacerea habitatelor de turbării și mlaștini prin reconstrucții ecologice,	<p>Activități de management:</p>

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Direcții de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
dacă este cazul	<p>-Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru Acolo unde există canale de drenaj vechi, se recomandă lucrări de restaurare ecologică, acolo unde există canale de drenaj vechi, pentru a se permite un nivel mai ridicat al apei freatică și refacerea habitatelor de mlaștini și turbării.</p>
1.1.6. Menținerea habitatelor forestiere aflate în stare bună de conservare	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> -patrulări, avizări de proiecte, informare-conștientizare - informarea proprietarilor / entităților care au elaborat amenajamnetele silvice cu privire la armonizarea acestora cu prevederile Planului de Management <p>Măsuri specifice:</p> <p>Vezi fișele habitatelor: 9110, 9130, 91V0, 9410, 9170, 9180, 91Y0, 9420</p>
1.1.7. Refacerea stării de conservare pentru habitatele forestiere cu stare de conservare nefavorabilă	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru delimitarea de subparcele separate, în cadrul parcelelor silvice cu aniniș și stabilirea măsurilor de management forestier specifice
1.1.8. Menținerea condițiilor favorabile pentru speciile dependente de habitate forestiere	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> -patrulări, avizări de proiecte, informare-conștientizare -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru amplasarea de instalații de limitare a accesului motorizat pe timpul iernii la minim 3 km de zonele de rotit ale Cocoșului de munte. -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru amenajarea de zone de recreere astfel încât impactul negativ asupra speciilor sa fie minim.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Direcții de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
	<p>Măsuri specifice:</p> <p>Vezi fișele habitatelor: 9110, 9130, 91V0, 9410, 9170, 9180, 91Y0, 9420</p> <p>Vezi fișele speciilor:</p> <p><i>Galanthus nivalis, Lycopodium annotinum, Lycopodium clavatum, Barbastella barbastellus, Myotis myotis, Canis lupus, Ursus arctos, Lynx lynx, Triturus cristatus, Bombina variegata, Triturus montandoni, Euphydryas maturna, Callimorpha quadripunctaria, Lucanus cervus, Osmoderma eremita, Cucujus cinnaberinus, Rosalia alpina, Cerambyx cerdo, Carabus hampei, Nymphalis vaualbum, Păsări de pădure.</i></p>
<p>1.1.9. Reducere a pagubelor produse culturilor agricole și animalelor domestice, de către carnivore mari și alte specii de faună sălbatică.</p>	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru elaborarea unui ghid practic de management a terenurilor în vederea reducerii pagubelor cauzate de carnivore mari -diseminarea ghidului în comunități -Sprijinirea crescătorilor de animale pentru obținerea de compensații în cazul pagubelor provocate de carnivore mari în șeptel -Sprijinirea proprietarilor de teren pentru obținerea de compensații în cazul pagubelor provocate de faună în culturile agricole -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru acordarea unor subvenții pentru achiziționarea de garduri electrice -încheierea de parteneriate cu administratorii de fond forestier, administratorii de fonduri cinegetice și proprietarii de terenuri pentru menținerea arborilor fructiferi sălbatici din fond forestier și de pe pajiști și pentru promovarea plantărilor cu puieti din aceste specii, ca arbori

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Direcții de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
	<p>izolați.</p> <p>-Plantarea de arbori din specii fructifere sălbatice și domestice autohtone, ca arbori izolați pe pajiști și liziere, cât mai departe de limita intravilanului.</p>
<p>1.1.10. Reglementarea activităților cinegetice și piscicole astfel încât să se asigure condițiile pentru conservarea speciilor de interes conservativ</p>	<p>Activități de management:</p> <p>-Patrulări, avizări de proiecte, informare-conștientizare</p> <p>-Încheierea de parteneriate cu administratorii de fond cinegetic și/sau piscicol, pentru colaborare în vederea identificării, cartării și supravegherii zonelor unde au fost găsite lațuri, capcane și semne de braconaj.</p> <p>-Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru eradicarea speciilor de pești invazive din brațele moarte ale Mureșului în cel mai scurt timp posibil.</p> <p>-În perioada de reproducere a lostriței (aprilie-mai) este necesară păzirea acelor locuri unde se reproduce specia. Aceste locuri se pot schimba de la an la an, din acest motiv este necesară identificarea anuală a acestora.</p> <p>-În perioada de reproducere a lostriței (aprilie-mai) se va interzice pescuitul pe valea Răstolița.</p> <p>-Colaborare cu administratorii de fonduri cinegetice pentru protecția activă a cuiburilor cunoscute împotriva activităților cu posibil impact negativ: colectare pui, turism, alpinism, animale domestice.</p>

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Direcții de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
	<p>Măsuri specifice:</p> <p>Vezi fișele speciilor: <i>Canis lupus</i>, <i>Ursus arctos</i>, <i>Lutra lutra</i>, <i>Lynx lynx</i>, <i>Hucho hucho</i>, <i>Gobio uranoscopus</i>, <i>Barbus meridionalis</i>, <i>Sabanejewia aurata</i>, <i>Cottus gobio</i>, <i>Eudontomyzon danfordi</i>.</p>
<p>1.1.11. Reglementarea exploatării de agregate minerale - nisip, pietriș, piatră pentru prevenirea degradării habitatelor de interes de conservare</p>	<p>Activități de management recomandate:</p> <p align="center">-patrulări, avizări de proiecte, informare-conștientizare</p> <p>Măsuri specifice:</p> <p>A se vedea fișele habitatelor și speciilor: 8220, 8310, <i>Lutra lutra</i>, <i>Hucho hucho</i>, <i>Gobio uranoscopus</i>, <i>Barbus meridionalis</i>, <i>Sabanejewia aurata</i>, <i>Cottus gobio</i>, <i>Eudontomyzon danfordi</i>, păsări de stâncărie.</p>
<p>1.1.12. Menținerea condițiilor favorabile pentru speciile dependente de terenuri agricole</p>	<p>Activități de management recomandate:</p> <p align="center">-patrulări, avizări de proiecte, informare-conștientizare</p> <p align="center">-promovarea și sprijinirea agriculturii ecologice</p> <p>Măsuri specifice:</p> <p>A se vedea fișele speciilor: <i>Canis lupus</i>, <i>Ursus arctos</i>, Păsări de terenuri agricole</p>
<p>1.1.13. Asigurarea respectării legislației cu privire la impozitul pe teren, în cazul în care se impun restricții de utilizare cu scop de conservare prin avizarea solicitărilor din partea proprietarilor / administratorilor de terenuri agricole. (Legea 49/2011, art. 26 alin 3)</p>	<p>Activități de management:</p> <p align="center">-informare</p>
<p>1.1.14. Inventarierea și stabilirea stării de conservare a habitatelor de interes comunitar, altele decât cele menționate în Formularele Standard și stabilirea de măsuri de management,</p>	<p>Activități de management:</p> <p align="center">-Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru elaborarea unui studiu privind inventarierea și stabilirea stării de conservare a speciilor și</p>

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Direcții de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
dacă este necesar	habitatelor de interes de conservare, altele decât cele menționate în Formularele Standard și stabilirea de măsuri de management
1.1.15. Managementul terenurilor din imediata vecinătate a PNDMS+ astfel încât să se asigure starea de conservare favorabilă pentru speciile de interes de conservare din PNDMS+	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Participare în calitate de factor interesat la procedurile de avizare derulate pentru activitățile din imediata vecinătate a PNDMS+ -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru asigurarea unui statut de protecție a zonelor învecinate sitului, folosite de carnivore mari în deplasările sezoniere sau la dispersie de exemplu zona între Vătava și Monor unde este singura din zonă care ocolește așezările umane și trece deasupra tunelului evitând traversarea prin calea ferată -Încheierea de parteneriate și derularea de acțiuni de conștientizare pentru păstrarea adăposturilor de lilieci din turnurile bisericilor din localitățile limitrofe sitului -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru stabilirea și amenajarea de trasee de off-road în afara arealelor speciilor și habitatelor din PNDMS+ (chiar în afara PNDMS+) prin parteneriat cu autoritățile publice locale <p>Măsuri specifice:</p> <p>Vezi fișele speciilor: <i>Hucho hucho</i>, <i>Gobio uranoscopus</i>, <i>Barbus meridionalis</i>, <i>Sabanejewia aurata</i>, <i>Cottus gobio</i>, <i>Eudontomyzon danfordi</i>, <i>Canis lupus</i>, <i>Ursus arctos</i>, <i>Lynx lynx</i>, <i>Lutra lutra</i>.</p>
Subprogramul 1.2: Managementul rețelei hidrografice	
1.2.1. Reglementarea managementului rețelei hidrografice astfel încât să se asigure condițiile necesare conservării	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> -patrulări, avizări de proiecte, informare-

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Direcții de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
habitatelor și speciilor de interes conservativ	<p>conștientizare</p> <ul style="list-style-type: none"> -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru plantarea de specii de arbori de proveniență locală, de esență moale, în fâșii de 5-20 metri lățime pe fiecare mal al Mureșului, în zonele fără vegetație forestieră -Derularea de activități suport (parteneriate în proiecte și lobby) pentru conectarea localităților la sistemul centralizat de canalizare și realizarea stațiilor de epurare adecvate acolo unde este nevoie, respectiv modernizarea celor vechi sau care nu funcționează la un nivel acceptabil (de exemplu stația de epurare de la Toplița). -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru cartarea și materializarea pe hărți, informarea autorităților cu privire la zonele inundabile Q1, în vederea avizării construcțiilor civile doar în afara acestor zone <p>Măsuri specifice:</p> <p>Vezi fișele habitatelor și speciilor: 6410, 6440, 6510, 6430, 3260, 3220, 7230, 7110, 7240, 91D0, <i>Lutra lutra</i>, <i>Hucho hucho</i>, <i>Gobio uranoscopus</i>, <i>Barbus meridionalis</i>, <i>Sabanejewia aurata</i>, <i>Cottus gobio</i>, <i>Eudontomyzon danfordi</i>, <i>Callimorpha quadripunctaria</i>, <i>Marsilea quadrifolia</i>, <i>Myotis blythii</i>, <i>Myotis myotis</i>.</p>
1.2.2. Reglementarea managementului rețelei hidrografice astfel încât să se asigure conectivitatea pentru speciile și habitatele de interes de conservare.	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Patrulări, avizări de proiecte, informare-conștientizare -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru îndepărtarea pragurilor existente în albiile râurilor - de exemplu cele din avalul sitului aflate pe Gurghiu și cel de pe Mureș de la Brâncovenești-. Acestea trebuie înlăturate, sau

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Direcții de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
	<p>înlăturate parțial, în cazul în care acest lucru nu este posibil, trebuie echipate cu scări de pești funcționale pentru toate speciile de pești.</p> <p>Măsuri specifice :</p> <p>Vezi fișele speciilor: <i>Hucho hucho</i>, <i>Gobio uranoscopus</i>, <i>Barbus meridionalis</i>, <i>Sabanejewia aurata</i>, <i>Cottus gobio</i>, <i>Eudontomyzon danfordi</i>, <i>Callimorpha quadripunctaria</i>, <i>Marsilea quadrifolia</i></p>
<p>1.2.3. Menținerea aninișurilor, prin participarea la reglementarea lucrărilor de amenajări hidrotehnice</p>	<p>Activități de management:</p> <p>-Patrulări, avizări de proiecte, informare-conștientizare</p> <p>Măsuri specifice:</p> <p>Vezi fișele habitatelor: 91E0</p>
<p>1.2.4. Menținerea pajiștilor umede, a mlaștinilor, turbăriilor și a comunităților de ierburi înalte de lizieră, prin participarea la reglementarea lucrărilor de desecare și a celor de refacere a sistemelor de desecare existente</p>	<p>Activități de management:</p> <p>-Patrulări, avizări de proiecte, informare-conștientizare</p> <p>Măsuri specifice recomandate:</p> <p>Vezi fișele habitatelor: 6410, 6440, 6510, 6430, 3260, 3220, 7230, 7110, 7240, 91D0</p>

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Măsuri de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
Programul 2: Turism și promovare	
2.1. Promovarea includerii valorilor naturale în strategiile de turism ale județului și regiunii	Activități de management: -Participări la întâlniri de planificare strategică locale sau regionale
2.2. Identificarea de potențiali parteneri și inițierea și implementarea de proiecte / programe pentru promovarea zonei în programe turistice	Activități de management : -Elaborare de proiecte

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

<p>2.3. Proiectarea și amenajarea de trasee turistice, cu prioritate cele ce îndeplinesc condițiile pentru ecoturism, pe teritoriul PNDMS+ și în vecinătate, cu legături, dacă este posibil și relevant, cu trasee din alte zone importante pentru conservare.</p>	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru realizarea traseelor turistice necesare conectivității zonei cu destinații turistice cunoscute - Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru realizarea de trasee turistice care să urmărească asigurarea interconectivității rezervatiilor și/sau habitatelor de interes comunitar, etc. -Proiectarea traseelor turistice astfel încât să nu fie afectate speciile și habitatele sensibile (de exemplu speciile de păsări ce cuibăresc pe stâncării) -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru amenajarea de puncte de odihnă și adăpost pe traseele realizate.
<p>2.4. Încurajarea realizării de pachete de programe turistice care integrează valorile PNDMS+ și le promovează, în parteneriat cu factori interesați relevanți.</p>	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru elaborarea Strategiei de vizitare și managementul vizitatorilor din PNDMS+ -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru realizarea pachetelor turistice necesare conform Strategiei de vizitare și managementul vizitatorilor din PNDMS+

<p>Măsuri de management (definite în Planul operațional)</p>	<p>Activități și măsuri specifice</p>
<p>Programul 3: Informare, conștientizare, educație ecologică</p>	

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Măsurile de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
Subprogramul 3.1. Informare și conștientizare	
3.1.1. Întocmirea unui plan de comunicare pentru identificarea celor mai eficiente metode și acțiuni de comunicare cu diferitele grupuri de factori interesați	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Elaborare Strategie de comunicare și actualizare Plan de comunicare
3.1.2. Informarea continuă a publicului larg cu privire la managementul PNDMS+ și la oportunități de finanțare legate de conservarea habitatelor și speciilor prin mass media și pagina web a PNDMS+	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Stabilirea a 2 puncte administrative, în care, periodic, se vor colecta cereri și se vor transmite informații de la și către cetățenii și factorii interesați . Acestea vor fi: unul în Defileul Mureșului și altul pe valea Gurghiului. -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru confecționarea și amplasarea a minim 6 panouri informative noi, în punctele principale de acces în PNDMS+
3.1.3. Organizarea de evenimente de conștientizare legate de PNDMS+ și de promovare a acestora	<p>Activități de management recomandate:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Derularea unei campanii ample de informare a proprietarilor de terenuri agricole despre efectul chimicelor asupra terenurilor și mai ales asupra apelor naturale, în vederea convingerii acestora să evite utilizarea insecticidelor/pesticidelor și îngrășămintelor chimice, pentru a preveni transferul/infiltrarea acestora în apele naturale. -Pentru prevenirea utilizării curentului electric pentru braconaj, se va derula o campanie largă de conștientizare și formarea unor parteneriate cu comunitățile locale și instituțiile zonale (jandarmerie, poliție, Garda de Mediu, Societatea Națională de Transport Feroviar de Călători, etc.)

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Măsurile de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
	<ul style="list-style-type: none"> -Conștientizare pentru evitarea monoculturilor și păstrarea peisajului mozaicat -Conștientizare pentru includerea pârluagelor în ciclul rotației culturilor agricole
Subprogramul 3.2. Educație ecologică	
3.2.1. Pregătirea de pachete educative (tematice) și identificarea colaboratorilor / partenerilor pentru realizarea de evenimente educative în școli	Activități de management: <ul style="list-style-type: none"> -Scriere și implementare proiecte
3.2.2. Organizarea de activități de educație ecologică pentru diferite grupe de vârstă	Activități de management: <ul style="list-style-type: none"> -Realizarea a minim 20 evenimente educative
3.2.3. Realizarea și întreținerea infrastructurii de educație ecologică	Activități de management: <ul style="list-style-type: none"> -Realizarea și întreținerea a minim 5 poteci tematice -Construirea și echiparea unui centru zonal de educație ecologică de tip "Școala pădurii"
Subprogramul 3.3. Promovare	
3.3.1. Oferirea de informații despre valorile naturale și promovarea includerii lor în strategiile și programele de dezvoltare ale județului și regiunii	Activități de management: <ul style="list-style-type: none"> -Participarea activă la elaborarea strategiilor locale și regionale
3.3.2. Promovarea, alături de comunitățile locale, a valorilor și specificului PNDMS+ pentru creșterea numărului de vizitatori și atragerea de potențiali	Activități de management:

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Măsurile de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
parteneri în vederea creșterii beneficiilor aduse comunităților locale.	-Participarea/sprrijinirea participării la evenimente de promovare. -Elaborarea de proiecte pentru promovarea zonei

Măsurile de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
Programul 4: Administrare	
Subprogramul 4.1. Resurse umane, financiare și materiale	
4.1.1. Identificarea de surse de finanțare și elaborarea de proiecte pentru asigurarea resurselor necesare menținerii unei echipe minime de management al PNDMS+ și pentru implementarea măsurilor de management	Activități de management: -Elaborare de proiecte
4.1.2. Asigurarea instruirii periodice a personalului implicat în administrarea PNDMS+	Activități de management: -Participarea la evenimente de formare profesională
4.1.3. Cooptarea și managementul eficient al voluntarilor pentru realizarea de activități specifice	Activități de management: -Managementul voluntarilor

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

4.1.4. Încheierea de contracte de parteneriat cu universități. ONG-uri și alte entități în vederea eficientizării asigurării resurselor necesare pentru management și implementarea planului de management	Activități de management: -Încheierea de parteneriate
4.1.5. identificarea temelor prioritare pentru cercetare și asigurarea resurselor necesare pentru efectuarea acestora în colaborare cu instituții relevante	Activități de management: -Încheierea de parteneriate
Subprogramul 4.2. Managementul administrativ curent	
4.2.1. Elaborarea planurilor anuale de lucru și revizuirea lor, în funcție de necesități	Activități de management: -Elaborare plan de lucru anual și planuri de lucru lunare
4.2.2. Clarificarea limitelor rezervațiilor naturale având în vedere inventarierea efectuate în teren și măsurile de management pentru valorile din fiecare rezervație	Activități de management: -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru elaborarea studiilor de specialitate pentru clarificarea limitelor rezervațiilor incluse în PNDMS+
4.2.3. Identificarea neconcordanțelor din legislația sectoarelor relevante și legislația de mediu și promovarea de propuneri de soluții pentru managementul ariilor protejate similare.	Activități de management: -Participarea la luările de poziție pentru identificarea și soluționarea neconcordanțelor din legislația sectoarelor relevante și legislația de mediu și promovarea de propuneri de soluții pentru managementul ariilor protejate similare
4.2.4. Corelarea/actualizarea Formulelor Standard cu distribuția actuală a valorilor de biodiversitate	Activități de management: -La solicitarea proprietarilor/administratorilor de terenuri, cu privire la actualizarea limitelor PNDMS+, se vor iniția și sprijini programe și proiecte pentru elaborarea

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

	<p>documentațiilor, pe baza monitorizărilor anuale, pentru corelarea/actualizarea limitelor PNDMS+ cu distribuția actuală a valorilor de biodiversitate. Documentațiile întocmite vor fi înaintate către MMAP, urmând ca acesta din urmă să demareze procedurile care se impun.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Elaborarea documentațiilor pentru actualizarea Formulelor Standard prin excluderea speciilor și habitatelor ce nu au areal potențial în PNDMS+ -Elaborarea documentațiilor pentru actualizarea Formulelor Standard prin excluderea speciilor și habitatelor ce au areal potențial în PNDMS+, dar nu au fost identificate cu ocazia inventarierilor din 2014 și nu vor fi identificate cu ocazia monitorizărilor din următorii 5 ani.
--	---

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Măsuri de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
Programul 5: Monitorizare și evaluare	
5.1. Implementarea Planului de Monitoring al PNDMS+	Activități de management: -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru implementarea Planului de Monitorizare
5.2. Evaluarea eficienței managementului PNDMS+	Activități de management: -Implementarea Programului de Monitorizare a Eficienței Managementului
5.3. Analiza rezultatelor monitorizărilor și îmbunătățirea măsurilor de management utilizând informațiile din analize	Activități de management: -Actualizarea măsurilor de management, dacă se impune, în conformitate cu rezultatele activităților de monitorizare

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

E. Asigurarea implementării Planului de Management

E.1. Sistemul de luare a deciziilor

Deciziile, privind implementarea Planului de Management, vor fi luate de către Administrator, cu respectarea legislației în vigoare, așa cum este prezentată în Capitolul B.1.5.

Pentru toate acțiunile de management, respectiv pentru inițierea și implementarea de proiecte pe teritoriul AP, Administratorul se va consulta cu proprietarii și administratorii de terenuri.

Pentru asigurarea respectării prevederilor Planului de Management, Administratorul va colabora cu autoritățile ce au responsabilități de control și cu autoritățile locale, care trebuie să asigure, conform legii, respectarea statutului de arie protejată.

Având în vedere faptul că suprafața Parcului Național Călimani se suprapune integral peste suprafața PNDMS+ și că pentru Parcul Național Călimani are echipă proprie de administrare, deciziile privind managementul suprafețelor din această zonă vor fi luate de către Administrația Parcului Național Călimani, în conformitate cu Planul de Management al Parcului Național Călimani.

E.2. Resurse necesare pentru implementarea Planului de Management

Suma minimă necesară pentru managementul la nivel optim a PNDMS+ este de 9.042.104 lei pentru următorii cinci ani. Pentru realizarea în condiții minime a activităților de management este necesară o sumă de 6.625.489 lei, până în anul 2020.

Tabel 27. Necesarul de resurse financiare pentru managementul PNDMS+

ACȚIUNI	PRIORITATE	SALARII - lei -	CHELTUIELI OPERATIONALE - Lei -	TOTAL - Lei -	MEDIU ANUAL - Lei -
Nivel optim					
Cheltuieli directe		3266738	5465366	6381419	1276284
Cheltuieli monitorizare				2350685	470137
Cheltuieli indirecte				310000	62000
TOTAL BUGET PLAN MANAGEMENT RON				9042104	1808421
TOTAL BUGET PLAN MANAGEMENT EURO				2031934	406387
Nivel critic					
Cheltuieli directe		2980738	4335436	4965489	993098
Cheltuieli monitorizare				1350000	270000
Cheltuieli indirecte				310000	62000
TOTAL BUGET PLAN MANAGEMENT RON				6625489	1325098
TOTAL BUGET PLAN MANAGEMENT EURO				1488874	297775

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

DISPONIBIL	optim			0	
	critic			0	0
DIFERENȚĂ DE ACOPERIT	optim			9042104	
	critic			3644751	728950

Deși Planul de Management a fost elaborat pentru o perioadă de 10 ani, pentru că Planul Operațional este elaborat pentru o perioadă de cinci ani, necesarul financiar este estimat pentru perioada de implementare a Planului Operațional.

Necesarul de resurse financiare a fost calculat estimându-se cheltuielile recurente, precum și cele necesare pentru realizarea măsurilor de management și pentru activitățile administrative. Sumele necesare pentru realizarea acțiunilor importante, considerate prioritate 1 și 2, în Planul Operațional, sunt considerate critice pentru managementul eficient al AP. Sumele estimate pentru acțiunile încadrate la prioritatea 3 sunt importante și sunt incluse în necesarul stabilit pentru nivelul optim de finanțare. Acțiunile cu prioritate 1 sunt cele pentru care este necesar să fie asigurate resurse financiare la nivel critic.

Evaluarea necesarului financiar pentru activitatea de monitorizare a fost făcută pornind de la periodicitatea activităților de monitoring.

Având în vedere faptul că unele cheltuieli se fac punctual, pentru o anumită măsură într-un anumit an (sau serie de ani), estimarea necesarului mediu anual a fost făcută plecând de la necesarul pe toată perioada de implementare a Planului Operațional, împărțindu-se la numărul de ani.

Administratorul dispune în momentul de față de 10 persoane angajate, pentru managementul PNDMS+. Pentru a implementa Planul de Management, la nivel minim, este nevoie de angajarea a unui biolog, a doi rangeri, a unui responsabil cu educația ecologică și a unui responsabil cu relația cu comunitățile cu jumătate de normă.

Tabel 28. Calculul necesarului de personal pentru implementarea activităților critice de management

Postul	Grad de ocupare a postului – nivel minim	Personal actual	Necesar	Optimizare necesar
Director parc	1,18	1	0,18	0
Expert GIS	1,06	1	0,06	0
Biolog	2,42	1	1,42	1
Ranger	9,17	8	1,17	1,77
Responsabil educație ecologică	0,92	0	0,92	0,92
Responsabil relația cu comunitățile	0,53	0	0,53	0,53

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

E.3. Monitorizarea implementării Planului de Management

Pentru a fi urmărit, în mod continuu și coerent, modul în care, prin acțiunile de management planificate, se realizează obiectivele AP, a fost elaborat Planul de monitoring prezentat în Anexa 7- Plan de monitoring.

Întrucât resursele de management sunt limitate, acest plan prevede, în principal, monitorizarea aspectelor legate de biodiversitate și de principalele activități umane, care sunt sau pot deveni presiuni/amenințări la adresa valorilor de biodiversitate.

Situația de referință, pentru indicatorii identificați în acest plan, a fost stabilită, fie prin inventarierea de teren realizate în anul 2014, fie prin colectarea informațiilor pe perioada elaborării Planului de Management. Pentru acțiunile la care nu există date privind situația de referință, se recomandă realizarea de studii pentru stabilirea acestora. Indicatorii de succes sunt cei menționați în planul operațional.

O dată la trei ani este recomandată realizarea de inventarieri complete, utilizând metodologiile de la inventarierea din 2014. Având în vedere faptul ca raportările către Comisia Europeană se fac din șase în șase ani, se urmărește ca, pentru fiecare raportare, să existe două monitorizări în această perioadă. Ideal, în situația în care există fonduri suficiente, majoritatea monitorizărilor ar trebui făcute anual. Din lipsa certitudinii asigurării cu fonduri, s-au stabilit frecvențe de monitorizare după două criterii: optim și minim.

Administratorul va analiza rezultatele monitorizării și va adapta măsurile de management pentru a crește eficiența acestora. Rezultatele analizelor vor fi extrem de importante la revizuirea Planului Operațional după primii cinci ani de implementare a Planului de Management.

Pe lângă monitorizarea biodiversității și a activităților umane, conform prevederilor Planului de Monitoring anexat, este necesară o evaluare anuală a eficienței cu care Administratorul își organizează activitatea de management. În acest scop, se recomandă adaptarea și utilizarea formularului din Anexa 8 Metodologia, respectiv formularul se bazează pe Instrumentul de Evaluare a Eficienței de Management a Ariilor Protejate din Țările Carpatice (CCPAMETT), realizat de WWF Programul Dunăre Carpați pe baza Instrumentului de Evaluare a Eficienței de Management (METT)⁶.

Chiar dacă metodologia nu are indicatori de realizare sau de progres specifici fiecărei arii protejate, utilizarea sa ca un ghid pentru un dialog între membrii echipei de administrare în vederea evaluării eficienței managementului, se poate dovedi foarte utilă pentru echipa de management. Rezultatele analizei, bazate pe acest formular, pot fi substanțial îmbunătățite prin includerea rezultatelor analizelor ce se fac la monitorizarea biodiversității și a principalelor activități umane.

---

⁶ WWF International & The World Bank (2007), "Management Effectiveness Tracking Tool – Reporting Progress at Protected Area Sites: A // a ediție. autori: Sue Stolton, Marc Hockings, Nigel Dudley, Kathy MacKinnon, Tony Whitten și Fiona Leverington.

Bibliografie

1. Cambroux, I., Schwoerer C., 2007 – *Evaluarea statutului de conservare a habitatelor și speciilor de interes comunitar din România* – ghid metodologic, Editura Balcanio, Timișoara, România
2. Chiriță C., (1967), *Solurile României : cu un determinant în culori*, Editura Agro-Silvică, București.
3. Chapin, F. S., E. S. Zavaleta, et al. 2000: *Consequences of changing biodiversity* 242p.
4. Dincă I., 2004, *Apa și peisajele din Munții Călimani*, Editura Dacia, Cluj Napoca
5. Doniță, N., Popescu, A., Paucă-Comănescu, M., Mihăilescu, S., Biriș, I., 2005: *Habitatele din România*, Bucuresti, 496p.
6. Doniță N., Popescu A., Paucă-Comănescu M., Mihăilescu S., Biriș I. A. 2006. *Modificări conform amendamentelor propuse de România și Bulgaria la Directiva Habitatare (92/43/EEC)*. Ed. Tehnică Silvică, București, 95 p
7. Frăsineanu Mihaela, (2008), *Râurile României*, Edit. Fundației România de Măine, București.
8. Grigoraș, C., Vlăduț, Alina, Boengiu, S., Grigoraș, Elena Narcisa, (2006), *Solurile României*, Edit. Universitaria, Craiova.
9. Iordan I., (2009), *Geografia utilizării terenurilor (categorii geografice de terenuri)*, Edit. Fundației România de Măine, București.
10. Kerstin Sundseth, Angelika Rubin, Mats Eriksson, Marco Fritz, *Natura 2000 în regiunea Alpină*, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg, 2010.
11. Lazăr.G, ș.a., 2007: *"Habitatare prioritare alpine, subalpine și forestiere din România"* Amenințări potențiale, Brașov, 199p
12. Mihăilescu V., *Geografia fizică a României*, Edit. Științifică, București, 1969.
13. Mircea R. Pascu, *Apele subterane din România*, Editura Tehnică, București, 1983.
14. Mândruț Octavian, *Geografia României*, Editura Coresi, București, 1993.
15. Naeem, S., L. J. Thompson, et al. 1995: *Empirical Evidence that Declining Species Diversity May Alter the Performance of Terrestrial Ecosystems*. 347p
16. OPREA A., 2005. *Lista critică a plantelor vasculare din România*, Iași: Edit. Univ. "Alexandru Ioan Cuza", 668 p.
17. Petrișor A.-I., (2010), *Using Geographical Information Systems to assess the coverage of wetland biodiversity by Natura 2000 sites within the biogeographical regions of Romania*, Environmental Engineering and Management Journal 9(2):269-273.
18. Roșu Alexandru, *Geografia Fizică a României*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980.
19. Rusu I., (2004), *Pedologie : solurile României*, Edit. Eurobit, Timișoara.
20. Rusu Constantin, Rusu Eugen, Iuliana Breabăn, Dorin Fiscutean, *Solurile din Munții Giurgeului*, Lucrările Seminarului Geografic „Dimitrie Cantemir”, Nr. 23-24, Iași, 2003.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

21. Sârbu A., Sârbu I., Oprea Ad., Negrean G., Cristea V., Coldea Gh., Cristorean I., Popescu Gh., Oroian S., Tănase C., Bartók K., Gafta D., Anastasiu P., Crișan Fl., Costache I., Goia I., Marușca Th., Oțel V., Sămărghișan M., Hențea S., Pascale G., Răduțoiu D., Baz Ad., Boruz v., Pușcas M., Hirițiu M. & Frink J. 2007. *Arii speciale pentru protecția și conservarea plantelor în România*. București, Ed. Victor B. Victor, 396 p
22. Stanciu, E., și Florescu, F., 2009 : *Ariile protejate din România, Noțiuni introductive*, Brasov, 84p
23. Thiry,E., 2007: *Ghid metodologic pentru realizarea planurilor de management pentru siturile Natura 2000*, Timoșoara, 113p
24. Ujvari I., (1972), *Geografia apelor României*, Edit. Științifică, București.
25. Ujvari. I., (1959), *Hidrografia R.P.R*, Edit. Științifică, București.
26. Valeria Velcea, Alexandru Savu, *Geografia Carpaților și a subcarpaților românești*, Editura Didactică și Pedagogică , București, 1982.
27. WWF International & The World Bank (2007), "Management Effectiveness Tracking Tool – Reporting Progress at Protected Area Sites: A II a ediție. The Management Effectiveness Tracking Tool (METT) a fost dezvoltat de Sue Stolton, Marc Hockings, Nigel Dudley, Kathy MacKinnon, Tony Whitten și Fiona Leverington.
28. *** (1987), *Geografia României*, vol. III.

Descrierea limitelor Parcului natural Defileul Mureșului Superior și a Parcului Național Călimani

I. Parcul Natural Defileul Defileul Mureșului Superior

Limita nordică. Pornește de pe malul drept al râului Mureș și urcă pe pârâul Bistra, până la confluența cu primul afluent care coboară dinspre Pleșa Bistrii. În continuare urcă spre nord-est pe firul pârâului până la pădure (borna 246), cotește la est și urcă pe cumpăna de apă între valea Bistrii și Sterinoasa (cota 595 m), dar părăsește culmea spre nord și ocolește obârșia pârâului Sterinoasa, ajungând la pădure (borna 245). De aici urmărește limita pădurii până pe culmea Sterinoasei, se îndreaptă spre nord (bornele silvice 244, 3), coboară în valea Corbului (bornele 4, 8), urcă pe versantul opus (borna 7) și continuă pe culmea secundară până în valea Gălăoaia (borna 13). De aici limita urcă spre est, nord-est (bornele silvice 147, 127, 146), până pe vârful Runcului (914 m) și se orientează în continuare spre est pe culmea ce delimitează valea Mureșului, cu urcușuri și coborâșuri (bornele 156, 163, 174), vârful Ulmului (927 m), valea Vișa (bornele 185, 216, 215, 3, 2), pârâul Porcului, trece la limita pădurii cu pășunea Răstolița, vârful Porcu (bornele 26, 23, 32) și coboară pe valea Răstolița în capătul comunei Răstolița (borna 410). Continuă urmând valea Răstolița și urmărește printr-un urcuș pronunțat pârâul Bannfy (bornele 457, 456) până pe culmea ce străjuiește valea Mureșului, trece de vârful Fântânel - 1.070 m (bornele 479, 501), vârful Sărăcin - 1.043 m (bornele 502, 515), urmează limita pădurii cu pășunea Lunca Bradului, ajungând în vârful Runcului. În continuare limita coboară până la liziera pădurii (bornele 68, 62) și pe culmea secundară ce urmărește valea Mureșului, coboară apoi la pârâul Bisericii (bornele 60, 43, 56, 57), urcă pe culme și coboară la pârâul Fântânel (bornele 82, 34), urcă pe culme și coboară pe valea Ilvei (bornele 33, 105, 40, 103, 104), urcă pe pârâul Ilva până la confluența dintre pârâul Ilvei și pârâul Ungurașu (borna 765). Din acest punct limita urcă pe o culme secundară prin pășune, urmărește liziera pădurii (bornele 759, 754, 745, 739), până în fânețele din zona vârfului Neagra (1.122 m). Din vârf limita coboară la pârâul Neagra Călin (bornele 836, 838), urcă apoi spre sud-est pe culme (bornele 887, 901) și iar coboară la pârâul Niculeștilor (bornele 902, 930). În continuare urcă pe culmea secundară, trecând prin bornele 931, 927, 919, ajungând în pășunea de pe culme, și coboară pe interfluviul dintre pârâul Borța și pârâul Zebrac până la talvegul acestuia (bornele 13, 9, 351, 340). Din acest loc limita urcă și urmărește culmea secundară ce urmărește valea Mureșului trecând prin vârful Leu (1.147 m), coborând apoi spre sud-est pe culme (bornele silvice 138, 137, 136, 134, 135, 148, 208, 193) până la pârâul Mermezeu, în zona de intersecție a drumului forestier cu drumul de exploatare carieră de piatră. În continuare urcă spre est pe culmea secundară, trece deasupra peretelui superior al carierei și ajunge pe vârful Drăgășel (938 m), coboară în pârâul Dușa (bornele 288, 287, 291, 295), apoi urcă în culmea Pietrii (borna 332).

Limita estică. Limita coboară pe culmea Pietrii (limita administrativă a județului Mureș) până la râul Mureș (borna 336), traversează râul și urcă pe culmea Ciobotanului prin pășune, urmărind liziera pădurii (borna 314, 315), traversează pârâul Ciobotani până la vârful Dealul Glighii (973 m).

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Limita sudică. Limita coboară de pe vârful Dealul Glighii spre nord-vest, urmărește liziera pădurii (bornele 330, 325) până la confluența pâraielor Gudea Mică și Gudea Mare (bornele 326, 600). În continuare urmează un urcuș spre vest pe o culme secundară prin pădure (bornele 603, 616), traversează Bâta Gudea (1.113 m), capătul de sus al Dealului Zbânghii, și pe limita pădurii sub Poiana Șeștina Mare (bornele silvice 307, 314) urcă pe vârful Măguricea (1.016 m). De aici se urmează culmea ce coboară spre nord-vest la pârâul Meștera (bornele 318, 324, 330), se urcă spre sud-vest prin pășunea Meșterului pe cumpăna de apă dintre Jingul și Meștera. În continuare limita cotește spre nord până la limita pădurii de protecție (borna 359), apoi face o cotitură spre nord-vest până la cota 975 m și coboară la pârâul Jângul (bornele silvice 364, 365). Urmează un urcuș spre sud-vest pe o culme secundară, coboară spre nord-vest pe cumpăna dintre Jângul și Neagra la pârâul Neagra între Crăci (bornele 398, 397, 418, 417). Limita de aici cotește spre sud-vest și pe liziera pădurii ajunge pe Dealul Doamnei, cotește spre nord-vest, tot pe limita pădurii până la borna 444 și coboară la pârâul Iadului (borna 445), urmând să urce pe creasta Piciorul Lung, (borna 451). În continuare se coboară pe cumpăna de ape pe limita fondului forestier, se traversează pâraiele Arșița și Gyarfás până la vârful Lunca Bradului (905 m) (bornele 452, 458, 466, 468, 467, 471, 472, 501, 502). Limita coboară pe pârâul Bufantau, urcă și apoi coboară la pârâul Sălard (bornele 482, 505, 485, 491, 490). Din valea Sălardului (borna 484), limita cotește spre sud-vest urcând pe culme pe vârful Hiclean - 1.024m (bornele 484, 485, 489), coboară pe culmea Corbului la borna 2, la pârâul Pescoasa Mare (borna 3), urcă pe culmea Pescoaselor și coboară la pârâul Pescoasa Mică (bornele 28, 38, 39), urcă la vârful Plaiul Borții (1.082 m) (bornele 43, 42). Limita continuă spre nord-vest pe interfluviul dintre bazinul Mureșului și bazinul Iodului, vârful Listeș - 1.062 m, și pe plaiul Iodului până în valea Iodului (bornele 122, 99, 105). Din acest punct limita urcă pe valea Iodului, urmează o culme secundară pe interfluviul stâng Lespedea (bornele 233, 241) și coboară până la pădurea mare (borna 237), de aici la pârâul Costeasa (borna 246). În continuare urcă spre vest pe culme, cotește la sud-vest și urcă la cota 766 m (borna 250), în continuare pe culmea dintre bazinul Mureșului și bazinul Borzia (borna 248). Din piscul Șoimului (borna 10) coboară și traversează pârâul Borzia, la confluența cu Zăpodia Arsura (bornele 7, 8), urcă pe Zăpodia Pleșilor (borna 46) și, după primul afluent, cotește la vest și, urcând pe o culme secundară, ajunge în culmea Făgețel - culmea dintre Valea Mureșului și valea Borzia, sub plaiul Borzia (bornele 51, 52, 65).

Limita vestică pornește de pe culmea dintre valea Mureșului și valea Borzia, coboară pe creasta secundară până la limita pădurii (borna 68) și urmărește limita fondului forestier și un pârâiaș până la râul Mureș (bornele 69, 53, 54, 56), urmărește malul stâng al Mureșului până la confluența cu pârâul Bistra.

Parcul natural Defileul Mureșului are suprafața de 9.156 ha și se află în raza administrativă a comunelor Deda, Răstolița, Lunca Bradului și Stânceni din județul Mureș.

II. Parcul Național Călimani

Limita nordică

Pornește din Pârâul cu Pești de la 3,85 km distanță față de confluența cu râul Dorna -borna silvică 10 UP III, OS Dorna Candrenilor și urcă spre NE pe o culme secundară în vârful de cotă 1653,0 m situat pe interfluviul dintre bazinele hidrografice Pârâul cu Pești și pr. Pietrosu.

Ocolește obârșia pr. Pietrosu prin borna silvică 519 UP I, OS Dorna Candrenilor până la borna silvică 622 UP I, OS Dorna Candreni , aflată pe interfluviul dintre pr. Pietrosu și pr. Mezdrea, de la care coboară în valea Mezdrea prin borna silvică 513 UP I, OS Dorna Candrenilor. Limita continuă amonte 500 m, pe malul drept al pr. Mezdrea , borna silvică 512 UP I, OS Dorna Candrenilor, apoi traversează plaiul Negrișoara prin borna silvică 511 UP I, OS Dorna Candrenilor, coboară în pr.

Bumbul prin borna 499 UP I, OS Dorna Candrenilor, urcă în culmea Piciorul Pantei - borna silvică 490 UP I, OS Dorna Candrenilor, pe care coboară în pârâul Negrișoara la 360 m avale de confluența pr. Podețulcu pr. Negrișoara [IV-1.53.16.6] - borna silvică 492 UP I OS Dorna

Candrenilor. Limita parcului continuă amonte pe pr. Negrișoara până la confluența cu Podețul, iar apoi pe acesta până la borna silvică 480 UP I OS Dorna Candrenilor și urcă pe o culme secundară până în Piciorul Tămău - borna 474 UP I, OS Dorna Candrenilor. De aici, coboară în primul afluent de stânga al pr. Tămău -borna 475 UP I, OS Dorna Candrenilor, îl urmează avale până la confluența cu pr. Tămău, pe care îl va continua până la confluența acestuia cu pr. Mafiei - borna silvică 459 UP I OS Dorna Candrenilor. În continuare, urmărește amonte pr. Maftei -circa 600 m, până în borna silvică 454 UP I, OS Dorna Candrenilor, din care urcă pe interfluviul dintre bazinele hidrografice Maftei și Fundul Negrișoarei -borna silvică 451 UP I, OS Dorna Candrenilor. De aici, limita parcului urmărește culmea secundară ce coboară în pr. Fundul Negrișoarei - borna silvică 434 UP I, OS Dorna Candrenilor, traversează pârâul și urcă pe versantul opus, pe interfluviul dintre pr. Fundul Negrișoarei și pr. Negrești în vârful Bâtea Negrești de cotă 1551,0 m

-borna silvică 435 UP I, OS Dorna Candrenilor. În continuare, urmărește interfluviul până în vârful de cotă 1645,0 m din care coboară spre nord, în pr. Negrești, la confluența din vestul Stâncilor

Doisprezece Apostoli -borna silvică 425 UP I, OS Dorna Candrenilor. De la această confluență, limita parcului urcă pe afluentul de dreapta dinspre nord, până la obârșie și continuă pe interfluviul dintre bazinele pr. Negrișoara și pr. Hârla, prin cota 1642,0 m, până la borna silvică 309 UP I, OS Dorna Candrenilor. Limita traversează apoi pr. Hârla -borna silvică 310 UP I, OS Doma

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Candrenilor, urcă în Piciorul Lucaciului -borna silvică 303 UP I, OS Dorna Candrenilor și coboară în valea Pinteia la confluența acesteia cu principalul afluent de stânga, trecând prin bornele 289, 291, 290, 287 UP I, OS Dorna Candrenilor. Continuă amonte pe valea Pinteia 380 m până la borna silvică 282 UP I, OS Dorna Candrenilor, apoi urcă în înșeuarea dintre culmea Piciorul Lat și Piciorul Scurt -borna silvică 281 UP I, OS Dorna Candrenilor. De aici, continuă spre SV, până la cota 1701,0 m, apoi urmează culmea Piciorul Scurt pe 970 m și coboară la stâna din pr. Hârlea pe care îl urmărește avale circa 500 m până la 450 m nord de confluența Hârlea cu Pârâul cu Pești.

Limita estică

Pornește de la confluența Hârlea cu Pârâul cu Pești și urmărește liziera pădurii până la ieșirea din fondul forestier a pârâului Tăieturilor, până în pr. Păvăluc -borna silvică 239 UP VI, OS Vatra Dornei, coboară pe acesta 230 m, urcă pe culmea dintre pâraiele Păvăluc și Panacul -borna silvică 217 UP VI, OS Vatra Dornei- și coboară pe aceasta din urmă, pe limita fondului forestier, până la confluența Panacul/ Tăieturilor. Urmează avale malul stâng până la confluența cu pr. Roșia -borna silvică 191 UP VI, OS Vatra Dornei- de la care urcă pe culmea dintre pr.

Tăieturilor și pr. Roșia până la borna 187 UP VI, OS Vatra Dornei, coboară pe o culme secundară în pr. Roșia la cota 1295,0 m -borna silvică 188 UP I OS Dorna Candrenilor și urmează aval pr. Roșia până la prima confluență -borna silvică 176 UP VI, OS Vatra Dornei. De la confluență urcă pe interfluviu și ocolește bazinul pr. Pădurețul, trecând prin cota 1657,6 m -borna silvică 177

UP VI, OS Vatra Dornei) și prin stâncăria de la cota 1535,0 m, aflată pe interfluviul dintre pr. Pădurețul și pr. Haita. De aici, limita parcului coboară în valea de la nord de culmea Piscul Calului de 1258,0 m -borna silvică 154 UP VI, OS Vatra Dornei, traversează culmea Piscul Calului și coboară în pr. Haita [IV-1.53.17.2] -borna silvică 135 UP VI, OS Vatra Dornei. Urmărește aval pr. Haita 300 m până la confluența cu primul afluent de dreapta, urcă pe interfluviul dintre pr. Haita și pr. Păltinișul pe culmea Piciorul Paltinu -borna 108 UP V% OS Vatra Dornei apoi coboară în Pârâul Păltinișul la borna silvică 106 UP VI, OS Vatra Dornei, limita urmează amonte pr. Păltinișul circa 250 m -borna silvică 88 UP VI, OS Vatra Dornei, apoi urcă pe culmea Capul Dealului la cota

1692,2 m, trecând prin borna silvică 89 UP VI, OS Vatra Dornei și continuă 500 m spre vest, pe culme, până la borna silvică 77 UP VI, OS Vatra Dornei, din care coboară în pr. Tarnița [IV-1.53.17.2.1.] - borna silvică 73 UP VI, OS Vatra Dornei. În continuare, urmărește avale pr. Tarnița până la confluența cu pârâul Bijilor sau Bâțcelor, -borna silvică 33 UP VI, OS Vatra

Dornei. Urcă pe pârâul Bijilor, trece prin obârșia acestuia și ajunge în Poiana Dumitrei de unde urmărește limita vestică a poienii, până sub Vf. Dumitrei de 1689,0 m. De aici, limita continuă

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

spre SE, pe culme, prin bornele silvice 43 UP VI, OS Vatra Dornei și 311 UP V, OS Vatra Dornei, apoi urmărește limita fondului forestier pe la vest de cota 1697,6 m prin bornele silvice 255, 58, 254, 252, 251, 248, 243 UP V OS Vatra Dornei până în pr. Dumitrele Mare - borna silvică 233 UP V, OS Vatra Dornei. Din acest punct, limita urcă spre est până pe interfluviul drept al pr. Dumitrele Mare - borna silvică 230 UP V, OS Vatra Dornei, pe care îl urmează, mai întâi pe culme și apoi pe limita fondului forestier, până aproape de Vf. Negoitul Românesc de 1883,0 m - borna silvică 208 UP V OS Vatra Dornei. Continuă pe limită de fond forestier prin bornele silvice 209, 227, 211, 200 și 204 UP V OS Vatra Dornei, urmează apoi drumul de carieră până întâlnește interfluviul stâng al pr. Pietricelul pe care coboară în pârâu -borna silvică 173 UP V, OS Vatra Dornei.

Traversează interfluviul dintre pr. Pietricelul și Pârâul Neagra prin cota 1369,0 m și urmează amonte pr. Neagra până la confluența cu pr. Puturos -borna silvică 162 UP V OS Vatra Dornei. De la confluență, limita parcului urcă spre est, pe culme, până la limita fondului forestier cu golul alpin - borna silvică 141 UP V, OS Vatra Dornei, pe care o urmează spre nord până la borna 25 UP VI, OS Vatra Dornei, trecând prin bornele silvice 137, 89, 82, 76, 60, 44 și 26 UP VI, OS Vatra Dornei. De aici, limita parcului continuă pe culme, spre nord, prin bornele silvice 28 UP V, OS Vatra Dornei

și 517 UP V, OS Panaci, apoi coboară la confluența Duruitoarea/ pr. Băuca - borna silvică 503 UP V, OS Panaci. De la confluență, limita parcului urcă la nord de Vf. Piciorul Țiganului de 1701,0 m - borna silvică 380 UP V, OS Panaci prin bornele silvice 604 și 465 UP V, OS Panaci. Din nordul vârfului Piciorul Țiganului de 1701,0 m și până în culmea dintre pâraiele Izvorul Călimani și Secu sau Dealul Lat, limita parcului urmează limita fondului forestier. De aici, limita parcului coboară pe o culme secundară în pârâul Secu și urcă tot pe culme secundară în interfluviul dintre pr. Secu și Voivodeasa pe Culmea Tâlharului, cota 1609,0 m. De aici și până la obârșia pr. Puturos limita parcului corespunde limitei superioare a fondului forestier și trece prin Voivodeasa la cota 1642,2 m. De la obârșia pr. Puturos și până la confluența pr. Steaga/ Ilva Mare [IV-1.35.] limita parcului este dată de limita superioară a jneapănului. În continuare, limita se orientează spre sud și urcă în extremitatea vestică a Poienii Drăguș -borna 318 UP I, OS Lunca Bradului, la limita superioară a fondului forestier pe care o urmează, ocolind pe la sud de Vf. Drăguș de 1768,0 m, până în cumpăna de ape dintre pr. Cucubertul Mare [IV-1.35.2.1.] și pr. Cocoșul pe Culmea Cocoșului, prin bornele silvice 446, 565, 578 și 579 UP II O.S. Lunca Bradului. Continuă spre sud pe cumpăna de ape până la borna silvică 612 UP II, OS Lunca Bradului din care coboară la obârșia pr. Ghilcoșa pe care îl urmează avale până la confluența Ghilcoșa/ Cucubertul.

Limita sudică

Pornește de la confluența Ghilcoșa/Cucubertul și continuă înainte pe pr. Cucubertul până

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

la confluența Cucubertul Mare/ Cucubertul Mic, iar de aici urcă pe interfluviul dintre cele două bazine până la cota 1408,7 m -borna silvică 539 UP II, OS Lunca Bradului. Continuă spre nord pe interfluviul principal dintre bazinele hidrografice Ilișoara Mică [IV-1.35.2.2.] și Cucubertul, până la intersecția cu Piciorul Tăieturii -borna silvică 461 UP II, OS Lunca Bradului, din care coboară spre sud-vest pe Piciorul Tăieturii până la confluența Ilișoara Mică/ Pârâul Rău și urmează avale Ilișoara Mică, circa 300 m -borna silvică 431 UP II, OS Lunca Bradului. Urcă spre nord-vest până în culmea Păltinișoara Mare -borna silvică 430 UP II, OS Lunca Bradului, continuă spre nord-est pe interfluviul dintre bazinele hidrografice Ilișoara Mică și Ilva [IV-1.35.], până în borna silvică 335 UP I, OS Lunca Bradului de sub Pleașa sub Drăguș, apoi coboară la confluența Ilva Mare/ pr. Pietrosul [IV-1.35.1.]. De la confluență, limita continuă, spre nord-vest, pe o culme secundară, până la borna silvică 231 UP I, OS Lunca Bradului, traversează primul afluent pe dreapta prin borna silvică 232 UP I, OS Lunca Bradului și urcă în interfluviul stâng al pârâului Tihul la cota 1539,0 m -borna silvică 200 UP I, OS Lunca Bradului, trecând prin cota 1371,0 m.

Coboară în pr. Tihul la borna silvică 191 UP I, OS Lunca Bradului și urcă pe culme secundară în interfluviul drept la cota 1695,0 m. Din acest punct limita parcului urmărește interfluviul dintre bazinele hidrografice Ciungetul și Tihul prin Culmea Căpățâni până în Vf. Tătarului de 1531,6 m, coboară pe Culmea Tătar la confluența Tihul de Răstolița/ pr. Zăpodia Tătarului, de unde urmează avale pr. Tihul [TV-1.38.2.] până la confluența cu Valea Năruită. Continuă amonte pe Valea Năruită până la prima confluență -borna silvică 30 UP V, OS Răstolița, urcă pe interfluviul din dreapta al văii Năruită până în cumpăna de ape dintre Tihul și Pârâul Mijlociu [IV-1.38.2.1.] - borna silvică 26 UP V, OS Răstolița și coboară pe Dealul Răstoșnea până la confluența Tihul/ Pârâul Mijlociu.

Limita vestică

Pornește de la confluența Tihul/ Pârâul Mijlociu și urcă pe Pârâul Mijlociu până amonte de confluența Pârâului Mijlociu/ Dieciul -borna silvică 259 UP IV, OS Răstolița). În continuare, se orientează spre vest și traversează interfluviul dintre Pârâul Mijlociu și pr.Scurtu prin borna 214 UP IV, OS Răstolița și coboară în pr. Scurtu pe traseul liniei de funicular. Limita continuă amonte pe pr. Scurtu până la borna silvică 207 UP IV OS Răstolița, urcă în Dealul Secului la 1351,0 m și continuă pe interfluviul dintre bazinele hidrografice Pârâul Mijlociu și Bistrița [II-1.] până la aproximativ 200 m sud-est de Vf. Piatra Zurgău din Bistriceiorul Mic 1917 m, trecând prin cota 1428,0 m, Vf. Piciorul Scurt la 1541,6 m, cota 1553,0 m, borna silvică 199 UP IV, OS Răstolița și cota 1710,8 m. De la Piatra Zurgău, continuă pe limita fondului forestier pe la vest de Vf. Aurorul -1835,0 m până în pârâul Colbul, de unde urcă în Muntele Viișoarei de 1802,6 m și

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

continuă pe cumpăna de ape a pârâului Izvorul Prislopului [H-1.24.4.2.], până la borna silvică 108 UP IV, OS Dorna Candrenilor. De aici, coboară în pârâul Zgârciul -borna silvică 105 UP IV, OS Dorna Candrenilor prin bornele silvice 106 și 104 UP IV, OS Dorna Candrenilor, urmează aval pârâul până la borna 100 UP IV, OS Dorna Candrenilor, apoi urcă pe o culme secundară, spre SV, până în culmea dintre pr. Zgârciul și pr. Fundul Zgârciului -borna silvică 99 UP IV, OS Dorna Candrenilor, pentru a coborî în pârâul Zgârciul la borna silvică 90 UP IV, OS Dorna Candrenilor prin bornele silvice 97 și 95 UP IV, OS Dorna Candrenilor. Limita parcului continuă spre sud-sud-est pe o culme secundară până în cota 1613,9 m -borna silvică 89 UP VI, OS Dorna Candrenilor, de unde coboară în pârâul Strănior -borna silvică 69 UP IV, OS Dorna Candrenilor pe care îl urmează avale aproximativ 100 m -borna silvică 63 UP IV, OS Dorna Candrenilor. De aici limita parcului traversează pe culmi secundare interfluviul dintre văile Strănior și Tihu II, trecând prin bornele silvice 61 și 60 UP IV, OS Dorna Candrenilor și continuă până la borna 47 UP IV, OS Dorna Candrenilor, din pr. Tihu II. Din acest punct, limita parcului continuă amonte pe pârâul cu obârșia sub cota 1453,0 m -borna silvică 42 UP IV, OS Dorna Candrenilor, coboară în pr. Gruiul, pe culmi secundare, prin bornele silvice 33, 29, 28, 27 și 25 UP IV, OS Dorna Candrenilor și continuă pe pr. Gruiul până la confluența acestuia cu Izvorul Dornei -borna silvică 324 UP II, OS Dorna Candrenilor. Limita parcului urmează avale Izvorul Dornei până lângă cabana forestieră -borna silvică 329 UP II, OS Dorna Candrenilor, traversează interfluviul dintre bazinele hidrografice Izvorul Dornei și Pârâul Cotit, trecând prin bornele silvice 308 și 303 UP II, OS Dorna Candrenilor, din care coboară în Pârâul Cotit -borna silvică 304 UP III, OS Dorna Candrenilor și îl urmează avale până la borna silvică 300 UP OS Dorna Candrenilor. Limita ocolește bazinul hidrografic al pârâului Daliilor prin bornele silvice 299, 290, 289, 280, 287 și 281 UP III, OS Dorna Candrenilor și coboară în pr. Bârsanilor la borna silvică 282 UP III, OS Dorna Candrenilor. De aici, traversează în pr. Horoava -Ciutei- la borna silvică 273 UP OS Dorna Candrenilor prin bornele silvice 277 și 272. Continuă amonte pe vale circa 300 m până la borna 269 UP III, OS Dorna Candrenilor și traversează interfluviul dintre bazinele hidrografice Dorna și Voroava [XII-1.10.1.1.] prin bornele silvice 253, 251 și 210 UP III, OS Dorna Candrenilor până la borna silvică 211 UP III, OS Dorna Candrenilor din valea Voroava. Continuă amonte pe Voroava circa 600 m -borna silvică 185 UP III, OS Dorna Candrenilor, de unde urcă pe o culme secundară în Piciorul Calului -borna silvică 173 UP III, OS Dorna Candrenilor și coboară în valea Piciorul Calului la borna silvică 174 UP III, OS Dorna Candrenilor. De aici, limita parcului traversează culmea Piciorul Bârsanilor prin bornele silvice 259, 157, 155, 148 până la borna silvică 149 UP III, OS Dorna Candrenilor, aflată în valea de la nord de culmea Piciorul Bârsanilor. Urmează avale pârâul până la confluența cu Prislopul - borna silvică 143 UP III, OS Dorna Candrenilor, continuă amonte pe

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Prislopul până la borna silvică 136 UP III, OS Dorna Candrenilor și urcă în interfluviul dintre

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

bazinele hidrografice Prislop și Fața Prislopului -borna silvică 135 UP III, OS Dorna Candrenilor.

Limita parcului continuă pe culme, spre vest, și coboară la confluența marcată de borna silvică 108

UP III, OS Dorna Candrenilor și urmărește avale pârâul până la confluența cu Fața Prislopului - borna silvică 106 UP III, OS Dorna Candrenilor, aflată amonte de cabana rezervorului de apă. De aici, limita parcului continuă amonte pe Fața Prislopului până la obârșie, urcă pe culme în vârful Ciungilor de 1453,0 m și continuă spre SV circa 250 m, coborând apoi pe linia de pantă maximă în Pârâul cu Pești -borna silvică 10 UP III, OS Dorna Candrenilor unde întâlnește limita nordică.

Analiza factorilor interesați identificați în procesul de realizare a planului de management

Nr. Crt	Instituții, organizații, grupuri de interese pe categorii stabilite pe baza rolului și/sau a interesului în PNDMS+	Rol / interes
	Autorități de mediu, de reglementare și control activități	
1.	Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice	Implementarea politicilor de mediu la nivel național, responsabil pentru sistemul de arii protejate, responsabil pentru fondul forestier național Autoritatea contractantă pentru administrarea PNDMS+
2.	Agenția pentru Protecția Mediului Harghita	Implementarea politicilor de mediu la nivel local
3.	Agenția pentru Protecția Mediului Mureș	Implementarea politicilor de mediu la nivel local
4.	Agenția pentru Protecția Mediului Suceava	Implementarea politicilor de mediu la nivel local
5.	Ministerul Agriculturii - Direcțiile pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală Harghita și Mureș (Direcția Agricolă)	Reglementarea activităților agricole și de dezvoltare rurală
6.	Administrația Națională Apele Române – Administrația Bazinală Mureș - Sistemul de Gospodărire a Apelor Mureș	Administrarea apelor aflate în proprietatea statului, respectiv a albiilor minore, a digurilor și a zonelor de protecție ale cursurilor de apă din bazinul hidrografic al râului Mureș.
7.	Agenția Națională pentru Piscicultură și Acvacultură	Gestionarea resursei piscicole
8.	Administrația Națională Îmbunătățiri Funciare	Îmbunătățiri funciare, administrarea sistemelor de desecare și a construcțiilor aferente
9.	Agenția Domeniilor Statului	Concesionarea terenurilor statului cu destinație agricolă
10.	Agenția Națională pentru Resurse Minerale	Reglementarea activităților de utilizare a resurselor minerale (ape subterane, ape minerale, cariere, balastiere)
11.	Ministerul Dezvoltării Regionale și Turism	Implementarea politicilor la nivel național
12.	Garda Națională de Mediu – Comisariatul Județean Harghita	Inspecție și control din punct de vedere al protecției mediului

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Nr. Crt	Instituții, organizații, grupuri de interese pe categorii stabilite pe baza rolului și/sau a interesului în PNDMS+	Rol / interes
13.	Garda Națională de Mediu – Comisariatul Județean Mureș	Inspecție și control din punct de vedere al protecției mediului
14.	Comisariatul de Regim Silvic și Cinegetic	Inspecție și control în silvicultură și vânătoare Reglementarea managementului forestier în vegetația forestieră din afara fondului forestier.
15.	Inspectoratul de Poliție al Județului Harghita	Ordine publică, urmărire penală, etc.
16.	Inspectoratul de Poliție al Județului Mureș	Ordine publică, urmărire penală, etc.
17.	Inspectoratul de Jandarmi Județean Harghita	Ordine publică
18.	Inspectoratul de Jandarmi Județean Mureș	Ordine publică
Acordarea și controlul plăților pe suprafață		
19.	Agenția de Plăți și Intervenții Agricole (APIA) Harghita	Derulează fondurile europene pentru implementarea măsurilor de sprijin finanțate din Fondul European pentru Garantare în Agricultură (FEAGA)
20.	Agenția de Plăți și Intervenții Agricole (APIA) Mureș	Derulează fondurile europene pentru implementarea măsurilor de sprijin finanțate din Fondul European pentru Garantare în Agricultură (FEAGA)
21.	Agenția de Plăți și Intervenții Agricole (APIA) Suceava	Derulează fondurile europene pentru implementarea măsurilor de sprijin finanțate din Fondul European pentru Garantare în Agricultură (FEAGA)
Autorități ale administrației publice locale		
22.	Consiliul Județean Harghita	Planificarea teritorială și strategică Administrarea drumurilor județene
23.	Consiliul Județean Mureș	Planificarea teritorială și strategică Administrarea drumurilor județene
24.	Instituția Prefectului Județului Harghita	Asigură realizarea intereselor naționale, aplicarea și respectarea Constituției, a legilor, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, a celorlalte acte normative precum și a ordinii publice
25.	Instituția Prefectului Județului Mureș	
26.	Instituția Prefectului Județului Suceava	
27.	Primăria și Consiliul Local Suseni	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
28.	Primăria și Consiliul Local Lăzarea	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Nr. Crt	Instituții, organizații, grupuri de interese pe categorii stabilite pe baza rolului și/sau a interesului în PNDMS+	Rol / interes
29.	Primăria și Consiliul Local Joseni	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
30.	Primăria și Consiliul Local Remetea	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
31.	Primăria și Consiliul Local Toplița	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
32.	Primăria și Consiliul Local Lunca Bradului	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
33.	Primăria și Consiliul Local Voșlobeni	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
34.	Primăria și Consiliul Local Deda	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
35.	Primăria și Consiliul Local Răstolnița	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
36.	Primăria și Consiliul Local Stânceni	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
37.	Primăria și Consiliul Local Ciumani	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
38.	Primăria și Consiliul Local Sovata	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
39.	Primăria și Consiliul Local Ibănești	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
40.	Primăria și Consiliul Local Praid	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
Comunități și grupuri de interese locale și regionale		
41.	Populația locală din PNDMS+ și din imediata vecinătate	Proprietari de terenuri, gestionari și/sau utilizatori de resurse
42.	Pescari	Utilizare resurse piscicole, recreere
43.	Cicliști	Recreere
44.	Reprezentanți mass media	Informare, conștientizare
45.	Biserici, grupuri religioase	Conștientizare
Administrare infrastructură		
46.	CNADNR	Administrarea drumurilor naționale
47.	CFR	Administrarea căilor ferate
48.	Electrica SA	Furnizare energie electrică
49.	Transelectrica (Compania Națională de Transport al Energiei Electrice)	Întreținere rețea din punct de vedere al alimentării cu energie electrică

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Nr. Crt	Instituții, organizații, grupuri de interese pe categorii stabilite pe baza rolului și/sau a interesului în PNDMS+	Rol / interes
Administrare resurse		
50.	Administratori fonduri de vânătoare	Gestionarea fondurilor de vânătoare, managementul faunei de interes cinegetic
51.	Agenția Națională de Resurse Minerale	Gestionarea resurselor minerale
52.	Agenția Națională pentru Piscicultură și Acvacultură	Reglementarea activității de pescuit și acvacultură
53.	Administrația Domeniilor Statului	Gestionarea / concesionarea heleșteelor
54.	Asociația Pescarilor Sportivi Harghita	ONG pescuit sportiv
55.	Asociația Pescarilor Sportivi Mureș	ONG pescuit sportiv
56.	Asociația Județeană a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi	ONG vânătoare și pescuit sportiv
Educație		
57.	Inspectoratul Școlar Harghita	Activități educative
58.	Inspectoratul Școlar Mureș	Activități educative
59.	Inspectoratul Școlar Suceava	Activități educative
60.	Școlile de pe teritoriul PNDMS+ și din imediata vecinătate	Activități educative
Organizații neguvernamentale		
61.	Asociația pentru Protecția Liliiecilor din România	ONG protecția mediului
62.	Societatea Ornitologică Română – Sucursala Harghita	ONG protecția mediului
63.	WWF România	ONG protecția mediului
64.	Asociația pentru Protecția Păsărilor și a Naturii Grupul Milvus	ONG protecția mediului
Universități și alte unități de cercetare		
65.	Universitatea Babes Bolyai Cluj Napoca	Cercetare aplicată

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Nr. Crt	Instituții, organizații, grupuri de interese pe categorii stabilite pe baza rolului și/sau a interesului în PNDMS+	Rol / interes
66.	Muzeul Secuiesc al Ciucului – Miercurea Ciuc	Cercetare aplicată, acțiuni de educație și conștientizare
67.	Universitatea Sapiența – Miercurea Ciuc	Cercetare aplicată
Finanțatori		
68.	Fundații, asociații, instituții ce gestionează fonduri nerambursabile sau sunt interesate în a sprijini activitatea PNDMS+	Sprijin pentru activități de conservare, educație, conștientizare și ecoturism, responsabilitate socio-economică

Anexa 3

Corespondența între habitatele de interes comunitar, habitatele conform clasificării din România și asociațiile vegetale din PNDMS+.

	Tip habitat Natura 2000	Tip habitat România	Asociații vegetale
1	3220 - Vegetație herbacee de pe malurile râurilor montane	R5416 Comunități sud-est carpatice de izvoare și pâraie cu <i>Saxifraga stellaris</i> , <i>Chrysosplenium alpinum</i> și <i>Philonotis seriata</i>	<i>Chrysosplenio alpini - Saxifragetum stellaris</i> Pawl. et Walas 1949 (Syn.: <i>Philonotido – Saxifragetum stellaris</i> Boșcaiu 1971, <i>Epilobio anagallidifolii – Saxifragetum alpini</i> Rejmánek et Rejmánková 1979); <i>Swertio punctate – Saxifragetum stellaris</i> Coldea (1995-1996) 199
		R5418 Comunități sud-est carpatice fontinale cu <i>Philonotis seriata</i> și <i>Caltha laeta</i>	<i>Philonotido – Calthetum laetae</i> (Krajina 1933) Coldea 1991 (Syn.: <i>Calthetum laetae</i> Krajina 1933, <i>Calthetum palustris</i> Borza 1963 n.n.
		R5420 Comunități sud-est carpatice fontinale cu <i>Cardamine opizii</i>	<i>Cardaminetum opizii</i> Szafer et al. 1923
		R5423 Comunități sud-est carpatice de izvoare și pâraie cu <i>Carex remota</i> și <i>Caltha laeta</i>	<i>Carici remotae – Calthetum laetae</i> Coldea (1972) 1978
2	3260 - Cursuri de apă din zonele de câmpie, până la cele montane, cu vegetație din <i>Ranunculion fluitantis</i> și <i>Callitricho-Batrachion</i>	R2208 Comunități danubiene cu <i>Ranunculus aquatilis</i> și <i>Hottonia palustris</i>	<i>Hottonietum palustris</i> Tüxen 1937 <i>Callitrichetum palustris</i> (Dihoru 1975) Burescu 1999
3	4060 - Tufărișuri alpine și boreale	R3108 Tufărișuri sud-est carpatice de ienupăr pitic (<i>Juniperus sibirica</i>)	<i>Campanulo abietinae – Juniperetum</i> Simon 1966 (Syn.: <i>Juniperetum nanae</i> Soó 1928, <i>Juniperetum sibiricae</i> Rațiu 1965, <i>Vaccinio-Juniperetum communis</i> Kovács 1979, <i>Junipereto-Vaccinietum</i> Pușcaru et al. 1956 n.n.)
4	4070* - Tufărișuri cu <i>Pinus mugo</i> și <i>Rhododendron myrtifolium</i> ;	R3105 Tufărișuri sud-est carpatice de jneapăn (<i>Pinus mugo</i>) cu smirdar (<i>Rhododendron myrtifolium</i>)	<i>Rhododendro myrtifolii-Pinetum mugi</i> Borza 1959, em.Coldea 1995 (Syn <i>Pinetum mugi carpaticum</i> auct. rom., <i>Calamagrostio villosae – Pinetum mugi</i> Sanda et Popescu 2002)
5	6150 - Pajiști boreale și alpine pe substrat silicios;	R3602 Pajiști sud-est carpatice de coarnă (<i>Carex curvula</i>) și <i>Primula minima</i>	<i>Primulo-Caricetum curvulae</i> Br.-Bl. 1926 em. Oberd.1957 (Syn.: <i>Caricetum curvulae</i> Brockm.-Jer.1907)

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Tip habitat Natura 2000	Tip habitat România	Asociații vegetale
	R3603 Pajiști sud-est carpatice de părul porcului (<i>Juncus trifidus</i>) și <i>Oreochloa disticha</i>	<i>Oreochloa – Juncetum trifidi</i> Szafer et al. 1927 (Syn.: <i>Juncetum trifidi</i> Buia et al. 1962; <i>Rhododendro – Juncetum trifidi</i> Resmeriță 1975; <i>Junceto trifidi – Vaccinietum</i> Resmeriță 1975)
	R3604 Pajiști sud-est carpatice de părușcă (<i>Festuca supina</i>) și <i>Potentilla ternata</i>	<i>Potentillo chrysocraspedae -Festucetum airoidis</i> Boșcaiu 1971(Syn.: <i>Festucetum supinae</i> Domin 1933; <i>Potentillo (tenatae) – Festucetum supinae</i> Boșcaiu 1971; <i>Antennario Festucetum sudeticae</i> Dihoru 1975; <i>As. Festuca supina-Nardus stricta</i> Șerbănescu 1939; <i>As. Festuca supina</i> Pușcaru et al. 1959; <i>Festuca supina Deschampsia flexuosa Vaccinium myrtillus</i> Pușcaru et al. 1959; <i>Festuca supina-Festuca rubra fallax</i> Pușcaru et al. 1959; <i>Festucetum supinae</i> Vicol et al. 1971; <i>Festucetum supinae subalpinae</i> Sillinger 1933)
	R3615 Tufărișuri pitice sud-est carpatice de sălcii alpine (<i>Salix herbacea</i>)	<i>Salicetum herbaceae</i> Br.Bl. 1913
	R6301 Comunități sud-est carpatice chionofile cu <i>Arenaria biflora</i>	<i>Arenarietum biflorae</i> Voik 1976
	R6302 Comunități sud-est carpatice chionofile cu <i>Polytrichum sexangularis</i>	<i>Polytrichetum sexangularis</i> Br.-Bl. 1926
	R6303 Comunități sud-est carpatice chionofile cu <i>Luzula alpinopilosa</i>	<i>Luzuletum alpino-pilosae</i> Br.-Bl. 1926 (Syn.: <i>Luzuletum spadicae</i> Br.-Bl. 1926 <i>retezaticum</i> Borza 1934)
	R6304 Comunități sud-est carpatice chionofile cu <i>Ranunculus crenatus</i> și <i>Soldanella pusilla</i>	<i>Soldanello pusillae – Ranunculetum crenati</i> (Borza 1931) Boșcaiu 1971 (Syn.: <i>Soldanello pusillae – Plantaginetum gentianoides</i> Resmeriță 1976; <i>Agrostetum alpinae – Gnaphalietum supini</i> Resmeriță 1975); <i>Soldanello hungaricae – Ranunculetum crenati</i> Coldea 1985 (Syn.: <i>Agrosteto alpinae – Ranunculetum crenati</i> Resmeriță 1975)
	R6305 Comunități sud-est carpatice chionofile cu <i>Gnaphalium supinum</i> și <i>Nardus stricta</i>	<i>Nardo – Gnaphalietum supini</i> Bartsch 1940 (Syn.: <i>Nardo-Geetum montani</i> Boșcaiu 1970)
	R6306 Comunități sud-est carpatice chionofile cu <i>Poa supina</i> și <i>Cerastium cerastioides</i>	<i>Poo supinae – Cerastietum cerastoides</i> (Söry 1954) Oberd. 1957, <i>Poo supinae – Cerastietum cerastoides chrysosplenietosum alpinae</i> Coldea 1985

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

	Tip habitat Natura 2000	Tip habitat România	Asociații vegetale
6	6230* - Pajiști montane de <i>Nardus</i> bogate în specii pe substraturi silicioase;	R3608 Pajiști sud-est carpatice de <i>Scorzonera rosea</i> și <i>Festuca nigrescens</i>	<i>Scorzonero roseae</i> – <i>Festucetum nigricantis</i> (Pușcaru et al. 1956) Coldea 1978 (Syn.: <i>Festucetum rubrae fallax</i> Pușcaru et al. 1956; <i>Festucetum rubrae montanum</i> Csürös et Resmeriță 1960)
		R3609 Pajiști sud-est carpatice de țăpoșică (<i>Nardus stricta</i>) și <i>Viola declinata</i>	<i>Viola declinatae</i> – <i>Nardetum</i> Simon 1966 (Syn.: <i>Nardetum strictae montanum</i> Resmeriță et Csürös 1963, <i>Nardetum strictae alpinum</i> Buia et al. 1962, <i>Nardetum alpigenum austro – carpaticum</i> Borza 1959).
7	6410 - Pajiști cu <i>Molinia</i> pe soluri calcaroase, turboase sau argiloase (<i>Molinion caeruleae</i>)	R3710 Pajiști dacice de <i>Molinia caerulea</i>	<i>Junco-Molinietum</i> Preising 1951 ex Klapp 1954 <i>Molinio-Salicetum rosmarinifoliae</i> Magyar ex Soó 1933
		R3711 Pajiști dacice de <i>Nardus stricta</i> și <i>Molinia caerulea</i>	<i>Nardo-Molinietum</i> Gergely 1958
8	6430 Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la câmpie și din etajul montan până în cel alpin	R3701 Comunități sud-est carpatice de buruienișuri înalte cu <i>Aconitum tauricum</i>	<i>Aconietum taurici</i> Borza 1934 ex Coldea 1990 (Syn.: <i>Aconietum taurici retezetense</i> Borza 1934)
		R3702 Comunități sud-est carpatice de buruienișuri înalte cu <i>Adenostyles alliaria</i> și <i>Doronicum austriacum</i>	<i>Adenostylo-Doronicetum austriaci</i> Horvat 1956 (Syn.: <i>Adenostyletum alliariae banaticum</i> Borza 1946)
		R3703 Comunități sud-est carpatice de buruienișuri înalte cu <i>Cirsium waldsteinii</i> și <i>Heracleum sphondylium</i> ssp. <i>transilvanicum</i>	<i>Cirsio waldsteinii Heracleetum transsilvanici</i> Pawl. et Walas 1949 ((Syn.: <i>Cardueto Heracleetum palmati</i> Beldie 1967; <i>Heracleetum palmati</i> auct. rom.)
		R3706 Comunități sud-est carpatice de buruienișuri înalte cu <i>Petasites kablikianus</i>	<i>Petasitetum kablikianii</i> Szafer, Kulcz. et Pawl. 1926 (Syn.: <i>Petasitetum glabrati</i> Morariu 1943)
		R3707 Comunități sud-est carpatice de buruienișuri înalte cu <i>Telekia speciosa</i> și <i>Petasites hybridus</i>	<i>Telekio-Petasitetum hybridi</i> (Morariu 1967) Resmeriță et Rațiu 1974 (Syn.: <i>Petasitetum hybridi</i> auct. rom., <i>AegopodioPetasitetum hybridi</i> auct. rom., <i>Telekio-Petasitetum albae</i> Beldie 1967; <i>Petasitetum albae</i> Dihoru 1975, <i>PetasitetoTelekietum speciosae</i> Morariu 1967); <i>Telekio</i> – <i>Filipenduletum</i> Coldea 1996, <i>Telekio speciosae</i> – <i>Aruncetum dioici</i> Oroian 1998

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

	Tip habitat Natura 2000	Tip habitat România	Asociații vegetale
		R3708 Comunități daco-getice cu <i>Angelica sylvestris</i> , <i>Crepis paludosa</i> și <i>Scirpus sylvaticus</i>	Angelico – Cirsietum oleracei R. Tx. 1937, Scirpetum sylvatici Ralski 1931 emend. Schwich 194
		R3714 Comunități daco-getice cu <i>Filipendula ulmaria</i> , <i>Geranium palustre</i> și <i>Chaerophyllum hirsutum</i>	Filipendulo – Geranietum palustris W. Koch 1926, Chaerophyllo hirsuti – Filipenduletum Niemann et al. 1973
9	6440 Pajiști aluviale din <i>Cnidion dubii</i>	R3716 Pajiști danubiano-pontice de <i>Poa pratensis</i> , <i>Festuca pratensis</i> și <i>Alopecurus pratensis</i>	Poetum pratensis Răv., Căzac. et Turenschi 1956, Ranunculo repentis- Alopecuretum pratensis Ellmauer 1933, Agrostideto-Festucetum pratensis Soó 1949
		R3715 Pajiști danubian-panonice de <i>Agrostis stolonifera</i>	Agrostetum stoloniferae (Ujvarosi 1941) Burduja 1956
		R3712 Comunități dacice cu <i>Deschampsia caespitosa</i> și <i>Agrostis stolonifera</i>	Agrostio stoloniferae – Deschampsietum caespitosae Ujvarosi 1947
10	6510 - Pajiști de altitudine joasă (<i>Alopecurus pratensis</i> <i>Sanguisorba officinalis</i>);	R3802 Pajiști daco-getice de <i>Arrhenatherum elatius</i>	Arrhenatherum elatioris Br.-Bl. ex Scherrer 1925
11	6520 - Fânețe montane;	R3801 Pajiști sud-est carpatice de <i>Trisetum flavescens</i> și <i>Alchemilla vulgaris</i>	Cerastio holosteoidis – Trisetum flavescens Sanda et Popescu 2001 (Poo – Trisetum flavescens auct. rom. non Knapp 1951), Trisetetum flavescens (Schröter) Brockmann 1907
12	7230 - Mlaștini alcaline;	R5405 Mlaștini sud-est carpatice eutrofe cu <i>Carex flava</i> și <i>Eriophorum latifolium</i>	Carici flavae – Eriophoretum latifolii Soó 1944
		R5406 Mlaștini sud-est carpatice eutrofe cu <i>Carex flava</i> și <i>Blysmus compressus</i>	Carici flavae – Blysmetum compressi Coldea 1997
		R5413 Mlaștini sud-est carpatice mezoeutrofe cu <i>Carex davalliana</i>	Caricetum davallianae Dutoit 1924
		R5414 Mlaștini sud-est carpatice eumezotrofe cu <i>Schoenus nigricans</i>	Orchido – Schoenetum nigricantis Oberd. 1957 (Syn.: Schoenetum nigricantis Pop et al. 1962; Schoeneto-Armerietum barcensis Morariu 1967)
13	7240* - Formațiuni pioniere alpine din <i>Caricion bicoloris-atrofuscae</i> ;	*Acesta este de fapt 7140 dacă a fost găsit cu R5403 Turbării sud-est carpatice, mezo-oligotrofe cu <i>Carex rostrata</i> și <i>Sphagnum recurvum</i>	

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

	Tip habitat Natura 2000	Tip habitat România	Asociații vegetale
14	8220 - Versanți stâncoși cu vegetație chasmofitică pe roci silicioase;	R6210 Comunități sud-est carpatice pe stânci silicioase cu <i>Asplenium trichomanes ssp. trichomanes</i> și <i>Poa nemoralis</i>	<i>Asplenio trichomani – Poëtum nemoralis</i> Boșcaiu 1971 (Syn.: <i>Asplenio(trichomanesbivalens) – Poetum nemoralis</i> Boșcaiu (1970) 1971, <i>Poëtum nemoralis semenicensis</i> Borza 1946) <i>Asplenio – Poetum nemoralis veronicetosum bachofenii</i> .(Borza 1959) Boșcaiu 1971)
15	8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis;	R6501 Peșteri	-
16	9110 - Păduri de fag de tip <i>Luzulo Fagetum</i> ;	R4102 Păduri sud-est carpatice de molid (<i>Picea abies</i>), fag (<i>Fagus sylvatica</i>) și brad (<i>Abies alba</i>) cu <i>Hieracium rotundatum</i>	<i>Hieracio rotundati – Abietetum</i> (Soó 1962) Täuber
		R4107 Păduri sud-est carpatice de fag (<i>Fagus sylvatica</i>) și brad (<i>Abies alba</i>) cu <i>Vaccinium myrtillus</i>	-
		R4110 Păduri sud-est carpatice de fag (<i>Fagus sylvatica</i>) cu <i>Festuca drymeia</i>	<i>Festuco drymeiae- Fagetum</i> Morariu et al. 1968.
17	9130 - Păduri de fag de tip <i>Asperulo-Fagetum</i> ;	R4118 Păduri dacice de fag (<i>Fagus sylvatica</i>) și carpen (<i>Carpinus betulus</i>) cu <i>Dentaria bulbifera</i>	<i>Carpino - Fagetum</i> Paucă 1941
		R4119 Păduri dacice de fag (<i>Fagus sylvatica</i>) și carpen (<i>Carpinus betulus</i>) cu <i>Carex pilosa</i>	<i>Carpino - Fagetum</i> Paucă 1941
		R4120 Păduri moldave mixte de fag (<i>Fagus sylvatica</i>) și tei argintiu (<i>Tilia tomentosa</i>) cu <i>Carex brevicollis</i>	<i>Tilio – Corydali –Fagetum</i> Dobrescu et Kovacs 1973, <i>Galio schultesii–Fagetum</i> (Burduja et al.1972) Chifu et Ștefan 1994
	9170- Păduri de stejar cu carpen de tip <i>Galio-Carpinetum</i> -	R4123 Păduri dacice de gorun (<i>Quercus petraea</i>), fag (<i>Fagus sylvatica</i>) și carpen (<i>Carpinus betulus</i>) cu <i>Carex pilosa</i>	
		R4128 Păduri geto-dacice de gorun (<i>Quercus petraea</i> , cu <i>Dentaria bulbifera</i>	
18	9180* - Păduri din <i>Tilio-Acerion</i> pe versanți abrupti, grohotișuri și ravene;	R4117 Păduri sud-est carpatice de frasin (<i>Fraxinus excelsior</i>), paltin (<i>Acer pseudoplatanus</i>) și ulm (<i>Ulmus glabra</i>) cu <i>Lunaria rediviva</i>	<i>Acereto – Fraxinetum</i> Paucă 1941
19	91E0 * Păduri aluviale cu <i>Alnus glutinosa</i> și <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	R4401 Păduri sud-est carpatice de anin alb (<i>Alnus incana</i>) cu <i>Telekia speciosa</i>	<i>Telekio speciosae-Alnetum incanae</i> Coldea (1986) 1991

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

	Tip habitat Natura 2000	Tip habitat România	Asociații vegetale
20	91V0 - Păduri dacice de fag (Symphyto-Fagion);	R4101 Păduri sud-est carpatice de <i>molid (Picea abies)</i> , <i>fag (Fagus sylvatica)</i> și <i>brad (Abies alba)</i> cu <i>Pulmonaria rubra</i>	Pulmonario rubrae – Fagetum (Soó 1964) Täuber 1987
		R4104 Păduri sud-est carpatice de <i>fag (Fagus sylvatica)</i> și <i>brad (Abies alba)</i> cu <i>Pulmonaria rubra</i>	Pulmonario rubrae – Fagetum (Soó 1964) Täuber 1987
		R4109 Păduri sud-est carpatice de <i>fag (Fagus sylvatica)</i> cu <i>Symphytum cordatum</i>	Symphyto cordati – Fagetum Vida 1959
21	9410 - Păduri acidofile de Picea abies din regiunea montana (Vaccinio-Piceetea);	R4203 Păduri sud-est carpatice de <i>molid (Picea abies)</i> cu <i>Soldanella hungarica</i>	Soldanello majori – Piceetum Coldea et. Wagner 199
		R4205 Păduri sud-est carpatice de <i>molid (Picea abies)</i> cu <i>Oxalis acetosella</i>	Hieracio rotundati – Piceetum Pawl. et Br. Bl. 1939
		R4206 Păduri sud-est carpatice de <i>molid (Picea abies)</i> și <i>brad (Abies alba)</i> cu <i>Hieracium rotundatum</i>	Hieracio rotundati – Piceetum Pawl. et Br. Bl. 1939
		R4207 Păduri sud-est carpatice de <i>molid (Picea abies)</i> și <i>brad (Abies alba)</i> cu <i>Hylocomium splendens</i>	Hieracio rotundati – Piceetum Pawl. et Br. Bl. 1939
		R4208 Păduri sud-est carpatice de <i>molid (Picea abies)</i> și <i>brad (Abies alba)</i> cu <i>Luzula sylvatica</i>	Hieracio rotundati – Piceetum Pawl. et Br. Bl. 1939 (Luzulo sylvaticae Piceetum Wraber 1953)
		R4214 Păduri sud-est carpatice de <i>molid (Picea abies)</i> și <i>fag (Fagus sylvatica)</i> cu <i>Hieracium rotundatum</i>	Hieracio rotundati – Abietum (Borhidi 1974) Coldea 1991
22	91D0* - Turbării cu vegetație forestieră.	R4412 Rariști sud-est carpatice de tinoave de <i>molid (Picea abies)</i> și/sau <i>pin silvestru (Pinus sylvestris)</i>	Sphagno – Piceetum Hartm. 1942

Anexa 4

Densitatea populației pe județe în localitățile din PNDMS+

Județ	Localitate	Populație nr. loc.	Suprafață (ha)	Densitate (populație/km ²)
Mureș	Brâncovenești	4060	8722	46,5
	Chiheru de Jos	1566	11519	13,6
	Deda	4388	7745	56,7
	Eremitu	4093	8292	49,4
	Gurghiu	6239	12657	49,3
	Hodac	5142	9773	52,6
	Ibănești	4286	31267	13,7
	Lunca Bradului	2108	31015	6,8
	Răstolița	1876	26582	7,1
	Rușii-Munți	2218	4275	51,9
	Sovata	10593	15960	66,4
	Stânceni	1479	12476	11,9
	Vătava	1980	16880	11,7
	Harghita	Bilbor	2698	22686
Borsec		2766	6143	45,0
Cârța		2788	7994	34,9
Ciumani		4479	9541	46,9
Corbu		1498	17073	8,8
Dănești		2234	6336	35,3
Ditrău		5919	11368	52,1
Mun. Gheorgheni		20168	22051	91,5
Joseni		5836	22321	26,1
Lăzarea		3627	8156	44,5
Praid		6926	18046	38,4
Remetea		6366	10773	59,1
Sândominic		6382	15129	42,2
Sărmaș		4006	6930	57,8
Subcetate		1901	5166	36,8
Suseni		5291	22294	23,7
Suceava		Toplița	16129	33770
	Tulgheș	3256	24396	13,3
Suceava	Vărșag	1663	7792	21,3
	Voșlăbeni	1991	5628	35,4
	Dorna Candrenilor	3055	14767	20,7
Suceava	Panaci	2311	13802	16,7

**Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe**

Județ	Localitate	Populație nr. loc.	Suprafață (ha)	Densitate (populație/km ²)
	Poiana Stampei	2297	21166	10,9
	Șaru Dornei	4239	23532	18,0
BN	Bistrița Bârgăului	4442	20007	22,2

^(*) Anuarul Statistic al României 2015 (INS-Tempo online)/prelucrare GIS

Anexa 5

Calendarul evenimentelor care se organizează în mod regulat în fiecare an în județul Harghita

Data	Eveniment	Loc de desfășurare
1 6. ianuarie	Comemorarea Siculicidiului	Siculeni
2 Februarie	Obiceiuri de carnaval	Se sechimbă de la an la an
3 Mai	Zilele Rromilor	Sânsimion
4 Mai	Festivalul teatrului pentru copii	Feliceni
5 Sfârșitul lui mai	Festivalul Narciselor	Vlăhița
6 Mai-iunie	Pelerinajul de Rusalii	Șumuleu
7 Sfârșitul lui iunie	Festivalul folcloric "Miorița"	Toplița
8 Iulie	Festivalul Muzicii Vechi	Miercurea-Ciuc
9 Iulie	Festivalul celor O Mie de Fete Secuience	Miercurea-Ciuc - Șumuleu
10 21-27 iulie	Tabăra de dansuri populare Ghimeș	Lunca de Jos
11 1 August	Comemorarea de la Pasul Niergeș	Pasul Casinului (Niergeș)
12 August	Tabăra de creație internațională	Lăzarea
13 3-10 august	Târgul de ceramică din Corund (Arcio)	Corund (Arcio)
14 August	Întâlnirea fanfarelor	Praid
15 August	Zilele orașului	Miercurea-Ciuc
16 August	Festivalul lăutarilor	Miercurea-Ciuc
17 August	Festivalul dansului popular pentru copii "Botorka"	Bălan
18 Sfârșitul lui septembrie	Festivalul ceangăiesc	Ghimeș
19 Sfârșitul lui octombrie	Festivalul folcloric de la Subcetate	Subcetate
20 Noiembrie	Tabăra de creație populară	Lăzarea

Fișele speciilor și habitatelor

Fișa habitatului 6430

Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la câmpie și din etajul montan până în cel alpin

<p>Denumire "scurtă", Caracteristici principale</p>	<p>Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile, buruienișuri înalte</p> <p>Structură: Specii caracteristice și edificatoare: <i>Telekia speciosa, Petasites hybridus, Angelica sylvestris, Cirsium oleraceum, Geranium palustre, Scirpus sylvaticus, Filipendula ulmaria, Chaerophyllum hirsutum.</i> Alte specii importante ale habitatului: <i>Aruncus dioicus, Equisetum maximum, Cirsium oleraceum, Chaerophyllum hirsutum, Impatiens noli-tangere, Pulmoraria rubra, Anthriscus nitida, Symphytum officinale, Carduus personata, Rumex obtusifolius, Alliaria petiolata, Urica dioica, Aegopodium podagraria, Geranium robertianum, Galium aparine, Lamium maculatum, Mycelis muralis, Chelidonium majus, Glechoma hederacea, Chaerophyllum aromaticum, Geum urbanum, Campanula rapunculoides, Carduus crispus, Anthriscus sylvestris, Rubus caesius, Silene dioica, Cruciata laevipes, Eupatorium cannabinum, Poa trivialis, Galeopsis tetrahit, Silene alba, Achillea distans, Heracleum sphondylium, Myosotis scorpioides, Scirpus sylvaticus, Angelica archangelica, Crepis paludosa, Juncus articulatus, Ligularia sibirica, Polemonium caeruleum, Trollius europaeus, Crisium canum, C. oleraceum, Scirpus sylvaticus, Deschampsia caespitosa, Impatiens noli-tangere, Agrostis stolonifera, Equisetum palustre, Lychnis flos-cuculi, Lysimachia vulgaris, Epilobium hirsutum, Senecio fluviatilis, Lamium album, Lysimachia punctata, Lythrum salicaria, Aconitum lycoctonum (A. vulparia), A. napellus, Geranium sylvaticum, Trollius europaeus, Adenostyles alliariae, Cicerbita alpina, Digitalis grandiflora, Calamagrostis arundinacea.</i></p> <p>Condiții ecologice: Acest tip de habitat întrunește comunități higrofile și nitrofile de ierburi înalte, de-a</p>
---	--

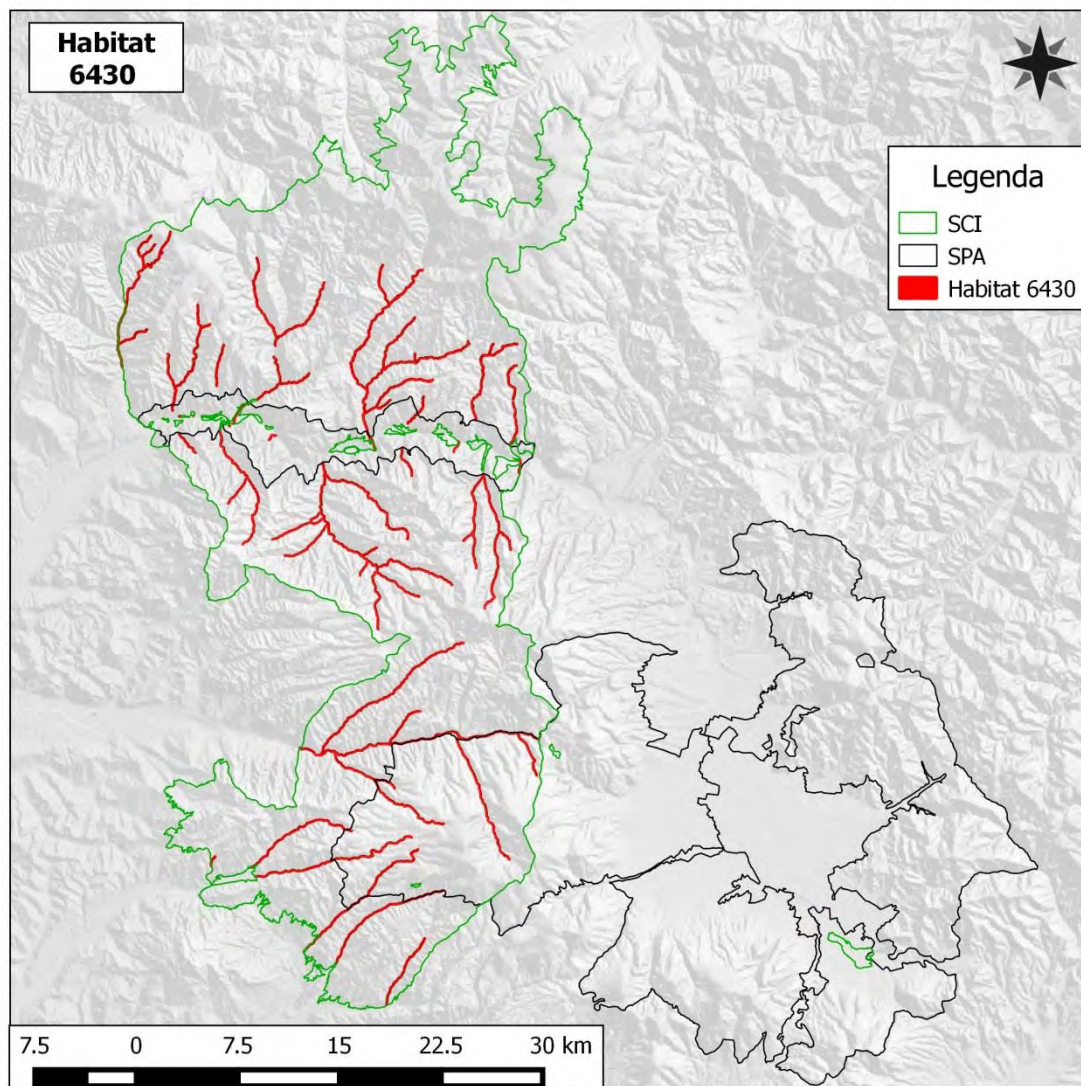
Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

	<p>lungul cursurilor de apă și lizierelor forestiere, aparținând ordinelor <i>Glechometaliahederaceae</i> și <i>Convolvulialasepium</i> (<i>Senecionfluviatilis</i>, <i>Aegopodionpodagrariae</i>, <i>Convolvulionsepium</i>, <i>Filipendulion</i>) și comunități de ierburi perene înalte higrofile din etajul montan până în cel alpin, aparținând clasei <i>Betulo-Adenostyletea</i>.</p> <p>Cele de la altitudini joase se găsesc în locuri umede, din lungul văilor colinare și montan inferioare, din Transilvania, Muntenia, Moldova, iar comunitățile de ierburi perene înalte higrofile din etajul montan se găsesc în toți Carpații. Prezintă minim 75% zone deschise în starea de conservare favorabilă.</p>
Măsuri de management	<ul style="list-style-type: none"> • Interzicerea efectuării de noi amenajări hidrotehnice sau pentru îmbunătățiri funciare care să ducă la scăderea nivelului de apă freatică și de suprafață (desecări, drenări, etc) • Menținerea modului tradițional de utilizare a pajiștilor. În acest caz se practică două - trei tăieri pe sezon: prima la începutul verii (iunie), a doua în luna august, iar în unele locuri, mai ales pajiștile ameliorate, iarba se taie încă o dată, în toamnă • În acele parcele de fâneța 6430 unde s-a constatat prezența speciei prioritare <i>Angelica palustris</i>, la a doua cosire, se va lăsa necosită o bandă de 1m de jur împrejurul parcelei. • Vegetația uscată din zonele de pe suprafața acestui habitat sau de pe parcelele agricole limitrofe lui se va îndepărta doar prin cosire (nu este permisă incendierea). • Interzicerea pășunatului cu ovine. Pășunatul cu bovine este permis numai sub 1 UVM/ha. • Interzicerea depozitării gunoiului în habitatele de acest tip. • Amenajarea căilor de comunicație (drumuri de pământ, șosele, căi ferate, etc) sa va face doar la marginea habitatelor de acest tip evitându-se fragmentarea lor. • Amenajarea locurilor de campare doar în afara acestui tip de habitat. • Este permisă refacerea pajiștilor prin supraînsamânțare, folosindu-se doar specii din compoziția naturală a acestui tip de habitat.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

	<ul style="list-style-type: none"> •Amplasarea căilor de scos apropiat în afara acestui tip de habitat •Respectarea căilor de scos apropiat la recoltarea masei lemnoase. •Respectarea aplatării și mărimii platformelor primare la recoltarea masei lemnoase.
--	---

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Fișa habitatului 6510

Pajiști de altitudine joasă (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)

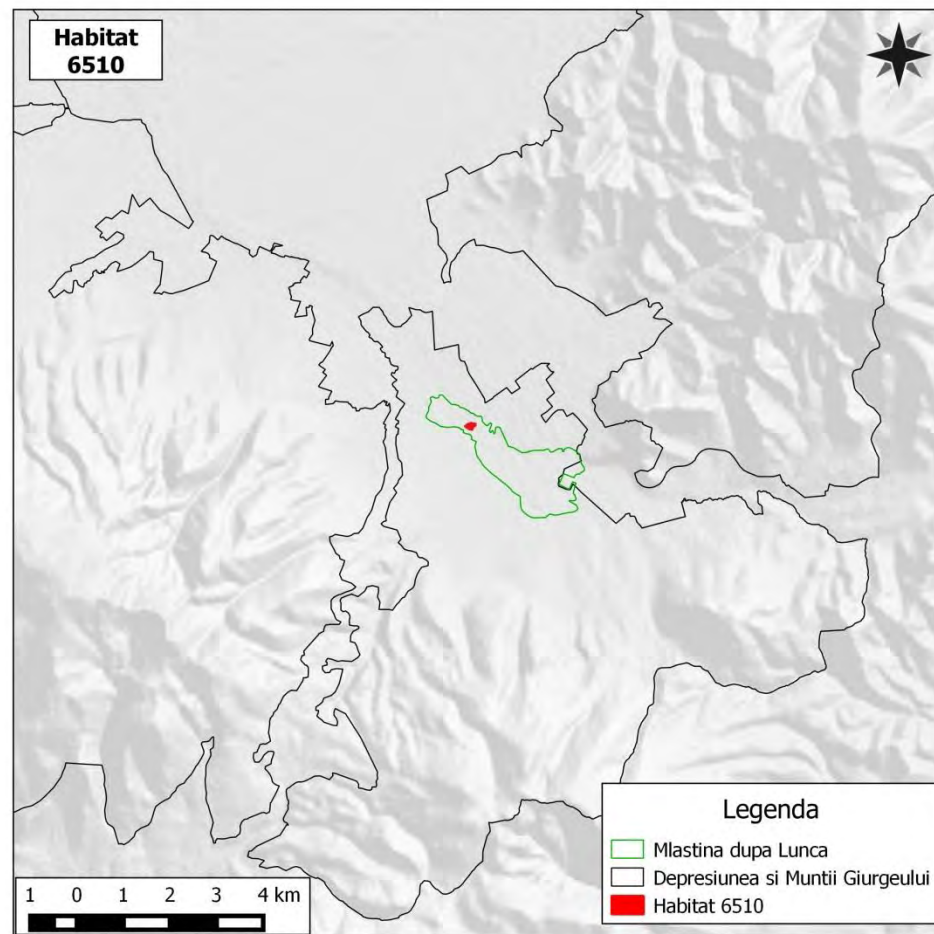
<p>Denumire "scurtă", Caracteristici principale</p>	<p>Pajiști cu <i>Sanguisorba officinalis</i></p> <p>Structură: Specii caracteristice și edificatoare: <i>Arrhenatherum elatius</i>, <i>Trisetum flavescens subsp. flavescens</i>, <i>Pimpinella major</i>, <i>Centaurea jacea</i>, <i>Crepis biennis</i>, <i>Knautia arvensis</i>, <i>Tragopogon pratensis</i>, <i>Daucus carota</i>, <i>Leucanthemum vulgare</i>, <i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>, <i>Campanula patula</i>, <i>Leontodon hispidus</i>, <i>L. nudicaulis</i>, <i>Linum bienne</i>, <i>Malva moschata</i></p> <p>Condiții ecologice: Fânețe bogate în specii, pe soluri slab până la moderat fertilizate, din zona de câmpie până în etajul submontan, aparținând alianțelor <i>Arrhenatherion</i> și <i>Brachypodio-Centaureion nemoralis</i>. Aceste pajiști exploatare extensiv sunt bogate în plante cu flori și nu sunt cosite înainte ca gramineele să înflorească și după aceea, numai o dată sau de două ori pe an. Există subtipuri umede până la uscate. Dacă practicile de exploatare devin intensive, cu utilizarea abundentă a îngrășămintelor, diversitatea speciilor scade rapid.</p>
<p>Măsuri de management</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Interzicerea efectuării de noi amenajări hidrotehnice sau pentru îmbunătățiri funciare care să ducă la scăderea nivelului de apă freatică și de suprafață (desecari, drenări, etc). • Menținerea modului tradițional de utilizare a pajiștilor. În acest caz se practică una - două tăieri pe sezon: prima la începutul verii (iunie), a doua (mai rar) în luna august. • În acele parcele de fâneață 6510 unde s-a constatat prezența speciei prioritare <i>Angelica palustris</i>, la a doua cosire, se va lăsa necosită o bandă de 1m de jur împrejurul parcelei. • Vegetația uscată din zonele de pe suprafața acestui habitat sau de pe parcelele agricole limitrofe lui se va îndepărta doar prin cosire (nu este permisă incendierea).

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

	<ul style="list-style-type: none"> • Interzicerea pășunatului cu ovine. Pășunatul cu bovine este permis numai sub 1 UVM/ha. • Interzicerea depozitării gunoiului în habitatele de acest tip. • Amenajarea cailor de comunicație (drumuri de pământ, șosele, cai ferate, etc) sa va face doar la marginea habitatelor de acest tip evitandu-se fragmentarea lor. • Este permisă refacerea pajiștilor prin supraînsămânțare, folosindu-se doar specii din compoziția naturală a acestui tip de habitat.
--	--

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureşului Superior și ariile naturale protejate anexe

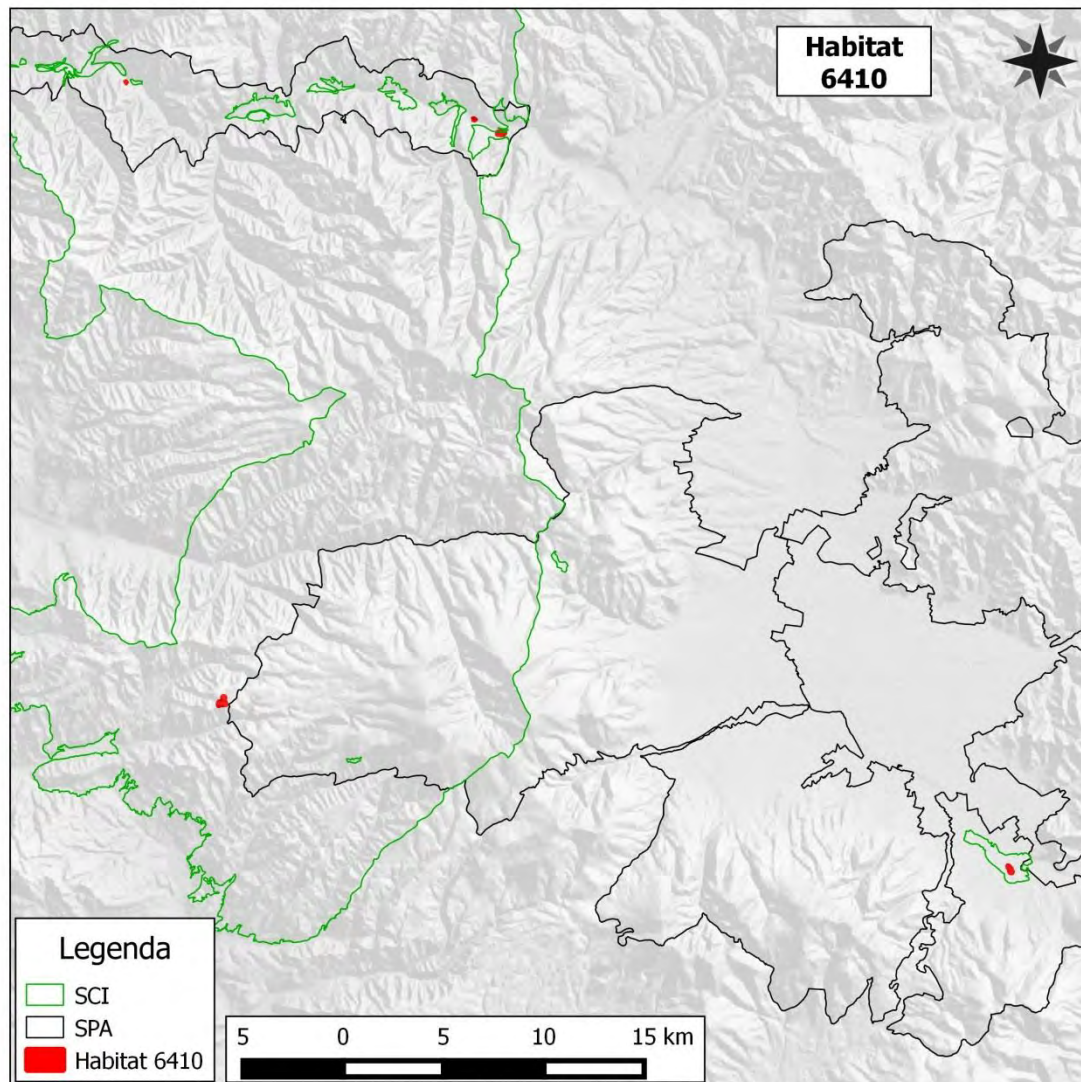

Fișa habitatului 6410

Pajiști cu *Molinia* pe soluri calcaroase, turboase sau argiloase (*Molinion caeruleae*)

<p>Denumire ”scurtă”, Caracteristici principale</p>	<p>Pajiști cu <i>Molinia</i></p> <p>Structură: Specii caracteristice și edificatoare: <i>Molinia caerulea</i>, <i>Juncus artatus</i>, <i>Serratula tinctoria</i>, <i>Peucedanum rochelianum</i>, <i>Juncus conglomeratus</i> și <i>Salix rosmarinifolia</i>, <i>Angelica sylvestris</i>, <i>Cirsium rivulare</i>, <i>Succisa pratensis</i>, <i>Stachys officinalis</i>, <i>Gentiana pneumonanthe</i>, <i>Galium boreale</i>, <i>Carex ovalis</i>, <i>Parnassia palustris</i>, <i>Lathyrus pratensis</i>, <i>Gladiolus imbricatus</i>, <i>Stellaria graminea</i>.</p> <p>Condiții ecologice: Pajiști cu <i>Molinia</i> din zona de câmpie până în etajul montan, pe soluri mai mult sau mai puțin umede și sărace în nutrienți (azot, fosfor). Acestea s-au format în urma unei exploatare extensive, ce implică uneori un cosit întârziat spre sfârșitul anului, sau corespund unui stadiu de deteriorare a mlaștinilor de turbă drenate. În unele regiuni, aceste pajiști sunt în contact direct cu comunități de <i>Nardetalia</i>. În pajiștile cu <i>Molinia</i> de pe văile râurilor se observă o tranziție către alianța <i>Cnidion dubii</i>.</p>
<p>Măsuri de management</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Menținerea compoziției naturale. •Interzicerea pășunatului cu ovine. Pășunatul cu bovine este permis numai sub 1 UVM/ha. •Menținerea modului tradițional de utilizare a pajiștilor, în acest caz cosirea o singură dată pe an, spre sfârșitul sezonului. •Vegetația uscată din zonele de pe suprafața acestui habitat sau de pe parcelele agricole limitrofe lui se va îndepărta doar prin cosire (nu este permisă incendierea). •Interzicerea efectuării de noi amenajări hidrotehnice sau pentru îmbunătățiri funciare care să ducă la scăderea nivelului de apă freatică și de suprafață (desecări, drenări, etc). •Este permisă refacerea pajiștilor prin supraînsămânțare, folosindu-se doar specii din compoziția naturală a acestui tip de habitat.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

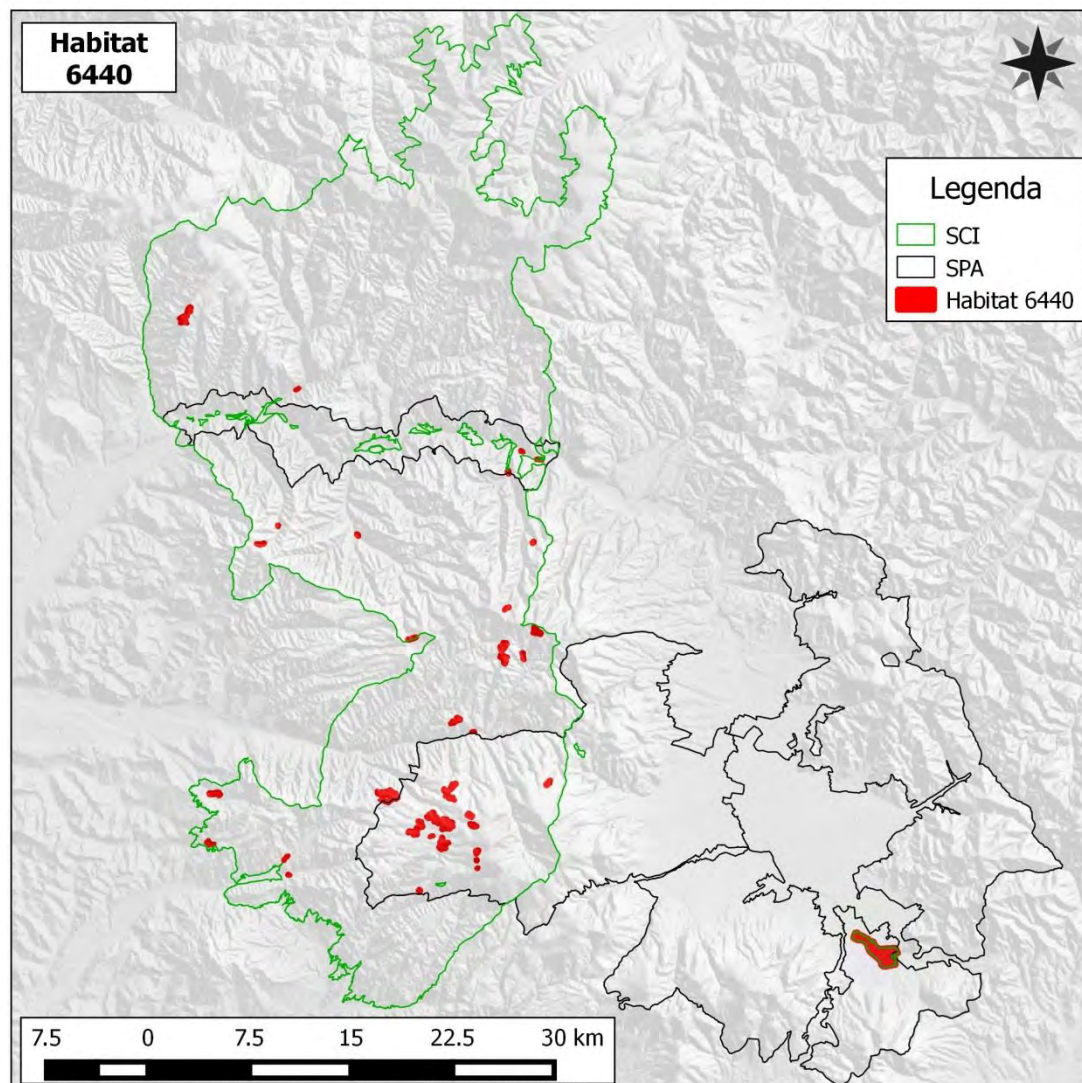
Fișa habitatului 6440
Pajiști aluviale din *Cnidion dubii*

<p>Denumire ”scurtă”, Caracteristici principale</p>	<p>Pajiști aluviale din <i>Cnidion dubii</i></p> <p>Structură: Specii caracteristice și edificatoare: <i>Cnidium dubium</i> (<i>C. venosum</i>), <i>Agrostis stolonifera</i>, <i>Deschampsia caespitosa</i>, <i>Viola persicifolia</i>, <i>Scutellaria hastifolia</i>, <i>Allium angulosum</i>, <i>Gratifolia officinalis</i>, <i>Carex praecox</i>, <i>Juncus atratus</i>, <i>Lythrum virgatum</i>, <i>Phleum pratense</i>, <i>Festuca pratensis</i>, <i>Poa trivialis</i>, <i>P. palustris</i>, <i>Ranunculus acris</i>, <i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Trifolium pratense</i>, <i>Briza media</i>, <i>Lathyrus pratensis</i>, <i>Cynosurus cristatus</i>, <i>Holcus lanatus</i>, <i>Cirsium canum</i>.</p> <p>Condiții ecologice: Pajiști aluviale cu regim natural de inundare aparținând alianței <i>Cnidion dubii</i>, în condiții climatice continentale până la subcontinentale. Acesta este un habitat de tranziție între pajiștile higrofile și cele xerofile, ce acoperă arii restrânse. Literatura de specialitate din țara noastră nu consemnează nici o asociație din al. <i>Cnidion dubii</i> (în sens strict) și nici una dintre asociațiile descrise în Europa centrală nu se regăsesc în România (și de altfel, nici în Ungaria). Totuși, este posibil ca pajiștile umede cu <i>Cnidium</i> să fi dispărut ca urmare a îndiguirilor, regularizărilor cursurilor de apă, eutrofizării, etc. Pe de altă parte, o serie de autori consideră – din rațiuni nomenclaturale - pe <i>Agrostion stoloniferae</i> ca sinonim cu <i>Cnidion dubii</i> sau <i>Deschampsion caespitosae</i>. De fapt, același habitat, în sens strict ecologic, este prezent și la noi, și în Europa centrală, existența habitatelor de pajiști aluviale în România și importanța conservării lor fiind de necontestat. De aceea, habitatul 6440 a fost luat în considerare, ca tip de stațiune, dar cu asociațiile prezente la noi, încadrate în <i>Agrostion stoloniferae</i>.</p>
<p>Măsurile de management</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Interzicerea efectuării de noi amenajări hidrotehnice sau pentru îmbunătățiri funciare care să ducă la scăderea nivelului de apă freatică și de suprafață (desecri, drenări, etc). • Menținerea modului tradițional de utilizare a pajiștilor. În acest caz se practică două - trei tăieri pe sezon: prima la începutul verii (iunie), a doua în luna august, iar în unele locuri, mai ales pajiștile ameliorate, iarba se taie încă o dată, în toamnă. • În acele parcele de fâneață 6440 unde s-a constatat prezența speciei prioritare <i>Angelica palustris</i>, la a

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

	<p>doua cosire, se va lăsa necesită o bandă de 1m de jur împrejurul parcelei.</p> <ul style="list-style-type: none"> •Vegetația uscată din zonele de pe suprafața acestui habitat sau de pe parcelele agricole limitrofe lui se va îndepărta doar prin cosire (nu este permisă incendierea). •Interzicerea pășunatului cu ovine. Pășunatul cu bovine este permis numai sub 1 UVM/ha •Interzicerea depozitării gunoiului în habitatele de acest tip. •Amenajarea cailor de comunicație (drumuri de pământ, șosele, cai ferate, etc) sa va face doar la marginea habitatelor de acest tip evitandu-se fragmentarea lor. •Este permisă refacerea pajiștilor prin suprainsămânțare, folosindu-se doar specii din compoziția naturală a acestui tip de habitat.
--	---

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Fișa habitatului 7230
Mlaștini alcaline

<p>Denumire ”scurtă”, Caracteristici principale</p>	<p>Mlaștini alcaline</p> <p>Structură: Specii caracteristice și edificatoare: <i>Campylium stellatum</i>, <i>Drepanocladus cossonii</i>, <i>D. revolvens</i>, <i>Cratoneuron commutatum</i>, <i>Acrocladium cuspidatum</i>, <i>Ctenidium molluscum</i>, <i>Fissidens adianthoides</i>, <i>Bryum pseudotriquetrum</i>, <i>Carex davalliana</i>, <i>C. flava</i>, <i>C. lepidocarpa</i>, <i>C. hostiana</i>, <i>C. panicea</i>, <i>Eriophorum latifolium</i>, <i>Schoenus nigricans</i>, <i>Schoenus ferrugineus</i>, <i>Juncus subnodulosus</i>, <i>Scirpus cespitosus</i>, <i>Eleocharis quinqueflora</i>.</p> <p>Condiții ecologice: Zone umede ocupate în cea mai mare parte de comunități de rogozuri scunde și mușchi bruni, care formează turbă sau tuf, dezvoltate pe soluri permanent saturate cu apă, cu aport de apă bogată în baze, adesea calcaroasă, de origine soligenă sau topogenă și cu pânza freatică la nivelul substratului sau puțin deasupra sau dedesubtul acestuia. Atunci când se produce, formarea turbei este infra-acvatică. Rogozurile scunde calcifile și alte <i>Cyperaceae</i> domină de obicei comunitățile mlaștinilor, care aparțin de <i>Caricion davallianae</i>, caracterizate de obicei printr-un covor evident de “mușchi bruni” format de <i>Campylium stellatum</i>, <i>Drepanocladus cossonii</i>, <i>D. revolvens</i>, <i>Cratoneuron commutatum</i>. Mlaștinile bogate în baze adăpostesc specii spectaculoase, specializate, cu distribuție strict restrânsă la astfel de stațiuni. Acestea se numără printre habitatele care au suferit cel mai grav declin. Sunt practic dispărute în câteva regiuni și grav periclitare în majoritatea regiunilor.</p>
<p>Măsuri de management</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Interzicerea efectuării de noi amenajări hidrotehnice sau pentru îmbunătățiri funciare care să ducă la scăderea nivelului de apă freatică și de suprafață (desecri, drenări, etc). • Utilizarea substanțelor chimice în agricultură, pe terenurile învecinate, doar în conformitate cu Ghidul de Bune Practici Agricole. • Interzicerea cositului.

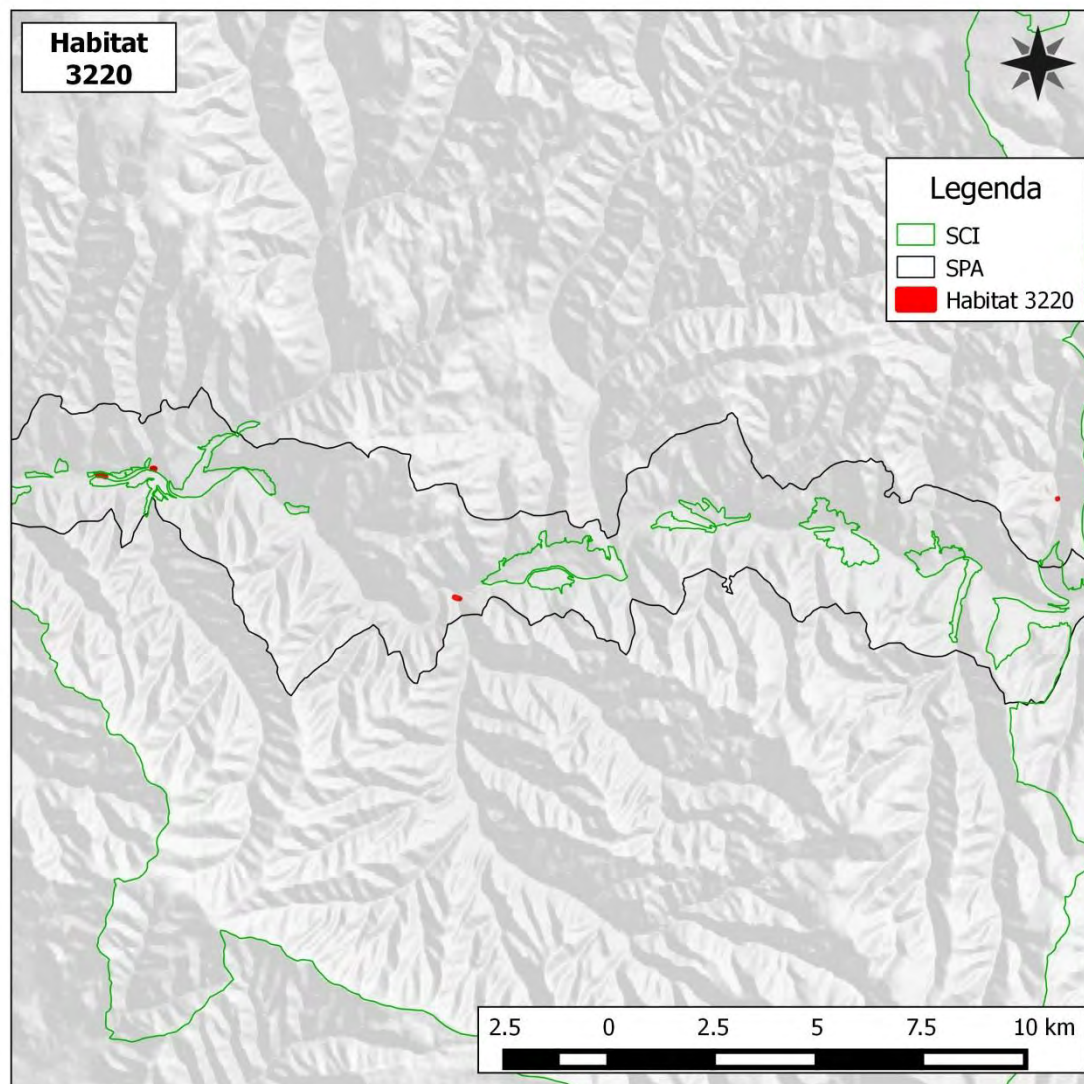
Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

	<ul style="list-style-type: none"> •Interzicerea pășunatului. •Interzicerea depozitării gunoiului în habitatele de acest tip. •Amenajarea căilor de comunicație (drumuri de pământ, șosele, căi ferate, etc) sa va face doar în afara habitatelor de acest tip.
--	--

Fișa habitatului 3220
Vegetație herbacee de pe malurile râurilor montane

<p>Denumire ”scurtă”, Caracteristici principale</p>	<p>Vegetație herbacee de pe malurile râurilor montane</p> <p>Structură: Specii caracteristice și edificatoare: <i>Chrysosplenium alpinum</i>, <i>Ch. alternifolium</i>, <i>Saxifraga stellaris</i>, <i>Philonotis seriata</i>, <i>Swertia punctata</i>, <i>Caltha palustris</i> („<i>C. laeta</i>”), <i>Calamagrostis pseudophragmites</i>, <i>Cardamine opizii</i>, <i>Ligularia sibirica</i>, <i>Brachythecium rivulare</i>, <i>Carex remota</i>, <i>Doronicum carpaticum</i>, <i>Cratoneuron commutatum</i>, <i>Cardamine amara</i>, <i>Saxifraga aizoides</i>, <i>Dryas octopetala</i>, <i>Epilobium alsinifolium</i>, <i>E. palustre</i>, <i>E. dodonaei</i>, <i>Silene pusilla</i>, <i>Chaerophyllum hirsutum</i>, <i>Stellaria nemorum</i>, <i>Viola biflora</i>, <i>Deschampsia caespitosa</i>, <i>Aconitum tauricum</i>, <i>Ranunculus repens</i>, <i>Agrostis stolonifera</i>, <i>Elymus repens</i>, <i>Juncus effusus</i>.</p> <p>Condiții ecologice: Habitatul cuprinde vegetația iubitoare de umiditate din lungul pâraielor din munții înalți. Substratul este umed dar pietros, format din pietrișurile și grohotișurile din patul albiei acestor torenți alpini. Sezonul de vegetație este foarte scurt (cam două luni pe an) din cauza dezghețului foarte târziu. Clima: temperatura medie anuală de 5,6-8,0 °C; precipitații de 800–925 mm. Solurile caracteristice sunt hidrisoluri mezobazice, cu profil scurt, bine aprovizionate cu apă, pH = 5–6.</p>
<p>Măsuri de management</p>	<p>Menținerea actuală a regimului hidrologic al habitatelor și interzicerea oricărei lucrări de drenaj, desecare, taluzare și regularizare de mal.</p> <p>Depozitarea resturilor de exploatare doar în afara acestui tip de habitat.</p> <p>Accesul la apă a animalelor domestice doar în locuri special amenajate și delimitate corespunzător</p>

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Fișa habitatului 6150

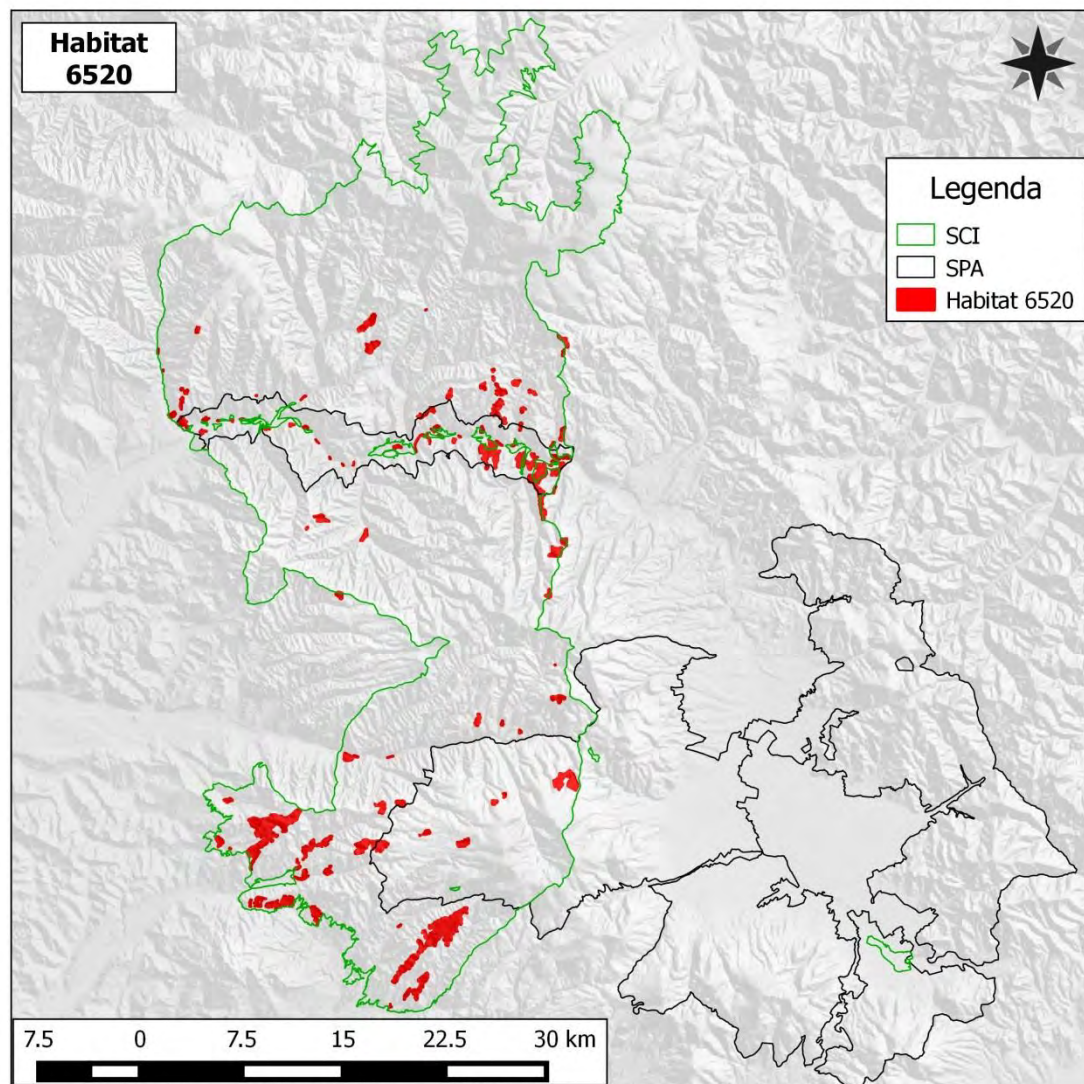
Pajiști boreale și alpine pe substrat silicios

Denumire "scurtă", Caracteristici principale	Pajiști boreale și alpine pe substrat silicios Structură: Specii caracteristice și edificatoare: Juncus trifidus, Carex bigelowii, C. curvula Condiții ecologice: altitudini cuprinse între 1800–2500 m. Sunt în general pajiști alpine și subalpine, chionofile
Măsuri de management	<ul style="list-style-type: none"> •Nu este cazul: Habitatul NU a fost identificat/cartat/analizat în teritoriul vizat de proiect.

Fișa habitatului **6520**
Fânețe montane

<p>Denumire ”scurtă”, Caracteristici principale</p>	<p>Fânețe montane</p> <p>Structură: Specii caracteristice și edificatoare: <i>Poa pratensis, Trisetum flavescens Festuca rubra, Agrostis capillaris, Lotus corniculatus Heracleum sphondylium, Carum carvi, Polygonum bistorta, Silene dioica, S. vulgaris, Campanula glomerata, Salvia pratensis, Anthoxanthum odoratum, Trollius europaeus, Primula elatior, Chaerophyllum hirsutum, Alchemilla spp..</i></p> <p>Condiții ecologice: Se întâlnesc atât pe locuri plane cât și pe versanții slab până la moderat înclinați din etajul montan (600 m alt.-1300 m alt.) cu temperaturi medii anuale de 6°C-7°C și precipitații medii de 700 mm-1200 mm/an. Solurile sunt slab acide, moderat umede, bogate în substanțe nutritive, dezvoltate pe șisturi cristaline și conglomerate.</p>
<p>Măsurile de management</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Cosirea de 2-3 ori pe an; •Restricționarea utilizării fertilizatorilor chimici care pot induce succesiunea spre un alt tip de habitat. Se poate utiliza azot, până la 150 kg/ha •Pentru combaterea speciilor invazive se vor utiliza metode mecanice (Interzicerea utilizării erbicidelor). •Vegetația uscată din zonele de pe suprafața acestui habitat sau de pe parcelele agricole limitrofe lui se va îndepărta doar prin cosire (nu este permisă incendierea).

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

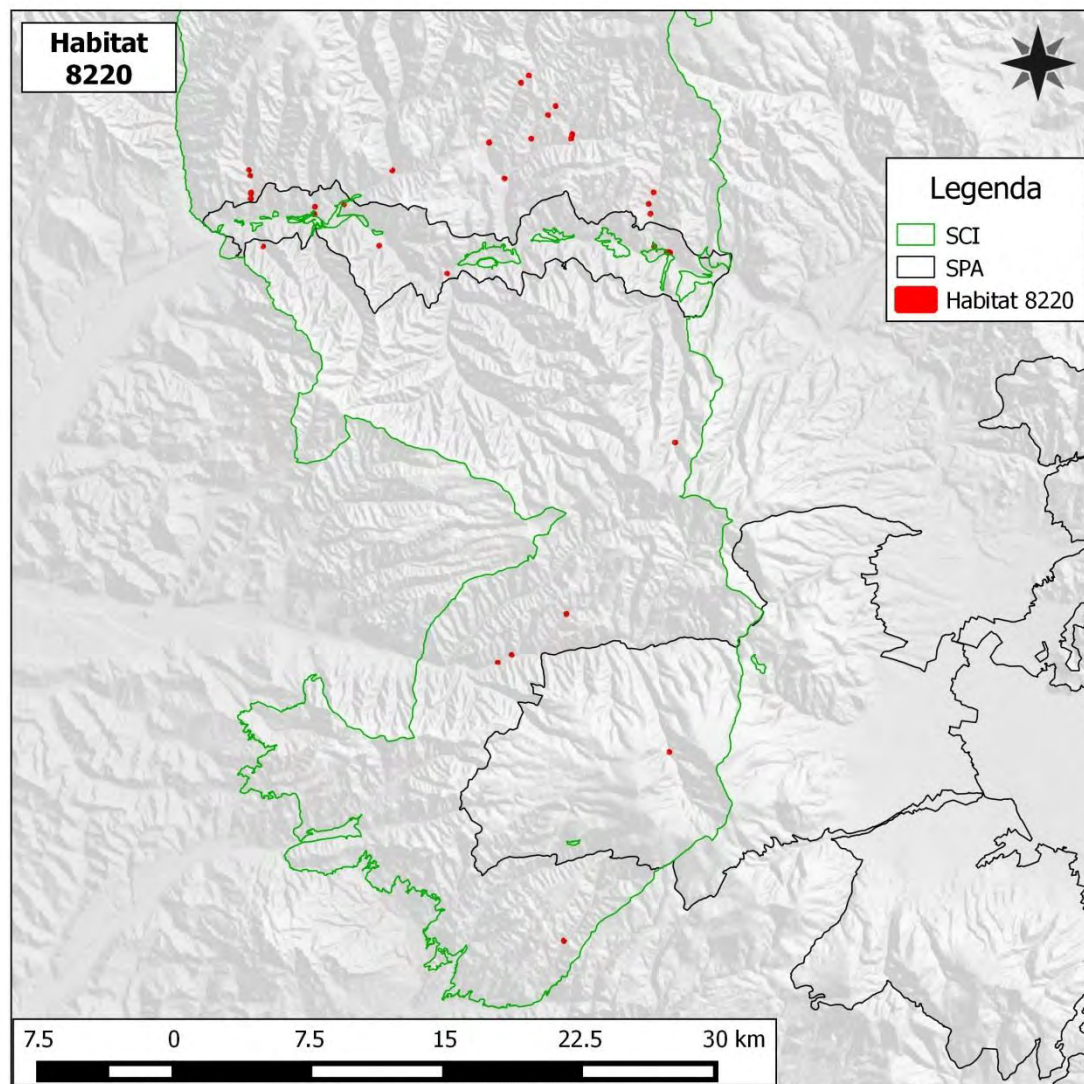

Fișa habitatului 8220
Versanți stâncoși silicatici cu vegetație casmofitică

<p>Denumire ”scurtă”, Caracteristici principale</p>	<p>Versanți stâncoși silicatici cu vegetație casmofitică</p> <p>Structură: Specii caracteristice și edificatoare: <i>Poa nemoralis</i>, <i>Asplenium trichomanes</i> ssp. <i>trichomanes</i>, <i>Jovibarba heuffelii</i>, <i>Saxifraga cuneifolia</i>, <i>Asplenium adulterinum</i>, <i>Veronica bachofenii</i>, <i>Dianthus henteri</i>, <i>Galium kitaibelianum</i>, <i>Asplenium viride</i>, <i>Asplenium ruta-muraria</i>, <i>Saxifraga paniculata</i>, <i>Sedum hispanicum</i>, <i>Moehringia muscosa</i>, <i>Polypodium vulgare</i>, <i>Cystopteris fragilis</i>, <i>Valeriana tripteris</i>, <i>Asplenium septentrionale</i>, <i>Sedum maximum</i>, <i>Epilobium collinum</i>. Specii endemice: <i>Silene nutans</i> ssp. <i>dubia</i>, <i>Thymus comosus</i>.</p> <p>Condiții ecologice: În regiunea montană ocupă suprafețe aflate la altitudini cuprinse între 1640-1680 m, cu temperaturi medii anuale de 2,5°C și precipitații medii de 1250 mm/an. Relieful constă în stânci supuse unei alterări mai puternice iar substratul este format din șisturi cristaline, cu pH=5,8-7-5.</p>
<p>Măsuri de management</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Amenajarea traseelor turistice doar în afara acestui tip de habitat

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

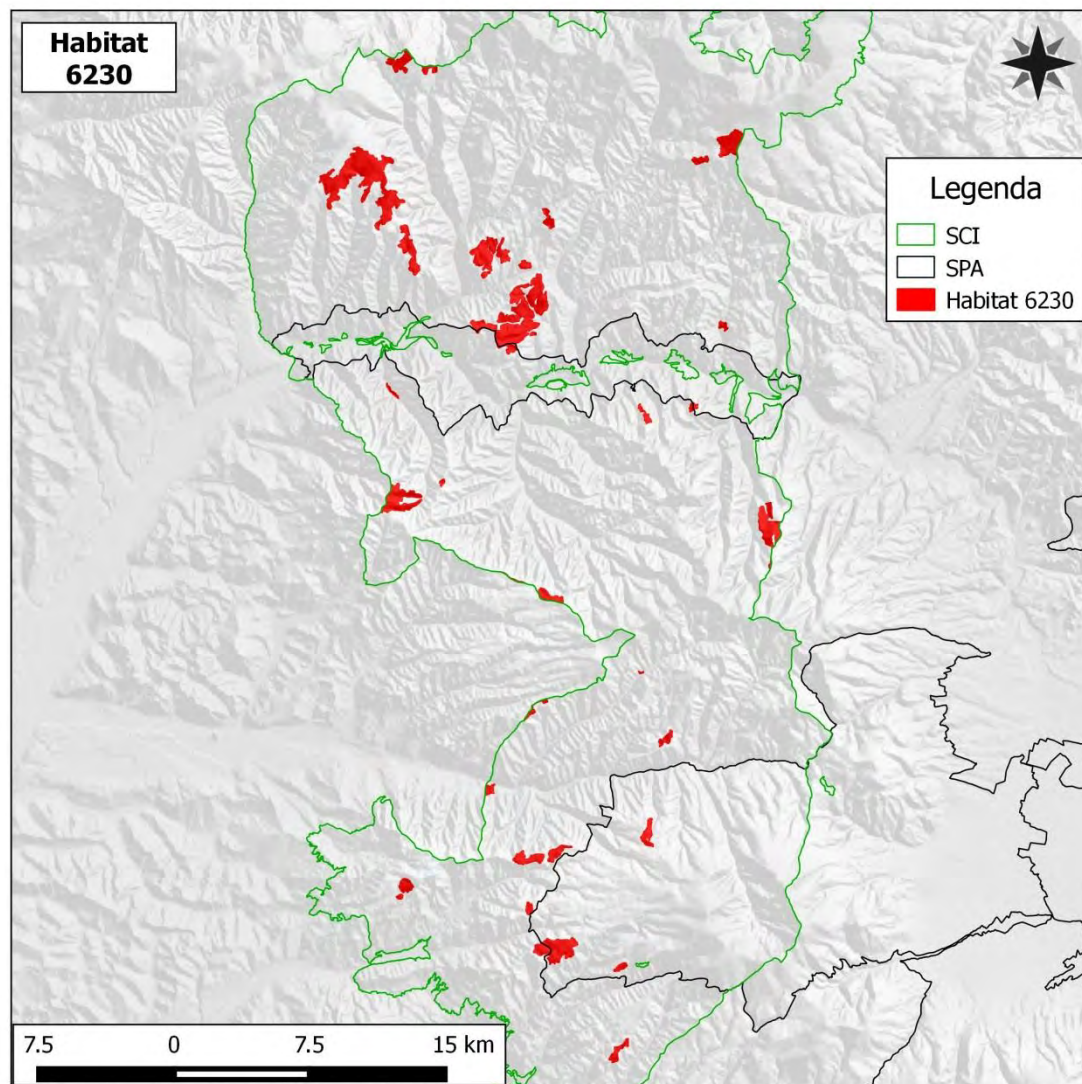

Fișa habitatului 6230 *

Pajiști montane de *Nardus* bogate în specii, pe substrat silicioase

<p>Denumire ”scurtă”, Caracteristici principale</p>	<p>Pajiști montane de <i>Nardus</i> bogate în specii, pe substrat silicioase</p> <p>Structură: Specii caracteristice și edificatoare: <i>Agrostis capillaris</i>, <i>Festuca rubra</i>, <i>Nardus stricta</i>, <i>Potentilla erecta</i>, <i>Viola declinata</i>, <i>Antennaria dioica</i>, <i>Danthonia decumbens</i>, <i>Genista tinctoria ssp. tinctoria</i>, <i>Veronica officinalis</i>, <i>Polygala vulgaris</i>, <i>Hieracium pilosella</i>, <i>Viola canina</i>, <i>Plantago lanceolata</i>, <i>Luzula campestris</i>, <i>Carex pallescens</i>, <i>Campanula serrata</i>, <i>Carlina vulgaris ssp. vulgaris</i>, <i>Trifolium dubium</i>, <i>Luzula multiflora</i>, <i>Geum montanum</i>.</p> <p>Condiții ecologice: Habitatul este reprezentat de pajiști permanente secundare de <i>Nardus stricta</i> (țepoșica), ale căror fitocenoze vegetează în diferite condiții staționale și care au o plasticitate ecologică mare, ceea ce imprimă habitatului o mare heterogenitate structurală.</p>
<p>Măsuri de management</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Întreținerea pajiștilor prin cosit și pășunat. •Pășunatul sub 1 UVM/ha. •Restricționarea utilizării fertilizatorilor, în special al celor chimici care pot induce succesiunea spre un alt tip de habitat. Se poate utiliza azot, până la 150 kg/ha.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Fișa habitatului 7240*
Formațiuni pioniere alpine din Caricion bicoloris-atrofuscae.

Denumire "scurtă", Caracteristici principale	Formațiuni pioniere alpine. Structură: Specii caracteristice și edificatoare: <i>Carex rostrata</i> , <i>Carex echinata</i> , <i>Carex nigra</i> și <i>Sphagnum recurvum</i> Condiții ecologice: Zone umede din zona montana, altitudini 650-2100 m, aflate în diferite stadii de înmlăștinare
---	---

Măsuri specifice de conservare

Nu este cazul

Fișa habitatului 7110*
Turbării active.

Denumire "scurtă", Caracteristici principale	Turbării active. Structură: Specii caracteristice și edificatoare: <i>Eriophorum vaginatum</i> și <i>Sphagnum recurvum</i> Condiții ecologice: Zone umede ocupate în cea mai mare parte de comunități de rogozuri scunde și mușchi bruni, care formează turbă sau tuf, dezvoltate pe soluri permanent saturate cu apă, cu aport de apă bogată în baze, adesea calcaroasă, de origine soligenă sau topogenă și cu pânza freatică la nivelul substratului sau puțin deasupra sau dedesubtul acestuia.
---	--

Măsuri specifice de conservare

- Nu este cazul

Fișa habitatului 3260
Cursuri de apă din zonele de câmpie, până la cele montane,
cu vegetație din *Ranunculion fluitantis* și *Callitricho-Batrachion*

Denumire "scurtă",	<p>Cursuri de apă din zona de câmpie până în etajul montan, cu vegetație submersă sau natantă din <i>Ranunculion fluitantis</i> și <i>Callitricho-Batrachion</i> (nivel scăzut al apei în timpul verii) sau mușchi acvatici</p>
Caracteristici principale	<p>Structură:</p> <p>Specii acvatice submerse: <i>Ranunculus aquatilis</i>, <i>Hottonia palustris</i>, <i>Myriophyllum verticillatum</i>, <i>Ceratophyllum demersum</i></p> <p>Strat natant: <i>Lemna minor</i>, <i>L. trisulca</i>, <i>Hydrocharis morsus-ranae</i>, <i>Wolffia arrhiza</i>, <i>Salvinia natans</i>, <i>Spirodela polyrhiza</i>.</p> <p>Specii edificatoare: <i>Ranunculus aquatilis</i>, <i>Hottonia palustris</i>, <i>Polygonum amphibium</i>.</p> <p>Specii caracteristice: <i>Ranunculus aquatilis</i>, <i>Hottonia palustris</i>, <i>Polygonum amphibium</i>, <i>Potamogeton natans</i>, <i>Ranunculus trichophyllus</i>, <i>Myriophyllum verticillatum</i>, <i>M. spicatum</i>, <i>Ceratophyllum demersum</i>, <i>Lemna minor</i>, <i>L. trisulca</i>, <i>Spirodela polyrhiza</i>, <i>Typha angustifolia</i>, <i>Phragmites australis</i></p> <p>Condiții ecologice: bazine acvatice cu apă permanentă dar nu mai adânci de 1–1,5 m, panta maxim 10 grade, . Substrat: aluviuni luto-nisipoase.</p>

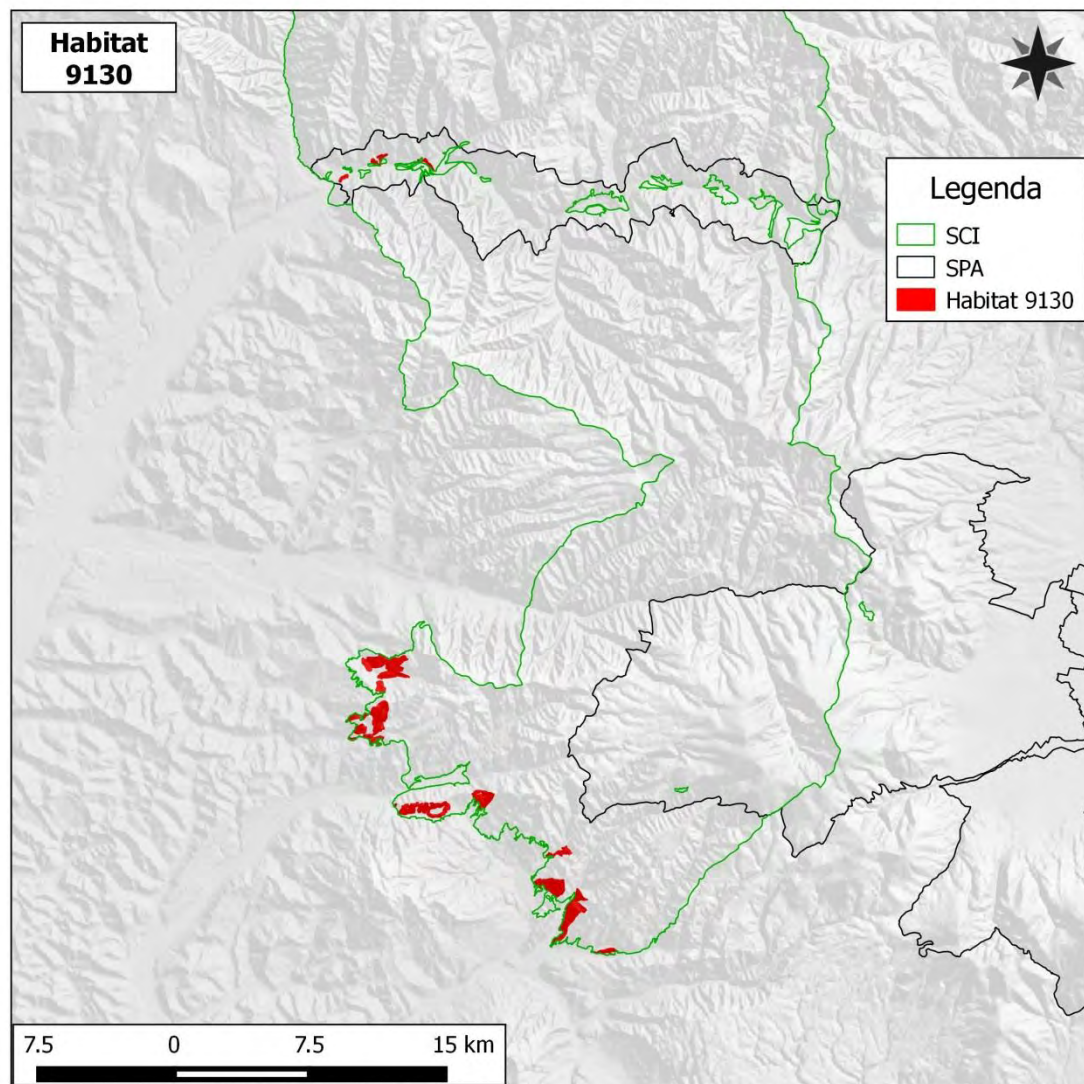
Măsuri specifice de conservare

- Interzicerea efectuării de noi amenajări hidrotehnice
- Păstrarea vitezei de curgere la parametri actuali. Nu vor fi realizate întrețineri la amenajările hidrotehnice existente care să ducă la modificarea vitezei de curgere a apei.
- Depozitarea gunoaielor de orice fel doar în locuri special amenajate. Interzicerea depozitării deșeurilor pe malurile râurilor, pâraielor, canalelor sau altor zone umede
- Utilizarea substanțelor chimice pe terenurile agricole din sit, doar în conformitate cu Ghidul de Bune Practici Agricole
- Vegetația uscată din zonele de pe suprafața acestui habitat sau de pe parcelele agricole limitrofe lui se va îndepărta doar prin cosire (nu este permisă incendierea)
- Accesul la apă a animalelor domestice doar în locuri special amenajate și delimitate corespunzător
- Interzicerea amplasării de cariere de agregate minerale

Fișa habitatului 9130
Păduri de fag de tip *Asperulo-Fagetum*

Denumire "scurtă"	Păduri de fag de tip <i>Asperulo-Fagetum</i>
Caracteristici principale	<p>Structură: Coronament etaj superior: <i>Fagus sylvatica</i>, însoțit de <i>Prunus avium</i>, <i>Quercus petraea</i>, <i>Acer platanoides</i>, <i>Tilia platyphyllos</i>, <i>Tilia cordata</i> mai rar <i>Q. cerris</i> și <i>Sorbus torminalis</i>. Coronament etaj inferior: <i>Carpinus betulus</i>, însoțit de <i>Acer campestre</i> Strat arbustiv: <i>Crataegus monogyna</i>, <i>Corylus avellana</i>, <i>Ligustrum vulgare</i>, <i>Cornus sanguinea</i>, <i>Euonymus europaeus</i>. Strat ierbos specii cheie: <i>Carex pilosa</i>, <i>Galium schultesii</i>, <i>Dentaria bulbifera</i>, <i>Anemone ranunculoides</i>, <i>A. nemorosa</i>, <i>Galium odoratum</i>, <i>Millium effusum</i>, <i>Lamium galeobdolon</i>, etc. Acoperire coronament: 80-95%, acoperire strat arbustiv: 0-10%, acoperire strat ierbos: 3-20%. Caracteristici ecologice esențiale: versanți umbriți și văi, soluri eutroifice, hydric echilibrate.</p>
Măsuri de management	<ul style="list-style-type: none"> •menținerea tipului natural de pădure •interzicerea pășunatului în habitat;

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Fișa habitatului 91E0 *

Păduri aluviale cu *Alnus glutinosa* și *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

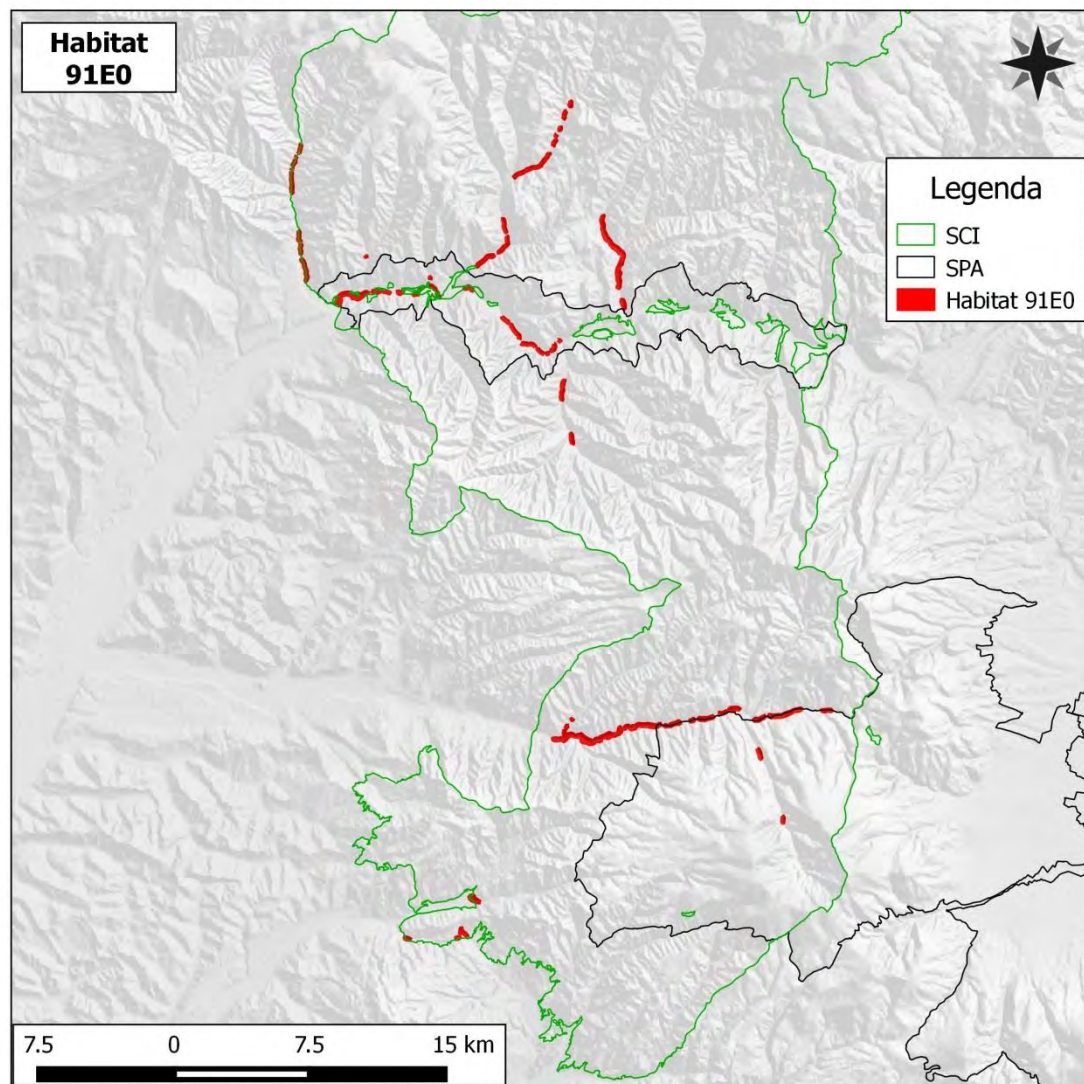
<p>Denumire ”scurtă”, Caracteristici principale</p>	<p>Păduri aluviale cu <i>Alnus glutinosa</i> și <i>Fraxinus excelsior</i></p> <p>Structură: Stratul arborescent: <i>Alnus glutinosa</i>, <i>Alnus incana</i>, <i>Fraxinus excelsior</i>; <i>Populus nigra</i>, <i>Salix alba</i>, <i>S. fragilis</i>; <i>Ulmus glabra</i>. Stratul ierbos: <i>Angelica sylvestris</i>, <i>Telekia speciosa</i>, <i>Cardamine amara</i>, <i>C. pratensis</i>, <i>Carex acutiformis</i>, <i>C. pendula</i>, <i>C. remota</i>, <i>C. strigosa</i>, <i>C. sylvatica</i>, <i>Cirsium oleraceum</i>, <i>Equisetum telmateia</i>, <i>Equisetum spp.</i>, <i>Filipendula ulmaria</i>, <i>Geranium sylvaticum</i>, <i>Geum rivale</i>, <i>Lycopus europaeus</i>, <i>Lysimachia nemorum</i>, <i>Rumex sanguineus</i>, <i>Stellaria nemorum</i>, <i>Urtica dioica</i>. Specii caracteristice: <i>Alnus glutinosa</i>, <i>Alnus incana</i>, <i>Fraxinus excelsior</i>; <i>Populus nigra</i>, <i>Salix alba</i>, <i>S. fragilis</i>; <i>Ulmus glabra</i>, <i>Angelica sylvestris</i>, <i>Telekia speciosa</i>, <i>Cardamine amara</i>, <i>C. pratensis</i>, <i>Carex acutiformis</i>, <i>C. pendula</i>, <i>C. remota</i>, <i>C. strigosa</i>, <i>C. sylvatica</i>, <i>Cirsium oleraceum</i>, <i>Equisetum telmateia</i>, <i>Equisetum spp.</i>, <i>Filipendula ulmaria</i>, <i>Geranium sylvaticum</i>, <i>Geum rivale</i>, <i>Lycopus europaeus</i>, <i>Lysimachia nemorum</i>, <i>Rumex sanguineus</i>, <i>Stellaria nemorum</i>, <i>Urtica dioica</i>. Condiții ecologice: Acest tip de habitat grupează păduri de luncă de <i>Fraxinus excelsior</i> și <i>Alnus glutinosa</i> ale cursurilor de apă din zona de câmpie și etajul colinar ai Europei temperate și boreale (<i>Alno-Padion</i>); păduri de luncă de <i>Alnus incana</i> ale râurilor montane și submontane din Alpi și Apeninii de nord (<i>Alnion incanae</i>); galerii arborescente formate din exemplare înalte de <i>Salix alba</i>, <i>S. fragilis</i> și <i>Populus nigra</i> de-a lungul râurilor medio-europene, în etajul submontan, colinar și zona de câmpie (<i>Salicion albae</i>). Toate tipurile apar pe soluri grele (în general bogate în depozite aluviale), inundate periodic de creșterea nivelului râului (sau pârâului) cel puțin o dată pe an, însă altfel bine drenate și aerate în perioada în care debitul apei este scăzut. Stratul ierbos include întotdeauna numeroase specii de talie mare (<i>Filipendula ulmaria</i>, <i>Angelica sylvestris</i>, <i>Cardamine spp.</i>, <i>Rumex sanguineus</i>, <i>Carex spp.</i>, <i>Cirsium oleraceum</i>) și poate conține diverse geofite vernale, precum <i>Ranunculus ficaria</i>, <i>Anemone nemorosa</i>, <i>A. ranunculoides</i>, <i>Corydalis solida</i>. Caracteristici ecologice esențiale: lunci montane cu nivel ridicat al pânzei de apă freatică, cu inundații periodice.</p>
---	---

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Măsuri de management	<ul style="list-style-type: none"> •menținerea tipului natural de pădure •menținerea nivelului actual al pânzei de apă freatică. Interzicerea lucrărilor de drenaj. •interzicerea pășunatului în habitat; •Vegetația uscată din zonele de pe suprafața acestui habitat sau de pe parcelele agricole limitrofe lui (la o distanță de 500 m de marginea habitatului) se va îndepărta doar prin cosire (nu este permisă incendierea) •Amplasarea viitoarelor cai de comunicații (sosele, căi ferate, linii de curent, etc.) doar în afara suprafețelor ocupate cu acest tip de habitat •Interzicerea efectuării de noi amenajări hidrotehnice sau pentru îmbunătățiri funciare care să ducă la scăderea nivelului de apă freatică și de suprafață (desecri, drenări, etc)
----------------------	---

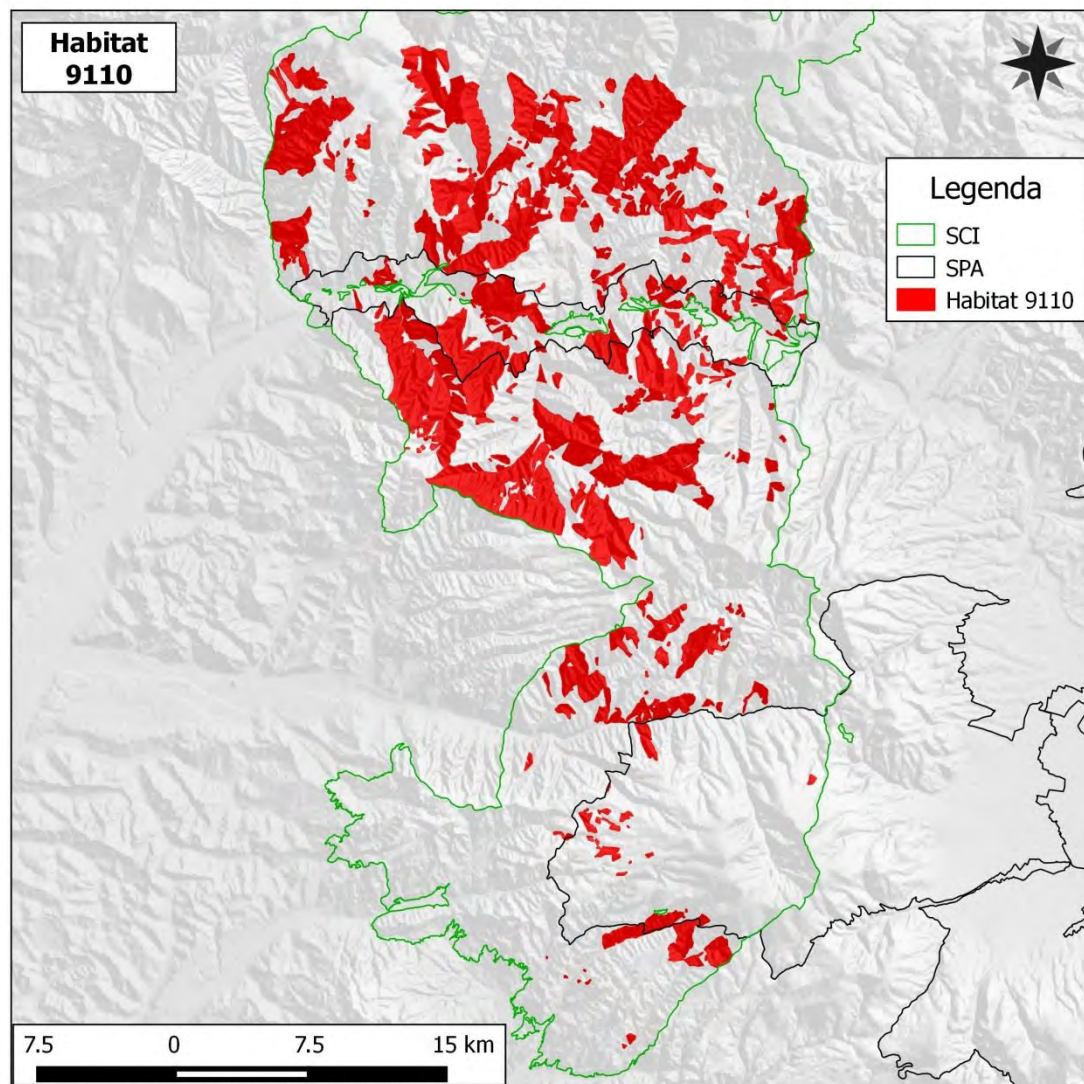
Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Fișa habitatului **9110**
Păduri de fag de tip Luzulo Fagetum

Denumire "scurtă"	Păduri de fag de tip Luzulo Fagetum
Caracteristici principale	Structură: Coronament etaj superior: Coronament etaj inferior: Strat ierbos specii cheie: Acoperire coronament: 80-95%, acoperire strat arbustiv: 0-10%, acoperire strat ierbos: 3-20%. Caracteristici ecologice esențiale:
Măsuri de management	<ul style="list-style-type: none"> •menținerea tipului natural de pădure •interzicerea pășunatului în habitat;

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

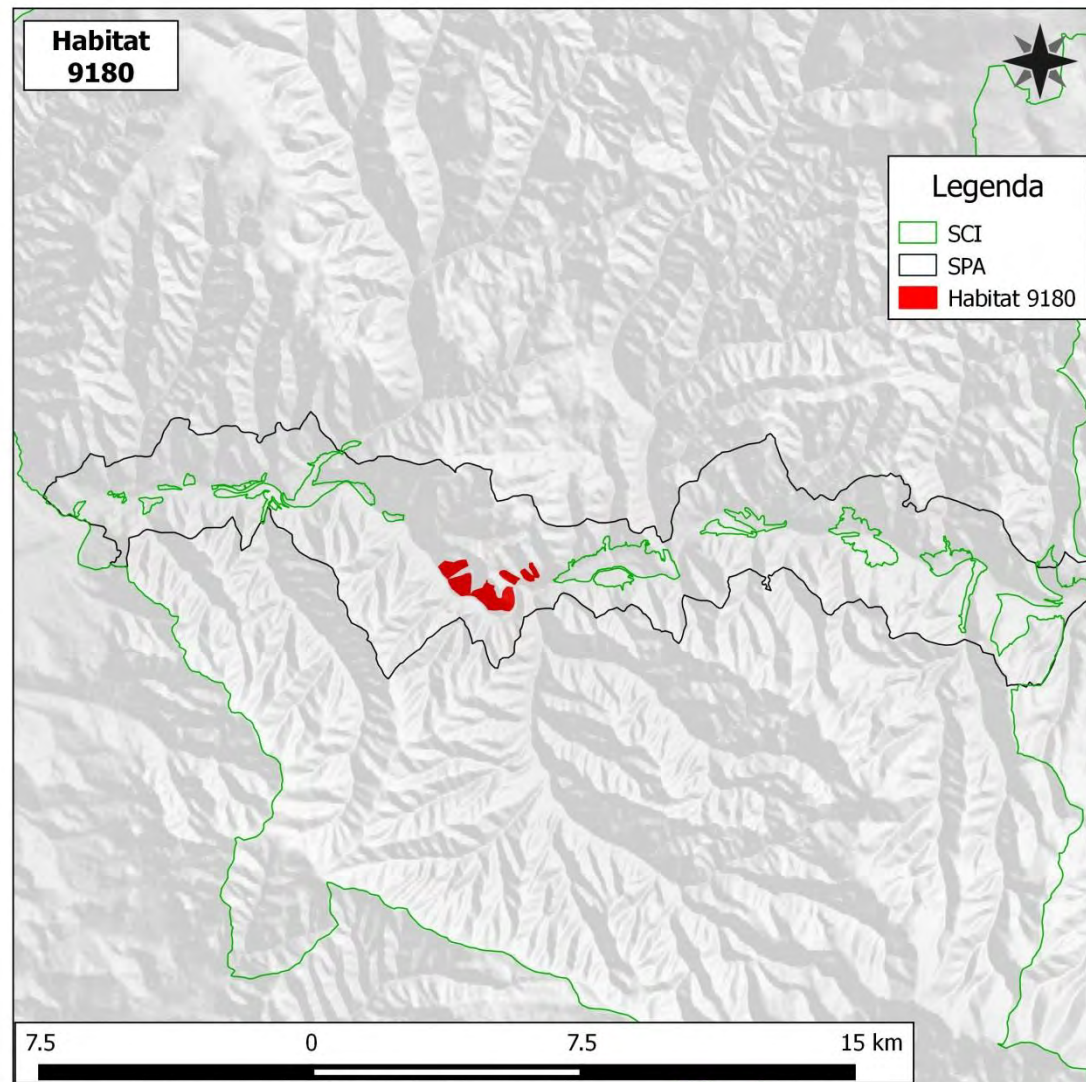
Fișa habitatului 9180*

Păduri din Tilio-Acerion pe versanți abrupti, grohotișuri și ravene

Denumire "scurtă"	Păduri din Tilio-Acerion pe versanți abrupti, grohotișuri și ravene
Caracteristici principale	Structură: Coronament etaj superior: Coronament etaj inferior: Strat ierbos specii cheie: Acoperire coronament: 80-95%, acoperire strat arbustiv: 0-10%, acoperire strat ierbos: 3-20%. Caracteristici ecologice esențiale:
Măsuri de management	<ul style="list-style-type: none"> •Interzicerea exploatării materialului lemnos •interzicerea pășunatului în habitat;

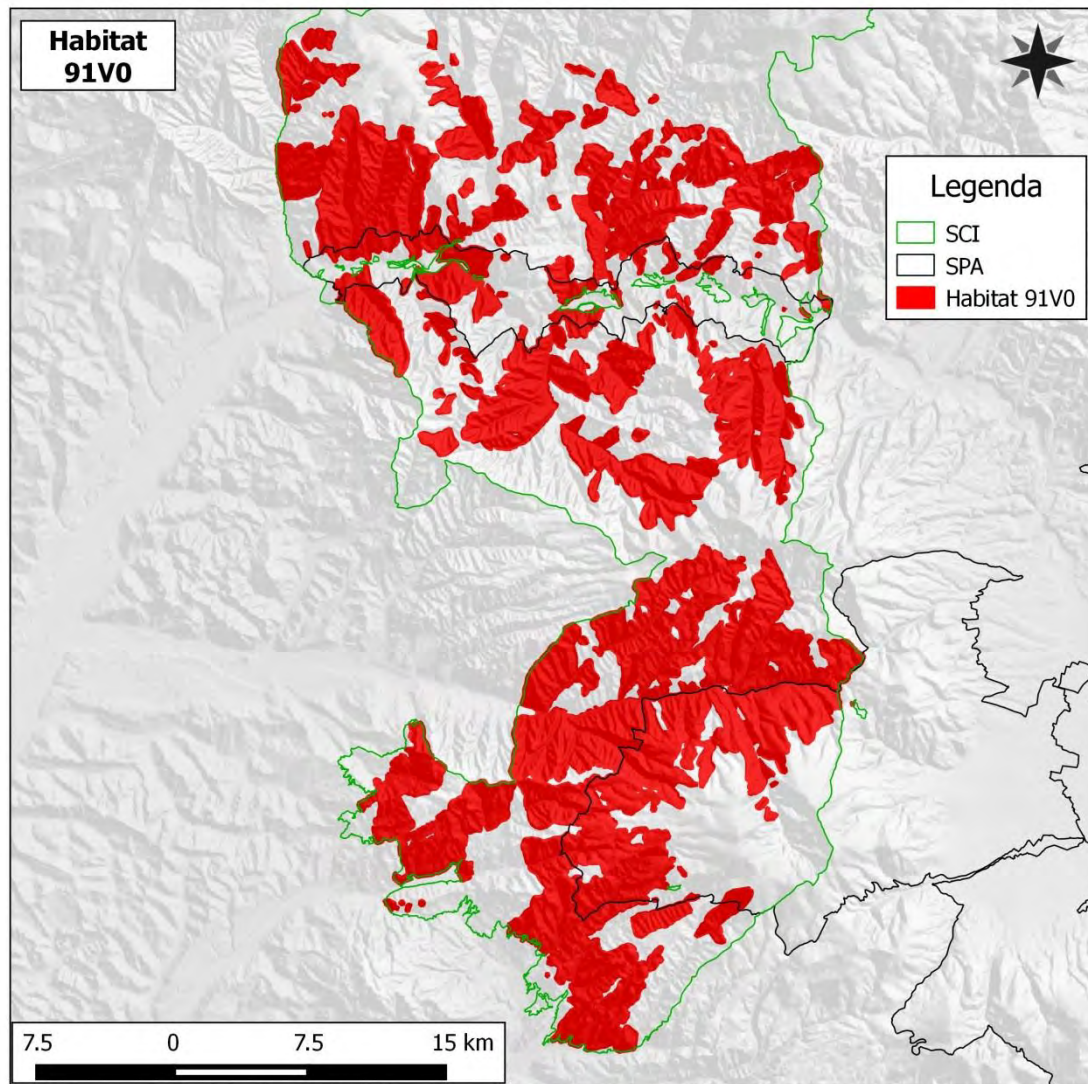
Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Fișa habitatului 91V0
Păduri dacice de fag (Symphyto-Fagion)

Denumire "scurtă"	Păduri dacice de fag
Caracteristici principale	Structură: Coronament etaj superior: Coronament etaj inferior: Strat ierbos specii cheie: Acoperire coronament: 80-95%, acoperire strat arbustiv: 0-10%, acoperire strat ierbos: 3-20%. Caracteristici ecologice esențiale:
Măsuri de management	<ul style="list-style-type: none"> •menținerea tipului natural de pădure •interzicerea pășunatului în habitat;

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

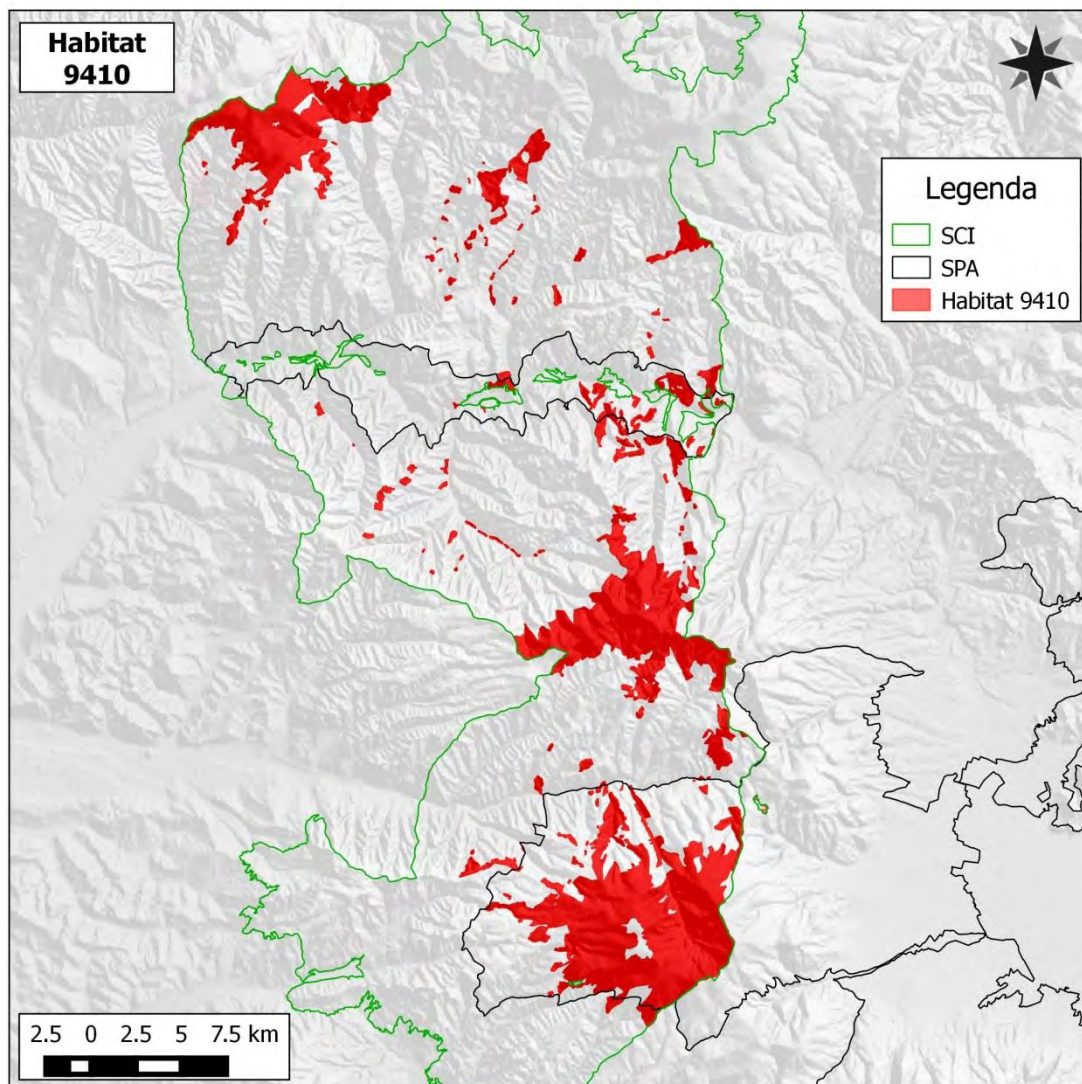

Fișa habitatului 9410

Păduri acidofile de Picea abies din regiunea montana (Vaccinio-Piceetea)

Denumire "scurtă"	Păduri acidofile de Molid
Caracteristici principale	Structură: Coronament etaj superior: Coronament etaj inferior: Strat ierbos specii cheie: Acoperire coronament: 80-95%, acoperire strat arbustiv: 0-10%, acoperire strat ierbos: 3-20%. Caracteristici ecologice esențiale:
Măsuri de management	<ul style="list-style-type: none"> •menținerea tipului natural de pădure •interzicerea pășunatului în habitat;

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Fișa habitatului 9420
Păduri de Larix decidua și/sau Pinus cembra din regiunea montană

Denumire "scurtă"	Păduri de Larix decidua și/sau Pinus cembra
Caracteristici principale	<p>Structură: Coronament etaj superior: Coronament etaj inferior: Strat ierbos specii cheie: Acoperire coronament: 80-95%, acoperire strat arbustiv: 0-10%, acoperire strat ierbos: 3-20%. Caracteristici ecologice esențiale:</p>
Măsuri de management	<ul style="list-style-type: none"> •menținerea tipului natural de pădure •se vor executa doar lucrări de conservare •interzicerea pășunatului în habitat;

Fișa habitatului 4060
Tufărișuri alpine și boreale

Denumire "scurtă"	Tufărișuri alpine și boreale
Caracteristici principale	<p>Structură: Coronament etaj superior: Coronament etaj inferior: Strat ierbos specii cheie: Acoperire coronament: 80-95%, acoperire strat arbustiv: 0-10%, acoperire strat ierbos: 3-20%. Caracteristici ecologice esențiale:</p>

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Măsuri de management	<ul style="list-style-type: none"> •interzicerea pășunatului în habitat; •Vegetația uscată din zonele de pe suprafața acestui habitat sau de pe parcelele agricole limitrofe lui (la o distanță de 500 m de marginea habitatului) se va îndepărta doar prin cosire (nu este permisă incendierea) •interzicerea tăierii vegetației lemnoase
----------------------	---

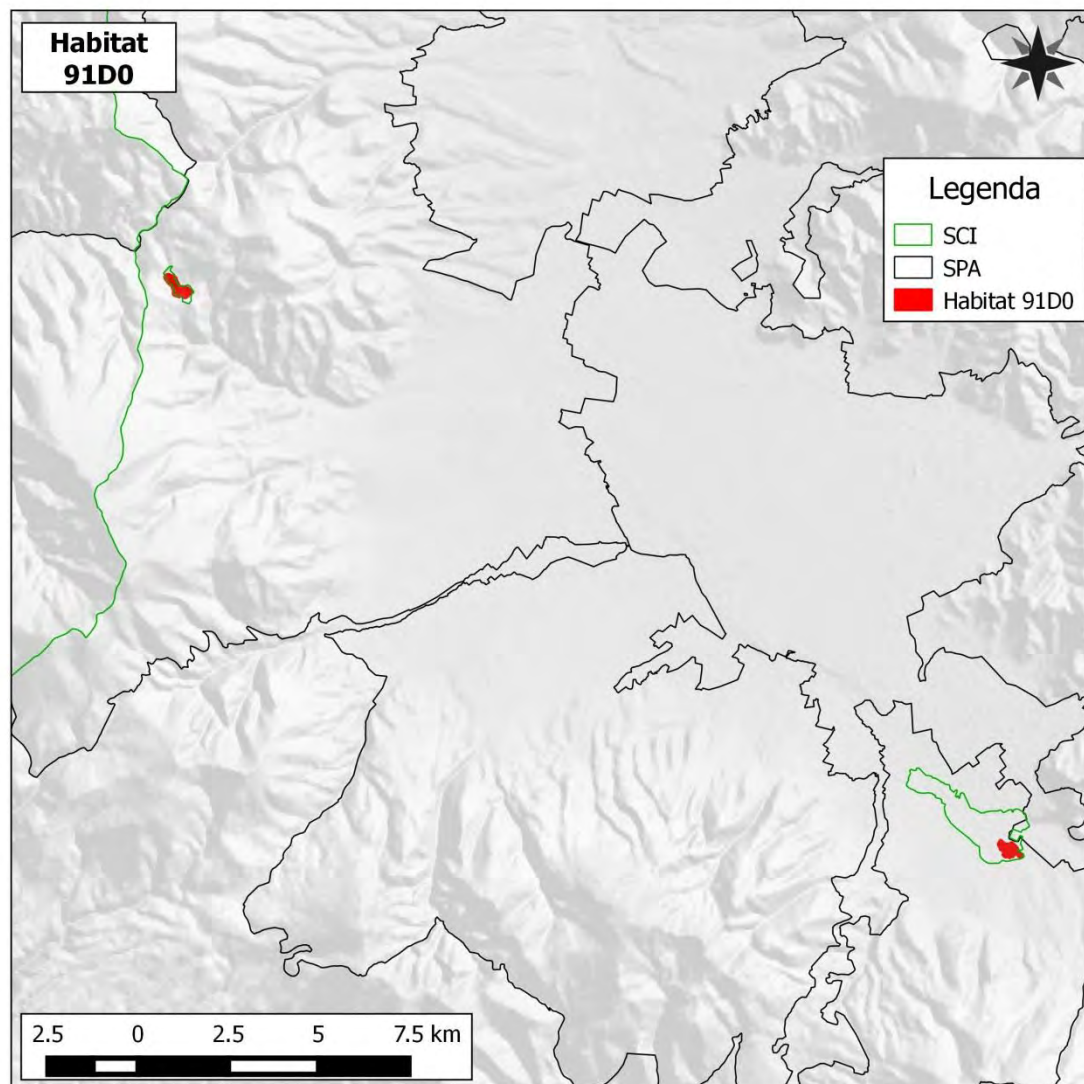
Fișa habitatului 4070*
Tufărișuri cu Pinus mugo și Rhododendron myrtifolium

Denumire "scurtă"	Tufărișuri cu Pinus mugo și Rhododendron myrtifolium
Caracteristici principale	<p>Structură: Coronament etaj superior: Coronament etaj inferior: Strat ierbos specii cheie: Acoperire coronament: 80-95%, acoperire strat arbustiv: 0-10%, acoperire strat ierbos: 3-20%. Caracteristici ecologice esențiale:</p>
Măsuri de management	<ul style="list-style-type: none"> •interzicerea pășunatului în habitat; •Vegetația uscată din zonele de pe suprafața acestui habitat sau de pe parcelele agricole limitrofe lui (la o distanță de 500 m de marginea habitatului) se va îndepărta doar prin cosire (nu este permisă incendierea) •interzicerea tăierii vegetației lemnoase

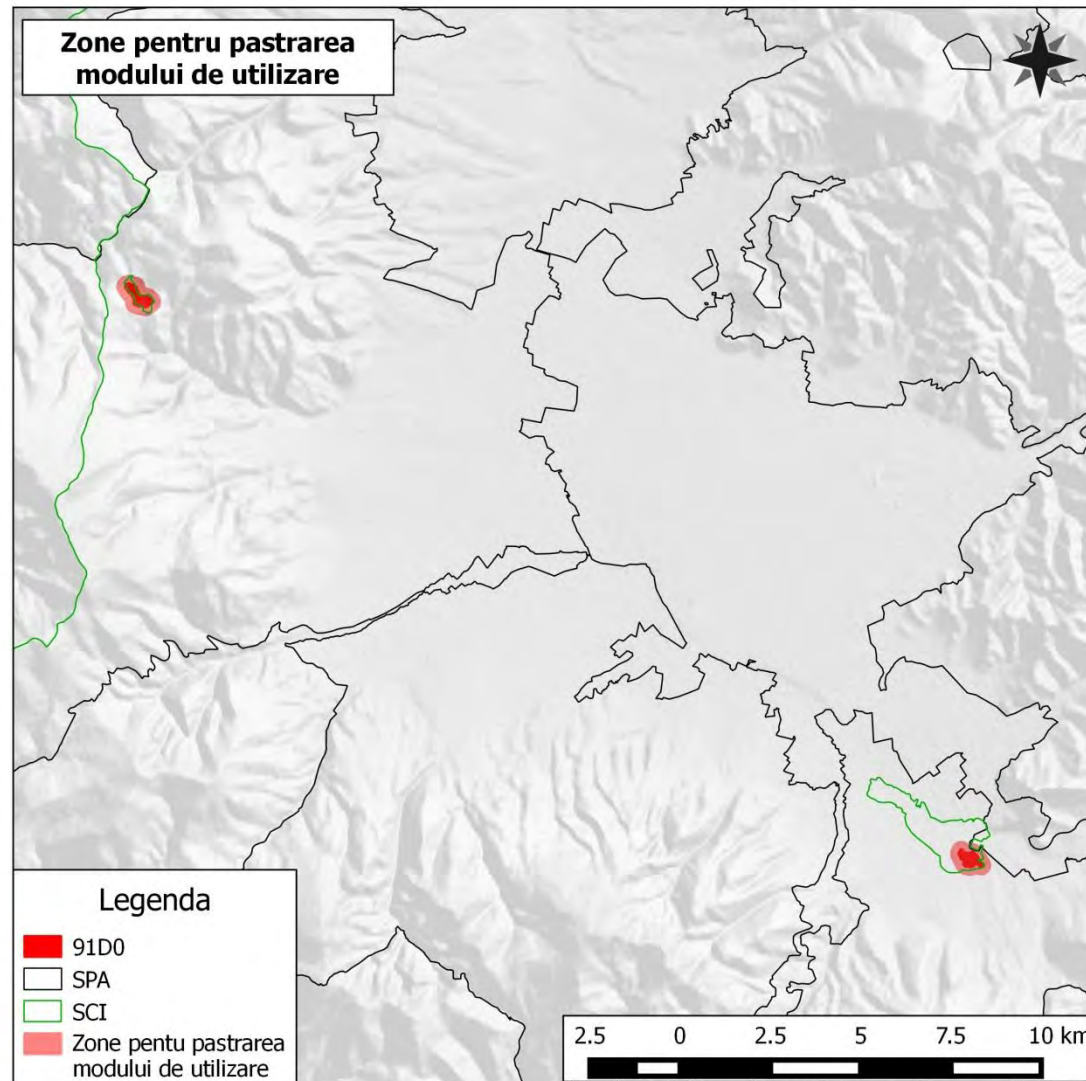
Fișa habitatului 91D0*
Turbării cu vegetație forestieră

<p>Denumire ”scurtă”, Caracteristici principale</p>	<p>Turbării cu vegetație forestieră</p> <p>Structură: Specii caracteristice: <i>Agrostis canina</i>, <i>Betula pubescens</i>, <i>Carex canescens</i>, <i>C. echinata</i>, <i>C. nigra</i>, <i>C. rostrata</i>, <i>Eriophorum vaginatum</i>, <i>Frangula alnus</i>, <i>Juncus acutiflorus</i>, <i>Molinia caerulea</i>, <i>Trientalis europaea</i>, <i>Picea abies</i>, <i>Pinus sylvestris</i>, <i>P. mugo</i>, <i>Sphagnum spp.</i>, <i>Vaccinium oxycoccus</i>, <i>V. uliginosum</i>, <i>Viola palustris</i>; în păduri mlăștinoase de molid se întâlnesc și <i>Diplazium sibiricum</i>, <i>Hylocomium umbratum</i> și <i>Rhytidiadelphus triquetrus</i>.</p> <p>Condiții ecologice: pădurile de conifere și foioase pe substrat turbos, umed până la ud, cu un nivel permanent ridicat al pânzei freatice și chiar mai înalt decât în terenurile limitrofe. Apa este întotdeauna săracă în nutrienți (turbării bombate și mlaștini acide)</p>
<p>Măsurile de management</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Interzicerea pășunatului. • Interzicerea schimbării modului de utilizare a terenurilor în perimetrele în care este prezent habitatul și pe o distanță de 250 m în jurul acestora – vezi harta de mai jos: Zone pentru păstrarea modului de folosință-. • Interzicerea efectuării de noi amenajări hidrotehnice sau pentru îmbunătățiri funciare care să ducă la scăderea nivelului de apă freatică și de suprafață (desecări, drenări, etc). • Interzicerea depozitării gunoierului în habitatele de acest tip.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Fișa habitatului **8310**
Peșteri în care accesul publicului este interzis

Denumire ”scurtă”, Caracteristici principale	Peșteri în care accesul publicului este interzis Structură: Specii caracteristice și edificatoare: Nu este cazul Condiții ecologice: Zone stâncoase, fără activități cu impact asupra solului/subsolului
Măsurile de management	<ul style="list-style-type: none"> • Interzicerea amplasării de cariere în habitatele de acest tip • Căile de scos apropiat se vor amplasa doar în afara zonelor de protecție pentru acest habitat – 100 m de jur împrejur – • Amenajarea traseelor turistice se va face în afara zonelor de protecție pentru acest habitat – 100 m de jur împrejur -

FIȘA SPECIEI: *Canis lupus*

1.Denumire științifică: *Canis lupus*

2.Denumiri populare: RO: lup, HU: farkas, EN: grey wolf

3.Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Toate categoriile de habitate naturale	Păduri ajunse la maturitate, compacte, interconectate și pajisti naturale cu grad ridicat de împădurire cu specii pradă în efective suficiente. Pajisti și luminișuri/poieni nederanjate	Efectivele speciilor pradă	De determinat la prima monitorizare	3 cerbi/km2 4-5 mistreți/km2 7-10 căpriori/km2	
		Proporția pădurilor cu vârsta peste 60 ani	De determinat la prima monitorizare	cel puțin 35%	
		Gradul de perturbare al pajștilor de lângă păduri și al poienilor	Perturbare moderată.	Pajiști și poieni nederanjate de către om și activitățile sale.	Grad ridicat de perturbare din partea culegătorilor de fructe de pădure în special în perioada critică pentru creșterea puilor - iulie-septembrie

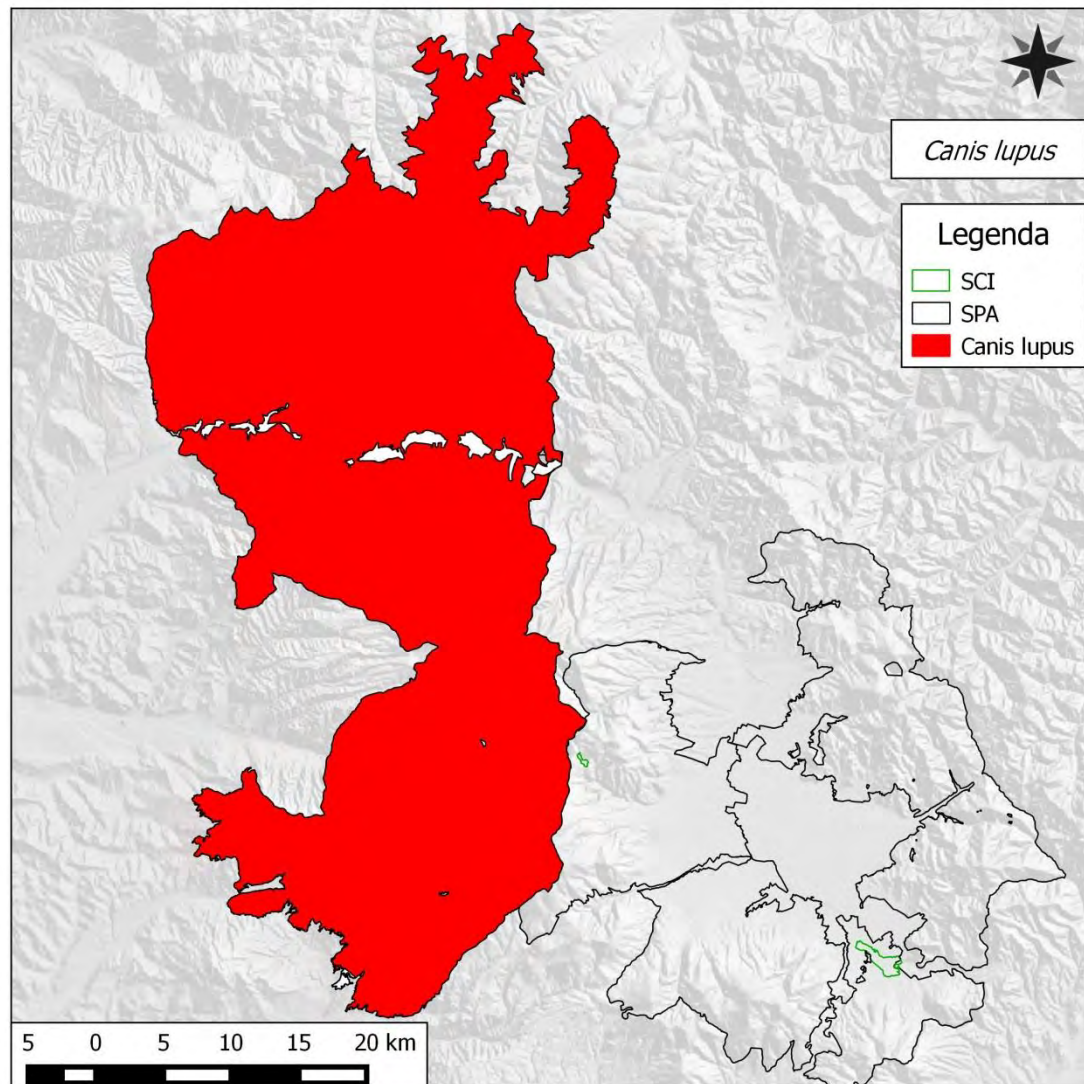
Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

		Gradul de permeabilitate	Permeabilitate de aprox 80%	Permeabilitate 100%	
--	--	--------------------------	-----------------------------	---------------------	--

4. Măsurile de management:

- Extinderea intravilanului doar în afara suprafețelor folosite pentru trecere
- Realizarea investițiilor/reparațiilor/amenajărilor în suprafețele folosite pentru trecere se vor face doar cu asigurarea menținerii conectivității
- Menținerea vegetației forestere existente în suprafețele utilizate pentru pasaj
- declararea zonelor de liniște totală a vânatului în suprafețele utilizate pentru pasaj
- Asigurarea efectivelor din speciile pradă la nivelul necesar pentru starea de conservare favorabilă a speciei (3 cerbi/km², 4-5 mistreți/km², 7-10 căpriori/km²).
- Câinii ciobănești vor purta obligatoriu jujeu, conform prevederilor legale.
- animalele care nu pot ține pasul cu turma vor fi lăsate la stână (ca de exemplu oi și capre cu unghiile infectate)
- închiderea animalelor pe timpul nopții (1 oră după apusul Soarelui conform INMH), în strungă sau coșar, și mutarea frecventă a strungii pentru a preveni infecția unghiilor animalelor
- dresarea câinilor să stea lângă turmă chiar și în timpul unui atac și să nu părăsească turma pentru gonirea lupilor (a nu se încuraja câinii să gonească lupii, strategia lupilor fiind atragerea câinilor și ciobanilor prin atacuri false sau întrerupte, atacul real asupra oilor se întâmplă după ce câinii și sau ciobanii încep să gonească lupii)
- supravegherea continuă a turmelor.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI: *Lynx lynx*

1.Denumire științifică: *Lynx lynx*

2.Denumiri populare: RO: râs, HU: hiuz, EN: lynx

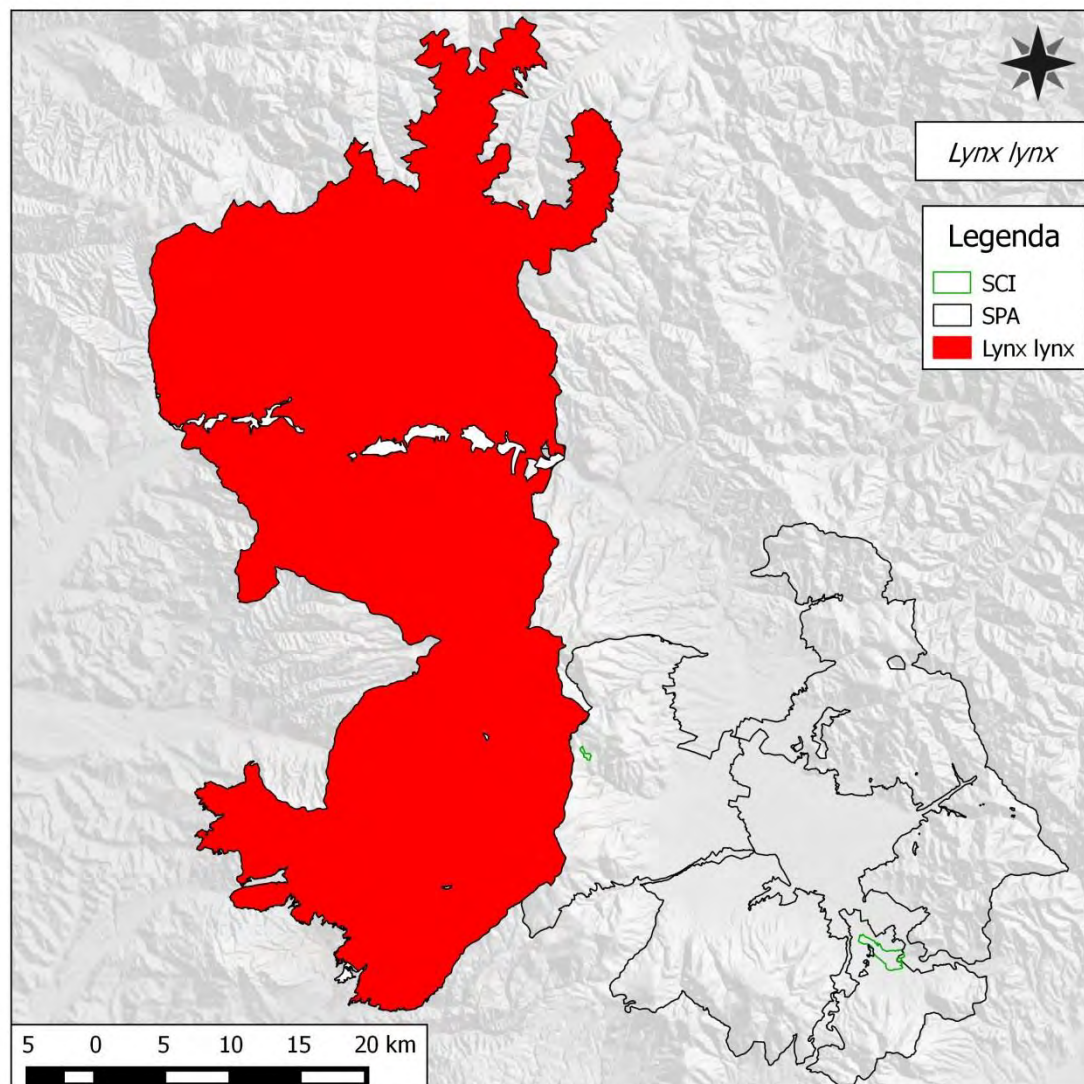
3.Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Toate categoriile de habitate naturale	Păduri ajunse la maturitate, compacte, interconectate și pajisti naturale cu grad ridicat de împădurire cu specii pradă în efective suficiente. Pajisti și luminișuri/poieni nederanjate	Efectivele speciilor pradă	De determinat la prima monitorizare	3 cerbi/km2 4-5 mistreți/km2 7-10 căpriori/km2	
		Proporția pădurilor cu vârsta peste 60 ani	De determinat la prima monitorizare	cel puțin 35%	
		Gradul de perturbare al pajiștilor de lângă păduri și al poienilor	Perturbare moderată.	Pajiști și poieni nederanjate de către om și activitățile sale.	
		Gradul de permeabilitate	Permeabilitate de aprox 80%	Permeabilitate 100%	

4. Măsuri de management:

- Extinderea intravilanului doar în afara suprafețelor folosite pentru trecere
- Realizarea investițiilor/reparațiilor/amenajărilor în suprafețele folosite pentru trecere se vor face doar cu asigurarea menținerii conectivității
- Menținerea vegetației forestere existente în suprafețele utilizate pentru pasaj
- declararea zonelor de liniște totală a vânatului în suprafețele utilizate pentru pasaj
- Asigurarea efectivelor din speciile pradă la nivelul necesar pentru starea de conservare favorabilă a speciei (3 cerbi/km², 4-5 mistreți/km², 7-10 căpriori/km²).
- Câinii ciobănești vor purta obligatoriu jujeu, conform prevederilor legale.
- animalele care nu pot ține pasul cu turma vor fi lăsate la stână (ca de exemplu oi și capre cu unghiile infectate)
- închiderea animalelor pe timpul nopții (1 oră după apusul Soarelui conform INMH), în strungă sau coșar, și mutarea frecventă a strungii pentru a preveni infecția unghiilor animalelor
- dresarea câinilor să stea lângă turmă chiar și în timpul unui atac și să nu părăsească turma pentru gonirea rășilor (a nu se încuraja câinii să gonească rășii, strategia rășilor fiind atragerea câinilor și ciobanilor prin atacuri false sau întrerupte, atacul real asupra oilor se întâmplă după ce câinii și sau ciobanii încep să gonească rășii)
- supravegherea continuă a turmelor.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI: *Ursus arctos*

1.Denumire științifică: *Ursus arctos*

2.Denumiri populare: RO: urs, HU: medve, EN: brown bear

3.Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Toate categoriile de habitate naturale	Păduri ajunse la maturitate, compacte, interconectate și pajisti naturale cu grad ridicat de împădurire cu specii pradă în efective suficiente. Pajisti și luminișuri/poieni nederanjate	Efectivele speciilor pradă	De determinat la prima monitorizare	3 cerbi/km2 4-5 mistreți/km2 7-10 căpriori/km2	
		Propoția pădurilor cu vârsta peste 60 ani	De determinat la prima monitorizare	cel puțin 35%	
		Gradul de perturbare al pajiștilor de lângă păduri și al poienilor	Perturbare moderată.	Pajiști și poieni nederanjate de către om și activitățile sale.	
		Gradul de permeabilitate	Permeabilitate de aprox 80%	Permeabilitate 100%	

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

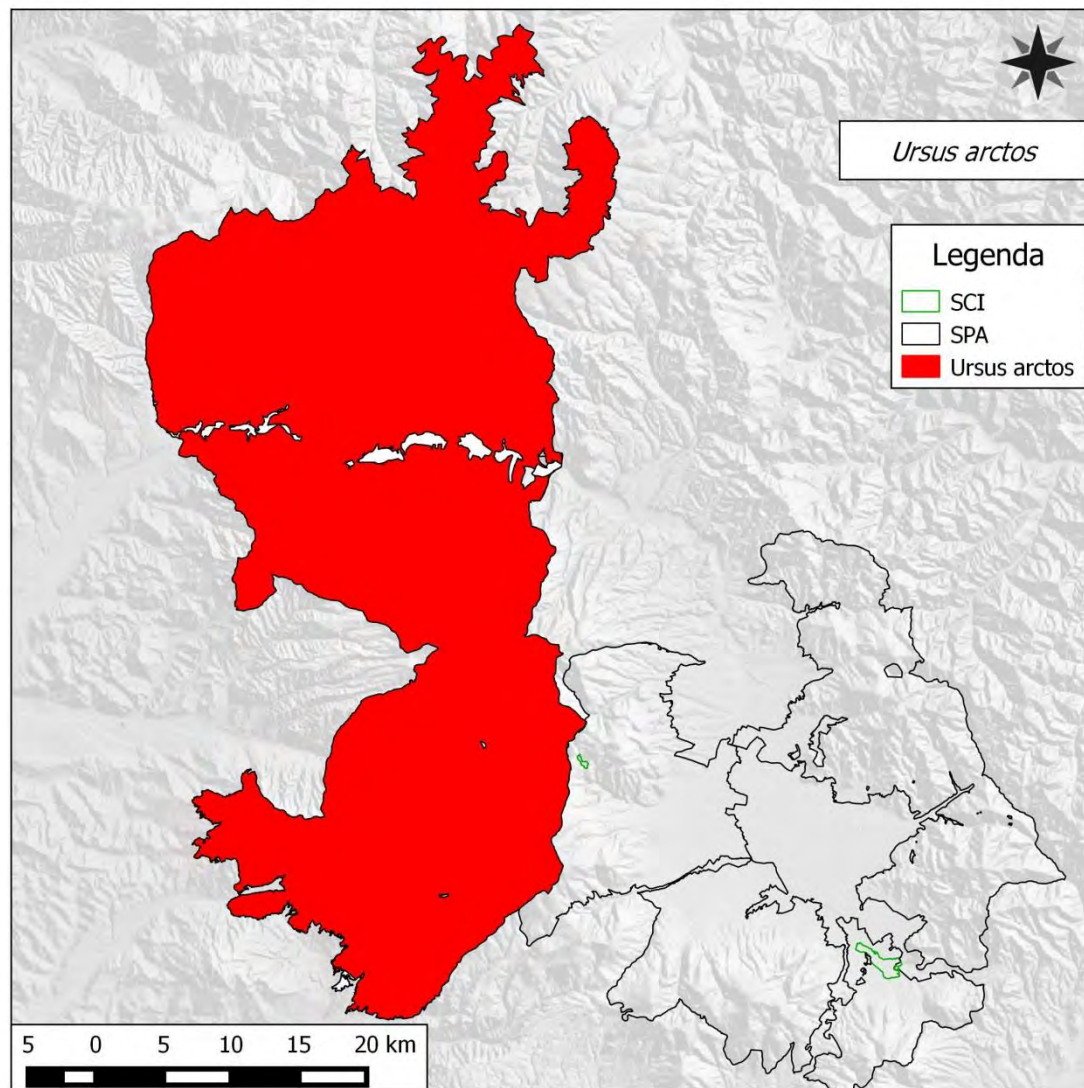
		Procentul pădurilor afectate de perturbări în perioada (nov-mar)	0%	Minim 30%	Perturbările sunt datorate exploatărilor forestere. Se consideră suprafețe neafectate văile în care nu se desfășoară activități de exploatare.
Habitat antropice	Livezi	Procent din habitat acoperit cu pomi fructiferi	0%	Minim 5%	În interiorul sitului nu se îndeplinesc cerințele, în afara sitului sunt îndeplinite.

4. Măsurile de management:

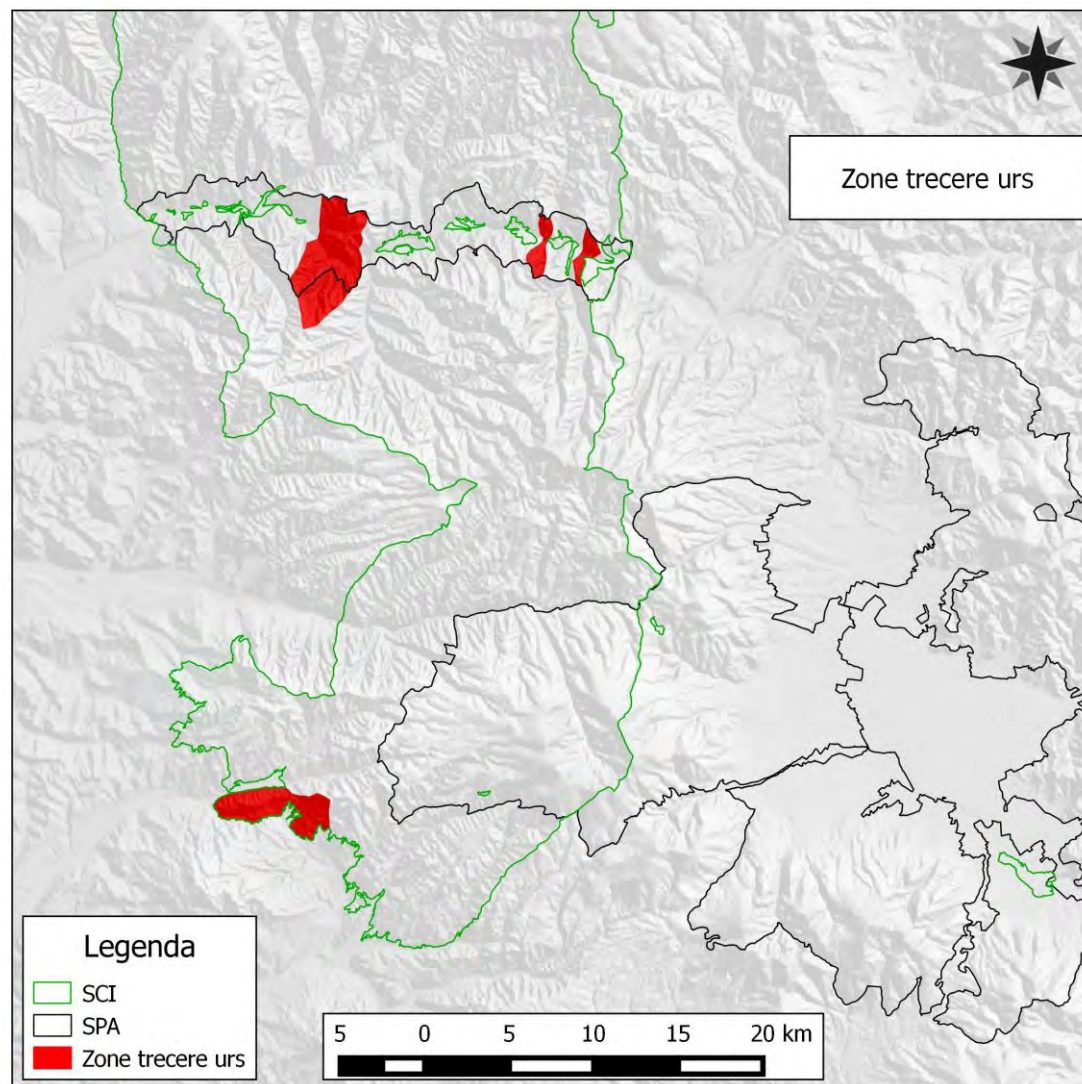
- Extinderea intravilanului doar în afara suprafețelor folosite pentru pasaj – harta Zone trecere urs
- Realizarea investițiilor/reparațiilor/amenajărilor în suprafețele folosite pentru trecere se vor face doar cu asigurarea menținerii conectivității – harta Zone trecere urs
- Menținerea vegetației forestere existente în suprafețele utilizate pentru pasaj - harta Zone trecere urs
- declararea zonelor de liniște totală a vânatului în suprafețele utilizate pentru pasaj – Harta Zone trecere urs
- Asigurarea efectivelor din speciile pradă la nivelul necesar pentru starea de conservare favorabilă a speciei (3 cerbi/km², 4-5 mistreți/km², 7-10 căpriori/km²).
- Câinii ciobănești vor purta obligatoriu juleu, conform prevederilor legale.
- animalele care nu pot ține pasul cu turma vor fi lăsate la stână (ca de exemplu oi și capre cu unghiile infectate)
- închiderea animalelor pe timpul nopții (1 oră după apusul Soarelui conform INMH), în strungă sau coșar, și mutarea frecventă a strungii pentru a preveni infecția unghiilor animalelor
- dresarea câinilor să stea lângă turmă chiar și în timpul unui atac și să nu părăsească turma pentru gonirea urșilor (a nu se încuraja câinii să gonească urșii, strategia urșilor fiind atragerea câinilor și ciobanilor prin atacuri false sau întrerupte, atacul real asupra oilor se întâmplă după ce câinii și sau ciobanii încep să gonească urșii)
- supravegherea continuă a turmelor.
- Interzicerea hrănirii artificiale a urșilor pe suprafața sitului
- Gestionarea corespunzătoare a deșeurilor
- selectarea pentru vânatoare exclusiv a exemplarelor mici și mijlocii în locul animalelor puternice

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI: *Lutra lutra*

1.Denumire științifică: *Lutra lutra*

2.Denumiri populare: RO: vidră, HU: vidra, EN: European otter

3.Cerințe critice față de habitat

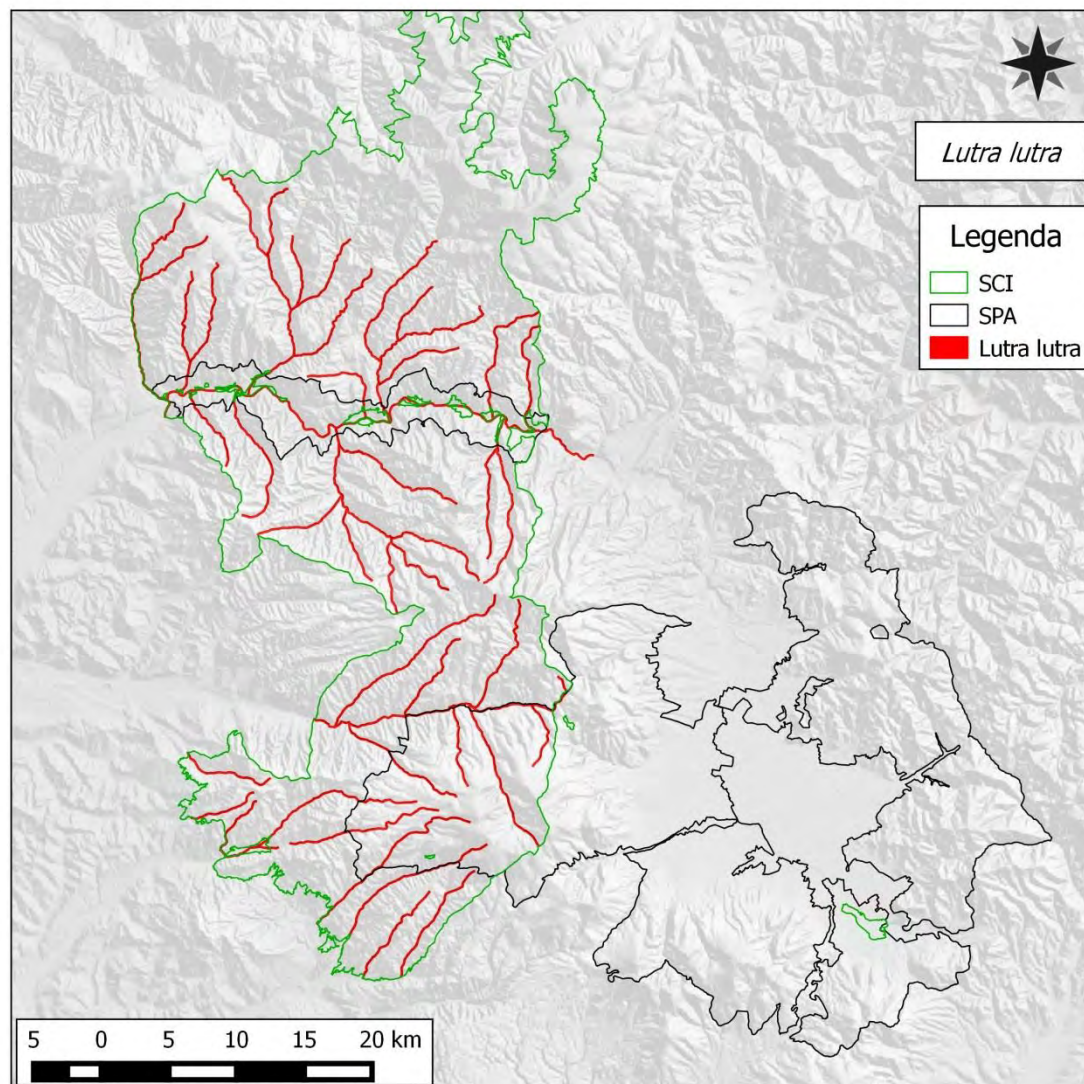
Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Râuri și pârâuri montane nefragmentate	Specia este strict legată de prezența speciilor pradă, reprezentați în special de pești și alte animale acvatice în special	Efectivele speciilor de pești	De determinat la prima monitorizare	efective naturale	
	Specia are nevoie de vegetație bogată pe malul apelor	% vegetație pe malul apei	Minim 80%.	Minim 80% acoperire a vegetației.	

4. Măsuri de management:

- Menținerea calității apei, în râul Mureș și Gurghiu, și eliminarea surselor de poluare existente.
- În caz de exploatare forestieră: după terminarea lucrărilor de exploatare, habitatul în jurul cursurilor de apă trebuie aduse la starea inițială cât mai repede posibil.
- Păstrarea vegetației existente de-a lungul cursurilor de apă.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Fișa speciei

Myotis blythii

1. Denumire științifică: *Myotis blythii*

2. Denumiri populare: Liliacul comun mic

3. Habitat

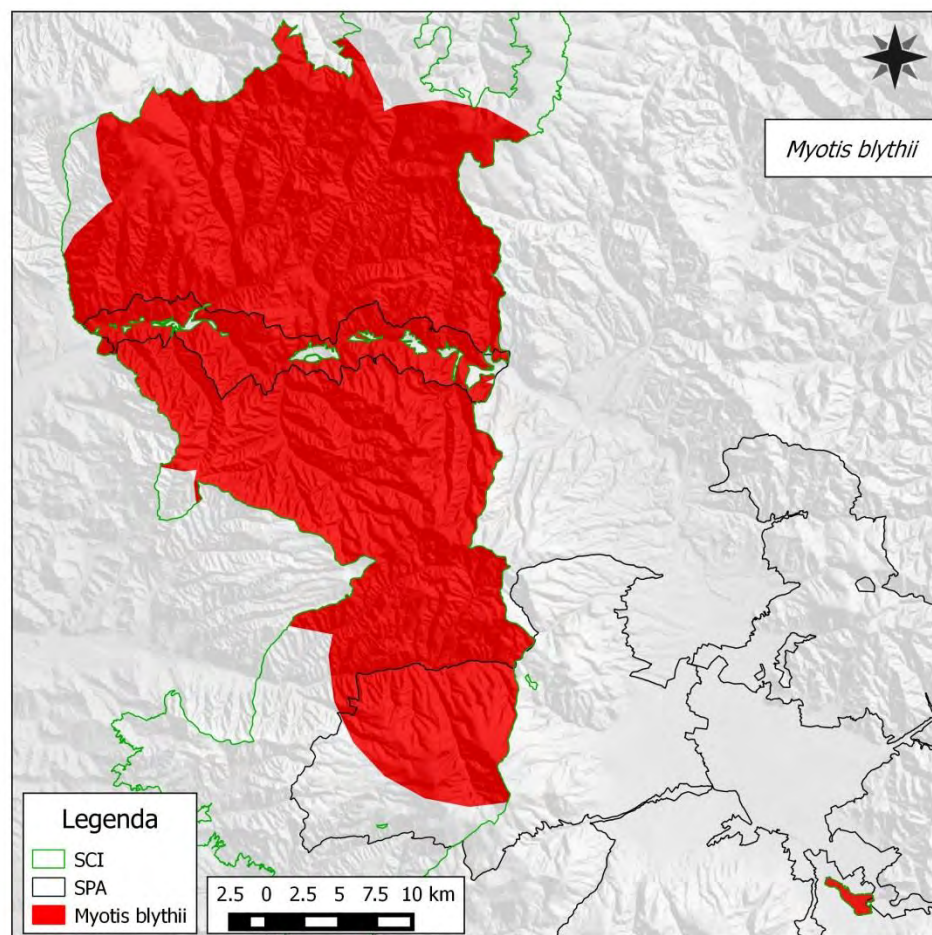
Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Pajiști	Preferă habitatele deschise, pajiștile și pășunile utilizate în mod extensiv, zonele carstice și de stepă, precum și zonele agricole folosite extensiv ca și habitate de hrănire.	Procent de pajiști	40%	40%	
		Temperatura medie anuală	6,0 gr C	6,0 gr C	
Antropic	Existența unor adăposturi cu intrări nerestricționate, pentru formarea coloniilor	Nr. bisericilor în așezările de pe marginea sitului, cu poduri/turnuri adecvate, neperturbate, accesibile fără probleme	0	necunoscută	

Măsuri specifice de management:

- Menținerea tuturor formelor de vegetație forestieră din afara fondului forester: aninișuri, zăvoaie de plop și salcie de pe malurile râurilor, vegetație forestieră pe pajiști, etc.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

- Iluminarea exterioară a construcțiilor noi din aria protejată doar cu becuri electrice de culoare galbenă, orientate înspre jos, protejate. În cazul folosirii unor lămpi cu mercur, care emit lumină albă și un larg spectru ultraviolet, este indicată dotarea corpurilor de iluminat cu filtre UV
- Extinderea zonelor de intravilan doar în afara habitatelor potențiale pentru *M. Blythii*

Fișa speciei

Myotis myotis

1. Denumire științifică: *Myotis myotis*

2. Denumiri populare: Liliacul comun

3. Habitat

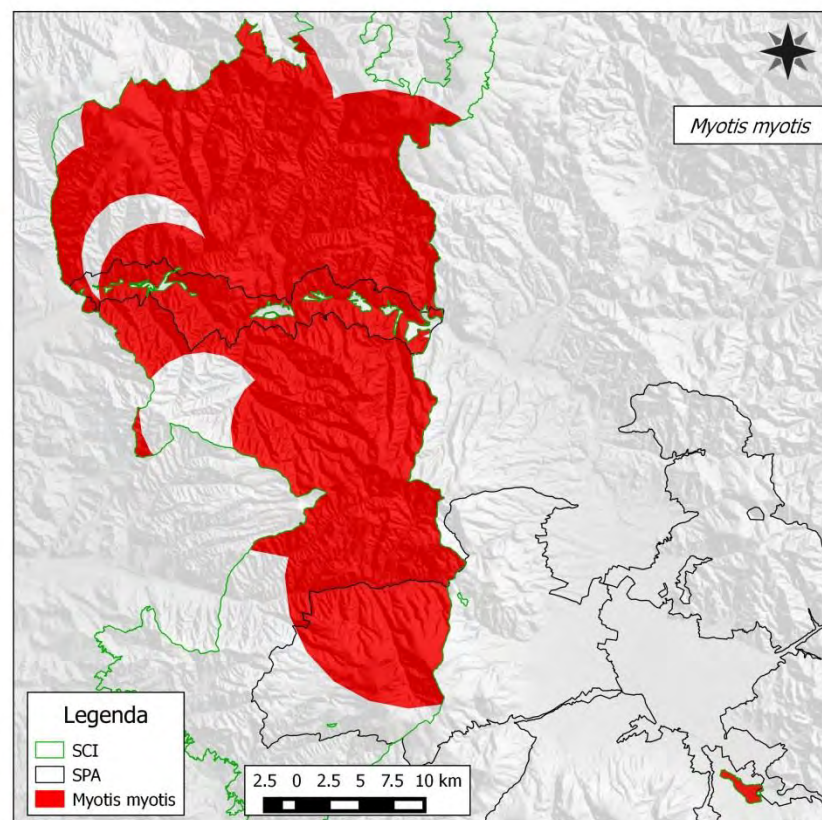
Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate (specia are nevoie de... pentru reproducere, adăpost, hrană)	Indicatori posibili (se va analiza ulterior dacă se pot determina)	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Păduri de foioase mature Păduri de foioase în general de diferite vârste Păduri mixte Liziere Vegetație ripariană	În caz ideal de pădure de foioase de peste 80 ani, cu substrat semideschis, capturând o parte importantă a pradei direct de pe sol pentru habitat de hrănire principal Uneori vânează și în păduri de conifere, sau peste pajiști și pășuni proaspăt cosite sau pășunate, sau de-a lungul vegetației ripariene, dar majoritatea timpului alocat pentru procurarea hranei o petrec în păduri (uneori până la 98%).	Procent de păduri foioase/mixte de minim 80 ani din suprafața totală a sitului	De determinat la prima monitorizare	Cel puțin 2%	
		Procent de păduri foioase/mixte între 40-80 ani din suprafața totală a sitului	De determinat la prima monitorizare	Cel puțin 20%	Deoarece mărirea habitatelor împădurite în defavoarea celorlalte habitate nu este o prioritate în sit, ar fi mulțumitor dacă s-ar lăsa pădurile existente să se maturizeze
		Procentul de porțiuni cu arbori dezvoltați din totalul vegetației ripariene	De determinat la prima monitorizare	Cel puțin 50%	Ar ajuta mult la conectivitatea habitatelor și creșterea valorii de hrănire a habitatelor ripariene.
Antropic	Existența unor adăposturi cu intrări nerestricționate, pentru formarea coloniilor	Nr. bisericilor în așezările de pe marginea sitului, cu poduri/turnuri adecvate neperturbate accesibile fără probleme	0	4	

Măsuri specifice de management:

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

- Menținerea tuturor formelor de vegetație forestieră din afara fondului forester: aninișuri, zăvoaie de plop și salcie de pe malurile râurilor, vegetație forestieră pe pajiști, etc.
- Iluminarea exterioară a construcțiilor noi din aria protejată doar cu becuri electrice de culoare galbenă, orientate înspre jos, protejate. În cazul folosirii unor lămpi cu mercur, care emit lumină albă și un larg spectru ultraviolet, este indicată dotarea corpurilor de iluminat cu filtre UV
- Extinderea zonelor de intravilan doar în afara habitatelor potențiale pentru *M. Myotis*

Fișa speciei

Barbastella barbastellus

1. Denumire științifică: *Barbastella barbastellus*

2. Denumiri populare: RO:Liliac cârn EN: Western Barbastelle

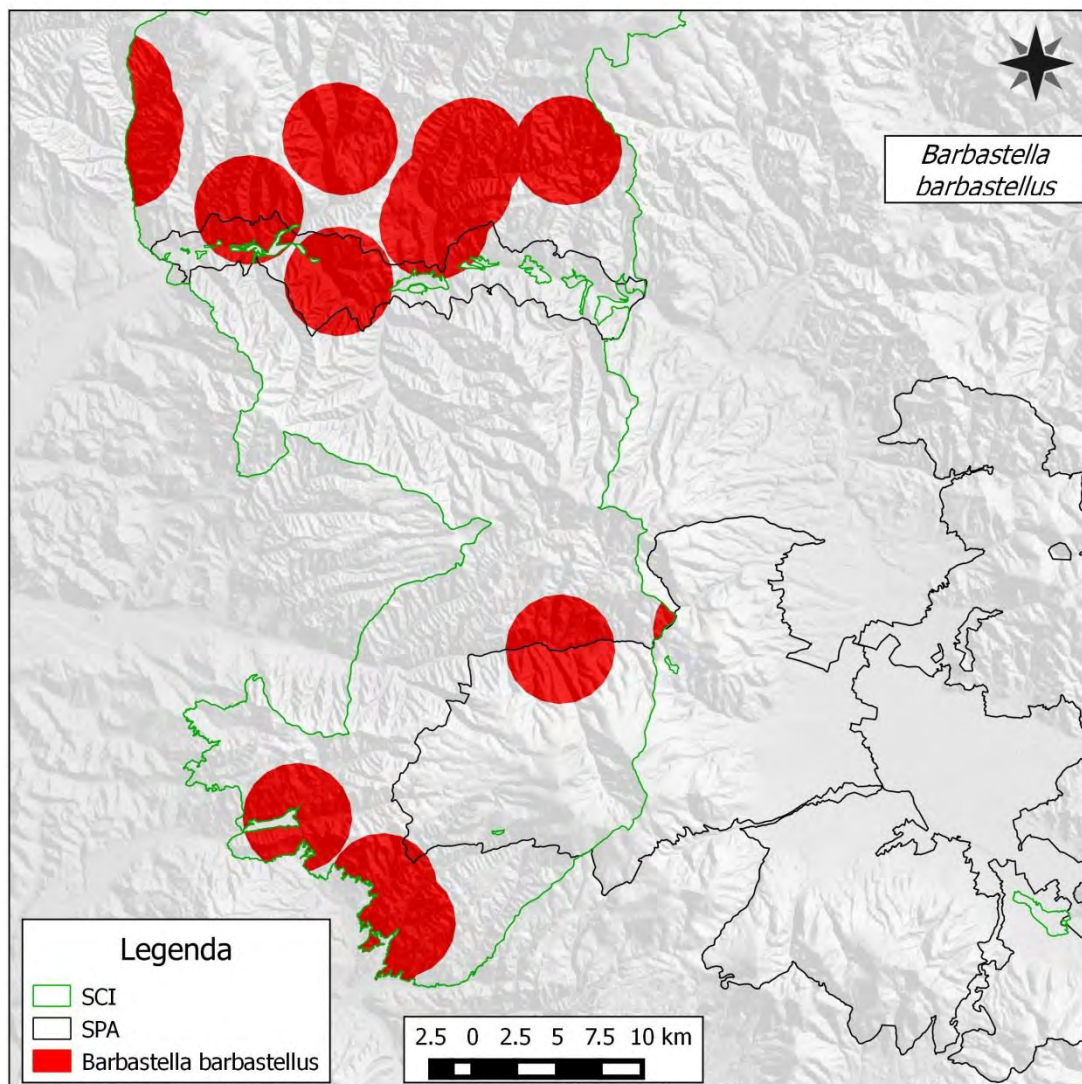
3. Habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili (se va analiza ulterior dacă se pot determina)	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Păduri de fag	Păduri mature de fag, cu lemn mort și structură cât mai apropiată de structura naturală	Nr arbori morți la ha	Minim 5	Cel puțin 5	Arborii morți trebuie să aibă diametrul cel puțin egal cu diametrul mediu al subparcele
		Procent de păduri foioase/mixte între 40-80 ani din suprafața totală a sitului	De determinat la prima monitorizare	Cel puțin 20%	Deoarece mărirea habitatelor împădurite în defavoarea celorlalte habitate nu este o prioritate în sit, ar fi mulțumitor dacă s-ar lăsa pădurile existente să se maturizeze

Măsurile specifice de management:

- Păstrarea tipului natural fundamental al pădurilor
- Menținerea a minim 3 arbori morți pe hectar la finalul lucrărilor de exploatare
- Egalizarea în timp a suprafețelor de pădure pe categorii de vârstă, la nivel de unitate de producție, prin management activ.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Fișa speciei
Rhinolophus ferrumequinum

1. Denumire științifică: *Rhinolophus ferrumequinum*

2. Denumiri populare: Liliacul mare cu potcoavă

3. Habitat

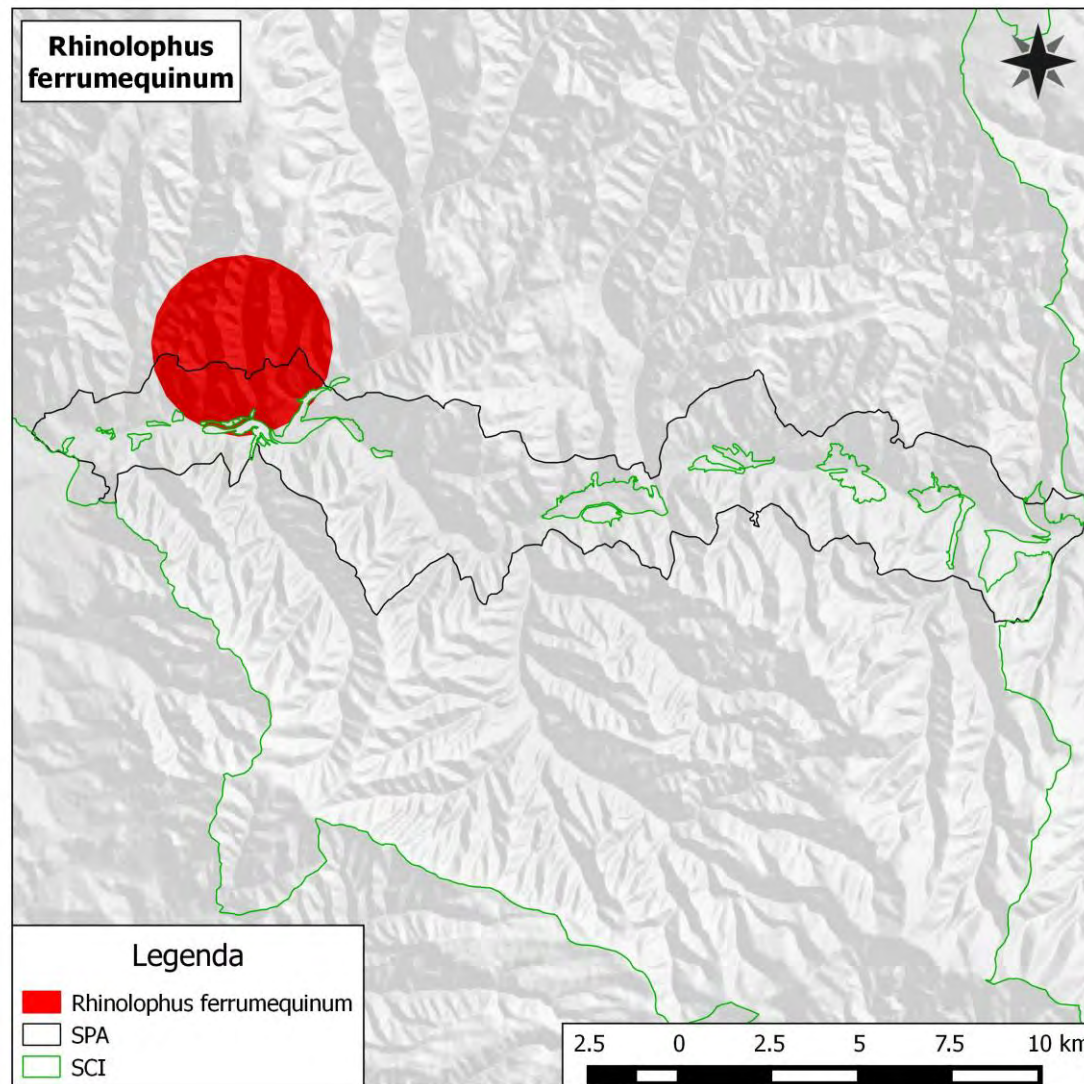
Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Pajiști	Preferă habitatele deschise, pajiștile și pășunile utilizate în mod extensiv, zonele carstice și de stepă, precum și zonele agricole folosite extensiv ca și habitate de hrănire.	Procent de pajiști	40%	40%	
		Grad de acoperire cu vegetație forestieră	15%	Peste 20 %	
		Mod de utilizare a pajiștilor	35% pășune	pășune	

Măsuri specifice de management:

- Menținerea tuturor formelor de vegetație forestieră din afara fondului forester: aninișuri, zăvoaie de plop și salcie de pe malurile râurilor, vegetație forestieră pe pajiști, etc.
- Iluminarea exterioară a construcțiilor din aria protejată doar cu becuri electrice de culoare galbenă, orientate înspre jos, protejate. În cazul folosirii unor lămpi cu mercur, care emit lumină albă și un larg spectru ultraviolet, este indicată dotarea corpurilor de iluminat cu filtre UV

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Fișa speciei
Miniopterus schreibersi

1. **Denumire științifică:** *Miniopterus schreibersi*

2. **Denumiri populare:** RO: Liliacul cu aripi lungi

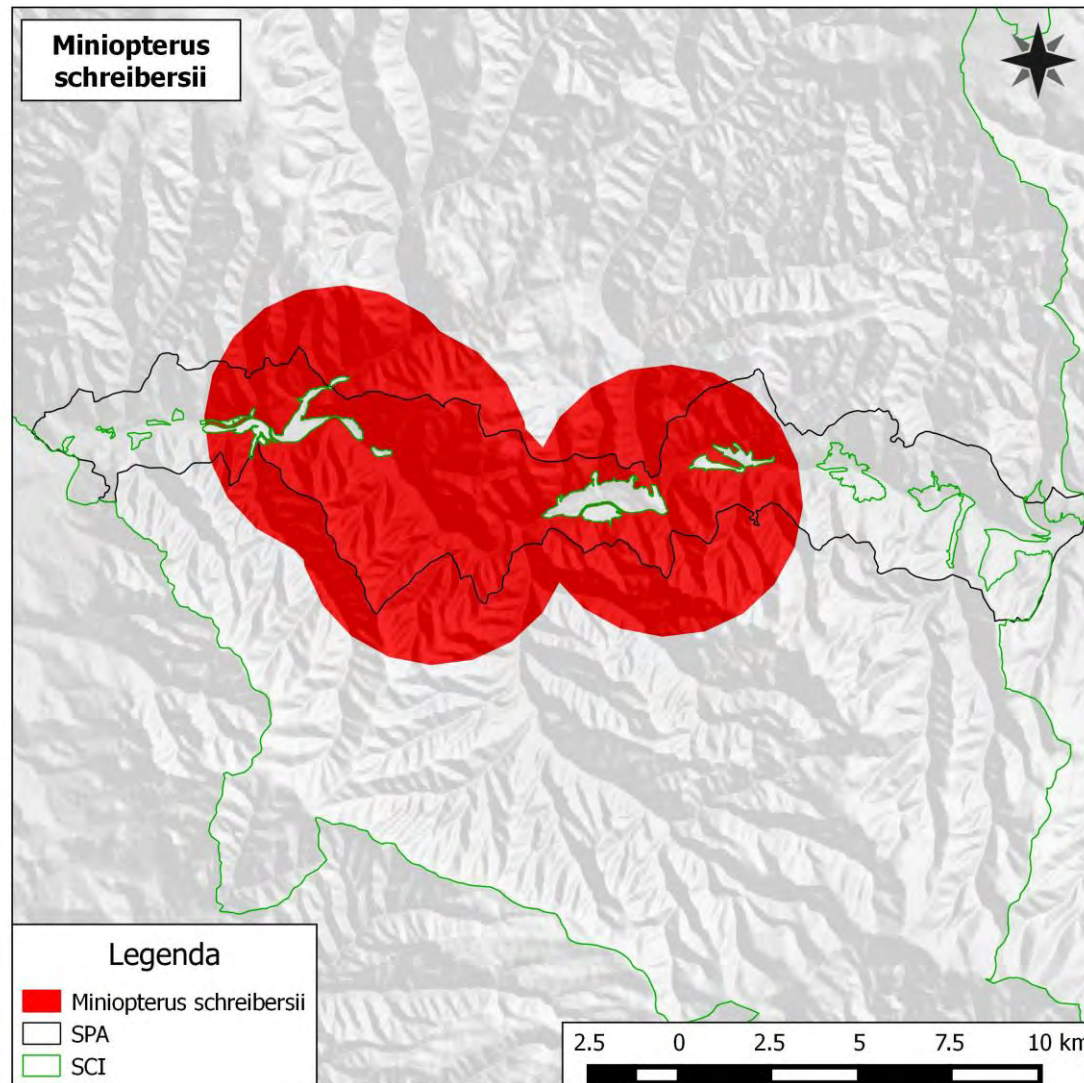
3. Habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili (se va analiza ulterior dacă se pot determina)	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Păduri de foioase	Păduri mature de fag, cu lemn mort și structură cât mai apropiată de structura naturală	Nr arbori morți la ha	Minim 5	Cel puțin 5	Arborii morți trebuie să aibă diametrul cel puțin egal cu diametrul mediu al subparcele
		Procent de păduri foioase/mixte între 40-80 ani din suprafața totală a sitului	De determinat la prima monitorizare	Cel puțin 20%	Deoarece mărirea habitatelor împădurite în defavoarea celorlalte habitate nu este o prioritate în sit, ar fi mulțumitor dacă s-ar lăsa pădurile existente să se maturizeze

Măsurile specifice de management:

- Păstrarea tipului natural fundamental al pădurilor
- Menținerea a minim 5 arbori morți pe hectar la finalul lucrărilor de exploatare
- Regularizarea claselor de vârstă din fondul forestier

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI
Bombina variegata

1. Denumire științifică: *Bombina variegata*

2. Denumiri populare: RO: Izvoarăș cu burtă galbenă, HU: Sárgahasú unka, GE: Gelbbauchunke, EN: Yellow-bellied toad

3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Habitat acvatice	Specia are nevoie de ape temporare, stătătoare pentru reproducere și dezvoltarea larvelor	Densitatea corpurilor de apă	66% din bazinele hidrografice au minim 1 corp de apă în cel puțin 0,5 km ²	1 corp de apă în cel puțin 0,5 km ²	Mentionam ca majoritatea corpurilor de apă din habitatele favorabile sunt apărute ca urmare a activităților antropice (exploatare forestiere). După încetarea exploatărilor, aceste mici bazine acvatice mai rămân favorabile pentru dezvoltarea speciei <i>Bombina variegata</i> timp de câțiva ani, și se diminuează treptat datorită colmatărilor și acoperirii cu vegetație ierboasă.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

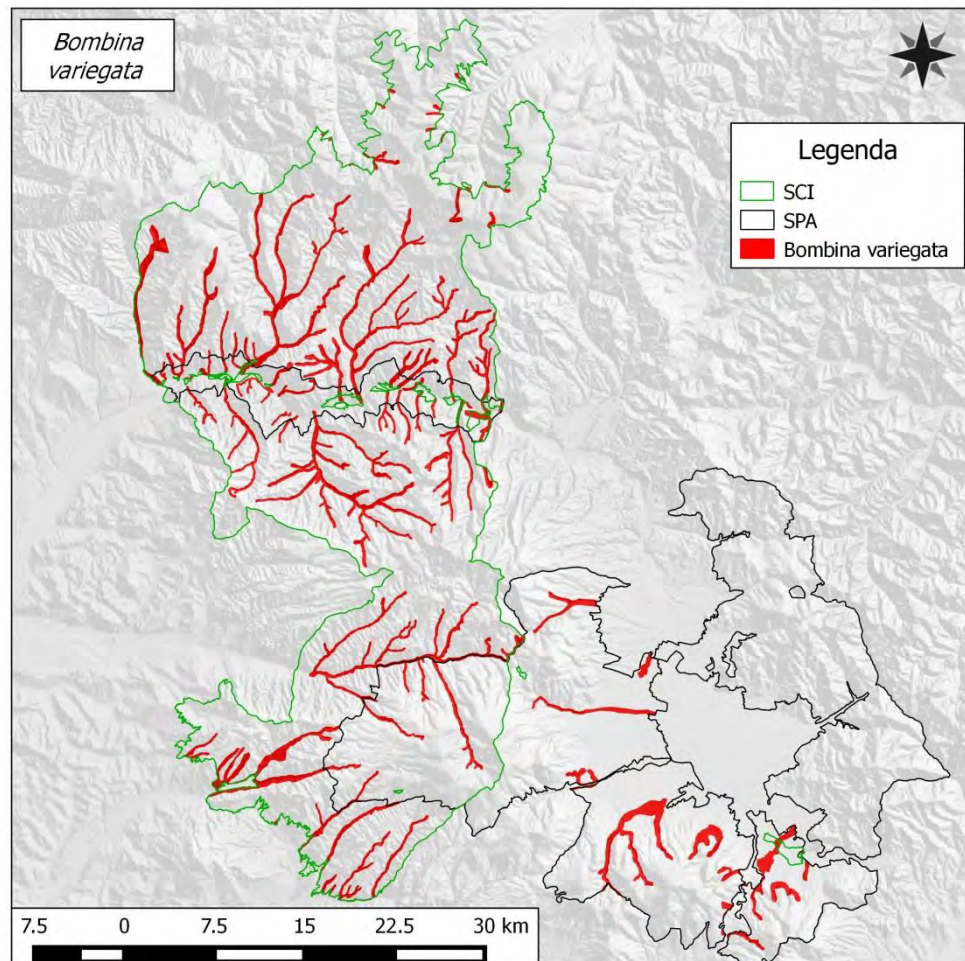
		Suprafața luciului de apă	66% din bazinele hidrografice au minim 1 corp de apă în cel puțin 0,5 km ²	Cel puțin 20 mp luciu de apă/ha de habitat favorabil	Mentionam ca majoritatea corpurilor de apă din habitatele favorabile sunt apărute ca urmare a activităților antropice (exploatarea forestieră). După încetarea exploatărilor, aceste mici bazine acvatice mai rămân favorabile pentru dezvoltarea speciei Bombina variegata timp de câțiva ani, și se diminuează treptat datorită colmatărilor și acoperirii cu vegetație ierboasă.
	Specia are nevoie de anumite caracteristici ale apelor temporare, stătătoare	Panta secțiunii longitudinale a albiei	Maxim 5°	Maxim 5°	
		Adâncimea apei	Max 10 cm	Max 10 cm	
		expoziția	S, E, V	S, E, V	
		Gradul de umbră	Max 40%	Max 40%	
Habitat terestru	Specia are nevoie de prezența habitatelor terestre naturale (pajiști, păduri, tufărișuri) în jurul habitatelor umede (o fâșie de 0,5-1 km lățime) pentru activitatea terestră	Procentajul mediu al habitatelor naturale în imediata apropiere a habitatului acvatic	90-95%	Peste 75%	

4.Măsuri de management:

- Ocolirea bălților de la marginea drumurilor de către utilajele cu care se fac exploatarea forestieră.
- Repararea periodică a drumurilor auto-forestiere pentru evitarea creerii de habitate capcană

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

- Colectarea adulților și juvenilor anterior inundării barajului de la Răstolița și relocarea acestora în habitate favorabile, unde se fac exploatări forestiere în acest moment.
- În cazul realizării unor lucrări pe profilul albiei nu se va mări panta secțiunii longitudinale peste 5 grade.

FIȘA SPECIEI
Triturus cristatus

1.Denumire științifică: *Triturus cristatus*

2.Denumiri populare:

3.Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Habitat acvatic	Specia are nevoie de ape stătătoare sau lin curgătoare pentru reproducere și dezvoltarea larvelor	Număr corpuri de apă necesar pentru efectivul de conservat	A fost identificat un singur corp de apă de doar 4 mp cu condiții apropiate de cele favorabile	2-3 corpuri de apă la distanțe nu foarte mari unul de celălalt care să poată adăposti o populație de tritoni de aproximativ 500 exemplare	
		Panta secțiunii longitudinale a albiei	Maxim 5°	Maxim 5°	
		Adâncimea apei	Între 50 și 100 cm	Între 50 și 150 cm	
		Expoziția	S, E, V	S, E, V	
		Gradul de umbră	Max 40%	Max 40%	
		Dimensiunea medie corpului de apă	4 mp	Minim 4 mp Optim 200-1000 mp	Un singur habitat de 4 mp
		Prezența vegetației acvatice	50% din suprafața acvatică ocupată de vegetație acvatică	20-50% din suprafața acvatică ocupată de vegetație acvatică	
		Prezența/absența ihtiofaunei	absență	absență	
Habitat terestru	Pădure și zăvoaie de luncă, pe distanță de	% din suprafața înconjurătoare a baltii	Peste 50%	Minim 50%	Caracteristicile arboretului specific de

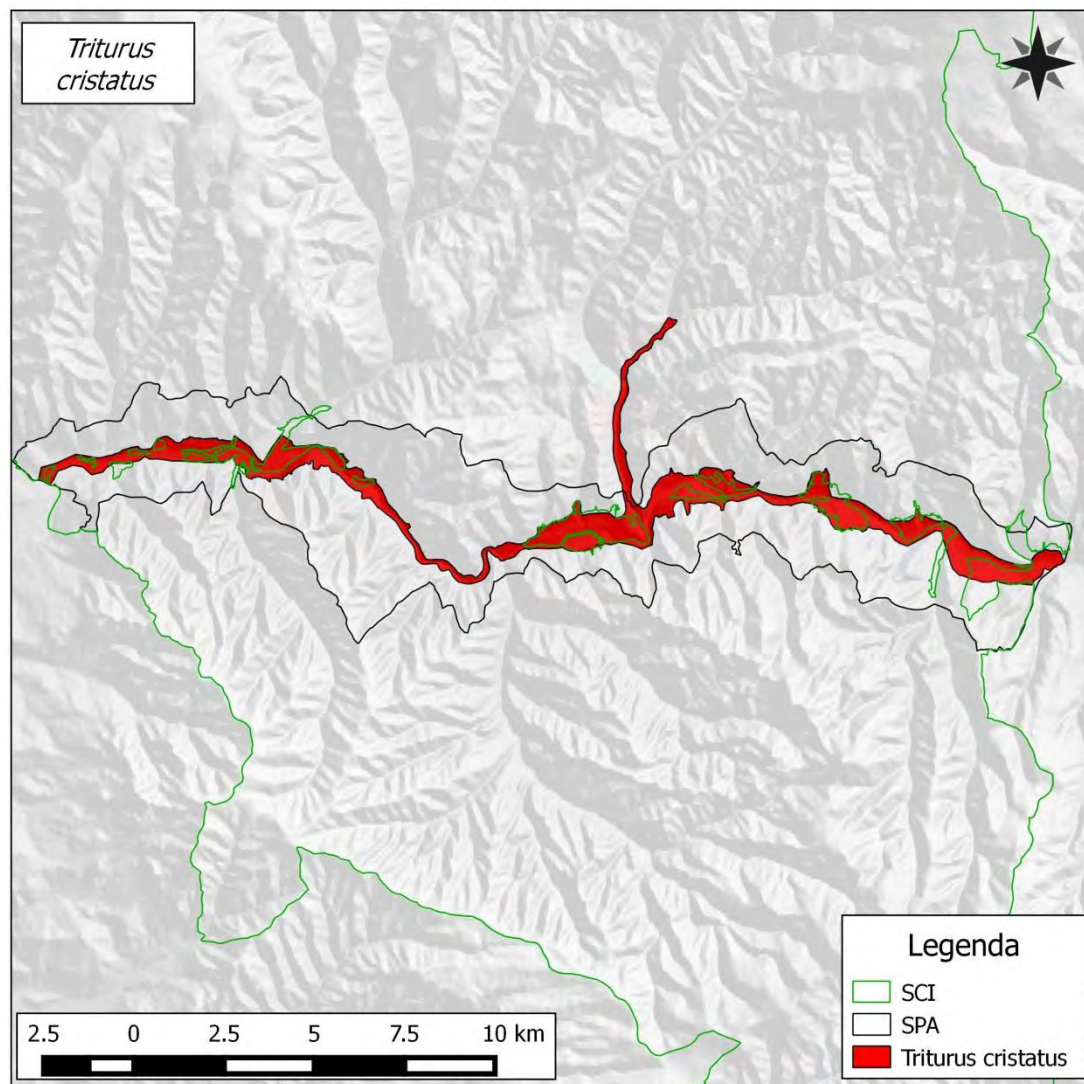
Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

	50 m în jurul bălții pentru a mentine un grad de umiditate ridicată a solului din apropierea bălții.	pe distanta de 50 m sa fie ocupata de arboret de luncă caracteristic			lunca: speciile Salix sp., Alnus sp. sau alte specii arboricole, si de vegetatie ierboasa (Juncus,sp., Carex sp.,).
--	--	--	--	--	---

Măsuri de management:

- Repararea periodică a drumurilor auto-forestiere pentru evitarea creerii de habitate capcană
- În cazul realizării unor lucrări pe profilul albiei nu se va mări panta secțiunii longitudinale peste 5 grade.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI
Triturus montandoni

1. Denumire științifică: *Triturus montandoni*

2. Denumiri populare: RO: tritonul carpatic HU: Tarajos götte, GE: Nördlicher Kammolch, EN: Great crested newt

3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Habitat acvatic	Specia are nevoie de ape stătătoare sau lin curgătoare pentru reproducere și dezvoltarea larvelor	Număr bazine hidrografice corespunzătoare	1 (Zebrac)	13	Caracteristicile bazinelor hidrografice corespunzătoare sunt date de indicatorii următori
		Număr corpuri de apă per km ²	un singur bazin hidrografic din cele 13 analizate are mai mult de un corp de apă/km parcurs (Zebrac)	Minim 1 corp de apă per km ²	
		Panta secțiunii longitudinale a albiei	Maxim 5°	Maxim 5°	
		Adâncimea apei	Intre 10 și 30 cm	Intre 10 și 30 cm	
		expoziția	S, E, V	S, E, V	
		Gradul de umbrire	Max 40%	Max 40%	
	În cazul apelor stătătoare de mari dimensiuni specia are nevoie de zone cu adâncime mică sub 50 cm pentru reproducere	Procentajul zonei de mică adâncime relatat la dimensiunea corpului de apă	Favorabila	Peste 25-50% din dimensiunea corpului de apă (de preferat peste 1 ha)	Marea majoritate a corpurilor de apă aflate în bazinele hidrografice studiate sunt de dimensiuni reduse, marea lor

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

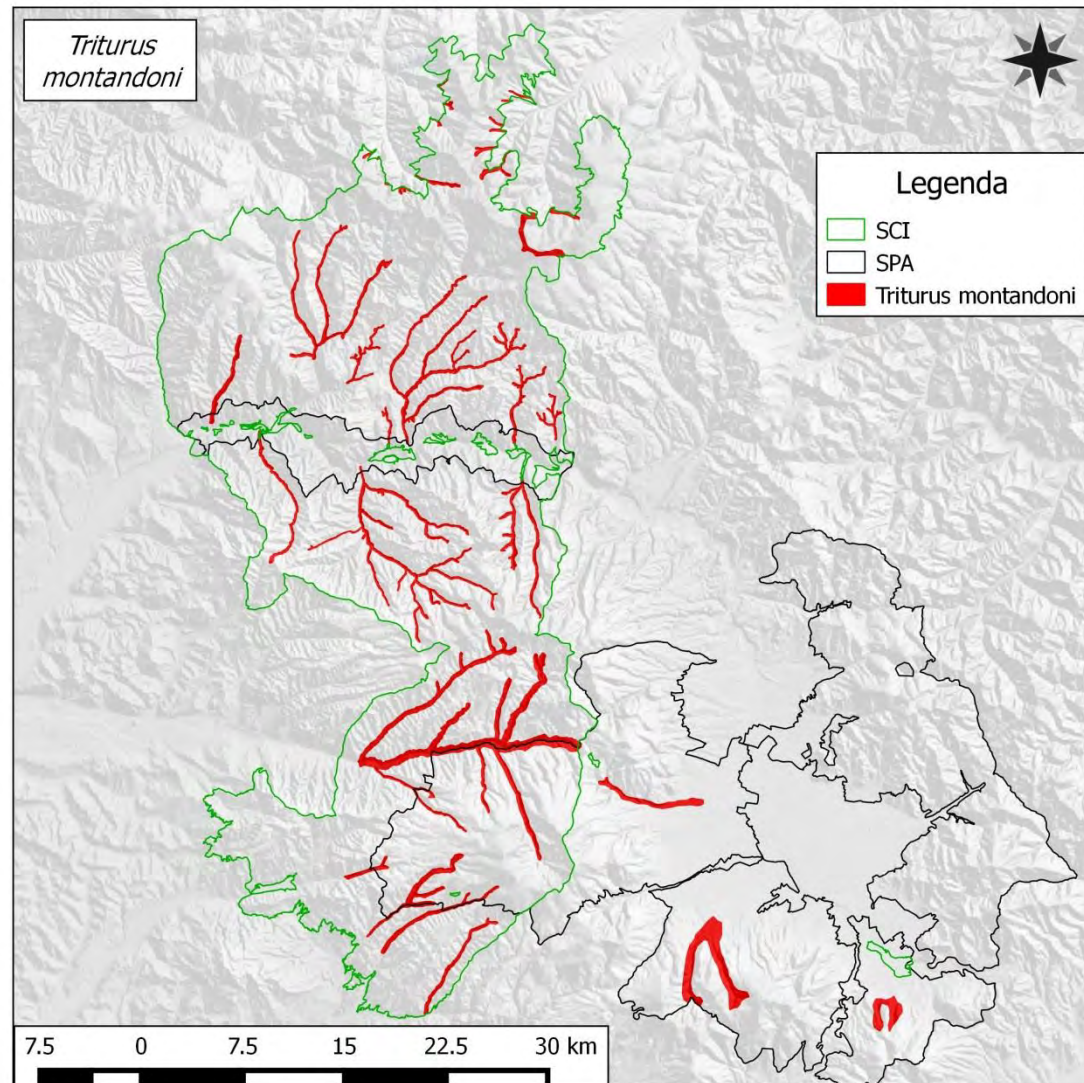
	și dezvoltarea larvelor				majoritate avand intre 1-10 mp și adancimi sub 0,5 m
	Specia are nevoie de ape temporare cu vegetație pentru reproducere	Procentajul vegetației	Favorabil	Peste 25% din mărimea corpului de apă (de preferat peste 1 ha)	Procentajul de luciu de apa acoperit de vegetatie este intre 40 si 60%
	Specia are nevoie de corpuri de apă fără pești	Prezența/absența ihtiofaunei	absență	absență	Nu au fost observati pești in bălțile existente
Habitat terestre	Bălțile se găsesc în luncile râurilor în pădure sau în imediata apropiere a acestora	Distanța față de pădure	Sub 5m	Sub 5m	

Măsuri de management:

- Ocolirea bălților de la marginea drumurilor de către utilajele cu care se fac exploatari forestiere.
- Întreținerea permanentă a drumurilor auto-forestiere pentru evitarea creerii de habitate capcană
- La amenajarea șanțurilor pe văile bazinelor hidrografice cu populații de *Triturus montandoni* să se ocolească acele porțiuni de șanț unde există acumulată apă (bălți).

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI
Eudontomyzon danfordi

1. Denumire științifică: *Eudontomyzon danfordi*

2. Denumiri populare: RO: chișcar, HU: erdélyi ingola, EN: Carpathian lamprey

3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Râuri/pârâuri de munte neîntrerupte	Specia are nevoie de râuri/pârâuri nefragmentate, foarte curate. Pentru dezvoltarea larvelor este necesară prezența unor zone măloase (aceste zone trebuie să fie însă foarte reduse, sub 5%, de cele mai multe ori sub 1%).	Concentrația de oxigen	De determinat la prima monitorizare	9-12 mg/l	Menționăm că punerea în funcțiune a barajului de la Răstolița va afecta foarte grav populația acestei specii din râul Răstolița. În cazul în care o parte din debitul râului Ilva va fi deviat în acest baraj, va fi afectată și populația din Ilva. Specia a dispărut din mai multe râuri/pârâuri unde era prezent în trecut.
		Prezența și abundența porțiunilor cu substrat mălos	Peste 5%.	Sub 5%, de cele mai multe ori sub 1%)	Lucrările forestiere influențează turbiditatea și proporția substratului mălos.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

	Specia are nevoie de un grad de umbrire al luciului de apă destul de ridicat.	% lungime de mal acoperit cu vegetația arboricolă (salcie, arin, fag, molid etc.)	În unele zone vegetația arboricolă de pe mal lipsește.	Peste 80%	Pe ambele maluri
--	---	---	--	-----------	------------------

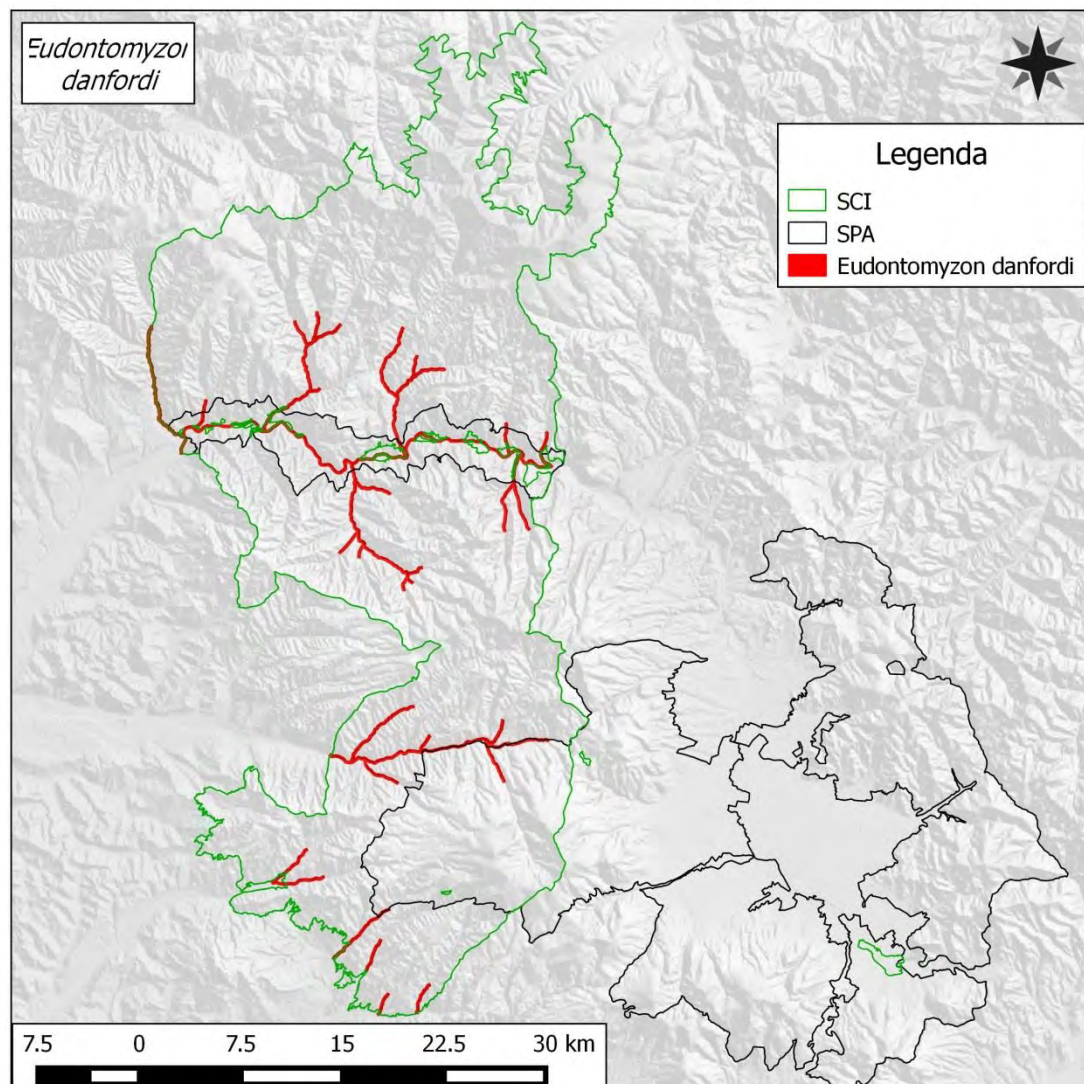
4.Măsuri de management:

- Interzicerea tăierii arborilor de pe malul râurilor/pârâurilor.
- Interzicerea amplasării oricărei noi captări pe aceste râuri.
- În acele zonele în care există captări de apă, trebuie asigurat un debit de servitute de minim 50% din debitul pârâului.
- Interzicerea exploatărilor de agregate în albia minoră..
- Reamplasarea pietrelor mari în albiile minore ale râurilor/pârâurilor în acele zone în care acestea au fost scoase/extrase (în cazul lucrărilor hidrotehnice).
- În cazul în care se exploatează sau se prelucrează agregate minerale din zonele învecinate râurilor/pârâurilor, este necesară decantarea apei folosite la spălarea acestora înainte ca aceasta să reentre în râu/pârâu.
- Colectarea masei lemnoase nu se va face pe sol îmbibat cu apă.
- Construcțiile civile și industriale se vor construi în afara zonelor inundabile ale râurilor. Pot fi avizate astfel de construcții, unde inundabilitatea este mai mică de Q1% (se preconizează că terenul va fi inundat odată la 100 de ani).
- Echiparea caselor de vacanță cu stații proprii de epurare a apelor menajere evacuate.
- Se va interzice orice fel de lucrare în albiile minore ale râurilor – recalibrări, reprofilări - , cu excepția celor de restaurare ecologică (de exemplu cele de înlăturare a pragurilor existente). Aceste lucrări trebuie interzise atât în interiorul cât și în imediata vecinătate a ariei protejate (20km amonte și aval pe râurile Mureș și Gurghiu).

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

- Interzicerea depozitării de deșeuri în habitatul speciei.
- Interzicerea amplasării de microhidrocentrale în habitatul speciei.
- În cazul microhidrocentralelor existente (Iod, Fâncel etc.) este necesară minim necesar pentru speciile de pești. Acesta debit de servitute va fi stabilit prin procedura de avizare, în urma studiului de evaluare adecvată.
- Interzicerea pescuitului în lacul Borzia. În cazul în care este permis pescuitul în acest lac, cel mai probabil pentru capturarea știucii, NU se vor folosi peștișori vii care pot fi reprezentați de specii invazive.
- Pentru prevenirea răspândirii speciei *Salvelinus fontinalis* ieșirile de la păstrăvăriile existente trebuie echipate corespunzător astfel încât să se împiedice ieșirea și pătrunderea în apele de munte a icrelor, puietului și adulților de *Salvelinus fontinalis*.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI
Hucho hucho

1.Denumire științifică: *Hucho hucho*

2.Denumiri populare: RO: Iostriță, HU: dunai galóca, EN: Huchen

3.Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Râuri mari de munte	Specia are nevoie de râuri neîntrerupte cu un debit considerabil și cu ape foarte curate.	concentrația de oxygen dizolvat	De determinat la prima monitorizare	peste 6 mg/l.	Se determina ca medie anuală În unele zone este sub 6 mg/l

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

		nivelul pH-ului	De determinat la prima monitorizare	între 6-9.	Se determina ca medie anuală
		Cantitate suspensii în apă	peste 25 mg/l.	sub 25 mg/l	Se determina ca medie anuală

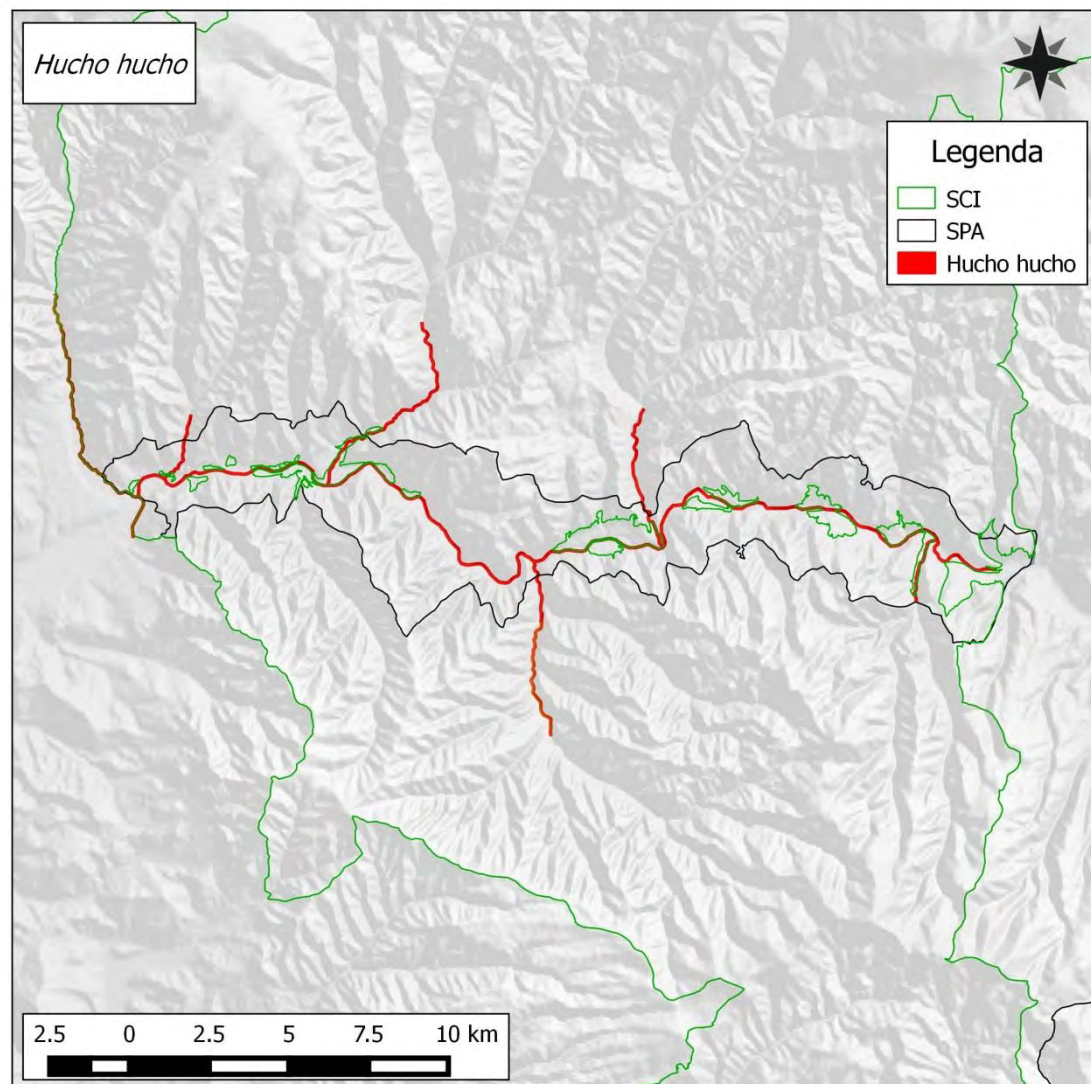
4.Măsuri de management:

- Interzicerea tăierii arborilor de pe malul râurilor/pârâurilor.
- Interzicerea amplasării oricărei noi captări pe aceste râuri.
- În acele zonele în care există captări de apă, trebuie asigurat un debit de servitute de minim 50% din debitul pârâului.
- Interzicerea exploatărilor de agregate în albia minoră..

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

- Reamplasarea pietrelor mari în albiile minore ale râurilor/pârâurilor în acele zone în care acestea au fost scoase/extrase (în cazul lucrărilor hidrotehnice).
- În cazul în care se exploatează sau se prelucrează agregate minerale din zonele învecinate râurilor/pârâurilor, este necesară decantarea apei folosite la spălarea acestora înainte ca aceasta să reîntre în râu/pârâu.
- Colectarea masei lemnoase nu se va face pe sol îmbibat cu apă.
- Construcțiile civile și industriale se vor construi în afara zonelor inundabile ale râurilor. Pot fi avizate astfel de construcții, unde inundabilitatea este mai mică de Q1% (se preconizează că terenul va fi inundat odată la 100 de ani).
- Echiparea caselor de vacanță cu stații proprii de epurare a apelor menajere evacuate.
- Se va interzice orice fel de lucrare în albiile minore ale râurilor – recalibrări, reprofilări - , cu excepția celor de restaurare ecologică (de exemplu cele de înlăturare a pragurilor existente). Aceste lucrări trebuie interzise atât în interiorul cât și în imediata vecinătate a ariei protejate (20km amonte și aval pe râurile Mureș și Gurghiu).
- Interzicerea depozitării de deșeuri în habitatul speciei.
- Spălatul și scăldatul animalelor domestice după aplicarea tratamentelor veterinare nu se va face în habitatul speciei.
- Interzicerea amplasării de microhidrocentrale în habitatul speciei.
- În cazul microhidrocentralelor existente (Iod, Fâncel etc.) este necesară minim necesar pentru speciile de pești. Acesta debit de servitute va fi stabilit prin procedura de avizare, în urma studiului de evaluare adecvată.
- Interzicerea pescuitului în lacul Borzia. În cazul în care este permis pescuitul în acest lac, cel mai probabil pentru capturarea știucii, NU se vor folosi peștișori vii care pot fi reprezentați de specii invazive.
- Pentru prevenirea răspândirii speciei *Salvelinus fontinalis* ieșirile de la păstrăvăriile existente trebuie echipate corespunzător astfel încât să se împiedice ieșirea și pătrunderea în apele de munte a icrelor, puietului și adulților de *Salvelinus fontinalis*.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI
Barbus (meridionalis) petenyi

1.Denumire științifică: *Barbus (meridionalis) petenyi*

2.Denumiri populare: RO: mreană vânătă, HU: Petényi márna, EN: Petényi's barbel

3.Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Râuri/pârâuri de munte și de deal	Specia are nevoie de râuri/pârâuri neîntrerupte repezi cu substrat pietros.	Proporția substratului pietros	De determinat cu ocazia primei monitorizări.	Peste 70% substrat pietros	

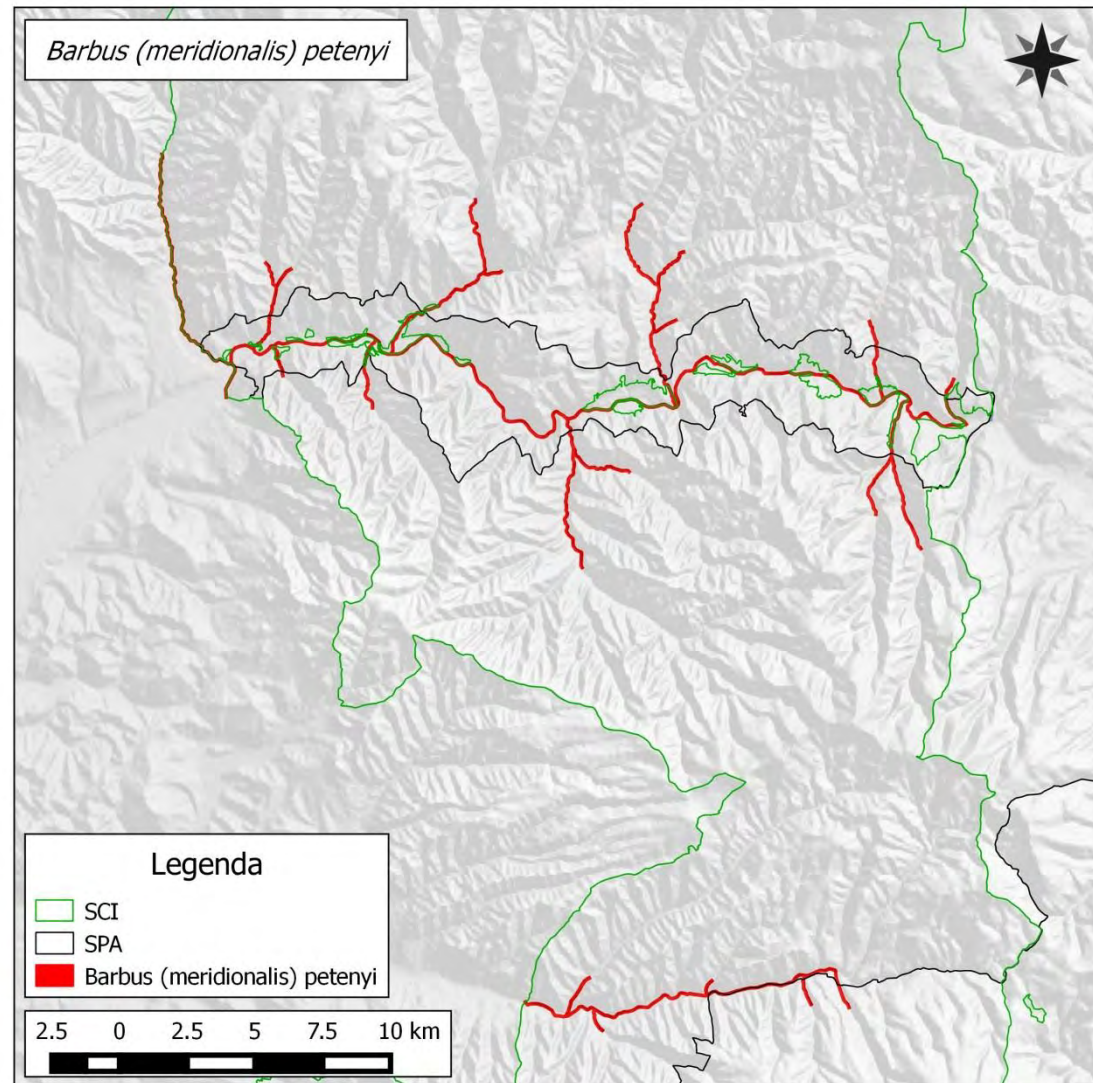
4.Măsuri de management:

- Interzicerea amplasării oricărei noi captări pe aceste râuri.
- În acele zonele în care există captări de apă, trebuie asigurat un debit de servitute de minim 50% din debitul pârâului.
- Interzicerea exploatărilor de agregate în albia minoră..
- Reamplasarea pietrelor mari în albiile minore ale râurilor/pârâurilor în acele zone în care acestea au fost scoase/extrase (în cazul lucrărilor hidrotehnice).

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

- În cazul în care se exploatează sau se prelucrează agregate minerale din zonele învecinate râurilor/pârâurilor, este necesară decantarea apei folosite la spălarea acestora înainte ca aceasta să reentre în râu/pârâu.
- Colectarea masei lemnoase nu se va face pe sol îmbibat cu apă.
- Se va interzice orice fel de lucrare în albiile minore ale râurilor – recalibrări, reprofilări - , cu excepția celor de restaurare ecologică (de exemplu cele de înlăturare a pragurilor existente). Aceste lucrări trebuie interzise atât în interiorul cât și în imediata vecinătate a ariei protejate (20km amonte și aval pe râurile Mureș și Gurghiu).
- Interzicerea depozitării de deșeuri în habitatul speciei.
- Spălatul și scăldatul animalelor domestice după aplicarea tratamentelor veterinare nu se va face în habitatul speciei.
- Interzicerea amplasării de microhidrocentrale în habitatul speciei.
- În cazul microhidrocentralelor existente (Iod, Fâncel etc.) este necesară minim necesar pentru speciile de pești. Acesta debit de servitute va fi stabilit prin procedura de avizare, în urma studiului de evaluare adecvată.
- Pentru prevenirea răspândirii speciei *Salvelinus fontinalis* ieșirile de la păstrăvăriile existente trebuie echipate corespunzător astfel încât să se împiedice ieșirea și pătrunderea în apele de munte a icrelor, puietului și adulților de *Salvelinus fontinalis*.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI
Romanogobio (Gobio) uranoscopus

1.Denumire științifică: *Romanogobio (Gobio) uranoscopus*

2.Denumiri populare: RO: porcușor de vad, HU: felpillantó küllő, EN: Stone gudgeon

3.Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Râuri de munte și de deal.	Specia are nevoie de râuri neîntrerupte cu un debit însemnat. Preferă repezișurile unde apa are o viteză de 70-115 cm/s iar fundul e bolovănos.	Viteza apei unde substratul este bolovănos	70-115 cm/s.	70-115 cm/s	

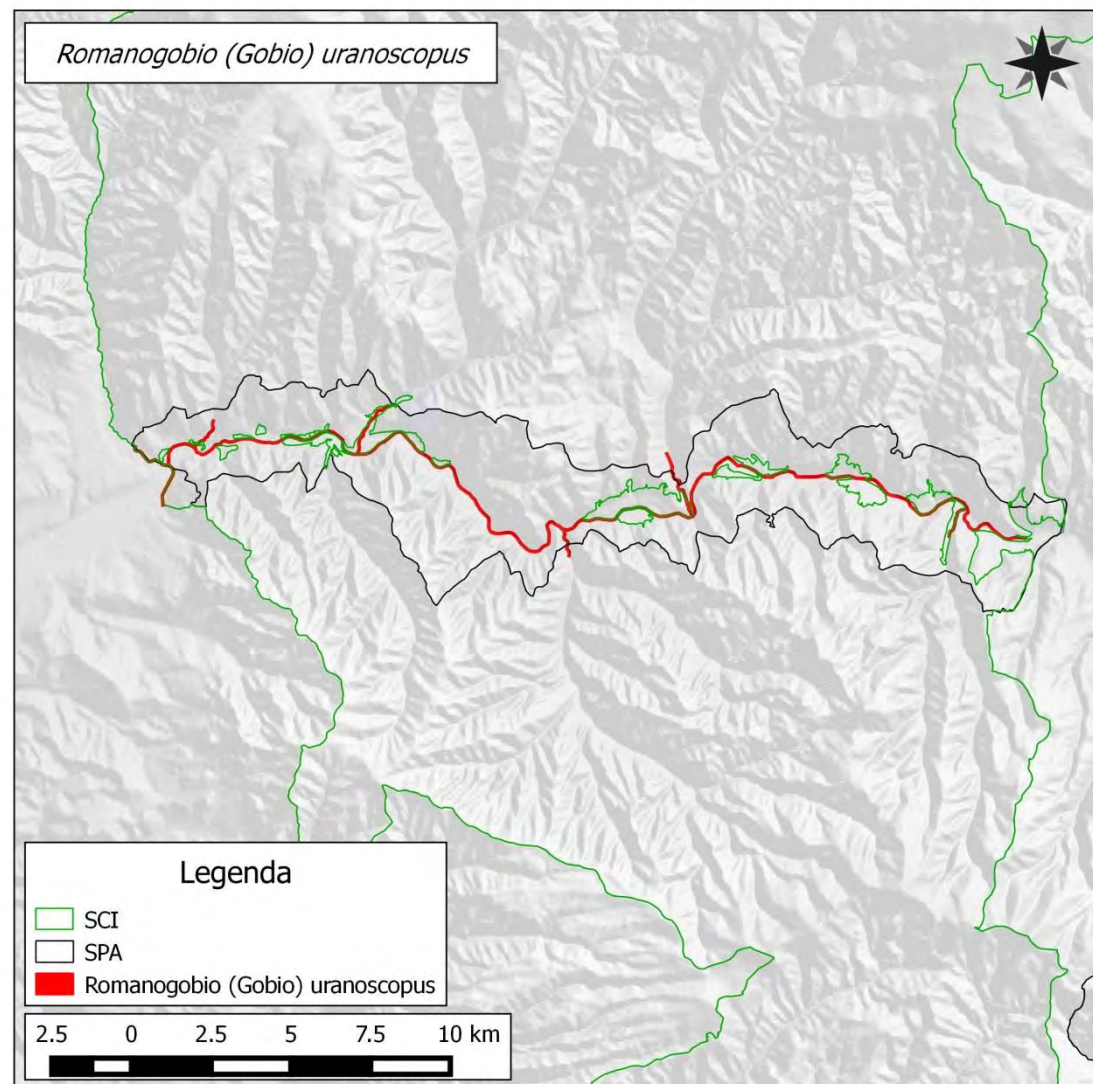
4.Măsurile de management:

- Interzicerea amplasării oricărei noi captări pe aceste râuri.
- În acele zonele în care există captări de apă, trebuie asigurat un debit de servitute de minim 50% din debitul pârâului.
- Interzicerea exploatărilor de agregate în albia minoră..
- În cazul în care se exploatează sau se prelucrează agregate minerale din zonele învecinate râurilor/pârâurilor, este necesară decantarea apei folosite la spălarea acestora înainte ca aceasta să reîntre în râu/pârâu.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

- Se va interzice orice fel de lucrare în albiile minore ale râurilor – recalibrări, reprofilări - , cu excepția celor de restaurare ecologică (de exemplu cele de înlăturare a pragurilor existente). Aceste lucrări trebuie interzise atât în interiorul cât și în imediata vecinătate a ariei protejate (20km amonte și aval pe râurile Mureș și Gurghiu).
- Interzicerea depozitării de deșeuri în habitatul speciei.
- Spălatul și scăldatul animalelor domestice după aplicarea tratamentelor veterinare nu se va face în habitatul speciei.
- Interzicerea amplasării de microhidrocentrale în habitatul speciei.
- În cazul microhidrocentralelor existente (Iod, Fâncel etc.) este necesară minim necesar pentru speciile de pești. Acesta debit de servitute va fi stabilit prin procedura de avizare, în urma studiului de evaluare adecvată.
- Pentru prevenirea răspândirii speciei *Salvelinus fontinalis* ieșirile de la păstrăvăriile existente trebuie echipate corespunzător astfel încât să se împiedice ieșirea și pătrunderea în apele de munte a icrelor, puietului și adulților de *Salvelinus fontinalis*.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI
Sabanejewia (aurata) balcanica

1.Denumire științifică: *Sabanejewia (aurata) balcanica*

2.Denumiri populare: RO: câră, HU: kőfúró csík, EN: Balkan golden loach

3.Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Râuri/pârâuri de munte și de deal.	Specia preferă substratul de prundiș amestecat cu nisip. Habitatele trebuie să fie neîntrerupte (să nu fie fragmentate).	Proporția substratului de prundiș amestecat cu nisip	minim 70%	Minim 70% din substrat.	

4.Măsurile de management:

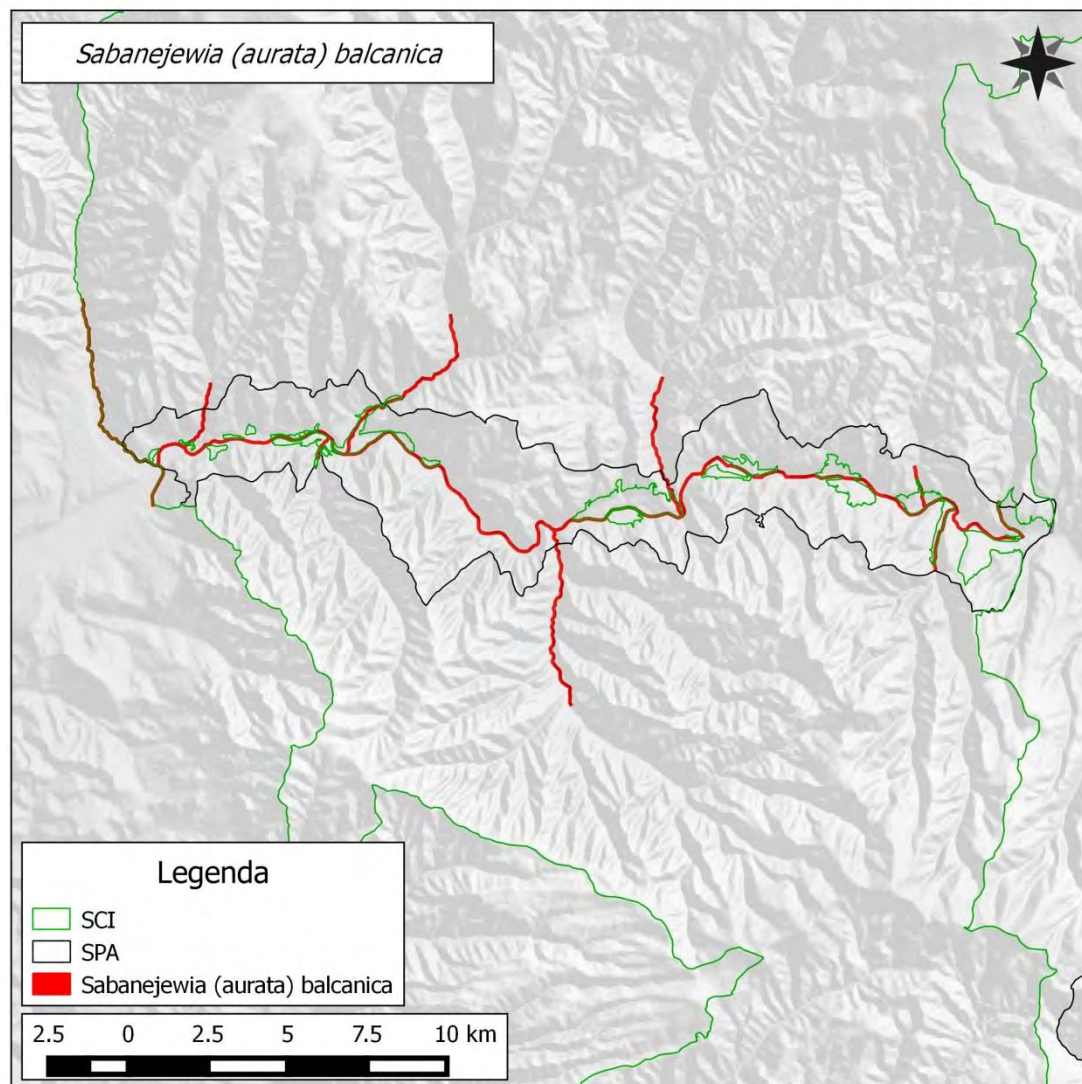
- Interzicerea amplasării oricărei noi captări pe aceste râuri.
- În acele zonele în care există captări de apă, trebuie asigurat un debit de servitute de minim 50% din debitul pârâului.
- Interzicerea exploatărilor de agregate în albia minoră..
- În cazul în care se exploatează sau se prelucrează agregate minerale din zonele învecinate râurilor/pârâurilor, este necesară decantarea apei folosite la spălarea acestora înainte ca aceasta să reentre în râu/pârâu.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

- Colectarea masei lemnoase nu se va face pe sol îmbibat cu apă.
- Se va interzice orice fel de lucrare în albiile minore ale râurilor – recalibrări, reprofilări - , cu excepția celor de restaurare ecologică (de exemplu cele de înlăturare a pragurilor existente). Aceste lucrări trebuie interzise atât în interiorul cât și în imediata vecinătate a ariei protejate (20km amonte și aval pe râurile Mureș și Gurghiu).
- Interzicerea depozitării de deșeuri în habitatul speciei.
- Interzicerea amplasării de microhidrocentrale în habitatul speciei.
- În cazul microhidrocentralelor existente (Iod, Fâncel etc.) este necesară minim necesar pentru speciile de pești. Acesta debit de servitute va fi stabilit prin procedura de avizare, în urma studiului de evaluare adecvată.
- Pentru prevenirea răspândirii speciei *Salvelinus fontinalis* ieșirile de la păstrăvăriile existente trebuie echipate corespunzător astfel încât să se împiedice ieșirea și pătrunderea în apele de munte a icrelor, puietului și adulților de *Salvelinus fontinalis*.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI
Cottus gobio

1.Denumire științifică: *Cottus gobio*

2.Denumiri populare: RO: zglăvoacă, HU: botos kölönte, EN: Bullhead

3.Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Râuri/pârâuri de munte	Specia are nevoie de râuri/pârâuri de munte nefragmentate și curate.	Concentrația de oxygen dizolvat în apă	De determinat cu ocazia primei monitorizări	9-12 mg/l	
	Specia are nevoie de un grad de umbrire al luciului de apă destul de ridicat.	% lungime de mal acoperit cu vegetația arborică (salcie, arin, fag, molid etc.)	În unele zone vegetația arborică de pe mal lipsește	peste 80%.	În unele zone vegetația arborică de pe mal lipsește

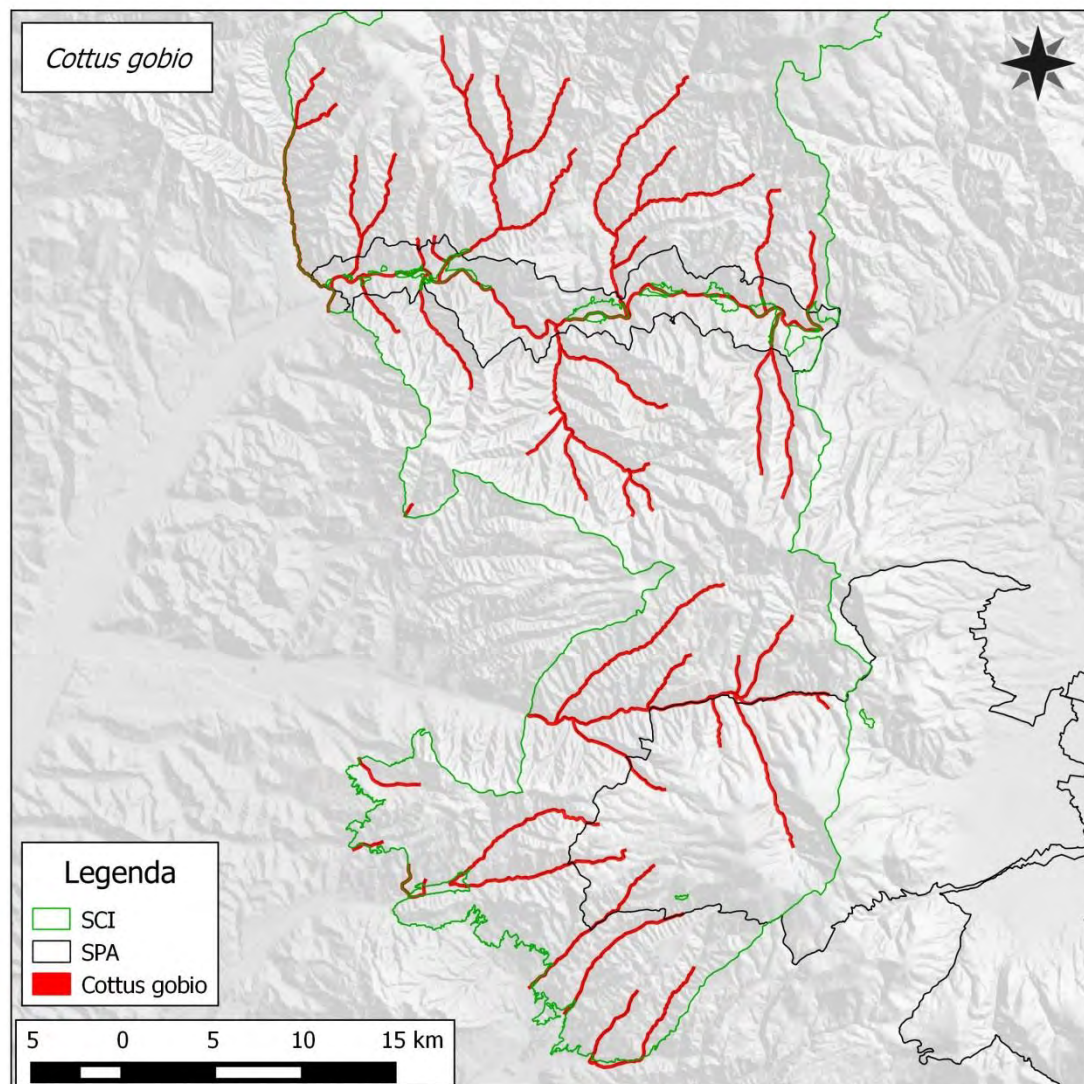
4.Măsuri de management:

- Interzicerea tăierii arborilor de pe malul râurilor/pârâurilor.
- Interzicerea amplasării oricărei noi captări pe aceste râuri.
- În acele zonele în care există captări de apă, trebuie asigurat un debit de servitute de minim 50% din debitul pârâului.
- Interzicerea exploatărilor de agregate în albia minoră..

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

- Reamplasarea pietrelor mari în albiile minore ale râurilor/pârâurilor în acele zone în care acestea au fost scoase/extrase (în cazul lucrărilor hidrotehnice).
- În cazul în care se exploatează sau se prelucrează agregate minerale din zonele învecinate râurilor/pârâurilor, este necesară decantarea apei folosite la spălarea acestora înainte ca aceasta să reîntre în râu/pârâu.
- Colectarea masei lemnoase nu se va face pe sol îmbibat cu apă.
- Construcțiile civile și industriale se vor construi în afara zonelor inundabile ale râurilor. Pot fi avizate astfel de construcții, unde inundabilitatea este mai mică de Q1% (se preconizează că terenul va fi inundat odată la 100 de ani).
- Echiparea caselor de vacanță cu stații proprii de epurare a apelor menajere evacuate.
- Se va interzice orice fel de lucrare în albiile minore ale râurilor – recalibrări, reprofilări - , cu excepția celor de restaurare ecologică (de exemplu cele de înlăturare a pragurilor existente). Aceste lucrări trebuie interzise atât în interiorul cât și în imediata vecinătate a ariei protejate (20km amonte și aval pe râurile Mureș și Gurghiu).
- Interzicerea depozitării de deșeuri în habitatul speciei.
- Interzicerea amplasării de microhidrocentrale în habitatul speciei.
- În cazul microhidrocentralelor existente (Iod, Fâncel etc.) este necesară minim necesar pentru speciile de pești. Acesta debit de servitute va fi stabilit prin procedura de avizare, în urma studiului de evaluare adecvată.
- Interzicerea pescuitului în lacul Borzia. În cazul în care este permis pescuitul în acest lac, cel mai probabil pentru capturarea știucii, NU se vor folosi peștișori vii care pot fi reprezentați de specii invazive.
- Pentru prevenirea răspândirii speciei *Salvelinus fontinalis* ieșirile de la păstrăvăriile existente trebuie echipate corespunzător astfel încât să se împiedice ieșirea și pătrunderea în apele de munte a icrelor, puietului și adulților de *Salvelinus fontinalis*.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI
Callimorpha quadripunctaria

1. Denumire științifică: *Callimorpha quadripunctaria*

2. Denumiri populare:

3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Habitat ripariene din etajul foioaselor	Vegetație ierboasă înaltă, expusă la lumină. Se hrănește cu specii ierboase (<i>Telekia speciosa</i> , etc). Ponta se depune în aug-sept pe vegetație.	Suprafață habitate ripariene cu cerințe îndeplinite, necesară pentru efectivele din FS	94 ha	94 ha	
		Prezența speciilor caracteristice	prezență	prezență	Specii caracteristice: <i>Telekia speciosa</i> , <i>Origanum vulgare</i> , <i>Eupatorium cannabinum</i> , <i>Urtica dioica</i> , <i>Lamium sp.</i> , <i>Salix caprea</i> , <i>Sambucus ebulus</i> , <i>Stachis officinalis</i> , <i>Cirsium arvense</i> , <i>Senecio fuchsia</i> , <i>Onobrichis viciifolia</i> , <i>Mentha sp.</i> .
		Suprafața minimă a	Minim 30 mp	Minim 30 mp	Elementul de habitat

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

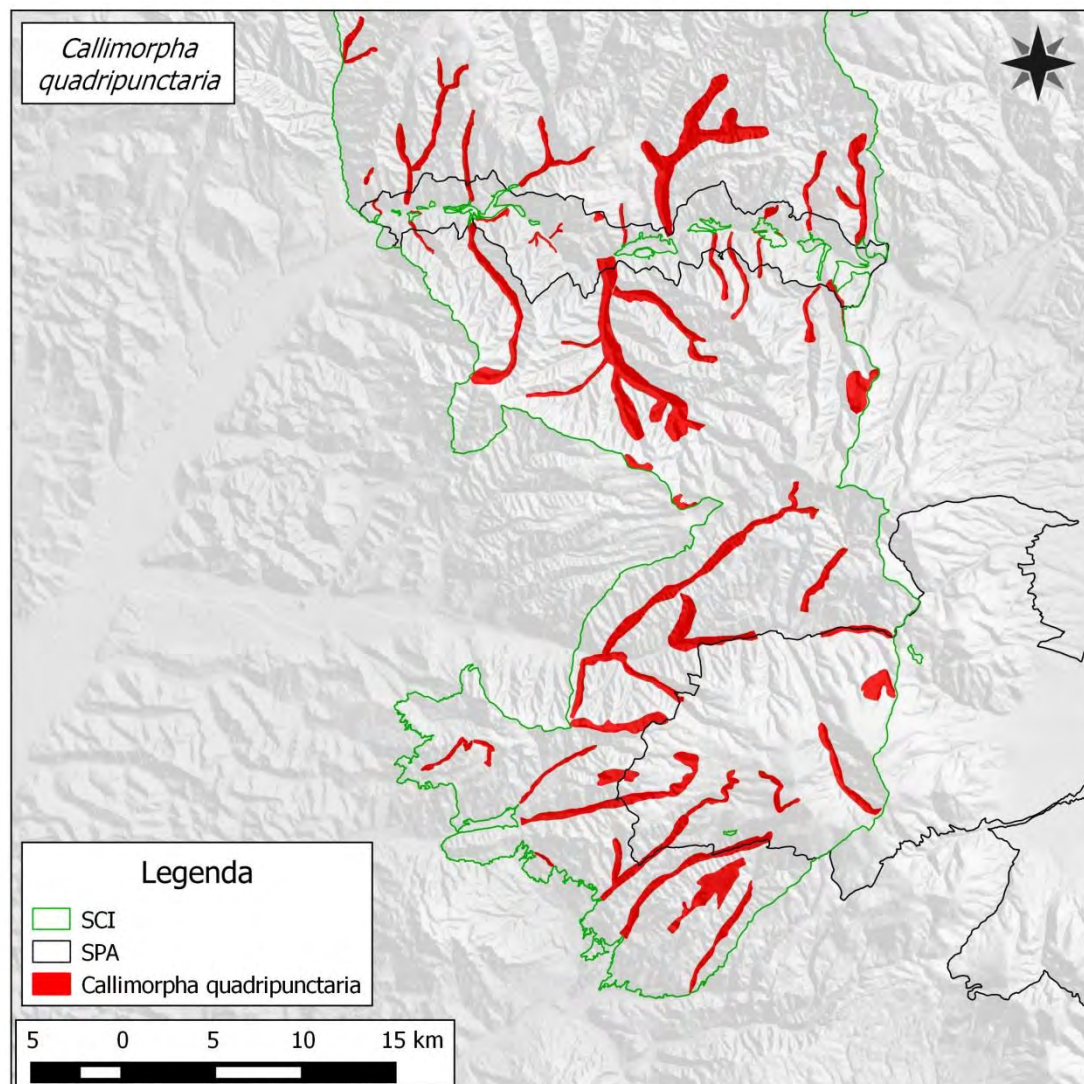
		elementului de habitat			reprezintă suprafața compactă de teren ocupată cu vegetație caracteristică
		Gradul de utilizare a substanțelor chimice în zona de protecție a habitatului	Necunoscut	0	Zona de protecție: 500m în perioada iul-aug și 100 m în perioada sept-iun.
		Gradul de umbrire al habitatului	Sub 30%	Sub 30 %	

Măsuri:

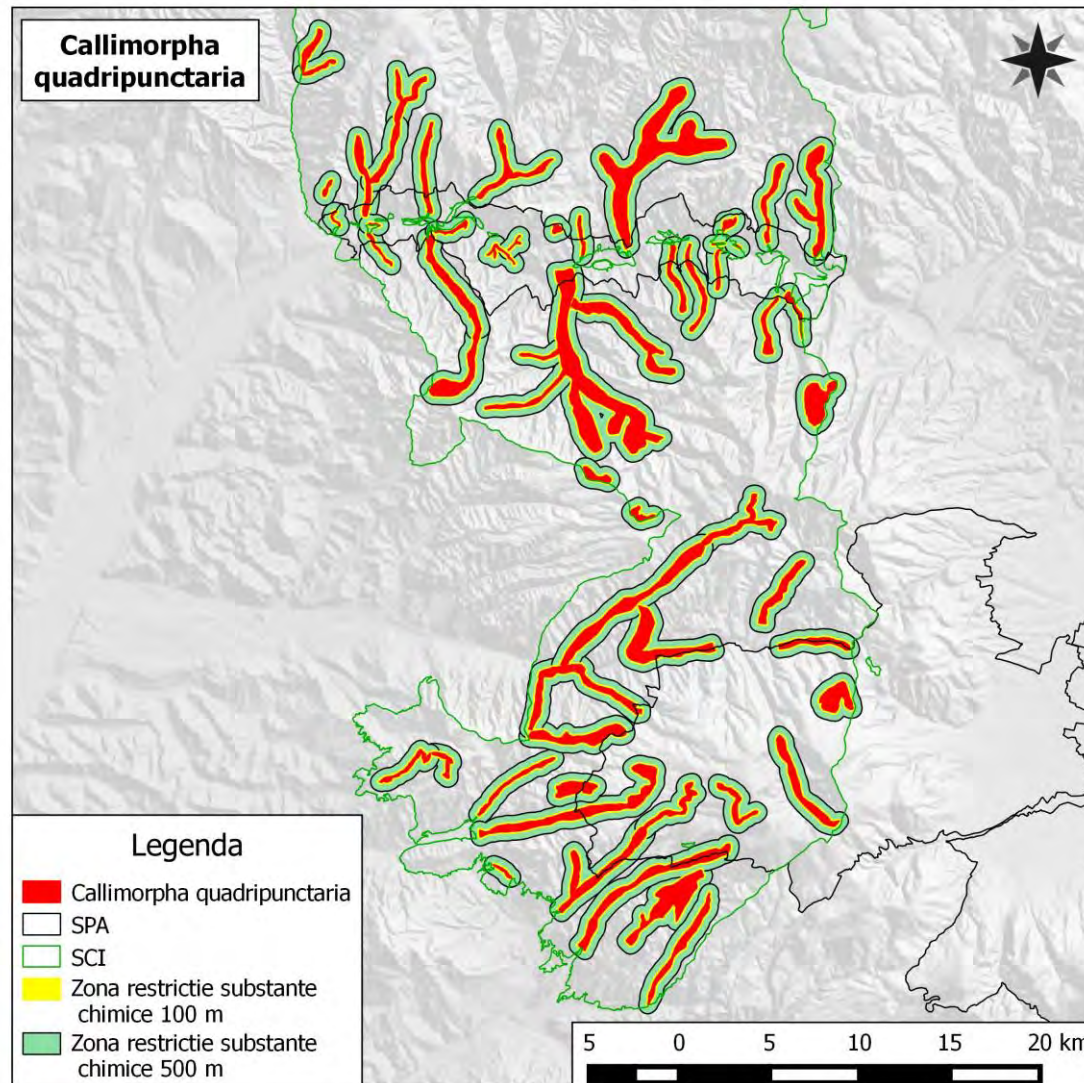
- Interzicerea utilizării substanțelor chimice în zona de protecție a habitatului: 500m în perioada iul-aug și 100 m în perioada sept-iun în arealul optim al speciei – vezi harta anexată
- Interzicerea împăduririi suprafețelor aferente acestui tip de habitat în arealul optim al speciei.
- Depozitarea agregatelor minerale, masei lemnoase sau alte asemenea în afara arealului speciei

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI
Carabus hampei

1. Denumire științifică: *Carabus hampei*

2. Denumiri populare:

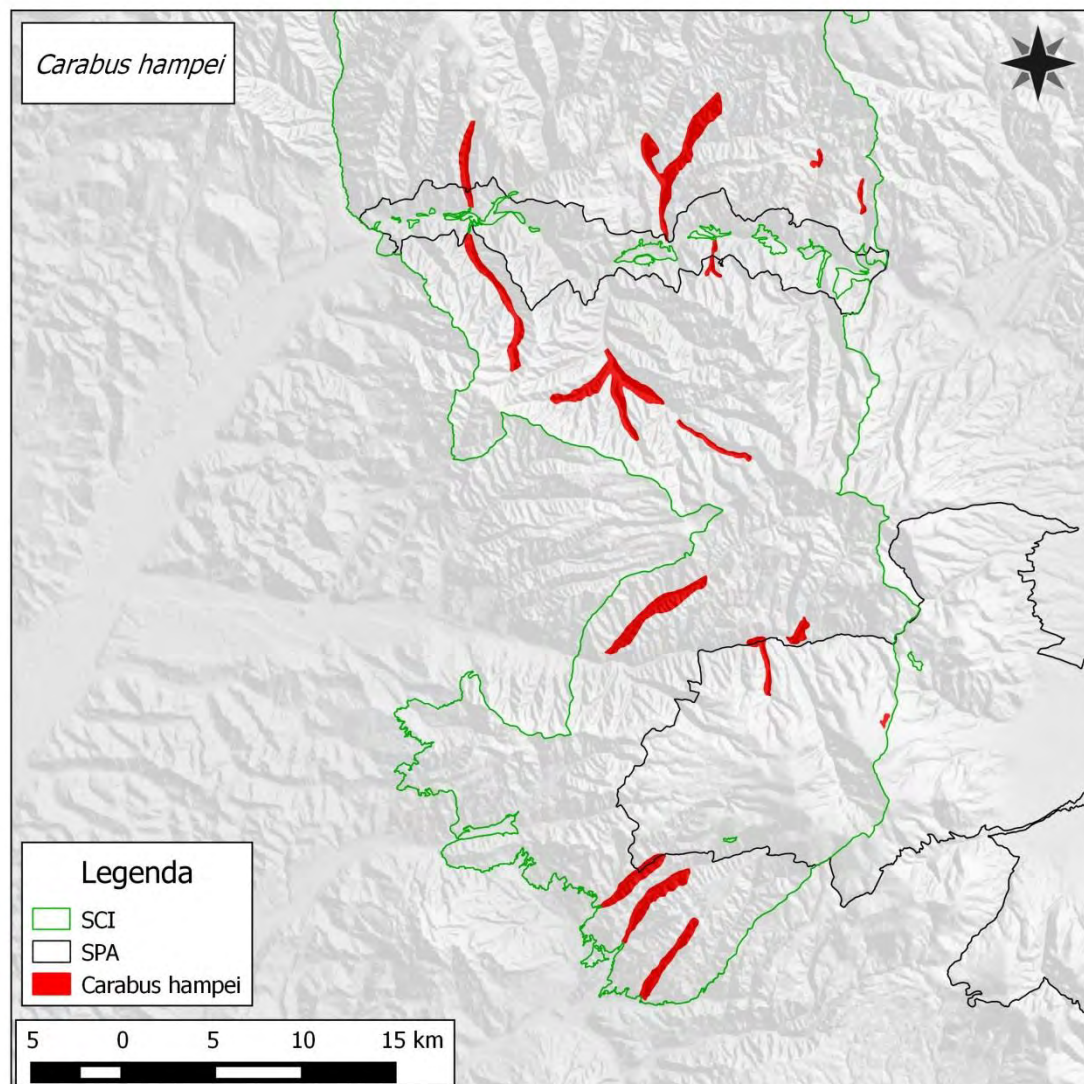
3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Habitat forestiere din etajul foioaselor	Lizieră bogată în vegetație ierboasă înaltă și grad ridicat de umiditate	Suprafață habitate forestiere cu cerințe îndeplinite, necesară pentru efectivele din formularul standard			
		Tipul vegetației ierboase	Faneată sau neutilizată	Faneată sau neutilizată	
		Prezența speciilor de Helihidae (melci)	prezență	prezență	

Măsuri:

- Nu sunt măsuri speciale

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI
Cucujus cinnaberinus

1. Denumire științifică: *Cucujus cinnaberinus*

2. Denumiri populare:

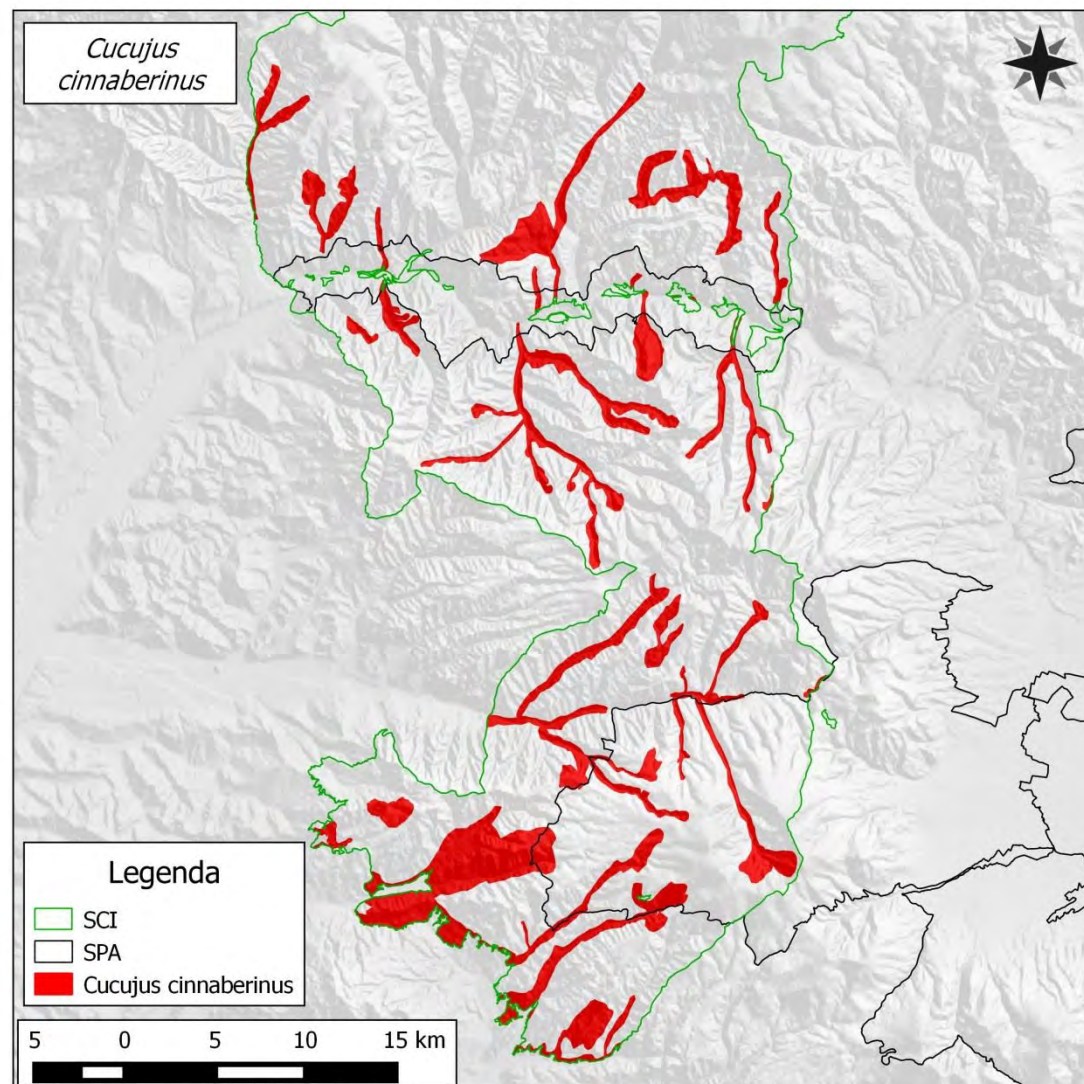
3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Păduri din etajul de vegetație al foioaselor și rășinoaselor.	Lemn mort (arbori morți) mai vechi de 2 ani, umiditate mare, cu scoarță.	Suprafață pădure, cu cerințele îndeplinite, necesară pentru efectivele din formularul standard			
		Număr arbori morți/ha	2-3 buc/ha	Minim 5 buc/ha	Mai vechi de 2 ani
		Consistența	0.7-0.9	0.6-0.8	
		Precipitații medii anuale	Peste 800mm	Peste 800mm	
		Prezența scoarței pe bușteni/arbori	prezentă	prezentă	

Măsuri:

- Nu sunt măsuri speciale

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI
Euphidrias maturna

1. Denumire științifică: *Euphidrias maturna*

2. Denumiri populare:

3. Cerințe critice față de habitat

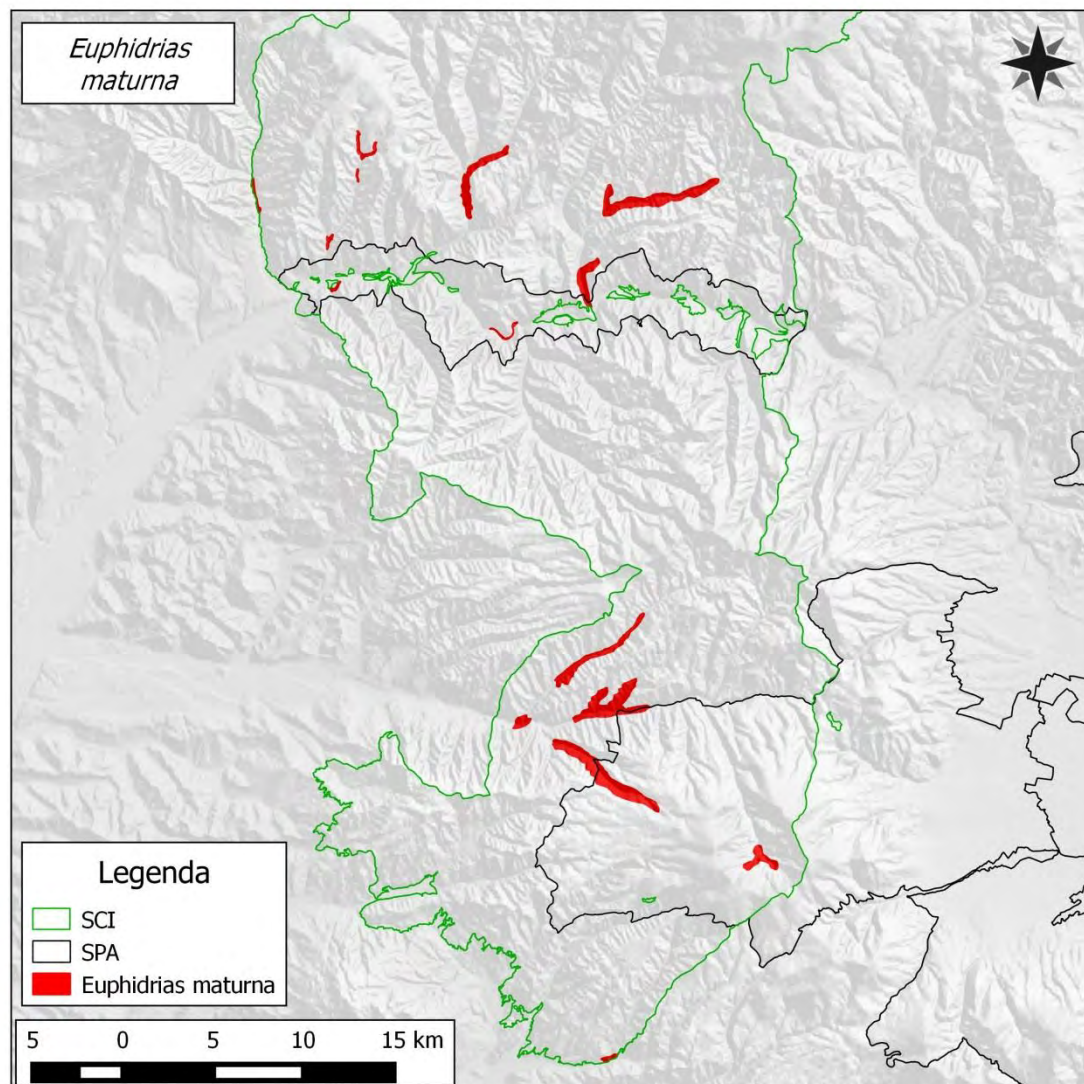
Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Habitat forestiere pe bază de frasin.	Arbori de frasin, plop, salcie, zone calde și umede, de înălțime mică, cu vegetație ierboasă formată din specii de <i>Plantago</i> și <i>Veronica</i>	Suprafață habitate forestiere cu cerințe îndeplinite, necesară pentru efectivele din Formularul Standard			
		Înălțimea vegetetiei forestiere	4-10	4-10 m	
		Prezența speciilor din genul <i>Plantago</i> și <i>Veronica</i>	prezență	prezență	

Măsuri:

- Nu sunt măsuri specifice

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI
Lycaena dispar

1. Denumire științifică: *Lycaena dispar*

2. Denumiri populare:

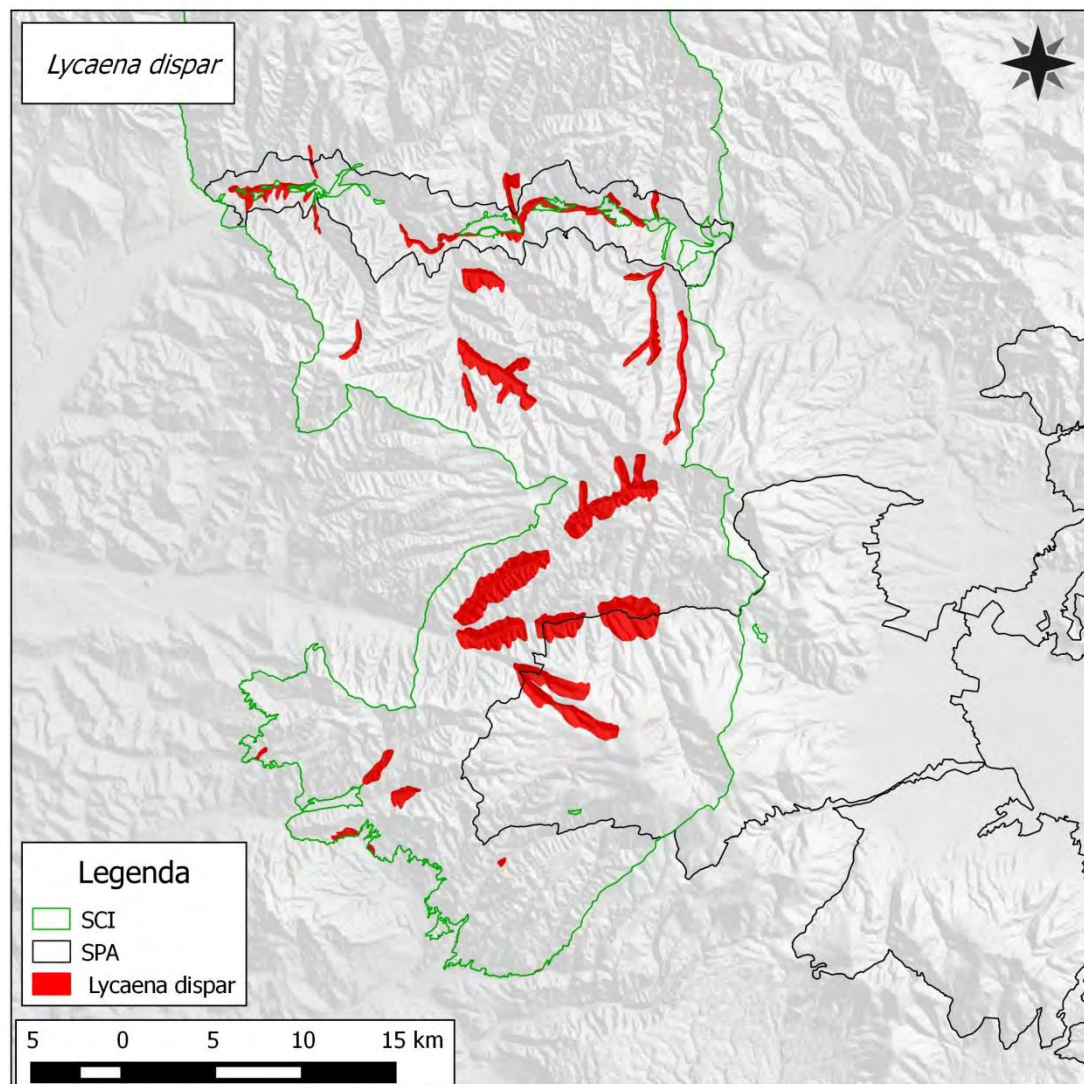
3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Pajiște umedă	Zone umede cu vegetatie ierboasă (rumex), preferă malurile apelor	Suprafață pajiști cu cerințe îndeplinite, necesare pentru efectivele din Formularul Standard	516 ha	516 ha	
		Suprafața elementului de habitat	Minim 20mp	Minim 20mp	Elementul de habitat reprezintă suprafața compactă de teren ocupată cu vegetație caracteristică
		Nivelul panzei de apă freatică	Prezența	Prezența speciei Rumex	

Măsuri:

- Interzicerea efectuării de noi amenajări hidrotehnice sau pentru îmbunătățiri funciare care să ducă la scăderea nivelului de apă freatică și de suprafață (desecări, drenări, etc)
- Depozitarea agregatelor minerale, masei lemnoase sau alte asemenea în afara arealului speciei

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI
Lucanus cervus

1. Denumire științifică: *Lucanus cervus*

2. Denumiri populare: Rădașca

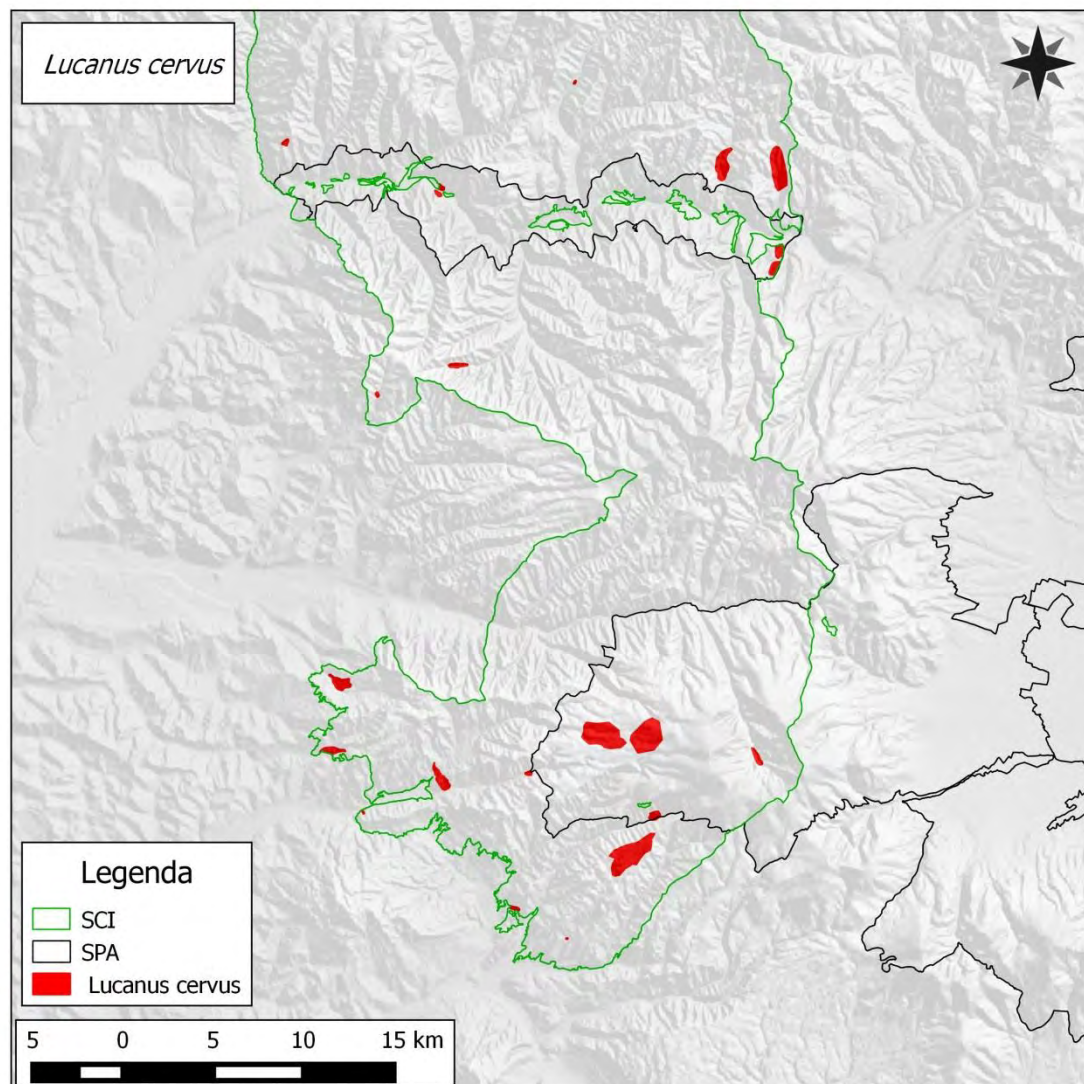
3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Habitat forestiere din etajul quercineelor, inclusiv vegetație forestieră din afara fondului forestier.	Arbori bătrâni, cu grad ridicat de însoțire, soluri ușoare	Suprafață habitate forestiere cu cerințe îndeplinite, necesară pentru efectivele din Formularul Standard	320 ha	320 ha	
		Vârsta medie a vegetației forestiere în habitatele optime	Peste 80 ani	Peste 80 ani	
		Procentul arboretelor cu vârsta peste 80 ani	20%	20%	
		Gradul de umbrire al habitatului	Sub 70%	Sub 70 %	
		Tipul solului	Soluri ușoare	Soluri ușoare	

Măsuri:

- Egalizarea în timp a suprafețelor de pădure pe categorii de vârstă, la nivel de unitate de producție, prin management activ.
- Vegetația uscată din zonele de pe suprafața acestui habitat sau de pe parcelele agricole limitrofe lui se va îndepărta doar prin cosire (nu este permisă incendierea)

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI
Nymphalis vaualbum

1. Denumire științifică: *Nymphalis vaualbum*

2. Denumiri populare:

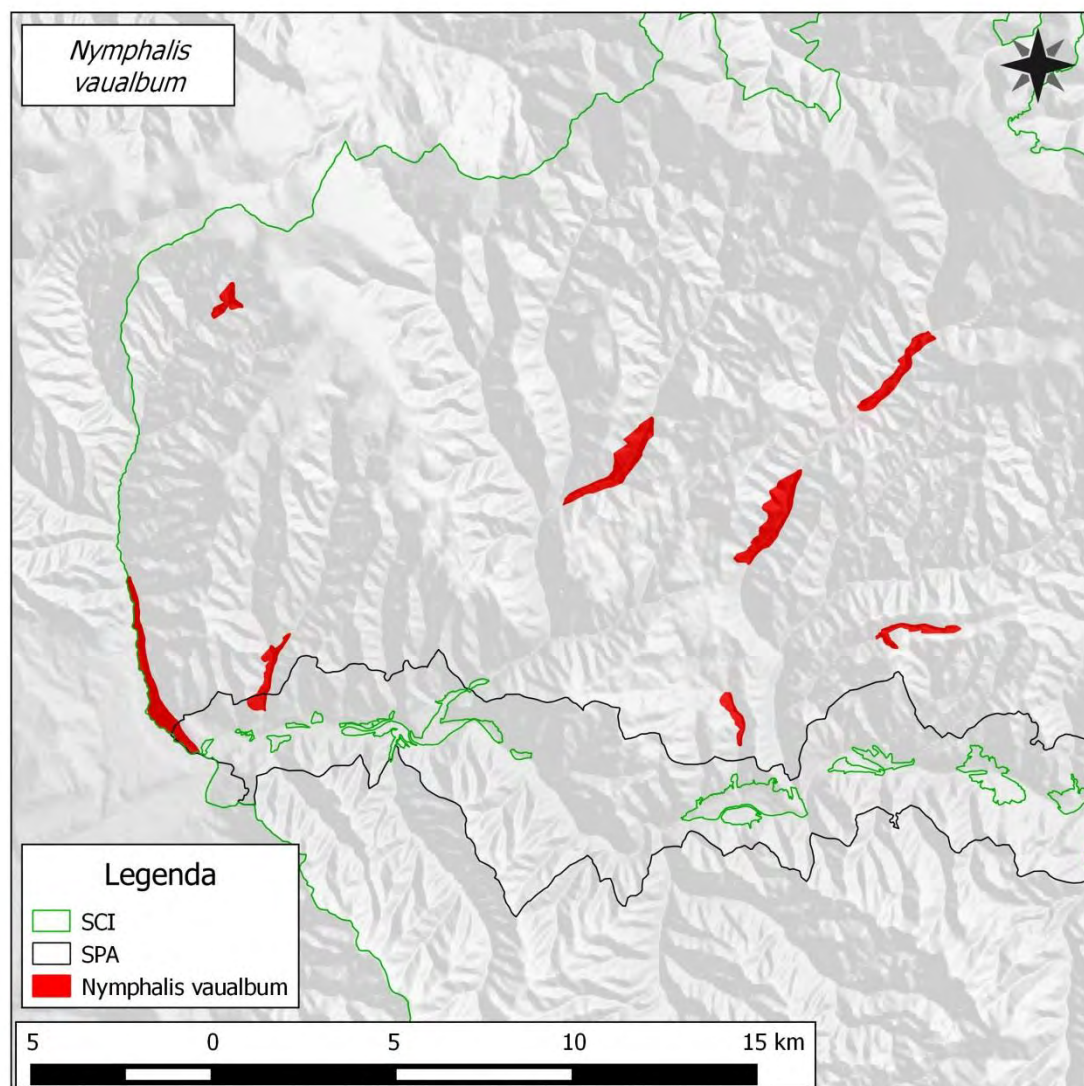
3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Habitat forestiere.	Liziera pădurilor pe bază de ulm, plop, salcie și mesteacăn. În pasaj poate fi găsită oriunde.	Suprafață habitate forestiere cu cerințe îndeplinite, necesară pentru efectivele din Formularul Standard	200 ha	200 ha	

Măsuri:

- Nu este cazul de măsuri speciale

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI
Rosalia alpina

1. Denumire științifică: *Rosalia alpina*

2. Denumiri populare:

3. Cerințe critice față de habitat

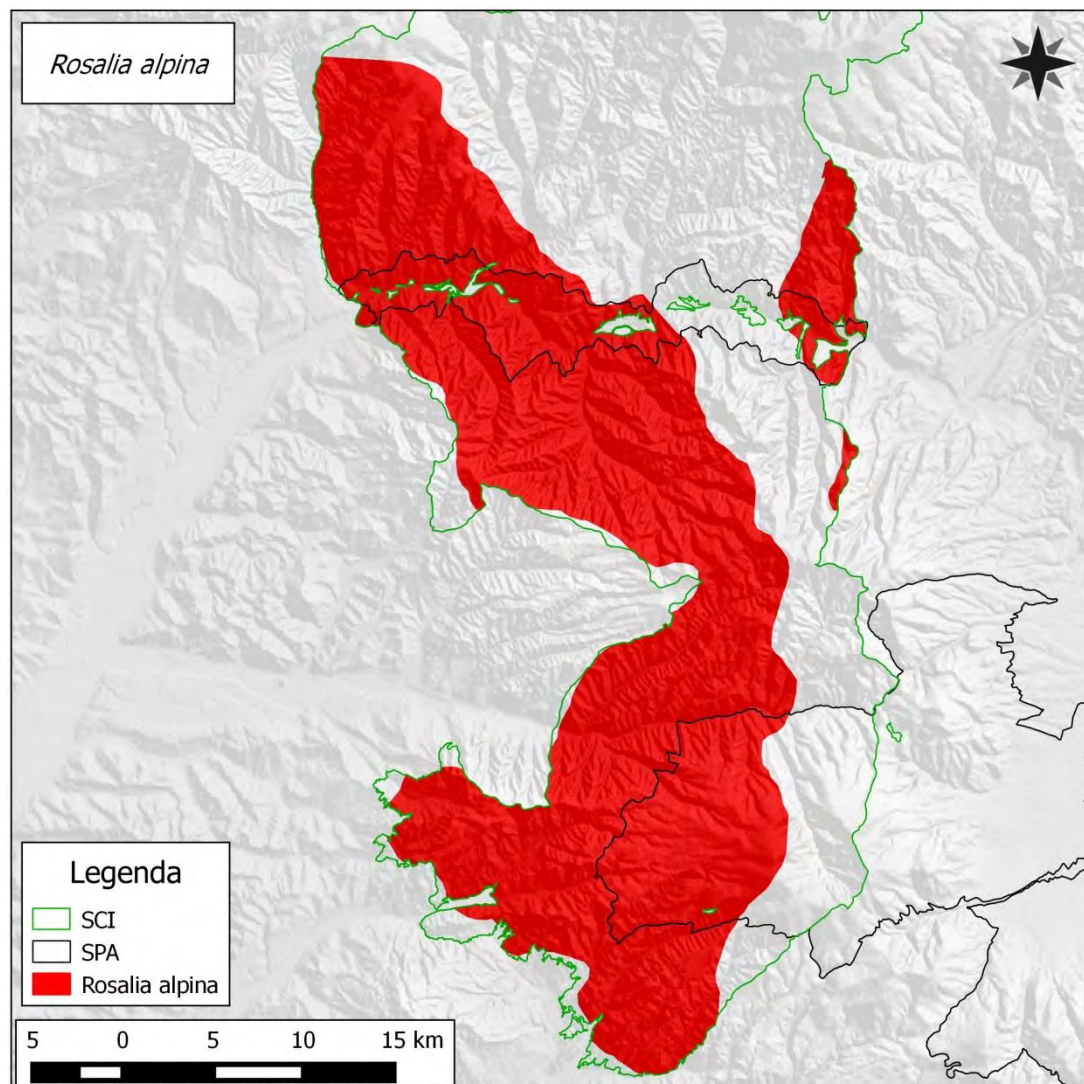
Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Habitat forestiere din etajul fagului.	Lemn mort, fag, vârste înaintate, cu grad ridicat de însoțire.	Suprafață habitate forestiere cu cerințe îndeplinite, necesară pentru efectivele din Formularul Standard.	67.569 ha	67.569 ha	
		Vârsta vegetației forestiere în habitatele optime	Peste 80 ani	Peste 80 ani	
		Procentul arboretelor cu vârsta peste 80 ani	20%	20%	
		Cantitate arbori morți la ha	4-5	Minim 15	
		Consistență	Sub 0.5	Sub 0.5	

Măsuri:

- Egalizarea în timp a suprafețelor de pădure pe categorii de vârstă, la nivel de unitate de producție, prin management activ.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI
Pholidoptera transsylvanica

1. Denumire științifică: *Pholidoptera transsylvanica*

2. Denumiri populare: Cosașul transilvan

3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Fânețe	fânețele cu vegetație înaltă.	Tipul vegetației ierboase	Specia nu s-a identificat în zona de proiect	Faneată sau neutilizată	

Măsuri:

- Nu este cazul

FIȘA SPECIEI
Osmoderma eremita

1. Denumire științifică: *Osmoderma eremita*

2. Denumiri populare:

3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Habitat forestiere	Lemn mort, vârste înaintate, cu grad ridicat de însoțire.	Suprafață habitate forestiere cu cerințe îndeplinite, necesară pentru efectivele din Formularul Standard.	67.569 ha	67.569 ha	
		Vârsta vegetației forestiere în habitatele optime	Peste 80 ani	Peste 80 ani	
		Procentul arboretelor cu vârsta peste 80 ani	20%	20%	
		Cantitate arbori morți la ha	4-5	Minim 15	
		Consistență	Sub 0.5	Sub 0.5	

Măsuri:

- Nu este cazul

FIȘA SPECIEI *Cerambix cerdo*

1. Denumire științifică: *Cerambix cerdo*

2. Denumiri populare:

3. Cerințe critice față de habitat

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Habitat forestiere	Lemn mort, vârste înaintate, cu grad ridicat de însoțire.	Suprafață habitate forestiere cu cerințe îndeplinite, necesară pentru efectivele din Formularul Standard.	67.569 ha	67.569 ha	
		Vârsta vegetației forestiere în habitatele optime	Peste 80 ani	Peste 80 ani	
		Procentul arboretelor cu vârsta peste 80 ani	20%	20%	
		Cantitate arbori morți la ha	4-5	Minim 15	
		Consistență	Sub 0.5	Sub 0.5	

Măsuri:

- Nu este cazul

FIȘA SPECIEI: *Angelica palustris*

5. Denumire științifică: *Angelica palustris*

6. Denumiri populare: RO: Angelică de baltă, HU: Mocsári angyalgyökér

7. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Fânețe și pajiști umede, tufărișuri la marginea pădurilor.	Specia are nevoie de nivel de apă freatică ridicată, chiar băltire de apă	Nivelul apei freactice din sol.	Sub 1 m.	sub 1 m.	
	Specia are nevoie de locuri semi-umbrite (margini de pădure) cu cursuri de apă care să alimenteze în permanență pajiștea	Gradul de acoperire cu vegetație arboricolă.	10-30%	20-30%.	
7230 Mlaștini alcaline	Sol saturat, chiar cu băltire de apă			Sol mlăștinos chiar și în perioada secetoasă	Cel mai important factor
	Zone deschise (fără arbuști și stuf)	Acoperire procentuală a stufului și arbuștilor	50%	0%	

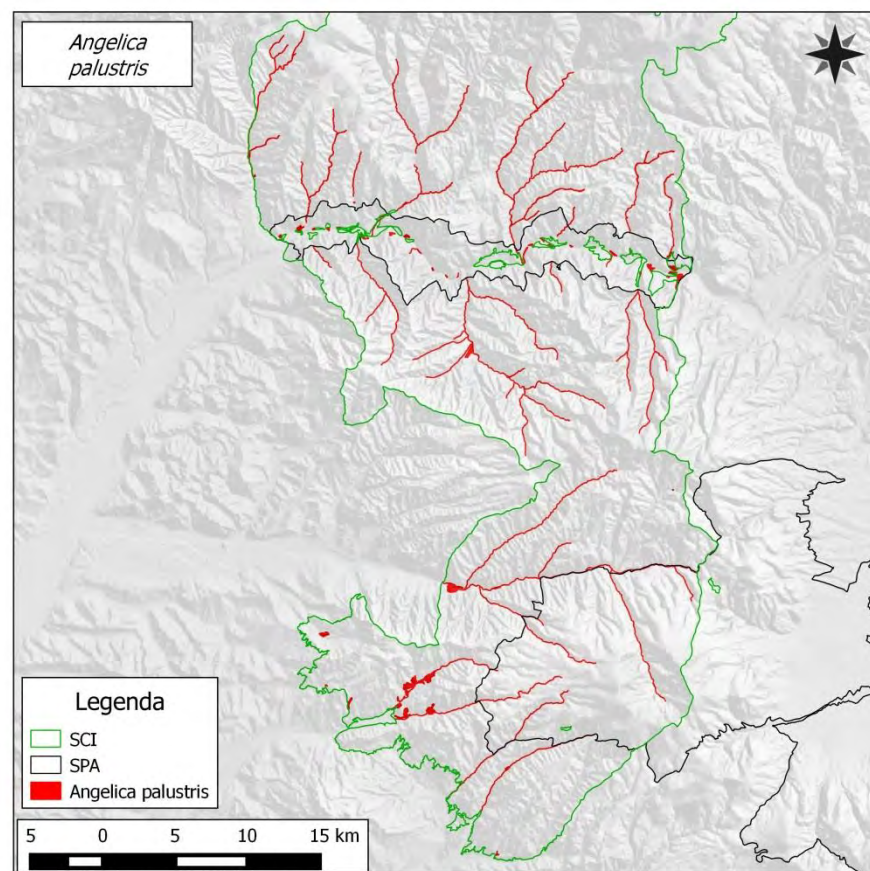
Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

	Stațiuni eutrofă	pH, nivel substanțe organice	Nu sunt date	pH=6,3-8,2, SOrg: 9-65%	
--	------------------	------------------------------	--------------	----------------------------	--

4. Măsuri propuse:

- Interzicerea efectuării de noi amenajări hidrotehnice sau pentru îmbunătățiri funciare care să ducă la scăderea nivelului de apă freatică și de suprafață (desecări, drenări, etc).
- Interzicerea colectării materialului lemnos și depozitării acestuia în habitatul speciei.
- Respectarea suprafeței și amplasării rampelor primare.
- Aplicarea de tehnologii de exploatare forestieră în sortimente și mulțipli de sortimente.
- Menținerea categoriilor actuale de folosință a terenurilor din extravilanul localităților.
- Cosirea regulată a pajiștilor în care sunt prezenți indivizii speciei. La a doua cosire, se va lăsa necosită o bandă de 1m de jur împrejurul parcelei.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI
Ligularia sibirica

1. Denumire științifică: *Ligularia sibirica*

2. Denumiri populare: Ro: Curechiu de munte, HU: Szibériaia hamuvirág

3. Cerințe critice față de habitat

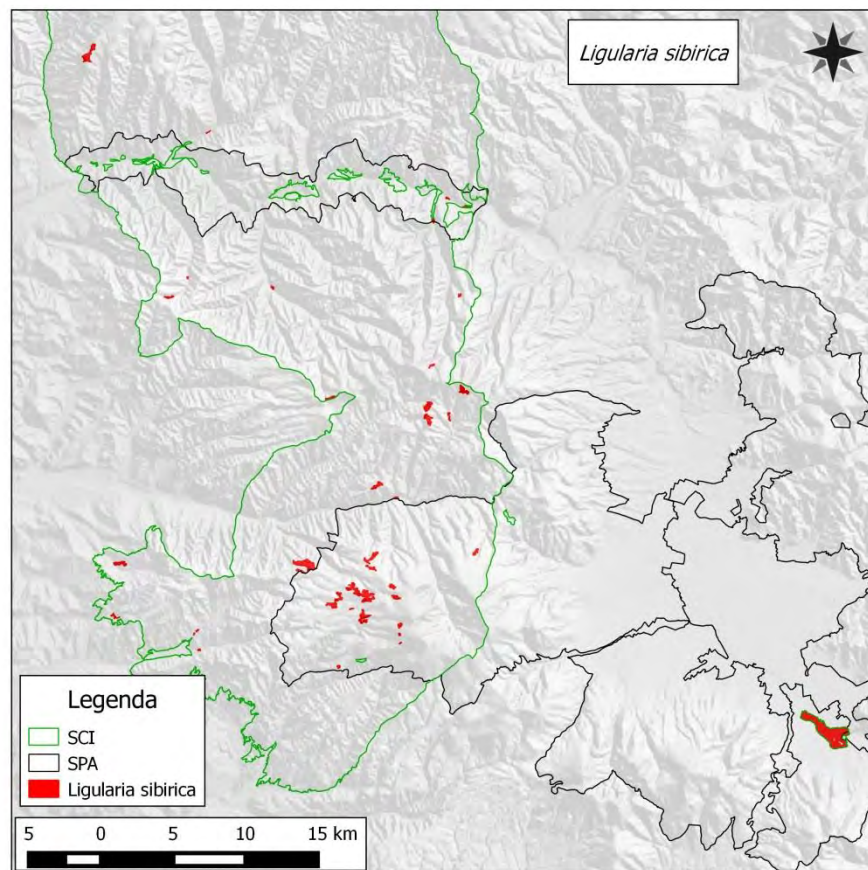
Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
7230 Mlaștini alcaline	Sol saturat, chiar cu băltire de apă			Sol mlăștinos chiar și în perioada secetoasă	Cel mai important factor
	Zone deschise (fără arbuști și stuf)	Acoperire procentuală a stufului și arbuștilor	50%	15-20%	
	Stațiune eutrofă	pH, nivel substanțe organice	Nu sunt date	pH: 6,7-7	
Fânețe și pajiști umede, tufărișuri la marginea pădurilor.	Sol saturat, chiar cu băltire de apă			Sol mlăștinos chiar și în perioada secetoasă	Cel mai important factor . Habitatul optim pentru specie.
	Zone deschise (fără arbuști și stuf)	Acoperire procentuală a stufului și arbuștilor	50%	15-20%	
	Stațiune eutrofă	pH, nivel substanțe organice	Nu sunt date	pH: 6,7-7	

4. Măsuri propuse:

- Interzicerea efectuării de noi amenajări hidrotehnice sau pentru îmbunătățiri funciare care să ducă la scăderea nivelului de apă freatică și de suprafață (desecări, drenări, etc)
- Interzicerea colectării materialului lemnos și depozitării acestuia pe terenuri mlăștinoase, îmbibate în ape sau în albia minoră sau pe maluri.
- Respectarea suprafeței și amplasării rampelor primare.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

- Aplicarea de tehnologii de exploatare forestieră în sortimente și mulțipli de sortimente.
- Menținerea categoriilor actuale de folosință a terenurilor din extravilanul localităților.
- Menținerea pâlcurilor de vegetație lemnoasă (tufărișuri de *Salix sp.*, *Betula sp.* și *Alnus sp.*) pentru crearea acelei heterogenități spațiale a vegetației, pe care indivizii speciei o preferă.
- Interzicerea taierii arborilor izolați de pe pajiștile cu habitatul speciei
- Interzicerea pășunatului în Tinovul de la Dealul albinelor și Mlaștina După Luncă.

FIȘA SPECIEI
Tozzia carpathica

1. Denumire științifică: *Tozzia carpathica*

2. Denumiri populare: RO: Iarba gătului, HU: Kárpáti torokvirág

3. Cerințe critice față de habitat

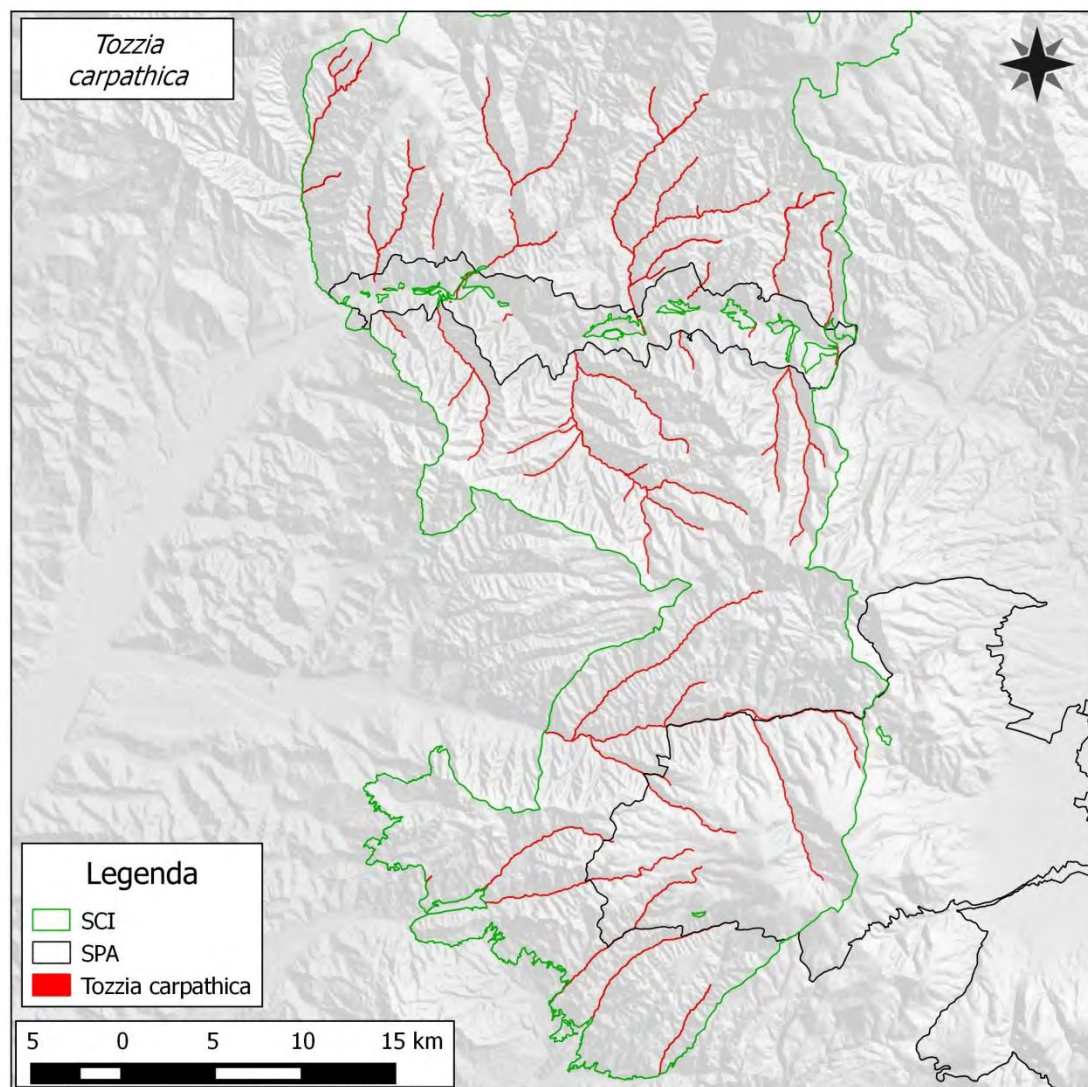
Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Locuri ierboase, în zone inundabile, pe marginea pâraurilor alpine și subalpine Pajiști boreale și alpine pe substrat silicios	Specia are nevoie de substrat umed dar pietros, format din pietrișurile și grohotișurile din patul albiei acestor torenți din zona alpină și subalpină. Specia are nevoie de soluri umede cu o reacție acidă, de tipul podzolorilor cambice și tipice	Natura substratului	Nu s-a identificat	pietrișuri și grohotișuri, grosime de min 20 cm	
		Umiditatea substratului	Nu s-a identificat	umiditate 35-55%	
		PH-ul substratului	Nu s-a identificat	5,5-6,5	

4. Măsuri propuse:

- Nu este cazul.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI
Drepanocladus vernicosus

1. Denumire științifică: *Drepanocladus vernicosus*

2. Denumiri populare: RO: Mușchiul seceră, HU: Karcsú aranymoha

3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Turbării și turbării cu vegetație forestieră	Specia are nevoie de nivel de apă freatică ridicată, chiar bălțire de apă	Nivelul apei freactice din sol.	sub 1 m.	sub 1 m.	
		Prezența cursurilor de apă în apropiere	prezență	Prezență.	
	Specia are nevoie de locuri semi-umbrite (margini de pădure)	Gradul de acoperire cu vegetație arboricolă.	10-30%	20-30% acoperire,	

4. Măsuri propuse:

- Nu este cazul

FIȘA SPECIEI

Marsilea quadrifolia

1. Denumire științifică: *Marsilea quadrifolia*

2. Denumiri populare: trifoias de balta; trifoi cu patru foi

3. Habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Habitat acvatic, cu ape foarte curate, adancimi mici	Apă foarte curată	Concentrația în nitriți a apei	Nu s-a identificat specia	Max 50 mg/l	
		Număr stații afectate de deșeuri menajere	Nu s-a identificat specia	0	
	Apa stătătoare sau lin curgătoare	Viteza de curgere a apei	Nu s-a identificat specia	Sub 1 m/s	
	Prezența constantă a apei	Procentul indivizilor cu fomă terestră al speciei <i>Marsilea quadrifolia</i>	Nu s-a identificat specia	Peste 70%	
		Nivelului hidrologic al zonelor (corpurilor de apă)	Nu s-a identificat specia	mai mare de 3 cm în tot cursul anului	
	Asociații vegetale tipice și nealterate de specii invazive	Prezența asociațiilor vegetale din cadrul habitatului caracteristic speciei <i>Marsilea</i>	Nu s-a identificat specia	<i>Marsileaetum quadrifoliae (natantis)</i> Burescu 2003	

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
		quadrifolia			
		Prezența speciilor cu caracter invaziv în cadrul habitatului caracteristic speciei <i>Marsilea quadrifolia</i>	Nu s-a identificat specia	gradul de acoperire al speciilor <i>Azolla filiculoides</i> , <i>Lemna minuta</i> mai mic decât cel al speciei monitorizate	

Măsuri de conservare specifice:

- Nu este cazul

FIȘA SPECIEI: *Campanula serrata*

1. Denumire științifică: *Campanula serrata*

2. Denumiri populare: RO: Clopoșel, HU: Harangvirág

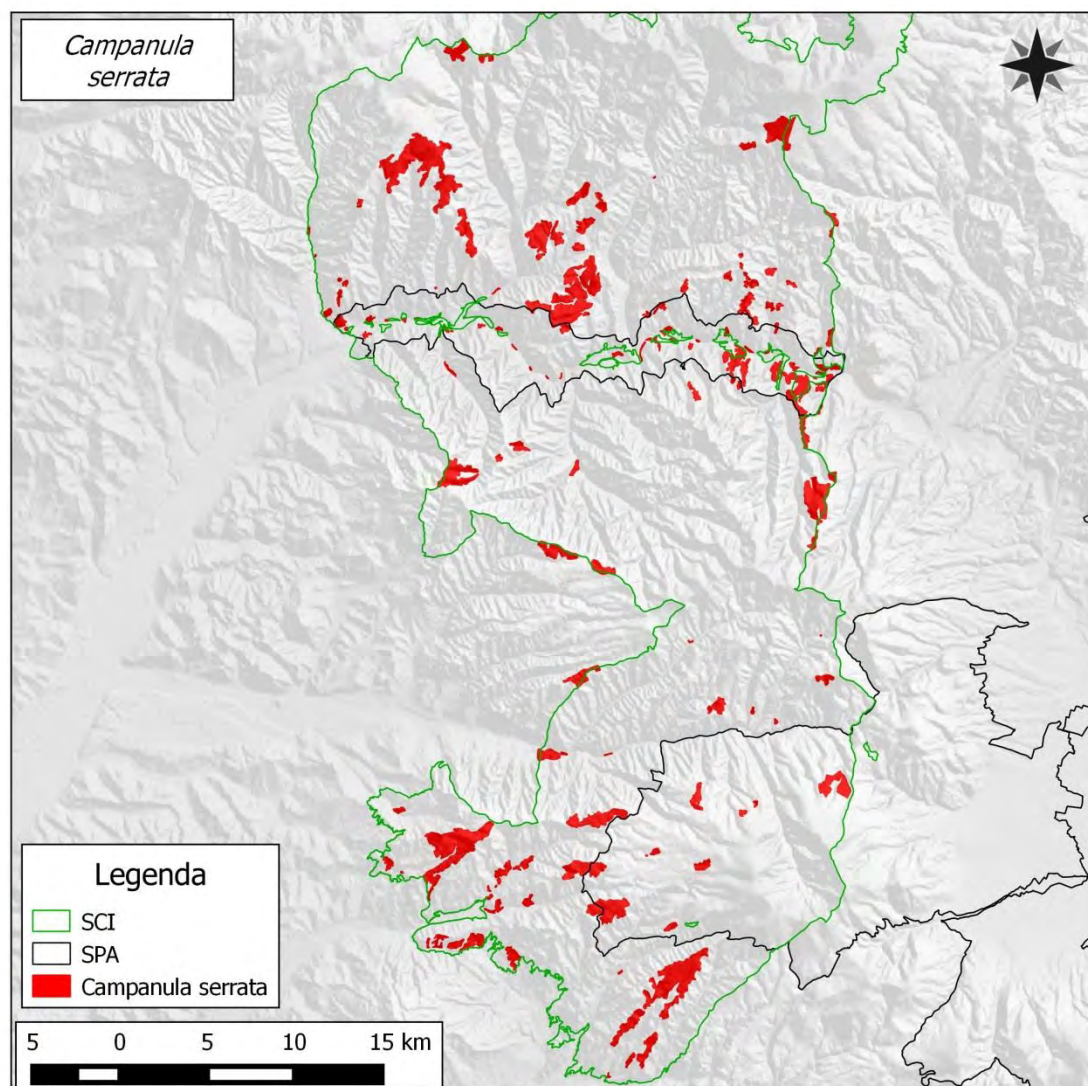
3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Fânețe și pajiști din zona dealurilor înalte până în subalpin	Specia are nevoie de soluri moderat acide și cu conținut sărac sau moderat de nutrienți.	Aciditatea solului	se va determina cu ocazia primei monitorizări	PH-ul între 5-5,8	Condițiile de habitat sunt bune și foarte bune în general în momentul de față, cu o singură excepție, la Bistra Mărului. Specia este rară în sit. Se preconizează o descreștere a populațiilor în viitor și o singură populație este într-o stare de conservare rea-inadecvată aflată în descreștere
		Concentrația în azot	se va determina cu ocazia primei monitorizări	conținut sărac sau moderat de azot - <0,100-0,270 % N total	

Măsuri propuse:

- La a doua cosire, se va lăsa necosită o bandă de 1m de jur împrejurul parcelei..
- Pășunatul se face doar extensiv cu bovine.
- Restricționarea utilizării fertilizatorilor chimici care pot induce succesiunea spre un alt tip de habitat. Se poate utiliza azot, până la 150 kg/ha.
Fertilizarea organică a fânețelor montane cu bălegar și/sau must de grajd se face primăvara timpuriu, cantitatea acestora să nu depășească 6 t/ha/an.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI

Cypripedium calceolus

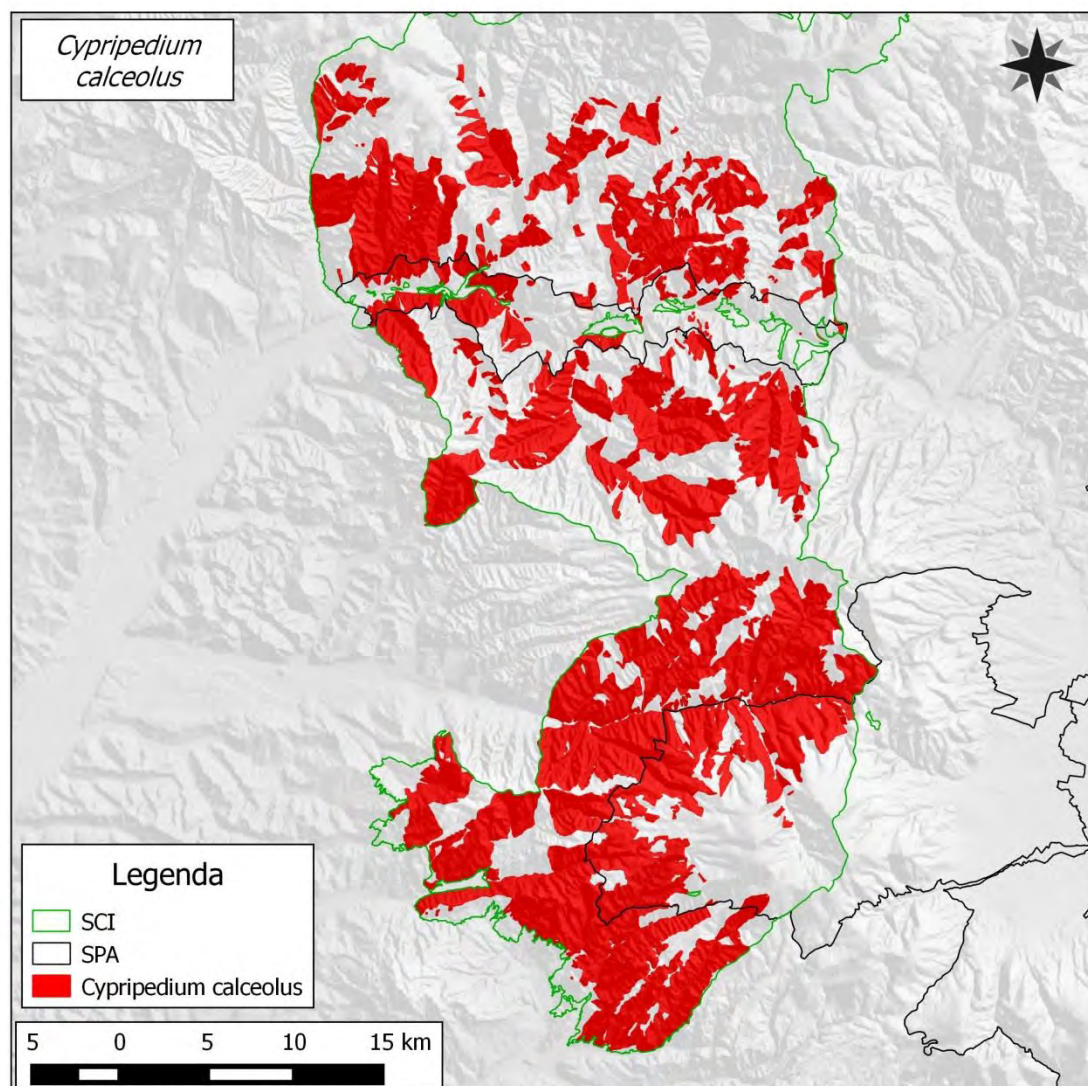
1. Denumire științifică: *Cypripedium calceolus*
2. Denumiri populare: RO: Papucul Maicii Domnului, HU: Boldogasszony Papucs
3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
În fânețe montane dar și în poieni de păduri de foioase dar și mixte	Specia are nevoie de soluri moderat acide și cu conținut sărac sau moderat de nutrienți.	Aciditatea solului	Nu a fost identificată specia	PH-ul între 5-6,8	
		Concentrația în azot	Nu a fost identificată specia	conținut sărac sau moderat de azot - <0,100-0,140 % N total	

4. Măsuri propuse:
  - Nu este cazul.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI
Iris aphylla ssp. Hungarica

1.Denumire științifică: *Iris aphylla ssp. hungarica*

2.Denumiri populare: RO: Stânjel de stepă, HU: Magyar nőszirom

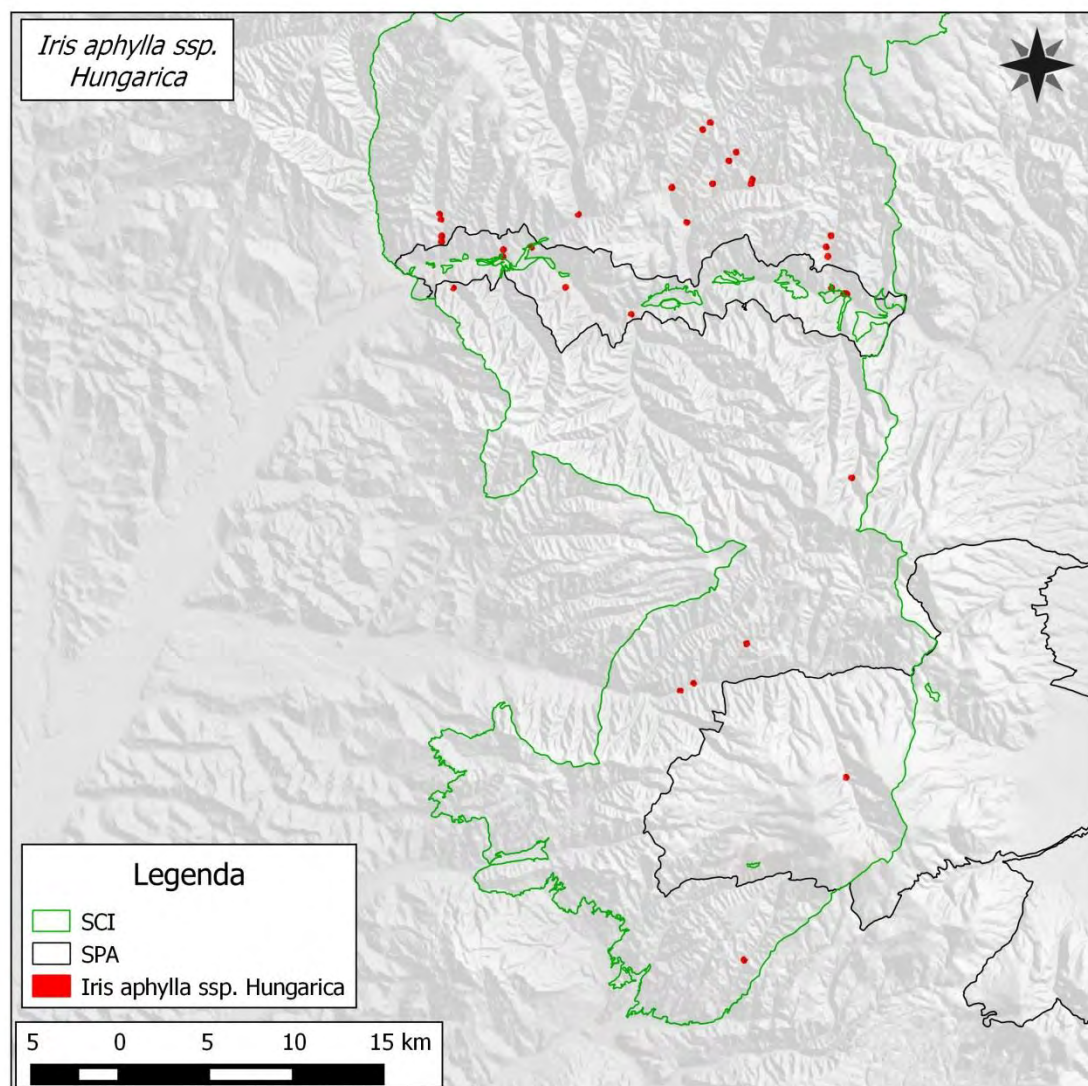
3.Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Versanți stâncoși cu vegetație chasmofitică pe roci silicioase	Specia preferă condiții de umiditate scăzută spre moderată, substrat silicios	Umiditatea solului	va fi stabilit cu ocazia primei monitorizări	Umiditate aprox 15% a solului	Specia a fost identificată pe o suprafață totală de 250 mp pe Muntele Leu, la Stânceni. Stare de conservare bună în momentul de față.
		Prezența stâncăriilor silicioase	Prezente	Prezente	

4. Măsuri propuse:

- Interzicerea recoltării de exemplare

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI
Arnica montana

1. Denumire științifică: *Arnica montana*

2. Denumiri populare: RO: Arnică, HU: Hegyi árnik

3. Cerințe critice față de habitat

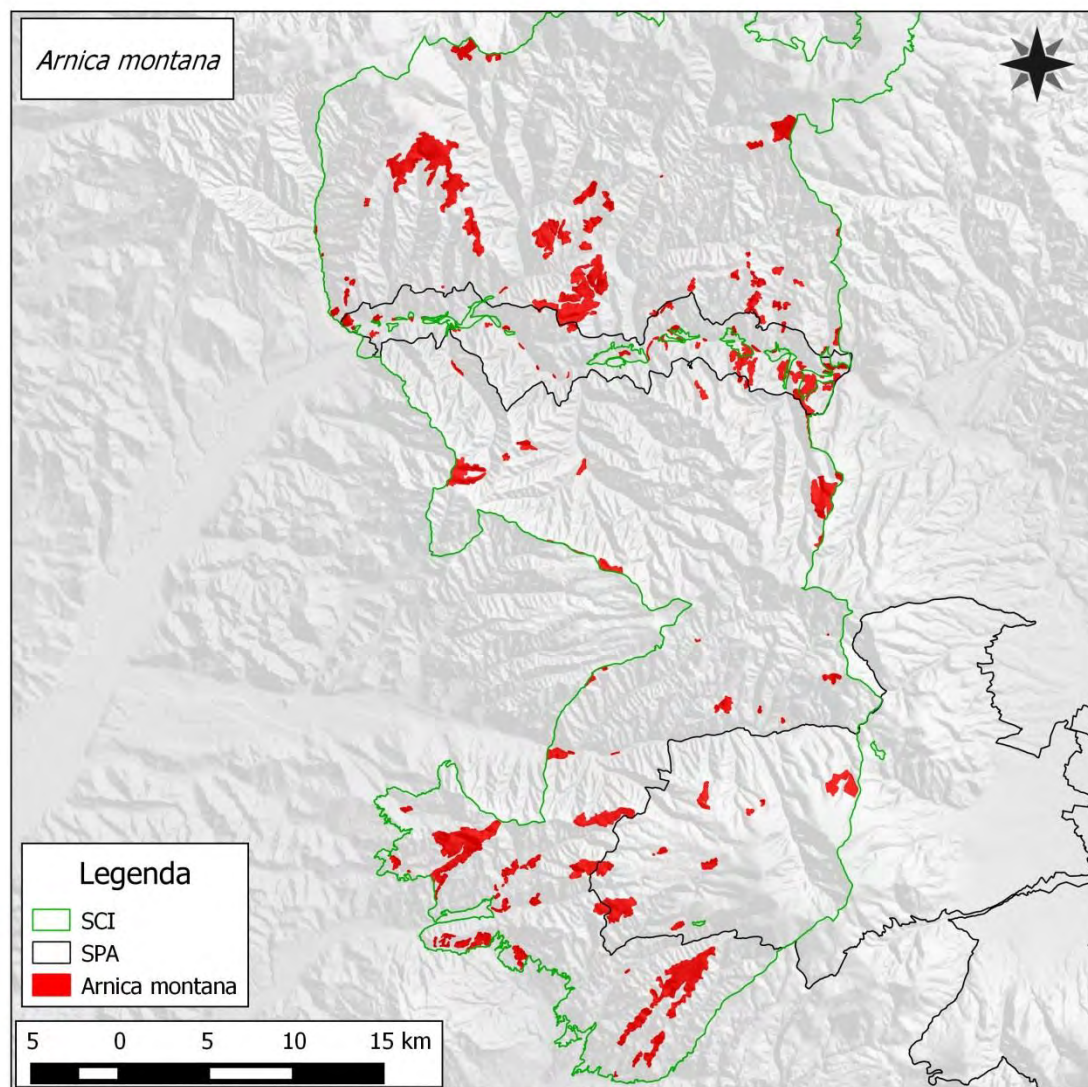
Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Pajiștile montane folosite în general într-un sistem mixt (cosit și pășunat).	Preferă solurile cu un strat util subțire, sărace în nutrienți (oligotrofe), acide, bine drenate	Aciditatea solului	Nu a fost identificată specia	PH-ul între 5-6,8	
		Concentrația în azot	Nu a fost identificată specia	conținut sărac sau moderat de azot - <0,100-0,140 % N total	

4. Măsuri propuse:

- Nu este cazul

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI
Lycopodium clavatum

1.Denumire științifică: *Lycopodium clavatum*

2.Denumiri populare: RO: Pedicuță, HU: Kapcsos korpafű

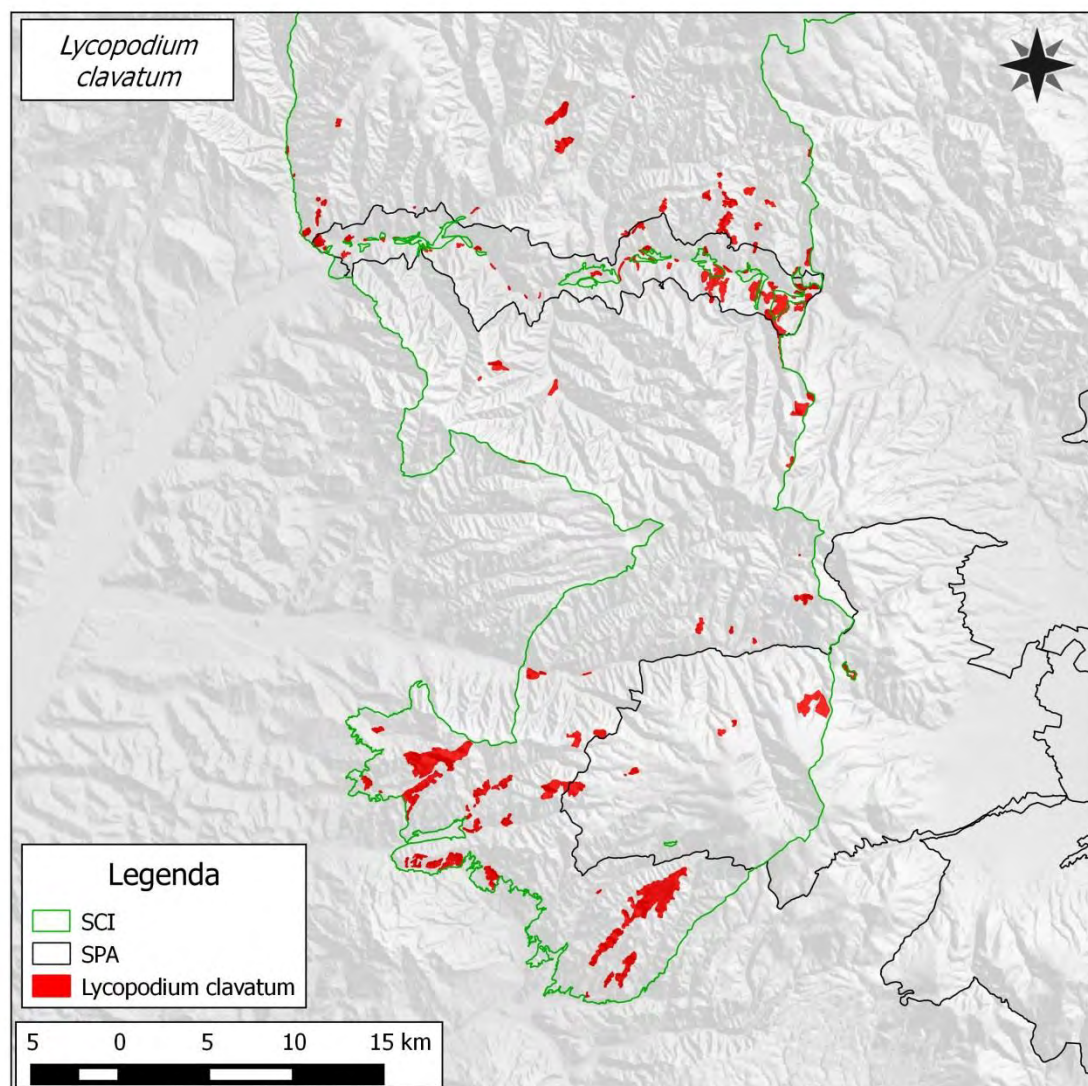
3.Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Fânețe montane și pajști umede aflate la liziera pădurilor	Este o specie acidofilă, oligotrofă, calcifugă	Aciditatea solului	Nu a fost identificată specia	PH-ul între 5-6,8	
		Concentrația în azot	Nu a fost identificată specia	conținut sărac sau moderat de azot - <0,100-0,140 % N total	

4. Măsuri propuse:

- Înterzicerea recoltării de exemplare.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI: *Galanthus nivalis*

1.Denumire științifică: *Galanthus nivalis*

2.Denumiri populare: RO: Ghiocel, HU: Hóvirág

3.Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Păduri dacice de fag în special, dar și în poieni, tufărișuri și pajiști	Preferă solurile umede, moderat acide sau calcaroase	Aciditatea solului	De determinat la prima monitorizare	PH-ul între 5-8,4	
		Umiditatea solului	De determinat la prima monitorizare	50-60%	

4. Măsuri propuse:

- Înterzicerea recoltării de exemplare.

FIȘA SPECIEI
Lycopodium annotinum

1.Denumire științifică: *Lycopodium annotinum*

2.Denumiri populare: RO: Pedicuță, HU: Kígyózó korpafű

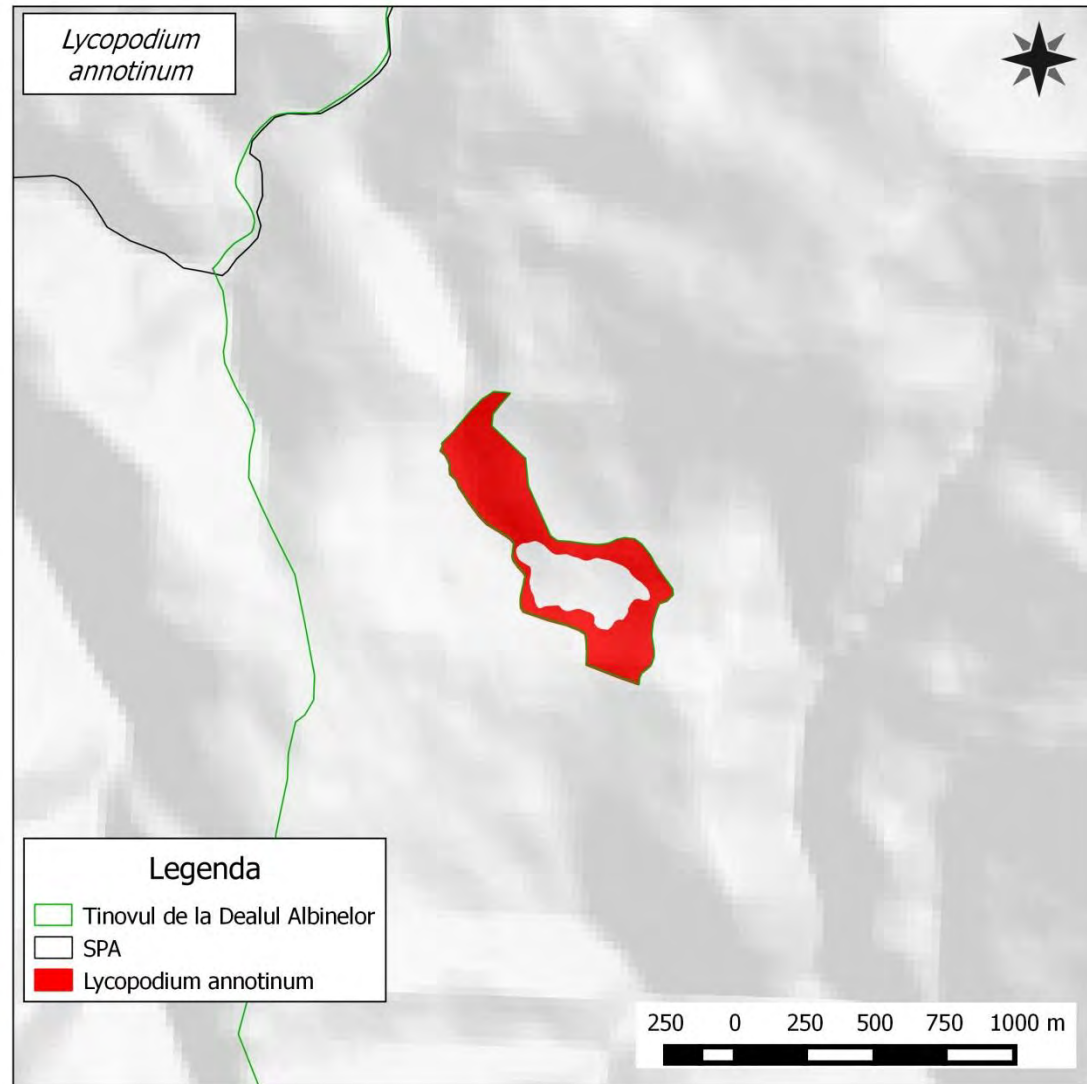
3.Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Păduri umede acidofile de molid, dar și turbării, tufărișuri	Este o specie acidofilă, oligotrofă, mezofilă-mezohigrofilă, calcifugă	Soluri umede, acide	Umiditatea 40-70% cu variații în funcție de nivelul de precipitații căzute, pH-ul va fi determinat cu ocazia primei monitorizări	Umiditate 50-70%, pH 5-6,8	Specia a fost identificata într-un singur punct, la Răstolița. Principalul factor antropic la care este expusă populația, este colectarea în scopuri medicinale
		Soluri sărace în nutrienți, lipsite de calciu	Conținutul de nutrienți va fi determinat cu ocazia următoarei monitorizări	Conținut sărac de azot <0,100-0,140 % N total, lipsit de calciu	

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

4. Măsuri propuse:

- Înterzicerea recoltării de exemplare.

FIȘA SPECIEI

Lycopodium complanatum

1.Denumire științifică: *Lycopodium complanatum*

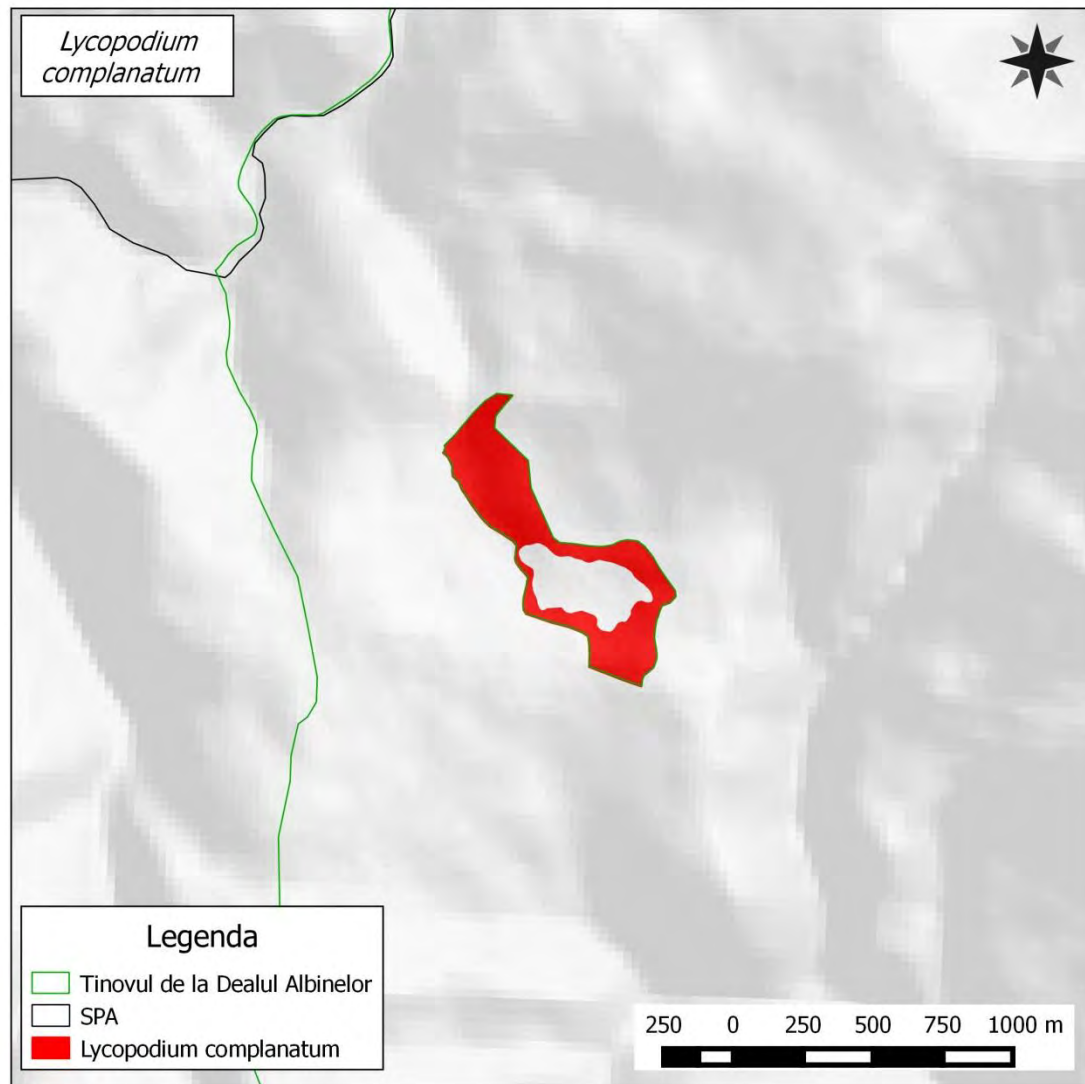
2.Denumiri populare: RO: Pedicuță, HU: Lapos korpafű

3.Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Păduri acidofile de molid din etajul montan până în cel alpin	Specia are nevoie de soluri sărace în elemente nutritive, lipsite de calciu.	Soluri sărace în nutrienți, lipsite de calciu	Conținutul de nutrienți va fi deteminat cu ocazia următoarei monitorizări	Conținut sărac de azot <0,100-0,140 % N total, lipsit de calciu	Specia a fost identificata într-o singură locație, la Răștolița (Peșcoasa-Mare). În singurul punct de inventariere efectivul populațional este în descreștere.

4. Măsuri propuse:

- Interzicerea recoltării de exemplare.

FIȘA SPECIEI *Carex chordorrhiza*

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

1. Denumire științifică: *Carex chordorrhiza*

2. Denumiri populare:

3. Habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
mlaștini turboase de tranziție	Apa stătătoare sau lin curgătoare în imediata apropiere	Viteza de curgere a apei	Nu s-a identificat specia	Sub 1 m/s	
	Soluri sarace	Tipul de sol	Nu s-a identificat specia	Nisipos sau calcaros	

Măsuri de conservare specifice:

- Nu este cazul

FIȘA SPECIEI *Cephalaria radiata*

1. Denumire științifică: *Cephalaria radiata*

2. Denumiri populare: căpșunică

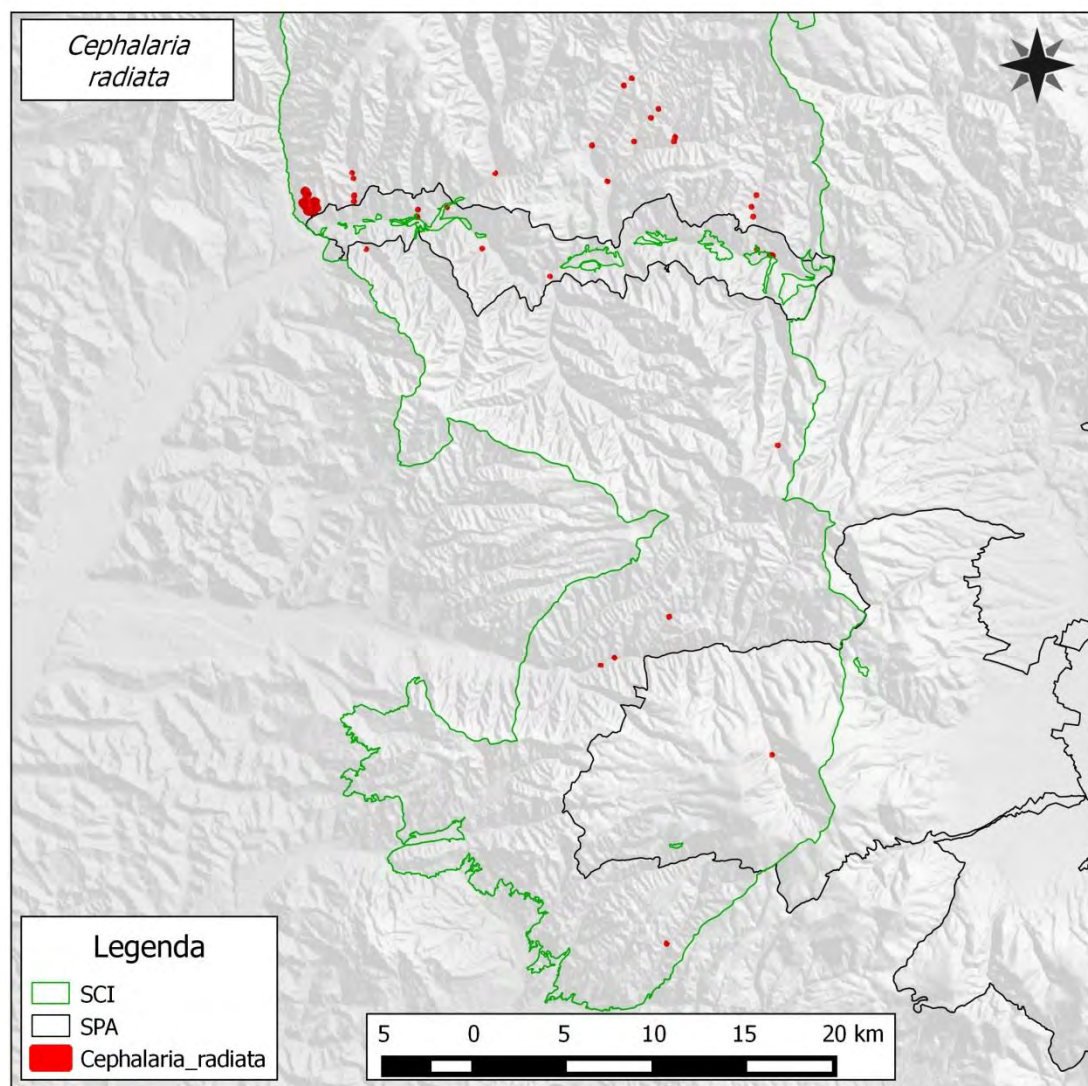
3. Habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Poieni, coaste stâncoase înierbate, tufărișuri	Arborete de cvercinee – etajul gorunului	comunități vegetale	Nu s-a identificat specia	Comunități din clasa <i>Festuco-Brometea</i>	
	Soluri sarace	Tipul de sol	Nu s-a identificat specia	Nisipos, argilos sau pietros	

Măsuri de conservare specifice:

- Nu este cazul

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI
Dicranum viridae

1.Denumire științifică: *Dicranum viridae*

2.Denumiri populare: RO: mușchiul de pământ furculiță

3.Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Păduri umede acidofile de fag	Este o specie acidofilă, oligotrofă, mezofilă-mezohigrofilă. Se dezvoltă pe lemnul mort de foioase căzut la pământ	Soluri umede, acide	Umiditatea 40-70% cu variații în funcție de nivelul de precipitații căzute	Umiditate 50-70%	

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

		Soluri sărace în nutrienți, lipsite de calciu	Conținutul de nutrienți va fi deteminat cu ocazia următoarei monitorizări	Conținut sărac de azot <0,100-0,140 % N total, lipsit de calciu	
		Cantitatea de lemn mort	Minim 5 mc/ha	Min 5 mc/ha	

4. Măsuri propuse:

- Nu este cazul.

FIȘA SPECIEI
Meesia longiseta

4. Denumire științifică: *Meesia longiseta*

5.Denumiri populare: RO: Mușchiul cu sete lungi

6.Cerințe critice față de habitat

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Turbării și turbării cu vegetație forestieră	Specia are nevoie de nivel de apă freatică ridicată, chiar băltire de apă	Nivelul apei freatice din sol.	sub 1 m.	sub 1 m.	
		Prezența cursurilor de apă în apropiere	prezență	Prezență.	
	Specia are nevoie de locuri semi-umbrite (marginii de pădure)	Gradul de acoperire cu vegetație arboricolă.	10-30%	20-30% acoperire,	

4. Măsuri propuse:

- Nu este cazul

Fișa speciilor de păsări

I SPECII DEPENDENTE DE PĂDURI

viesparul (*Pernis apivorus*), *acvila țipătoare mică* (*Aquila pomarina*), *acvila de munte* (*Aquila chrysaetos*), *acvila mică* (*Aquila pennata*), *huhurezul mare* (*Strix uralensis*), *caprimulgul* (*Caprimulgus europaeus*), *ciocănitoarea cu spate alb* (*Dendrocopos leucotos*), *ciocănitoarea neagră* (*Dryocopus martius*), *muscarul gulerat* (*Ficedula albicollis*) și *muscarul mic* (*Ficedula parva*), *Picoides tridactylus*, *Bonasa bonasia*, *Tetrao urolgallus*, *Aegolius funeraeus*, *Glaucidium passerinum*, *Bubo bubo*.

Cerințele specifice ale speciilor privind habitatul	Indicatori posibili	Stare actuală	Starea de conservare favorabilă	Relevant pentru speciile:
Păduri bătrâne cu distribuție omogenă la suprafața a claselor de vârstă, cu caracteristici cât mai apropiate de cele naturale, în alternanță cu poieni și spații deschise, cu intensitate redusă a activităților antropice.	Suprafața totală a pădurilor	75.610	75.000	Toate speciile
	Proporția pădurilor cu vârsta peste 60 ani	57%	cel puțin 35%	Toate speciile.
	Proporția pădurilor de fag și mixte cu fag, cu vârsta peste 60 ani, din totalul pădurilor de fag.	42%	cel puțin 35%	<i>Dendrocopos leucotos</i> , <i>Ficedula parva</i> , <i>Ficedula albicollis</i> , mai puțin <i>Strix uralensis</i>
	Procent trupuri de pădure de cel puțin 30 ha, cu minim 20% pădure ce peste 60 ani.	85%	100%	Toate speciile.
	Procentul subparcelelor cu suprafața mai mică	2%	0%	Toate speciile.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Cerințele specifice ale speciilor privind habitatul	Indicatori posibili	Stare actuală	Starea de conservare favorabilă	Relevant pentru speciile:
	de 3 ha din suprafața subparcelor cu vârsta peste 60 ani, .			
	Nivelul efectivelor populațiilor de insecte	Efective naturale	Efective naturale	<i>Caprimulgus europaeus,</i> <i>Dendrocopos leucotos,</i> <i>Dryocopus martius,</i> <i>Ficedula parva,</i> <i>Ficedula albicollis</i>
	Număr arbori morți la hectar	Minim 5 la diametrul mediu, din care minim 3 pe picior	Minim 5 la diametrul mediu, din care minim 3 pe picior	<i>Ciocănitorni</i>
	Procent din habitatul speciilor afectat de accesul motorizat	5% din habitat afecta de acces	Fără acces	Toate speciile.

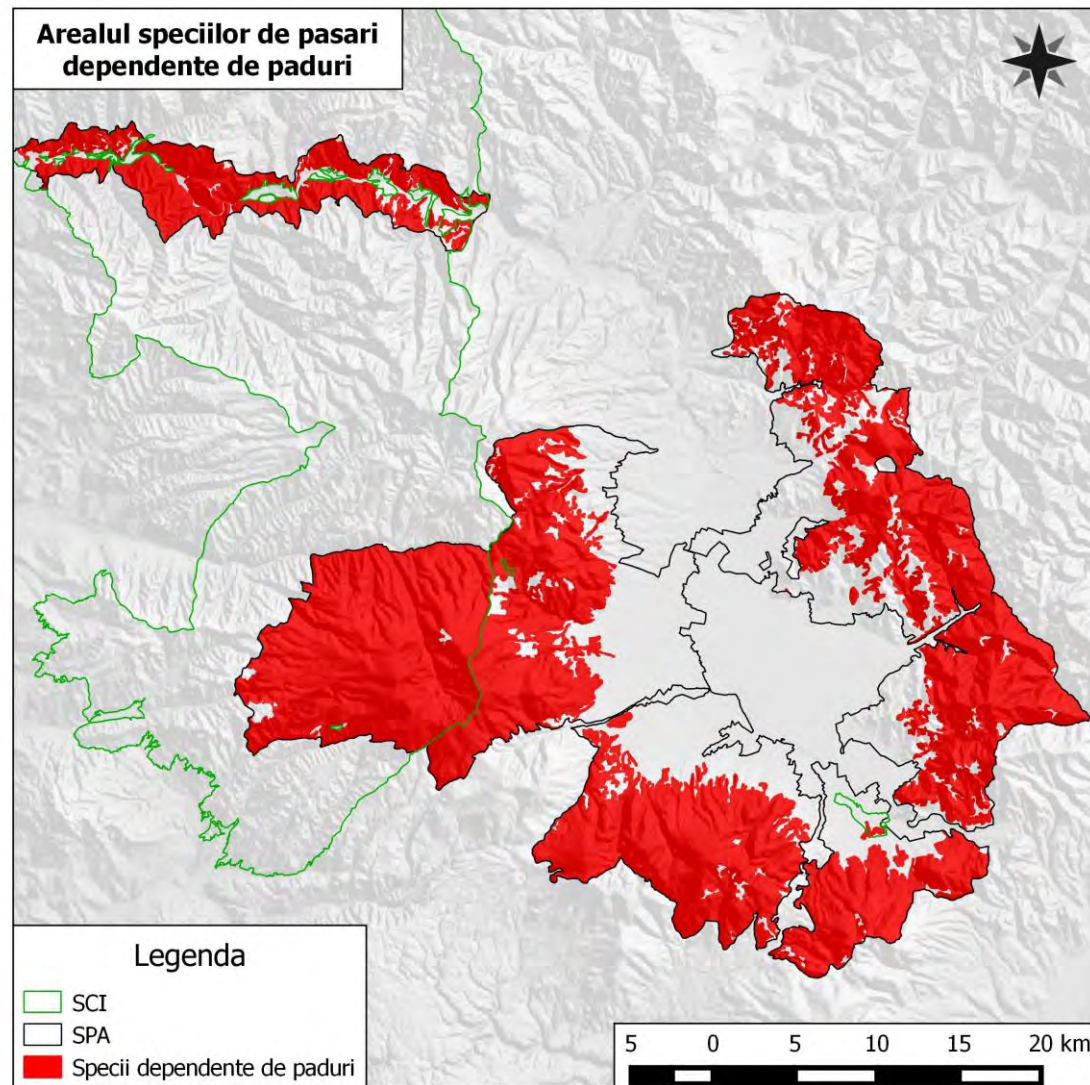
Măsuri și acțiuni de management

- Egalizarea în timp a suprafețelor de pădure pe categorii de vârstă, la nivel de unitate de producție, prin management activ.
- Păstrarea tipului natural fundamental de pădure.

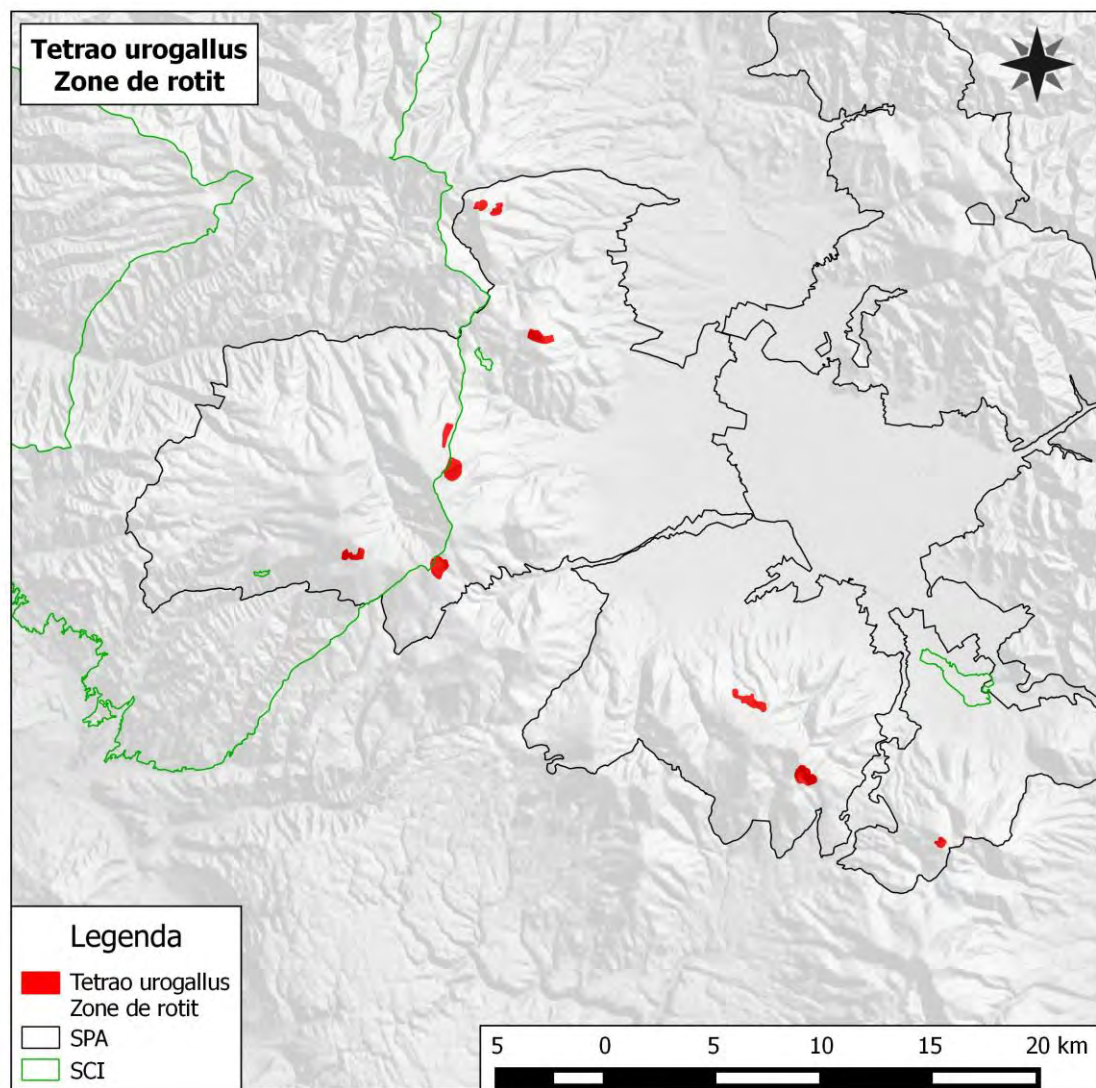
Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

- La sfârșitul exploatării, în fiecare parcelă, se vor păstra minim 3 arbori morți la hectar.
- La tăierea finală se vor păstra cel puțin 5 arbori maturi/ha, izolat și în pâlcuri, cu diametrul minim egal cu diametrul mediu al arboretului.
- Pentru lucrările de exploatare în perioada 1 aprilie – 1 august se vor emite autorizații de exploatare doar pentru un singur parchet de exploatare pentru fiecare formație de exploatare, la nivel de ocol silvic.
- Exploatarea postatei următoare, în parchete, doar după reprimirea celei precedente.
- Accesul motorizat pe timpul iernii se face la minim 3 km de zonele de rotit ale Cocoșului de munte – vezi harta: Tetrao urogallus - Zone de rotit
- În cazul gradațiilor se vor folosi combateri aviochimice doar după ce metodele mecanice și chimice noninvazive (tamponarea pontelor) nu au dat rezultate. Insecticidele folosite vor fi doar biologice și se vor folosi doar după aprobarea Consiliului Științific
- Interzicerea pășunatului în pădure
- Recoltarea fructelor de pădure, ciupercilor comestibile și plantelor medicinale, din fond forestier, de către agenți economici, doar în conformitate cu prevederile legale, cu obținerea tuturor avizelor și aprobărilor necesare.
- Derularea de acțiuni pentru ecarisarea câinilor și pisicilor fără stăpân.
- Prezența animalelor domestice în fond forestier este permisă doar cu autorizație de la Ocolu Silvic și doar pentru tranzit temporar sau acces la sursa de apă.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

II SPECII DEPENDENTE DE PAJIȘTI

barza albă (*Ciconia ciconia*), *viesparul* (*Pernis apivorus*), *acvila țipătoare mică* (*Aquila pomarina*), *acvila de munte* (*Aquila chrysaetos*), *acvila mică* (*Aquila pennata*), *eretele de stuf* (*Circus aeruginosus*), *eretele vânăt* (*Circus cyaneus*), *eretele sur* (*Circus pygargus*), *șoimul de iarnă* (*Falco columbarius*), *șoimul călător* (*Falco peregrinus*), *cristelul de câmp* (*Crex crex*), *huhurezul mare* (*Strix uralensis*), *buha* (*Bubo bubo*), *ciuful de câmp* (*Asio flammeus*), *caprimulgul* (*Caprimulgus europaeus*), *ciocârlia de pădure* (*Lullula arborea*), *sfrânciocul roșiatic* (*Lanius collurio*), *ciocănitoarea cu spate alb* (*Dendrocopos leucotos*),

Cerințele specifice ale speciilor privind habitatul	Indicatori posibili	Stare actuală	Starea de conservare favorabilă	Relevant pentru speciile:
Pajiști naturale sau seminaturale cu suficiente tufișuri și arbori existenți, care oferă loc de cuibărit și de odihnă/pândă speciilor vizate	Suprafața pajiștilor naturale sau seminaturale	6071	6000	Toate speciile.
	% acoperire cu vegetație forestieră (arborescentă și arbustivă)	10-20%	10-20%	<i>Aquila pomarina</i> , <i>Strix uralensis</i> , <i>Dendrocopos leucotos</i> , <i>Lullula arborea</i>
Pajiștile oferă adăpost și suficientă hrană pentru speciile vizate, asigurând totodată și conectivitatea necesară	Suprafețe anuale incendiate	De determinat la prima monitorizare	0 ha	Toate speciile.
	Suprafețe tratate cu pesticide	0 ha	0 ha	Toate speciile.
	Efective amfibieni și reptile.	efective naturale	efective naturale	<i>Aquila pomarina</i> , <i>Ciconia ciconia</i> , <i>Pernis apivorus</i> , <i>Circaetus gallicus</i>
	Numărul mediu al câinilor ciobănești de	6	Maxim 3	<i>Lullula arborea</i> , <i>Crex crex</i>

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Cerințele specifice ale speciilor privind habitatul	Indicatori posibili	Stare actuală	Starea de conservare favorabilă	Relevant pentru speciile:
	la stâne			
	Numărul mediu la hectar al câinilor ciobănești fără jujeu și al câinilor fără stăpâ observați anual	De determinat la prima monitorizare	0	<i>Toate speciile</i>
	% procent pajiști gestionate conform criteriilor de bune practice	De determinat la prima monitorizare	100%	<i>Ciconia ciconia, Aquila pomarina, Circus aeruginosus, Circus cyaneus, Crex crex, Asio flammeus, Circus pygargus,</i>

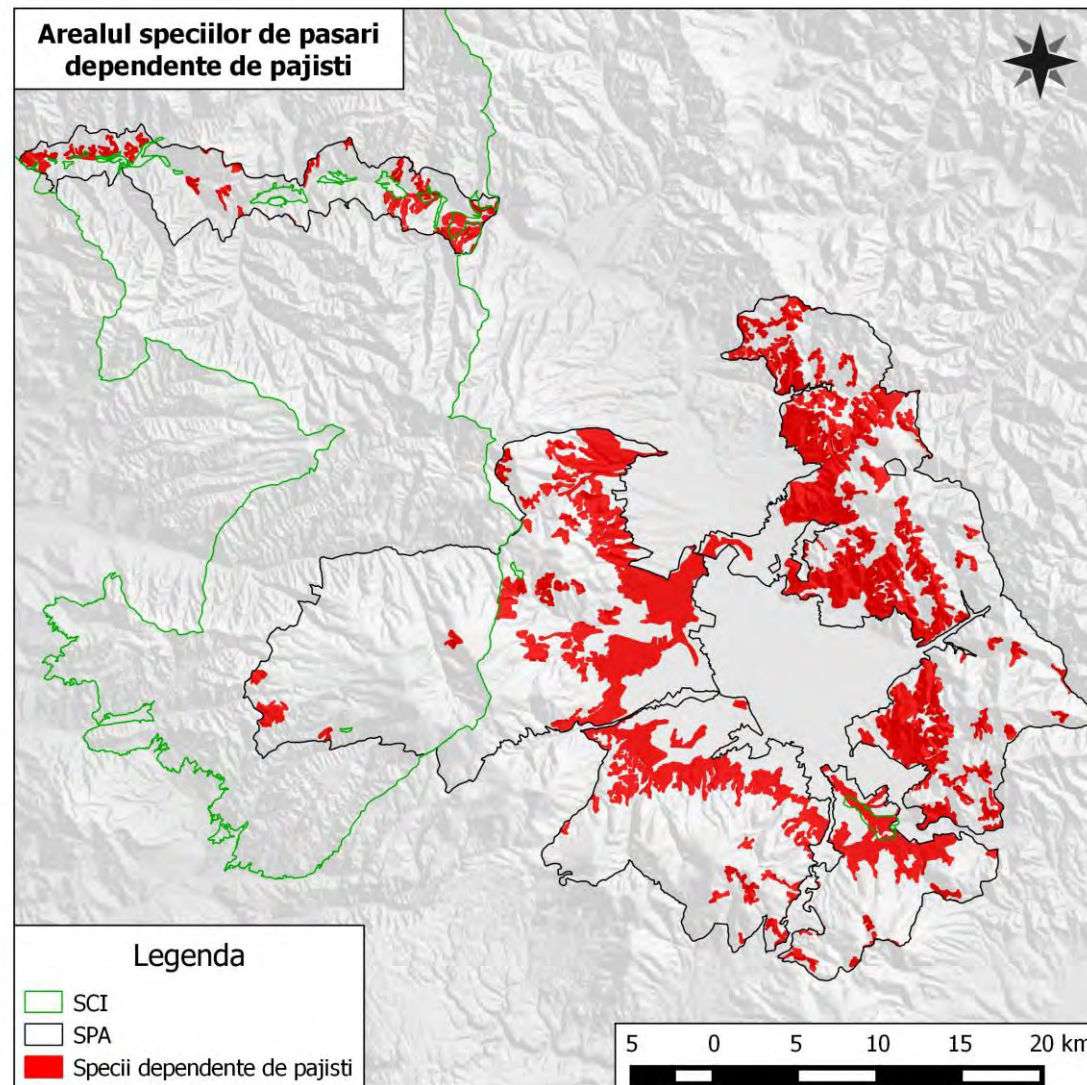
Măsuri și acțiuni de management

- Extinderea intravilanului doar în zonele afectate semnificativ de construcții – harta: Zone afectate semnificativ de construcții - și cu următoarele condiții:
  - Densitatea minimă a construcțiilor de 0,5 case/ha, la care se adaugă dependențe
  - Drumurile secundare nu vor fi asfaltate
  - Procentul ocupat de intravilan maxim 50% din suprafața zonelor afectate semnificativ de construcții
  - Menținerea categoriei de folosință actuale pentru terenuri, cu excepția suprafețelor destinate construcțiilor
- Păstrarea categoriei de folosință a pajiștilor din extravilanul localităților
- Menținerea vegetației lemnoase existente pe pajiști
- Nu se admite drenarea și desecarea pajiștilor higrofile sau mezohigrofile.
- Nu se admite utilizarea pesticidelor pe pajiști.
- Reglementarea cotelor de recoltă la iepurile de câmp astfel încât să nu se reducă populațiile sub nivelul necesar pentru conservarea speciilor de răpitoare – 7 iepuri la 100 ha.

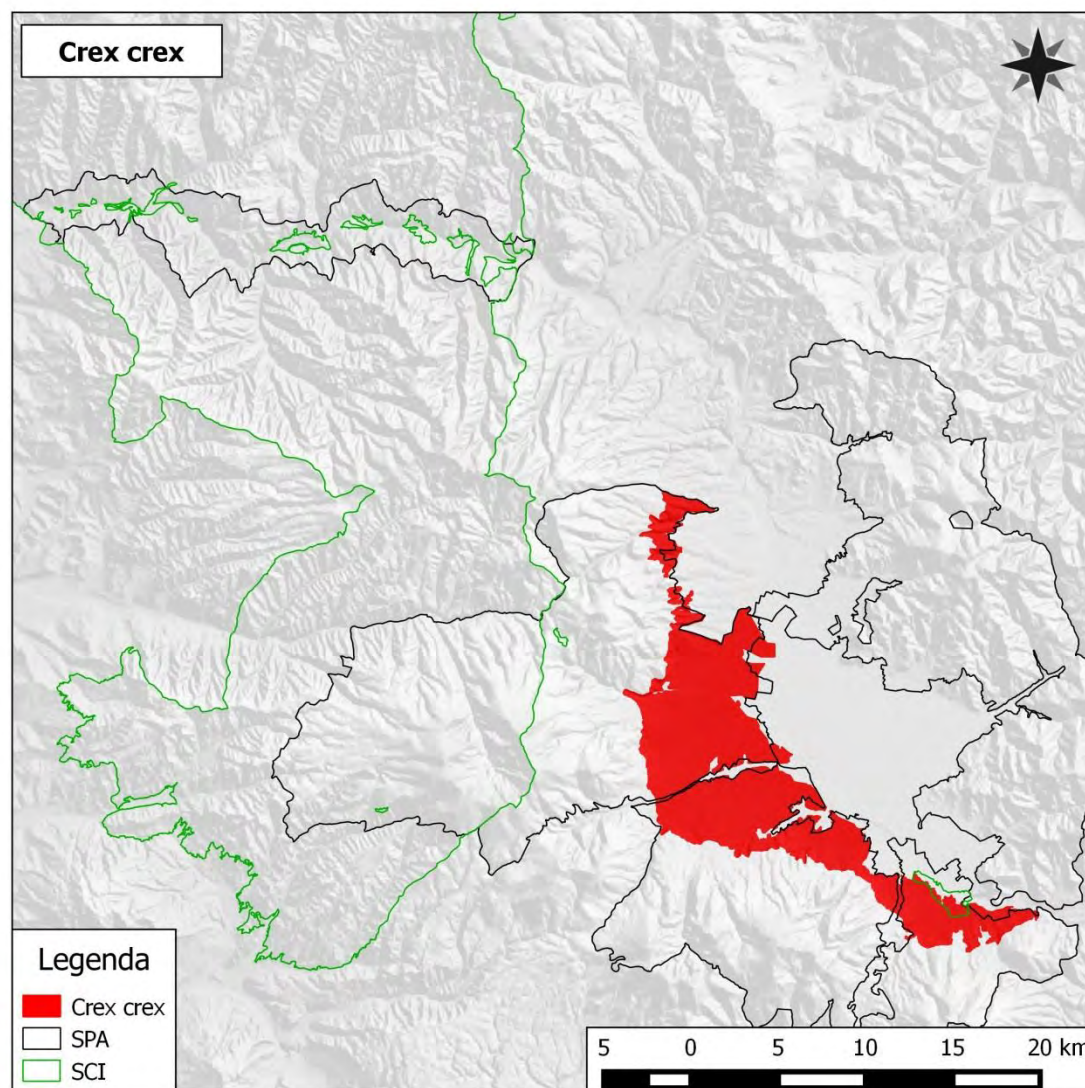
Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

- Reglementarea efectivelor de ovine și bovine pentru a se evita suprapășunatul.
- Folosirea a mxim 3 câini ciobănești la fiecare stână. Portul jujeului regulamentar este obligatoriu.
- Lucrările de întreținere ce presupun demontarea cuiburilor de Barză albă se vor face doar în afara perioadei de cuibărit (15 martie-20 august),
- În cazul demontării cuibului de Barză albă se vor monta suporturi pentru cuib.
- Întreținerea pajiștilor umede și semiumede conform criteriilor de Bune practici Agricole și de Mediu – vezi harta: *Crex crex*-.
- Îndepărtarea vegetației uscate de pe pajiști se va face doar prin cosit și adunat. Nu se permite incendierea.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

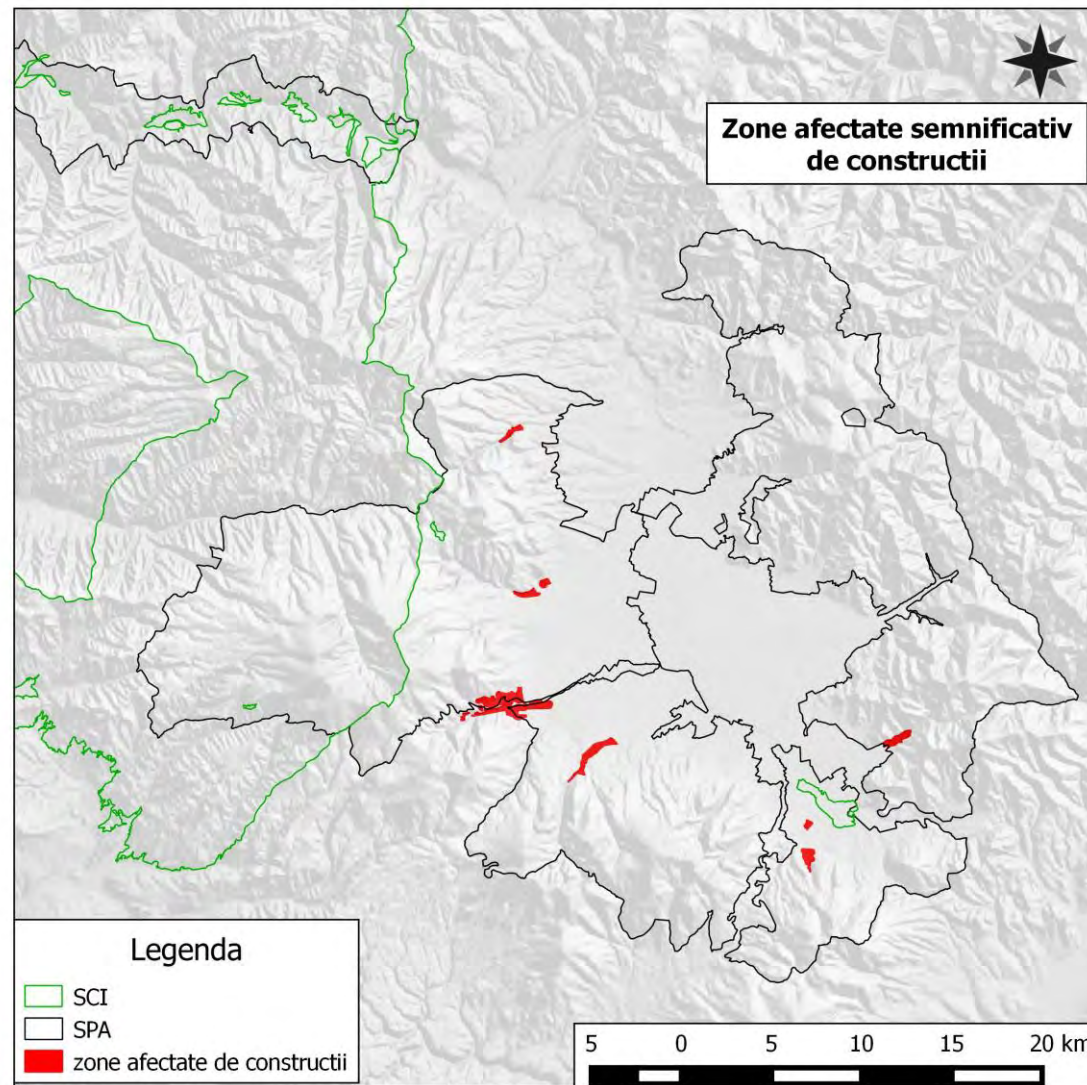

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

III SPECII DEPENDENTE DE TERENURI ARABILE

Speciile, ale căror statut de conservare favorabilă depinde de măsurile de management aplicabile în habitate deschise și semideschise: *Barză albă* (*Ciconia ciconia*), *acvilă țipătoare mică* (*Aquila pomarina*), *eretele vânăt* (*Circus cyaneus*), *eretele sur* (*Circus pygargus*), *șoimul de iarnă* (*Falco columbarius*), *ciuf de câmp* (*Asio flammeus*), *cristel de câmp* (*Crex crex*), *sfrâncioc roșiatic* (*Lanius collurio*)

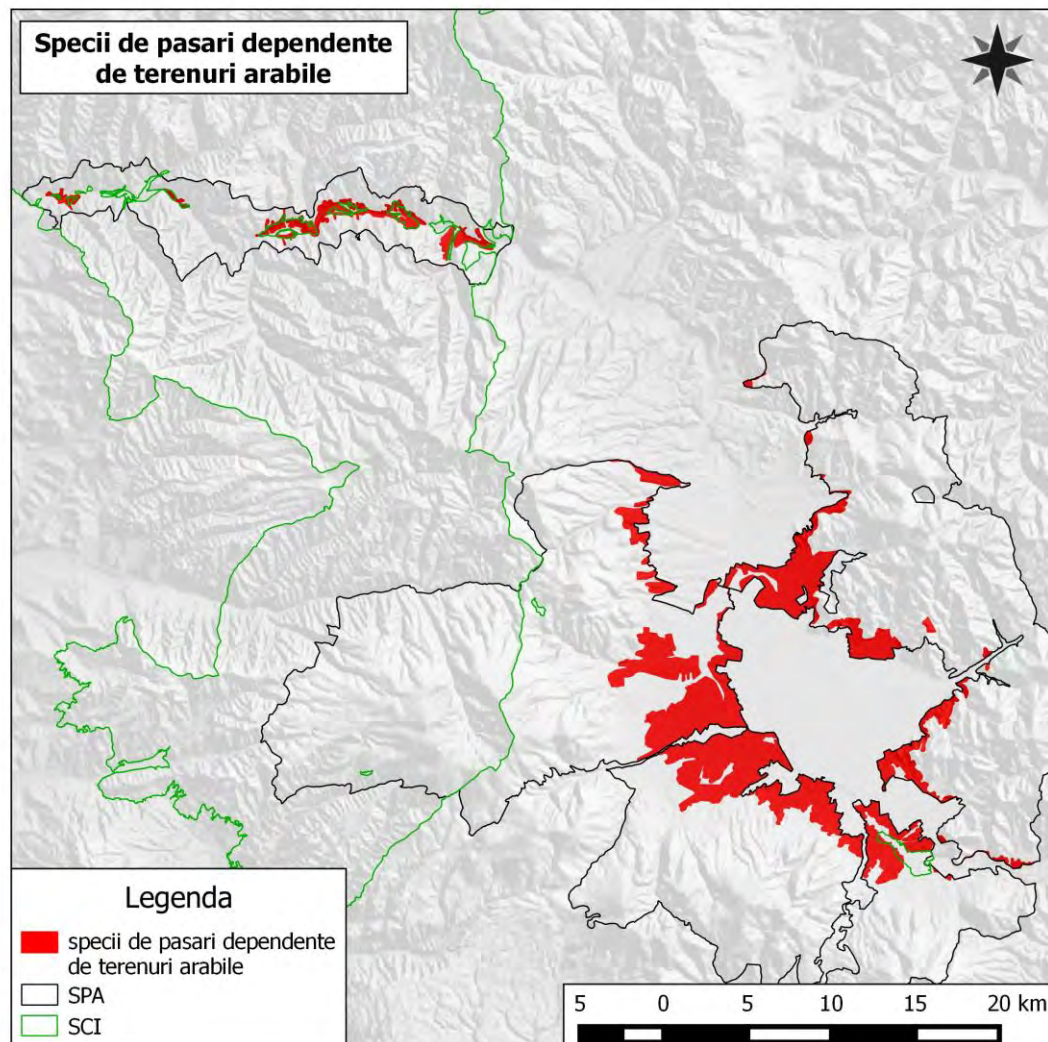
Cerințele specifice ale speciilor privind habitatul	Indicatori posibili	Stare actuală	Starea de conservare favorabilă	Relevant pentru speciile:
Terenuri arabile caracterizate printr-un mozaic de parcele mici cu culturi diferite, cultivate în mod extensiv, în alternanță cu pârlouge și vegetație lemnoasă.	Nr culturi cu suprafața mai mare de 15 ha	3	0	Toate speciile.
	Procentul culturilor de porumb, rapiță și floarea soarelui	Sub 40%	Sub 40%	<i>Aquila pomarina</i> , <i>Crex crex</i>
	Procentul culturilor de lucernă și trifoi	Sub 25%	Minim 25%	<i>Aquila pomarina</i> , <i>Crex crex</i> , <i>Circus cyaneus</i>
	Procentul pârlougeilor	Sub 5%	Minim 10%.	<i>Aquila pomarina</i> , <i>Circus cyaneus</i> ,
	Suprafețe pe care au fost aplicate insecticide	0	0	<i>Ciconia ciconia</i> , <i>Aquila pomarina</i> , <i>Circus cyaneus</i> , <i>Circus pygargus</i> , <i>Asio flammeus</i>

Măsuri și acțiuni de management

- Lucrările de întreținere ce presupun demontarea cuiburilor de Barză albă se vor face doar în afara perioadei de cuibărit (15 martie-20 august),

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

- În cazul demontării cuibului de Barză albă se vor monta suporturi pentru cuib.
- Îndepărtarea vegetației uscate se va face doar prin cosit și adunat. Nu se permite incendierea.

IV SPECII DEPENDENTE DE STÂNCĂRII

Buhă (Bubo bubo), șoim călător (Falco peregrinus), acvilă de munte (Aquila chrysaetos)

Cerințele specifice ale speciilor privind habitatul	Indicatori posibili	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Relevant pentru speciile:
Stâncării cu locuri de cuibărit adecvate, nederanjate în perioada de cuibărit	Număr habitate adecvate	8	8	<i>Bubo bubo, Falco peregrinus, Aquila chrysaetos</i>
	nr cuiburi afectate de activitati umane	0	0	<i>Bubo bubo, Falco peregrinus, Aquila chrysaetos</i>

Măsuri de management

- Se va interzice orice fel de activitate de minerit în perioada 20 februarie - 1 iulie în cazul buhăi, 1 martie – 15 iulie în cazul șoimului călător și 1 februarie - 15 august în cazul acvilei de stâncă. În jurul cuibului se va crea o zonă de tampon cu o rază de 300 m, unde vor fi valabile aceleași restricții, cu excepția permiterii activităților existente permanente (de exemplu case de vacanță, drumuri, poteci, poate fi permis și pășunatul). În acest perimetru nu se va permite însă în perioada de cuibărit accesul autovehiculelor motorizate în afara drumurilor publice, vânătoarea, activitățile de recreere și de exploatare forestieră, sau minieră. Totodată în cazul în care este considerat necesar de către administrator, pot fi restricționate sau interzise și alte activități care ar putea pune în pericol bunul mers al cuibăritului.
- Menținerea stâncăriilor adecvate cuibăritului.

V SPECII DEPENDENTE DE APE

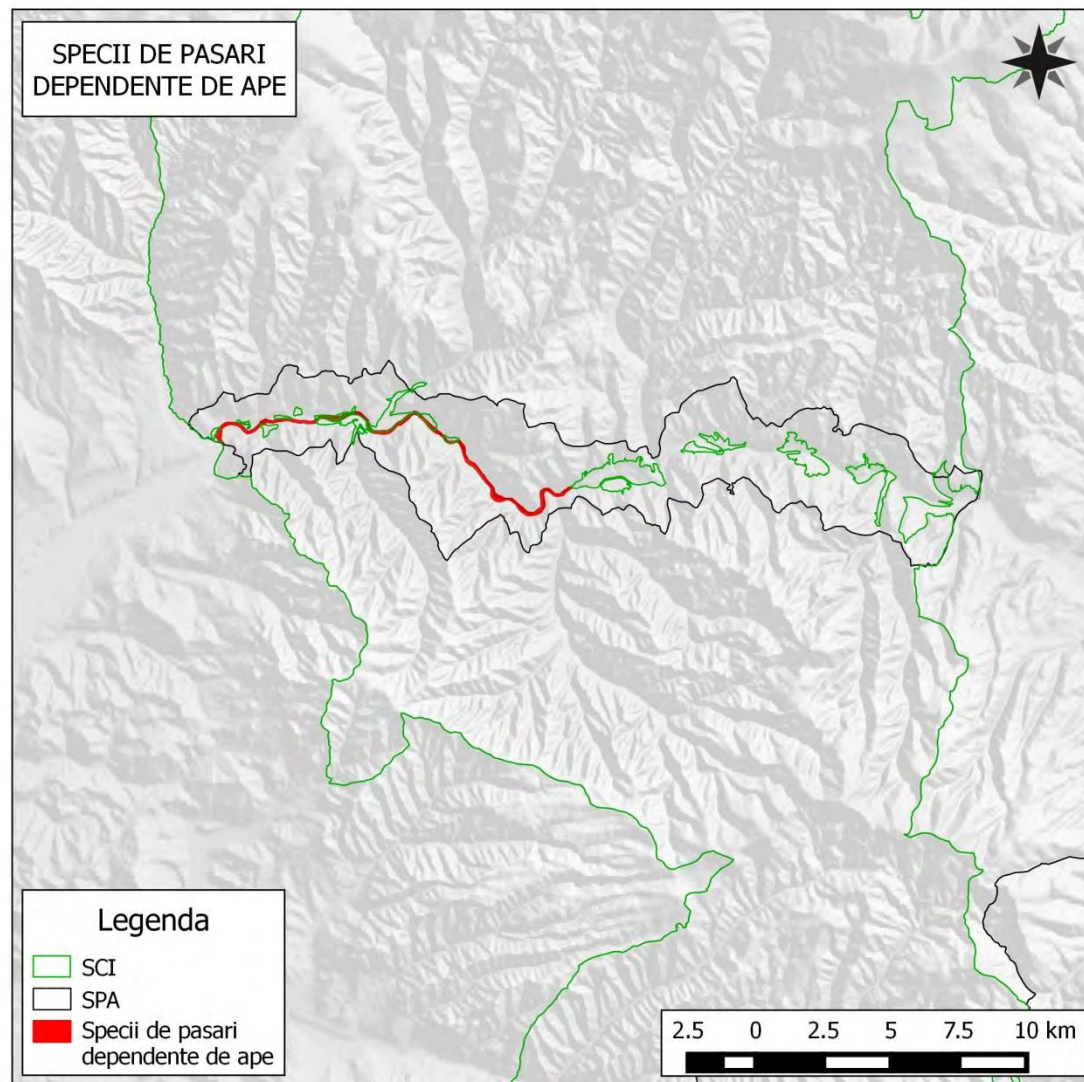
Nycticorax nycticorax (Stârcul de noapte)

Cerințele specifice ale speciilor privind habitatul	Indicatori posibili	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Relevant pentru speciile:
Ape curgătoare sau stătătoare din preajma pădurilor sau pâlcurilor cu vegetație forestieră	Distanța între luciul de apă și vegetația forestieră	Specia nu a fost identificată în zona de proiect	Sub 1 km	
	Prezența coloniilor altor specii de apă	Specia nu a fost identificată în zona de proiect	Prezență	

Măsuri de management

1.Nu este cazul.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Planul de Monitorizare

Valoarea de conservare	Scopul monitorizării (Intrebarea de monitorizare)	Indicator	Situția de referință (2014)	Sursa de verificare a datelor	Metoda de monitorizare	Cine efectuează monitorizarea	Monitorizarea implementării Planului de management – direcția de management -	Perioada de monitorizare	Zile-om necesare pentru un an		Frecvența de monitorizare	Observații
									Minim	Optim		
Habitat	Habitatelor se mențin în stare bună?	Suprafața pe tipuri de habitate	Tabelul 8 din Planul de management	raport de cercetare	Inventariere pe teren	biolog	1.1.1. 1.1.4. 1.1.6.	Aprilie-iunie	68	138	anual	
		Starea de conservare pe tipuri de habitate		raport de cercetare	Inventariere pe teren	biolog	1.1.1. 1.1.4. 1.1.6.	Aprilie-iunie			anual	
<i>Habitat:</i> 3220, 91E0, 91E0, 6440, 6510, 7230, 6430, 6410, 91D0 <i>Lycaena dispar</i> <i>Ligularia sibirica</i> <i>Angelica palustris</i>	Scade nivelul pânzei de apă freatică?	Nivelul pânzei de apă freatică	De determinat la prima monitorizare	Raport de teren	Măsurare pe teren	ranger		Sezon de vegetație	96	120	lunar	
<i>Habitat:</i> 6230, 6430, 6440, 6510, 6520, 6410 <i>Angelica palustris</i>	Se întrețin pajiștile prin cosit și/sau pășunat?	Ha pajiști abandonate pe tipuri de habitate	De determinat la prima monitorizare	Raport de teren	Măsurare pe teren	ranger		Iunie - septembrie	10	20	anual	
<i>Habitat:</i> 91E0, 3260, 6510, 6440, 6520, 6430, 6410 <i>Lucanus cervus</i>	Crește fenomenul de incendiere a pajiștilor?	Ha pajiști incendiate pe tipuri de habitate	De determinat la prima monitorizare	Raport de teren	Măsurare pe teren	ranger		Sezon de vegetație	5	10	anual	
<i>Habitat:</i> 6440, 6430, 6510, 6410, 6230 Păsări de pajiști	Se suprapășunează pajiștile?	Ha pajiști suprapășunate pe tipuri de habitate	De determinat la prima monitorizare	Raport de teren	Măsurare pe teren	ranger		Sezon de vegetație	6	12	anual	

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Habitat. 3260 <i>Eudontomyzon danfordi</i> <i>Hucho hucho</i> <i>Barbus (meridionalis) petenyi</i> <i>Romanogobio (Gobio) uranoscopus</i> <i>Sabanejewia (aurata) balcanica</i> <i>Cottus gobio</i>	Se mențin caracteristicile naturale ale cursurilor de apă?	Km de râu afectați de lucrări hidrotehnice noi.	De determinat la prima monitorizare	Avize și rapoarte de teren	Extragere date	ranger		Final de an	0	3	anual	
		Km cursuri de ape afectați de MHC-uri sau alte captări neconforme.	22 km	Avize	Extragere date	ranger		Final de an	0	1	anual	Captările neconforme sunt acele captări ce nu asigură debit de servitute 50% tot timpul anului
		Număr exploatări de agregate.	8	Avize Rapoarte de teren.	Extragere date	ranger	1.1.11.	Final de an	0	3	anual	Legale sau ilegale
		Km cursuri de ape fără vegetație foresteră.	12 km	Rapoarte de teren.	Inventariere	ranger		Final de an	3	3	anual	
Specii	Speciile se mențin în stare bună?	Suprafața habitatelor potențiale pe specii	Tabelele 12 și 15 din Planul de Management	raport de cercetare	Inventariere pe teren	biolog		Sezon de vegetație	232	330	anual	
		Starea de conservare pe specii		raport de cercetare	Inventariere pe teren	biolog						Sezon de vegetație
<i>Angelica palustris</i> <i>Campanula serrata</i>	Se păstrează bordura necesită la a II-a tăiere?	Ha pajiști cu o bandă necesită de 1m de jur împrejurul parcelei, la a II-a cosire	De determinat la prima monitorizare	Raport de teren	Inventariere pe teren	ranger		Iunie - septembrie	3	6	anual	
Lynx lynx Canis lupus Ursus arctos	Se mențin efectivele speciilor pradă?	Efectivele de cerb, mistreț și căprior	De determinat la prima monitorizare	Studiile cinegetice	Extragere date	ranger		Final de an	1	1	anual	
	Se mențin coridoarele de trecere pentru carnivore mari?	Ha coridoare incluse în intravilan.	De determinat la prima monitorizare	avize	Extragere date	ranger		Final de an	0	0	anual	Suprafața coridoarelor este cea materializată pe hartă în fișa speciei.
Păsări de pajiști	Se menține suprafața pajiștilor aptă pentru păsări.	Ha pajiște cu cerințe îndeplinite.	De determinat la prima monitorizare	Avize Ortofotoplani Inventariere în teren	Extragere date	ranger		Final de an	0	0	anual	Cerințe de urmărit la monitorizare: - % ocupat de construcții sub... - grad de acoperire cu vegetație lemnoasă peste 10 % - fără suprapășunat - nearat
Păsări de pădure	Se asigură suficient lemn mort în habitatele forestere?	Ne arbori morți conformi la hectar de pădure exploatată.	Minim 5	Procese verbale de reprimire ale parchetului de exploatare.	Extragere date	ranger		Final de an	1	3	anual	
Păsări de pădure	Se asigură arborii pentru biodiversitate în tăierile definitive și/sau rase?	Numar arbori maturi pe picior la hectar de tăiere definitivă și/sau rasă.	0	Procese verbale de reprimire ale parchetului	ranger	Extragere date		Final de an	0	0	anual	

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

				de exploatare								
<i>Myotis blythii</i> <i>Myotis myotis</i> <i>păsări de pajiști</i> <i>Lutra lutra</i>	Se menține vegetația forestieră din afara fondului forester?	Suprafața curățată de vegetație foresteră	0	Rapoarte de teren	ranger	Inventariere teren		Sezon de vegetație	3	6	anual	Vegetația de pe pajiști, arborii izolați, aliniamentele, galeriile de vegetație forestieră delungul râurilor, etc Suprafața curățată = suprafața dată de proiecția la sol a coronamentului îndepărtat.
*	*	ha habitat refăcut 6150	0	Raport final		Extragere date	1.1.2.	Final de an	1	3	anual	
*	*	Ha pășunate cu bovine și cabaline prin susținerea OSRG	0	Raport teren	ranger	Extragere date	1.1.3.	Sezon de vegetație			anual	
*	*	studiu privind capacitatea de suport a pajiștilor	0	Raport final		Extragere date	1.1.3.	Final de an			anual	
*	*	Număr stâlpi izolați	0	Raport teren	ranger	Extragere date	1.1.3.	Final de an			anual	
*	*	Număr rezervații delimitate în teren	0	Raport final		Extragere date	1.1.4.	Final de an			anual	
*	*	ha turbării și mlaștini refăcute	0	Raport final		Extragere date	1.1.5.	Final de an			anual	
*	*	% din suprafața de aniș din fond forestier, inclusă în subparcele separate	0	Amenajament silvic		Extragere date	1.1.7.	Final de an			anual	
*	*	Număr bariere pentru limitarea accesului în zonele de rotit pentru cocoșul de munte	0	Raport final		Extragere date	1.1.8.	Final de an			anual	
*	*	zone de recreere amenajate	0	Raport final		Extragere date	1.1.8.	Final de an			anual	
*	*	cantități produse agricole afectate de faună	De determinat la prima monitorizare	Registru sesizări		Extragere date	1.1.9.	Final de an			anual	
*	*	număr de animale domestice afectate de carnivore	De determinat la prima monitorizare	Registru sesizări		Extragere date	1.1.9.	Final de an			anual	
*	*	Ghid	0	Raport final		Extragere date	1.1.9.	Final de an			anual	
*	*	km garduri electrice subvenționate	0	Raport final		Extragere date	1.1.9.	Final de an			anual	
*	*	număr arbori fructiferi plantați	0	Raport teren	ranger	Extragere date	1.1.9	Final de an			anual	

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

*	*	Număr brațe moarte cu specii invazive eradicate	0	Raport final		Extragere date	1.1.10	Final de an			anual	
*	*	Număr sezoane de reproducere acoperite cu câte 30 patulări comune	0	Raport tren	ranger	Extragere date	1.1.10	Final de an			anual	
*	*	Număr inițiative locale noi de agricultură ecologică	0	Raport final		Extragere date	1.1.12.	Final de an			anual	
*	*	Număr sesizări de neconformitate cu privire la emiterea avizelor pentru scutire de la plata impozitului pe teren	7	Registru reclamații		Extragere date	1.1.13.	Final de an			anual	Sesizări verbale, în timpul consultărilor publice. Neconfirmate.
*	*	studiu	0	Raport final		Extragere date	1.1.14	Final de an			anual	
*	*	Număr proiecte cu impact negativ în vecinătate	De determinat la prima monitorizare	Raport teren	ranger	Extragere date	1.1.15.	Final de an			anual	
*	*	număr documentații pentru protecția zonelor învecinate	0	Raport final		Extragere date	1.1.15.	Final de an			anual	
*	*	Număr locații pentru lilieci protejate	0	Raport teren	ranger	Extragere date	1.1.15.	Final de an			anual	
*	*	Număr trasee off-road realizate	0	Raport final		Extragere date	1.1.15.	Final de an			anual	
*	*	ha livezi create/menținute cu sprijin de la OSRG	0	Raport final		Extragere date	1.1.15.	Final de an			anual	
*	*	km fâșii de arbori plantate	0	Raport teren	ranger	Extragere date	1.2.1.	Final de an			anual	
*	*	Număr localități sprijinite pentru epurarea apelor uzate	0	Raport final		Extragere date	1.2.1.	Final de an			anual	
*	*	studiu de cartare zone inundabile	0	Raport final		Extragere date	1.2.1.	Final de an			anual	
*	*	% din pajiști cu puncte de acces la apă delimitate	0	Raport teren	ranger	Extragere date	1.2.1.	Final de an			anual	
*	*	Număr proiecte cu impact de izolare avizate	0	avize		Extragere date	1.2.2.	Final de an			anual	
*	*	Număr praguri îndepărtate	0	Raport final		Extragere date	1.2.2.	Final de an			anual	
*	*	Număr proiecte cu impact negativ avizate	0	avize		Extragere date	1.2.3.	Final de an			anual	

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

		în aninșuri											
*	*	0 proiecte cu impact negativ avizate în habitate umede	0	avize		Extragere date	1.2.4.	Final de an				anual	
*	*	Număr întâlniri de planificare strategică locale sau regionale fără participarea OSRG	0	Minute întâlniri		Extragere date	2.1.	Final de an				anual	
*	*	Număr proiecte de promovare turistică	0	Program anual		Extragere date	2.2.	Final de an				anual	
*	*	km trasee turistice	0	Raport final		Extragere date	2.3.	Final de an				anual	
*	*	documentație privind Strategia de vizitare PNDMS+	0	Raport final		Extragere date	2.4.	Final de an				anual	
*	*	Număr pachete de programe turistice integrează PNDMS+	0	Raport final		Extragere date	2.4.	Final de an				anual	
*	*	Plan de comunicare	0	Raport final		Extragere date	3.1.1.	Final de an				anual	
*	*	Număr puncte de lucru active	0	Inventar anual		Extragere date	3.1.2.	Final de an				anual	
*	*	Număr campanii majore	0	Raport final		Extragere date	3.1.3.	Final de an				anual	
*	*	Număr pachete educative	0	Raport final		Extragere date	3.2.1.	Final de an				anual	
*	*	Număr școli partenere	0	parteneriate		Extragere date	3.2.1.	Final de an				anual	
*	*	Număr evenimente educative	0	Raport final		Extragere date	3.2.2.	Final de an				anual	
*	*	Număr poteci tematice	0	Raport final		Extragere date	3.2.3.	Final de an				anual	
*	*	Număr strategii locale/regionale elaborate fără participarea OSRG	0	Minute întâlniri		Extragere date	3.3.1.	Final de an				anual	
*	*	Număr proiecte comune de promovare a zonei	0	Raport final		Extragere date	3.3.2.	Final de an				anual	
*	*	Număr participări la / organizări evenimente / an	0	Raport final		Extragere date	3.3.2.	Final de an				anual	

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

*	*	Număr persoane cu contract permanent de muncă	0	Statul de funcții		Extragere date	4.1.1.	Final de an			anual	
*	*	sediul funcțional	1	Inventar anual		Extragere date	4.1.1.	Final de an			anual	
*	*	% din necesarul financiar pentru direcțiile cu prioritatea 1 acoperit	De determinat la prima monitorizare	Bilanț contabil		Extragere date	4.1.1.	Final de an			anual	
*	*	Număr persoane instruite	5	Raport final		Extragere date	4.1.2.	Final de an			anual	
*	*	Număr voluntari coopțați	0	Raport teren	ranger	Extragere date	4.1.3.	Final de an			anual	
*	*	Număr parteneriate	De determinat la prima monitorizare	partenentiate		Extragere date	4.1.4.	Final de an			anual	
*	*	Număr teme în curs de cercetare	0	Rapoarte intermediare		Extragere date	4.1.5.	Final de an			anual	
*	*	Număr rezervații naturale cu limite clare	0	Raport final		Extragere date	4.2.2.	Final de an			anual	
*	*	Număr rapoarte/scrisori de poziție	0	raport		Extragere date	4.2.3.	Final de an			anual	
*	*	Număr documentații transmise	0	Raport final		Extragere date	4.2.4.	Final de an			anual	

Anexa 8

Monitorizarea eficienței managementului

Monitorizarea progreselor în managementul ariilor protejate din țările Carpatice - Extras -

Mai 2011

Pentru informații suplimentare, persoană de contact:

Cristian-Remus Papp

WWF Programul Dunăre-Carpați

Strada Ottakringer 114-116

A-1160 Viena, Austria

Tel: +40-74-589-1929

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

E-mail: cpapp@wwfdcp.ro

Denumirile incluse și materialele folosite în prezenta publicație nu implică exprimarea vreunei opinii din partea WWF cu privire la statutul juridic al oricărei țări, teritoriu sau zonă sau cu privire la delimitarea frontierelor sau granițelor sale.

Instrumentul de Evaluare a Eficienței de Management a Ariilor Protejate din Țările Carpatice (CCPAMETT) a fost elaborat de Cristian-Remus Papp, Erika Stanciu și Hildegard Meyer pe baza Instrumentului de Evaluare a Eficienței de Management (METT)⁷.

Mulțumiri speciale:

Membrilor Comitetului Director al Proiectului Arie Protejate pentru o Planetă Vie (Protected Areas for a Living Planet): Mircea Vergheleț, Jan Kadlecik, Jana Urbancikova, Akos Urgan, Igor Ivancenko, Sergiy Matvyeyev, Aleksandra Doslic, Jan Seffer, Marek Holly pentru contribuțiile valoroase în derularea proiectului și, nu în ultimul rând, specialistului IT Balazs Levente, care a contribuit la dezvoltarea CCPAMETT.

Fotografia de pe copertă este realizată de Cristian-Remus Papp.

Informații de bază

Top of Form

Numărul ariilor protejate (AP) a crescut exponențial în ultimul secol (în prezent există peste 138.000 de AP înregistrate în Baza de Date Mondială a Ariilor Protejate⁸) și tendința rămâne aceeași, datorită eforturilor de conservare din lumea întreagă.

Paradoxal, potrivit Indexului Planetei Vii din 2010 (un raport realizat de WWF împreună cu Societatea de Zoologie din Londra și Global Footprint Network) rata actuală de extincție a speciilor este fără precedent și este considerată ca fiind de până la 10.000 de ori mai mare decât rata naturală. Acest lucru înseamnă că rezultatele eforturilor de conservare și toate tipurile de resurse investite pentru înființarea și managementul AP nu sunt întotdeauna evidente.

Există o preocupare tot mai mare în rândul specialiștilor în arii protejate că multe dintre ariile protejate din întreaga lume nu își îndeplinesc obiectivele pentru care au fost înființate. Un răspuns la această preocupare a fost evidențierea necesității de a spori eficiența managementului în ariile protejate. O serie de instrumente de evaluare au fost elaborate pentru a evalua practicile de management. Este evident că existența unei game largi de contexte necesită metode diferite de evaluare. Comisia Mondială privind Ariile Protejate (World Commission on Protected Areas - WCPA) a dezvoltat, prin

---

⁷ WWF International & The World Bank (2007), "Management Effectiveness Tracking Tool – Reporting Progress at Protected Area Sites: A // a ediție. The Management Effectiveness Tracking Tool (METT) a fost dezvoltat de Sue Stolton, Marc Hockings, Nigel Dudley, Kathy MacKinnon, Tony Whitten și Fiona Leverington.

⁸ <http://www.wdpa.org/>; <http://www.protectedplanet.net/>

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

urmare, un „cadru” pentru evaluare⁹. Cadru WCPA își propune atât oferirea unor indicații generale în dezvoltarea sistemelor de evaluare, cât și încurajarea standardelor de evaluare și raportare.

Cadru WCPA se bazează pe principiul că managementul eficient a unei arii protejate parcurge un proces cu șase etape, sau elemente, distincte: începe cu cunoașterea contextului valorilor și amenințărilor existente, continuă cu planificarea și alocarea de resurse (inputuri) pentru a obține rezultate în urma acțiunilor de management (proces), care se concretizează în cele din urmă în produse și servicii (outputuri), care au ca rezultat impacturi sau realizări.

Instrumentul de Evaluare a Eficienței de Management a Ariilor Protejate din Țările Carpatice (CCPAMETT) se bazează pe METT (Instrumentului de Evaluare a Eficienței de Management), care aparține seriei de instrumente de evaluare a eficienței de management elaborate pe baza Cadrului WCPA. Cu ajutorul acestei serii de instrumente, țările semnatare ale Convenției privind Diversitatea Biologică (CBD) pot să-și îndeplinească angajamentele asumate. La cea de-a 7-a Conferință a Părților CBD din 2004, 188 de țări membre au convenit asupra unui Program de Lucru privind Ariile Protejate¹⁰ (PoWPA), una dintre cele mai ambițioase strategii de mediu din istorie. În cadrul Programului, aceste țări s-au angajat să dezvolte sisteme de evaluare a eficienței de management și să prezinte un raport asupra eficienței a 30% din ariile lor protejate până în anul 2010¹¹.

Deși au fost făcute progrese semnificative în îndeplinirea angajamentelor din cadrul PoWPA al CBD (<http://www.cbd.int/protected/pow/learnmore/intro/?prog=p4>), trebuie făcute eforturi suplimentare de către multe părți semnatare, în vederea atingerii obiectivelor la care progresul s-a dovedit a fi insuficient și acolo unde activitățile sugerate nu au fost implementate în totalitate (de exemplu, 4.2.2 *Implementarea evaluării eficienței de management a cel puțin 30% din ariile protejate ale fiecărei părți și a sistemelor naționale de arii protejate și, după caz, a rețelelor ecologice până în anul 2010.*).

Diferența dintre evaluările realizate și obiectivul CBD prin Programul de Lucru privind Ariile Protejate stabilit pentru 2010 este semnificativă: doar 6% din cele peste 100.000 de arii protejate incluse în Baza de Date Mondială a Ariilor Protejate au fost evaluate¹², față de angajamentul de 30% per țară.

CCPAMETT este una din cele peste 70 de metodologii de evaluare a eficienței de management a ariilor protejate disponibile în diferite regiuni ale lumii. O revizuire a metodologiilor a fost efectuată în 2010 de către Universitatea din Queensland, Comisia Mondială privind Ariile Protejate a IUCN (WCPA), Centrul Mondial de Monitorizare a Conservării al UNEP și alții.

CCPAMETT sprijină și contribuie la atingerea obiectivelor 4.2 *A evalua și îmbunătăți eficiența managementului ariilor protejate* și 4.3 *A evalua și a monitoriza statutul și tendințele ariilor protejate* ale PoWPA CBD în țările Carpatice.

Metodologia de evaluare (Cadru WCPA)

Pentru a maximiza potențialul ariilor protejate și pentru a îmbunătăți procesele de management, trebuie să cunoaștem punctele tari și punctele slabe ale managementului acestora și amenințările cu care se confruntă. Comisia Mondială privind Ariile Protejate oferă un cadru general pentru evaluarea eficienței de management atât a ariilor protejate individuale, cât și a sistemelor de arii protejate, pentru a veni în sprijinul managerilor și altor factori interesați și pentru a contribui la armonizarea evaluării eficienței în întreaga lume.

Cadru WCPA se bazează pe ideea că managementul eficient al unei arii protejate urmează un proces cu șase etape, sau elemente, distincte (fig. 1):

- începe cu cunoașterea **contextului** valorilor și amenințărilor existente,
- continuă cu **planificarea**, și

⁹ Hockings, M, S Stolton, F Leverington, N Dudley și J Courrau (2006); *Assessing Effectiveness – A Framework for Assessing Management Effectiveness of Protected Areas*; A II a ediție. IUCN, Elveția, www.iucn.org/themes/wcpa/pubs/guidelines.htm#effect2

¹⁰ Decizia VII/28 din a șaptea reuniune a Conferinței Părților la Convenția privind diversitatea biologică, www.biodiv.org/decisions/default.asp?m=COP07&id=7765&lg=0

¹¹ Dudley, N., Mulongoy, K.J., Stolton, S., Cohen, S., Barber, S.V. și Gidda, S.B. (2005), *Towards Effective Protected Area Systems: An action guide to implement the Convention on Biological Diversity Programme of Work on Protected Areas*, CBD Technical Series number 18, Secretariat of the Convention on Biological Diversity, Montreal, www.biodiv.org/doc/publications/cbd-ts-18.pdf

^{12,7} Leverington, F., Costa, K.L., Courrau, J., Pavese, H., Nolte, C., Marr, M., Coad, L., Burgess, N., Bomhard, B. and Hockings, M. (2010), *Management effectiveness evaluation in protected areas – a global study – a II a ediție 2010*. The University of Queensland, Brisbane Australia

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

- alocarea de resurse (**inputuri**),
- pentru a obține rezultate în urma acțiunilor de management (**proces**),
- care se concretizează în cele din urmă în produse și servicii (**outputuri**),
- care au ca rezultat impacturi sau **realizări**.

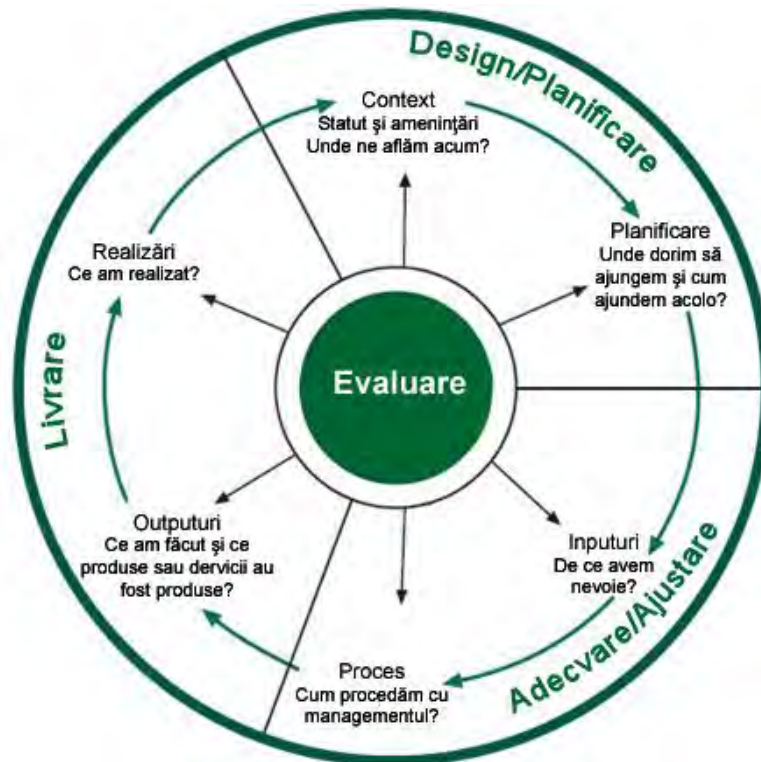

Fig. 1. Ciclul de management¹³

Aceste șase etape reprezintă de regulă ciclul de management al unei arii protejate, care trece în câțiva ani de la ideea și viziunea inițială la prima evaluare a eficienței de management.

În mod normal, atenția evaluării eficienței de management se concentrează pe fiecare din cele șase elemente. Fiecare etapă are anumite criterii de bază¹⁴ pentru evaluare:

Tabel nr 1: Rezumatul cadrului WCPA

Elemente de evaluare	Explicații	Criterii evaluate	Obiectivul evaluării
Contextul	<i>Unde ne aflăm acum?</i> Evaluarea importanței, amenințărilor și a mediului politic.	-Importanță -Amenințări -Vulnerabilitate -Context național -Parteneri	Statut
Planificarea	<i>Unde dorim să ajungem?</i> Evaluarea conceptului și	- Legislația și politica AP	Ajustare

¹³ Hockings, M., Stolton, S., Dudley, N., Leverington, F. and Courrau, J. (2006), *Evaluating effectiveness: a framework for assessing the management of protected areas*. A II a ediție IUCN: Gland, Switzerland și Cambridge, UK.

¹⁴ Pentru copie a cadrului WCPA sau sinteză mai detaliată vă rugăm vizitați website-ul WCPA: www.iucn.org/themes/wcpa sau adresa de contact WCPA wcpa@hq.iucn.org

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

	planificării AP	<ul style="list-style-type: none"> - Cum este conceput sistemul ariilor protejate - Cum este concepută aria protejată - Planificarea managementului 	
Inputuri	De ce avem nevoie? Evaluarea resurselor necesare gestionării	<ul style="list-style-type: none"> - Resursele instituției - Resursele ariei respective 	Resurse
Procese	Cum procedăm? Evaluarea modului de gestionare	<ul style="list-style-type: none"> - Cât de adecvate (corespunzătoare) sunt procesele de administrare 	Eficiență și Ajustare
Outputuri	Care au fost rezultatele? Evaluarea aplicării programelor și acțiunilor de management; furnizarea produselor și serviciilor	<ul style="list-style-type: none"> - Rezultatele acțiunilor de management - Servicii și produse 	Eficiență
Rezultate	Ce am realizat? Evaluarea realizărilor și în ce măsură au fost atinse obiectivele	-Impacturi: efectele managementului în raport cu obiectivele	Eficiență și Ajustare

Evaluarea eficienței de management a ariilor protejate folosind CCPAMETT, are la bază de fapt Cadrul WCPA. CCPAMETT a fost dezvoltat să îndeplinească elementele de evaluare incluse în Cadru.

Monitorizarea eficienței de management nu este un proces care se oprește cu evaluarea rezultatelor, ci unul care răspunde nevoilor din procesul de planificare ulterioară/ revizuire, așa cum se arată prin intermediul săgeților din prima figură.

Managementul adaptativ se concentrează pe identificarea problemelor ce pot influența îndeplinirea scopurilor și obiectivelor, pe învățarea din această diagnoză și pe adaptarea măsurilor de management.

Fișa de date și formularul de evaluare

Raportarea progresului din ariile protejate: Fișa de date

Țara în care aria protejată este situată	<input type="text" value="-- Vă rugăm selectați --"/> /
Numele ariei protejate	<input type="text" value="-- Vă rugăm selectați --"/> ..sau completați: <input type="text"/>

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

<p>Codul din baza de date a ariilor protejate din lume (World Database on Protected Areas)</p>	<p>-- Vă rugăm selectați -- .. sau completați: <input type="text"/></p> <p>Dacă aria dumneavoastră protejată se află în lista de mai sus sau nu știți codul ariei dumneavoastră protejate, vă rugăm selectați codul de la următoarea adresă: http://protectedplanet.net/ Dacă nu este disponibil un cod WDPA, introduceți un alt cod atribuit oficial ariei dumneavoastră (de exemplu codul sitului Natura2000)</p>
<p>Structura de administrare/management</p>	<p>☐ Arie Protejată cu administrație proprie ☐ Arie Protejată luată în custodie</p> <p>Nume <input type="text"/></p> <p>Structura de administrare aparține <input type="text" value="-- Vă rugăm selectați --"/></p>
<p>Date de contact</p>	<p>Adresă <input type="text"/></p> <p>E-mail <input type="text"/></p> <p>Nr. telefon <input type="text"/></p> <p>Nr. fax <input type="text"/></p> <p>Pagină web <input type="text"/></p>
<p>Data desemnării oficiale</p>	<p>Anul <input type="text" value="--"/> Luna <input type="text" value="--"/> Zia <input type="text" value="--"/></p>
<p>Desemnare(ri)</p>	<p>Național <input type="text" value="Vă rugăm selectați"/></p> <p>Categoria IUCN</p>

**Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe**

	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>Rezervație naturală strictă / Rezervație științifică Zonă de sălbăticie Parc național Monument al naturii Arie pentru managementul habitatelor și speciilor / Rezervație naturală Peisaj terestru/marin protejat / Parc natural Arie protejată pentru utilizare durabilă a resurselor naturale</p> </div> <p><i>selecție multiplă posibilă</i></p> <div style="background-color: #00FF00; padding: 5px; border: 1px solid black;"> <p>Indicarea categoriei IUCN corespunzătoare categoriei dvs. naționale ajută la generarea de diferite rapoarte și la raportarea către organizațiile internaționale. Vă rugăm selectați categoria IUCN corespunzătoare.</p> </div>
<p>Informații legate de desemnările internaționale. Dacă e cazul, vă rugăm selectați și completați informațiile cerute (a se vedea mai jos)</p>	<p>Internațional</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>Patrimoniul Mondial UNESCO Sit Ramsar Rezervație UNESCO Omul și Biosfera Natura 2000 - Arie de Protecție Specială (SPA - Directiva Păsări) Natura 2000 - Arie Specială de Conservare (SAC - Directiva Habitate) Rezervație biogenetică a Consiliului Europei PAN Park</p> </div> <p><i>selecție multiplă posibilă</i></p>
<p>Localizare</p>	<p>În Carpați ☐ da ☐ nu</p> <p>Coordonate hartă (a punctului central)</p> <p>N: <input type="text"/> ° <input type="text"/> ' <input type="text"/> "</p> <p>E: <input type="text"/> ° <input type="text"/> ' <input type="text"/> "</p>
<p>Suprafața ariei protejate</p>	<p><input type="text"/> ha.</p>
<p>Regiunea biogeografică din care aria protejată face parte <i>selecție multiplă posibilă</i></p>	<p>☐ Alpină <input type="text"/> %</p> <p>☐ Marea Neagră <input type="text"/> %</p> <p>☐ Continentală <input type="text"/> %</p> <p>☐ Panonică <input type="text"/> %</p> <p>☐ Stepică</p>

**Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe**

	<input type="text"/> %								
Detalii legate de proprietate	<table border="1"> <tr> <td>Proprietate de stat</td> <td>Domeniu privat</td> <td>Deținut de comunitate</td> <td>Alta</td> </tr> <tr> <td><input type="text"/> %</td> <td><input type="text"/> %</td> <td><input type="text"/> %</td> <td><input type="text"/> %</td> </tr> </table>	Proprietate de stat	Domeniu privat	Deținut de comunitate	Alta	<input type="text"/> %	<input type="text"/> %	<input type="text"/> %	<input type="text"/> %
Proprietate de stat	Domeniu privat	Deținut de comunitate	Alta						
<input type="text"/> %	<input type="text"/> %	<input type="text"/> %	<input type="text"/> %						
Utilizarea terenului (Observație: a) + b) + c) + d) = 100%)	a) Păduri <input type="text"/> %								
	b) Terenuri agricole <input type="text"/> % Din care: Teren arabil <input type="text"/> % Pajiști și pășuni <input type="text"/> % Livezi <input type="text"/> % Alta <input type="text"/> %								
	c) Zone umede <input type="text"/> %								
	d) Alta <input type="text"/> %								
Zonare internă	☐ da ☐ nu ☐ neaplicabil								
Numărul personalului	<table border="1"> <tr> <td>Numărul angajaților permanenți (în anul precedent)</td> <td><input type="text"/> % angajați permanenți</td> </tr> <tr> <td>Numărul angajaților temporari (în anul precedent)</td> <td><input type="text"/> % angajați temporar/sezonier (sau alții)</td> </tr> </table>	Numărul angajaților permanenți (în anul precedent)	<input type="text"/> % angajați permanenți	Numărul angajaților temporari (în anul precedent)	<input type="text"/> % angajați temporar/sezonier (sau alții)				
Numărul angajaților permanenți (în anul precedent)	<input type="text"/> % angajați permanenți								
Numărul angajaților temporari (în anul precedent)	<input type="text"/> % angajați temporar/sezonier (sau alții)								
Bugetul general	<table border="1"> <tr> <td><input type="text"/> % finanțare din partea Statului</td> </tr> <tr> <td><input type="text"/> % fonduri generate de activitățile ariei protejate</td> </tr> <tr> <td><input type="text"/> % alte fonduri</td> </tr> </table>	<input type="text"/> % finanțare din partea Statului	<input type="text"/> % fonduri generate de activitățile ariei protejate	<input type="text"/> % alte fonduri					
<input type="text"/> % finanțare din partea Statului									
<input type="text"/> % fonduri generate de activitățile ariei protejate									
<input type="text"/> % alte fonduri									

**Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe**

<p>Principalele valori pentru care aria protejată a fost desemnată <i>apăsăți CTRL pentru selectare multiplă</i></p>	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>Specii Habitat Peisaje Hidrologie Geologie Alta</p> </div> <p><i>selectie multiplă posibilă</i></p>
<p>Obiectivul principal al managementului - nr. 1</p>	<div style="border: 1px solid gray; height: 60px; width: 100%;"></div>
<p>Obiectivul principal al managementului - nr. 2</p>	<div style="border: 1px solid gray; height: 60px; width: 100%;"></div>

Obiectivele din secțiunea de mai sus trebuie să fie cât mai specifice posibil, dar concise în același timp. Obiectivele pot include scopuri generale de management, specii cheie și strategii de management.

Informațiile de mai sus oferă date de bază care identifică și descriu aria protejată. Aceste informații pot fi utile celor care doresc să înțeleagă mai bine AP, sau atunci când chestionarul este utilizat la momente și în locații diferite.

Informații legate de desemnările internaționale. Dacă e cazul, vă rugăm selectați și completați informațiile cerute
(a se vedea mai jos)

Patrimoniul Mondial UNESCO (vizitați: whc.unesco.org/en/list)

<p>Data declarării</p> <p>Anul <input type="text"/></p> <p>Luna <input type="text"/></p> <p>Ziua <input type="text"/></p>	<p>Numele sitului</p> <input type="text"/>	<p>Suprafața sitului</p> <input type="text"/> ha.	<p>Coordonatele geografice</p> <p>N:</p> <input type="text"/> ° <input type="text"/> ' <input type="text"/> " <p>E:</p> <input type="text"/> ° <input type="text"/> ' <input type="text"/> "
---	--	---	---

Sit RAMSAR (vizitați: www.wetlands.org/RSDB)

<p>Data declarării</p> <p>Anul <input type="text"/></p> <p>Luna <input type="text"/></p> <p>Ziua <input type="text"/></p>	<p>Numele sitului</p> <input type="text"/>	<p>Suprafața sitului</p> <input type="text"/> ha.	<p>Coordonatele geografice</p> <p>N:</p> <input type="text"/> ° <input type="text"/> '
---	--	---	---

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

		<input type="text"/> E: <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
--	--	--

Rezervație UNESCO Omul și Biosfera (vizitați: www.unesco.org/mab/wnbrs.shtml)

Data declarării Anul <input type="text"/> Luna <input type="text"/> Ziua <input type="text"/>	Numele sitului <input type="text"/>	Suprafața sitului <input type="text"/> ha.	Coordonatele geografice N: <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> E: <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
--	--	---	---

Natura 2000 - Arie de Protecție Specială (SPA - Directiva Păsări)

Data declarării Anul <input type="text"/> Luna <input type="text"/> Ziua <input type="text"/>	Numele sitului <input type="text"/> Codul sitului <input type="text"/>	Suprafața sitului <input type="text"/> ha.	Coordonatele geografice N: <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> E: <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
--	---	---	---

[Adaugă un nou sit](#)

Natura 2000 - Zonă de conservare specială (SAC - Directiva Habitatare)

Data declarării Anul <input type="text"/> Luna <input type="text"/> Ziua <input type="text"/>	Numele sitului <input type="text"/> Codul sitului <input type="text"/>	Suprafața sitului <input type="text"/> ha.	Coordonatele geografice N: <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> E: <input type="text"/>
--	---	---	---

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

<input type="text"/> <input type="text"/>			
Adaugă un nou sit			
☐ Rezervație biogenetică a Consiliului Europei			
Data declarării Anul <input type="text"/> Luna <input type="text"/> Ziua <input type="text"/>	Numele sitului <input type="text"/>	Suprafața sitului <input type="text"/> ha.	Coordonatele geografice N: <input type="text"/> ° <input type="text"/> ' <input type="text"/> " E: <input type="text"/> ° <input type="text"/> ' <input type="text"/> "
☐ PAN (Rețeaua Ariilor Protejate) Park			
Data declarării Anul <input type="text"/> Luna <input type="text"/> Ziua <input type="text"/>	Numele sitului <input type="text"/>	Suprafața sitului <input type="text"/> ha.	Coordonatele geografice N: <input type="text"/> ° <input type="text"/> ' <input type="text"/> " E: <input type="text"/> ° <input type="text"/> ' <input type="text"/> "
Informații despre recunoașterile internaționale (dacă e cazul, vă rugăm bifați)			
☐ Diploma Europeană de tip A	☐ Diploma Europeană de tip B	☐ Diploma Europeană de tip C	☐ Carta Turismului European
Amenințările asupra Ariei Protejate (vă rugăm selectați nivelul corespunzător al fiecărei amenințări) Activitățile planificate sau derulate în AP devin amenințări doar în cazul în care afectează/degradează valorile pentru care AP a fost înființată!			
1. Dezvoltarea rezidențială și comercială în cadrul ariei protejate (Amenințări provenite din partea așezărilor umane sau a altor folosințe non-agricole ale terenului cu o amprentă semnificativă)			
Ridicat	Mediu	Scăzut	Neaplicabil
☐	☐	☐	☐
1.1 Locuințe și așezări umane			

**Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe**

☐	☐	☐	☐	1.2 Zone comerciale și industriale
☐	☐	☐	☐	1.3 Infrastructură turistică și de recreere
Comentarii:				
2. Agricultură și acvacultură din cadrul ariei protejate (Amenințări provenite din cultivarea pământului și pășunat ca un rezultat al expansiunii și intensificării agriculturii, incluzând silvicultura, maricultura și acvacultura)				
Ridicat	Mediu	Scăzut	Neaplicabil	
☐	☐	☐	☐	2.1 Culturi anuale și perene (plante nelemnoase)
☐	☐	☐	☐	2.2 Plantații de arbori și pomi fructiferi
☐	☐	☐	☐	2.3 Creșterea animalelor și pășunatul
☐	☐	☐	☐	2.4 Acvacultură marină și dulcicolă
Comentarii:				
3. Producția de energie și minerit în cadrul unei arii protejate (Amenințări provenite din producerea de resurse non-biologice)				
Ridicat	Mediu	Scăzut	Neaplicabil	
☐	☐	☐	☐	3.1 Foraje pentru exploatarea petrolului și gazelor naturale
☐	☐	☐	☐	3.2 Minerit și exploatare în carieră
☐	☐	☐	☐	3.3 Baraje hidroelectrice
☐	☐	☐	☐	3.4 Parcuri eoliene
☐	☐	☐	☐	3.5 Altele
Comentarii:				
4. Coridoare de transport și servicii în cadrul ariei protejate (Amenințări provenite de la coridoare înguste, lungi de transport și vehiculele care le utilizează incluzând mortalitatea în rândul speciilor de plante și animale sălbatice asociate)				
Ridicat	Mediu	Scăzut	Neaplicabil	
☐	☐	☐	☐	4.1 Drumuri și căi ferate (include animalele ucise pe acestea)
☐	☐	☐	☐	4.2 Linii de comunicații și utilități (de ex. cabluri electrice, linii de telefonie etc.)
☐	☐	☐	☐	4.3 Culoare și canale de navigație
☐	☐	☐	☐	4.4 Căi aeriene
Comentarii:				
5. Utilizarea și deteriorarea resurselor biologice din cadrul ariei protejate (Amenințări cauzate de utilizarea în scop consumativ a resurselor biologice „sălbatice” incluzând atât efectele				

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

recoltării deliberate cât și cele ale recoltării neintenționate; deasemenea controlul și persecuția unor specii specifice - aceasta categorie include vânătoarea și uciderea animalelor)

Ridicat	Mediu	Scăzut	Neaplicabil	
☐	☐	☐	☐	5.1 Vânătoarea, uciderea și colectarea animalelor terestre (incluzând uciderea animalelor ca rezultat al conflictului om/viață sălbatică)
☐	☐	☐	☐	5.2 Culegerea de plante terestre sau produsele acestora (nelemnoase)
☐	☐	☐	☐	5.3 Exploatarea forestieră și recoltarea lemnului
☐	☐	☐	☐	5.4 Pescuitul, uciderea și recoltarea resurselor acvatice

Comentarii:

6. Intruziunea umană și perturbarea în cadrul ariei protejate (Amenințări rezultate din activități umane care alterează, distrug sau perturbă habitatele și speciile asociate utilizării în scop neconsumativ a resurselor)

Ridicat	Mediu	Scăzut	Neaplicabil	
☐	☐	☐	☐	6.1 Activități recreative (incluzând sporturi extreme) și turism
☐	☐	☐	☐	6.2 Infrastructură de schi, dezvoltare
☐	☐	☐	☐	6.3 Război, proteste civile și exerciții militare
☐	☐	☐	☐	6.4 Cercetare, educație și alte activități referitoare la muncă în arii protejate
☐	☐	☐	☐	6.5 Activități desfășurate de managerii ariei protejate (de ex. construcții sau folosirea vehiculelor, puncte de irigare artificială și baraje)
☐	☐	☐	☐	6.6 Vandalism deliberat, activități distructive

Comentarii:

7. Modificări ale sistemelor naturale (Amenințări rezultate din alte activități ce transformă sau degradează habitatul sau schimbă modul de funcționare al ecosistemului)

Ridicat	Mediu	Scăzut	Neaplicabil	
☐	☐	☐	☐	7.1 Focul și stingerea focului (incluzând incendierea)
☐	☐	☐	☐	7.2 Baraje, modificări hidrologice și managementul/ utilizarea apei
☐	☐	☐	☐	7.3 Fragmentare crescută (a habitatelor) în cadrul ariei protejate
☐	☐	☐	☐	7.4 Izolare de alt habitat natural (de ex. despădurire, baraje fără pasaje efective pentru viața sălbatică acvatică)

**Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe**

☐	☐	☐	☐	7.5 Alte "efecte limită" asupra valorilor parcului
☐	☐	☐	☐	7.6 Pierderea speciilor cheie (de ex. prădători de vârf, polenizatori, etc.)
Comentarii:				
<p>8. Specii și gene invazive și problematice (Amenințări din partea plantelor, animalelor, patogenilor/ microbilor sau materialului genetic, native și non-native, terestre și acvatice care au sau sunt predispuse să aibă efecte dăunătoare asupra biodiversității ca urmare a introducerii, răspândirii și/ sau creșterii/ dezvoltării)</p>				
Ridicat	Mediu	Scăzut	Neaplicabil	
☐	☐	☐	☐	8.1 Plante invazive non-native/ alohtone (buruieni)
☐	☐	☐	☐	8.2 Animale invazive non-native/ alohtone
☐	☐	☐	☐	8.3 Patogeni (non-nativi sau nativi dar care creează probleme noi/ accentuate)
☐	☐	☐	☐	8.4 Material genetic introdus (de ex. organisme modificate genetic)
Comentarii:				
<p>9. Poluare ce pătrunde sau este generată în interiorul ariei protejate (Amenințări rezultate din introducerea de materiale sau energie exotică și/ sau în exces de la surse punctuale și nepunctuale)</p>				
Ridicat	Mediu	Scăzut	Neaplicabil	
☐	☐	☐	☐	9.1 Apă uzată menajeră și apă reziduală urbană
☐	☐	☐	☐	9.2 Apă uzată și apă reziduală de la facilitățile din aria protejată (de ex. toalete, hoteluri, etc.)
☐	☐	☐	☐	9.3 Efluenți industriali, de mină sau de origine militară și deversări (de ex. deversări de ape de calitate inferioară de la baraje, cum ar fi ape cu temperaturi anormale, dezoxigenate, altă poluare))
☐	☐	☐	☐	9.4 Efluenți rezultați din agricultură și silvicultură (de ex. fertilizatori în exces sau pesticide)
☐	☐	☐	☐	9.5 Resturi menajere și deșeuri solide
☐	☐	☐	☐	9.6 Impurități în suspensie în aer
☐	☐	☐	☐	9.7 Surplus de energie (de ex. poluare termică, luminoasă etc.)
Comentarii:				
<p>10. Evenimente geologice (Evenimentele geologice pot fi parte a regimului perturbarilor naturale în multe ecosisteme. Dar ele pot reprezenta o amenințare dacă o specie sau un habitat este periclitat(ă)/ distrus(ă) și și-a pierdut reziliența și este vulnerabil(ă) perturbării. Capacitatea de management pentru a răspunde unor asemenea schimbări poate fi</p>				

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

limitată.)

Ridicat	Mediu	Scăzut	Neaplicabil	
☐	☐	☐	☐	10.1 Vulcani
☐	☐	☐	☐	10.2 Cutremure
☐	☐	☐	☐	10.3 Avalanșe/Alunecări de teren
☐	☐	☐	☐	10.4 Eroziune și colmatare/depunere (de ex. schimbări în linia țărmului sau albiei raurilor)

Comentarii:

11. Schimbări climatice și vreme severă
(Amenințări rezultate din schimbări climatice pe termen lung care pot fi datorate încălzirii globale și altor evenimente climatice/ de vreme severă în afara limitei variațiilor naturale)

Ridicat	Mediu	Scăzut	Neaplicabil	
☐	☐	☐	☐	11.1 Schimbarea și alterarea habitatului
☐	☐	☐	☐	11.2 Secete
☐	☐	☐	☐	11.3 Temperaturi extreme
☐	☐	☐	☐	11.4 Furtuni și inundații
☐	☐	☐	☐	11.5 Schimbări în comportamentul speciilor (de ex. urșii încetează să mai "hiberneze")

Comentarii:

12. Amenințări culturale și sociale specifice

Ridicat	Mediu	Scăzut	Neaplicabil	
☐	☐	☐	☐	12.1 Pierderea legăturilor culturale, a cunoștințelor tradiționale și/ sau a practicilor de management

Comentarii:

Amenințările sunt presiuni potențiale sau iminente din cauza cărora este probabil să apară sau să continue în viitor un impact negativ. Exemple de presiuni și amenințări care se iau în considerare în evaluarea ariei protejate sunt:

- Exploatare forestieră - include exploatarea forestiere legale și ilegale;
- Exploatare minieră - include toate formele de foraj, minerit și explorare a resurselor subterane, precum și a deșeurilor produse de aceste activități;
- Pășunat - include pășunatul și recoltarea furajelor ;
- Vânătoare - include practicile de vânătoare sancționate de lege care amenință resursele ariei protejate, braconajul pentru comerțul ilegal și vânătoarea în scopuri de subsistență;
- Turism și recreere - include drumeții, tabere, ski, călărie, plimbări cu barca, utilizarea vehiculelor motorizate și alte tipuri de recreere;
- Evacuarea deșeurilor - include evacuarea necorespunzătoare a deșeurilor provenite din activități legale (de

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

exemplu recipiente pentru combustibili și hrană provenite de la turiștii aflați în excursie), precum și evacuarea deșeurilor din activități ilegale (de exemplu producția de metamfetamină, descărcarea materialelor toxice);

- Specii invazive alohtone - includ plante și animale, introduse intenționat sau din neatenție de oameni (de exemplu păstrăv, râme etc.).

Informații cu privire la networking-ul între arii protejate (vă rugăm să selectați căsuțele corespunzătoare, respectiv să furnizați detaliile de contact ale specialiștilor)

Aria de activitate	Experți		Date de contact
	da	nu	
A. Conservarea biodiversității			
Floră	☐	☐	<input type="text"/>
Insecte	☐	☐	<input type="text"/>
Pești	☐	☐	<input type="text"/>
Herpetofaună	☐	☐	<input type="text"/>
Păsări	☐	☐	<input type="text"/>
Mamifere	☐	☐	<input type="text"/>
B. Monitorizarea biodiversității	☐	☐	<input type="text"/>
C. Utilizarea durabilă a resurselor naturale			
Păduri	☐	☐	<input type="text"/>
Pășuni/fânațe	☐	☐	<input type="text"/>
Ape/zone umede	☐	☐	<input type="text"/>
Teren agricol	☐	☐	<input type="text"/>
D. Turism durabil			
Strategie de turism durabil	☐	☐	<input type="text"/>
Programe și activități de ecoturism	☐	☐	<input type="text"/>
Dezvoltarea și întreținerea infrastructurii de turism	☐	☐	<input type="text"/>
Facilități de vizitare (centre de vizitare, puncte de informare)	☐	☐	<input type="text"/>
Managementul vizitatorilor	☐	☐	<input type="text"/>
E. Activități educative	☐	☐	<input type="text"/>
F. Activități de conștientizare publică	☐	☐	<input type="text"/>
G. Parteneriate active cu factori-			

**Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe**

cheie interesați					
Comunități locale	☐	☐		<input type="text"/>	
Autorități locale	☐	☐		<input type="text"/>	
Autorități regionale și locale	☐	☐		<input type="text"/>	
Proprietari/administratori de păduri	☐	☐		<input type="text"/>	
Proprietari de terenuri	☐	☐		<input type="text"/>	
Operatori locali de turism	☐	☐		<input type="text"/>	
Companii locale	☐	☐		<input type="text"/>	
H. Activități de cercetare	☐	☐		<input type="text"/>	
Vă rugăm specificați care sunt principalele domenii de cercetare	<div style="border: 1px solid black; width: 100%; height: 50px; position: relative;"> <div style="position: absolute; top: -10px; right: -10px; border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; text-align: center;">▲</div> <div style="position: absolute; bottom: -10px; right: -10px; border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; text-align: center;">▼</div> <div style="position: absolute; left: -10px; bottom: -10px; border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; text-align: center;">◀</div> <div style="position: absolute; right: -10px; bottom: -10px; border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; text-align: center;">▶</div> </div>				
I. Informații utile pentru networking					
Păduri	☐	☐		<input type="text"/>	
Zone umede	☐	☐		<input type="text"/>	
Teren degradat	☐	☐		<input type="text"/>	
Specii	☐	☐		<input type="text"/>	
J. Utilizare GIS pentru monitorizare și activități de management	☐	☐		<input type="text"/>	
K. Activități/servicii ale ranger-ilor	☐	☐		<input type="text"/>	
Experiența în implementarea proiectelor (vă rugăm sa listați cele mai relevante proiecte - max. 10 rânduri - implementate în aria dvs. protejată)					
Nr.	Numele proiectului	Perioada implementării		Factori-cheie implicați	Principalele realizări
1.	<input type="text"/>	Din anul <input type="text"/>	Până în anul <input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
2.	<input type="text"/>	Din anul <input type="text"/>	Până în anul <input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
3.	<input type="text"/>	Din anul <input type="text"/>	Până în anul <input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
4.	<input type="text"/>	Din anul <input type="text"/>	Până în anul <input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
5.	<input type="text"/>	Din anul <input type="text"/>	Până în anul <input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
6.	<input type="text"/>	Din anul <input type="text"/>	Până în anul <input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
7.	<input type="text"/>	Din anul <input type="text"/>	Până în anul <input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

**Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe**

8.	<input type="text"/>	Din anul	<input type="text"/>	Până în anul	<input type="text"/>	<input type="text"/>
9.	<input type="text"/>	Din anul	<input type="text"/>	Până în anul	<input type="text"/>	<input type="text"/>
10.	<input type="text"/>	Din anul	<input type="text"/>	Până în anul	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Numărul de persoane implicate în completarea fișei:

Incluzând:

☐ Managerul Ariei Protejate	☐ Personalul ariei protejate	☐ Angajații altei agenții cu responsabilități în managementul ariilor protejate	☐ ONG
☐ Experti din exterior	☐ Donori	☐ Comunitatea locală	☐ Altele

[Salvează fișa de date](#)

Formularul de evaluare

Tema	Criteriu	Selectare	Comentarii	Acțiuni propuse pentru a adresa această problemă
1. Statut legal Are aria protejată un statut legal? <i>Context</i>	Aria protejată nu este desemnată oficial	0		
	Guvernul a acceptat ca aria protejată să fie desemnată oficial dar procesul desemnării încă nu a început	1		
	Aria protejată este în procesul de a fi desemnată oficial, dar procesul desemnării încă nu s-a încheiat	2		
	Aria protejată a fost desemnată oficial	3		
2. Eficiența statutului legal Statutul legal al ariei protejate contribuie în mod efectiv la atingerea obiectivelor	Statutul legal actual este insuficient	0		
	Actualul statut legal contribuie într-o mică măsură la atingerea scopului original al desemnării	1		
	Actualul statut legal are o contribuție moderată la atingerea scopului original al	2		

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

pentru care aria protejată a fost desemnată?	desemnării			
<i>Context</i>	Actualul statut legal contribuie în totalitate la atingerea scopului original al desemnării	3		
Contribuie la obiectivele desemnării AP – categoria și legislația/regulile permit conservarea eficientă a valorilor.				
3. Designul ariei protejate	Din cauza planificării neadecvate atingerea obiectivelor majore de management ale ariei protejate este imposibilă	0	Subiect pentru eventuale comentarii: conține aria protejată zone diferite de management și sunt ele menținute corespunzător?	
Are aria protejată nevoie de extindere, coridoare, reconsiderarea zonării etc. pentru a-și atinge obiectivele?	Din cauza planificării neadecvate atingerea obiectivelor majore este limitată într-o anumită măsură	1		
<i>Planning</i>	Planificarea nu limitează în mod semnificativ atingerea obiectivelor majore, dar ar putea fi îmbunătățită	2		
	Particularitățile planificării ajută în mare măsură la atingerea obiectivelor majore ale ariei protejate	3		
Design inadecvat - dacă forma, mărimea și zonarea AP sunt nepotrivite pentru conservarea speciilor și a habitatelor sau a altor valori specifice (de exemplu peisajul). Conectivitatea dintre arii protejate poate fi vitală în asigurarea menținerii anumitor specii nu numai din cadrul AP, ci și din cadrul peisajului. O rețea de terenuri conservate și protejate poate contribui la asigurarea integrității la nivel de peisaj pe termen lung.				
4. Delimitarea ariei protejate	Limitele ariei protejate nu sunt cunoscute de autoritatea de management sau de rezidenții locali/ utilizatorii terenurilor din vecinătate	0	Subiect pentru eventuale comentarii: există contradicții cu privire la proprietatea terenurilor care să afecteze aria protejată?	
Sunt limitele cunoscute și marcate?	Limitele ariei protejate sunt cunoscute de autoritatea de management dar nu și de rezidenții locali/ utilizatorii terenurilor din vecinătate	1		
<i>Process</i>	Limitele ariei protejate sunt cunoscute atât de autoritatea de management cât și de rezidenții locali dar nu sunt marcate corespunzător	2		
	Limitele ariei protejate sunt cunoscute de autoritatea de management și de rezidenții locali și sunt marcate corespunzător	3		
Demarcarea adecvată a limitelor variază de la AP la AP. În unele cazuri, un râu sau o altă caracteristică naturală a peisajului pot oferi demarcarea corespunzătoare. În alte cazuri, limitele clare trebuie să fie marcate artificial. Demarcarea adecvată a limitelor presupune faptul că vizitorii, comunitățile locale și angajații ariei protejate văd și înțeleg unde sunt limitele, atât pe hărți, cât și în teren. Implică de asemenea faptul că limitele sunt impuse prin lege, în cazul în care sunt contestate în instanță.				

**Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe**

În cazurile în care limitele neclare pot duce la niveluri ridicate de vandalism (de exemplu, cele adiacente zonelor populate și cu dezvoltare rapidă), delimitarea poate fi mai importantă decât în zonele în care presiunile sunt mai mici.

5. Obiectivele ariei protejate	Nu s-au stabilit obiective ferme pentru aria protejată	0		
Au fost obiectivele stabilite?	Aria protejată a stabilit obiective, dar nu este administrată în concordanță cu acestea	1		
<i>Planning</i>	Aria protejată a stabilit obiective, dar acestea sunt doar parțial implementate	2		
	Aria protejată a stabilit obiective și este administrată astfel încât ele să fie îndeplinite	3		
<hr/>				
6. Reglementările proprii ale ariei protejate (regulament)	Nu există reglementări stabilite ca mecanisme pentru controlul folosințelor terenurilor și activităților necorespunzătoare în aria protejată	0		
Sunt folosințele terenurilor și activitățile nepotrivite (de ex. braconajul) controlate?	Reglementări privind controlul folosințelor terenurilor și activităților nepotrivite există, dar sunt probleme majore în ceea ce privește implementarea lor eficientă	1		
<i>Planning/Process</i>	Reglementări privind controlul folosințelor terenurilor și activităților nepotrivite există, dar sunt anumite probleme în ceea ce privește implementarea lor eficientă	2		
	Reglementări privind controlul folosințelor terenurilor și activităților nepotrivite în aria protejată există și sunt implementate în mod efectiv	3		
<hr/>				
7. Aplicarea legii - activități ilegale	Nu există prevederi legale care să ajute la prevenirea sau amendarea activităților ilegale care încalcă regulile ariei protejate	0		
Sunt majoritatea activităților destructive acoperite de lege?	Există doar câteva prevederi legale pentru prevenirea sau amendarea activităților ilegale care încalcă regulile ariei protejate	1		
<i>Context</i>	Majoritatea regulilor ariei protejate sunt acoperite de legislație	2		

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe

	Toate regulile ariei protejate sunt acoperite de legislație	3		
Prevederile legale privind prevenirea sau stoparea activităților ilegale ar trebui preluate nu numai din legislația specifică AP, dar, de asemenea, din orice altă legislație sectorială relevantă (de exemplu, legislația silvică, cea privind vânătoarea și pescuitul etc.).				
8. Aplicarea legii - capacitate	Personalul nu are capacitatea/resursele necesare să aplice regulamentele și legislația cu privire la aria protejată (de ex. lipsa personalului)	0	Subiect pentru eventuale comentarii: Ce se întâmplă dacă se fac arestări?	
Poate personalul să aplice regulile ariei protejate suficient de bine?	Există deficiențe majore în ceea ce privește capacitatea/resursele personalului de a aplica legislația și regulamentele cu privire la aria protejată (de ex. lipsa deprinderilor, lipsa bugetului pentru patrulare)	1		
<i>Inputs/Process</i>	Personalul are capacitate/resurse acceptabile pentru a aplica legislația și regulamentele cu privire la aria protejată dar există și anumite deficiențe	2		
	Personalul are capacitate/resurse excelente de a aplica legislația și regulamentele cu privire la aria protejată	3		
Legile există pe hârtie, dar aplicarea lor poate fi inadecvată. Activitățile critice de aplicare a legii includ detectarea promptă a activităților ilegale care afectează negativ resursele ariei protejate, reținerea persoanelor fizice care desfășoară astfel de activități, precum și prevenirea pe viitor a unor astfel de activități. Capacitatea de aplicare a legii se referă la numărul personalului de teren cu rol în aplicarea legii și dotarea cu echipamentele necesare pentru a îndeplini acest rol (de exemplu autoturisme, bărci, echipament de teren în funcție de necesitate). Cooperarea eficientă cu alte agenții, persoane care au atribuțiuni de aplicare a legii în AP sau sectoare relevante, ar trebui să fie luată în considerare ca o contribuție la aplicarea legii.				
9. Evaluarea accesului	Sistemele de protecție sunt ineficiente în ceea ce privește controlul accesului sau utilizării ariei protejate, în raport cu obiectivele stabilite	0	Notă: Sistemele de protecție reprezintă dispozitivele de instrumente disponibile protecției ariei protejate pentru controlul accesului și utilizării sitului (patrulări, permisiuni, autorizări, etc.)	
Pot mecanismele de management disponibile menține sub control accesul sau utilizarea?	Sistemele de protecție au o eficiență scăzută în ceea ce privește controlul accesului sau utilizării ariei protejate, în raport cu obiectivele stabilite	1		
<i>Process/Outcome</i>	Sistemele de protecție au o eficiență medie în ceea ce privește controlul accesului sau utilizării ariei protejate, în raport cu obiectivele stabilite	2		
	Sistemele de protecție au o eficiență ridicată sau maximă în ceea ce privește controlul	3		

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

	accesului sau utilizării ariei protejate, în raport cu obiectivele stabilite			
10. Planul de management	Nu există plan de management pentru aria protejată	0		
Există un plan de management, dacă da, este implementat? <i>Planning</i>	Planul de management se elaborează sau a fost elaborat, dar nu a fost aprobat	1		
	Există un plan de management aprobat dar este implementat doar parțial din cauza fondurilor limitate sau a altor probleme	2		
	Există un plan de management aprobat și care se implementează	3		
Puncte suplimentare	Procesul de planificare oferă factorilor-cheie interesați posibilitatea de a participa la elaborarea și revizuirea periodică a planului de management, precum și la influențarea planului de management, atâta timp cât aceasta nu este în detrimentul obiectivelor ariei protejate	+1		
	Există un program și o procedură stabilită pentru revizuirea și reactualizarea periodică a planului de management	+1		
	Rezultatele monitorizării, cercetării și evaluării sunt încorporate periodic în planul de management	+1		
<p>Un plan bun de management este piatra de temelie a managementului eficient a AP. Un plan de management al ariei protejate ar trebui să includă cel puțin cinci elemente:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪o descriere biofizică a ariei gestionate; ▪scopurile și obiectivele clar definite, care sunt legate în mod specific de valorile naturale și/sau culturale ale ariei protejate; ▪pași sistematici pentru atingerea acestor obiective; ▪mecanism și/sau proces pentru modificarea planului pe baza unor noi informații; ▪participarea activă a factorilor interesați în procesul de planificare a managementului. <p>Ar trebui să existe relații clare între informațiile de cercetare și cele de monitorizare, între procesele de întocmire a bugetului și planificarea managementului.</p>				
11. Plan de activitate	Nu există un plan anual de activitate	0		
Există un plan anual de activitate? <i>Process/Outcome</i>	Există un plan anual de activitate dar activitățile nu sunt monitorizate pe baza obiectivelor planului	1		
	Există un plan anual de	2		

**Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe**

	activitate și acțiunile sunt monitorizate pe baza obiectivelor planului, dar multe activități nu sunt finalizate			
	Există un plan anual de activitate, acțiunile sunt monitorizate pe baza obiectivelor planului și majoritatea sau toate activitățile prestabilite sunt finalizate	3		
Planul anual de activitate ar trebui să descrie cel puțin activitățile specifice care contribuie la atingerea obiectivelor de management, să conțină responsabilități clare și termene limită pentru implementare. Planul de activitate poate fi folosit pentru a monitoriza performanța personalului și pentru a măsura eficiența de management.				
12. Monitorizarea și evaluarea eficienței managementului Sunt activitățile de management monitorizate pe baza performanței? <i>Planning/Process</i>	Nu există monitorizare și evaluare în aria protejată	0		
	Există o monitorizare și evaluare <i>ad hoc</i> , dar nu și o strategie generală și/sau colectare sistemică a rezultatelor	1		
	Există un sistem de monitorizare și evaluare convenit, dar rezultatele nu sunt utilizate sistematic în management	2		
	Există un sistem bun de monitorizare și evaluare, care este bine implementat și utilizat în managementul adaptiv	3		
<hr/>				
13. Factorii-cheie interesați Sunt factorii-cheie interesați implicați în/participă la activitățile ariei protejate? <i>Process</i>	Factorii-cheie interesați nu sunt implicați	0		
	Factorii-cheie interesați sunt informați, dar nu sunt implicați în activitățile ariei protejate	1		
	Factorii-cheie interesați sunt informați periodic și unii dintre ei sunt implicați în activitățile ariei protejate	2		
	Factorii-cheie interesați sunt informați periodic și sunt implicați în activitățile ariei protejate	3		
<hr/>				
14. Utilizatorii de stat și privați ai terenurilor, proprietarii și administratorii din vecinătatea ariei	Nu există nici un contact între echipa de management și unitățile oficiale sau comerciale care au în folosință terenurile învecinate	0		
	Există un contact limitat între	1		

**Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe**

protejate Există cooperare cu utilizatorii de terenuri și/sau proprietarii învecinați? <i>Process</i>	echipa de management și unitățile oficiale sau comerciale care au în folosință terenurile învecinate			
	Există un contact regulat între echipa de management și unitățile oficiale sau comerciale care au în folosință terenurile învecinate, dar cooperarea este limitată	2		
	Există un contact regulat între între echipa de management și unitățile oficiale sau comerciale care au în folosință terenurile învecinate, și o cooperare substanțială în ceea ce privește managementul	3		
<hr/>				
15. Comunități locale Au comunitățile locale din aria protejată sau cele care dețin terenuri în aceasta, o contribuție la deciziile de management? <i>Process</i>	Comunitățile locale nu au nici o contribuție în luarea deciziilor cu privire la managementul ariei protejate	0		
	Comunitățile locale au o anumită contribuție la discuțiile cu privire la management, dar nici o implicare directă în deciziile rezultate	1		
	Comunitățile locale contribuie direct la unele decizii cu privire la management	2		
	Comunitățile locale participă direct la luarea deciziilor cu privire la management	3		
Puncte suplimentare	Există o comunicare deschisă între factorii interesați locali și echipa de management a ariei protejate	+1		
	Există sprijin reciproc între comunitățile locale și echipa de management a ariei protejate	+1		
	Se implementează programe de îmbunătățire a bunăstării comunității, care conservă în același timp resursele ariei protejate	+1		
<p>AP administrate eficient ar trebui să aibă o comunicare deschisă și continuă și un angajament activ cu comunitățile locale.</p> <p>Indicatorii participării comunităților includ mecanisme clare pentru participare (de exemplu întâlniri și grupuri consultative); programarea periodică a proceselor pentru feedback cu privire la planurile și activitățile de management; precum și existența personalului și programelor de mobilizare a comunității, inclusiv proiecte dezvoltate și implementate în comun. Gradul de participare a comunității va depinde de gradul în care comunitățile locale sunt afectate și/sau depind de managementul și resursele ariei protejate.</p>				
16. Cooperarea	Nu există nici un contact cu	0		

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe

cu autoritățile naționale care au responsabilități în ceea ce privește ariile protejate Se desfășoară întâlniri periodice cu autoritățile naționale care au responsabilități în ceea ce privește ariile protejate? <i>Context/Process</i>	autoritățile naționale care au responsabilități în ceea ce privește ariile protejate		Notă: va trebui să se explice ce se înțelege prin autoritate națională	
	Nu există întâlniri periodice, dar sunt transmise rapoarte periodice	1		
	Se organizează întâlniri periodice, dar rapoartele sunt transmise <i>ad-hoc</i> , sau deloc	2		
	Se organizează întâlniri periodice și se transmit rapoarte periodice	3		
<hr/>				
17. Inventarul resurselor și valorilor naturale Dețineți suficiente informații pentru a administra aria protejată? <i>Input</i>	Există puține informații disponibile sau deloc cu privire la habitatele și speciile critice ale ariei protejate	0		
	Informațiile cu privire la habitatele și speciile critice ale ariei protejate nu sunt suficiente pentru planificare și luarea deciziilor	1		
	Informațiile legate de speciile și habitatele critice ale ariei protejate sunt suficiente pentru domeniile cheie ale planificării/ luarea deciziilor dar munca de cercetare necesară nu este menținută/ susținută	2		
	Informațiile cu privire la habitatele și speciile critice ale ariei protejate sunt suficiente pentru a sprijini procesul de planificare și de luare a deciziilor, iar colectarea informațiilor continuă	3		
<p>Inventarierea resurselor naturale ar trebui să identifice cel puțin habitatele și speciile critice și să ofere o inventariere a comunităților importante de plante și animale din interiorul AP.</p> <p>O inventariere completă a resurselor naturale cuprinde o listă de specii și informații despre starea populațiilor, locația speciilor cheie și identificarea habitatului și a proceselor naturale critice necesare menținerii acestor specii.</p> <p>Exemple de date ecologice includ hărți și alte materiale vizuale care permit analize spațiale (de exemplu imagini satelitare, hărți ale utilizării terenului, fotografii aeriene), date geologice (de exemplu soluri, hărți cu vegetația potențială), date biologice privind resursele ariei protejate (de exemplu distribuția speciilor, plante și tipuri de comunități naturale) și date despre procesele ecologice.</p> <p>Inventarierea resurselor ar trebui să includă hărți suficient de detaliate pentru a permite managementul eficient al ariilor protejate. Scara și rezoluția hărților pot varia în funcție de dimensiunea ariei protejate și intensitatea managementului, dar personalul ariei protejate ar trebui să aibă cel puțin informațiile necesare pentru a desfășura toate activitățile critice de management. În multe cazuri, o hartă de 1:50.000 sau mai detaliată va fi necesară pentru gestionarea și planificarea eficientă în teren.</p>				
18. Monitorizarea biodiversității	Nu există planuri de monitorizare	0		
	Nu există un plan de	1		

**Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe**

Există un plan de monitorizare pentru speciile indicatoare (specii aflate pe lista rosie, periclitare, prioritate pentru conservare) și/sau habitatele cheie elaborat și implementat? <i>Planning/Process</i>	monitorizare comprehensiv, doar monitorizare <i>ad-hoc</i> a unor specii indicatoare și/sau habitate			
	Majoritatea speciilor indicatoare și/sau habitatelor au planuri de monitorizare și acestea sunt implementate	2		
	Există planuri de monitorizare pentru toate speciile indicatoare și/sau habitatele cheie și acestea sunt implementate	3		
Protocoloalele de monitorizare ar trebui utilizate pentru monitorizarea speciilor indicatoare și/sau habitatelor cheie naturale, precum și a interacțiunilor lor ecologice, dar și a amenințărilor și presiunilor.				
19. Statutul de conservare a speciilor indicatoare și/sau a habitatelor cheie S-a schimbat statutul de conservare a speciilor indicatoare cheie în ultimii 5 ani? <i>Outcomes</i>	Statutul de conservare a speciilor indicatoare și/sau a habitatelor cheie s-a înrăutățit în ultimii 5 ani	0	Notă: evoluția statutului de conservare ar trebui să fie calculată în raport cu situația optimă	
	Statutul de conservare a speciilor indicatoare și/sau a habitatelor cheie a rămas neschimbat în ultimii 5 ani	1		
	Statutul de conservare a speciilor indicatoare și/sau a habitatelor cheie s-a îmbunătățit în ultimii 5 ani	2		
	Statutul de conservare a speciilor indicatoare și/sau a habitatelor cheie s-a îmbunătățit semnificativ în ultimii 5 ani	3		
	<i>Neaplicabil/Nu există date suficiente</i>	-		
20. Evaluarea condițiilor ecologice Sunt biodiversitatea și valorile ecologice degradate? <i>Outcomes</i>	Importante valori de biodiversitate și ecologice se degradează grav	0	Subiect pentru eventuale comentarii: Este important să se furnizeze detalii asupra biodiversității și valorilor ecologice afectate	
	Unele valori de biodiversitate și ecologice se degradează grav	1		
	Unele valori de biodiversitate și ecologice se degradează parțial, dar cele mai importante valori nu au fost afectate semnificativ	2		
	Biodiversitatea și valorile ecologice se află într-o stare optimă	3		
	<i>Neaplicabil/Nu există date suficiente</i>	-		
Puncte suplimentare	Toate activitățile care ar putea deteriora biodiversitatea și	+1		

**Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe**

	valorile ecologice în cadrul ariei protejate trebuie să fie autorizate, în conformitate cu reglementările ariei protejate			
	Există programe active pentru prevenirea degradării biodiversității și valorilor ecologice în cadrul ariei protejate și/ sau în vecinătatea ariei protejate	+1		
	Există programe active pentru restaurarea valorilor ecologice degradate în cadrul ariei protejate și/ sau în vecinătatea ariei protejate	+1		
	Există planuri specifice elaborate și implementate pentru conservarea/ managementul speciilor umbrelă	+1		
<hr/>				
21. Planificarea utilizării terenului și apei	Planificarea utilizării terenului și apei din vecinătate nu ține seama de necesitățile ariei protejate iar activitățile/ politicile sunt în detrimentul menținerii ei	0		
Planificarea utilizării terenului și apei ține cont de aria protejată și contribuie la atingerea obiectivelor sale?	Planificarea utilizării terenului și apei nu ține seama de necesitățile pe termen lung ale ariei protejate, dar activitățile nu sunt în detrimentul zonei	1		
<i>Outcomes</i>	Planificarea utilizării terenului și apei din vecinătate ține seama de necesitățile pe termen lung ale ariei protejate	2		
	Planificarea utilizării terenului și apei din vecinătate ține seama în totalitate de necesitățile pe termen lung ale ariei protejate	3		
Puncte suplimentare	Planificarea și managementul în bazinul sau peisajul ce cuprinde aria protejată integrează prevederi cu privire la condiții de mediu adecvate (de ex. volumul, calitatea și timpul de curgere a apei, nivelurile de poluare ale aerului etc.) pentru a susține habitatele relevante	+1		
	Managementul coridoarelor asigură vieții sălbatice trecerea către habitate cheie aflate în	+1		

**Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe**

	afara ariei protejate (de ex. să se permită deplasarea peștilor migratori de la zonele de depunere ale inrelor din ape dulci spre mare, sau să se permită migrația animalelor)			
	Planificarea ia în considerare nevoile specifice ale ecosistemelor sau/și nevoile anumitor specii de interes la nivel de ecosistem (de ex. volumul, calitatea și timpul de curgere a apei pentru a susține anumite specii etc.)	+1		
22. Inventarul resurselor culturale	Există puține informații disponibile sau deloc cu privire la valorile culturale ale ariei protejate	0		
Dețineți suficiente informații pentru a administra aria protejată?	Informațiile cu privire la valorile culturale ale ariei protejate nu sunt suficiente pentru planificare și luarea deciziilor	1		
<i>Input</i>	Informațiile cu privire la valorile culturale ale ariei protejate sunt suficiente pentru domenii cheie ale planificării/ luării de decizii, dar activitatea de cercetare necesară nu este susținută	2		
	Informațiile cu privire la valorile culturale ale ariei protejate sunt suficiente pentru a sprijini procesul de planificare și de luare a deciziilor, iar colectarea informațiilor continuă	3		
<p>Inventarierea resurselor culturale ar trebui să identifice zonele de importanță culturală sau valorile culturale individuale asociate sau nu cu valorile biodiversității. O inventariere a resurselor culturale începe cu identificarea gamei de utilizatori ai resurselor ariei protejate de către comunitățile locale și localizarea siturilor culturale importante din interiorul ariei protejate. În plus, inventarierea resurselor ar trebui să cuprindă hărți suficiente de detaliate pentru a permite managementul eficient al valorilor culturale.</p>				
23. Evaluarea condițiilor culturale	Importante valori culturale se degradează grav	0		
Sunt valorile culturale degradate?	Unele valori culturale se degradează grav	1		
	Unele valori culturale se degradează parțial, dar cele mai importante valori nu au fost afectate semnificativ	2		
	Valorile culturale se află într-o stare optimă	3		
<i>Outcomes</i>				
	<i>Neaplicabil/Nu există date suficiente</i>	-		

**Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe**

Puncte suplimentare	Toate activitățile care pot să afecteze negativ valorile culturale din aria protejată trebuie să fie autorizate, conform reglementărilor ariei protejate	+1		
	Există programe active care să prevină degradarea valorilor din cadrul ariei protejate și/sau din vecinătatea ariei protejate	+1		
	Există programe active de restaurare a valorilor degradate din aria protejată și/sau din vecinătatea ariei protejate	+1		
	Există planuri specifice elaborate și implementate pentru conservarea/managementul valorilor culturale	+1		
<hr/>				
24. Cercetare	Nu există nici o activitate de studiere sau cercetare în aria protejată	0		
Există un program de studiu și cercetare orientat spre managementul ariei protejate? <i>Process/Planning</i>	Există câteva activități <i>ad hoc</i> de studiere și cercetare	1		
	Există o considerabilă activitate de studiere și cercetare, dar ea nu răspunde nevoilor de management a ariei protejate	2		
	Există un program comprehensiv și integrat de activități de studiu și cercetare, care este relevant din punct de vedere al nevoilor de management	3		
Puncte suplimentare	Informația rezultată din cercetare este integrată în baze de date (de ex. GIS)	+1		
<p>Această cercetare poate fi efectuată de către administrația AP, de către comunitate sau de către instituții academice. Cercetarea aplicată ar trebui considerată cea mai relevantă pentru managementul eficient al AP.</p> <p>Nevoile acute de cercetare și monitorizare trebuie să fie în strânsă legătură cu obiectivele de management. Exemple de nevoi acute de cercetare și monitorizare includ lipsa cunoștințelor necesare înțelegerii impactului amenințărilor asupra resurselor ariei protejate, sublinierea cauzelor amenințărilor, necesitățile speciilor cheie și interacțiunea lor cu alte specii și procese naturale, precum și modul în care activitatea personalului îndeplinește activitățile critice de management.</p>				
25. Beneficiu economic	Aria protejată nu oferă nici un beneficiu economic comunităților locale	0	Subiect pentru eventuale comentarii: în ce mod poate afecta dezvoltarea	
Oferă aria protejată beneficii economice	Există un anumit flux de beneficii economice către comunitățile locale	1		

**Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe**

comunităților locale? (de ex. venituri, angajări, plăți pentru servicii de mediu)	Eventualele beneficii economice sunt recunoscute și se elaborează planuri pentru realizarea lor	2	națională sau regională aria protejată?	
<i>Outcomes</i>	Există un flux semnificativ de beneficii economice către comunitățile locale din activități legate de aria protejată	3		
<hr/>				
26. Valori și bunuri	Potențialele beneficii economice ale valorilor și bunurilor furnizate de aria protejată nu sunt evaluate	0		
Sunt potențialele beneficii economice ale valorilor și bunurilor ariei protejate evaluate?	Potențialele beneficii economice ale unora dintre valorile și bunurile identificate și măsurabile, furnizate de aria protejată, sunt evaluate	1		
<i>Process</i>	Potențialele beneficii economice ale celor mai multe valori și bunuri identificate și măsurabile, furnizate de aria protejată, sunt evaluate	2		
	Potențialele beneficii economice ale tuturor valorilor și bunurilor identificate și măsurabile, furnizate de aria protejată, sunt evaluate	3		
<hr/>				
27. Managementul valorilor ariei protejate	Cerințele pentru un management activ al ecosistemelor, speciilor și valorilor culturale critice nu au fost evaluate	0		
Există o planificare pentru un management activ al valorilor ariei protejate în concordanță cu obiectivele ei?	Cerințele pentru un management activ al ecosistemelor, speciilor și valorilor culturale critice sunt cunoscute, dar nu sunt luate în considerare	1		
<i>Process</i>	Cerințele pentru un management activ al ecosistemelor, speciilor și valorilor culturale critice, sunt luate în considerare doar parțial	2		
	Cerințele pentru un management activ al ecosistemelor, speciilor și valorilor culturale critice, sunt luate în considerare în mod substanțial sau în totalitate	3		
<hr/>				

**Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe**

28. Program de educație și conștientizare Există un program educațional planificat? <i>Process</i>	Nu există un program de educație și conștientizare	0	Notă: vă rugăm detaliați dacă ați bifat căsuța a 3-a	
	Există un program de educație și conștientizare limitat și <i>ad-hoc</i> , dar nu și o planificare completă pentru această	1		
	Există un program de educație și conștientizare elaborat în urma unui proces de planificare, dar încă mai sunt lacune serioase în implementarea lui	2		
	Există un program de educație și conștientizare elaborat, care ține seama în totalitate de obiectivele și necesitățile ariei protejate și este implementat în mod eficient	3		
<p>Nivelul de educație și conștientizare va depinde de obiectivele ariei protejate, de nevoile locale și de resursele personalului. Eforturile de conștientizare ar trebui să se concentreze cel puțin pe zonele de conflict cu comunitățile locale. În mod ideal, ar trebui să existe un plan de comunicare, inclusiv o componentă de educație și conștientizare, cu grupuri țintă clar definite, mecanisme și resurse adecvate pentru a implementa activitățile, fie cu personalul AP, fie împreună cu parteneri relevanți (de exemplu ONG-uri, școli, autorități locale etc.).</p>				
29. Turism comercial Contribuie operatorii de turism comercial la managementul ariei protejate? <i>Process</i>	Există un contact redus sau deloc între echipa de management și operatorii de turism care utilizează aria protejată	0	Posibile teme de comentat:	
	Există un contact între echipa de management și operatorii de turism, dar acesta este limitat în mare parte la aspecte administrative sau de reglementare	1		
	Există o cooperare limitată între echipa de management și operatorii de turism, pentru extinderea experienței vizitatorilor și menținerea valorilor ariei protejate	2		
	Există o cooperare bună între echipa de management și operatorii de turism, pentru extinderea experienței vizitatorilor și menținerea valorilor ariei protejate	3		
Puncte suplimentare	O strategie de turism durabil este elaborată și se implementează	+1		
	Există programe și servicii de ecoturism	+1		
	Afacerile din turism contribuie la finanțarea activităților ariei	+1		

**Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe**

	protejate			
30. Facilități de vizitare	Nu există facilități și servicii de vizitare în ciuda unor nevoi identificate	0	Posibile teme de comentat: Vizitatorii provoacă pagube ariei protejate?	
Sunt facilitățile de vizitare (pentru turiști, drumeții etc.) suficient de bune?	Facilitățile și serviciile de vizitare nu sunt corespunzătoare nivelului actual de vizitare sau sunt în construcție	1		
<i>Outputs</i>	Facilitățile și serviciile de vizitare sunt corespunzătoare nivelului actual de vizitare dar ar putea fi îmbunătățite	2		
	Facilitățile și serviciile de vizitare sunt excelente pentru nivelul actual de vizitare	3		
Puncte suplimentare	Trasee marcate și informații sunt puse la dispoziția vizitatorilor	+1		
	Există poteci tematice care sunt folosite de către vizitatori	+1		
	Ghizii turistici au cunoștințe detaliate despre valorile ariei protejate	+1		
<p>Eficiența facilităților de vizitare va depinde de obiectivele ariei protejate și de nivelul de utilizare. Facilitățile adecvate sunt cele care se adaptează la nivelul de utilizare al vizitatorului fără a degrada resursele naturale sau culturale și care îmbunătățesc experiența vizitatorilor din AP. Exemple de infrastructură pentru vizitatori cuprind centre de vizitare, alimentare cu apă potabilă, facilități sanitare, zone de camping și trasee pentru drumeții.</p>				
31. Numărul angajaților	Nu există personal	0		
Există suficienți angajați pentru a administra aria protejată?	Numărul personalului este insuficient pentru nevoile și activitățile critice de management	1		
	Numărul personalului este suficient pentru a îndeplini/realiza doar nevoile și activitățile critice de management	2		
	Numărul personalului este suficient pentru îndeplinirea/realizarea tuturor nevoilor și activităților de management	3		
<i>Inputs</i>				
<p>În ce măsură numărul de angajați este corespunzător sau nu, depinde de intensitatea managementului AP, și de presiunile și amenințările cu care se confruntă AP. Numărul minim de angajați trebuie să fie numărul necesar pentru a îndeplini la timp toate activitățile critice de management.</p>				
32. Schimbări/fluctuații ale numărului de personal permanent în	Mai mult de 70% din totalul personalului permanent s-a schimbat	0		
	Între 35-70% din numărul total al personalului permanent s-a	1		

**Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe**

decursul anului trecut	schimbat			
Este echipa de management compusă din aceleași persoane?	Între 10-35% din numărul total al personalului permanent s-a schimbat	2		
	Nu există schimbări, sau mai puțin de 10% din totalul personalului permanent s-a schimbat	3		
<i>Inputs</i>				
Puncte suplimentare	Există un sistem elaborat de transfer al datelor și informațiilor de la foștii membri ai personalului către cei noi, și funcționează corespunzător	+1		
33. Pregătirea personalului	Mai puțin de 35% din personal are calificări corespunzătoare	0		
Sunt calificările personalului corespunzătoare pentru pozițiile ocupate în prezent?	Între 35 și 70% din personal are calificări corespunzătoare	1		
	Între 70 și 90% din personal are calificări corespunzătoare	2		
	Mai mult de 90% din personal are calificări corespunzătoare	3		
<i>Inputs/Process</i>				
Puncte suplimentare	Se realizează evaluări anuale ale performanțelor personalului și ca urmare, termenii de referință sunt actualizați continuu	+1		
	Se organizează întruniri cu personalul în mod regulat (cel puțin odată pe lună) pentru a informa echipa de management și a decide asupra unor chestiuni legate de aria protejată	+1		
<p>Angajații ar trebui să aibă calificările, cunoștințele și abilitățile necesare pentru a desfășura toate activitățile critice de management.</p> <p>Managementul ariei protejate necesită o gamă largă de abilități (de exemplu managementul resurselor umane, planificarea managementului, inventarierea și monitorizarea vieții sălbatice, abilități de comunicare). Deținerea acestor deprinderi implică faptul că angajații au formarea, experiența și capacitatea necesară pentru a desfășura toate activitățile critice de management.</p> <p>În plus, o organizare internă clară poate asigura o mai bună monitorizare și evaluare și crearea unui mediu de lucru productiv. Angajații trebuie să știe în mod clar care le sunt sarcinile și cât de bine se descurcă.</p>				
34. Instruirea personalului	Mai puțin de 35% din personal a participat la un seminar de instruire în decursul anului trecut	0		
Cât de des participă personalul la seminarii de instruire?	Între 35 și 70% din personal a participat la un seminar de instruire în decursul anului trecut	1		

**Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe**

<i>Inputs/Process</i>	Între 70 și 90% din personal a participat la un seminar de instruire în decursul anului trecut	2		
	Mai mult de 90% din personal a participat la un seminar de instruire în decursul anului trecut	3		
<p>Nivelul de instruire trebuie să fie corespunzător aptitudinilor și nevoilor angajaților. Instruirea personalului ar trebui să aibă ca scop îmbunătățirea/actualizarea cunoștințelor, în special a cunoștințelor și abilităților relevante pentru problemele legate de managementul AP. Managementul ariei protejate necesită o gamă largă de abilități (de exemplu managementul resurselor umane, planificarea managementului, inventarierea și monitorizarea vieții sălbatice, abilități de comunicare). Deținerea acestor deprinderi implică faptul că angajații au formarea, experiența și capacitatea necesară pentru a desfășura toate activitățile critice de management.</p>				
35. Echipament Există suficiente echipamente de birou și teren/ dotări? <i>Input</i>	Echipamentul și dotările sunt puține sau inexistente	0		
	Există anumite echipamente și dotări, dar ele sunt total necorespunzătoare	1		
	Există echipamente și dotări, dar sunt anumite carențe care afectează managementul	2		
	Există echipamente și dotări adecvate	3		
<p>Un personal bine dotat va fi capabil să adune informații mai exacte și mai detaliate și să implementeze corespunzător activitățile de teren. Gradul de complexitate al echipamentului va depinde de complexitatea nevoilor de colectare a datelor. Echipamentul de teren include întreaga gamă de echipament pentru drumeții, camping și monitorizare, necesar pentru desfășurarea eficientă și în condiții de siguranță a activităților critice de management (de exemplu rucsacuri, saci de dormit, corturi). Exemple de echipamente pentru colectarea datelor includ dispozitive GPS, binocluri, aparate de fotografiat, echipamente pentru cercetare, reportofoane, etc.</p>				
36. Întreținerea echipamentului Este echipamentul întreținut corespunzător? <i>Process</i>	Întreținerea echipamentului și dotărilor se face într-o mică măsură sau deloc	0	Notă: vă rugăm explicați motivul(motivale), cum ar fi lipsa resurselor financiare sau a personalului	
	Există o întreținere <i>ad-hoc</i> a echipamentului și dotărilor	1		
	Echipamentele și dotările sunt întreținute, dar sunt anumite carențe mari în întreținere	2		
	Echipamentele și dotările sunt bine întreținute	3		
<p>Întreținerea corespunzătoare poate reduce timpul pierdut și resursele risipite. Întreținerea echipamentelor, în special a vehiculelor, include întreținerea regulată preventivă și reparații periodice. Întreținerea include de asemenea modernizarea periodică, dacă este necesară, a echipamentelor de comunicare și de colectare a datelor.</p>				
37. Bugetul (existent) actual Este bugetul actual suficient?	Nu există buget pentru aria protejată	0		
	Bugetul existent acoperă salariile personalului și cheltuielile de birou, dar reprezintă mai puțin de 50%	1		

**Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe**

<i>Inputs</i>	din bugetul optim și prezintă constrângeri în ceea ce privește implementarea planului de management			
	Bugetul existent acoperă salariile personalului și cheltuielile de birou și reprezintă 50-90% din bugetul optim	2		
	Bugetul existent este suficient și satisface toate necesitățile de management ale ariei protejate	3		
<p>Finanțarea trebuie să fie suficientă pentru a permite desfășurarea tuturor activităților critice de management. Este foarte probabil ca ariile protejate să fie în permanență subfinanțate. Ca răspuns la această problemă, managerii ariilor protejate ar trebui să analizeze cu atenție dacă fondurile existente permit desfășurarea activităților critice de management. Dacă răspunsul nu este "da", ar fi util să se precizeze care dintre activitățile critice de management sunt limitate de finanțare.</p>				
38. Siguranța bugetului	Nu există un buget asigurat pentru aria protejată	0	<p>Notă: această întrebare se referă la bugetul optim (a se vedea punctul anterior). Siguranța bugetului înseamnă că suma la care vă referiți ca fiind bugetul existent la întrebarea anterioară, este asigurată pe o perioadă de cel puțin 5 ani</p>	
Este bugetul asigurat pe cel puțin 5 ani?	Mai puțin de 50% din buget este asigurat pentru aria protejată	1		
	Între 50-90% din buget este asigurat pentru aria protejată	2		
<i>Inputs</i>	Mai mult de 90% din buget este asigurat pentru aria protejată	3		
<p>Se consideră că siguranța bugetelor este în strânsă legătură cu numărul de ani pentru care una sau mai multe agenții finanțatoare sunt dispuse să finanțeze AP (cel puțin pentru nevoile și activitățile critice). Finanțarea corespunzătoare poate include donații sau finanțări pe termen limitat, sprijin din partea statului prin taxe, taxe percepute pentru intrarea în AP, dobânzi din investiții și dotări și/sau alte surse veridice de finanțare, bine precizate. Activitățile critice de management reprezintă orice activități necesare pentru a preveni, atenua sau reface pierderile de neînlocuit sau inacceptabile de resurse naturale sau culturale ale ariei protejate.</p>				
39. Managementul bugetului	Managementul bugetului este foarte slab și subminează semnificativ eficiența (de ex. alocarea târzie a bugetului în anul financiar)	0		
Este bugetul gestionat astfel încât să satisfacă nevoile esențiale de management?	Managementul bugetului este slab și afectează eficiența	1		
	Managementul bugetului este corespunzător dar ar putea fi îmbunătățit	2		
<i>Process</i>	Managementul bugetului este excelent și satisface	3		

**Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe**

	necesitățile de management ale ariei protejate			
<p>Echipa de management AP ar trebui să aibă o înțelegere clară asupra nevoilor și activităților critice și să gestioneze corespunzător bugetul. Practicile de management financiar eficiente cuprind raportări periodice, o contabilitate exactă, proceduri bugetare complete și transferuri periodice de fonduri.</p>				
40. Decizii cu privire la buget	Deciziile cu privire la utilizarea resurselor financiare nu sunt luate de echipa de management a ariei protejate	0		
Cine ia deciziile cu privire la utilizarea resurselor financiare?	Deciziile cu privire la utilizarea resurselor financiare nu sunt luate de echipa de management a ariei protejate, dar ea le poate influența	1		
<i>Context/Process</i>	Echipa de management a ariei protejate decide în cea mai mare parte și este responsabilă pentru utilizarea tuturor resurselor financiare, dar ea încă mai trebuie să ia în considerare opinii venite din exterior	2		
	Echipa de management a ariei protejate decide și este responsabilă pentru utilizarea tuturor resurselor financiare	3		
Puncte suplimentare	Un plan financiar durabil este elaborat	+1		
	Aria protejată are activități generatoare de venit	+1		
	Aria protejată desfășoară activități de fundraising în mod activ	+1		
41. Taxe	Deși d.p.d.v. legal este posibilă colectarea de taxe, acestea nu se colectează în aria protejată	0		
În cazul percepției de taxe (turism), ajută ele la managementul ariei protejate?	Taxa se colectează, dar ea ajunge direct la administrația publică centrală și nu se întoarce la aria protejată sau zona dimprejur	1		
<i>Inputs/Processes</i>	Taxa se colectează, dar este vărsată în contul autorităților locale și nu a ariei protejate	2		
	Se percepe o taxă pentru vizitarea ariei protejate care ajută la păstrarea ei și/sau a altor arii protejate	3		
42. Amenzi	Nu se aplică amenzi	0		

**Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe**

Dacă se aplică amenzi, sunt banii rezultați folosiți pentru îmbunătățirea managementului ariei protejate? <i>Inputs/Processes</i>	Amenda este încasată, dar ea ajunge direct la administrația publică centrală și nu se întoarce la aria protejată sau zona dimprejur	1		
	Amenda este încasată, dar este vărsată în contul autorităților locale și nu a ariei protejate	2		
	Se încasează amenzi care sunt folosite la îmbunătățirea managementului ariei protejate	3		

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

B.5. Informare, conștientizare, educare

Informarea cu privire la PNDMS+ a fost realizată, în principal, prin: intermediul paginii web, articole în presa scrisă (tipărită și on line), panouri informative, dar și prin activități organizate de administrator (prezentări, ecologizări, etc)

Activități realizate până în prezent:

- Montarea panourilor informative despre aria protejată – au fost montate 12 panouri;
- Organizarea a 12 prezentări în școlile din raza ariilor protejate (Ciumani, Lunca Bradului, Lăzarea, Ibănești, Suseni, Stânceni, Răstolița, Remetea, Valea Strâmbă, Oșloveni, Gheorgheni și Sovata);
- Realizarea și distribuirea materialelor de informare/conștientizare (pliante, broșuri, etc.);

B.6. Cercetare

În momentul acesta Administrația Parcului Natural Defileul Mureșului Superior nu deține infrastructură destinată exclusiv cercetării, precum centre de cercetare, laboratoare sau stațiuni de cercetare. Pe teritoriul ariilor protejate s- au realizat de-a lungul timpului lucrări științifice - articole, lucrări de licență și teze de doctorat. A fost implementat și un proiect cu finanțare europeană, care a contribuit cu liste de specii, areale de răspândire pentru specii și habitate și a propus măsuri de management.

B.7. Acțiuni de management majore desfășurate în PNDMS+

OCOLUL SILVIC DE REGIM GHEORGHENI SA, în calitate de Administrator, a desfășurat până în prezent, în principal, următoarele acțiuni de management:

- Asigurarea pazei ariei protejate și implementarea legislației în vigoare pentru menținerea valorilor de biodiversitate, pentru care a fost declarată aria protejată;
- Identificarea și asigurarea de fonduri pentru elaborarea planului de management, colectarea informațiilor și organizarea întâlnirilor preliminare cu factorii interesați;
- Informarea populației locale cu privire la importanța ariei protejate și legislația în vigoare;
- Identificarea și asigurarea fondurilor necesare managementului PNDMS+.

C. Evaluarea situației actuale

În această secțiune sunt prezentate principalele valori și amenințări din **Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe** și se analizează situația valorilor identificate, respectiv presiunile care afectează starea acestora în prezent sau le pot amenința pe viitor. Aceste analize stau la baza definirii măsurilor de management specifice situației actuale.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

C.1. Valori

Principalele valori ale ariei protejate sunt reprezentate de:

- speciile și habitatele de interes comunitar, prezentate în Formularul Standard și prezentate / descrise la capitolul B3;
- habitatele importante pentru speciile de interes comunitar, care nu sunt incluse în Formularul Standard, descrise la capitolul B3;
- speciile și habitatele care sunt importante pentru AP, altele decât cele de interes comunitar, prezentate la capitolul B3.

Pe lângă acestea, au fost identificate și alte valori importante pentru zonă, mai ales cele ce se constituie în resurse pentru localnici și dezvoltarea zonei. De exemplu, sunt menționate peisajele valoroase care pot constitui atracții turistice sau valori care sunt importante pentru comunitățile locale și care, dacă sunt păstrate și valorificate, ajută la dezvoltarea locală și la obținerea unui sprijin real din partea autorităților și a localnicilor pentru implementarea măsurilor de management.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Detalii privind analiza valorilor din PNDMS+ sunt prezentate în tabelul următor:

Tabel 21. Valorile de biodiversitate identificate în cadrul Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Valoarea identificată în sit și vecinătatea acestuia	Prezența în AP	Importanța pentru conservare/comunitate	Importanță deosebită
Habitat			
3220 - Vegetație herbacee de pe malurile râurilor montane	0,116 ha	Vegetația are un rol important în fixarea prundișurilor, nisipurilor și la solidificarea acestora. Deși producția de fitomasă a fitocenozelor este mare, trestioara-Calamagrostis pseudophragmitis are o valoare economică redusă datorită tulpinilor lignificate și conținutului scăzut în proteine.	Totuși în fitocenozele analizate se remarcă specii melifere.
4060 - Tufărișuri alpine și boreale	1.509,56 ha	Este un tip de habitat foarte complex format din tufărișuri joase și pitice subalpine și boreale (din etajul molidului), care cuprinde numeroase subtipuri, unele foarte frecvente în peisajul munților noștri înalți, altele rare.	Valoare conservativă ridicată. Habitat rar la nivelul UE.
4070* - Tufărișuri cu <i>Pinus mugo</i> și <i>Rhododendron myrtifolium</i> ;	2.104,89 ha	Habitatul este o zonă de ecoton -în care se întrepătrund mai multe comunități cu habitate caracteristice diferite-, deosebit de rar în regiune, oferă refugiu pentru diferite specii.	Au un rol crucial în formarea stratelor de sol subțire din etajul subalpin din arealul circurilor, custurilor, morenelor glaciare Valoare conservativă ridicată, rar la nivel UE.
6230 *- Pajiști montane de Nardus bogate în specii, pe substrat silicioase	2.955,34 ha	Pajiștile acestui habitat au un rol important în conservarea biodiversității, în reglarea microclimatului, reglarea pedogenezei (proceselor din sol) și protecția solului, reglarea circuitului elementelor în natură etc.	Cel mai frecvent aceste pajiști sunt folosite ca pășuni .
6240* Pajiști stepice subpanonice	3.436,81 ha	Habitat prioritar, în AP fiind habitat specific populației de <i>Iris aphylla ssp. hungarica</i> -anexa 2. DH- și a unor specii de orchidee cu efective în scădere în Europa. Pe suprafață relativ mică asigură supraviețuirea unei fitodiversități ridicate, compusă din specii xerofile și xero-mezofile, care nu trăiesc în alte habitate din AP. Habitatul este important și pt. unele specii de păsări și mamifere de talie mică, ce constituie bază trofică a unor specii de prădători.	Habitat important la nivel European, fiind specific pentru prezența unor specii de plante rare precum târtanul (<i>Crambe tatarica</i>), frâsinelul(<i>Dictamnus albus</i>)
6430 Comunități de lizieră cu feruși înalte higrofile de la nivelul câmpiilor, până la cel montan și alpin	376,8 ha 2,00 ha	Comunitățile, pe de o parte, au un rol de tampon, asemenea aninișurilor, însă mai puțin evident. Valoarea conservativă mare a comunităților de lizieră constă în asigurarea unui habitat (uneori refugiu) pentru speciile de plante rare și ocrotite care constituie obiectiv turistic.	Specii de interes comunitar pentru care comunitățile înseamnă habitat: <i>Angelica palustris</i> (habitat de refugiu). Habitat de hrănire pentru urs.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și arile naturale protejate anexe

Valoarea identificată în sit și vecinătatea acestuia	Prezența în AP	Importanța pentru conservare/comunitate	Importanță deosebită
6410 Pajiști cu <i>Molinia</i> pe soluri calcaroase, turboase sau argiloase	4,42 ha 3,07 ha	Habitat deosebit de rar, conservă de obicei specii ca <i>Narcissus angustifolius</i> . Utilizat ca pășune de comunitate – datorită fenologiei speciei dominante, oferă sursă de furaj și în perioadele de secetă de la sfârșitul verii.	Habitat pentru speciile de importanță comunitară. Prin diversitatea lor floristică, pajiștile din alianța <i>Molinion</i> prezintă un deosebit interes fitogeografic.
6440 Pajiști aluviale din <i>Cnidion dubii</i>	397,26 ha 13,25 ha	Aceste pajiști sunt valorificate de obicei ca fânețe. În cazul în care se menține folosința terenurilor în mod tradițional, bogăția de specii și compoziția specifică a acestor pajiști asigură fân de calitate bună. Sunt frecvent utilizate ca habitat de hrănire, de toate categoriile de specii. Habitat important pentru specii de amfibieni. Pajiștile cu arbori oferă loc de cuibărit pentru diferite specii de păsări. Pășuni și fânețe de calitate bună, cu tipuri variabile de vegetație, bine adaptate la variațiile, chiar extreme, ale regimului hidric caracteristic zonelor inundabile viituri – secări naturale de la sfârșitul verii.	Habitat de hrănire pe timp de vară pentru urs (<i>Ursus arctos</i>), și un important loc de hrănire pentru păsări răpitoare și lilieci. Habitatate cu vegetație ierboasă al căror management (utilizare) permite formarea coloniilor de furnici. (pășunat rar, cosire manuală, teren agricol abandonat etc.)
6510 Fânețe de joasă altitudine (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)	1,87 ha	Acestea sunt compuse din pajiști cu ritodiversitate mare, rezerve de specii atât pentru habitatul 6440, cât și pentru pășunile degradate, respectiv terenuri arabile abandonate.	Habitat foarte important pentru fluturile <i>Maculinea teleius</i> . Loc de hrănire și/sau de reproducere pentru mai multe specii de păsări, lilieci, amfibieni Fânețe de calitate superioară.
6520 Fânețe montane	2.304,07	Este un habitat de pajiște cu valoare ridicată important pentru o diversitate ridicată de specii. Sunt utilizate atât ca fânețe cât și ca pășuni. Mai mult decât atât, alături de pădure, el este componenta esențială a vieții satelor de munte și de sub munte, fiind baza creșterii animalelor în aceste regiuni.	Acest tip de habitat este componenta principală a peisajului munților de înălțime medie dar și al dealurilor înalte, acolo unde pădurea a fost defrișată din timpuri străvechi pentru a face loc pășunilor și fânețelor obștilor sătești
8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis;	0,16 ha	În țara noastră aceste peșteri au fost sesizate doar în Defileul Mureșului Superior între localitățile Deda și Neagra. Datorită faptului că aceste cavități/peșteri sunt prezente doar în câteva zone pe Terra și în țara noastră doar în regiunea amintită anterior au o importanță științifică foarte importantă.	Importanța acestor peșteri este una foarte mare datorită faptului că la nivel mondial s-au semnalizat doar din câteva regiuni ale Terrei cum ar fi: S.U.A., Japonia, Slovacia și România.
9110 Păduri de fag de tip <i>Luzulo-Fagetum</i>	24.224,2 ha	Datorită răspândirii lor destul de largi, habitatul nu prezintă un interes conservativ foarte ridicat, însă de starea lor de conservare depind foarte	Habitatele 9110 și 9130 au o valoare ecosistemică mare, asigură condiții

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și arile naturale protejate anexe

Valoarea identificată în sit și vecinătatea acestuia	Prezența în AP	Importanța pentru conservare/comunitate	Importanță deosebită
9130 Păduri de fag de tip <i>Asperulo-Fagetum</i>	1.133,69 ha 44.1 ha	multe specii de păsări, mamifere, nevertebrate și chiar comunitățile locale prin serviciile ecosistemice pe care capitalul verde îl furnizează.	favorabilemenținerii unui număr mare de specii de plante și animale protejate. Prin existența lemnului mort și cel al aflat în descompunere asigură o mare biodiversitate habitatului
9170 Păduri de stejar cu carpen de tip <i>Galio-Carpinetum</i>	104,39 ha 7,84 ha	Importanța conservativă a habitatului Păduri de stejar cu carpen de tip Galio-Carpinetum-9170, cu <i>Carex pilosa</i> este moderată, habitatul identificat prezintă importanță datorită prezenței gurunetului de altitudine, fiind folosit ca habitat de mai multe specii de importanță comunitară	
9180*Păduri din Tilio-Acerion pe versanți abrupti, grohotișuri și ravene	119,9 ha	Habitatul 9180* are o valoare ecosistemică mare, asigură condiții favorabile menținerii unui număr mare de specii de plante și animale protejate.	Fiind habitat rar, cu valoare conservativă foarte mare, se impune promovarea speciilor edificatoare din semințiș (tei, paltin, frasin)
91E0* Păduri aluviale de <i>Alnus glutinosa</i> și <i>Fraxinus excelsior</i> :	239,58 ha	Pădurile aluviale au un rol important în asigurarea protecției împotriva inundațiilor. Acestea fiind răspândite, de obicei, de-a lungul pâraielor, absorb cantități mari de apă în timpul viiturilor, pe care redau în circuit într-un mod lent, având astfel o funcție de tampon. Sub aspect ecologic, asigură permanența vegetației forestiere în luncile inundabile și protecția malurilor.	Habitatul 91E0* are o valoare ecosistemică mare, asigură condiții favorabilemenținerii unui număr mare de specii de plante și animale protejate. Prin existența lemnului mort și cel al aflat în descompunere asigură o mare biodiversitate habitatului.
91V0 Păduri dacice de fag (<i>Symphyto-Fagion</i>)	52.073,5 ha 2253 ha	Are o valoare ecosistemică mare, asigură condiții favorabilemenținerii unui număr mare de specii de plante și animale protejate.	Prin existența lemnului mort și cel al aflat în descompunere asigură o mare biodiversitate habitatului
91Y0 Păduri dacice de stejar și carpen	134,49	Habitate forestiere de deal, protejate la nivel european, deosebit de importante pentru speciile pe care le găzduiesc și al căror habitat natural s-a restrâns foarte mult. În AP ele asigură hrană, adăpost și locuri de cuibărit pentru o serie de specii, protejate la nivel european, de păsări și lilieci -Ex: <i>Myotis bechsteini</i> , <i>Myotis emarginatus</i> , <i>Aquila pomarina</i> , <i>Picus canus</i> .	În plus, pe suprafața AP se regădesc și alte specii neincluse în formularul standard, dar de interes comunitar, și care depind de menținerea acestor habitate.
91Z0*-Turbării cu vegetație forestieră	18,17 ha	Aceste molidișe înmlăștinite formează zone ecotonale în jurul turbăriilor în teritoriile în care acestea sunt prezente.	Valoarea conservativă este ridicată.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și arile naturale protejate anexe

Valoarea identificată în sit și vecinătatea acestuia	Prezența în AP	Importanța pentru conservare/comunitate	Importanță deosebită
9410 Păduri acidofile de <i>Picea abies</i> din regiunea montană (<i>Vaccinio-Piceetea</i>)	16.783,90 ha 11.8 ha	Habitatul 9410 are o valoare ecosistemică mare, asigură condiții favorabile menținerii unui număr mare de specii de plante și animale protejate.	Prin existența lemnului mort și cel aflat în descompunere asigură o mare biodiversitate habitatului. Habitatul este zonă tampon pentru habitatul -91D0* Turbării cu vegetație forestieră. Relict glaciar.
9420-Păduri de <i>Larix decidua</i> și/sau <i>Pinus cembra</i> din regiunea montană	187,63 ha	Acest habitat este practic o insulă cu <i>Pinus cembra</i> , situată pe versantul nord-estic al Rejișului, fiind considerat un relict glaciar care a supraviețuit în această căldare glaciară	
Terenuri cu utilizări diverse			
Păduri de foioase/mixte de diferite vârste fără cod Natura 2000.		Habitat de hrănire și adăpost pentru păsări, speciile de pradă, lilieci, nevertebrate și carnivorele mari.	Sunt vectori ai continuității trupurilor de pădure formând coridoare forestiere. Constituie bun de interes național.
Terenuri cu pașiți de categorii diferite de folosință.		Habitat de hrănire și adăpost pentru păsări, nevertebrate, speciile de pradă, lilieci și carnivorele mari.	Support al unei biodiversități ridicate, vectori ai continuității habitatelor de pașiște și contribuie la peisajul mozaicat specific zonei.
Terenuri cu heterogenitate ridicată(peisaj mozaicat).		Habitat important atât din punctul de vedere ar biodiversității ridicate fiind un mediu de vânătoare pentru păsări răpitoare, dar și din punct de vedere peisajistic și cultural tradițional.	Valoarea peisajistică unică în Europa.
Vegetație ripariană, șiruri/aliniamente de arbori și arbuști.		Habitat de hrănire și adăpost pentru diverse specii. Importanță deosebită pentru vidră (<i>Lutra lutra</i>). Importante coridoare ecologice, loc de cuibărit pentru specii de păsări, refugiu pentru amfibieni și reptile, respectiv habitat de hrănire pentru lilieci, adăpost în timpul pasajului pentru mamifere.	Asigură protecția malului de eroziune, servește ca hrană și adăpost pentru vidră(<i>Lutra lutra</i>).
Specii			
Mamifere			
<i>Canis lupus</i>	33-38 ex	Contribuie la menținerea unor ecosisteme sănătoase, echilibrate fiind factor de selecție a exemplarelor de pradă care nu prezintă viabilitate. În zonele în care densitatea ungulatelor este mare, se prelungeste timpul necesar pentru ajungerea la saturație a populației acestora.	Starea de conservare a acesteia este nefavorabilă cu tendințe de înrăutățire.
<i>Ursus arctos</i>	>198	Ursul este în general un indicator al calității ecosistemelor. Starea de conservare nefavorabilă a habitatului, fragmentarea lui precum și tendința acesteia de înrăutățire generează perspective de viitor nefavorabile pentru această specie.	Viitorul speciei din Europa depinde în mare măsură de populația din Carpați, unde calitatea habitatelor încă este adecvată.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și arile naturale protejate anexe

Valoarea identificată în sit și vecinătatea acestuia		Prezența în AP		Importanța pentru conservare/comunitate		Importanță deosebită	
<i>Lutra lutra</i>		minim 30 de indivizi		Este o specie vulnerabilă și un indicator important al stării ecosistemelor acvatice.		DH Anexa 2, L49 anexa 3, 4a	
<i>Lynx lynx</i>		24-36 ex		Specie emblematică a zonelor din România, fiind un prădător de pădure ce contribuie la menținerea ecosistemelor sănătoase și echilibrate. Preferința râsului pentru majoritatea speciilor pradă comune poate fi un efect clasic al condițiilor impuse de pradă atunci când populațiile acestora depășesc efectivul optim.		IUCN NT, Specie de interes comunitar/DH Anexa 2,4 L49 anexa 3, 4a. Specia este pe cale de dispariție locală în Europa de vest.	
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>		1-20		Fiind specii de insectivori nocturni ocupă o nișă foarte bine delimitată și deosebit de importantă în lanțul trofic, fiind singurii dușmani naturali pentru multe specii de insecte. De asemenea populațiile de lilieci au rol reglator în dezvoltarea unor populații de insecte care pot avea impact dăunător asupra culturilor agricole și nu numai.		Specii de interes comunitar/DH Anexa 2, L49 anexa 3, 4a.	
<i>Myotis myotis</i>		300-700		Toate speciile din țară sunt protejate. -Convenția de la Berna, Convenția de la Bonn, Acordul de la Londra, Directiva 92/43/EEC a Consiliului European, privind conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice-. Din cele 31 de specii cunoscute în țară, 27 de specii au fost găsite pe teritoriul Sitului până în prezent.		Anexa IV al al 92/43 EEC / Anexa 4A al OUG 57/2007, MPV IUCN. Specii importante la nivel național.	
<i>Myotis oxygnathus (blythii)</i>		200-500					
<i>Barbastella barbastellus</i>		400-800					
<i>Miniopterus schreibersii</i>		5-30					
Alte specii de lilieci de interes conservativ.				<i>Myotis daubentonii</i> , <i>Myotis alcathoe</i> , <i>Myotis mystacinus</i> , <i>Myotis brandtii</i> , <i>Myotis nattereri</i> , <i>Nyctalus noctula</i> , <i>Nyctalus leisleri</i> , <i>Eptesicus serotinus</i> , <i>Eptesicus nilssonii</i> , <i>Pipistrellus nathusii</i> , <i>Pipistrellus pipistrellus</i> , <i>Pipistrellus pygmaeus</i> , <i>Pipistrellus kuhlii</i> , <i>Hypsugo savii</i> , <i>Plecotus auritus</i> , <i>Plecotus austriacus</i> , <i>Vespertilio murinus</i> . Specii indicator a stării unor habitate având de asemenea rol reglator în dezvoltarea unor populații de insecte care pot avea impact dăunător asupra culturilor agricole și nu numai.			
Păsări							
<i>Crex crex</i>		440 - 580 p		Restrângerea habitatelor constituie un pericol ridicat. Cârstelul de câmp, specie periclitată pe plan global, vulnerabilă la nivel internațional care a suferit un declin catastrofal în vestul Europei datorită agriculturii intensive și a schimbării habitatelor. Indicator de fânețe umede de luncă. Cositul menține structura habitatelor, dar cositul timpuriu împiedică reproducerea prin distrugerea cuiburilor (cuibărește la nivelul solului).		Zona datorită densității medii pe o suprafață mare cu multe habitate neadecvate, poate fi considerată foarte importantă pe plan European în cea ce privește conservarea speciei. Protejarea ei asigură protecția habitatelor altor specii.	

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și arile naturale protejate anexe

Valoarea identificată în sit și vecinătatea acestuia	Prezența în AP	Importanța pentru conservare/comunitate	Importanță deosebită
<i>Ciconia ciconia</i>	50 - 74 p	Zonele umede și zonele cu agricultură extensivă sunt habitate importante pentru berze, fapt demonstrat și de tendința crescătoare a populației din ultimul deceniu și a prezenței grupurilor de berze neclocitoare. Specie importantă în ecosisteme datorită rolului de reglator al populațiilor de amfibieni și reptile.	Datorită prezenței în zonele locuite poate să fie o specie caracteristică a zonei.
<i>Circus aeruginosus</i>	5-10i	Specia se hrănește în principal cu rozătoare, fiind prezente 2-4 perechi în sit. Acestea au rol în controlul populațiilor de micromamifere considerate dăunători ai agriculturii.	Importanță economică și biocenologică foarte mare, amenințate la nivel european -anexa I a Directivei Consiliului 2009/147/EC-
<i>Aquila pomarina</i>	36 - 43 p	Cele mai multe perechi cuibăritoare de acvilă țipătoare mică se găsesc în Transilvania (Regiunea 7 Centru). Rol reglator în controlul populțiilor de mamifere mici, amfibieni , păsări, reptile și insecte fiind o specie emblematică pentru zona Transilvaniei.	Specie Vulnerabilă IUCN. Populația din România reprezintă aproximativ 22% din populația speciei la nivelul Uniunii Europene și 10% din întreaga populație la nivel global.
<i>Bubo bubo</i>	0-2 p	Datorită prezenței în număr mare a habitatelor de buhă, populația din România este importantă pe plan european. Rol important în lanțul trofic.	Specie enumerată în anexa I a Directivei Consiliului 2009/147/EC.Specie vulnerabilă și periclitată.
<i>Strix uralensis</i>	30 - 55 p	Conservarea acestei specii trebuie să fie una dintre prioritățile administrației deoarece România deține una dintre cele mai importante populații europene.	Specie enumerată în anexa I a Directivei Consiliului 2009/147/EC.
<i>Nycticorax nycticorax</i>	20-30 i pasaj	AP constituie importante habitate de cuibărit pentru populațiile mai multor specii de păsări legate de habitate acvatice. În timpul migrației putem întâlni efective însemnate de specii ocrotite. Mlaștinile din zona Giurgeu și lunca Mureșului reprezintă habitate de hrănire în timpul migrației.	Specii enumerate în anexa I a Directivei Consiliului 2009/147/EC.
<i>Tetrao urogallus</i>	95-210 p	Specie emblematică pentru Carpații României, însă degradarea habitatelor și pierderea surselor de hrana datorita suprapasunatului, împreuna cu vanatoarea ilegala sunt principalele pericole ce afecteaza specia.	Specii enumerate în anexa I a Directivei Consiliului 2009/147/EC.
<i>Aquila chrysaetos</i>	1 - 2 p	Este cea mai răspândită specie din genul Aquila, cuibărind pe toate continentele emisferei nordice, emblematică pentru Carpații Occidentali, însă deranjul determinat de activitățile forestiere și de vanatoare sunt principalele pericole pentru specie.	Specii enumerate în anexa I a Directivei Consiliului 2009/147/EC.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Valoarea identificată în sit și vechimătatea acestuia	Prezența în AP	Importanța pentru conservare/comunitate	Importanță deosebită
<i>Aegolius funereus</i>	15 - 35 p	Specie oarecum dependentă de arborii bătrâni, scorburoși caracteristică zonelor împădurite de conifere dar este prezentă și în cele de amestec cu foioase.	Specii enumerate în anexa I a Directivei Consiliului 2009/147/EC.
<i>Bonasa bonasia</i>	30 - 55 i	Specie de importanță ecologică ridicată ce trăiește în păduri de brad, în tufișuri care fac fructe (boabe) din belșug, este o pasăre foarte sperioasă.	Specii enumerate în anexa I a Directivei Consiliului 2009/147/EC.
Ciocănițoate -Piciformes:- <i>Dryocopus martius</i> , <i>Dendrocopos leucotos</i> , <i>Picus canus</i> <i>Picoides taidactylus</i>	125 - 200 p 40 - 90 p 30-60 p 90 - 140 p	Specii cu importanță ecologică majoră, cu un rol important în lanțurile trofice în general legate de habitate forestiere și zonele din imediata riverane.	Specii enumerate în anexa I a Directivei Consiliului 2009/147/EC.
Passeriforme. <i>Lullula arborea</i> , <i>Lanius collurio</i> , <i>Ficedula parva</i> , <i>Ficedula albicollis</i> , <i>Anthus campestris</i> , <i>Caprimulgus europaeus</i> .		AP găzduiește efective mari de specii passeriforme de importanță majoră conservativă la plan european și național. Sunt specii extrem de importante pentru menținerea echilibrului ecosistemelor, reglând populațiile de insecte și constituind în același timp o sursă de hrană pentru anumite păsări răpitoare.	Specii enumerate în anexa I a Directivei Consiliului 2009/147/EC.
Păsări răpitoare. <i>Circus cyaneus</i> , <i>Circus pygargus</i> , <i>Falco vespertinus</i> , <i>Falco columbarius</i> , <i>Falco peregrinus</i> <i>Pernis apivorus</i> , <i>Circaetus gallicus</i> .		Importanță biocenologică foarte mare, cu rol în relațiile trofice amenințate la nivel european -anexa I a Directivei Consiliului 2009/147/EC.	Specii enumerate în anexa I a Directivei Consiliului 2009/147/EC.
Amfibieni -Serviciile ecosistemice asigurate de amfibieni și reptile sunt potențial foarte mari, datorită nevertebratelor consumate de către acestea.			
<i>Triturus cristatus</i>	>11 ex-	Sunt specii indicatoare de ape curate. Nu există o populație propriu-zisă de tritoni cu creastă.	Habitatele acvatice de pe raza sitului Natura2000 Mlaștina după Luncă ar putea adăposti o populație importantă de tritoni cu creastă, însă din cauza impactului antropic puternic care se manifestă în ultimii 50-100 de ani, populația este aproape dispărută.
<i>Bombina variegata</i>	>18000 ex	Regiunea adăpostește una dintre cele mai mari sisteme de populații interconectate de <i>Bombina variegata</i> .	<i>Bombina variegata</i> este în declin alarmant în toate țările din vestul Europei, neexistând populații mari interconectate.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și arile naturale protejate anexe

Valoarea identificată în sit și vecinătatea acestuia	Prezența în AP	Importanța pentru conservare/comunitate	Importanță deosebită
<i>Triturus montandoni</i> <i>(Lissotriton)</i>	>1800 ex	Populație reprezentativă, bioindicator de ape curate	Specie rară la nivel european datorită degradării habitatelor.
Alte specii de amfibieni și reptile. <i>Mesotriton</i> <i>(Triturus) alpestris</i> , <i>Bufo bufo</i> , <i>Rana temporaria</i> , <i>Lacerta agilis</i> , <i>Zootoca vivipara</i> , <i>Anguis fragilis</i> , <i>Natrix natrix</i> , <i>Zamenis (Elaphe) longissimus</i> , <i>Coronella austriaca</i> , <i>Vipera berus</i> , <i>Salamandra salamandra</i> ,		Specii din herpetofauna locală identificate cu un important rol în lanțurile trofice.	
Pești			
<i>Barbus meridionalis</i>	1000000-5000000		Specii de interes comunitar/DH Anexa 2.
<i>Sabanejewia aurata</i>	50000-100000		
<i>Hucho hucho</i>	prezentă efectivă neestimate		
<i>Gobio uranoscopus</i>	10000-50000		
<i>Cottus gobio</i>	10000-50000		
<i>Eudontomyzon danfordi</i>	10000-50000		
		Speciile de pești au un rol important în lanțul trofic al ecosistemelor acvatice și o importanță deosebită din punct de vedere economic pentru comunitățile care exploatează încă tradițional resursele naturale. O mare parte din speciile menționate sunt indicatori ai unor habitate acvatice nepoluuate cu o chimie a apei bună. Majoritatea speciilor și-a redus arealul în ultimele decenii mai ales din cauza dispariției habitatelor ideale pentru specie datorită regularizării râurilor, extracției de material grosier din albia minora sau datorită desecării mlaștinilor.	

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Valoarea identificată în sit și vecinătatea acestuia	Prezența în AP	Importanța pentru conservare/comunitate	Importanță deosebită
<p><i>Thymallus thymallus</i> <i>Lota lota</i> <i>Misgurnus fossilis</i> <i>Carassius carassius</i> <i>Rhodeus amarus</i> <i>Aspius aspius</i> <i>Romanogobio vladykovi</i> <i>Cobitis elongatoides</i></p>		<p>Speciile de pești au un rol important în lanțul trofic al ecosistemelor acvatice și o importanță deosebită din punct de vedere economic pentru comunitățile care exploatează încă tradițional resursele naturale. Majoritatea speciilor de și-a redus arealul în ultimele decenii mai ales din cauza dispariției habitatelor ideale pentru specie datorită regularizării râurilor, extracției de material grosier din albia minora sau datorită desecării mlaștinilor.</p>	<p>Specii periclitare sau vulnerabile în România.</p>
<p>Nevertebrate <i>Lycaena dispar</i></p>	<p>5389 - 9756</p>	<p>Interes conservativ, enumerate în anexa II a Directivei Consiliului 92/43/CEE, categorizate în majoritate aproape amenințate în lista roșie IUCN. În țările vest și central europene <i>Lycaena dispar</i> este foarte periclitată sau extinctă la nivel regional fiind considerată o specie umbrelă.</p>	<p>Specie de interes comunitar/DH Anexa 2, O.U.G. nr. 57/2007 Anexa 3, 4a. Lista Roșie a lepidopterelor din Romania, Rakosy et al. 2003. Fluturile <i>Lycaena dispar</i>, în România a fost semnalat numai în două locuri, din care unul este lunca râurilor Tur și Talna.</p>
<p><i>Cerambyx cerdo</i></p>	<p>prezentă-efective neestimate</p>	<p>După regimul trofic fiind saproxilice/xylofage, ei se hrănesc cu lemnul descompus sau semidescompus al arborilor cu esențe foioase, astfel, participând activ în procesul de reducere a materiei lemnoase și îmbogățirea solului cu humus. Prezența sa confirmă o bună stare de sănătate a ecosistemului, fiind bun indicator al stării de echilibru natural al ecosistemelor forestiere.</p>	<p>Specie de interes comunitar/DH Anexa 2. Amenințată cu dispariția.</p>
<p><i>Osmoderma eremita</i></p>	<p>prezentă-efective neestimate</p>	<p>După regimul trofic fiind saproxilice/xylofage, ei se hrănesc cu lemnul descompus sau semidescompus al arborilor cu esențe foioase, astfel, participând activ în procesul de reducere a materiei lemnoase și îmbogățirea solului cu humus.</p>	<p>Specie de interes comunitar/DH Anexa 2. Amenințată cu dispariția.</p>
<p><i>Lucanus cervus</i></p>	<p>1600 -1920 de indivizi.</p>	<p>Este una din cele mai mari specii de coleoptere din Europa. Având un ciclu de viață lung 5 - 6 ani în stadiul de larvă- și capacitate de dispersie redusă, specia este amenințată de fragmentarea puternică a habitatelor. Adulții și larvele speciilor sunt inițiatori primari în procesele de descompunere a materialului lemnos, facilitând astfel accesul la aceste resurse și altor organisme saproxilice.</p>	<p>Specie de interes comunitar/DH Anexa 2. Specia este una dintre speciile umbrelă, care poate contribui la protecția multor specii</p>
<p><i>Rosalia alpina</i></p>	<p>Aprox. 6 891,20 de indivizi</p>	<p>Adulții și larvele speciilor sunt inițiatori primari în procesele de descompunere a materialului lemnos, facilitând astfel accesul la aceste resurse și altor organisme saproxilice.</p>	<p>Specie de interes comunitar/DH Anexa 2 Amenințată cu dispariția</p>

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Valoarea identificată în sit și vecinătatea acestuia	Prezența în AP	Importanța pentru conservare/comunitate	Importanță deosebită
<i>Cucujus cinnaberinus</i>	2288-3432	Adulții și larvele speciilor sunt inițiatori primari în procesele de descompunere a materialului lemnos, facilitând astfel accesul la aceste resurse și altor organisme saproxilice.	Specie de interes comunitar/DH Anexa 2 Amenințată cu dispariția IUCN EN.
<i>Callimorpha quadripunctaria</i>	3000- 4100	Una dintre speciile cele mai tolerante cu un spectru trofic mai larg dar cu importanță ridicată în lanțul trofic.	Specie de interes comunitar/DH Anexa 2 Amenințată cu dispariția IUCN EN.
<i>Myrmica spp.</i>	-	Specii importante în lanțul trofic al nevertebratelor dar și ca specii gazdă pentru anumite specii de fluturi în ciclurile lor biologice.	Gazde intermediare pentru pt. Maculinea spp.
<i>Neptis sappho</i>	-	Rol ridicat în funcțiile ecosistemice ale pajiștilor, în controlul dăunătorilor și polenizarea unor specii de flora.	Lista Roșie a lepidopterelor din România, Rakosy et al. 2003
<i>Parnassius mnemosyne</i>	-	Sunt specii foarte studiate fiind bune indicatoare a fragmentării habitatelor și schimbărilor climatice.	
<i>Maculinea alco, Maculinea arion arion,</i>	-	Rol ridicat în funcțiile ecosistemice ale pajiștilor, în controlul dăunătorilor și polenizarea unor specii de flora. Sunt specii foarte studiate fiind bune indicatoare a fragmentării habitatelor și schimbărilor climatice.	Lista Roșie a lepidopterelor din România, Rakosy et al. 2003. Specii umbrelă și emblematice pentru conservarea biodiversității din Europa.
Floră			
<i>Angelica palustris</i>	57	Specii rare și cu efective reduse, periclitare la nivel european și ale căror populații sunt tot mai scăzute datorită degradării habitatelor și a fragmentării acestora.	
<i>Iris aphylla ssp. hungarica</i>	830		
<i>Campanula serata</i>	560		
<i>Ligurica sibirica</i>	930		
<i>Lycopodium complanatum</i>	1		
<i>Galanthus nivalis</i>	93		
<i>Dicranum viride</i>			
<i>Marsilea quadrifolia</i>			
<i>Cypripedium calceolus</i>			
<i>Tozzia carpathica</i>			
<i>Carex chardorrhiza</i>			
<i>Cephalaria radiata</i>			
<i>Drepanocladus vernicosus,</i> <i>Meesia longiseta,</i> <i>Vaccinium uliginosus</i>		Identificate în cadrul PN Munții Călimani	Specii de interes comunitar, figurează pe Anexa II a Directivei Habitate și pe Anexa 3 a Legii 49/2011., IUCN: rar.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Valoarea identificată în sit și vecinătatea acestuia	Prezența în AP	Importanța pentru conservare/comunitate	Importanță deosebită
<p>Alte specii de plante</p> <p><i>Pedicularis sceptrum-carolinum</i>, <i>Pinguicula vulgaris</i>, <i>Spiraea salicifolia</i>, <i>Polemonium caeruleum</i>, <i>Ligularia sibirica</i>, <i>Drosera rotundifolia</i>, <i>Comarum palustre</i>, <i>Menyanthes trifoliata</i>, <i>Lycopodium annotinum</i>, <i>Lycopodium clavatum</i>,</p>	<p>Sunt fie plante gazdă sau intermediare pentru specii rare de fluturi, fie sunt specii rare cu o valoare conservativă ridicată în România.</p>		<p>Specii de plante circumpolare-arctice, multe dintre ele relicte glaciare, unele protejate prin lege, altele incluse pe liste roșii naționale cu statut de rar sau vulnerabil.</p>
<p>Valori culturale</p> <p>Patrimoniul construit</p>	<p>-Arhitectura satelor. Această zonă din punct de vedere arhitectural prezintă o omogenitate care denotă din materialul lemnos folosit cu precădere în ornamentarea clădirilor și porților. -Bisericele romano-catolice -Biserica Armenească din Gheorgheni Lăzarea: Castelul Lázár - sec. XVI, Mănăstirea franciscană - sec. XVII, Movila Tătarilor (Tatárdomb), Remetea: Biserica romano-catolică, 5 buc. joagăr și moară de apă din sec. 19. în zona Sineu Voșlăbeni: Mănăstirea "Adormirea Măicii Domnului", Peștera "Șugo" Suseni: Moara lui Elekes Lajos.</p>		<p>Toate aceste valori împreună cu activitățile desfășurate de comunități în zonă au dus la apariția de peisaje deosebite nemodificate furnizând totodată dovezi privind utilizarea durabilă a resurselor naturale. Toate aceste elemente, și modificările prin care au trecut de-a lungul timpului au creat o zonă unică în România și în Europa, unde sunt reale șanse ca valoarea actuală a zonei să fie păstrată sau chiar îmbunătățită.</p>
<p>Siturile geosisturi, cimitire</p> <p>Activități tradiționale</p>		<p>Continuarea activităților de pășunat cu bovine, utilizarea căruțelor cu cai în detrimentul mijloacelor mecanizate, cosit manual în anumite zone, folosirea soiuri tradiționale de cartofi.</p>	
<p>Procese locale obținute prin activități tradiționale</p>		<p>Împletituri din răchită pentru coșuri și garduri-garduri vii, împletite din nuiele de salcie sau alun, acoperite cu brazde de iarbă sau cu fân Olărit-oale, ulcele, obiecte decorative etc. Dulcețuri și alte produse tradiționale. Acvicultura-creșterea păstrăvului.</p>	

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Valoarea identificată în sit și vecinătatea acestuia	Prezența în AP	Importanța pentru conservare/comunitate	Importanță deosebită
Obiceiuri tradiții		Obiceiuri comune: colindatul de crăciun, pomana porcului, sfințitul hotarelor, udatul de paști, hramul localităților, încondeierea ouălor, obiceiul numit micii mucenici, adică a treia zi de crăciun femeile sunt bătute cu o undiță special pregătită, balul satului (balul recoltelor toamna sau balul de Sfânta Ana). Un obicei comun a devenit și organizarea zilelor satelor, cu ocazia acestor evenimente fanfara și pompierii voluntari sunt de nelipsit.	
Izvoare de ape minerale și saline		Masivul Hășmașul Mare, Izvorul Mureșului, peștera „Șugo”, zona turistică Gheorgheni – Lacul Roșu – Cheile Bicazului, Centrul de Creație depresivă Borsec – cu stațiunea balneoclimaterică cu același nume, cu peste 20 de izvoare de apă minerală curative și de masă, condiții de cazare, masă, tratament și alte atracții turistice. Apa minerală (feruginoasă, bicarbonată, sodică, carbonată) se găsește la Suseni, Ciumani, Remetea, Tulgheș și în cantitatea cea mai mare la Borsec. Apa minerală este o resursă de bogăție importantă a zonei.	
Zăcămintele minerale		Rocile dolomitice de la Voșlăbeni, constituie aproape în întregime versantul vestic al culmii ce coboară din vârful Cocoșelului până aproape de calea ferată Ciceu – Deda, în zona dintre Izvorul Mureșului și Voșlăbeni. Lignit și travertin. Andezitul de la Suseni este exploatat de către compania Lafarge.	Comuna Voșlăbeni era recunoscut pentru varul de calitate obținut prin arderea dolomitei.
Peisajul specific		Este dificil de estimat valoarea culturală actuală a peisajului în ansamblul lui și în detaliile acestuia. Secuii și românii din Defileul Mureșului, au generat și menținut prin activitățile lor tradiționale un peisaj cultural tradițional în care ei au fost până de curând perfect integrați.	

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Tabel 22. Valori din aria protejată care reprezintă resurse naturale importante pentru comunitățile locale

Alte resurse naturale	Importanță
Lemn	Reprezintă o resursă necesară pentru asigurarea energiei termice, a lemnului de construcții pentru localnici precum și ca sursă de venituri din activitățile silvice și de prelucrare a lemnului. De asemenea unele specii precum fag, ulm sau frasin sunt folosite la fabricarea tradițională a cărbunelui (bocșe).
Răchită	Există în comunitățile de rromi și nu numai, ocupații tradiționale care folosesc această resursă pentru fabricarea de măști și coșare din împletitura de răchită.
Pășuni – fânețe	<ul style="list-style-type: none"> ● Păstrarea lor este esențială pentru creșterea animalelor, dar sunt importante, atât pentru conservare peisajului, cât și pentru asigurarea hranei speciilor pradă. ● Colectarea diverselor specii de plante medicinale. ● Colectarea de specii ornamentale
Specii cinegetice	Sursă de hrană și venituri tradițională, a cărei management poate schimba semnificativ starea de conservare a speciilor.
Produce conexe ale habitatelor de pădure.	Reprezentate de ciuperci și fructe de pădure, muschi, iască etc. pot fi utilizate ca venituri suplimentare pentru proprietarii de terenuri. De asemenea fructele pomilor fructiferi sălbatici sunt folosite pentru hrana animalelor din gospodărie.
Zăcăminte de roci sedimentare	Travertin, gresii, argile, pietrișuri și nisipuri folosite deseori ca și material de construcții sau în diverse ramuri industriale.
Apele potabile din fântâni și puțuri	Reprezintă o resursă necesară deoarece multe comunități nu sunt conectate la sisteme de alimentare cu apă și depind de aceste resurse naturale.

[Handwritten signature]

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

C.2. Presiuni și amenințări

Identificarea și evaluarea presiunilor și amenințărilor a fost realizată în grupul de lucru și în întâlniri cu factorii interesați, utilizând clasificarea UICN. Amenințările din Formularul Standard pot fi ușor asimilate cu cele din clasificarea UICN. Această clasificare internațională, realizată pentru amenințările din arii protejate, permite o analiză mai ușoară a categoriilor de amenințări.

Presiunile apar/există ca urmare a acțiunilor umane sau a fenomenelor naturale extreme *din trecut sau care au loc în prezent și care afectează*, în mod cumulat, (efectul mai multor acțiuni și/sau fenomene) sau separat viabilitatea pe termen lung sau mediu a speciei sau habitatului. Pentru analiza de mai jos, au fost luate în calcul presiunile identificate în prezent sau pe parcursul ultimilor cinci ani.

Amenințările pot apărea ca urmare a acțiunilor umane sau a fenomenelor naturale extreme *pe viitor*, putând afecta în mod cumulat (efectul mai multor acțiuni și / sau fenomene) sau, separat, viabilitatea pe termen lung sau mediu a speciei sau habitatului. Definierea amenințărilor se face luând în calcul acțiuni umane viitoare sau previzibile. Pentru analiza prezentată în continuare, s-au luat în calcul amenințările ce pot deriva în următorii cinci ani, din acțiuni umane în derulare sau previzibile și fenomene naturale extreme posibile.

Legenda:

Amenințare minoră	Amenințare moderată	Amenințare majoră
necesită monitorizare dar nu și acțiuni specifice de management	necesită acțiuni specifice de management cât mai curând posibil	necesită acțiuni de management cu prioritate
Cu impact mic 1	Cu impact mediu 2	Cu impact major 3

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Tabel 123. Presiuni și amenințări la adresa valorilor naturale din Parcul Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Amenințarea / Presiunea identificată	Valoarea la care se face referire	Explicații	Nivel impact estimat	
			P	A
1. Dezvoltările rezidențiale și comerciale.				
1.1. Case și așezări				
Extindere intravilan	Păsări de pajiști	Cauza: Interes pentru construirea de case de vacanță Localizare: în principal în Joseni dar în viitor poate apărea și în alte zone Impact: Reducerea habitatului	1	2
	Pești	Cauza: Interes pentru construirea de case de vacanță coroborat cu lipsa unui sistem centralizat de canalizare, dar și a sistemelor individuale adecvate Localizare: Stația de epurare de la Toplița nu funcționează corespunzător; problemele sunt general acolo unde casele se află în apropierea cursurilor de apă. Impact: încărcarea apei cu material biologic, turbiditate crescută, colmatare	2	2
	Urs, lup, râs	Cauza: Interes pentru construirea de case de vacanță și locuințe Localizare: în jurul zonelor urbane și rurale și lângă drumuri existente (de-a lungul Defileului Mureșului Superior) Impact: întreruperea conectivității	2	3
	Habitatele 6440, 6510	Cauza: Interes pentru construirea de case de vacanță, locuințe și dependințe agricole Localizare: Mlaștina după Luncă pt 6510; Ciobotani, pt 6440 Impact: Reducerea suprafețelor ocupate de habitat.	1	1

[Handwritten signature in blue ink]

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

1.2. Zone comerciale și industriale			
Nu este cazul			
1.3. Infrastructură pentru turism și recreere			
Nu este cazul			
2. Agricultură și Acvacultură			
2.1. Recolte anuale și perene, altele decât cheresteaua			
Extinderea monoculturilor	Pășări de pe terenuri arabile	Cauza: Creșterea eficienței economice a fermelor asociative Localizare: toate terenurile arabile Impact: Deteriorarea habitatului speciilor de păsări prin pierderea zonelor de ecoton.	1 1
Utilizarea insecticidelor și a îngrășămintelor chimice pe terenuri arabile	Pășări de pe terenuri arabile Peștii, care pot suferi din cauza transferului/infiltrării acestor substanțe în apele naturale	Cauza: Necesitatea unor culturi competitive conform cerințelor pieței actuale. Accesul facil la chimicale. Lipsa unei alternative viabile pentru Gândacul de Colorado Localizare: toate terenurile arabile (în principal localitățile.....) Impact: Scăderea semnificativă a cantității de hrană pentru păsările insectivore	2 2
Desecarea pajiștilor umede pentru utilizarea terenurilor ca fâneată	Ciuf de câmp Cristel de câmp Barză albă Angelica palustris Ligularia sibirica	Afectarea capacității reproductive în cazul peștilor Cauza: utilizarea terenurilor ca fâneată Localizare: Mlaștina după Luncă Impact: reducerea habitatului (Crex) sau a habitatul de hrănire (Barză). Reducerea nivelului hidric necesar angelicai.	2 1
Extinderea terenurilor arabile în defavoarea pajiștilor	Plante de habitate umede Habitatul 6410, 6440, 6520 Pășări de pajiști	Cauza: creșterea interesului pentru culturile agricole în defavoarea creșterii animalelor Localizare: PNDMS+ Impact: reducerea habitatului, restrângerea comunităților de plante caracteristice în favoarea celor ruderaie și reducerea habitatului de hrănire pentru păsări de pajiști	2 3

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Tăierea tufărișurilor și arborilor izolați de pe pajiști	Ligularia sibirica Lucanus cervus Păsări de pajiști Ciocârlie de pădure Răpitoare de zi și noapte	Cauza: sistematizarea mai buna a pajiștilor. Îndeplinirea cerințelor APIA. Lemn de foc Localizare: toată zona de proiect în special (Bistra Mureșului și Orșova) Impact: degradarea habitatului pentru păsări și plante, reducerea cu aproximativ 5% a suprafeței celor mai valoroase zone pentru nevertebrate, dispariția locurilor de pândă și cuibărire pentru păsări răpitoare	1	1
2.2. Plantații pentru lemn și celuloză Nu este cazul				
2.3. Creșterea animalelor și zootehnia				
Pășunatul animalelor în habitatele mlaștinoase	Habitatele 6510, 91D0* Rezervațiile de mlaștini și turbării Ciuf de câmp Cristel de câmp Barză albă Barză neagră Angelica palustris Ligularia sibirica	Cauza: creșterea șeptelului. Lipsa reglementărilor. Lipsa delimitărilor și acțiunilor de informare. Localizare: mlaștini și turbării, în special Borzont și După Luncă Impact: degradarea habitatului și a structurii acestuia și distrugerea plantelor caracteristice, favorizând pătrunderea speciilor ruderale și invasive. Deranjarea speciilor. Uneori se și incendiază	2	2
Pășunatul în fond forestier	Păsări de pădure Urs, lup, râs	Cauza: neaplicarea legislației silvice Localizare: pe văile din preajma pajiștilor mari Impact: distrugerea subarborului și implicat a habitatului specific pentru o serie de păsări (Cocoș de munte, Ieruncă). Distrugerea pontelor de la sol. Deranjul provocat, ceea ce poate afecta creșterea puilor de carnivore și prezența acestor animale.	1	1

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Pășunatul intensiv în pajiști	Habitatele 6230*, 6440, 6520	Cauza: lipsa informațiilor legate de capacitatea de suport Localizare: pajiștile comunale și fermele Impact: Pășunatul intensiv cu oi și vaci sau mixt duce la degradarea structurii habitatelor, dispariția plantelor caracteristice	1	2
Scăldarea animalelor în special a oilor, după acestea au fost tratate împotriva paraziților	Peștii	Cauza: Nevoia de adăpare, respectiv de spălare a blăni Localizare: toate zonele unde se practică creșterea oilor în special Impact: Scăderea capacității reproducătoare a peștilor.	1	1
2.4. Acvacultura de apă dulce				
Introducerea artificială a speciilor de pești alohtoni și răspândirea lor în habitate naturale.	Pești	Cauza: Popularea cu specii care au o valoare economică mai mare; neglijență datorată lipsei conștientizării în cazul anumitor specii fără valoare economică (de ex somn pitic). Localizare: toate păstrăvăriile, brațele moarte ale Mureșului, lacul Borzia Impact: competiție pe anumite resurse de hrană, consumul pontei speciilor importante dpdv conservativ, se poate ajunge până la eliminarea prin concurență pe anumite porțiuni a speciilor indigene.	2	3
3. Energie și Minerit				
3.1. Foraje pentru petrol și gaze Nu este cazul				
3.2. Minerit și extracție				
Exploatarea agregate minerale (balastiere)	Pești - <i>Eudontomyzon danfordi</i> în special	Cauza: se fac ilegal, de către populație, pentru construcții proprii Localizare: râurile aflate în apropierea localităților în special Impact: turbiditatea crescută a apelor cu efecte negative asupra florei și faunei, pot fi afectate de exemplu habitatele speciei <i>Eudontomyzon danfordi</i>	1	2

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Exploatarea de agregate minerale (carierele de piatră)	<i>Euphydryas maturna</i> <i>Lycaena dispar</i> <i>Callimorpha quadripunctaria</i> <i>Nymphalis vaualbum</i>	Cauza: depozitarea agregatelor pe habitatul speciilor Localizare: Impact: limitarea accesului la hrană pentru larvele speciei țintă. Distrugearea parțială sau totală a habitatului cu afectarea plantelor pe care se hrănesc larvele (<i>Fraxinus excelsior</i> , <i>Ligustrum vulgare</i> , <i>Salix sp.</i> , <i>Lonicera sp.</i> , <i>Plantago sp.</i> , <i>Trifolium sp.</i> , <i>Urtica sp.</i> , sau <i>Populus</i>) sau adulții (<i>Eupatorium cannabinum</i> , <i>Rubus sp.</i> , <i>Origanum sp.</i> , <i>Mentha sp.</i>)	1	1
3.3. Baraje hidroelectrice				
Construcția/exploatarea de microhidrocentrale	<i>Euphydryas maturna</i> <i>Lycaena dispar</i> <i>Callimorpha quadripunctaria</i> <i>Carabus hampei</i> <i>Nymphalis vaualbum</i>	Cauza: Lipsa unei strategii naționale și regionale privind producerea de energie regenerabilă în contextul conservării biodiversității. Localizare: toate râurile de munte (ex. pe valea Fâncel) Impact: distrugerea parțială sau totală a habitatului cu afectarea plantelor pe care se hrănesc larvele (<i>Fraxinus excelsior</i> , <i>Ligustrum vulgare</i> , <i>Salix sp.</i> , <i>Lonicera sp.</i> , sau <i>Populus tremula</i>). Impact mare la nivel local, impact mic la nivelul sitului.	1	3
Peștii	Peștii	Cauza: Lipsa unei strategii naționale și regionale privind producerea de energie regenerabilă în contextul conservării biodiversității. Localizare: toate râurile de munte (ex. Iod, Fâncel, Secuieu, Ilva, Brâncovenești) Impact: fragmentarea cursurilor de apă care întrerupe migrările și prin urmare reproducerea peștilor, modificarea habitatelor și a dinamicii acestora, scăderea debitului de servitute care poate duce la dispariția unor specii (de ex <i>Romanogobio (Gobio) uranoscopus</i>).	3	3

3.4. Producerea de energie

[Handwritten signature]

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Nu este cazul			
4. Coridoare de transport și servicii			
4.1. Șosele și căi ferate			
Construcția drumurilor de piatră	<i>Crex crex</i>	Cauza: asigurarea accesului către terenurile agricole și case de vacanță Localizare: Zona Borzont Impact: degradarea și fragmentarea habitatului pentru Cristel de câmp	1 2
Lucrări de investiții, modernizarea/construcția de drumuri și autostrăzi	Urs, lup, râs	Cauza: dezvoltarea infrastructurii rutiere Localizare: partea de SE a sitului datorită autostrăzii Tg Mureș-Iași, în rest în jurul drumurilor care urmează a fi modernizate Impact: reducerea conectivității, conflicte oameni-carnivore	2 3
4.2. Rețele de utilități și servicii (electricitate, cabluri, conducte etc.)			
Demontarea cuiburilor în perioada 15 martie – 15 august	Barza albă	Cauza: întreținerea rețelei electrice Localizare: toate zonele Impact: pierderea pontei din anul respectiv	1 2
Prezența stâlpilor neizolați	Barza albă Răpitori de zi	Cauza: lipsa fondurilor necesare Localizare: toate zonele Impact: moartea unor exemplare	3 3
Braconajul folosind curentul electric	Pești	Cauza: prezența stâlpilor neizolați Localizare: zonele electrificate, în special cele feroviare Impact: extragerea unor indivizi ai unor specii protejate, afectarea capacității de reproducere a peștilor și chiar moartea unor indivizi.	2 3
4.3. Îndepărtarea gardurilor vii și a crângurilor sau tufișurilor			
Nu este cazul			
5. Utilizarea resurselor biologice și afectarea acestora			
5.1. Vânătoarea,uciderea și colectarea animalelor terestre (legal sau ilegal)			
Colectarea puilor	Șoimul călător	Cauza: pentru șoimărit Localizare: Defileul Mureșului Impact: pierdere pontei din anul respectiv	1 1

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Vânarea unguilatorilor - speciilor pradă pt carnivore	Urs, lup, râs	Cauza: pentru trofee, agrement, sursă de hrană Localizare: toate zonele Impact: reducerea speciilor de pradă și afectarea populației de carnivore mari	1	2
Vânarea carnivorelor mari	Urs și lup	Cauza: pentru trofee, agrement, eventuale pagube economice create Localizare: toate zonele Impact: reducerea populațiilor carnivorelor mari, ceea ce poate deregla întreg lanțul trofic	2	3
5.2. Colectarea plantelor terestre și a produselor din plante (altele decât lemnul)				
Colectarea fructelor de pădure	Cocoșul de munte Ierunca Caprimulgul Urs, lup, râs	Cauza: asigurarea de venituri alternative pentru populație. Lipsa unei zonări. Localizare: toate zonele Impact: reducerea fondului de hrană. Deranj provocat speciilor. La carnivore, se mai adaugă perturbarea continuă pe o rază semnificativă în perioada sensibilă pentru creșterea puilor de lup în special (mai-septembrie)	2	2
Colectarea plantelor utilizate în scop medicinal, comercial sau ornamental	Plantele medicinale (<i>Lycopodium clavatum</i> , <i>Lycopodium annotinum</i> , <i>Lycopodium complanatum</i>) Plantele cu caracter comercial (<i>Galanthus nivalis</i>) sau ornamental (<i>Campanula serrata</i> , <i>Iris aphylla ssp. hungarica</i>) Habitatul 8220	Cauza: utilizare în scop medicinal sau ornamental Localizare: toate zonele unde aceste plante sunt răspândite Impact: reducerea populațiilor de plante, până la dispariție, modificarea structurii habitatelor	2	2

[Handwritten signature]

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

5.3. Exploatarea forestieră și extragerea lemnului

Colectarea materialului lemnos prin bălți temporare	<i>Bombina variegata</i> <i>Triturus montandonii</i>	Cauza: Colectarea lemnului pe sol îmbibat cu apă Localizare: toate zonele Impact: Pe moment are impact negativ prin distrugerea parțială a populației din baltă. Pe termen lung impactul este pozitiv prin menținerea bălții necolmatate	0	0
Întreținerea șanțurilor drumurilor auto-forestiere.	<i>Bombina variegata</i> <i>Triturus montandonii</i>	Cauza: evitarea degradării drumurilor forestiere Localizare: toate zonele Impact: Pe moment are impact negativ prin distrugerea parțială a populației din baltă. Pe termen lung impactul este pozitiv prin menținerea șanțului necolmatat	0	0
Neîntreținerea drumurilor forestiere	<i>Bombina variegata</i> <i>Triturus montandonii</i>	Cauza: Lipsa fondurilor. Accesul pe sol îmbibat cu apă. Localizare: toate drumurile forestiere Impact: Crearea de habitate capcană. La trecerea repetată a utilajelor de transport se distruge parțial populația din aceste habitate.	1	1
Extragerea lemnului mort	<i>Rosalia alpina</i> , <i>Lucanus cervus</i> , <i>Cucujus cinnaberinus</i> Ciocănitori <i>Ursus arctos</i> <i>Ursus arctos</i>	Cauza: toate tăierile silvice, în special cele de Igienă Localizare: toate pădurile Impact: insecte - reducerea sau chiar dispariția habitatului pe suprafața parchetelor. ciocănitori - reducerea resurselor de hrană. urs - reducerea surselor alternative de hrănire.	2	1
Evacuarea din pădure a indivizilor speciilor de insecte	<i>Rosalia alpina</i> <i>Cucujus cinnaberinus</i>	Cauza: Neevacuarea materialului lemnos din platforma primară la finalizarea exploatărilor și evacuarea lor ulterioară Localizare: toate pădurile Impact: crearea de habitate capcană	1	1

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Depozitarea masei lemnoase în habitatul speciilor	<i>Euphydrys maturna</i> <i>Lycaena dispar</i> <i>Callimorpha quadripunctaria</i> <i>Carabus hampei</i> <i>Nymphalis vaualbum</i> Plante de habitate umede	Cauza: Nerespectarea mărimii platformei primare. Amplasarea necorespunzătoare a platformei primare. Localizare: toate pădurile Impact: distrugerea completă a habitatului pe porțiuni de zeci de metri, dar și tasarea solului umed, în urma căreia sunt favorizate procese de eroziune care crează în timp spații libere de sol pentru instalarea buruienilor și chiar a speciilor invazive alohtone	2	2
Colectarea materialului lemnos prin albia râurilor și pâraielor.	<i>Lycaena dispar</i> Plante de habitate umede Habitat 6430 Peștii	Cauza: amplasarea necorespunzătoare a căilor de scos apropiat. Nerespectarea căilor de scos apropiat. Localizare: toate pădurile Impact: La nivel local, degradarea foarte puternică a habitatului pe perioada exploatării, turbiditate	2	1
Tăierea arborilor izolați	<i>Lucanus cervus</i> Ciocârlie de pădure Răpitoare de zi și noapte	Cauza: întreținerea pajiștilor, lemn de foc Localizare: toate pajiștile, în special (Bistra Mureșului și Orșova) Impact: reducerea cu aproximativ 5% a suprafeței celor mai valoroase zone pentru nevertebrate degradarea habitatului de hrănire prin dispariția locurilor de pândă și cuibărire	3	3
Tăierile definitive/rase pe suprafețe mari (>3 ha)	<i>Carabus hampei</i>	Cauza: aplicarea prevederilor Normelor silvice în cazul tăierilor definitive și accidentale și tăieri ilegale în cazul tăierilor rase. Localizare: toate pădurile. Cele mai grave situații se găsesc pe Valea Fâncel, Valea Sălard, Mermezeu-Zebrac, Valea Bistrei. Impact: izolarea populațiilor rezidente neasigurând conexiune între ele și creând distanțe mult prea mari pentru indivizii de <i>Carabus hampei</i> , având ca rezultat rate de reproducere scăzute care conduce la declinul populației	2	2
Exploatarea arborilor cu tot cu coroană	Plante de habitate umede	Cauza: reducerea consumurilor de carburanți Localizare: toate pădurile Impact: depozitarea finală a resturilor de exploatare (crăci) în habitatele caracteristice pentru Plante de habitate umede	1	1

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Tăierile ilegale de masă lemnoasă de către persoane fizice	Toate speciile care depend de păduri	Cauza: lipsa capacității de pază a administratorilor de fond forestier Localizare: toate pădurile, în special în apropierea localităților Impact: degradarea habitatelor ripariene, deranjul permanent	2	2
Tăierea arborilor de pe malurile râurilor	<i>Eudontomyzon danfordi</i> <i>Cottus gobio</i> <i>Lutra lutra</i> <i>Angelica palustris</i> <i>Ligularia sibirica</i>	Cauza: exploatarea în scop economic, sustragerea ilegală pentru încălzirea locuințelor, lucrari de întreținere a amenajărilor hidrotehnice Localizare: pe toate râurile Impact: turbiditate crescută și distrugerea condițiilor optime pt aceste specii de pești, care au nevoie de peste 80% umbră a malului. Modificarea microclimatului umed necesar acestor specii de plante. La vidră, impactul este indirect, prin efectele asupra speciilor pradă – pești și amfibieni. De asemenea, deranjul provocat influențează ractice prezența vidrei în zonă.	2	3
5.4. Pescuitul, uciderea și recoltarea resurselor acvatice				
Pescuitul, atât legal cât și cel ilegal	Peștii, în mod special <i>Hucho hucho</i> <i>Lutra lutra</i>	Cauza: consum propriu sau comerț Localizare: pe toate râurile și bălțile Impact: reducerea fondului piscicol, periclitarea pâna la dispariție a lostriței Cauza: consum propriu sau comerț cu pești Localizare: pe toate râurile și bălțile Impact: reducerea fondului piscicol, resursă importantă de hrană pt vidră, dar și deranj prin prezența omului	3	3
6. Intruziune umană și perturbări				
6.1. Activități de recreere și turism				

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Zone de recreere	Păsări	Cauza: lipsa unei Strategii de vizitare a PNDMS+ Localizare: Valea Gurghiului, Defileul Mureșului (Sălard) Impact: degradarea habitatului ractice istic pentru păsările de pajiști și deranjul pentru păsările de pădure Degradarea habitatului 6430 și a speciilor de plante caracteristice prin camparea necontrolată, vetre de foc, etc.	1	1
Zone de drumetii și alpinism – distrugerea prin activități de recreere	<i>Iris aphylla</i> ssp. <i>Hungarica</i> , dar și alte specii de plante Habitatul 8220	Cauza: lipsa unei Strategii de vizitare a PNDMS+ și control al turiștilor Localizare: PNDMS, Valea Gurghiului, Defileul Mureșului, zonele cu stâncării Impact: degradarea habitatului ractice istic, distrugerea indivizilor, recoltare	1	1
6.2 Cercetare, educație și alte activități referitoare la muncă în arii protejate Nu este cazul				
6.3. Alte forme de perturbări (pătrunderea ilegală, accesul, vandalismul etc.)				
Accesul cu snowmobile	Cocoșul de munte	Cauza: lipsa unei Strategii de vizitare a PNDMS+. Lipsa amenajărilor specific de restricționare a accesului. Localizare: Valea Secuieului, Saca, Bucin Impact: părăsirea zonelor de rotit	3	3
Off-road	Păsări de pădure Pești Habitatul 6230*	Cauza: lipsa unei Strategii de vizitare a PNDMS+. Deficiențe în implementarea legislației silvice. Localizare: toate zonele în special Valea Gurghiului, Defileul Mureșului (Sălard) Impact: în situațiile cu frecvență ridicată se poate ajunge la părăsirea pantei din anul respective sau chiar la părăsirea cuibului (răpitoare mari). Creșterea turbidității locale, modificări ale habitatului peștilor.	1	2

7. Modificări ale sistemelor naturale

7.1. Incendii și stingerea acestora

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și arile naturale protejate anexe

Incendierea arborilor izolați (stejari)	<i>Lucanus cervus</i>	Cauza: incendierea vegetației uscate Localizare: Bistra Mureșului și Orșova Impact: reducerea cu aproximativ 5% a suprafeței celor mai valoroase zone	2	2
Arderea vegetației (a miriștii și a pârloagelor)	Păsări de pajiști și terenuri arabile	Cauza: curățirea terenurilor de resturi vegetale uscate. Localizare: toate zonele Impact: părăsirea habitatelor de unele specii (Ciuf) și la degradarea populațiilor pradă - raci, șopârle, etc –	3	3
7.2. Baraje, modificări hidrologice și gestionarea/utilizarea resurselor de apă				
Construcția de baraje	<i>Bombina variegata</i> <i>Triturus montandonii</i> <i>Eudontomyzon danfordi</i> <i>Hucho hucho</i> <i>Barbus (meridionalis) petenyi</i> <i>Cottus gobio</i> <i>Lutra lutra</i>	Cauza: investiție a Statului Localizare: Răstolița Impact: pierderea a 10% din efectivul total de Bombina și 20% din efectivul total de Triturus montandonii din situl Călimani Gurghiu Punerea în funcțiune a barajului de la Răstolița va afecta foarte grav populația acestor specii din râul Răstolița. În cazul în care o parte din debitul râului Ilva va fi deviat în acest baraj, va fi afectată și populația din Ilva. Efectivele speciilor de pești se vor reduce drastic, până la dispariție totală. Barajul este barieră permanentă și pt vidră	3	3
Descăări și drenări	Plante de habitate umede Habitatul 6510	Cauza: creșterea capacității productive a terenurilor agricole Localizare: Habitatele umede, Mlaștina după Luncă Impact: reducerea efectivului populațional sau chiar dispariția indivizilor, succesiunea vegetației cu alterarea structurii habitatului	1	1
Executarea de praguri în albiile râurilor	Peștii	Cauza: lucrări hidrotehnice Localizare: pragurile din avalul sitului aflate pe Gurghiu și cel de pe Mureș de la Brâncovenești, Iod, Fâncel Impact: reducerea capacității de deplasare, migrare, reducerea șanselor de reproducere pâna la diminuarea drastică a populațiilor de pești	3	3

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

7.3. Fragmentare accentuată Nu este cazul			
7.4. Izolarea de alte habitate naturale Nu este cazul			
7.5. Alte efecte ecologice Nu este cazul			
8. Specii și gene invazive și alte specii și gene problematice			
8.1. Plante invazive străine/care nu sunt native Specii invazive non-native	Habitatele 3220, 6230*, 6430, 6440, 6520, 8220	Cauza: modificări aduse habitatului de exemplu prin modificarea regimului hidrologic Localizare: toate zonele Impact: restrângerea comunităților de plante caracteristice în favoarea celor ruderales, scăderea drastică a numărului de specii rare și a efectivelor lor populaționale. Instalarea speciilor invazive care au o mare capacitate de a ocupa suprafețe noi și extinse, capacitate determinată genetic și concretizată fenotipic prin producerea semintelor adaptate la răspândire rapidă și eficientă, germinarea semintelor în condiții nefavorabile de mediu etc.	1 2
8.2. Animale invazive străine/care nu sunt native Câinii ciobănești, câinii și pisicile fără stăpân	Păsări	Cauza: nerespectarea legislației privind numărul de câini la stână și a portului de jujeu. Neîndeplinirea obligațiilor, de către autoritățile locale, privind managementul câinilor și pisicilor fără stăpân. Localizare: toate pajiștile Impact: distrugerea cuiburilor și uciderea păsărilor.	3 3

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

<p>Păstrării de crescătorie, somnul pitic ș.a.</p>	<p>Peștii</p>	<p>Cauza: Popularea cu specii (<i>Salvelinus fontinalis</i>) care au o valoare economică mai mare; neglijență datorată lipsei conștientizării în cazul anumitor specii fără valoare economică (de exemplu somn pitic). Localizare: toate păstrăvăriile, brațele moarte ale Mureșului, lacul Borzia Impact: competiție pe anumite resurse de hrană, consumul pontei speciilor importante dpdv conservativ, se poate ajunge până la eliminarea prin concurență pe anumite porțiuni a speciilor indigene.</p>	<p>2</p>	<p>3</p>
<p>8.3. Agenți patogeni</p>				
<p>Nu este cazul</p>				
<p>8.4. Material genetic introdus</p>				
<p>Nu este cazul</p>				
<p>8.5. Specii native problematice</p>				
<p>Nu este cazul</p>				
<p>8.6. Hibridizarea speciilor</p>				
<p>Nu este cazul</p>				
<p>9. Poluarea (provenită din surse din afara ariei sau generată în interiorul ariei protejate)</p>				
<p>9.1. Ape uzate de la gospodării și din canalizarea urbană</p>				
<p>Apa reziduală de la gospodării/case de vacanță care ajung în râuri/ pânza de apă freatică</p>	<p>Peștii</p>	<p>Cauza: Interes pentru construirea de case de vacanță coroborat cu lipsa unui racti centralizat de canalizare, dar și a sistemelor individuale adecvate Localizare: Stația de epurare de la Toplita nu funcționează corespunzător; problemele sunt general acolo unde casele se află în apropierea cursurilor de apă. Impact: încărcarea apei cu material biologic, turbiditate crescută, colmatare</p>	<p>2</p>	<p>2</p>
<p>9.2. Ape uzate și canalizare de la facilitățile din aria protejată (de exemplu facilitățile turistice, toalete etc.)</p>				
<p>Nu este cazul</p>				
<p>9.3. Efluenți și deversări din surse industriale, miniere sau militare</p>				

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Nu este cazul				
9.4. Efluenți din agricultură și silvicultură (de exemplu îngrășăminte și pesticide în exces)				
Poluarea cu uleiuri și combustibili în punctele de alimentare	Habitat 6430	Cauza: nerespectarea/necunoașterea prevederilor legale privind amenajarea punctelor de alimentare. Localizare: toată zona de proiect Impact: schimbarea caracteristicilor chimice ale solului și apelor subterane	1	1
9.5. Gunoi și deșeuri solide				
Depozitarea neconformă de deșeuri	Pești și vidră Specii de plante, habitate neforestiere	Cauza: management deficitar al deșeurilor, lipsa conștientizării Localizare: mai ales pe râul Mureș și în zonele rurale în special, zone de agrement, marginile de pădure din apropierea drumurilor, pășiți și pășuni Impact: modificarea calităților fizico-chimice ale apei și solului cu efecte asupra habitatelor, plantelor și animalelor acvatice	1	2
9.6. Poluanți atmosferici				
Nu este cazul				
9.7. Energie în exces (căldură, lumină, zgomot etc.)				
Nu este cazul				
10. Evenimente geologice				
10.1. Vulcani				
Nu este cazul				
10.2. Cutremure și tsunami				
Nu este cazul				
10.3. Alunecări de teren și avalanșe				
Nu este cazul				
10.4. Eroziunea și/sau colmatarea/depunerea de materiale				
Nu este cazul				
11. Amenințări datorate schimbărilor climatice sau altor fenomene climatice extreme				
11.1. Mutarea și modificarea habitatelor – schimbări majore în compoziția și localizarea habitatelor				

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Nu este cazul				
11.2. Secete				
Secarea bălților	<i>Bombina variegata</i> <i>Triturus montandonii</i>	Cauza: creșterea nivelului evapotranspirației. Localizare: toate pajiștile Impact: degradarea habitatelor	1	1
Scăderea debitelor apelor curgătoare	Peștii	Cauza: creșterea nivelului evapotranspirației și precipitații scăzute Localizare: toate cursurile de apă Impact: scăderea debitului și a nivelului apelor cu racti asupra speciilor care au nevoie de ape rezezi (de ex <i>Barbus (meridionalis) petenyi</i>)	1	2
Scăderea nivelului de apă freatică	Plantele, mai ales cele higrofile Habitatele 6430, 6440, 6510, 6520, 7230, 8220	Cauza: creșterea nivelului evapotranspirației și precipitații scăzute Localizare: toate zonele Impact: poate afecta dezvoltarea și chiar supraviețuirea plantelor. Modificări în structura și compoziția vegetației datorită proliferării speciilor invazive	1	1
11.3. Temperaturi extreme				
Nu este cazul				
11.4. Furtuni și inundații				
Viiturile	<i>Bombina variegata</i> <i>Triturus montandonii</i>	Cauza: ploi torențiale. Localizare: habitatele ripariene Impact: distrugerea habitatelor existente	1	1
12. Amenințări la adresa valorilor sociale și culturale specifice				
12.1. Pierderea legăturilor culturale, a cunoștințelor și/sau a practicilor de management tradiționale				
Renunțarea la livezi, la cultivarea pomilor fructiferi	<i>Ursus arctos</i>	Cauza: lipsa pieței de valorificare a fructelor Localizare: toate localitățile, cu excepție părții de Sud a RO SCI 0019 Impact: distrugerea habitatelor de hrănire reprezentate de livezi	2	2

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Abandonarea sistemelor pastorale, subpășunatul, lipsa cosirii	<i>Campanula serrata</i> Habitatele 6230*, 6410, 6440, 6510, 6520	Cauza: abandonarea acestor ractice și orientarea către alte activități, abandonul terenurilor, migrația tinerilor către orașe Localizare: Călimani-Gurghiu, Mlaștina după Luncă, pășunile abandonate Impact: distrugerea habitatului, restrângerea comunităților de plante caracteristice în favoarea celor ruderale.	1	1
12.2. Deteriorarea sau distrugerea unor situri naturale importante Nu este cazul				
12.3. Deteriorarea sau distrugerea unor situri antropice importante cu valoare culturală Nu este cazul				

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

C.3. Evaluarea tendințelor în starea valorilor ariei protejate

Analiza rezultatelor de la inventarierea și cartarea speciilor și habitatelor de interes conservativ, în corelație cu presiunile existente și amenințările preconizate, vor duce la stabilirea direcțiilor principale de management, respectiv a acțiunilor și măsurilor ce trebuie realizate pentru menținerea sau îmbunătățirea stării de conservare. În acest capitol sunt scoase în evidență principalele tendințe și problemele cu care se confruntă speciile și habitatele naturale din sit, fără a fi reluate cele prezentate în capitolele C1 și C2.

Inventarierea efectuată pe perioada proiectului, arată că starea speciilor și habitatelor de interes comunitar, în general, se înrăutățește. Excepție fac: habitatele forestiere cu suprafețe mari și reprezentative pentru zonă (molidișiri și fâgete), *Crex crex*, caprimulgul, ursul brun și vidra, care sunt stabile.

Vulnerabilitatea speciilor și habitatelor din PNDMS+ se datorează în primul rând degradării condițiilor de mediu pentru râuri, habitate ripariene și pajiști umede și alpine. Principalele amenințări sunt regularizările, îndiguirile, suprapășunatul, braconajul (în special la lostrită) și unele practici neconforme în managementul forestier.

Existența schemelor voluntare de plăți agromediu vine în sprijinul acțiunilor de conservare, însă nu stimulează realizarea tuturor măsurilor necesare pentru speciile și habitatele de interes conservativ. Statul va trebui să asigure cât mai curând posibil scheme de plăți Natura 2000, în conformitate cu legislația europeană, pentru măsurile restrictive strict necesare pentru îmbunătățirea stării de conservare a speciilor și habitatelor.

Declinul turbăriilor și mlaștinilor, în mod particular, este generat nu doar de prezența amenințărilor antropice ci și de evoluția naturală a habitatelor de mlaștină spre aninișuri prin succesiune naturală sau alte tipuri de habitate umede. În acest caz presiunile antropice, de tipul regularizărilor și drenărilor, acționează ca factor agravant. Secetele prelungite din ultima perioadă agravează și mai mult starea turbăriilor și mlaștinilor.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

În cazul speciilor de interes comunitar, se preconizează o posibilă creștere alarmantă a amenințărilor la adresa speciilor de mamifere mari, în special în urma eventualei extinderi a zonelor de intravilan, respectiv a zonelor construite din vecinătatea sitului, dar și prin fragmentarea generată de o posibilă îndesire a infrastructura de transport.

Una dintre amenințările majore este constituită de incendiile provocate pentru îndepărtarea vegetației nedorite de către proprietarii și gestionarii terenurilor. Acestea se dovedesc a avea impact major nu numai asupra habitatelor dar și a speciilor de faună, în special prin distrugerea cuiburilor, a locurilor de adăpost și odihnă.

Pe lângă amenințările majore, identificate în capitolul C2, există riscul apariției și aici a unor amenințări identificate clar în alte zone ale țării, cum ar fi, de exemplu, utilizarea terenurilor pentru activități tip off-road. AP fiind de mari dimensiuni, străbătută de drumuri naționale cu acces ușor, în condițiile creșterii numărului de persoane care practică acest sport, este necesar să se prevină apariția unei asemenea amenințări. De aceea, se recomandă luarea de măsuri preventive, cel puțin prin introducerea unei prevederi în regulamentul sitului. Este posibil să apară, pe viitor și alte asemenea amenințări, situație în care administratorul va trebui să stabilească măsuri de prevenire, chiar dacă în prezentul plan nu s-a identificat o acțiune sau măsură specială.

D. Strategia de management

D.1. Viziunea

Peisajul, tradițiile dar și valorile de biodiversitate reprezintă fundamentul dezvoltării comunităților locale din zona ariei protejate. Deși interesele de dezvoltare și tendința de antropizare a mediului sunt mari, efortul coordonat al celor ce trăiesc în zonă poate contribui la menținerea peisajului caracteristic, asigurând un minim de resurse și procese naturale necesare pentru condiții de viață bune și dezvoltare echilibrată. Ca urmare, viziunea pentru aceste arii, definită în procesul de elaborare a planului, este următoarea:

PNDMS+ este o zonă întinsă în care echilibrul om-natură a generat și păstrează în continuare un mediu de viață favorabil atât pentru comunități cât și pentru biodiversitate.

D.2. Zonarea Parcului Natural și organizarea teritorială a managementului în siturile Natura 2000

În cazul siturilor Natura 2000, obiectivul principal de management este cel de menținere sau refacere a stării de conservare favorabilă a habitatelor și speciilor de interes comunitar din anexele Directivei Habitate și a Directivei Păsări, identificate în cadrul sitului, pentru a contribui la susținerea diversității biologice în regiune, ca suport pentru activitățile economice și pentru asigurarea condițiilor optime de viață.

Anumite suprafețe, din cadrul PNDMS+, necesită o atenție sporită, fiind necesară menținerea habitatului în stare cât mai naturală, uneori chiar prin încurajarea proceselor naturale, cum ar fi, de exemplu, cazul habitatelor de pajiști umede, mlaștini și aninișuri. Altele necesită măsuri speciale de management, uneori asociate cu restricții în utilizarea resurselor naturale.

În baza analizei măsurilor de management, necesare pentru menținerea sau îmbunătățirea stării de conservare a valorilor de biodiversitate, se consideră că este oportună delimitarea unor suprafețe cu măsuri de management similare. Această delimitare are ca scop definirea și indicarea clară a activităților permise în diferitele zone ale AP și fundamentarea plăților compensatorii, în cazul în care acestea se impun din cauza restricțiilor. În cazul Parcului Natural Defileul Mureșului Superior s-a stabilit zonarea conform recomandărilor OUG 57 / 2007.

Au fost definite suprafețe cu reguli specifice din punct de vedere al managementului așa cum reiese din harta și tabelul de mai jos. Acestea sunt reguli generale, privind managementul PNDMS+. Regulile specifice sunt definite în Planul Operațional:

I. Suprafețe din Parcul Natural Defileul Mureșului Superior

- I.a Zonele de protecție integrală – ZPI – din PNDMS: sunt suprafețe reprezentate, în principal, de ansamblurile de habitate de aninișuri și pajiști umede, păduri din Tilio-Acerion pe versanți abrupti, grohotișuri și ravene, gorunetele de altitudine, stâncării, zone de trecere pentru carnivore și cursul râului Mureș în porțiunile nemodificate antropic semnificativ – figura 11

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

- I.b Zonele de management durabil – ZMD – din PNDMS: sunt reprezentate de habitate forestiere din zona tampon a zonelor de protecție integrală – în habitatele forestiere sunt permise doar lucrări de îngrijire și conducere precum și recoltări de masă lemnoasă cu asigurarea regenerării naturale
- I.c Zone de dezvoltare durabilă – ZDD – din PNDMS: - sunt în principal reprezentate de intravilanul localităților.

II. Suprafețe din Parcul Național Călimani

- II.a Zona de protecție strictă – ZPS – PN Călimani – cuprinde Rezervația Științifică Jnepeniș cu Pinus cembra și jnepenișul din zona superioară a acesteia, până în golul alpin, respectiv fondul forestier de la Ocolul Silvic Vatra Dornei, inclus în parcelele 468B, C, 68A, B, E, 69A, B, C și 70 din UP II Călimani, respectiv UP V Neagra și fond forestier administrat de către OS Valea Șieului, UP IV Mărișel Suceava, respectiv u.a. 59B, 60-65. Pe lângă aceasta, cuprinde fond forestier administrat de către OS Valea Șieului, UP IV Mărișel Suceava, respectiv u.a. 23, 56-59%, 70B, și fondul forestier administrat de Ocolul Silvic Vatra Dornei, inclus în parcelele 492, 493, din UP II Călimani și u.a. 70B din Unitatea de Producție V Neagra, alături de vegetația forestieră din afara fondului forestier, amonte de Rezervația Științifică, respectiv parcelele silvopastorale 9-13 (primăria Mărișelu), 39-42 (primăria Cetate/Dumitrița)
- II.b Zona de protecție integrală – ZPI – PN Călimani⁴
  - II.b.1 întreaga suprafață din afara fondului forestier, situată între limitele parcului, cu excepția enclavelor delimitate de fondul forestier inclus în zona de conservare durabilă sau care nu este nominalizată ca zonă de conservare durabilă. Aici sunt incluse: Rezervația peisagistică 12 Apostoli și Rezervația peisagistică mixtă Iezerul Călimanului;
  - II.b.2 fond forestier: Ocolul Silvic Dorna Căndrenilor în U.P. I – Negrișoara, parcelele: 91, 92, 93, 133, 134, 141-146, 148-153, 184, D255%, D256%, D257%, D259%, D260%; U.P. III – Voroava, parcelele: 304, 53-58, 71- 77, 84-87, 388, 389, 397-408, , D180%, D185%, D186%, D187%, D188%; U.P. IV – Strunioru, parcelele: 54-57%, D118%, D119%, D120%. Ocolul Silvic Comunal Josenii Bârgăului-U.P.I Negrișoara, parcelele 154-158, 162-169, 173-177, 181-183, UP III Voroava parcelele 31-32, 53-58, 71-77, 84-88%. APPBD- Ocolul Silvic Dorna în U.P.I- Negrișoara, parcelele 98-101, 132. Ocolul Silvic Tihuța Colibița U.P. IV – Strunioru, parcelele: 6-15, 18, 19, 27-35, 38-42, 57%, 60, 61, UP IV Colbu parcelele 19, 20. Ocolul Silvic Vatra Dornei în U.P.IV – Buciniș, parcelele: 129-132; U.P. VI – Hăita, parcelele: 91-94, 104 A, 105 A; U.P.VII – Sărișoare, parcelele: 5, 6. Ocolul Silvic Lunca Bradului în U.P. I – Ilva, parcelele: 96-139, 175-179, D199%, D201%, D202%; U.P.II – Ilișoara, parcelele: 195-200, 262, 263, 265-277, 284 A, 285-291; Ocolul Silvic Răstolița în U.P. IV – Secu Mijlociu, parcelele: 146 B, D, 162-176, 182-190, 207 B, D, 209 B, 223, 224C, 229-234; U.P. V- Tihu Bradu, parcelele: 18 A, 28A, 46, 47, 50-54, 67, 68, 70-78, 94A..

⁴ Zonarea parcului Național Călimani a fost preluată din Planul de Management al Parcului Național Călimani, ediția 2015

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

II.c Zona de dezvoltare durabilă – ZDD – PN Călimani – suprafețele de fond forestier și suprafețele din afara fondului forestier, din interiorul parcului conform Hotărârii Guvernului nr. 230/2003, cu excepția celor incluse la punctele II.a. și II.b. – figura 3

III. Suprafețe din Situri N2000

III.a Suprafețe cu management activ al habitatelor și speciilor din situri N2000 – suprafețele din situri N2000, mai puțin suprafața parcurilor naturale și naționale și suprafețele incluse în intravilan – figura 4

III.b Suprafețe de dezvoltare durabilă din Situri N2000: – suprafețele care fac parte în prezent din zona de intravilan a localităților și incluse în siturile N2000. Aceste suprafețe nu fac obiectul reglementărilor Planului de management, cu excepția măsurilor de protecție a cuiburilor de barză și a coloniilor de lilieci.

În situațiile în care, pe anumite suprafețe se impun prin acest plan de management măsuri restrictive ce conduc la pierderi economice (altele decât cele impuse de legislație specifică pentru managementul terenurilor și resurselor respective), aceste zone vor fi cartate și înregistrate, urmând ca, în condițiile legii, să se solicite acordarea de compensații pentru respectarea prevederilor restrictive din Planul de Management, în funcție de pierderile estimate (Legea 49/2011, art 26).

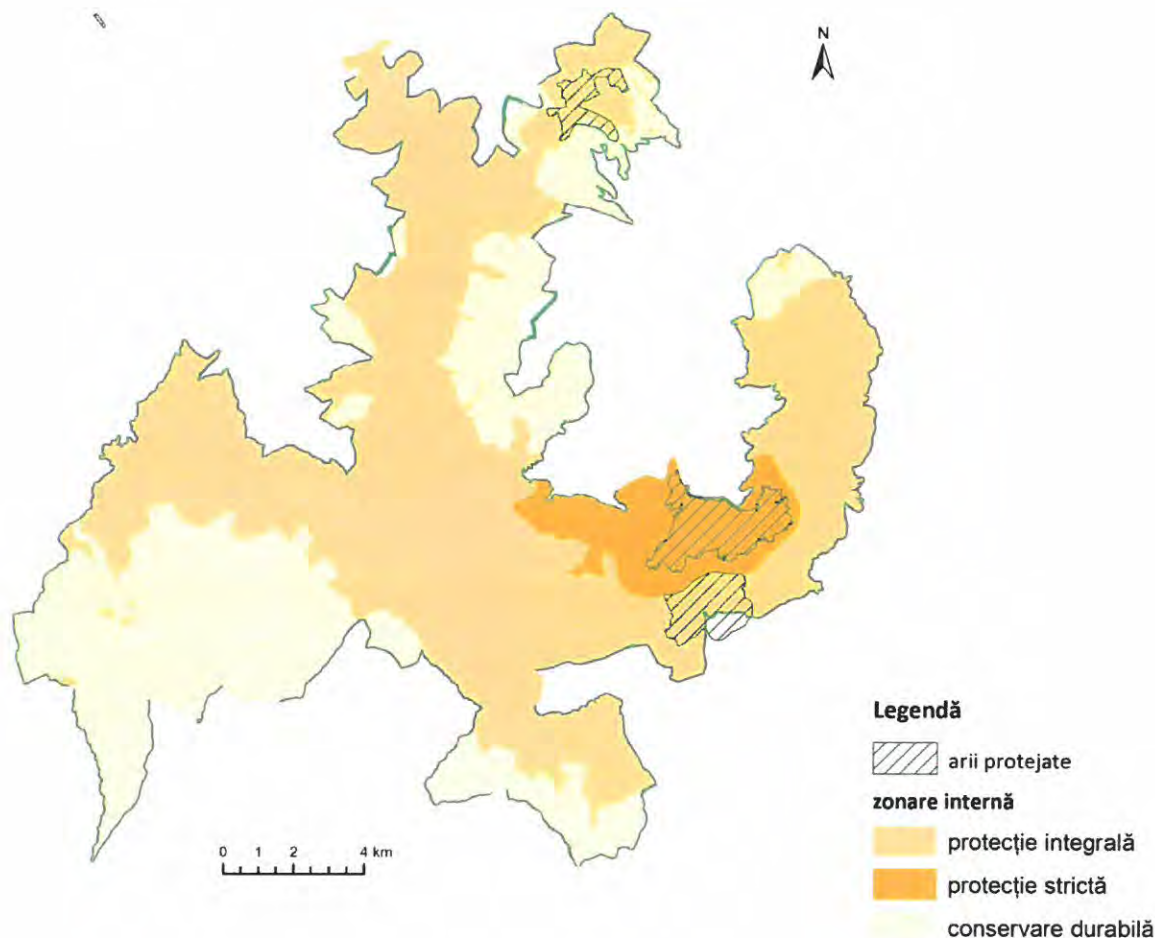

Figura. 10 Zonarea internă a Parcului Național Călimani

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

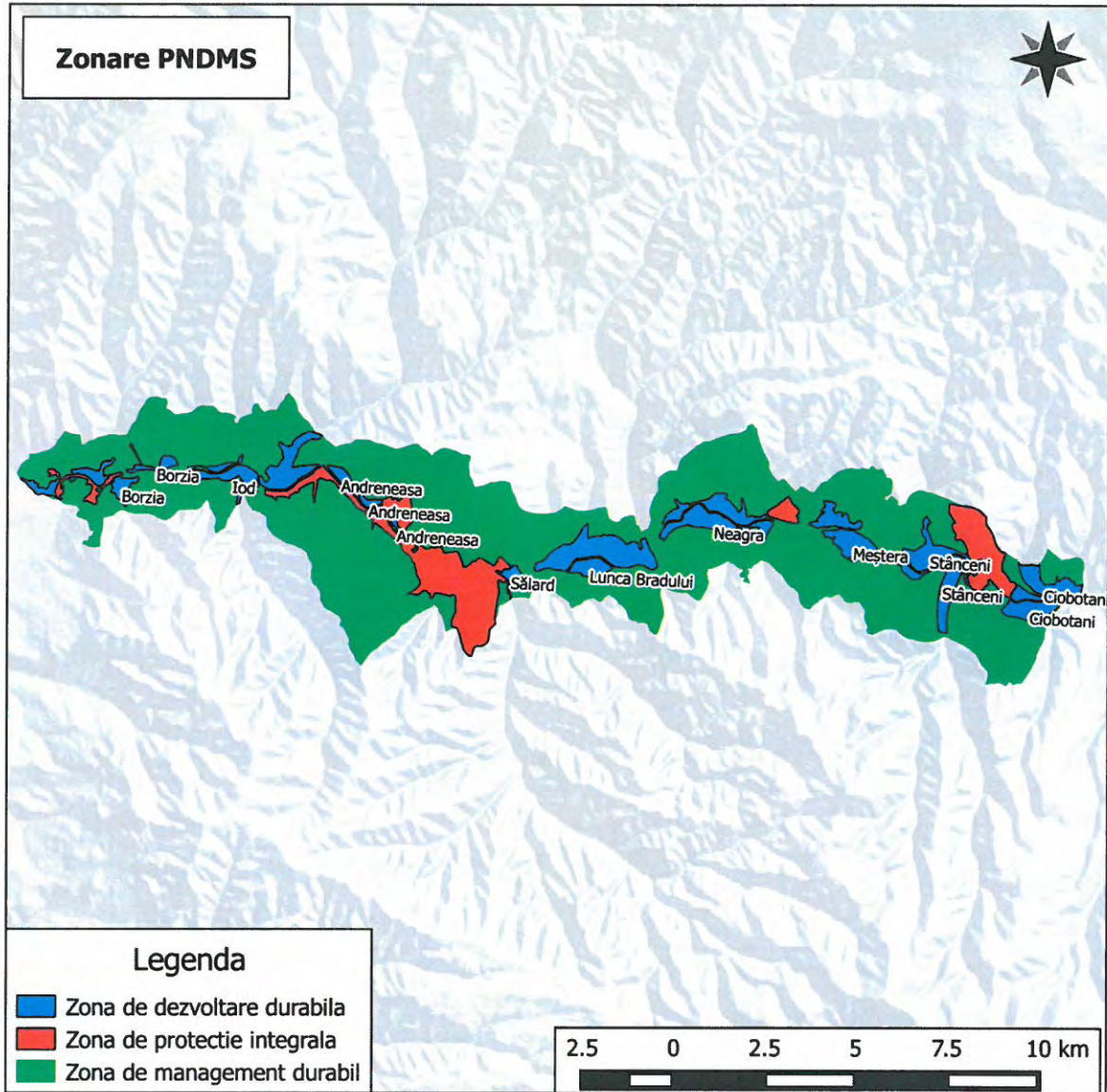

Figura 11. Zonarea internă a Parcului Natural Defileul Mureșului Superior

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

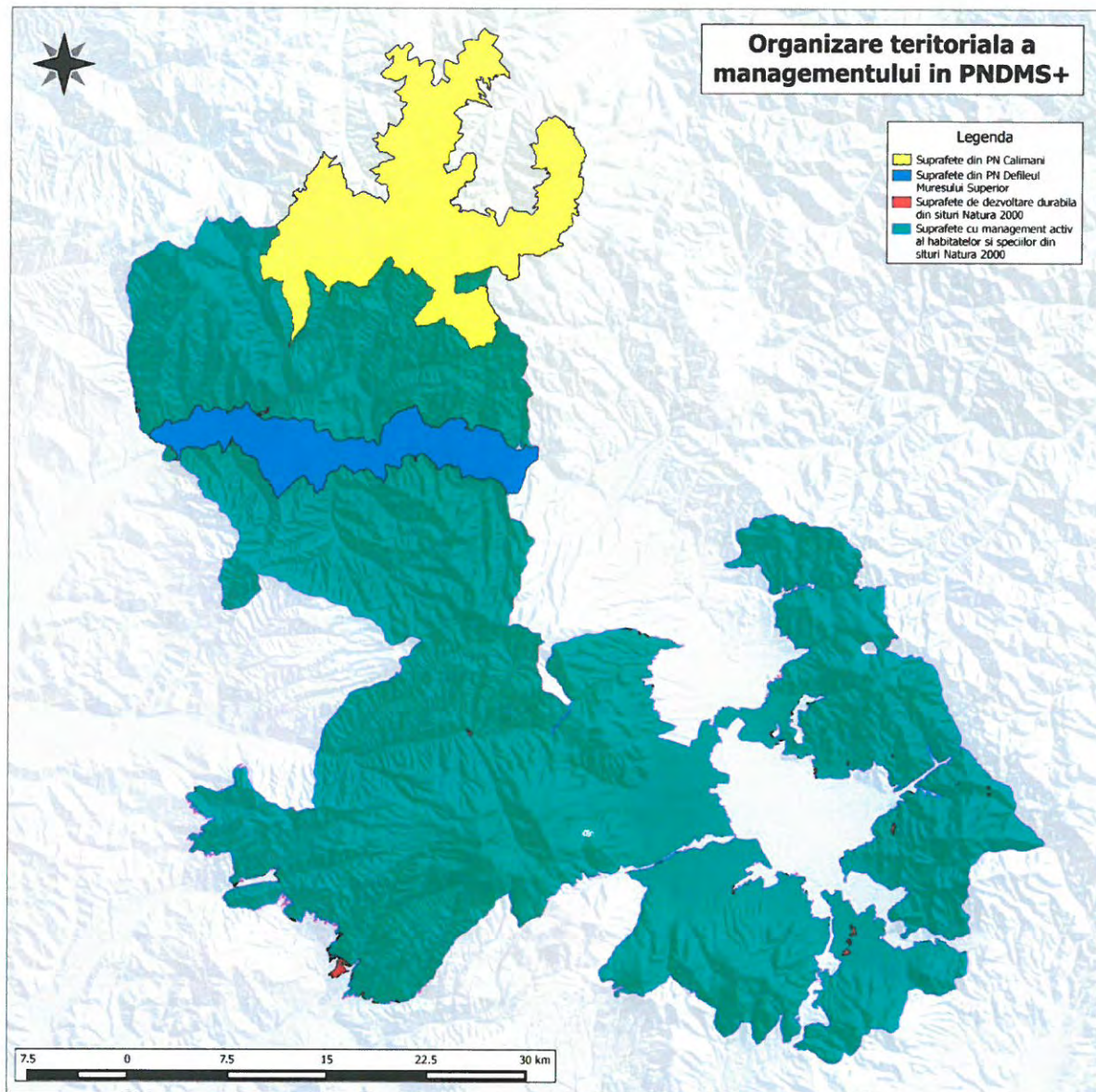

Figura 12. Organizarea teritorială a PNDMS+

**Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe**

Tabel 24. Restricțiile și măsurile speciale de management pentru zonele din PNDMS+

Denumirea suprafeței cu măsuri specifice de conservare	Suprafață		Restricții, măsuri de management
	(ha)	%	
I. Suprafețe din Parcul Natural Defileul Mureșului Superior			
Zonele de protecție integrală din PNDMS	846	0,4	<ul style="list-style-type: none"> În această zonă nu sunt permise investiții. Activitățile permise sunt cele menționate în O.U.G. nr. 57/2007 cu modificările și completările ulterioare.
Zonele de management durabil din PNDMS	7099	3,4	<ul style="list-style-type: none"> În această zonă nu sunt permise investiții noi. Activitățile permise sunt cele menționate în O.U.G. nr. 57/2007 cu modificările și completările ulterioare.
Zone de dezvoltare durabilă din PNDMS	1543	0,7	<ul style="list-style-type: none"> Activitățile permise sunt cele menționate în O.U.G. nr. 57/2007 cu modificările și completările ulterioare.
II. Suprafețe din Parcul Național Călimani⁵			
Zonele de protecție integrală din PNC	1.128	0,5	<ul style="list-style-type: none"> În această zonă nu sunt permise investiții. Activitățile permise sunt cele menționate în O.U.G. nr. 57/2007 cu modificările și completările ulterioare.
Zonele de conservare durabilă din PNC	15.681,6	7,5	<ul style="list-style-type: none"> În această zonă nu sunt permise investiții noi. Activitățile permise sunt cele menționate în O.U.G. nr. 57/2007 cu modificările și completările ulterioare.
Zone de dezvoltare durabilă din PNC	7.747,29	3,7	<ul style="list-style-type: none"> Activitățile permise sunt cele menționate în O.U.G. nr. 57/2007 cu modificările și completările ulterioare.
III. Suprafețe din Situri N2000			
Suprafețe cu management activ al habitatelor și speciilor	174.534	83,6	<ul style="list-style-type: none"> Pădurile, pajiștile și terenurile arabile vor fi lucrate în mod durabil, în conformitate cu măsurile de conservare stabilite prin Planul Operațional –Capitolul D- pentru asigurarea protecției speciilor protejate și a habitatelor vecine.

⁵ Restricțiile și măsurile de management sunt în conformitate cu prevederile Parcului Național Călimani

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Suprafețe de dezvoltare durabilă	280	0,1	<ul style="list-style-type: none"> Sunt permise activități durabile, fără impact asupra mediului, dezvoltarea infrastructurii de turism și de vizitare. Va fi permisă continuarea activităților agricole și industriale existente înainte de desemnarea ariei protejate
Total	208.859	100	

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

D.3. Strategia de management

Având în vedere valorile PNDMS+ și amenințările identificate la adresa lor, precum și tendințele descrise prin evaluarea acestora, pentru realizarea viziunii, managementul PNDMS+ se va integra în cadrul a 5 Programe de management, după cum urmează:

Programul 1. Managementul biodiversității

Scop: Menținerea / refacerea stării favorabile de conservare pentru habitatele și speciile de interes conservativ prin aplicarea și îmbunătățirea măsurilor de management în colaborare cu proprietarii /adminisistratorii de terenuri și resurse naturale.

Asigurarea condițiilor necesare pentru conservarea biodiversității este principalul obiectiv al PNDMS+. Acțiunile de management vor fi orientate spre menținerea sau refacerea stării favorabile de conservare a speciilor și habitatelor, respectiv gestionarea ecosistemelor astfel încât să se îmbunătățească caracteristicile naturale și serviciile de mediu în zonă. Măsurile de management vor fi orientate cu precădere spre diminuarea/eliminarea cauzelor, care au fost identificate pentru presiunile și amenințările de intensitate și extindere mare și medie. În situațiile în care cauzele nu pot fi influențate de către administratori și partenerii de management, se vor stabili măsuri care să reducă impactul amenințărilor asupra valorilor de biodiversitate.

Sub-programul 1.1. Managementul speciilor și habitatelor

Obiectiv: Reglementarea managementului resurselor naturale din PNDMS+ în vederea menținerii stării de conservare a speciilor și habitatelor și a refacerii/demarării procesului de refacere pentru minim 10% din habitatele degradate, pe perioada celor 5 ani.

Sub-programul 1.2. Managementul rețelei hidrografice

Obiectiv: Asigurarea apei la nivel cantitativ și calitativ adecvat pentru menținerea stării de conservare favorabilă a habitatelor și speciilor de interes conservativ prin reglementarea activităților de gospodărire a apelor.

Programul 2. Turism și promovare

Scop: Integrarea ariilor protejate în strategia și programele de vizitare ale zonei și îmbunătățirea infrastructurii de vizitare în vederea contribuției la conștientizarea importanței valorilor naturale și la dezvoltarea economică a comunităților locale.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Programul 3. Informare, conștientizare, educație ecologică

Scop: Creșterea nivelului de acceptare a PNDMS+ și obținerea sprijinului factorilor interesați în vederea realizării obiectivelor de conservare ale PNDMS+ prin activități de informare, conștientizare, educație ecologică, în colaborare cu factorii interesați și comunitățile locale.

Sub-programul 3.1. Informare și conștientizare

Obiectiv: Inițierea și implementarea de programe de informare și conștientizare în vederea creșterii gradului de conștientizare și acceptare a statutului de PNDMS+ în următorii 5 ani..

Subprogramul 3.2. Educație ecologică

Obiectiv: Realizarea de activități educative pe tema conservării naturii în cel puțin 60% din unitățile de învățământ din comunitățile relevante pentru PNDMS+.

Subprogramul 3.3. Promovare

Obiectiv: Creșterea atractivității zonei prin promovarea valorilor naturale și culturale ale zonei prin evenimente și programe organizate în colaborare cu autoritățile locale și turoperatori.

Programul 4: Administrare

Scop: : Asigurarea unei structuri funcționale de management în scopul implementării eficiente a Planului de Management al PNDMS+.

Sub-programul 4.1. Resurse umane, financiare și materiale

Obiectiv: Asigurarea unui minim de personal calificat pentru managementul PNDMS+ și asigurarea resurselor financiare și materiale necesare implementării planului de management.

Sub-programul 4.2. Managementul administrativ curent

Obiectiv: Asigurarea cadrului general administrativ în vederea realizării eficiente a măsurilor de management.

Programul 5. Monitorizare și evaluare

Scop: Implementarea unui sistem de monitorizare a planului de management prin analiza și evaluarea periodică a acțiunilor și indicatorilor cheie în vederea adaptării planului de acțiune.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

D.4. Planul operațional

Pentru implementarea strategiei de management prezentată la capitolul anterior s-au definit principalele direcții de management pentru primii 5 ani de implementare a Planului de Management. Direcțiile descriu ceea ce trebuie realizat de către gestionarii terenurilor și resurselor de pe teritoriul PNDMS+ și ceea ce trebuie să urmărească Administrația pentru a realiza obiectivele de management pentru programele și sub-programele definite în cadrul strategiei. Activitățile necesare sunt descrise în Capitolul D.5. Măsurile specifice pentru conservarea speciilor și habitatelor și sunt redate în fișele speciilor/habitatelor (Tabelul. 26 – Activități și măsuri specifice de management). Activitățile detaliate se vor stabili de către administrație, prin Planul de lucru anual.

IMPORTANT: În ceea ce privește responsabilitatea implementării direcțiilor de management descrise în Planul operațional, este important să se înțeleagă următoarele: obligația și responsabilitatea adaptării managementului terenurilor și al resurselor naturale la obiectivele PNDMS+ revine proprietarilor și gestionarilor de drept, conform prevederilor OUG 57/2011, articolul 21 alineatul 4. De asemenea, așa cum s-a precizat și la capitolul A. Introducere, responsabilitatea reglementării activităților de pe teritoriul PNDMS+ în conformitate cu prevederile Planului de management revine autorităților competente, în colaborare cu administratorul AP –conform OUG 57/2007, articolul 21 alineatul 6-, fapt reflectat în coloana "Responsabilitate pentru implementare" din Tabelul 25.

Administratorul propune măsurile și activitățile de management în baza recomandărilor specialiștilor în conservarea biodiversității și se implică în mod activ în stabilirea, împreună cu gestionarii, a modalităților în care se pot implementa direcțiile stabilite. Ca urmare, atunci când se definesc Direcțiile de management –coloana 1 a Tabelului 25- acestea se referă nu numai la obligațiile sau acțiunile realizate de custode, ci și la cele ale factorilor interesați direct implicați.

De exemplu, dacă acțiunea se referă la "reglementarea activităților de ...." – obligativitatea reglementării revine autorității desemnate legal, Administrația având rolul, prin emiterea unui aviz, de a se implica activ în armonizarea reglementărilor cu cerințele speciilor și habitatelor. Mai precis, în cazul direcției de management 1.2.1. "Reglementarea managementului rețelei hidrografice astfel încât să se asigure condițiile necesare conservării habitatelor și speciilor de interes conservativ" – reglementarea acestor activități se face de autoritățile competente, rolul administratorului fiind acela, ca prin emiterea unui aviz să solicite adaptarea acestora la cerințele speciilor, explicând motivele pentru care adaptarea este necesară și contribuind la identificarea de soluții.

Prin urmare, îndeplinirea indicatorilor menționați în Planul Operațional este un obiectiv comun pentru toți cei implicați în managementul PNDMS+ - proprietari, administratori, MMSC, Administrația PNDMS+, consilii locale/județene, etc. -. Dacă luăm spre exemplu indicatorul " 3 zone de recreere amenajate", administratorul nu este responsabil de alocarea resurselor financiare proprii pentru amenajarea celor 3 zone de recreere. Administratorul are însă obligația de a coordona managementul general zonal, prin avize, parteneriate și activități suport, în vederea amenajării în decursul celor 5 ani a minim 3 zone de recreere amenajate.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Având în vedere resursele limitate de care dispune administratorul, precum și faptul că în prezent nici un administrator de arie protejată nu are asigurat un sprijin financiar continuu, direcțiile de management au fost prioritizate după cum urmează:

- **prioritatea 1** – direcțiile de management care sunt foarte importante pentru realizarea obiectivelor și pentru realizarea cărora administratorul trebuie să facă tot posibilul să identifice resursele necesare;
- **prioritatea 2** – direcțiile importante de management, dar a căror realizare nu este critică pentru atingerea obiectivelor. Administratorul va depune eforturi pentru a le realiza;
- **prioritatea 3** – direcții care pot contribui la realizarea obiectivelor, dar nerealizarea lor nu va influența în mod negativ AP. Se vor realiza doar dacă apar oportunități pentru atragerea resurselor necesare.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Tabel 25. Principalele direcții de management

Programul 1: Managementul biodiversității		Prioritate					Responsabilitatea principală pentru implementare
Scop: Menținerea / refacerea stării favorabile de conservare pentru habitatele și speciile de interes conservativ prin aplicarea și îmbunătățirea măsurilor de management în colaborare cu proprietarii /adminstratorii de terenuri și resurse naturale precum și cu alți factori interesați		An 1 2016	An 2 2017	An 3 2018	An 4 2019	An 5 2020	
Sub-programul 1.1 Managementul speciilor și habitatelor		Indicator de finalizare					Responsabilitatea principală pentru implementare
Obiectiv: Reglementarea managementului resurselor naturale din PNDMS+ în vederea menținerii stării de conservare a speciilor și habitatelor și a refacerii/demarării procesului de refacere pentru minim 10% din habitatele degradate, pe perioada celor 5 ani.							
1.1.1. Menținerea habitatelor de pajiști aflate în stare bună de conservare	ha habitate pajiști: vezi tabelul 9	1	✓	✓	✓	✓	MMAP, Administrator PNDMS+, utilizatorii pajiștilor, ANIF
1.1.2. Refacerea stării de conservare pentru habitatele de pajiști cu stare de conservare nefavorabilă	Minim 5 ha habitat 6150 refăcut	3				✓	MMAP, ANIF în colaborare cu Administrator PNDMS+ și utilizatorii pajiștilor
1.1.3. Menținerea condițiilor favorabile pentru speciile dependente de habitate de pajiști	Stare de conservare favorabilă pentru specii dependente de pajiști Minim 15 Ha pășunate cu bovine și	1	✓	✓	✓	✓	MMAP, Administrator PNDMS+, Transelectrica, utilizatorii pajiștilor, ANIF

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

	cabaline prin susținerea Administrator PNDMS+							✓	
	1 studiu privind capacitatea de suport a pajștilor							✓	
	Minim 10 stâlpi izolați							✓	
1.1.4. Menținerea habitatelor de mlaștini și turbării luând în considerare și procesele naturale	ha mlaștini și turbării menținute: vezi tabelul 9 5 rezervații delimitate în teren	1						✓	MMAP, proprietari de terenuri, Administrator PNDMS+, investitori
1.1.5. Refacerea habitatelor de turbării și mlaștini prin reconstrucții ecologice, dacă este cazul	Minim 5 ha turbării și mlaștini refăcute	3						✓	MMAP, Administrator PNDMS+, investitori, proprietari de terenuri, ANIF
1.1.6. Menținerea habitatelor forestere aflate în stare bună de conservare	ha habitate forestere: vezi tabelul 9	1						✓	MMAP, Administrator PNDMS+, proprietari/administratori de păduri, firme de exploatare, ITRSV, GNM
1.1.7. Refacerea stării de conservare pentru habitatele forestiere cu stare de conservare nefavorabilă	50% din suprafața de aniș din fond forestier, inclusă în subparcele separate	1						✓	MMAP, Administrator PNDMS+, proprietari/administratori de păduri
1.1.8. Menținerea condițiilor favorabile pentru speciile dependente de habitate forestere	Stare de conservare favorabilă specii dependente de păduri 5 bariere pentru limitarea	1						✓	MMAP, Administrator PNDMS+, proprietari/administratori de păduri, firme de exploatare,

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

	accesului în zonele de rotit pentru cocoșul de munte	3 zone de recreere amenajate							ITRSV, GNM
1.1.9. Reducere a pagubelor produse culturilor agricole și animalelor domestice, de către carnivore mari și alte specii de faună sălbatică.		Cantitati produse agricole afectate în scădere cu 20%							
		nr. de animale domestice afectate în scădere cu 20%							
		1 Ghid	3						MMAP, Administrator PNDMS+, proprietari de animale, administratori fonduri de vânătoare
		Minim 1km garduri electrice subvenționate							
		Minim 150 arbori plantați							
1.1.10. Reglementarea activităților cinegetice și piscicole astfel încât sa se asigure condițiile pentru conservarea speciilor de interes conservativ		Stare de conservare favorabilă pentru carnivore mari și pești							
		Minim 2 brațe moarte cu specii invazive eradicate	1						MMAP, Administrator PNDMS+, administratori fonduri cinegetice și piscicole
		5 sezoane de reproducere acoperite cu câte 30 patruleări comune							
1.1.11. Reglementarea exploatării de agregate minerale – nisip, pietriș pentru prevenirea degradării		0 ha avizate în habitate sau habitatele speciilor de interes	1						MMAP, Administrator PNDMS+,

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

habitatelor de interes de conservare	comunitar							GNM, autorități locale
0 ha afectate în afara perimetrului avizat								
1.1.12. Menținerea condițiilor favorabile pentru speciile dependente de terenuri agricole	Stare de conservare favorabilă pentru specii dependente de terenuri agricole Minim 1 inițiativă locală nouă de agricultură ecologică	1						MMAP, Administrator PNDMS+, proprietari, fermieri
1.1.13. Asigurarea respectării legislației cu privire la impozitul pe teren, în cazul în care se impun restricții de utilizare cu scop de conservare prin avizarea solicitărilor din partea proprietarilor / administratorilor de terenuri agricole. (Legea 49/2011, art. 26 alin 3)	0 sesizări de neconformitate	1						Administrator PNDMS+, Autorități locale
1.1.14. Inventarierea și stabilirea stării de conservare a habitatelor de interes comunitar, altele decât cele menționate în Formularele Standard și stabilirea de măsuri de management, dacă este necesar	1 studiu	3						MMAP, Administrator PNDMS+
1.1.15. Managementul terenurilor din imediata vecinătate a PNDMS+ astfel încât să se asigure starea de conservare favorabilă pentru speciile de interes de conservare din PNDMS+	0 proiecte cu impact negativ în vecinătate Minim 1 documentație pentru protecția zonelor învecinate	2						MMAP, Consilii Județene, primării, ONG-uri de profil, proprietari/administratori de terenuri, Administrator PNDMS+

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și arile naturale protejate anexe

Subprogramul 1.2: Managementul rețelei hidrografice		Prioritate					Responsabilitatea principală pentru implementare
Indicator de finalizare		An 1 2016	An 2 2017	An 3 2018	An 4 2019	An 5 2020	
<p>Obiectiv: Asigurarea apei la nivel cantitativ și calitativ adecvat pentru menținerea stării de conservare favorabilă a habitatelor și speciilor de interes conservativ prin reglementarea activităților de gospodărire a apelor</p>							
1.2.1. Reglementarea managementului rețelei hidrografice astfel încât să se asigure condițiile necesare conservării habitatelor și speciilor de interes conservativ	<p>0 proiecte avizate în habitate sau habitatele speciilor de interes comunitar</p> <p>Minim 1 km fâșii de arbori plantate</p> <p>Minim 3 localități sprijinite pentru epurarea apelor uzate</p> <p>1 studiu de cartare zone inundabile</p>	✓	✓	✓	✓	✓	Apele Române, SGA, MMAP, Administrator PNDMS+
1.2.2. Reglementarea managementului rețelei hidrografice astfel încât să se asigure conectivitatea pentru speciile și habitatele de interes de conservare.	<p>0 proiecte cu impact de izolare avizate</p> <p>0 populații pești izolate</p> <p>Minim 3 praguri îndepărtate</p>	✓	✓	✓	✓	✓	Apele Române, SGA, MMAP, Administrator PNDMS+
1.2.3. Menținerea aninișurilor, prin participarea la reglementarea lucrărilor de amenajări hidrotehnice	<p>0 proiecte cu impact negativ avizate</p>	✓	✓	✓	✓	✓	ANIF, MMAP, Administrator PNDMS+, utilizatorii pajștilor

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și arile naturale protejate anexe

<p>1.2.4. Menținerea pajiștilor umede, a mlaștinilor, turbăriiilor și a comunităților de ierburi înalte de lizieră, prin participarea la reglementarea lucrărilor de desecare și a celor de refacere a sistemelor de desecare existente</p>	<p>0 proiecte cu impact negativ avizate</p>	<p>1</p>	<p>V</p>	<p>V</p>	<p>V</p>	<p>V</p>	<p>ANIF, MMAP, Administrator PNDMS+, utilizatorii pajiștilor</p>
---	---	----------	----------	----------	----------	----------	--

[Handwritten signature]

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și arile naturale protejate anexe

Programul 2: Turism și promovare	Indicator de finalizare	Prioritate	An 1 2016	An 2 2017	An 3 2018	An 4 2019	An 5 2020	Responsabilitatea principală pentru implementare
Scop: Integrarea arilor protejate în strategia și programele de vizitare ale zonei și îmbunătățirea infrastructurii de vizitare în vederea contribuției la conștientizarea importanței valorilor naturale și la dezvoltarea economică a comunităților locale.								
2.1. Promovarea includerii valorilor naturale în strategiile de turism ale județului și regiunii	0 întâlniri de planificare strategică locale sau regionale fără participarea MMAP, Administrator PNDMS+	3	✓	✓	✓	✓	✓	MMAP, Administrator PNDMS+, Consilii locale/județene, Prefecturi
2.2. Identificarea de potențiali parteneri și inițierea și implementarea de proiecte / programe pentru promovarea zonei în programe turistice	Minim 1 proiect de promovare turistică	3	✓	✓	✓	✓	✓	MMAP, Administrator PNDMS+, Consilii locale/județene
2.3. Proiectarea și amenajarea de trasee turistice, cu prioritate cele ce îndeplinesc condițiile pentru ecoturism, pe teritoriul PNDMS+ și în vecinătate, cu legături, dacă este posibil și relevant, cu trasee din alte zone importante pentru conservare.	Cel puțin 100 km trasee noi Minim 5 puncte de odihnă și adăpost pe trasee	3	✓	✓	✓	✓	✓	MMAP, Administrator PNDMS+, CJ, ONG-uri
2.4. Încurajarea realizării de pachete de programe turistice care integrează valorile PNDMS+ și le promovează, în parteneriat cu factori interesați relevanți.	1 documentație privind Strategia de vizitare PNDMS+ Cel puțin trei pachete de programe turistice integrează PNDMS+	3		✓				MMAP, Administrator PNDMS+, Turoperatori din zonă

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și arile naturale protejate anexe

Programul 3: Informare, conștientizare, educație ecologică		Prioritate					Responsabilitatea principală pentru implementare
Scop: Creșterea nivelului de acceptare a PNDMS+ și obținerea sprijinului factorilor interesați în vederea realizării obiectivelor de conservare ale PNDMS+ prin activități de informare, conștientizare, educație ecologică, în colaborare cu factorii interesați și comunitățile locale.		An 1 2016	An 2 2017	An 3 2018	An 4 2019	An 5 2020	
Sub-programul 3.1. Informare și conștientizare		Indicator de finalizare					
Obiectiv: Creșterea cu cel puțin 10% a nivelului de conștientizare și acceptare a statutului de PNDMS+ în următorii 5 ani.							
3.1.1. Întocmirea unui plan de comunicare pentru identificarea celor mai eficiente metode și acțiuni de comunicare cu diferitele grupuri de factori interesați	1 Plan de comunicare actualizat	1		√			MMAP, Administrator PNDMS+
3.1.2. Informarea continuă a publicului larg cu privire la managementul PNDMS+ și la oportunități de finanțare legate de conservarea habitatelor și speciilor prin mass media și pagina web a PNDMS+	Minim 2 puncte administrative Minim 6 panouri informative noi	1	√			√	MMAP, Administrator PNDMS+
3.1.3. Organizarea de evenimente de conștientizare legate de PNDMS+ și de promovare a acestora	Minim 4 campanii majore	3	√	√	√	√	MMAP, Administrator PNDMS+
Subprogramul 3.2. Educație ecologică		Indicator de finalizare					
Obiectiv: Realizarea de activități educative pe tema conservării naturii în cel puțin 60% din unitățile de învățământ din comunitățile relevante pentru PNDMS+.							
3.2.1. Pregătirea de pachete educative (tematice) și identificarea colaboratorilor / partenerilor pentru	Minim 2 pachete educative	3			√		MMAP, Administrator

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și arile naturale protejate anexe

realizarea de evenimente educative în școli	Minim trei școli partenerere							PNDMS+
3.2.2. Organizarea de activități de educație ecologică pentru diferite grupe de vârstă	Minim 20 evenimente educative	3	✓	✓	✓	✓	✓	MMAP, Administrator PNDMS+
3.2.3. Realizarea și întreținerea infrastructurii de educație ecologică	Minim 5 poteci tematice 1 centru de educație ecologică	2			✓		✓	MMAP, Administrator PNDMS+, autorități locale, Inspectorate școlare
<p>Subprogramul 3.3. Promovare</p> <p>Obiectiv: Creșterea atractivității zonei prin promovarea valorilor naturale și culturale ale zonei prin evenimente și programe organizate în colaborare cu autoritățile locale și turoperatori.</p>								
Indicator de finalizare		Prioritate	An 1 2016	An 2 2017	An 3 2018	An 4 2019	An 5 2020	Responsabilitatea principală pentru implementare
3.3.1. Oferirea de informații despre valorile naturale și promovarea includerii lor în strategiile și programele de dezvoltare ale județului și regiunii	0 strategii locale/regionale elaborate fără participarea MMAP, Administrator PNDMS+	3	✓	✓	✓	✓	✓	MMAP, Administrator PNDMS+
3.3.2. Promovarea, alături de comunitățile locale, a valorilor și specificului PNDMS+ pentru creșterea numărului de vizitatori și atragerea de potențiali parteneri în vederea creșterii beneficiilor aduse comunităților locale.	Cel puțin un proiect comun de promovare a zonei Participare la / organizare cel puțin trei evenimente / an	2					✓	MMAP, Administrator PNDMS+

Planul de management al Parcului Natural Defileul Muresului Superior și ariile naturale protejate anexe

Programul 4: Administrare

Scop: Asigurarea unei structuri funcționale de management în scopul implementării eficiente a Planului de Management al PNDMS+.

Subprogramul 4.1. Resurse umane, financiare și materiale

Obiectiv: Asigurarea unui minim de personal calificat pentru managementul PNDMS+ și asigurarea resurselor financiare și materiale implementarea planului de management.

Responsabilitatea principală pentru implementare

An 1 2016
An 2 2017
An 3 2018
An 4 2019
An 5 2020

Indicator de finalizare

Prioritate

4.1.1. Identificarea de surse de finanțare și elaborarea de proiecte pentru asigurarea resurselor necesare menținerii unei echipe minime de management al PNDMS+ și pentru implementarea măsurilor de management	Minim 7 persoane cu contract permanent de muncă 1 sediu funcțional Acoperirea a minim 80% din necesarul financiar pentru direcțiile cu prioritatea 1	1	✓	✓	✓	✓	✓	MMAP, Administrator PNDMS+
4.1..2. Asigurarea instruirii periodice a personalului implicat în administrarea PNDMS+	Minim 7 persoane instruite	1	✓	✓	✓	✓	✓	MMAP, Administrator PNDMS+
4.1.3. Cooptarea și managementul eficient al voluntarilor pentru realizarea de activități specifice	Cel puțin 100 voluntari cooptați	3	✓	✓	✓	✓	✓	MMAP, Administrator PNDMS+
4.1.4. Încheierea de contracte de parteneriat cu universități, ONG-uri și alte entități în vederea eficientizării asigurării resurselor necesare pentru management și implementarea planului de	Cel puțin 20 parteneriate	3	✓	✓	✓	✓	✓	Administrator PNDMS+

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și arile naturale protejate anexe

management										
4.1.5. Identificarea temelor prioritare pentru cercetare și asigurarea resurselor necesare pentru efectuarea acestora în colaborare cu instituții relevante	Cel puțin o temă în curs de cercetare	3	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	MMAP, Administrator PNDMS+
4.1.6. Implementarea unui sistem eficient de supraveghere continuă a fondului forestier.	1 sistem de supraveghere	3								MMAP, Administrator PNDMS+, autorități, proprietari/administratori de pădure.
4.1.7. Completarea informațiilor necesare pentru managementul valorilor specifice Parcului Natural Defileul Mureșului Superior	1 studiu	2								MMAP, Administrator PNDMS+
Subprogramul 4.2. Managementul administrativ curent	Indicator de finalizare	Prioritate	An 1 2016	An 2 2017	An 3 2018	An 4 2019	An 5 2020	Responsabilitatea principală pentru implementare		
Obiectiv: Asigurarea cadrului general administrativ în vederea realizării eficiente a măsurilor de management										
4.2.1. Elaborarea planurilor anuale de lucru și revizuirea lor, în funcție de necesități	Un plan de lucru pe an	1	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Administrator PNDMS+
4.2.2. Clarificarea limitelor rezervațiilor naturale având în vedere inventarierea efectuate în teren și măsurile de management pentru valorile din fiecare rezervație	4 rezervații naturale cu limite clare	2		✓						MMAP, Administrator PNDMS+, APM HR
4.2.3. Identificarea neconcordanțelor din legislația sectoarelor relevante și legislația de mediu și promovarea de propuneri de soluții pentru	Minim 1 Raport/scrioare de poziție	3		✓						Administrator PNDMS+

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

managementul arilor protejate similare.									
4.2.4. Corelarea/actualizarea limitelor PNDMS+ cu distribuția actuală a valorilor de biodiversitate	3 documentații transmise							✓	MMAP, Administrator PNDMS+

<p>Programul 5: Monitorizare și evaluare</p> <p>Scop: Implementarea unui sistem de monitorizare a planului de management prin analiza și evaluarea periodică a acțiunilor și indicatorilor cheie în vederea adaptării planului de acțiune.</p>									
<p>Indicator de finalizare</p>									
5.1. Implementarea Planului de Monitoring al PNDMS+	Colectarea cel puțin a informațiilor legate de activitățile cu prioritatea 1							An 1 2016 An 2 2017 An 3 2018 An 4 2019 An 5 2020	Responsabilitatea principală pentru implementare
		1						✓	MMAP, Administrator PNDMS+
5.2. Evaluarea eficienței managementului PNDMS+	Cel puțin o evaluare pe an							✓	Administrator PNDMS+
5.3. Analiza rezultatelor monitorizărilor și îmbunătățirea măsurilor de management utilizând informațiile din analize	Cel puțin o analiză pe an							✓	Administrator PNDMS+

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

D.5. Activități și măsuri de management specifice pentru implementarea planului operațional

Pentru realizarea obiectivelor stabilite prin Planul Operațional este necesar să se planifice și să se realizeze activități de management și să se stabilească măsuri specifice, respectiv să se asigure aplicarea legislației. În acest subcapitol se prezintă activități și măsuri specifice ce se vor implementa în PNDMS+.

Activitățile specifice vor fi incluse în planurile anuale, iar măsurile specifice se vor reflecta în Regulamentul AP.

În tabelul de mai jos se prezintă activitățile necesare și măsurile specifice ce se impun pentru realizarea direcțiilor de management. În măsura în care în perioada de implementare se vor stabili alte activități și măsuri care necesită acordul și colaborarea factorilor interesați, administratorul se obligă să se consulte cu aceștia.

Tabel 26. Modalități de implementare ale măsurilor de management și măsuri de specifice

Direcții de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
Programul 1: Managementul biodiversității	
Sub-programul 1.1 Managementul speciilor și habitatelor	
1.1.1. Menținerea habitatelor de pajști aflate în stare bună de conservare	Activități de management: -patrulări, avizări de proiecte, informare-conștientizare Măsuri specifice: Vezi fișele habitatelor:6410, 6440, 6510, 6430, 3260, 6150, 6190, 6210, 6230, 6520, 8220, 6240

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Direcții de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
1.1.2. Refacerea stării de conservare pentru habitatele de pajiști cu stare de conservare nefavorabilă	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Refacerea stării de conservare a habitatului 6150, pe minim 5 ha, prin cosirea mecanică și îndepărtarea materialului vegetal în parcelele afectate de abandon sau subpășunat.
1.1.3. Menținerea condițiilor favorabile pentru speciile dependente de habitate de pajiști	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> -patrulări, avizări de proiecte, informare-conștientizare -promovarea și de susținerea fermierilor în vederea încurajării pășunatului cu bovine și cabaline. -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru realizarea de studii pentru stabilirea capacității de suport a pajiștilor și promovarea rezultatelor acestora la nivelul autorităților locale -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru izolarea stâlpilor de întindere și a stâlpilor comutatori <p>Măsuri specifice:</p> <p>Vezi fișele habitatelor: 6410, 6440, 6510, 6430, 3260, 6150, 6190, 6210, 6230, 6520, 8220, 6240</p> <p>Vezi fișele speciilor: <i>Dicranum viride</i>, <i>Meesia longiseta</i>, <i>Angelica palustris</i>, <i>Ligularia</i></p>

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Direcții de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
	<p><i>sibirica, Cypripedium calceolus, Campanula serrata, Iris aphylla ssp. Hungarica, Tazzia carpathica, Arnica montana, Carex chordorrhiza, Cephalaria radiata, Lycopodium complanatum, Rhinolophus ferrumequinum, Myotis blythii, Miniopterus schreibersi, Bombina variegata, Lycaena dispar, Pholidoptera transsylvanica, Păsări de pajști.</i></p>
<p>1.1.4. Menținerea suprafețelor și a stării de conservare a habitatelor de mlaștini și turbării luând în considerare și procesele naturale</p>	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> -patrulări, avizări de proiecte, informare-conștientizare -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru delimitare în teren a rezervațiilor desemnate pentru habitate de mlaștini. <p>Măsuri specifice:</p> <p>Vezi fișa habitatului: 7230, 7110, 7240, 91D0,</p>
<p>1.1.5. Refacerea habitatelor de turbării și mlaștini prin reconstrucții ecologice, dacă este cazul</p>	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru lucrări de restaurare ecologică, acolo unde există canale de drenaj vechi, pentru a se permite un nivel mai ridicat al apei freactice și refacerea habitatelor de mlaștini și turbării.
<p>1.1.6. Menținerea habitatelor forestiere aflate în stare bună de conservare</p>	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> -patrulări, avizări de proiecte, informare-conștientizare

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Direcții de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
	<p>- informarea proprietarilor / entităților care au elaborat amenajamentele silvice cu privire la armonizarea acestora cu prevederile Planului de Management</p> <p>Măsuri specifice:</p> <p>Vezi fișele habitatelor: 9110, 9130, 91V0, 9410, 9170, 9180, 91Y0, 9420</p>
1.1.7. Refacerea stării de conservare pentru habitatele forestiere cu stare de conservare nefavorabilă	<p>Activități de management:</p> <p>-Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru delimitarea de subparcele separate, în cadrul parcelelor silvice cu aniniș și stabilirea măsurilor de management forestier specifice</p>
1.1.8. Menținerea condițiilor favorabile pentru speciile dependente de habitate forestiere	<p>Activități de management:</p> <p>-patrulări, avizări de proiecte, informare-conștientizare</p> <p>-Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru amplasarea de instalații de limitare a accesului motorizat pe timpul iernii la minim 3 km de zonele de rotit ale Cocoșului de munte.</p> <p>-Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru amenajarea de zone de recreere astfel încât impactul negativ asupra speciilor să fie minim.</p> <p>Măsuri specifice:</p>

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și arile naturale protejate anexe

Direcții de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
<p>1.1.9. Reducere a pagubelor produse culturilor agricole și animalelor domestice, de către carnivore mari și alte specii de faună sălbatică.</p>	<p>Vezi fișele habitatelor: 9110, 9130, 91V0, 9410, 9170, 9180, 91Y0, 9420</p> <p>Vezi fișele speciilor:</p> <p><i>Galanthus nivalis</i>, <i>Lycopodium annotinum</i>, <i>Lycopodium clavatum</i>, <i>Barbastella barbastellus</i>, <i>Myotis myotis</i>, <i>Canis lupus</i>, <i>Ursus arctos</i>, <i>Lynx lynx</i>, <i>Triturus cristatus</i>, <i>Bombina variegata</i>, <i>Triturus montandoni</i>, <i>Euphydryas maturna</i>, <i>Callimorpha quadripunctaria</i>, <i>Lucanus cervus</i>, <i>Osmoderma eremita</i>, <i>Cucujus cinnaberinus</i>, <i>Rosalia alpina</i>, <i>Cerambyx cerdo</i>, <i>Carabus hampei</i>, <i>Nymphalis vaualbum</i>, Păsări de pădure.</p>
<p>1.1.9. Reducere a pagubelor produse culturilor agricole și animalelor domestice, de către carnivore mari și alte specii de faună sălbatică.</p>	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru elaborarea unui ghid practic de management a terenurilor în vederea reducerii pagubelor cauzate de carnivore mari -diseminarea ghidului în comunități -Sprijinirea crescătorilor de animale pentru obținerea de compensații în cazul pagubelor provocate de carnivore mari în șeptel -Sprijinirea proprietarilor de teren pentru obținerea de compensații în cazul pagubelor provocate de faună în culturile agricole -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru acordarea unor subvenții pentru achiziționarea de garduri electrice -încheierea de parteneriate cu administratorii de fond forestier, administratorii de

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Direcții de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
	<p>fonduri cinegetice și proprietarii de terenuri pentru menținerea arborilor fructiferi sălbatici din fond forestier și de pe pajști și pentru promovarea plantărilor cu puieți din aceste specii, ca arbori izolați.</p> <p>-Plantarea de arbori din specii fructifere sălbatice și domestice autohtone, ca arbori izolați pe pajști și liziere, cât mai departe de limita intravilanului.</p>
<p>1.1.10. Reglementarea activităților cinegetice și piscicole astfel încât să se asigure condițiile pentru conservarea speciilor de interes conservativ</p>	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Patrulări, avizări de proiecte, informare-conștientizare -Încheierea de parteneriate cu administratorii de fond cinegetic și/sau piscicol, pentru colaborare în vederea identificării, cartării și supravegherii zonelor unde au fost găsite lațuri, capcane și semne de braconaj. -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru eradicarea speciilor de pești invazive din brațele moarte ale Mureșului în cel mai scurt timp posibil. -În perioada de reproducere a loștriței (aprilie-mai) este necesară păzirea acelor locuri unde se reproduce specia. Aceste locuri se pot schimba de la an la an, din acest motiv este necesară identificarea anuală a acestora. -Colaborare cu administratorii de fonduri cinegetice pentru protecția activă a cuiburilor cunoscute împotriva activităților cu posibil impact negativ: colectare

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Direcții de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
	<p>pui, turism, alpinism, animale domestice.</p> <p>Măsuri specifice:</p> <p>Vezi fișele speciilor: <i>Canis lupus</i>, <i>Ursus arctos</i>, <i>Lutra lutra</i>, <i>Lynx lynx</i>, <i>Hucho hucho</i>, <i>Gobio uranoscopus</i>, <i>Barbus meridionalis</i>, <i>Sabanejewia aurata</i>, <i>Cottus gobio</i>, <i>Eudontomyzon danfordi</i>.</p>
<p>1.1.1.1. Reglementarea exploatării de agregate minerale - nisip, pietriș, piatră pentru prevenirea degradării habitatelor de interes de conservare</p>	<p>Activități de management recomandate:</p> <p>-patrulări, avizări de proiecte, informare-conștientizare</p> <p>Măsuri specifice:</p> <p>A se vedea fișele habitatelor și speciilor: 8220, 8310, <i>Lutra lutra</i>, <i>Hucho hucho</i>, <i>Gobio uranoscopus</i>, <i>Barbus meridionalis</i>, <i>Sabanejewia aurata</i>, <i>Cottus gobio</i>, <i>Eudontomyzon danfordi</i>, păsări de stâncărie.</p>
<p>1.1.1.12. Menținerea condițiilor favorabile pentru speciile dependente de terenuri agricole</p>	<p>Activități de management recomandate:</p> <p>-patrulări, avizări de proiecte, informare-conștientizare</p> <p>-promovarea și sprijinirea agriculturii ecologice</p> <p>Măsuri specifice:</p>

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și arile naturale protejate anexe

Direcții de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
1.1.13. Asigurarea respectării legislației cu privire la impozitul pe teren, în cazul în care se impun restricții de utilizare cu scop de conservare prin avizarea solicitărilor din partea proprietarilor / administratorilor de terenuri agricole. (Legea 49/2011, art. 26 alin 3)	<p>A se vedea fișele speciilor: <i>Canis lupus</i>, <i>Ursus arctos</i>, Păsări de terenuri agricole</p> <p>Activități de management: -informare</p>
1.1.14. Inventarierea și stabilirea stării de conservare a habitatelor de interes comunitar, altele decât cele menționate în Formularele Standard și stabilirea de măsuri de management, dacă este necesar	<p>Activități de management: -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru elaborarea unui studiu privind inventarierea și stabilirea stării de conservare a speciilor și habitatelor de interes de conservare, altele decât cele menționate în Formularele Standard și stabilirea de măsuri de management</p>
1.1.15. Managementul terenurilor din imediata vecinătate a PNDMS+ astfel încât să se asigure starea de conservare favorabilă pentru speciile de interes de conservare din PNDMS+	<p>Activități de management: -Participare în calitate de factor interesat la procedurile de avizare derulate pentru activitățile din imediata vecinătate a PNDMS+ -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru asigurarea unui statut de protecție a zonelor învecinate sitului, folosite de carnivore mari în deplasările sezoniere sau la dispersie de exemplu zona între Vătava și Monor unde este singura din zonă care ocolește așezările umane și trece deasupra tunelului evitând traversarea prin calea ferată</p>

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

<p>Direcții de management (definite în Planul operațional)</p>	<p>Activități și măsuri specifice</p>
	<p>-Încheierea de parteneriate și derularea de acțiuni de conștientizare pentru păstrarea adăposturilor de lilieci din turnurile bisericilor din localitățile limitrofe sitului</p> <p>-Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru stabilirea și amenajarea de trasee de off-road în afara arealelor speciilor și habitatelor din PNDMS+ (chiar în afara PNDMS+) prin parteneriat cu autoritățile publice locale</p> <p>Măsuri specifice:</p> <p>Vezi fișele speciilor: <i>Hucho hucho</i>, <i>Gobio uranoscopus</i>, <i>Barbus meridionalis</i>, <i>Sabanejewia aurata</i>, <i>Cottus gobio</i>, <i>Eudontomyzon danfordi</i>, <i>Canis lupus</i>, <i>Ursus arctos</i>, <i>Lynx lynx</i>, <i>Lutra lutra</i>.</p>
<p>Subprogramul 1.2: Managementul rețelei hidrografice</p> <p>1.2.1. Reglementarea managementului rețelei hidrografice astfel încât să se asigure condițiile necesare conservării habitatelor și speciilor de interes conservativ</p>	<p>Activități de management:</p> <p>-patrulări, avizări de proiecte, informare-conștientizare</p> <p>-Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru plantarea de specii de arbori de proveniență locală, de esență moale, în fâșii de 5-20 metri lățime pe fiecare mal al Mureșului, în zonele fără vegetație forestieră</p> <p>-Derularea de activități suport (parteneriate în proiecte și lobby) pentru conectarea localităților la sistemul centralizat de canalizare și realizarea stațiilor de epurare adecvate acolo unde este nevoie, respectiv modernizarea celor vechi sau care nu</p>

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și arile naturale protejate anexe

Direcții de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
	<p>funcționează la un nivel acceptabil (de exemplu stația de epurare de la Toplița).</p> <ul style="list-style-type: none"> -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru cartarea și materializarea pe hărți, informarea autorităților cu privire la zonele inundabile Q1, în vederea avizării construcțiilor civile doar în afara acestor zone -Încheierea de parteneriate relevante și derularea de programe pentru colectarea adulților și juvenilor, speciilor de amfibieni, anterior inundării barajului de la Răstolița și relocarea acestora în habitate favorabile, unde se fac exploatări forestiere în acest moment. <p>Măsuri specifice:</p> <p>Vezi fișele habitatelor și speciilor: 6410, 6440, 6510, 6430, 3260, 3220, 7230, 7110, 7240, 91D0, <i>Lutra lutra</i>, <i>Hucho hucho</i>, <i>Gobio uranoscopus</i>, <i>Barbus meridionalis</i>, <i>Sabanejewia aurata</i>, <i>Cottus gobio</i>, <i>Eudontomyzon danfordi</i>, <i>Callimorpha quadripunctaria</i>, <i>Marsilea quadrifolia</i>, <i>Myotis blythii</i>, <i>Myotis myotis</i>.</p>
<p>1.2.2. Reglementarea managementului rețelei hidrografice astfel încât să se asigure conectivitatea pentru speciile și habitatele de interes de conservare.</p>	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Patrulări, avizări de proiecte, informare-conștientizare -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru îndepărtarea pragurilor existente în albiile râurilor - de exemplu cele din avalul sitului aflate pe Gurghiu și cel de pe Mureș de la Brâncovenești-. Acestea trebuie înlăturate, sau înlăturate

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Direcții de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
	<p>parțial, în cazul în care acest lucru nu este posibil, trebuie echipate cu scări de pești funcționale pentru toate speciile de pești.</p> <p>Măsuri specifice :</p> <p>Vezi fișele speciilor: <i>Hucho hucho</i>, <i>Gobio uranoscopus</i>, <i>Barbus meridionalis</i>, <i>Sabanejewia aurata</i>, <i>Cottus gobio</i>, <i>Eudontomyzon danfordi</i>, <i>Callimorpha quadripunctaria</i>, <i>Marsilea quadrifolia</i></p>
1.2.3. Menținerea aninișurilor, prin participarea la reglementarea lucrărilor de amenajări hidrotehnice	<p>Activități de management:</p> <p>-Patrulări, avizări de proiecte, informare-conștientizare</p> <p>Măsuri specifice:</p> <p>Vezi fișele habitatelor: 91E0</p>
1.2.4. Menținerea pajiștilor umede, a mlaștinilor, turbăriilor și a comunităților de ierburi înalte de lizieră, prin participarea la reglementarea lucrărilor de desecare și a celor de refacere a sistemelor de desecare existente	<p>Activități de management:</p> <p>-Patrulări, avizări de proiecte, informare-conștientizare</p> <p>Măsuri specifice recomandate:</p> <p>Vezi fișele habitatelor: 6410, 6440, 6510, 6430, 3260, 3220, 7230, 7110, 7240, 91D0</p>

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Măsuri de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
Programul 2: Turism și promovare	
2.1. Promovarea includerii valorilor naturale în strategiile de turism ale județului și regiunii	Activități de management: -Participări la întâlniri de planificare strategică locale sau regionale
2.2. Identificarea de potențiali parteneri și inițierea și implementarea de proiecte / programe pentru promovarea zonei în programe turistice	Activități de management : -Elaborare de proiecte

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și arile naturale protejate anexe

<p>2.3. Proiectarea și amenajarea de trasee turistice, cu prioritate cele ce îndeplinesc condițiile pentru ecoturism, pe teritoriul PNDMS+ și în vecinătate, cu legături, dacă este posibil și relevant, cu trasee din alte zone importante pentru conservare.</p>	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru realizarea traseelor turistice necesare conectivității zonei cu destinații turistice cunoscute - Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru realizarea de trasee turistice care să urmărească asigurarea interconectivității rezervatilor și/sau habitatelor de interes comunitar, etc. -Proiectarea traseelor turistice astfel încât să nu fie afectate speciile și habitatele sensibile (de exemplu speciile de păsări ce cuibăresc pe stâncării) -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru amenajarea de puncte de odihnă și adăpost pe traseele realizate.
<p>2.4. Încurajarea realizării de pachete de programe turistice care integrează valorile PNDMS+ și le promovează, în parteneriat cu factori interesați relevanți.</p>	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru elaborarea Strategiei de vizitare și managementul vizitatorilor din PNDMS+ -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru realizarea pachetelor turistice necesare conform Strategiei de vizitare și managementul vizitatorilor din PNDMS+

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Măsuri de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
<p>Programul 3: Informare, conștientizare, educație ecologică</p> <p>Subprogramul 3.1. Informare și conștientizare</p> <p>3.1.1. Întocmirea unui plan de comunicare pentru identificarea celor mai eficiente metode și acțiuni de comunicare cu diferitele grupuri de factori interesați</p>	<p>Activități de management:</p> <p>-Elaborare Strategie de comunicare și actualizare Plan de comunicare</p>
<p>3.1.2. Informarea continuă a publicului larg cu privire la managementul PNDMS+ și la oportunități de finanțare legate de conservarea habitatelor și speciilor prin mass media și pagina web a PNDMS+</p>	<p>Activități de management:</p> <p>-Stabilirea a 2 puncte administrative, în care, periodic, se vor colecta cereri și se vor transmite informații de la și către cetățenii și factorii interesați . Acestea vor fi: unul în Defileul Mureșului și altul pe valea Gurghiului.</p> <p>-Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru confecționarea și amplasarea a minim 6 panouri informative noi, în punctele principale de acces în PNDMS+</p>
<p>3.1.3. Organizarea de evenimente de conștientizare legate de PNDMS+ și de promovare a acestora</p>	<p>Activități de management recomandate:</p> <p>-Derularea unei campanii ample de informare a proprietarilor de terenuri agricole despre efectul chimicalelor asupra terenurilor și mai ales asupra apelor naturale, în vederea convingerii acestora să evite utilizarea insecticidelor/pesticidelor și îngrășămintelor chimice, pentru a preveni transferul/infiltrarea acestora în apele naturale.</p> <p>-Pentru prevenirea utilizării curentului electric pentru braconaj, se va derula o campanie largă de conștientizare și formarea unor parteneriate cu comunitățile locale și instituțiile zonale (jandarmerie, poliție, Garda de Mediu, Societatea Națională de</p>

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Măsuri de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
	Transport Feroviar de Călători, etc.) -Conștientizare pentru evitarea monoculturilor și păstrarea peisajului mozaicat -Conștientizare pentru includerea pârloagelor în ciclul rotației culturilor agricole
Subprogramul 3.2. Educație ecologică	
3.2.1. Pregătirea de pachete educative (tematice) și identificarea colaboratorilor / partenerilor pentru realizarea de evenimente educative în școli	Activități de management: -Scriere și implementare proiecte
3.2.2. Organizarea de activități de educație ecologică pentru diferite grupe de vârstă	Activități de management: -Realizarea a minim 20 evenimente educative
3.2.3. Realizarea și întreținerea infrastructurii de educație ecologică	Activități de management: -Realizarea și întreținerea a minim 5 poteci tematice -Construirea și echiparea unui centru zonal de educație ecologică de tip "Școala pădurii"
Subprogramul 3.3. Promovare	
3.3.1. Oferirea de informații despre valorile naturale și promovarea includerii lor în strategiile și programele de dezvoltare ale județului și regiunii	Activități de management: -Participarea activa la elaborarea strategiilor locale și regionale

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Măsuri de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
3.3.2. Promovarea, alături de comunitățile locale, a valorilor și specificului PNDMS+ pentru creșterea numărului de vizitatori și atragerea de potențiali parteneri în vederea creșterii beneficiilor aduse comunităților locale.	Activități de management: -Participarea/sprrijinirea participării la evenimente de promovare. -Elaborarea de proiecte pentru promovarea zonei

Măsuri de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
Programul 4: Administrare	
Subprogramul 4.1. Resurse umane, financiare și materiale	
4.1.1. Identificarea de surse de finanțare și elaborarea de proiecte pentru asigurarea resurselor necesare menținerii unei echipe minime de management al PNDMS+ și pentru implementarea măsurilor de management	Activități de management: -Elaborare de proiecte
4.1.2. Asigurarea instruirii periodice a personalului implicat în administrarea PNDMS+	Activități de management: -Participarea la evenimente de formare profesională

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

<p>4.1.3. Cooptarea și managementul eficient al voluntarilor pentru realizarea de activități specifice</p>	<p>Activități de management: -Managementul voluntarilor</p>
<p>4.1.4. Încheierea de contracte de parteneriat cu universități, ONG-uri și alte entități în vederea eficientizării asigurării resurselor necesare pentru management și implementarea planului de management</p>	<p>Activități de management: -Încheierea de parteneriate</p>
<p>4.1.5. identificarea temelor prioritare pentru cercetare și asigurarea resurselor necesare pentru efectuarea acestora în colaborare cu instituții relevante</p>	<p>Activități de management: -Încheierea de parteneriate</p>
<p>4.1.6. Implementarea unui sistem eficient de supraveghere continuă a fondului forestier.</p>	<p>Activități de management: -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru elaborarea și implementarea unui sistem de supraveghere continuă a fondului forestier în vederea depistării în cel mai scurt timp a sustragerilor ilegale de masă lemnoasă, incendii de pădure, acces neautorizat, braconaj, doborâturi de vânt, etc.</p>
<p>4.1.7. Completarea informațiilor necesare pentru managementul valorilor specifice Parcului Natural Defileul Mureșului Superior</p>	<p>Activități de management: -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru elaborarea unui studiu de evaluare a tuturor valorilor pentru care a fost desemnat Parcul natural Defileul Mureșului Superior - altele decât cele inventariate în anul 2015 - . Stabilirea măsurilor de management pentru aceste valori. Actualizarea prezentului plan de management cu noul set de măsuri de management.</p>

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Subprogramul 4.2. Managementul administrativ curent	
4.2.1. Elaborarea planurilor anuale de lucru și revizuirea lor, în funcție de necesități	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Elaborare plan de lucru anual și planuri de lucru lunare
4.2.2. Clarificarea limitelor rezervațiilor naturale având în vedere inventarierea efectuată în teren și măsurile de management pentru valorile din fiecare rezervație	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru elaborarea studiilor de specialitate pentru clarificarea limitelor rezervațiilor incluse în PNDMS+
4.2.3. Identificarea neconcordanțelor din legislația sectoarelor relevante și legislația de mediu și promovarea de propuneri de soluții pentru managementul ariilor protejate similare.	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Participarea la luările de poziție pentru identificarea și soluționarea neconcordanțelor din legislația sectoarelor relevante și legislația de mediu și promovarea de propuneri de soluții pentru managementul ariilor protejate similare
4.2.4. Corelarea/actualizarea Formulelor Standard cu distribuția actuală a valorilor de biodiversitate	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> -La solicitarea proprietarilor/administratorilor de terenuri, cu privire la actualizarea limitelor PNDMS+, se vor iniția și sprijini programe și proiecte pentru elaborarea documentațiilor, pe baza monitorizărilor anuale, pentru corelarea/actualizarea limitelor PNDMS+ cu distribuția actuală a valorilor de biodiversitate. Documentațiile vor fi înaintate către MMAP, urmând ca acesta din urmă să demareze procedurile necesare. -Elaborarea documentațiilor pentru actualizarea Formulelor Standard prin excluderea speciilor și habitatelor ce nu au areal potențial în PNDMS+ -Elaborarea documentațiilor pentru actualizarea Formulelor Standard prin excluderea speciilor și habitatelor ce au areal potențial în PNDMS+, dar nu au fost identificate în 2014 și nu vor fi identificate cu ocazia monitorizărilor din următorii 5 ani.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Măsuri de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
Programul 5: Monitorizare și evaluare	
5.1. Implementarea Planului de Monitoring al PNDMS+	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru implementarea Planului de Monitorizare
5.2. Evaluarea eficienței managementului PNDMS+	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Implementarea Programului de Monitorizare a Eficienței Managementului
5.3. Analiza rezultatelor monitorizărilor și îmbunătățirea măsurilor de management utilizând informațiile din analize	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Actualizarea măsurilor de management, dacă se impune, în conformitate cu rezultatele activităților de monitorizare

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

E. Asigurarea implementării Planului de Management

E.1. Sistemul de luare a deciziilor

Deciziile, privind implementarea Planului de Management, vor fi luate de către Administrator, cu respectarea legislației în vigoare, așa cum este prezentată în Capitolul B.1.5.

Pentru toate acțiunile de management, respectiv pentru inițierea și implementarea de proiecte pe teritoriul AP, Administratorul se va consulta cu proprietarii și administratorii de terenuri.

Pentru asigurarea respectării prevederilor Planului de Management, Administratorul va colabora cu autoritățile ce au responsabilități de control și cu autoritățile locale, care trebuie să asigure, conform legii, respectarea statutului de arie protejată.

Având în vedere faptul că suprafața Parcului Național Călimani se suprapune integral peste suprafața PNDMS+ și că pentru Parcul Național Călimani are echipă proprie de administrare, deciziile privind managementul suprafețelor din această zonă vor fi luate de către Administrația Parcului Național Călimani, în conformitate cu Planul de Management al Parcului Național Călimani.

E.2. Resurse necesare pentru implementarea Planului de Management

Suma minimă necesară pentru managementul la nivel optim a PNDMS+ este de 8.986.093 lei pentru următorii cinci ani. Pentru realizarea în condiții minime a activităților de management este necesară o sumă de 6.632.406 lei, până în anul 2020.

Tabel 27. Necesarul de resurse financiare pentru managementul PNDMS+

ACȚIUNI	PRIORITATE	SALARII - lei -	CHELTUIELI OPERATIONALE - Lei -	TOTAL - Lei -	MEDIU ANUAL - Lei -
Nivel optim					
Cheltuieli directe		3222952	5453141	6325408	1265082
Cheltuieli monitorizare				2350685	470137
Cheltuieli indirecte				310000	62000
TOTAL BUGET PLAN MANAGEMENT RON				8986093	1797219
TOTAL BUGET PLAN MANAGEMENT EURO				2019347	403869
Nivel critic					
Cheltuieli directe		2987429	4335663	4972406	994481
Cheltuieli monitorizare				1350000	270000
Cheltuieli indirecte				310000	62000
TOTAL BUGET PLAN MANAGEMENT RON				6632406	1326481
TOTAL BUGET PLAN MANAGEMENT EURO				1490428	298086

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

DISPONIBIL	optim			0	
	critic			0	0
DIFERENȚĂ DE ACOPERIT	optim			8986093	
	critic			3644978	728995

Deși Planul de Management a fost elaborat pentru o perioadă de 10 ani, pentru că Planul Operațional este elaborat pentru o perioadă de cinci ani, necesarul financiar este estimat pentru perioada de implementare a Planului Operațional.

Necesarul de resurse financiare a fost calculat estimându-se cheltuielile recurente, precum și cele necesare pentru realizarea măsurilor de management și pentru activitățile administrative. Sumele necesare pentru realizarea acțiunilor importante, considerate prioritate 1 și 2, în Planul Operațional, sunt considerate critice pentru managementul eficient al AP. Sumele estimate pentru acțiunile încadrate la prioritatea 3 sunt importante și sunt incluse în necesarul stabilit pentru nivelul optim de finanțare. Acțiunile cu prioritate 1 sunt cele pentru care este necesar să fie asigurate resurse financiare la nivel critic.

Evaluarea necesarului financiar pentru activitatea de monitorizare a fost făcută pornind de la periodicitatea activităților de monitoring.

Având în vedere faptul că unele cheltuieli se fac punctual, pentru o anumită măsură într-un anumit an (sau serie de ani), estimarea necesarului mediu anual a fost făcută plecând de la necesarul pe toată perioada de implementare a Planului Operațional, împărțindu-se la numărul de ani.

Administratorul dispune în momentul de față de 10 persoane angajate, pentru managementul PNDMS+. Pentru a implementa Planul de Management, la nivel minim, este nevoie de angajarea a unui biolog, a doi rangeri, a unui responsabil cu educația ecologică și a unui responsabil cu relația cu comunitățile cu jumătate de normă.

Tabel 28. Calculul necesarului de personal pentru implementarea activităților critice de management

Postul	Grad de ocupare a postului – nivel minim	Personal actual	Necesar	Optimizare necesar
Director parc	1,18	1	0,18	0
Expert GIS	1,06	1	0,06	0
Biolog	2,42	1	1,42	1
Ranger	9,17	8	1,17	1,77
Responsabil educație ecologică	0,92	0	0,92	0,92
Responsabil relația cu comunitățile	0,53	0	0,53	0,53

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

E.3. Monitorizarea implementării Planului de Management

Pentru a fi urmărit, în mod continuu și coerent, modul în care, prin acțiunile de management planificate, se realizează obiectivele AP, a fost elaborat Planul de monitoring prezentat în Anexa 7- Plan de monitoring.

Întrucât resursele de management sunt limitate, acest plan prevede, în principal, monitorizarea aspectelor legate de biodiversitate și de principalele activități umane, care sunt sau pot deveni presiuni/amenințări la adresa valorilor de biodiversitate.

Situația de referință, pentru indicatorii identificați în acest plan, a fost stabilită, fie prin inventarierea de teren realizate în anul 2015, fie prin colectarea informațiilor pe perioada elaborării Planului de Management. Pentru acțiunile la care nu există date privind situația de referință, se recomandă realizarea de studii pentru stabilirea acestora. Indicatorii de succes sunt cei menționați în planul operațional.

O dată la trei ani este recomandată realizarea de inventarii complete, utilizând metodologiile de la inventarierea din 2015. Având în vedere faptul că raportările către Comisia Europeană se fac din șase în șase ani, se urmărește ca, pentru fiecare raportare, să existe două monitorizări în această perioadă. Ideal, în situația în care există fonduri suficiente, majoritatea monitorizărilor ar trebui făcute anual. Din lipsa certitudinii asigurării cu fonduri, s-au stabilit frecvențe de monitorizare după două criterii: optim și minim.

Administratorul va analiza rezultatele monitorizării și va adapta măsurile de management pentru a crește eficiența acestora. Rezultatele analizelor vor fi extrem de importante la revizuirea Planului Operațional după primii cinci ani de implementare a Planului de Management.

Pe lângă monitorizarea biodiversității și a activităților umane, conform prevederilor Planului de Monitoring anexat, este necesară o evaluare anuală a eficienței cu care Administratorul își organizează activitatea de management. În acest scop, se recomandă adaptarea și utilizarea formularului din Anexa 8 Metodologia, respectiv formularul se bazează pe Instrumentul de Evaluare a Eficienței de Management a Ariilor Protejate din Țările Carpatice (CCPAMETT), realizat de WWF Programul Dunăre Carpați pe baza Instrumentului de Evaluare a Eficienței de Management (METT)⁶.

Chiar dacă metodologia nu are indicatori de realizare sau de progres specifici fiecărei arii protejate, utilizarea sa ca un ghid pentru un dialog între membrii echipei de administrare în vederea evaluării eficienței managementului, se poate dovedi foarte utilă pentru echipa de management. Rezultatele analizei, bazate pe acest formular, pot fi substanțial îmbunătățite prin includerea rezultatelor analizelor ce se fac la monitorizarea biodiversității și a principalelor activități umane.

⁶ WWF International & The World Bank (2007), "Management Effectiveness Tracking Tool – Reporting Progress at Protected Area Sites: A // a ediție. autori: Sue Stolton, Marc Hockings, Nigel Dudley, Kathy MacKinnon, Tony Whitten și Fiona Leverington.

Bibliografie

1. Cambroux, I., Schwoerer C., 2007 – *Evaluarea statutului de conservare a habitatelor și speciilor de interes comunitar din România* – ghid metodologic, Editura Balcanio, Timișoara, România
2. Chiriță C., (1967), *Solurile României : cu un determinant în culori*, Editura Agro-Silvică, București.
3. Chapin, F. S., E. S. Zavaleta, et al. 2000: *Consequences of changing biodiversity* 242p.
4. Dincă I., 2004, *Apa și peisajele din Munții Călimani*, Editura Dacia, Cluj Napoca
5. Doniță, N., Popescu, A., Paucă-Comănescu, M., Mihăilescu, S., Biriș, I., 2005: *Habitatele din România*, Bucuresti, 496p.
6. Doniță N., Popescu A., Paucă-Comănescu M., Mihăilescu S., Biriș I. A. 2006. *Modificări conform amendamentelor propuse de România și Bulgaria la Directiva Habitate (92/43/EEC)*. Ed. Tehnică Silvică, București, 95 p
7. Frăsineanu Mihaela, (2008), *Râurile României*, Edit. Fundației România de Măine, București.
8. Grigoraș, C., Vlăduț, Alina, Boengiu, S., Grigoraș, Elena Narcisa, (2006), *Solurile României*, Edit. Universitaria, Craiova.
9. Iordan I., (2009), *Geografia utilizării terenurilor (categorii geografice de terenuri)*, Edit. Fundației România de Măine, București.
10. Kerstin Sundseth, Angelika Rubin, Mats Eriksson, Marco Fritz, *Natura 2000 în regiunea Alpină*, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg, 2010.
11. Lazăr.G, ș.a., 2007: *"Habitare prioritare alpine, subalpine și forestiere din România"* Amenințări potențiale, Brașov, 199p
12. Mihăilescu V., *Geografia fizică a României*, Edit. Științifică, București, 1969.
13. Mircea R. Pascu, *Apele subterane din România*, Editura Tehnică, București, 1983.
14. Mândruț Octavian, *Geografia României*, Editura Coresi, București, 1993.
15. Naeem, S., L. J. Thompson, et al. 1995: *Empirical Evidence that Declining Species Diversity May Alter the Performance of Terrestrial Ecosystems*. 347p
16. OPREA A., 2005. *Lista critică a plantelor vasculare din România*, Iași: Edit. Univ. "Alexandru Ioan Cuza", 668 p.
17. Petrișor A.-I., (2010), *Using Geographical Information Systems to assess the coverage of wetland biodiversity by Natura 2000 sites within the biogeographical regions of Romania*, Environmental Engineering and Management Journal 9(2):269-273.
18. Roșu Alexandru, *Geografia Fizică a României*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980.
19. Rusu I., (2004), *Pedologie : solurile României*, Edit. Eurobit, Timișoara.
20. Rusu Constantin, Rusu Eugen, Iuliana Breabăn, Dorin Fiscutean, *Solurile din Munții Giurgeului*, Lucrările Seminarului Geografic „Dimitrie Cantemir”, Nr. 23-24, Iași, 2003.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe

21. Sârbu A., Sârbu I., Oprea Ad., Negrean G., Cristea V., Coldea Gh., Cristurean I., Popescu Gh., Oroian S., Tănase C., Bartók K., Gafta D., Anastasiu P., Crișan Fl., Costache I., Goia I., Marușca Th., Oțel V., Sămărghișan M., Hențea S., Pascale G., Răduțoiu D., Baz Ad., Boruz v., Pușcas M., Hirițiu M. & Frink J. 2007. *Arii speciale pentru protecția și conservarea plantelor în România*. București, Ed. Victor B. Victor, 396 p
22. Stanciu, E., și Florescu, F., 2009 : *Ariile protejate din România, Noțiuni introductive*, Brasov, 84p
23. Thiry,E., 2007: *Ghid metodologic pentru realizarea planurilor de management pentru siturile Natura 2000*, Timoșoara, 113p
24. Ujvari I., (1972), *Geografia apelor României*, Edit. Științifică, București.
25. Ujvari. I., (1959), *Hidrografia R.P.R*, Edit. Științifică, București.
26. Valeria Velcea, Alexandru Savu, *Geografia Carpaților și a subcarpaților românești*, Editura Didactică și Pedagogică , București, 1982.
27. WWF International & The World Bank (2007), "Management Effectiveness Tracking Tool – Reporting Progress at Protected Area Sites: A II a ediție. The Management Effectiveness Tracking Tool (METT) a fost dezvoltat de Sue Stolton, Marc Hockings, Nigel Dudley, Kathy MacKinnon, Tony Whitten și Fiona Leverington.
28. *** (1987), *Geografia României*, vol. III.

Descrierea limitelor Parcului natural Defileul Mureșului Superior și a Parcului Național Călimani

I. Parcul Natural Defileul Mureșului Superior

Limita nordică. Pornește de pe malul drept al râului Mureș și urcă pe pârâul Bistra, până la confluența cu primul afluent care coboară dinspre Pleșa Bistriei. În continuare urcă spre nord-est pe firul pârâului până la pădure (borna 246), cotește la est și urcă pe cumpăna de apă între valea Bistriei și Sterinoasa (cota 595 m), dar părăsește culmea spre nord și ocolește obârșia pârâului Sterinoasa, ajungând la pădure (borna 245). De aici urmărește limita pădurii până pe culmea Sterinoasei, se îndreaptă spre nord (bornele silvice 244, 3), coboară în valea Corbului (bornele 4, 8), urcă pe versantul opus (borna 7) și continuă pe culmea secundară până în valea Gălăoia (borna 13). De aici limita urcă spre est, nord-est (bornele silvice 147, 127, 146), până pe vârful Runcului (914 m) și se orientează în continuare spre est pe culmea ce delimitează valea Mureșului, cu urcușuri și coborâșuri (bornele 156, 163, 174), vârful Ulmului (927 m), valea Vișa (bornele 185, 216, 215, 3, 2), pârâul Porcului, trece la limita pădurii cu pășunea Răstolița, vârful Porcu (bornele 26, 23, 32) și coboară pe valea Răstolița în capătul comunei Răstolița (borna 410). Continuă urmând valea Răstolița și urmărește printr-un urcuș pronunțat pârâul Bannfy (bornele 457, 456) până pe culmea ce străjuiește valea Mureșului, trece de vârful Fântânel - 1.070 m (bornele 479, 501), vârful Sărăcin - 1.043 m (bornele 502, 515), urmează limita pădurii cu pășunea Lunca Bradului, ajungând în vârful Runcului. În continuare limita coboară până la liziera pădurii (bornele 68, 62) și pe culmea secundară ce urmărește valea Mureșului, coboară apoi la pârâul Bisericii (bornele 60, 43, 56, 57), urcă pe culme și coboară la pârâul Fântânel (bornele 82, 34), urcă pe culme și coboară pe valea Ilvei (bornele 33, 105, 40, 103, 104), urcă pe pârâul Ilva până la confluența dintre pârâul Ilvei și pârâul Ungurașu (borna 765). Din acest punct limita urcă pe o culme secundară prin pășune, urmărește liziera pădurii (bornele 759, 754, 745, 739), până în fânețele din zona vârfului Neagra (1.122 m). Din vârf limita coboară la pârâul Neagra Călin (bornele 836, 838), urcă apoi spre sud-est pe culme (bornele 887, 901) și iar coboară la pârâul Niculeștilor (bornele 902, 930). În continuare urcă pe culmea secundară, trecând prin bornele 931, 927, 919, ajungând în pășunea de pe culme, și coboară pe interfluvial dintre pârâul Borța și pârâul Zebrac până la talvegul acestuia (bornele 13, 9, 351, 340). Din acest loc limita urcă și urmărește culmea secundară ce urmărește valea Mureșului trecând prin vârful Leu (1.147 m), coborând apoi spre sud-est pe culme (bornele silvice 138, 137, 136, 134, 135, 148, 208, 193) până la pârâul Mermezeu, în zona de intersecție a drumului forestier cu drumul de exploatare carieră de piatră. În continuare urcă spre est pe culmea secundară, trece deasupra peretelui superior al carierei și ajunge pe vârful Drăgășel (938 m), coboară în pârâul Dușa (bornele 288, 287, 291, 295), apoi urcă în culmea Pietrii (borna 332).

Limita estică. Limita coboară pe culmea Pietrii (limita administrativă a județului Mureș) până la râul Mureș (borna 336), traversează râul și urcă pe culmea Ciobotanului prin pășune, urmărind liziera pădurii (borna 314, 315), traversează pârâul Ciobotani până la vârful Dealul Glighii (973 m).

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Limita sudică. Limita coboară de pe vârful Dealul Glighii spre nord-vest, urmărește liziera pădurii (bornele 330, 325) până la confluența pâraielor Gudea Mică și Gudea Mare (bornele 326, 600). În continuare urmează un urcuș spre vest pe o culme secundară prin pădure (bornele 603, 616), traversează Bâtca Gudea (1.113 m), capătul de sus al Dealului Zbânghii, și pe limita pădurii sub Poiana Șeștina Mare (bornele silvice 307, 314) urcă pe vârful Măguricea (1.016 m). De aici se urmează culmea ce coboară spre nord-vest la pârâul Meștera (bornele 318, 324, 330), se urcă spre sud-vest prin pășunea Meșterului pe cumpăna de apă dintre Jingul și Meștera. În continuare limita cotește spre nord până la limita pădurii de protecție (borna 359), apoi face o cotitură spre nord-vest până la cota 975 m și coboară la pârâul Jângul (bornele silvice 364, 365). Urmează un urcuș spre sud-vest pe o culme secundară, coboară spre nord-vest pe cumpăna dintre Jângul și Neagra la pârâul Neagra între Crăci (bornele 398, 397, 418, 417). Limita de aici cotește spre sud-vest și pe liziera pădurii ajunge pe Dealul Doamnei, cotește spre nord-vest, tot pe limita pădurii până la borna 444 și coboară la pârâul Iodului (borna 445), urmând să urce pe creasta Piciorul Lung, (borna 451). În continuare se coboară pe cumpăna de ape pe limita fondului forestier, se traversează pâraiele Arșița și Gyarfăș până la vârful Lunca Bradului (905 m) (bornele 452, 458, 466, 468, 467, 471, 472, 501, 502). Limita coboară pe pârâul Bufantau, urcă și apoi coboară la pârâul Sălard (bornele 482, 505, 485, 491, 490). Din valea Sălardului (borna 484), limita cotește spre sud-vest urcând pe culme pe vârful Hiclean - 1.024m (bornele 484, 485, 489), coboară pe culmea Corbului la borna 2, la pârâul Pescoasa Mare (borna 3), urcă pe culmea Pescoaselor și coboară la pârâul Pescoasa Mică (bornele 28, 38, 39), urcă la vârful Plaiul Borșii (1.082 m) (bornele 43, 42). Limita continuă spre nord-vest pe interfluviul dintre bazinul Mureșului și bazinul Iodului, vârful Listeș - 1.062 m, și pe plaiul Iodului până în valea Iodului (bornele 122, 99, 105). Din acest punct limita urcă pe valea Iodului, urmează o culme secundară pe interfluviul stâng Lespedea (bornele 233, 241) și coboară până la pădurea mare (borna 237), de aici la pârâul Costeasa (borna 246). În continuare urcă spre vest pe culme, cotește la sud-vest și urcă la cota 766 m (borna 250), în continuare pe culmea dintre bazinul Mureșului și bazinul Borzia (borna 248). Din piscul Șoimului (borna 10) coboară și traversează pârâul Borzia, la confluența cu Zăpodia Arsura (bornele 7, 8), urcă pe Zăpodia Pleșilor (borna 46) și, după primul afluent, cotește la vest și, urcând pe o culme secundară, ajunge în culmea Făgețel - culmea dintre Valea Mureșului și valea Borzia, sub plaiul Borzia (bornele 51, 52, 65).

Limita vestică pornește de pe culmea dintre valea Mureșului și valea Borzia, coboară pe creasta secundară până la limita pădurii (borna 68) și urmărește limita fondului forestier și un pârâiaș până la râul Mureș (bornele 69, 53, 54, 56), urmărește malul stâng al Mureșului până la confluența cu pârâul Bistra.

Parcul natural Defileul Mureșului are suprafața de 9.156 ha și se află în raza administrativă a comunelor Deda, Răstolița, Lunca Bradului și Stânceni din județul Mureș.

II. Parcul Național Călimani

Limita nordică

Pornește din Pârâul cu Pești de la 3,85 km distanță față de confluența cu râul Dorna -borna silvică 10 UP III, OS Dorna Candrenilor și urcă spre NE pe o culme secundară în vârful de cotă 1653,0 m situat pe interfluviul dintre bazinele hidrografice Pârâul cu Pești și pr. Pietrosu. Ocolește obârșia pr. Pietrosu prin borna silvică 519 UP I, OS Dorna Candrenilor până la borna silvică 622 UP I, OS Dorna Candreni , aflată pe interfluviul dintre pr. Pietrosu și pr. Mezdrea, de la care coboară în valea Mezdrea prin borna silvică 513 UP I, OS Dorna Candrenilor. Limita continuă amonte 500 m, pe malul drept al pr. Mezdrea , borna silvică 512 UP I, OS Dorna Candrenilor, apoi traversează plaiul Negrișoara prin borna silvică 511 UP I, OS Dorna Candrenilor, coboară în pr. Bumbul prin borna 499 UP I, OS Dorna Candrenilor, urcă în culmea Piciorul Pantei - borna silvică 490 UP I, OS Dorna Candrenilor, pe care coboară în pârâul Negrișoara la 360 m avale de confluența pr. Podețulcu pr. Negrișoara [IV-1.53.16.6] - borna silvică 492 UP I OS Dorna Candrenilor. Limita parcului continuă amonte pe pr. Negrișoara până la confluența cu Podețul, iar apoi pe acesta până la borna silvică 480 UP I OS Dorna Candrenilor și urcă pe o culme secundară până în Piciorul Tămău - borna 474 UP I, OS Dorna Candrenilor. De aici, coboară în primul afluent de stânga al pr. Tămău -borna 475 UP I, OS Dorna Candrenilor, îl urmează avale până la confluența cu pr. Tămău, pe care îl va continua până la confluența acestuia cu pr. Maftei - borna silvică 459 UP I OS Dorna Candrenilor. În continuare, urmărește amonte pr. Maftei -circa 600 m, până în borna silvică 454 UP I, OS Dorna Candrenilor, din care urcă pe interfluviul dintre bazinele hidrografice Maftei și Fundul Negrișoarei -borna silvică 451 UP I, OS Dorna Candrenilor. De aici, limita parcului urmărește culmea secundară ce coboară în pr. Fundul Negrișoarei - borna silvică 434 UP I, OS Dorna Candrenilor, traversează pârâul și urcă pe versantul opus, pe interfluviul dintre pr. Fundul Negrișoarei și pr. Negrești în vârful Bâtca Negrești de cotă 1551,0 m -borna silvică 435 UP I, OS Dorna Candrenilor. În continuare, urmărește interfluviul până în vârful de cotă 1645,0 m din care coboară spre nord, în pr. Negrești, la confluența din vestul Stâncilor Doisprezece Apostoli -borna silvică 425 UP I, OS Dorna Candrenilor. De la această confluență, limita parcului urcă pe afluentul de dreapta dinspre nord, până la obârșie și continuă pe interfluviul dintre bazinele pr. Negrișoara și pr. Hârla, prin cota 1642,0 m, până la borna silvică 309 UP I, OS Dorna Candrenilor. Limita traversează apoi pr. Hârla -borna silvică 310 UP I, OS Doma

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Candrenilor, urcă în Piciorul Lucaciului -borna silvică 303 UP I, OS Dorna Candrenilor și coboară în valea Pinteia la confluența acesteia cu principalul afluent de stânga, trecând prin bornele 289, 291, 290, 287 UP I, OS Dorna Candrenilor. Continuă amonte pe valea Pinteia 380 m până la borna silvică 282 UP I, OS Dorna Candrenilor, apoi urcă în înșeuarea dintre culmea Piciorul Lat și Piciorul Scurt -borna silvică 281 UP I, OS Dorna Candrenilor. De aici, continuă spre SV, până la cota 1701,0 m, apoi urmează culmea Piciorul Scurt pe 970 m și coboară la stâna din pr. Hârlea pe care îl urmărește avale circa 500 m până la 450 m nord de confluența Hârlea cu Pârâul cu Pești.

Limita estică

Pornește de la confluența Hârlea cu Pârâul cu Pești și urmărește liziera pădurii până la ieșirea din fondul forestier a pârâului Tăieturilor, până în pr. Păvăluc -borna silvică 239 UP VI, OS Vatra Dornei, coboară pe acesta 230 m, urcă pe culmea dintre pâraiele Păvăluc și Panacul -borna silvică 217 UP VI, OS Vatra Dornei- și coboară pe aceasta din urmă, pe limita fondului forestier, până la confluența Panacul/ Tăieturilor. Urmează avale malul stâng până la confluența cu pr. Roșia -borna silvică 191 UP VI, OS Vatra Dornei- de la care urcă pe culmea dintre pr. Tăieturilor și pr. Roșia până la borna 187 UP VI, OS Vatra Dornei, coboară pe o culme secundară în pr. Roșia la cota 1295,0 m -borna silvică 188 UP I OS Dorna Candrenilor și urmează aval pr. Roșia până la prima confluență -borna silvică 176 UP VI, OS Vatra Dornei. De la confluență urcă pe interfluviu și ocolește bazinul pr. Pădurețul, trecând prin cota 1657,6 m -borna silvică 177 UP VI, OS Vatra Dornei) și prin stâncăria de la cota 1535,0 m, aflată pe interfluviul dintre pr. Pădurețul și pr. Haita. De aici, limita parcului coboară în valea de la nord de culmea Piscul Calului de 1258,0 m -borna silvică 154 UP VI, OS Vatra Dornei, traversează culmea Piscul Calului și coboară în pr. Haita [IV-1.53.17.2] -borna silvică 135 UP VI, OS Vatra Dornei. Urmărește aval pr. Haita 300 m până la confluența cu primul afluent de dreapta, urcă pe interfluviul dintre pr. Haita și pr. Păltinișul pe culmea Piciorul Paltinu -borna 108 UP V% OS Vatra Dornei apoi coboară în Pârâul Păltinișul la borna silvică 106 UP VI, OS Vatra Dornei, limita urmează amonte pr. Păltinișul circa 250 m -borna silvică 88 UP VI, OS Vatra Dornei, apoi urcă pe culmea Capul Dealului la cota 1692,2 m, trecând prin borna silvică 89 UP VI, OS Vatra Dornei și continuă 500 m spre vest, pe culme, până la borna silvică 77 UP VI, OS Vatra Dornei, din care coboară în pr. Tarnița [IV-1.53.17.2.1.] - borna silvică 73 UP VI, OS Vatra Dornei. În continuare, urmărește avale pr. Tarnița până la confluența cu pârâul Bijilor sau Bâțcelor, -borna silvică 33 UP VI, OS Vatra Dornei. Urcă pe pârâul Bijilor, trece prin obârșia acestuia și ajunge în Poiana Dumitrei de unde urmărește limita vestică a poienii, până sub Vf. Dumitrei de 1689,0 m. De aici, limita continuă

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

spre SE, pe culme, prin bornele silvice 43 UP VI, OS Vatra Dornei și 311 UP V, OS Vatra Dornei, apoi urmărește limita fondului forestier pe la vest de cota 1697,6 m prin bornele silvice 255, 58, 254, 252, 251, 248, 243 UP V OS Vatra Dornei până în pr. Dumitrelul Mare - borna silvică 233 UP V, OS Vatra Dornei. Din acest punct, limita urcă spre est până pe interfluviul drept al pr. Dumitrelul Mare - borna silvică 230 UP V, OS Vatra Dornei, pe care îl urmează, mai întâi pe culme și apoi pe limita fondului forestier, până aproape de Vf. Negoitul Românesc de 1883,0 m - borna silvică 208 UP V OS Vatra Dornei. Continuă pe limită de fond forestier prin bornele silvice 209, 227, 211, 200 și 204 UP V OS Vatra Dornei, urmează apoi drumul de carieră până întâlnește interfluviul stâng al pr. Pietricelul pe care coboară în pârâu -borna silvică 173 UP V, OS Vatra Dornei.

Traversează interfluviul dintre pr. Pietricelul și Pârâul Neagra prin cota 1369,0 m și urmează amonte pr. Neagra până la confluența cu pr. Puturos -borna silvică 162 UP V OS Vatra Dornei. De la confluență, limita parcului urcă spre est, pe culme, până la limita fondului forestier cu golul alpin - borna silvică 141 UP V, OS Vatra Dornei, pe care o urmează spre nord până la borna 25 UP VI, OS Vatra Dornei, trecând prin bornele silvice 137, 89, 82, 76, 60, 44 și 26 UP VI, OS Vatra Dornei. De aici, limita parcului continuă pe culme, spre nord, prin bornele silvice 28 UP V, OS Vatra Dornei

și 517 UP V, OS Panaci, apoi coboară la confluența Duruitoarea/ pr. Băuca - borna silvică 503 UP V, OS Panaci. De la confluență, limita parcului urcă la nord de Vf. Piciorul Țiganului de 1701,0 m - borna silvică 380 UP V, OS Panaci prin bornele silvice 604 și 465 UP V, OS Panaci. Din nordul vârfului Piciorul Țiganului de 1701,0 m și până în culmea dintre pâraiele Izvorul Călimani și Secu sau Dealul Lat, limita parcului urmează limita fondului forestier. De aici, limita parcului coboară pe o culme secundară în pârâul Secu și urcă tot pe culme secundară în interfluviul dintre pr. Secu și Voivodeasa pe Culmea Tâlharului, cota 1609,0 m. De aici și până la obârșia pr. Puturos limita parcului corespunde limitei superioare a fondului forestier și trece prin Voivodeasa la cota 1642,2 m. De la obârșia pr. Puturos și până la confluența pr. Steaga/ Ilva Mare [IV-1.35.] limita parcului este dată de limita superioară a jneapănului. În continuare, limita se orientează spre sud și urcă în extremitatea vestică a Poienii Drăguș -borna 318 UP I, OS Lunca Bradului, la limita superioară a fondului forestier pe care o urmează, ocolind pe la sud de Vf. Drăguș de 1768,0 m, până în cumpăna de ape dintre pr. Cucubertul Mare [IV-1.35.2.1.] și pr. Cocoșul pe Culmea Cocoșului, prin bornele silvice 446, 565, 578 și 579 UP II O.S. Lunca Bradului. Continuă spre sud pe cumpăna de ape până la borna silvică 612 UP II, OS Lunca Bradului din care coboară la obârșia pr. Ghilcoșa pe care îl urmează avale până la confluența Ghilcoșa/ Cucubertul.

Limita sudică

Pornește de la confluența Ghilcoșa/Cucubertul și continuă înainte pe pr. Cucubertul până

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

la confluența Cucubertul Mare/ Cucubertul Mic, iar de aici urcă pe interfluviul dintre cele două bazine până la cota 1408,7 m -borna silvică 539 UP II, OS Lunca Bradului. Continuă spre nord pe interfluviul principal dintre bazinele hidrografice Ilișoara Mică [IV-1.35.2.2.] și Cucubertul, până la intersecția cu Piciorul Tăieturii -borna silvică 461 UP II, OS Lunca Bradului, din care coboară spre sud-vest pe Piciorul Tăieturii până la confluența Ilișoara Mică/ Pârâul Rău și urmează avale Ilișoara Mică, circa 300 m -borna silvică 431 UP II, OS Lunca Bradului. Urcă spre nord-vest până în culmea Păltinișoara Mare -borna silvică 430 UP II, OS Lunca Bradului, continuă spre nord-est pe interfluviul dintre bazinele hidrografice Ilișoara Mică și Ilva [IV-1.35.], până în borna silvică 335 UP I, OS Lunca Bradului de sub Pleașa sub Drăguș, apoi coboară la confluența Ilva Mare/ pr. Pietrosul [IV-1.35.1.]. De la confluență, limita continuă, spre nord-vest, pe o culme secundară, până la borna silvică 231 UP I, OS Lunca Bradului, traversează primul afluent pe dreapta prin borna silvică 232 UP I, OS Lunca Bradului și urcă în interfluviul stâng al pârâului Tihul la cota 1539,0 m -borna silvică 200 UP I, OS Lunca Bradului, trecând prin cota 1371,0 m.

Coboară în pr. Tihul la borna silvică 191 UP I, OS Lunca Bradului și urcă pe culme secundară în interfluviul drept la cota 1695,0 m. Din acest punct limita parcului urmărește interfluviul dintre bazinele hidrografice Ciungetul și Tihul prin Culmea Căpățânii până în Vf. Tătarului de 1531,6 m, coboară pe Culmea Tătar la confluența Tihul de Răstolița/ pr. Zăpodia Tătarului, de unde urmează avale pr. Tihul [TV-1.38.2.] până la confluența cu Valea Năruită. Continuă amonte pe Valea Năruită până la prima confluență -borna silvică 30 UP V, OS Răstolița, urcă pe interfluviul din dreapta al văii Năruită până în cumpăna de ape dintre Tihul și Pârâul Mijlociu [IV-1.38.2.1.] - borna silvică 26 UP V, OS Răstolița și coboară pe Dealul Răstoșnea până la confluența Tihul/ Pârâul Mijlociu.

Limita vestică

Pornește de la confluența Tihul/ Pârâul Mijlociu și urcă pe Pârâul Mijlociu până amonte de confluența Pârâului Mijlociu/ Dieciul -borna silvică 259 UP IV, OS Răstolița). În continuare, se orientează spre vest și traversează interfluviul dintre Pârâul Mijlociu și pr.Scurtu prin borna 214 UP IV, OS Răstolița și coboară în pr. Scurtu pe traseul liniei de funicular. Limita continuă amonte pe pr. Scurtu până la borna silvică 207 UP IV OS Răstolița, urcă în Dealul Secului la 1351,0 m și continuă pe interfluviul dintre bazinele hidrografice Pârâul Mijlociu și Bistrița [II-I.] până la aproximativ 200 m sud-est de Vf. Piatra Zurgău din Bistriciorul Mic 1917 m, trecând prin cota 1428,0 m, Vf. Piciorul Scurt la 1541,6 m, cota 1553,0 m, borna silvică 199 UP IV, OS Răstolița și cota 1710,8 m. De la Piatra Zurgău, continuă pe limita fondului forestier pe la vest de Vf. Aurorul -1835,0 m până în pârâul Colbul, de unde urcă în Muntele Viișoarei de 1802,6 m și

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

continuă pe cumpăna de ape a pârâului Izvorul Prislopului [H-1.24.4.2.], până la borna silvică 108 UP IV, OS Dorna Candrenilor. De aici, coboară în pârâul Zgârciul -borna silvică 105 UP IV, OS Dorna Candrenilor prin bornele silvice 106 și 104 UP IV, OS Dorna Candrenilor, urmează aval pârâul până la borna 100 UP IV, OS Dorna Candrenilor, apoi urcă pe o culme secundară, spre SV, până în culmea dintre pr. Zgârciul și pr. Fundul Zgârciului -borna silvică 99 UP IV, OS Dorna Candrenilor, pentru a coborî în pârâul Zgârciul la borna silvică 90 UP IV, OS Dorna Candrenilor prin bornele silvice 97 și 95 UP IV, OS Dorna Candrenilor. Limita parcului continuă spre sud-sud-est pe o culme secundară până în cota 1613,9 m -borna silvică 89 UP VI, OS Dorna Candrenilor, de unde coboară în pârâul Strănior -borna silvică 69 UP IV, OS Dorna Candrenilor pe care îl urmează avale aproximativ 100 m -borna silvică 63 UP IV, OS Dorna Candrenilor. De aici limita parcului traversează pe culmi secundare interfluviul dintre văile Strănior și Tihu II, trecând prin bornele silvice 61 și 60 UP IV, OS Dorna Candrenilor și continuă până la borna 47 UP IV, OS Dorna Candrenilor, din pr. Tihu II. Din acest punct, limita parcului continuă amonte pe pârâul cu obârșia sub cota 1453,0 m -borna silvică 42 UP IV, OS Dorna Candrenilor, coboară în pr. Gruitul, pe culmi secundare, prin bornele silvice 33, 29, 28, 27 și 25 UP IV, OS Dorna Candrenilor și continuă pe pr. Gruitul până la confluența acestuia cu Izvorul Dornei -borna silvică 324 UP II, OS Dorna Candrenilor. Limita parcului urmează avale Izvorul Dornei până lângă cabana forestieră -borna silvică 329 UP II, OS Dorna Candrenilor, traversează interfluviul dintre bazinele hidrografice Izvorul Dornei și Pârâul Cotit, trecând prin bornele silvice 308 și 303 UP II, OS Dorna Candrenilor, din care coboară în Pârâul Cotit -borna silvică 304 UP III, OS Dorna Candrenilor și îl urmează avale până la borna silvică 300 UP OS Dorna Candrenilor. Limita ocolește bazinul hidrografic al pârâului Daliilor prin bornele silvice 299, 290, 289, 280, 287 și 281 UP III, OS Dorna Candrenilor și coboară în pr. Bârsanilor la borna silvică 282 UP III, OS Dorna Candrenilor. De aici, traversează în pr. Horoava -Ciutei- la borna silvică 273 UP OS Dorna Candrenilor prin bornele silvice 277 și 272. Continuă amonte pe vale circa 300 m până la borna 269 UP III, OS Dorna Candrenilor și traversează interfluviul dintre bazinele hidrografice Dorna și Voroava [XII-1.10.1.1.] prin bornele silvice 253, 251 și 210 UP III, OS Dorna Candrenilor până la borna silvică 211 UP III, OS Dorna Candrenilor din valea Voroava. Continuă amonte pe Voroava circa 600 m -borna silvică 185 UP III, OS Dorna Candrenilor, de unde urcă pe o culme secundară în Piciorul Calului -borna silvică 173 UP III, OS Dorna Candrenilor și coboară în valea Piciorul Calului la borna silvică 174 UP III, OS Dorna Candrenilor. De aici, limita parcului traversează culmea Piciorul Bârsanilor prin bornele silvice 259, 157, 155, 148 până la borna silvică 149 UP III, OS Dorna Candrenilor, aflată în valea de la nord de culmea Piciorul Bârsanilor. Urmează avale pârâul până la confluența cu Prislopul - borna silvică 143 UP III, OS Dorna Candrenilor, continuă amonte pe

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Prislopul până la borna silvică 136 UP III, OS Dorna Candrenilor și urcă în interfluviul dintre bazinele hidrografice Prislop și Fața Prislopului -borna silvică 135 UP III, OS Dorna Candrenilor.

Limita parcului continuă pe culme, spre vest, și coboară la confluența marcată de borna silvică 108

UP III, OS Dorna Candrenilor și urmărește avale pârâul până la confluența cu Fața Prislopului - borna silvică 106 UP III, OS Dorna Candrenilor, aflată amonte de cabana rezervorului de apă. De aici, limita parcului continuă amonte pe Fața Prislopului până la obârșie, urcă pe culme în vârful Ciungilor de 1453,0 m și continuă spre SV circa 250 m, coborând apoi pe linia de pantă maximă în Pârâul cu Pești -borna silvică 10 UP III, OS Dorna Candrenilor unde întâlnește limita nordică.

Anexa 2

Analiza factorilor interesați identificați în procesul de realizare a planului de management

Nr. Crt	Instituții, organizații, grupuri de interese pe categorii stabilite pe baza rolului și/sau a interesului în PNDMS+	Rol / interes
	Autorități de mediu, de reglementare și control activități	
1.	Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice	Implementarea politicilor de mediu la nivel național, responsabil pentru sistemul de arii protejate, responsabil pentru fondul forestier național Autoritatea contractantă pentru administrarea PNDMS+
2.	Agenția pentru Protecția Mediului Harghita	Implementarea politicilor de mediu la nivel local
3.	Agenția pentru Protecția Mediului Mureș	Implementarea politicilor de mediu la nivel local
4.	Agenția pentru Protecția Mediului Suceava	Implementarea politicilor de mediu la nivel local
5.	Ministerul Agriculturii - Direcțiile pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală Harghita și Mureș (Direcția Agricolă)	Reglementarea activităților agricole și de dezvoltare rurală
6.	Administrația Națională Apele Române – Administrația Bazinală Mureș - Sistemul de Gospodărire a Apeilor Mureș	Administrarea apelor aflate în proprietatea statului, respectiv a albiilor minore, a digurilor și a zonelor de protecție ale cursurilor de apă din bazinul hidrografic al râului Mureș.
7.	Agenția Națională pentru Piscicultură și Acvacultură	Gestionarea resursei piscicole
8.	Administrația Națională Îmbunătățiri Funciare	Îmbunătățiri funciare, administrarea sistemelor de desecare și a construcțiilor aferente
9.	Agenția Domeniilor Statului	Concesionarea terenurilor statului cu destinație agricolă
10.	Agenția Națională pentru Resurse Minerale	Reglementarea activităților de utilizare a resurselor minerale (ape subterane, ape minerale, cariere, balastiere)
11.	Ministerul Dezvoltării Regionale și Turism	Implementarea politicilor la nivel național
12.	Garda Națională de Mediu – Comisariatul Județean Harghita	Inspecție și control din punct de vedere al protecției mediului

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Nr. Crt	Instituții, organizații, grupuri de interese pe categorii stabilite pe baza rolului și/sau a interesului în PNDIMS+	Rol / interes
13.	Garda Națională de Mediu – Comisariatul Județean Mureș	Inspecție și control din punct de vedere al protecției mediului
14.	Comisariatul de Regim Silvic și Cinegetic	Inspecție și control în silvicultură și vânătoare
15.	Inspectoratul de Poliție al Județului Harghita	Reglementarea managementului forestier în vegetația forestieră din afara fondului forestier.
16.	Inspectoratul de Poliție al Județului Mureș	Ordine publică, urmărire penală, etc.
17.	Inspectoratul de Jandarmi Județean Harghita	Ordine publică, urmărire penală, etc.
18.	Inspectoratul de Jandarmi Județean Mureș	Ordine publică
19.	Acordarea și controlul plășilor pe suprafață	
20.	Agenția de Plăți și Intervenții Agricole (APIA) Harghita	Derulează fondurile europene pentru implementarea măsurilor de sprijin finanțate din Fondul European pentru Garantare în Agricultură (FEGA)
21.	Agenția de Plăți și Intervenții Agricole (APIA) Mureș	Derulează fondurile europene pentru implementarea măsurilor de sprijin finanțate din Fondul European pentru Garantare în Agricultură (FEGA)
22.	Agenția de Plăți și Intervenții Agricole (APIA) Suceava	Derulează fondurile europene pentru implementarea măsurilor de sprijin finanțate din Fondul European pentru Garantare în Agricultură (FEGA)
23.	Autorități ale administrației publice locale	
24.	Consiliul Județean Harghita	Planificarea teritorială și strategică
25.	Consiliul Județean Mureș	Administrația drumurilor județene
26.	Instituția Prefectului Județului Harghita	Planificarea teritorială și strategică
27.	Instituția Prefectului Județului Mureș	Administrația drumurilor județene
28.	Instituția Prefectului Județului Suceava	Asigură realizarea intereselor naționale, aplicarea și respectarea Constituției, a legilor, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, a celorlalte acte normative precum și a ordinii publice
29.	Primăria și Consiliul Local Suseni	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
30.	Primăria și Consiliul Local Lăzarea	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Nr. Crt	Instituții, organizații, grupuri de interese pe categorii stabilite pe baza rolului și/sau a interesului în PNDMS+	Rol / interes
29.	Primăria și Consiliul Local Joseni	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
30.	Primăria și Consiliul Local Remetea	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
31.	Primăria și Consiliul Local Toplița	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
32.	Primăria și Consiliul Local Lunca Bradului	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
33.	Primăria și Consiliul Local Voșlobeni	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
34.	Primăria și Consiliul Local Deda	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
35.	Primăria și Consiliul Local Răstolnița	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
36.	Primăria și Consiliul Local Stânceni	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
37.	Primăria și Consiliul Local Ciurmani	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
38.	Primăria și Consiliul Local Sovata	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
39.	Primăria și Consiliul Local Ibănești	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
40.	Primăria și Consiliul Local Praid	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
Comunități și grupuri de interese locale și regionale		
41.	Populația locală din PNDMS+ și din imediata vecinătate	Proprietari de terenuri, gestionari și/sau utilizatori de resurse
42.	Pescari	Utilizare resurse piscicole, recreere
43.	Cicliști	Recreere
44.	Reprezentanți mass media	Informare, conștientizare
45.	Biserici, grupuri religioase	Conștientizare
Administrare infrastructură		
46.	CNADNR	Administrarea drumurilor naționale
47.	CFR	Administrarea căilor ferate
48.	Electrica SA	Furnizare energie electrică
49.	Transelectrica (Compania Națională de Transport al Energiei Electrice)	Întreținere rețea din punct de vedere al alimentării cu energie electrică

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și arile naturale protejate anexe

Nr. Crt	Instituții, organizații, grupuri de interese pe categorii stabilite pe baza rolului și/sau a interesului în PNDMS+	Rol / interes
	Administrare resurse	
50.	Administratori fonduri de vânătoare	Gestionarea fondurilor de vânătoare, managementul faunei de interes cinegetic
51.	Agenția Națională de Resurse Minerale	Gestionarea resurselor minerale
52.	Agenția Națională pentru Piscicultură și Acvacultură	Reglementarea activității de pescuit și acvacultură
53.	Administrația Domeniilor Statului	Gestionarea / concesiunea heleşteelor
54.	Asociația Pescarilor Sportivi Harghita	ONG pescuit sportiv
55.	Asociația Pescarilor Sportivi Mureș	ONG pescuit sportiv
56.	Asociația Județeană a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi	ONG vânătoare și pescuit sportiv
	Educație	
57.	Inspectoratul Școlar Harghita	Activități educative
58.	Inspectoratul Școlar Mureș	Activități educative
59.	Inspectoratul Școlar Suceava	Activități educative
60.	Școlile de pe teritoriul PNDMS+ și din imediata vecinătate	Activități educative
	Organizații neguvernamentale	
61.	Asociația pentru Protecția Liliacilor din România	ONG protecția mediului
62.	Societatea Ornitologică Română – Sucursala Harghita	ONG protecția mediului
63.	WWF România	ONG protecția mediului
64.	Asociația pentru Protecția Păsărilor și a Naturii Grupul Milvus	ONG protecția mediului
65.	Universități și alte unități de cercetare Universitatea Babeș Bolyai Cluj Napoca	Cercetare aplicată

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și arilele naturale protejate anexe

Nr. Crt	Instituții, organizații, grupuri de interese pe categorii stabilite pe baza rolului și/sau a interesului în PNDMS+	Rol / interes
66.	Muzeul Secuiesc al Ciucului – Miercurea Ciuc	Cercetare aplicată, acțiuni de educație și conștientizare
67.	Universitatea Sapienția – Miercurea Ciuc	Cercetare aplicată
68.	Finanțatori Fundații, asociații, instituții ce gestionează fonduri nerambursabile sau sunt interesate în a sprijini activitatea PNDMS+	Sprijin pentru activități de conservare, educație, conștientizare și ecoturism, responsabilitate socio-economică

Anexa 3

Correspondența între habitatele de interes comunitar, habitatele conform clasificării din România și asociațiile vegetale din PNDMS+.

Tip habitat Natura 2000	Tip habitat România	Asociații vegetale
1 3220 - Vegetație herbacee de pe malurile râurilor montane	R5416 Comunități sud-est carpatice de izvoare și pâraie cu <i>Saxifraga stellaris</i> , <i>Chrysosplenium alpinum</i> și <i>Philonotis seriata</i>	<i>Chrysosplenio alpini - Saxifragetum stellaris</i> Pawl. et Walas 1949 (Syn.: <i>Philonotido - Saxifragetum stellaris Boșcaiu 1971</i> , <i>Epiobio anagallidifolii - Saxifragetum alpini Rejmánek et Rejmánková 1979</i>); <i>Swertio punctate - Saxifragetum stellaris Coldea (1995-1996) 199</i>
	R5418 Comunități sud-est carpatice fontinale cu <i>Philonotis seriata</i> și <i>Caltha laeta</i>	<i>Philonotido - Calthetum laetae (Krajina 1933) Coldea 1991 (Syn.: Calthetum laetae Krajina 1933, Calthetum palustris Borza 1963 n.n.</i>
	R5420 Comunități sud-est carpatice fontinale cu <i>Cardamine opizii</i>	<i>Cardaminetum opizii Szafer et al. 1923</i>
	R5423 Comunități sud-est carpatice de izvoare și pâraie cu <i>Carex remota</i> și <i>Caltha laeta</i>	<i>Carici remotae - Calthetum laetae Coldea (1972) 1978</i>
2 3260 - Cursuri de apă din zonele de câmpie, până la cele montane, cu vegetație din <i>Ranunculus fluitantis</i> și <i>Callitriche-Batrachion</i>	R2208 Comunități danubiene cu <i>Ranunculus aquatilis</i> și <i>Hottonia palustris</i>	<i>Hottonietum palustris Tüxen 1937</i>
3 4060 - Tufărișuri alpine și boreale	R3108 Tufărișuri sud-est carpatice de ienupăr pitic (<i>Juniperus sibirica</i>)	<i>Callitrichetum palustris (Dihoru 1975) Burescu 1999</i>
4 4070* - Tufărișuri cu <i>Pinus mugo</i> și <i>Rhododendron myrtifolium</i> ;	R3105 Tufărișuri sud-est carpatice de jneapăn (<i>Pinus mugo</i>) cu smirdar (<i>Rhododendron myrtifolium</i>)	<i>Campanulo abietinae - Juniperetum Simon 1966 (Syn.: Juniperetum nanae Soó 1928, Juniperetum sibiricae Rațiu 1965, Vaccinio-Juniperetum communis Kovács 1979, Juniperetum-Vaccinietum Pușcaru et al. 1956 n.n.)</i>
5 6150 - Pajiști boreale și alpine pe substrat silicios;	R3602 Pajiști sud-est carpatice de coarnă (<i>Carex curvula</i>) și <i>Primula minima</i>	<i>Rhododendro myrtifolii-Pinetum mugii Borza 1959, em.Coldea 1995 (Syn Pinetum mugii carpaticum auct. rom., Calamagrostio villosae - Pinetum mugii Sanda et Popescu 2002)</i> <i>Primulo-Caricetum curvulae Br.-Bl. 1926 em. Oberd.1957 (Syn.: Caricetum curvulae Brockm.-Jer.1907)</i>

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și arile naturale protejate anexe

Tip habitat Natura 2000	Tip habitat România	Asociații vegetale
R3603	Pajiști sud-est carpatice de părul porcului (<i>Juncus trifidus</i>) și <i>Oreochloa disticha</i>	<i>Oreochloa</i> – <i>Juncetum trifidi</i> Szafer et al. 1927 (Syn.: <i>Juncetum trifidi</i> Buia et al. 1962; <i>Rhododendro</i> – <i>Juncetum trifidi</i> Resmeriță 1975; <i>Junceto trifidi</i> – <i>Vaccinietum</i> Resmeriță 1975)
R3604	Pajiști sud-est carpatice de părușcă (<i>Festuca supina</i>) și <i>Potentilla ternata</i>	<i>Potentillo chrysocraspedae</i> - <i>Festucetum airoidis</i> Boșcaiu 1971 (Syn.: <i>Festucetum supinae</i> Domin 1933; <i>Potentillo (tenatae)</i> – <i>Festucetum supinae</i> Boșcaiu 1971; <i>Antennario Festucetum sudeticae</i> Dihoru 1975; <i>As. Festuca supina-Nardus stricta</i> Șerbănescu 1939; <i>As. Festuca supina</i> Pușcaru et al. 1959; <i>Festuca supina Deschampsia flexuosa</i> <i>Vaccinium myrtillus</i> Pușcaru et al. 1959; <i>Festuca supina Festuca rubra fallax</i> Pușcaru et al. 1959; <i>Festucetum supinae</i> Vicol et al. 1971; <i>Festucetum supinae subalpinae</i> Sillinger 1933)
R3615	Tufărișuri pitice sud-est carpatice de sălcii alpine (<i>Salix herbacea</i>)	<i>Salicetum herbaceae</i> Br.Bl. 1913
R6301	Comunități sud-est carpatice chionofile cu <i>Arenaria biflora</i>	<i>Arenarietum biflorae</i> Voik 1976
R6302	Comunități sud-est carpatice chionofile cu <i>Polytrichum sexangulare</i>	<i>Polytrichetum sexangulare</i> Br.-Bl. 1926
R6303	Comunități sud-est carpatice chionofile cu <i>Luzula alpinopilosa</i>	<i>Luzuletum alpino-pilosae</i> Br.-Bl. 1926 (Syn.: <i>Luzuletum spadicae</i> Br.-Bl. 1926 retezaticum Borza 1934)
R6304	Comunități sud-est carpatice chionofile cu <i>Ranunculus crenatus</i> și <i>Soldanella pusilla</i>	<i>Soldanello pusillae</i> – <i>Ranunculetum crenati</i> (Borza 1931) Boșcaiu 1971 (Syn.: <i>Soldanello pusillae</i> – <i>Plantaginietum gentianoides</i> Resmeriță 1976; <i>Agrostetum alpinae</i> – <i>Gnaphalietum supini</i> Resmeriță 1975); <i>Soldanello hungaricae</i> – <i>Ranunculetum crenati</i> Coldea 1985 (Syn.: <i>Agrosteto alpinae</i> – <i>Ranunculetum crenati</i> Resmeriță 1975)
R6305	Comunități sud-est carpatice chionofile cu <i>Gnaphalium supinum</i> și <i>Nardus stricta</i>	<i>Nardo</i> – <i>Gnaphalietum supini</i> Bartsch 1940 (Syn.: <i>Nardo-Geetum montani</i> Boșcaiu 1970)
R6306	Comunități sud-est carpatice chionofile cu <i>Poa supina</i> și <i>Cerastium cerastioides</i>	<i>Poa supinae</i> – <i>Cerastietum cerastioides</i> (Söry 1954) Oberd. 1957, <i>Poa supinae</i> – <i>Cerastietum cerastioides chrysosplenietosum alpinae</i> Coldea 1985

Planul de management al Parcului Natural Defileul Muresului Superior și arile naturale protejate anexe

Tip habitat Natura 2000		Tip habitat România	Asociații vegetale
6	6230* - Pajiști montane de <i>Nardus</i> bogate în specii pe substraturi silicioase;	R3608 Pajiști sud-est carpatice de <i>Scorzonera rosea</i> și <i>Festuca nigrescens</i>	<i>Scorzonero roseae</i> – <i>Festucetum nigricantis</i> (Pușcaru et al. 1956) Coldea 1978 (Syn.: <i>Festucetum rubrae fallax</i> Pușcaru et al. 1956; <i>Festucetum rubrae montanum</i> Csürös et Resmeriță 1960)
		R3609 Pajiști sud-est carpatice de țapoșică (<i>Nardus stricta</i>) și <i>Viola declinata</i>	<i>Viola declinatae</i> – <i>Nardetum</i> Simon 1966 (Syn.: <i>Nardetum strictae montanum</i> Resmeriță et Csürös 1963, <i>Nardetum strictae alpinum</i> Buia et al. 1962, <i>Nardetum alpinum austro</i> – <i>carpaticum</i> Borza 1959).
7	6410 - Pajiști cu <i>Molinia</i> pe soluri calcaroase, turboase sau argiloase (<i>Molinion caeruleae</i>)	R3710 Pajiști dacice de <i>Molinia caerulea</i>	<i>Junco-Molinietum Preising</i> 1951 ex Klapp 1954 <i>Molinio-Salicetum rosmarinifoliae</i> Magyar ex Soó 1933
		R3711 Pajiști dacice de <i>Nardus stricta</i> și <i>Molinia caerulea</i>	<i>Nardo-Molinietum</i> Gergely 1958
8	6430 Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la câmpie și din etajul montan până în cel alpin	R3701 Comunități sud-est carpatice de buruienișuri înalte cu <i>Aconitum tauricum</i>	<i>Aconietum taurici</i> Borza 1934 ex Coldea 1990 (Syn.: <i>Aconietum taurici retezetense</i> Borza 1934)
		R3702 Comunități sud-est carpatice de buruienișuri înalte cu <i>Adenostyles alliaria</i> și <i>Doronicum austriacum</i>	<i>Adenostylo-Doronicetum austriaci</i> Horvat 1956 <i>Adenostyletum alliariae banaticum</i> Borza 1946) (Syn.:
		R3703 Comunități sud-est carpatice de buruienișuri înalte cu <i>Cirsium waldsteinii</i> și <i>Heracleum sphondylium</i> ssp. <i>transilvanicum</i>	<i>Cirsio waldsteinii Heracleetum transilvanici</i> Pawl. et Walas 1949 ((Syn.: <i>Cardueto Heracleetum palmati</i> Beldie 1967; <i>Heracleetum palmati</i> auct. rom.)
		R3706 Comunități sud-est carpatice de buruienișuri înalte cu <i>Petasites kablikianus</i>	<i>Petasitetum kablikiani</i> Szafer, Kulcz. et Pawl. 1926 (Syn.: <i>Petasitetum glabrati</i> Morariu 1943)
		R3707 Comunități sud-est carpatice de buruienișuri înalte cu <i>Telekia speciosa</i> și <i>Petasites hybridus</i>	<i>Telekio-Petasitetum hybridi</i> (Morariu 1967) Resmeriță et Rațiu 1974 (Syn.: <i>Petasitetum hybridi</i> auct. rom., <i>AegopodioPetasitetum hybridi</i> auct. rom., <i>Telekio-Petasitetum albae</i> Beldie 1967; <i>Petasitetum albae</i> Dihoru 1975, <i>PetasitetoTelekietum speciosae</i> Morariu 1967); <i>Telekio</i> – <i>Filipenduletum</i> Coldea 1996, <i>Telekio speciosae</i> – <i>Aruncetum dioici</i> Oroian 1998

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Tip habitat Natura 2000	Tip habitat România	Asociații vegetale
	R3708 Comunități daco-getice cu <i>Angelica sylvestris</i> , <i>Crepis paludosa</i> și <i>Scirpus sylvaticus</i>	<i>Angelico – Cirsietum oleracei</i> R. Tx. 1937, <i>Scirpetum sylvatici</i> Ralski 1931 emend. Schwich 194
	R3714 Comunități daco-getice cu <i>Filipendula ulmaria</i> , <i>Geranium palustre</i> și <i>Chaerophyllum hirsutum</i>	<i>Filipendulo – Geranietum palustris</i> W. Koch 1926, <i>Chaerophyllo hirsuti – Filipenduletum</i> Niemann et al. 1973
9	6440 Pajiști aluviale din <i>Cnidion dubii</i>	<i>Poetum pratensis</i> Rāv., Căzac. et Turenschi 1956, <i>Ranunculo repentis- Alopecuretum pratensis</i> Ellmauer 1933, <i>Agrostideto- Festucetum pratensis</i> Soó 1949
	R3715 Pajiști danubiano-panonice de <i>Agrostis stolonifera</i>	<i>Agrostetum stoloniferae</i> (Ujvarosi 1941) Burduja 1956
	R3712 Comunități dacice cu <i>Deschampsia caespitosa</i> și <i>Agrostis stolonifera</i>	<i>Agrostio stoloniferae – Deschampsietum caespitosae Ujvarosi</i> 1947
10	6510 - Pajiști de altitudine joasă (<i>Alopecurus pratensis</i> <i>Sanguisorba officinalis</i>);	<i>Arrhenatherum elatioris</i> Br.-Bl. ex Scherrer 1925
11	6520 - Fânețe montane;	<i>Cerastio holosteoidis – Trisetum flavescens</i> Sanda et Popescu 2001 (Poo – <i>Trisetum flavescens</i> auct. rom. non Knapp 1951), <i>Trisetetum flavescens</i> (Schröter) Brockmann 1907
12	7230 - Mlaștini alcaline;	<i>Carici flavae – Eriophoretum latifolii</i> Soó 1944
	R5405 Mlaștini sud-est carpatice eutrofe cu <i>Carex flava</i> și <i>Eriophorum latifolium</i>	<i>Carici flavae – Blysmetum compressi</i> Coldea 1997
	R5406 Mlaștini sud-est carpatice eutrofe cu <i>Carex flava</i> și <i>Blysmus compressus</i>	<i>Caricetum davallianae Dutoit</i> 1924
	R5413 Mlaștini sud-est carpatice mezoeutrofe cu <i>Carex davalliana</i>	
	R5414 Mlaștini sud-est carpatice eumezotrofe cu <i>Schoenus nigricans</i>	<i>Orchido – Schoenetum nigricantis</i> Oberd. 1957 (Syn.: <i>Schoenetum nigricantis</i> Pop et al. 1962; <i>Schoeneto-Armerietum barcensis</i> Morariu 1967)
13	7240* - Formațiuni pioniere alpine din <i>Caricion bicoloris-atrofuscae</i> ;	

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și arile naturale protejate anexe

Tip habitat Natura 2000	Tip habitat România	Asociații vegetale
14 8220 - Versanți stâncoși cu vegetație chasmofitică pe roci silicioase;	R6210 Comunități sud-est carpatice pe stânci silicioase cu <i>Asplenium trichomanes</i> ssp. <i>trichomanes</i> și <i>Poa nemoralis</i>	<i>Asplenio trichomani</i> – <i>Poëtum nemoralis</i> Boșcaiu 1971 (Syn.: <i>Asplenio(trichomanesbivalens)</i> – <i>Poëtum nemoralis</i> Boșcaiu (1970) 1971, <i>Poëtum nemoralis semenicensis</i> Borza 1946) <i>Asplenio</i> – <i>Poëtum nemoralis veronicetosum bachofenii</i> .(Borza 1959) Boșcaiu 1971)
15 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis;	R6501 Peșteri	-
16 9110 - Păduri de fag de tip <i>Luzulo Fagetum</i> ;	R4102 Păduri sud-est carpatice de molid (<i>Picea abies</i>), <i>fag (Fagus sylvatica)</i> și <i>brad (Abies alba)</i> cu <i>Hieracium rotundatum</i> R4107 Păduri sud-est carpatice de <i>fag (Fagus sylvatica)</i> și <i>brad (Abies alba)</i> cu <i>Vaccinium myrtillus</i> R4110 Păduri sud-est carpatice de <i>fag (Fagus sylvatica)</i> cu <i>Festuca drymeia</i>	<i>Hieracio rotundati</i> – <i>Abietetum</i> (Soó 1962) Täuber - - <i>Festuco drymeiae- Fagetum</i> Morariu et al. 1968.
17 9130 - Păduri de fag de tip <i>Asperulo-Fagetum</i> ;	R4118 Păduri dacice de <i>fag (Fagus sylvatica)</i> și <i>carpen (Carpinus betulus)</i> cu <i>Dentaria bulbifera</i> R4119 Păduri dacice de <i>fag (Fagus sylvatica)</i> și <i>carpen (Carpinus betulus)</i> cu <i>Carex pilosa</i> R4120 Păduri moldave mixte de <i>fag (Fagus sylvatica)</i> și <i>tei argintiu (Tilia tomentosa)</i> cu <i>Carex brevicollis</i>	<i>Carpino - Fagetum</i> Paucă 1941 <i>Carpino - Fagetum</i> Paucă 1941 <i>Tilio – Corydali –Fagetum</i> Dobrescu et Kovacs 1973, <i>Gallio schultesii–Fagetum</i> (Burduja et al.1972) Chifu et Ștefan 1994
9170- Păduri de stejar cu carpen de tip <i>Gallio-Carpinetum</i> -	R4123 Păduri dacice de gorun (<i>Quercus petraea</i>), <i>fag (Fagus sylvatica)</i> și <i>carpen (Carpinus betulus)</i> cu <i>Carex pilosa</i> R4128 Păduri geto-dacice de gorun (<i>Quercus petraea</i> , cu <i>Dentaria bulbifera</i>	
9180* - Păduri din <i>Tilio-Acerion</i> pe versanți abrupti, grohotișuri și ravene;	R4117 Păduri sud-est carpatice de frasin (<i>Fraxinus excelsior</i>), <i>paltin (Acer pseudoplatanus)</i> și <i>ulm (Ulmus glabra)</i> cu <i>Lunaria rediviva</i>	<i>Acereto – Fraxinetum</i> Paucă 1941
19 91E0 * Păduri aluviale cu <i>Alnus glutinosa</i> și <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	R4401 Păduri sud-est carpatice de <i>anin alb (Alnus incana)</i> cu <i>Telekia speciosa</i>	<i>Telekio speciosae-Alnetum incanae</i> Coldea (1986) 1991

Anexa 4

Densitatea populației pe județe în localitățile din PNDMS+

Județ	Localitate	Populație nr. loc.	Suprafață (ha)	Densitate (populație/km ²)
Mureș	Brâncovenești	4060	8722	46,5
	Chiheru de Jos	1566	11519	13,6
	Deda	4388	7745	56,7
	Eremitu	4093	8292	49,4
	Gurghiu	6239	12657	49,3
	Hodac	5142	9773	52,6
	Ibănești	4286	31267	13,7
	Lunca Bradului	2108	31015	6,8
	Răstolița	1876	26582	7,1
	Rușii-Munți	2218	4275	51,9
	Sovata	10593	15960	66,4
	Stânceni	1479	12476	11,9
	Vătava	1980	16880	11,7
	Harghita	Bilbor	2698	22686
Borsec		2766	6143	45,0
Cârța		2788	7994	34,9
Ciumani		4479	9541	46,9
Corbu		1498	17073	8,8
Dănești		2234	6336	35,3
Ditrău		5919	11368	52,1
Mun. Gheorgheni		20168	22051	91,5
Joseni		5836	22321	26,1
Lăzarea		3627	8156	44,5
Praid		6926	18046	38,4
Sândominic		6382	15129	42,2
Sărmaș		4006	6930	57,8
Subcetate		1901	5166	36,8
Suseni		5291	22294	23,7
Toplița		16129	33770	47,8
Tulgheș		3256	24396	13,3
Vărșag	1663	7792	21,3	
Voșlăbeni	1991	5628	35,4	
Suceava	Dorna Candrenilor	3055	14767	20,7
	Panaci	2311	13802	16,7
	Poiana Stampei	2297	21166	10,9
	Șaru Dornei	4239	23532	18,0
BN	Bistrița Bârgăului	4442	20007	22,2

(*) Anuarul Statistic al României 2015 (INS-Tempo online)/prelucrare GIS

Anexa 5

Calendarul evenimentelor care se organizează în mod regulat în fiecare an în județul Harghita

Data	Eveniment	Loc de desfășurare
1 6. ianuarie	Comemorarea Siculicidiului	Siculeni
2 Februarie	Obiceiuri de carnaval	Se sechimbă de la an la an
3 Mai	Zilele Rromilor	Sânsimion
4 Mai	Festivalul teatrului pentru copii	Feliceni
5 Sfârșitul lui mai	Festivalul Narciselor	Vlăhița
6 Mai-iunie	Pelerinajul de Rusalii	Șumuleu
7 Sfârșitul lui iunie	Festivalul folcloric "Miorița"	Toplița
8 Iulie	Festivalul Muzicii Vechi	Miercurea-Ciuc
9 Iulie	Festivalul celor O Mie de Fete Secuience	Miercurea-Ciuc - Șumuleu
10 21-27 iulie	Tabăra de dansuri populare Ghimeș	Lunca de Jos
11 1 August	Comemorarea de la Pasul Niergeș	Pasul Casinului (Niergeș)
12 August	Tabăra de creație internațională	Lăzarea
13 3-10 august	Târgul de ceramică din Corund (Arcio)	Corund (Arcio)
14 August	Întâlnirea fanfarelor	Praid
15 August	Zilele orașului	Miercurea-Ciuc
16 August	Festivalul lăutarilor	Miercurea-Ciuc
17 August	Festivalul dansului popular pentru copii "Botorka"	Bălan
18 Sfârșitul lui septembrie	Festivalul ceangăiesc	Ghimeș
19 Sfârșitul lui octombrie	Festivalul folcloric de la Subcetate	Subcetate
20 Noiembrie	Tabăra de creație populară	Lăzarea

Calendarul evenimentelor care se organizează în mod regulat în fiecare an în județul Mureș

SARMASU	27 august - Târgul pepenilor, 29 august - Taierea Capului Sf.Ioan Botezatorul
SÂNGEORGIU DE PADURE	23 aprilie - Sf.Gheorghe
sat ROTENI	Târguri traditionale - 9 martie, 29 iunie, 16 august, 16 noiembrie

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

BAHNEA	20 mai - Târgul Floriilor 29 iulie - Târgul Secerisului, 29 septembrie - Târgul Sânmihaiului, 12 decembrie - Târgul Craciunului
BALA	10 iulie - Târg de vara
BRÂNCOVENESTI	3 iulie - Târgul Cireșelor
CHIBED	Targuri traditionale - 13 februarie, 16 mai, 29 noiembrie
COZMA sat Socol	15 mai - Târgul Rusaliilor (Praica)
CRAIESTI	31 iulie - Cununa spicului de grâu
DEDA	20 mai - Târgul Rusaliilor
EREMITU	20 mai - Bâlci
sat Calugareni	22 august - Bâlci
sat Damieni	5 septembrie - Bâlci
FARAGAU	15 august - Sarbatoare câmpeneasca
GLODENI	8 mai - Târg
GURGHIU	5 iunie - Târgul fetelor
HODAC	29 mai - Udatul nevestelor
HODOSA	Targuri traditionale - 28 ianuarie, 17 aprilie, 21 septembrie, 25 noiembrie
IBANESTI	26 iunie - Sânziene
IDECIU DE JOS	7 august - Târgul Bailor
LUNCA	28-29 mai - Târgul de arta populara si artizanat, 21 august - Sarbatoarea recoltei cerealelor
MIHESU DE CÂMPIE	21 ianuarie - Târg
PAPIU ILARIAN	19-20 mai - Târgul Rusaliilor

Fișele speciilor și habitatelor

Fișa habitatului 6430

Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la câmpie și din etajul montan până în cel alpin

Denumire "scurtă",
Caracteristici principale

Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile, buruienișuri înalte

Structură:

Specii caracteristice și edificatoare: *Telekia speciosa*, *Petasites hybridus*, *Angelica sylvestris*, *Cirsium oleraceum*, *Geranium palustre*, *Scirpus sylvaticus*, *Filipendula ulmaria*, *Chaerophyllum hirsutum*. Alte specii importante ale habitatului: *Aruncus dioicus*, *Equisetum maximum*, *Cirsium oleraceum*, *Chaerophyllum hirsutum*, *Impatiens noli-tangere*, *Pulmonaria rubra*, *Anthriscus nitida*, *Symphytum officinale*, *Carduus personata*, *Rumex obtusifolius*, *Alliaria petiolata*, *Urtica dioica*, *Aegopodium podagraria*, *Geranium robertianum*, *Galium aparine*, *Lamium maculatum*, *Mycelis muralis*, *Chelidonium majus*, *Glechoma hederacea*, *Chaerophyllum aromaticum*, *Geum urbanum*, *Campanula rapunculoides*, *Carduus crispus*, *Anthriscus sylvestris*, *Rubus caesius*, *Silene dioica*, *Cruciata laevipes*, *Eupatorium cannabinum*, *Poa trivialis*, *Galeopsis tetrahit*, *Silene alba*, *Achillea distans*, *Heracleum sphondylium*, *Myosotis scorpioides*, *Scirpus sylvaticus*, *Angelica archangelica*, *Crepis paludosa*, *Juncus articulatus*, *Ligularia sibirica*, *Polemonium caeruleum*, *Trollius europaeus*, *Crisium canum*, *C. oleraceum*, *Scirpus sylvaticus*, *Deschampsia caespitosa*, *Impatiens noli-tangere*, *Agrostis stolonifera*, *Equisetum palustre*, *Lychnis flos-cuculi*, *Lysimachia vulgaris*, *Epilobium hirsutum*, *Senecio fluviatilis*, *Lamium album*, *Lysimachia punctata*, *Lythrum salicaria*, *Aconitum lycoctonum* (*A. vulparia*), *A. napellus*, *Geranium sylvaticum*, *Trollius europaeus*, *Adenostyles alliariae*, *Cicerbita alpina*, *Digitalis grandiflora*, *Calamagrostis arundinacea*.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

	<p>Condiții ecologice: Acest tip de habitat întrupește comunități higrofile și nitrofile de ierburi înalte, de-a lungul cursurilor de apă și lizierelor forestiere, aparținând ordinelor <i>Glechometaliahedraceae</i> și <i>Convolvulialesepium</i> (<i>Senecionfluviatilis</i>, <i>Aegopodionpodagrariae</i>, <i>Convolvulionsepium</i>, <i>Filipendulion</i>) și comunități de ierburi perene înalte higrofile din etajul montan până în cel alpin, aparținând clasei <i>Betulo-Adenostyletea</i>.</p> <p>Cele de la altitudini joase se găsesc în locuri umede, din lungul văilor colinare și montan inferioare, din Transilvania, Muntenia, Moldova, iar comunitățile de ierburi perene înalte higrofile din etajul montan se găsesc în toți Carpații. Prezintă minim 75% zone deschise în starea de conservare favorabilă.</p>
<p>Măsuri de management</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nu se permite reducerea suprafeței acestui tip de habitat • Interzicerea efectuării de noi amenajări hidrotehnice sau pentru îmbunătățiri funciare care să ducă la scăderea nivelului de apă freatică și de suprafață (deseccări, drenări, etc) • Menținerea modului tradițional de utilizare a pajiștilor. În acest caz se practică două - trei tăieri pe sezon: prima la începutul verii (iunie), a doua în luna august, iar în unele locuri, mai ales pajiștile ameliorate, iarba se taie încă o dată, în toamnă • În acele parcele de fâneța 6430 unde s-a constatat prezența speciei prioritare <i>Angelica palustris</i>, la a doua cosire, se va lăsa necosită o bandă de 1m de jur împrejurul parcelei. • Vegetația uscată din zonele de pe suprafața acestui habitat sau de pe parcelele agricole limitrofe lui se va îndepărta doar prin cosire (nu este permisă incendierea). • Interzicerea pășunatului cu ovine. Pășunatul cu bovine este permis numai sub 1 UVM/ha. • Interzicerea depozitării gunoierului în habitatele de acest tip. • Amenajarea căilor de comunicație (drumuri de pământ, șosele, căi ferate, etc) sa va face doar la marginea habitatelor de acest tip evitându-se fragmentarea lor.

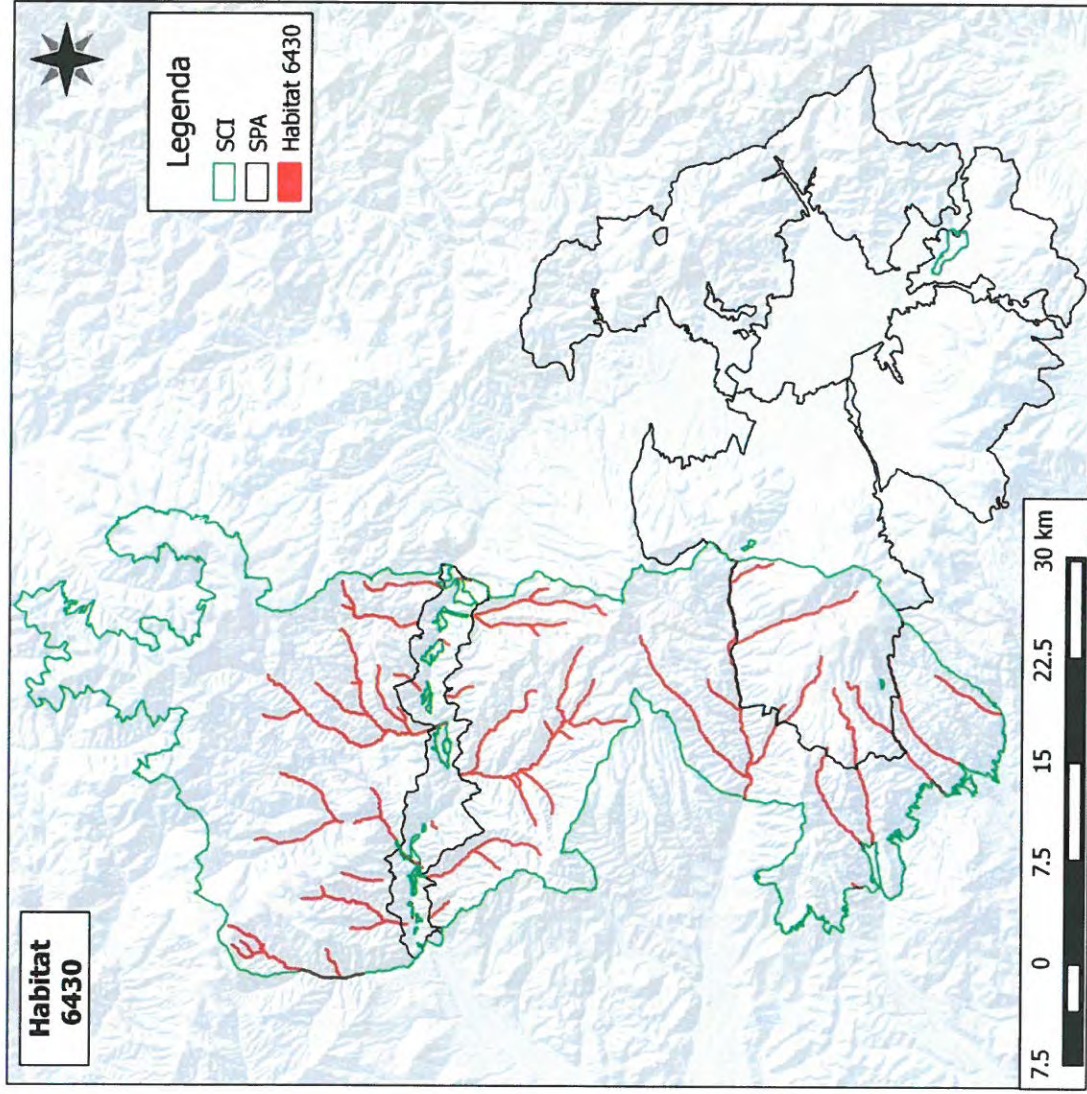
Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

	<ul style="list-style-type: none"> • Amenajarea locurilor de campare doar în afara acestui tip de habitat. • Este permisă refacerea pajiștilor prin supraînsămânțare, folosindu-se doar specii din compoziția naturală a acestui tip de habitat. • Amplasarea căilor de scos apropiat se va face în afara acestui tip de habitat • Respectarea căilor de scos apropiat la recoltarea masei lemnoase. • Respectarea aplatării și mărimii platformelor primare la recoltarea masei lemnoase.
--	---

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

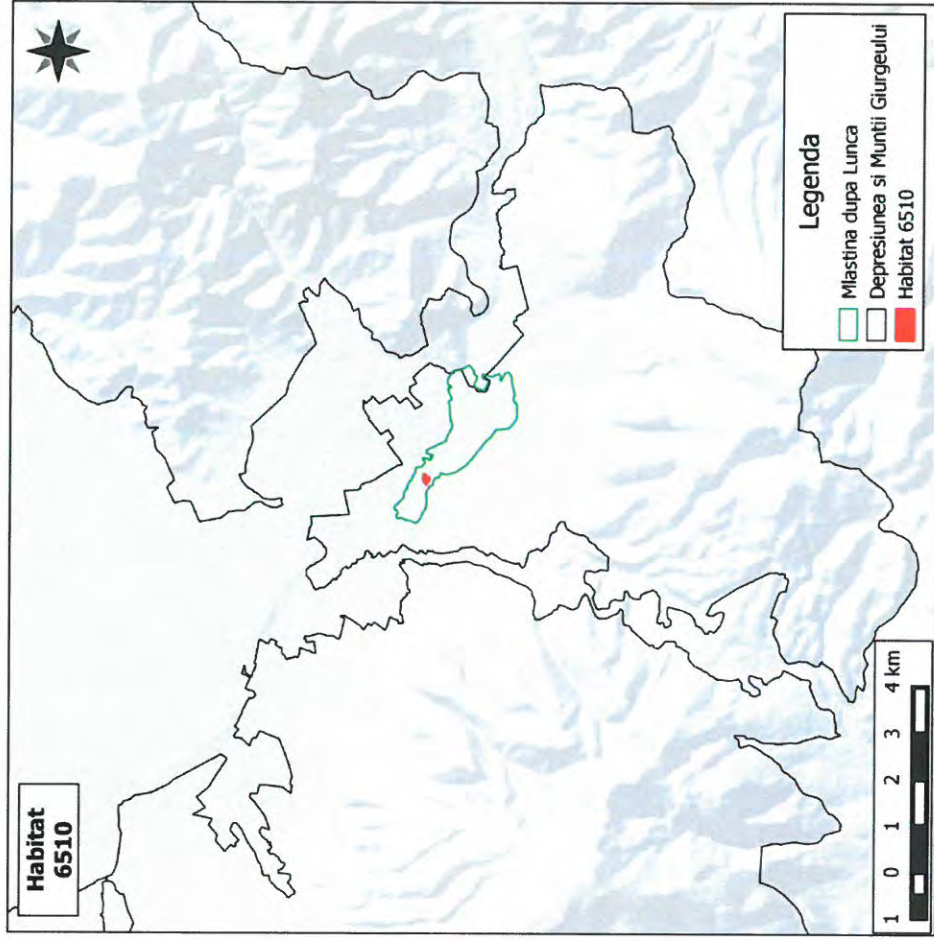
Fișa habitatului 6510

Pajiști de altitudine joasă (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)

<p>Denumire "scurtă", Caracteristici principale</p>	<p>Pajiști cu <i>Sanguisorba officinalis</i></p> <p>Structură: Specii caracteristice și edificatoare: <i>Arrhenatherum elatius</i>, <i>Trisetum flavescens subsp. flavescens</i>, <i>Pimpinella major</i>, <i>Centaurea jacea</i>, <i>Crepis biennis</i>, <i>Knautia arvensis</i>, <i>Tragopogon pratensis</i>, <i>Daucus carota</i>, <i>Leucanthemum vulgare</i>, <i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>, <i>Campanula patula</i>, <i>Leontodon hispidus</i>, <i>L. nudicaulis</i>, <i>Linum bienne</i>, <i>Malva moschata</i></p> <p>Condiții ecologice: Fânețe bogate în specii, pe soluri slab până la moderat fertilizate, din zona de câmpie până în etajul submontan, aparținând alianțelor <i>Arrhenatherion</i> și <i>Brachypodio-Centaureion nemoralis</i>. Aceste pajiști exploatare extensiv sunt bogate în plante cu flori și nu sunt cosite înainte ca gramineele să înflorească și după aceea, numai o dată sau de două ori pe an. Există subtipuri umede până la uscate. Dacă practicile de exploatare devin intensive, cu utilizarea abundentă a îngrășămintelor, diversitatea speciilor scade rapid.</p>
<p>Măsuri de management</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nu se permite reducerea suprafeței acestui tip de habitat • Interzicerea efectuării de noi amenajări hidrotehnice sau pentru îmbunătățiri funciare care să ducă la scăderea nivelului de apă freatică și de suprafață (desecri, drenări, etc). • Menținerea modului tradițional de utilizare a pajiștilor. În acest caz se practică una - două tăieri pe sezon: prima la începutul verii (iunie), a doua (mai rar) în luna august. • În acele parcele de fâneță 6510 unde s-a constatat prezența speciei prioritare <i>Angelica palustris</i>, la a doua cosire, se va lăsa necosită o bandă de 1m de jur împrejurul parcelei. • Vegetația uscată din zonele de pe suprafața acestui habitat sau de pe parcelele agricole limitrofe lui se va îndepărta doar prin cosire (nu este permisă incendierea). • Interzicerea pășunatului. • Interzicerea depozitării gunoierului în habitatele de acest tip. • Amenajarea cailor de comunicație (drumuri de pământ, șosele, cai ferate, etc) sa va face doar la marginea habitatelor de acest tip evitându-se fragmentarea lor. • Este permisă refacerea pajiștilor prin supraînsămânțare, folosindu-se doar specii din compoziția naturală a acestui tip de habitat.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

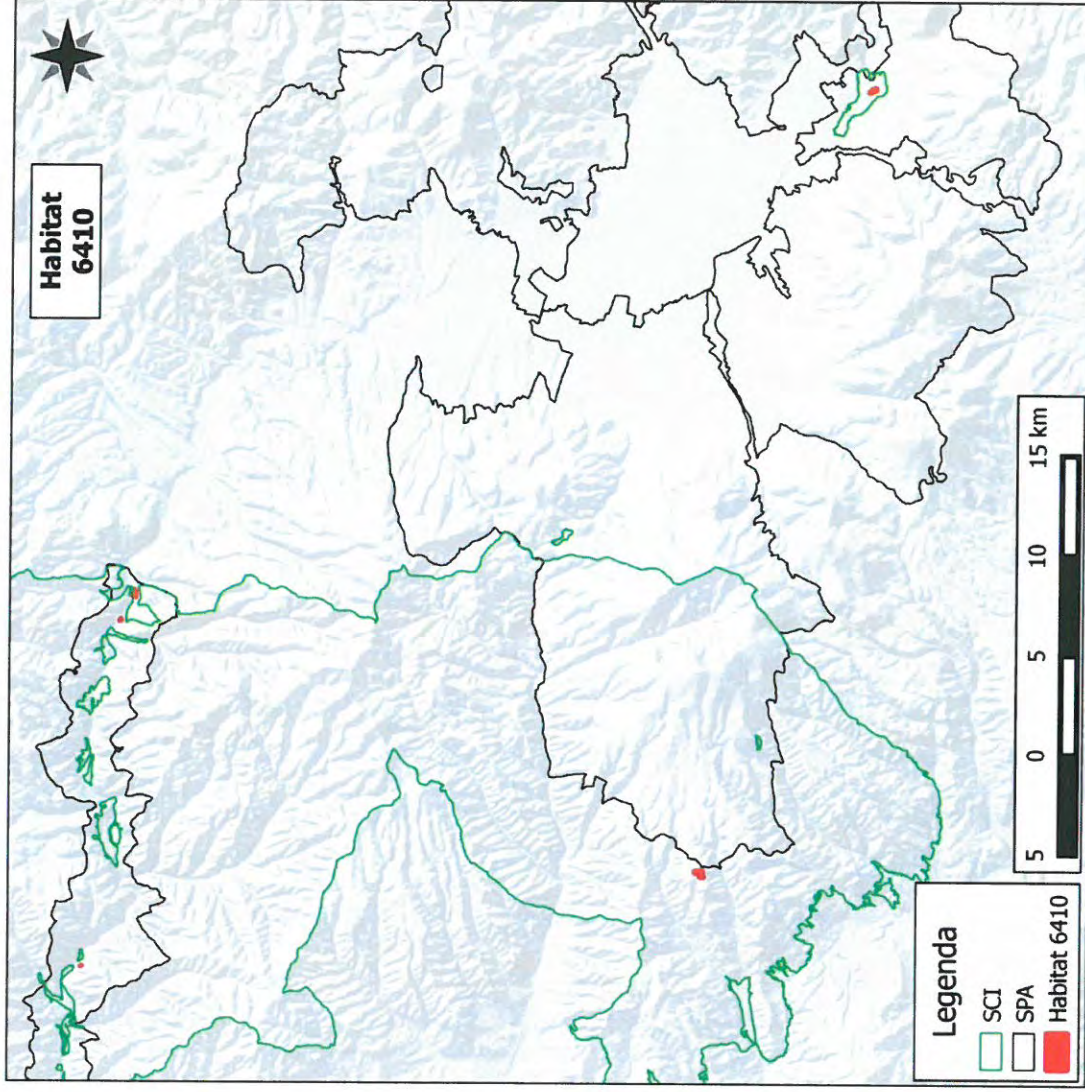

Pajiști cu *Molinia* pe soluri calcaroase, turboase sau argiloase (*Molinion caeruleae*)

<p>Denumire "scurtă", Caracteristici principale</p>	<p>Pajiști cu <i>Molinia</i></p> <p>Structură:</p> <p>Specii caracteristice și edificatoare: <i>Molinia caerulea</i>, <i>Juncus artatus</i>, <i>Serratula tinctoria</i>, <i>Peucedanum rochelianum</i>, <i>Juncus conglomeratus</i> și <i>Salix rosmarinifolia</i>, <i>Angelica sylvestris</i>, <i>Cirsium rivulare</i>, <i>Succisa pratensis</i>, <i>Stachys officinalis</i>, <i>Gentiana pneumonanthe</i>, <i>Galium boreale</i>, <i>Carex ovalis</i>, <i>Parnassia palustris</i>, <i>Lathyrus pratensis</i>, <i>Gladiolus imbricatus</i>, <i>Stellaria graminea</i>.</p> <p>Condiții ecologice: Pajiști cu <i>Molinia</i> din zona de câmpie până în etajul montan, pe soluri mai mult sau mai puțin umede și sărace în nutrienți (azot, fosfor). Acestea s-au format în urma unei exploatari extensive, ce implică uneori un cosit întârziat spre sfârșitul anului, sau corespund unui stadiu de deteriorare a mlaștinilor de turbă drenate. În unele regiuni, aceste pajiști sunt în contact direct cu comunități de <i>Nardetalia</i>. În pajiștile cu <i>Molinia</i> de pe văile râurilor se observă o tranziție către alianța <i>Cnidion dubii</i>.</p>
<p>Măsuri de management</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Nu se permite reducerea suprafeței acestui tip de habitat ● Menținerea compoziției naturale. ● Interzicerea pășunatului cu ovine. Pășunatul cu bovine este permis numai sub 1 UVM/ha. ● Menținerea modului tradițional de utilizare a pajiștilor, în acest caz cosirea o singură dată pe an, spre sfârșitul sezonului. ● Vegetația uscată din zonele de pe suprafața acestui habitat sau de pe parcelele agricole limitrofe lui se va îndepărta doar prin cosire (nu este permisă incendierea). ● Interzicerea efectuării de noi amenajări hidrotehnice sau pentru îmbunătățiri funciare care să ducă la scăderea nivelului de apă freatică și de suprafață (desecări, drenări, etc). ● Este permisă refacerea pajiștilor prin supraînsămânțare, folosindu-se doar specii din compoziția naturală a acestui tip de habitat.

Fișa habitatului 6440

Pajiști aluviale din *Cnidion dubii*

<p>Denumire "scurtă", Caracteristici principale</p>	<p>Pajiști aluviale din <i>Cnidion dubii</i></p> <p>Structură: Specii caracteristice și edificatoare: <i>Cnidium dubium</i> (<i>C. venosum</i>), <i>Agrostis stolonifera</i>, <i>Deschampsia caespitosa</i>, <i>Viola persicifolia</i>, <i>Scutellaria hastifolia</i>, <i>Allium angulosum</i>, <i>Gratiifolia officinalis</i>, <i>Carex praecox</i>, <i>Juncus atratus</i>, <i>Lythrum virgatum</i>, <i>Phleum pratense</i>, <i>Festuca pratensis</i>, <i>Poa trivialis</i>, <i>P. palustris</i>, <i>Ranunculus acris</i>, <i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Trifolium pratense</i>, <i>Briza media</i>, <i>Lathyrus pratensis</i>, <i>Cynosurus cristatus</i>, <i>Holcus lanatus</i>, <i>Cirsium canum</i>.</p> <p>Condiții ecologice: Pajiști aluviale cu regim natural de inundare aparținând alianței <i>Cnidion dubii</i>, în condiții climatice continentale până la subcontinentale. Acesta este un habitat de tranziție între pajiștile higrofile și cele xerofile, ce acoperă arii restrânse. Literatura de specialitate din țara noastră nu consemnează nici o asociație din al. <i>Cnidion dubii</i> (în sens strict) și nici una dintre asociațiile descrise în Europa centrală nu se regăsesc în România (și de altfel, nici în Ungaria). Totuși, este posibil ca pajiștile umede cu <i>Cnidium</i> să fi dispărut ca urmare a îndiguirilor, regularizărilor cursurilor de apă, eutrofizării, etc. Pe de altă parte, o serie de autori consideră – din rațiuni nomenclaturale – pe <i>Agrostion stoloniferae</i> ca sinonim cu <i>Cnidion dubii</i> sau <i>Deschampsion caespitosae</i>. De fapt, același habitat, în sens strict ecologic, este prezent și la noi, și în Europa centrală, existența habitatelor de pajiști aluviale în România și importanța conservării lor fiind de necontestat. De aceea, habitatul 6440 a fost luat în considerare, ca tip de stațiune, dar cu asociațiile prezente la noi, încadrate în <i>Agrostion stoloniferae</i>.</p>
<p>Măsuri de management</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Interzicerea efectuării de noi amenajări hidrotehnice sau pentru îmbunătățiri funciare care să ducă la scăderea nivelului de apă freatică și de suprafață (deseccari, drenări, etc). ● Menținerea modului tradițional de utilizare a pajiștilor. În acest caz se practică două - trei tăieri pe sezon: prima la începutul verii (iunie), a doua în luna august, iar în unele locuri, mai ales pajiștile ameliorate, iarba se taie încă o dată, în toamnă. ● În acele parcele de fâneața 6440 unde s-a constatat prezența speciei prioritare <i>Angelica palustris</i>, la a

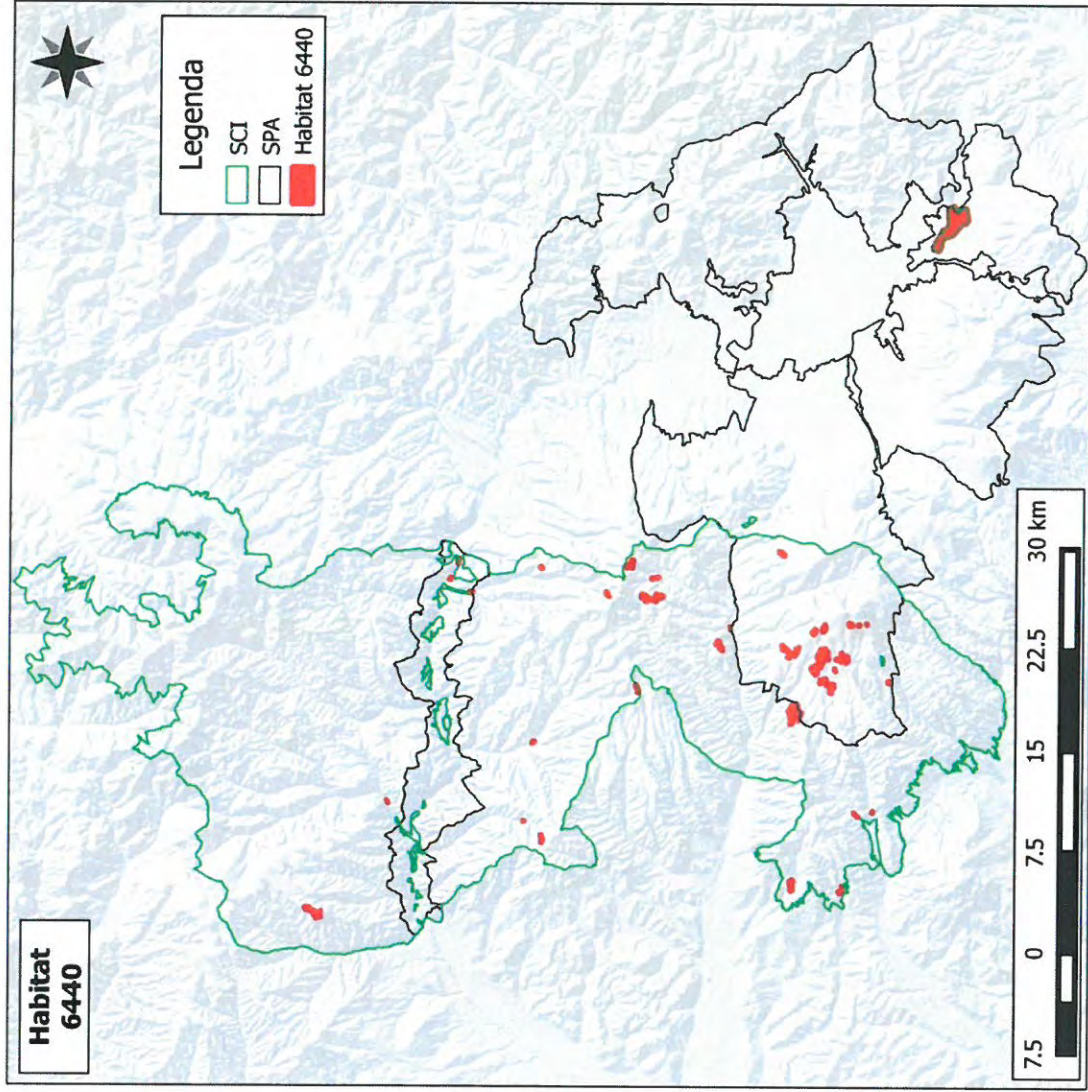

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

	<p>doua cosire, se va lăsa necesită o bandă de 1m de jur împrejurul parcelei.</p> <ul style="list-style-type: none"> ●Vegetația uscată din zonele de pe suprafața acestui habitat sau de pe parcelele agricole limitrofe lui se va îndepărta doar prin cosire (nu este permisă incendierea). ●Interzicerea pășunatului cu ovine. Pășunatul cu bovine este permis numai sub 1 UVM/ha ●Interzicerea depozitării gunoierului în habitatele de acest tip. ●Amenajarea cailor de comunicație (drumuri de pământ, șosele, cai ferate, etc) sa va face doar la marginea habitatelor de acest tip evitandu-se fragmentarea lor. ●Este permisă refacerea pajștilor prin suprainsamântare, folosindu-se doar specii din compoziția naturală a acestui tip de habitat.
--	--

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Fișa habitatului 7230

Mlaștini alcaline

<p>Denumire "scurtă", Caracteristici principale</p>	<p>Mlaștini alcaline</p> <p>Structură:</p> <p>Specii caracteristice și edificatoare: <i>Campyllum stellatum</i>, <i>Drepanocladus cossonii</i>, <i>D. revolvens</i>, <i>Cratoneuron commutatum</i>, <i>Acrocladium cuspidatum</i>, <i>Ctenidium molluscum</i>, <i>Fissidens adianthoides</i>, <i>Bryum pseudotriquetrum</i>, <i>Carex davalliana</i>, <i>C. flava</i>, <i>C. lepidocarpa</i>, <i>C. hostiana</i>, <i>C. panicea</i>, <i>Eriophorum latifolium</i>, <i>Schoenus nigricans</i>, <i>Schoenus ferrugineus</i>, <i>Schoenus subnodulosus</i>, <i>Scirpus cespitosus</i>, <i>Eleocharis quinqueflora</i>.</p> <p>Condiții ecologice: Zone umede ocupate în cea mai mare parte de comunități de rogozuri scunde și mușchi bruni, care formează turbă sau tuf, dezvoltate pe soluri permanente saturate cu apă, cu aport de apă bogată în baze, adesea calcaroasă, de origine soligenă sau topogenă și cu pânza freatică la nivelul substratului sau puțin deasupra sau dedesubtul acestuia. Atunci când se produce, formarea turbei este infra-acvatică. Rogozurile scunde calcifile și alte <i>Cyperaceae</i> domină de obicei comunitățile mlaștinilor, care aparțin de <i>Caricion davallianae</i>, caracterizate de obicei printr-un covor evident de "mușchi bruni" format de <i>Campyllum stellatum</i>, <i>Drepanocladus cossonii</i>, <i>D. revolvens</i>, <i>Cratoneuron commutatum</i>. Mlaștinile bogate în baze adăpostesc specii spectaculoase, specializate, cu distribuție strict restrânsă la astfel de stațiuni. Acestea se numără printre habitatele care au suferit cel mai grav declin. Sunt practic dispărute în câteva regiuni și grav periclitate în majoritatea regiunilor.</p>
<p>Măsuri de management</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nu se permite reducerea suprafeței acestui tip de habitat • Interzicerea efectuării de noi amenajări hidrotehnice sau pentru îmbunătățiri funciare care să ducă la scăderea nivelului de apă freatică și de suprafață (deseccari, drenări, etc). • Utilizarea substanțelor chimice în agricultură, pe terenurile învecinate, doar în conformitate cu Ghidul de Bune Practici Agricole.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

	<ul style="list-style-type: none"> • Interzicerea cositului. • Interzicerea pășunatului. • Interzicerea depozitării gunoiului în habitatele de acest tip. • Amenajarea căilor de comunicație (drumuri de pământ, șosele, căi ferate, etc) sa va face doar în afara habitatelor de acest tip.
--	---

[Handwritten signature]

Fișa habitatului 3220

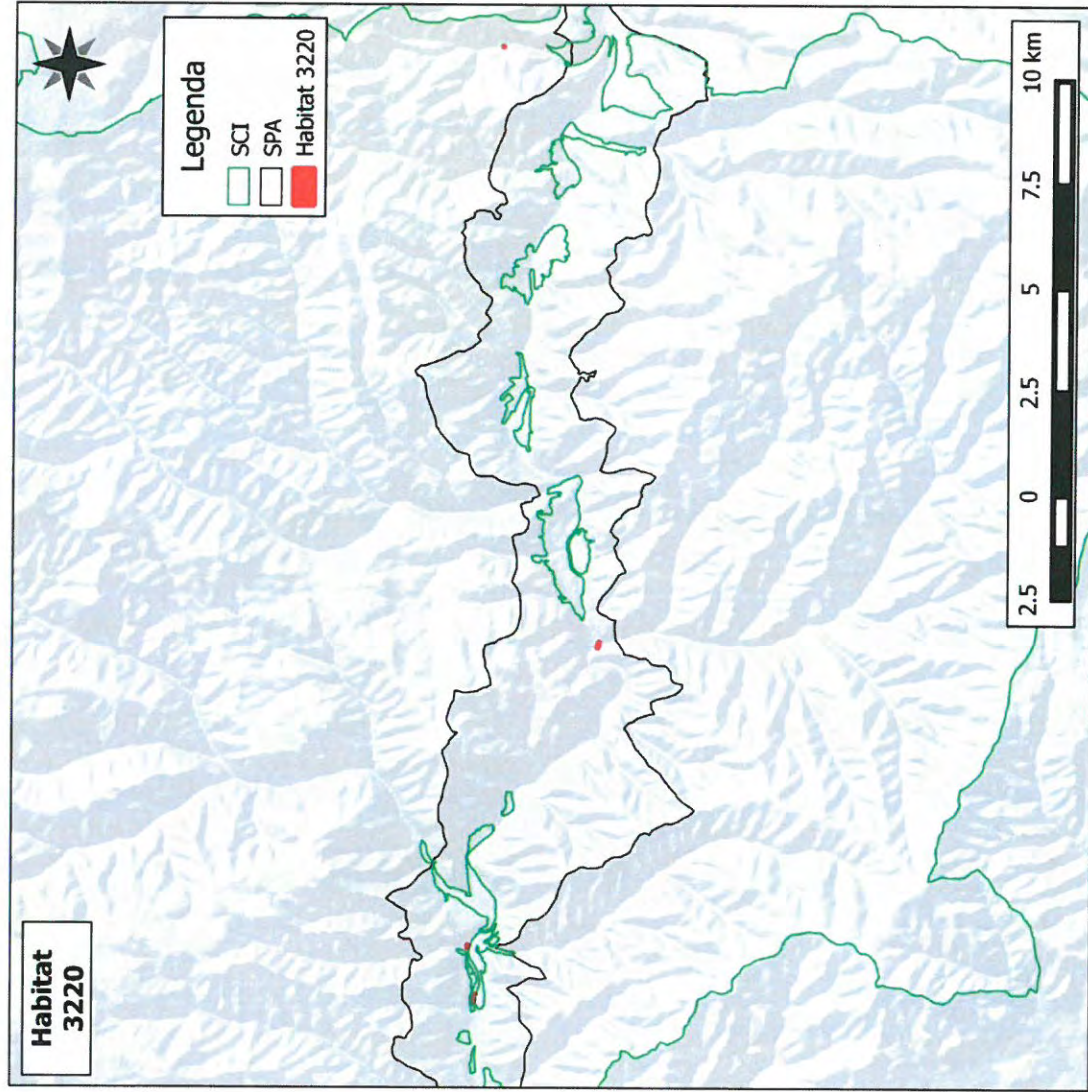
Vegetație herbacee de pe malurile râurilor montane

<p>Denumire "scurtă", Caracteristici principale</p>	<p>Vegetație herbacee de pe malurile râurilor montane</p> <p>Structură:</p> <p>Specii caracteristice și edificatoare: <i>Chrysosplenium alpinum</i>, <i>Ch. alternifolium</i>, <i>Saxifraga stellaris</i>, <i>Philonotis seriata</i>, <i>Swertia punctata</i>, <i>Caltha palustris</i> („<i>C. laeta</i>”), <i>Calamagrostis pseudophragmites</i>, <i>Cardamine opizii</i>, <i>Ligularia sibirica</i>, <i>Brachythecium rivulare</i>, <i>Carex remota</i>, <i>Doronicum carpaticum</i>, <i>Cratoneuron commutatum</i>, <i>Cardamine amara</i>, <i>Saxifraga aizoides</i>, <i>Dryas octopetala</i>, <i>Epilobium alsinifolium</i>, <i>E. palustre</i>, <i>E. dodonaei</i>, <i>Silene pusilla</i>, <i>Chaerophyllum hirsutum</i>, <i>Stellaria nemorum</i>, <i>Viola biflora</i>, <i>Deschampsia caespitosa</i>, <i>Aconitum tauricum</i>, <i>Ranunculus repens</i>, <i>Agrostis stolonifera</i>, <i>Elymus repens</i>, <i>Juncus effusus</i>.</p> <p>Condiții ecologice: Habitatul cuprinde vegetația iubitoare de umiditate din lungul pâraielor din munții înalți. Substratul este umed dar pietros, format din pietrișurile și grohotișurile din patul albiei acestor torenți alpini. Sezonul de vegetație este foarte scurt (cam două luni pe an) din cauza dezghețului foarte târziu. Clima: temperatura medie anuală de 5,6-8,0 °C; precipitații de 800-925 mm. Solurile caracteristice sunt hidrisoluri mezobazice, cu profil scurt, bine aprovizionate cu apă, pH = 5-6.</p>
<p>Măsuri de management</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Nu se permite reducerea suprafeței acestui tip de habitat ● Menținerea actuală a regimului hidrologic al habitatelor și interzicerea oricărei lucrări de drenaj, desecare, taluzare și regularizare de mal. ● Depozitarea resturilor de exploatare doar în afara acestui tip de habitat. ● Accesul la apă a animalelor domestice doar în locuri special amenajate și delimitate corespunzător

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și arile naturale protejate anexe

Fișa habitatului 6150

Pajiști boreale și alpine pe substrat silicios

Denumire "scurtă", Caracteristici principale	Pajiști boreale și alpine pe substrat silicios Structură: Specii caracteristice și edificatoare: Juncus trifidus, Carex bigelowii, C. curvula Condiții ecologice: altitudini cuprinse între 1800–2500 m. Sunt în general pajiști alpine și subalpine, chionofile
Măsuri de management	•Nu este cazul: Habitatul NU a fost identificat/cartat/analizat în teritoriul vizat de proiect.

Fișa habitatului 6520

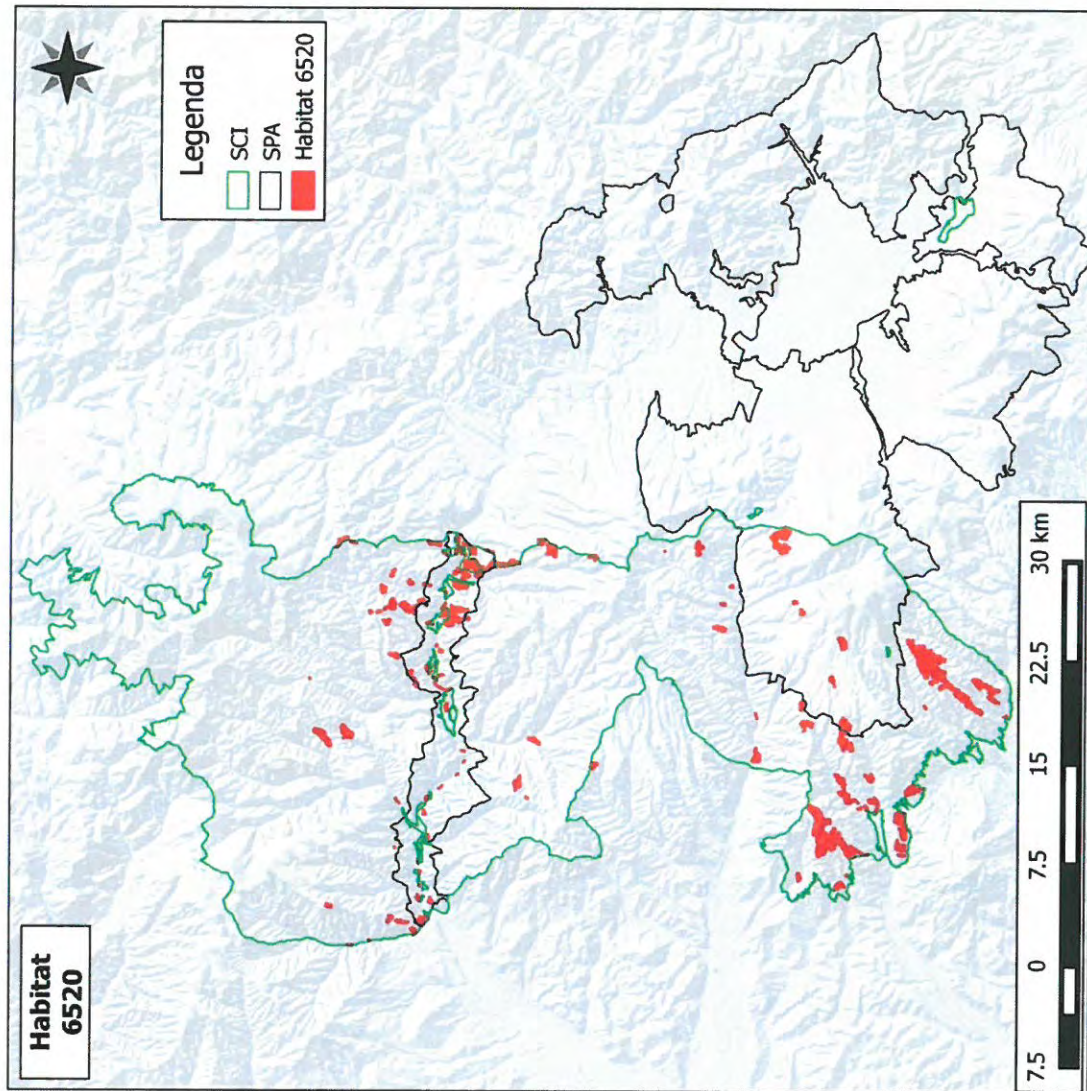
Fânețe montane

<p>Denumire "scurtă", Caracteristici principale</p>	<p>Fânețe montane</p> <p>Structură:</p> <p>Specii caracteristice și edificatoare: <i>Poa pratensis</i>, <i>Trisetum flavescens</i>, <i>Festuca rubra</i>, <i>Agrostis capillaris</i>, <i>Lotus corniculatus</i>, <i>Heracleum sphondylium</i>, <i>Carum carvi</i>, <i>Polygonum bistorta</i>, <i>Silene dioica</i>, <i>S. vulgaris</i>, <i>Campanula glomerata</i>, <i>Salvia pratensis</i>, <i>Anthoxanthum odoratum</i>, <i>Trollius europaeus</i>, <i>Primula elatior</i>, <i>Chaerophyllum hirsutum</i>, <i>Alchemilla</i> spp..</p> <p>Condiții ecologice: Se întâlnesc atât pe locuri plane cât și pe versanții slab până la moderat înclinați din etajul montan (600 m alt.-1300 m alt.) cu temperaturi medii anuale de 6°C-7°C și precipitații medii de 700 mm-1200 mm/an. Solurile sunt slab acide, moderat umede, bogate în substanțe nutritive, dezvoltate pe sisturi cristaline și conglomerate.</p>
<p>Măsuri de management</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Nu se permite reducerea suprafeței acestui tip de habitat •Cosirea de maxim 3 ori pe an; •Interzicerea pășunatului. •Restricționarea utilizării fertilizatorilor chimici care pot induce succesiunea spre un alt tip de habitat. •Pentru combaterea speciilor invazive se vor utiliza metode mecanice (Interzicerea utilizării erbicidelor). •Vegetația uscată din zonele de pe suprafața acestui habitat se va îndepărta doar prin cosire (nu este permisă incendierea).

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Fișa habitatului 8220

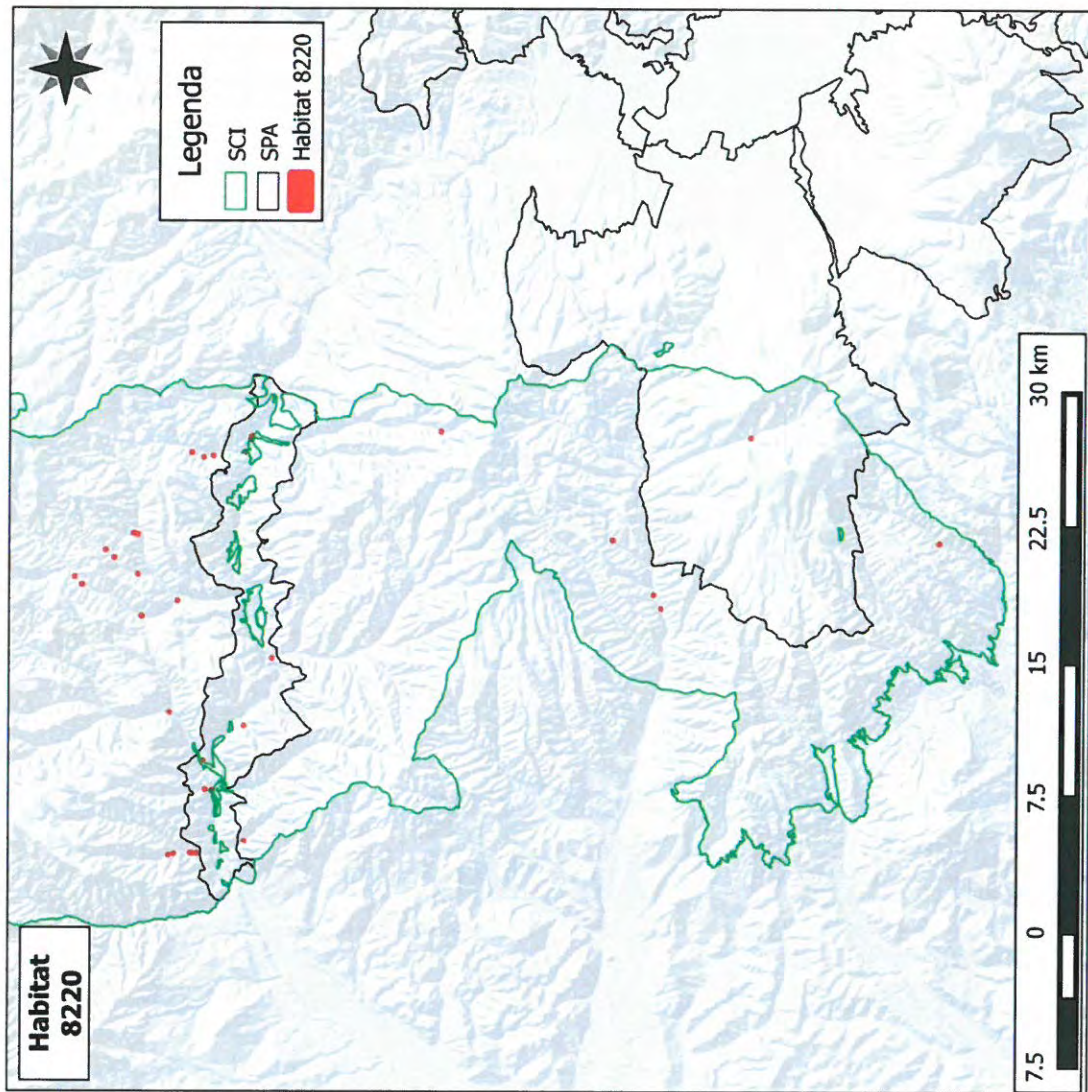
Versanți stâncoși silicatici cu vegetație casmofitică

<p>Denumire "scurtă", Caracteristici principale</p>	<p>Versanți stâncoși silicatici cu vegetație casmofitică</p> <p>Structură:</p> <p>Specii caracteristice și edificatoare: <i>Poa nemoralis</i>, <i>Asplenium trichomanes</i> ssp. <i>trichomanes</i>, <i>Jovibarba heuffelii</i>, <i>Saxifraga cuneifolia</i>, <i>Asplenium adulterinum</i>, <i>Veronica bachofenii</i>, <i>Dianthus henteri</i>, <i>Galium kitaibelianum</i>, <i>Asplenium viride</i>, <i>Asplenium ruta-muraria</i>, <i>Saxifraga paniculata</i>, <i>Sedum hispanicum</i>, <i>Moehringia muscosa</i>, <i>Polypodium vulgare</i>, <i>Cystopteris fragilis</i>, <i>Valeriana tripteris</i>, <i>Asplenium septentrionale</i>, <i>Sedum maximum</i>, <i>Epilobium collinum</i>. Specii endemice: <i>Silene nutans</i> ssp. <i>dubia</i>, <i>Thymus comosus</i>.</p> <p>Condiții ecologice: În regiunea montană ocupă suprafețe aflate la altitudini cuprinse între 1640-1680 m, cu temperaturi medii anuale de 2,5°C și precipitații medii de 1250 mm/an. Relieful constă în stânci supuse unei alterări mai puternice iar substratul este format din șisturi cristaline, cu pH=5,8-7-5.</p>
<p>Măsuri de management</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Nu se permite reducerea suprafeței acestui tip de habitat •Amenajarea traseelor turistice doar în afara acestui tip de habitat

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și arile naturale protejate anexe

Fișa habitatului 6230 *

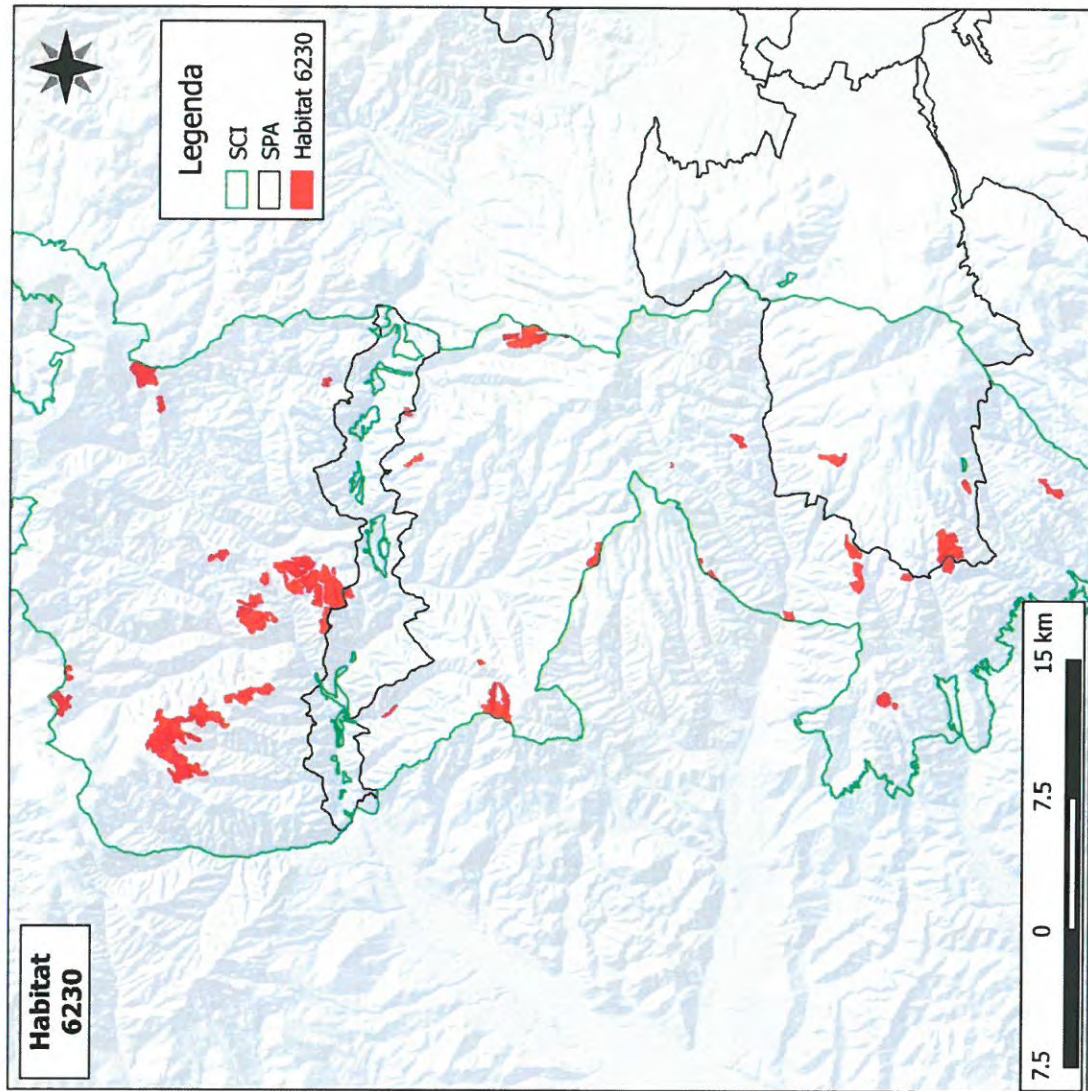
Pajiști montane de *Nardus* bogate în specii, pe substrate silicioase

<p>Denumire "scurtă", Caracteristici principale</p>	<p>Pajiști montane de <i>Nardus</i> bogate în specii, pe substrate silicioase</p> <p>Structură: Specii caracteristice și edificatoare: <i>Agrostis capillaris</i>, <i>Festuca rubra</i>, <i>Nardus stricta</i>, <i>Potentilla erecta</i>, <i>Viola declinata</i>, <i>Antennaria dioica</i>, <i>Danthonia decumbens</i>, <i>Genista tinctoria ssp. tinctoria</i>, <i>Veronica officinalis</i>, <i>Polygala vulgaris</i>, <i>Hieracium pilosella</i>, <i>Viola canina</i>, <i>Plantago lanceolata</i>, <i>Luzula campestris</i>, <i>Carex pallescens</i>, <i>Campanula serrata</i>, <i>Carlina vulgaris ssp. vulgaris</i>, <i>Trifolium dubium</i>, <i>Luzula multiflora</i>, <i>Geum montanum</i>.</p> <p>Condiții ecologice: Habitatul este reprezentat de pajiști permanente secundare de <i>Nardus stricta</i> (țepoșica), ale căror fitocenoze vegetează în diferite condiții staționale și care au o plasticitate ecologică mare, ceea ce imprimă habitatului o mare heterogenitate structurală.</p>
<p>Măsuri de management</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Întreținerea pajiștilor prin cosit și pășunat. ● Pășunatul sub 1 UVM/ha. ● Restricționarea utilizării fertilizatorilor, în special al celor chimici care pot induce succesiunea spre un alt tip de habitat.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Fișa habitatului 7240*

Formațiuni pioniere alpine din *Caricion bicoloris-atrofuscae*.

Denumire "scurtă", Caracteristici principale	Formațiuni pioniere alpine. Structură: Specii caracteristice și edificatoare: <i>Carex rostrata</i> , <i>Carex echinata</i> , <i>Carex nigra</i> și <i>Sphagnum recurvum</i> Condiții ecologice: Zone umede din zona montana, altitudini 650-2100 m, aflate în diferite stadii de înmălășinare
---	---

Măsuri specifice de conservare

Nu este cazul

Fișa habitatului 7110* Turbării active.

Denumire "scurtă", Caracteristici principale	Turbării active. Structură: Specii caracteristice și edificatoare: <i>Eriophorum vaginatum</i> și <i>Sphagnum recurvum</i> Condiții ecologice: Zone umede ocupate în cea mai mare parte de comunități de rogozuri scunde și mușchi bruni, care formează turbă sau tuf, dezvoltate pe soluri permanent saturate cu apă, cu aport de apă bogată în baze, adesea calcaroasă, de origine soligenă sau topogenă și cu pânza freatică la nivelul substratului sau puțin deasupra sau dedesubtul acestuia.
---	--

Măsuri specifice de conservare

• Nu este cazul

Fișa habitatului 3260

Cursuri de apă din zonele de câmpie, până la cele montane, cu vegetație din *Ranuncion fluitantis* și *Callitricho-Batrachion*

Denumire "scurtă",	Cursuri de apă din zona de câmpie până în etajul montan, cu vegetație submersă sau natantă din <i>Ranuncion fluitantis</i> și <i>Callitricho-Batrachion</i> (nivel scăzut al apei în timpul verii) sau mușchi acvatice
Caracteristici principale	Structură: Specii acvatice submerse: <i>Ranunculus aquatilis</i> , <i>Hottonia palustris</i> , <i>Myriophyllum verticillatum</i> , <i>Ceratophyllum demersum</i> Strat natant: <i>Lemna minor</i> , <i>L. trisulca</i> , <i>Hydrocharis morsus-ranae</i> , <i>Wolffia arrhiza</i> , <i>Salvinia natans</i> , <i>Spirodela polyrhiza</i> . Specii edificatoare: <i>Ranunculus aquatilis</i> , <i>Hottonia palustris</i> , <i>Polygonum amphibium</i> . Specii caracteristice: <i>Ranunculus aquatilis</i> , <i>Hottonia palustris</i> , <i>Polygonum amphibium</i> , <i>Potamogeton natans</i> , <i>Ranunculus trichophyllus</i> , <i>Myriophyllum verticillatum</i> , <i>M. spicatum</i> , <i>Ceratophyllum demersum</i> , <i>Lemna minor</i> , <i>L. trisulca</i> , <i>Spirodela polyrhiza</i> , <i>Typha angustifolia</i> , <i>Phragmites australis</i> Condiții ecologice: bazine acvatice cu apă permanentă dar nu mai adânci de 1–1,5 m, panta maxim 10 grade, . Substrat: aluviuni luto-nisipoase.

Măsuri specifice de conservare

- Nu se permite reducerea suprafeței acestui tip de habitat
- Intercizarea efectuării de noi amenajări hidrotehnice

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și arile naturale protejate anexe

- Păstrarea vitezei de curgere la parametrii actuali. Nu vor fi realizate întrețineri la amenajările hidrotehnice existente care să ducă la modificarea vitezei de curgere a apei.
- Depozitarea gunoaielor de orice fel doar în locuri special amenajate. Interzicerea depozitării deșeurilor pe malurile râurilor, pâraielor, canalelor sau altor zone umede
- Utilizarea substanțelor chimice pe terenurile agricole din sit, doar în conformitate cu Ghidul de Bune Practici Agricole
- Vegetația uscată din zonele de pe suprafața acestui habitat sau de pe parcelele agricole limitrofe lui se va îndepărta doar prin cosire (nu este permisă incendierea)
- Accesul la apă a animalelor domestice doar în locuri special amenajate și delimitate corespunzător
- Interzicerea amplasării de cariere de agregate minerale

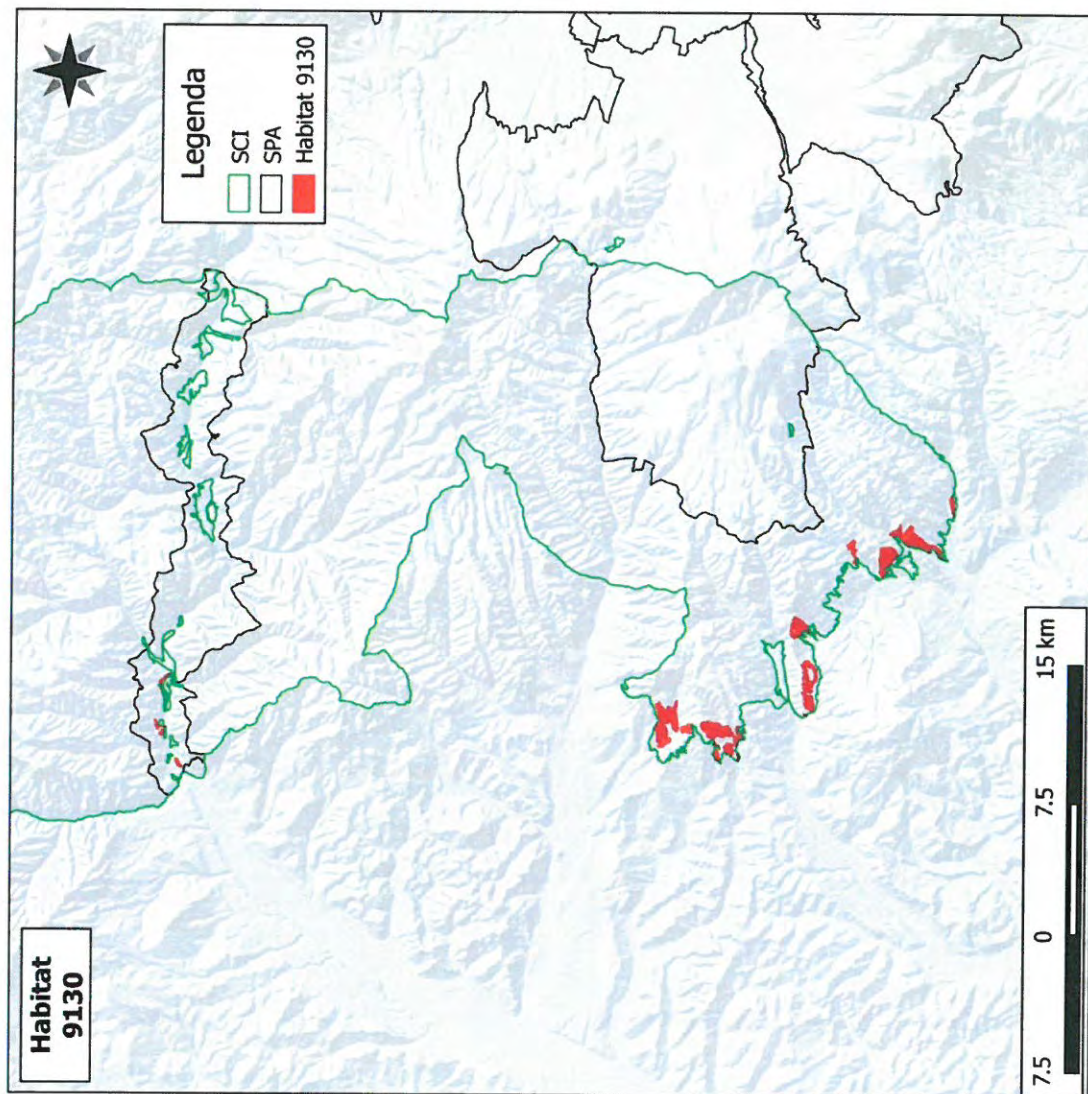

Fișa habitatului 9130
Păduri de fag de tip *Asperulo-Fagetum*

<p>Denumire "scurtă"</p> <p>Caracteristici principale</p>	<p>Păduri de fag de tip <i>Asperulo-Fagetum</i></p> <p>Structură: Coronament etaj superior: <i>Fagus sylvatica</i>, însoțit de <i>Prunus avium</i>, <i>Quercus petraea</i>, <i>Acer platanoides</i>, <i>Tilia platyphyllos</i>, <i>Tilia cordata</i> mai rar <i>Q. cerris</i> și <i>Sorbus torminalis</i>. Coronament etaj inferior: <i>Carpinus betulus</i>, însoțit de <i>Acer campestre</i> Strat arbustiv: <i>Crataegus monogyna</i>, <i>Corylus avellana</i>, <i>Ligustrum vulgare</i>, <i>Cornus sanguinea</i>, <i>Euonymus europaeus</i>. Strat ierbos specii cheie: <i>Carex pilosa</i>, <i>Galium schultesii</i>, <i>Dentaria bulbifera</i>, <i>Anemone ranunculoides</i>, <i>A. nemorosa</i>, <i>Galium odoratum</i>, <i>Millium effusum</i>, <i>Lamium galeobdolon</i>, etc. Acoperire coronament: 80-95%, acoperire strat arbustiv: 0-10%, acoperire strat ierbos: 3-20%. Caracteristici ecologice esențiale: versanți umbriți și văi, soluri eutrofile, hydric echilibrate.</p>
<p>Măsuri de management</p>	<ul style="list-style-type: none"> • menținerea tipului natural de pădure • interzicerea pășunatului în habitat; • Egalizarea în timp a suprafețelor de pădure pe categorii de vârstă, la nivel de unitate de producție, prin management activ.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și arile naturale protejate anexe

Fișa habitatului 91E0 *

Păduri aluviale cu *Alnus glutinosa* și *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

Denumire "scurtă",
Caracteristici principale

Păduri aluviale cu *Alnus glutinosa* și *Fraxinus excelsior*

Structură:

Stratul arborescent: *Alnus glutinosa*, *Alnus incana*, *Fraxinus excelsior*; *Populus nigra*, *Salix alba*, *S. fragilis*; *Ulmus glabra*.

Stratul ierbos: *Angelica sylvestris*, *Teukia speciosa*, *Cardamine amara*, *C. pratensis*, *Carex acutiformis*, *C. pendula*, *C. remota*, *C. sylvatica*, *Cirsium oleraceum*, *Equisetum telmateia*, *Equisetum spp.*, *Filipendula ulmaria*, *Geranium sylvaticum*, *Geum rivale*, *Lycopus europaeus*, *Lysimachia nemorum*, *Rumex sanguineus*, *Stellaria nemorum*, *Urtica dioica*.

Specii caracteristice: *Alnus glutinosa*, *Alnus incana*, *Fraxinus excelsior*; *Populus nigra*, *Salix alba*, *S. fragilis*; *Ulmus glabra*, *Angelica sylvestris*, *Teukia speciosa*, *Cardamine amara*, *C. pratensis*, *Carex acutiformis*, *C. pendula*, *C. remota*, *C. sylvatica*, *Cirsium oleraceum*, *Equisetum telmateia*, *Equisetum spp.*, *Filipendula ulmaria*, *Geranium sylvaticum*, *Geum rivale*, *Lycopus europaeus*, *Lysimachia nemorum*, *Rumex sanguineus*, *Stellaria nemorum*, *Urtica dioica*.

Condiții ecologice: Acest tip de habitat grupează păduri de luncă de *Fraxinus excelsior* și *Alnus glutinosa* ale cursurilor de apă din zona de câmpie și etajul colinar ai Europei temperate și boreale (*Alno-Padion*); păduri de luncă de *Alnus incana* ale râurilor montane și submontane din Alpi și Apeninii de nord (*Alnion incanae*); galerii arborescente formate din exemplare înalte de *Salix alba*, *S. fragilis* și *Populus nigra* de-a lungul râurilor medio-europene, în etajul submontan, colinar și zona de câmpie (*Salicion albae*). Toate tipurile apar pe soluri grele (în general bogate în depozite aluviale), inundate periodic de creșterea nivelului râului (sau pârâului) cel puțin o dată pe an, însă altfel bine drenate și aerate în perioada în care debitul apei este scăzut. Stratul ierbos include întotdeauna numeroase specii de talie mare (*Filipendula ulmaria*, *Angelica sylvestris*, *Cardamine spp.*, *Rumex sanguineus*, *Carex spp.*, *Cirsium oleraceum*) și poate conține diverse geofite vernal, precum *Ranunculus ficaria*, *Anemone nemorosa*, *A. ranunculoides*, *Corydalis solida*.

Caracteristici ecologice esențiale: lunci montane cu nivel ridicat al pânzei de apă freatică, cu inundații periodice.

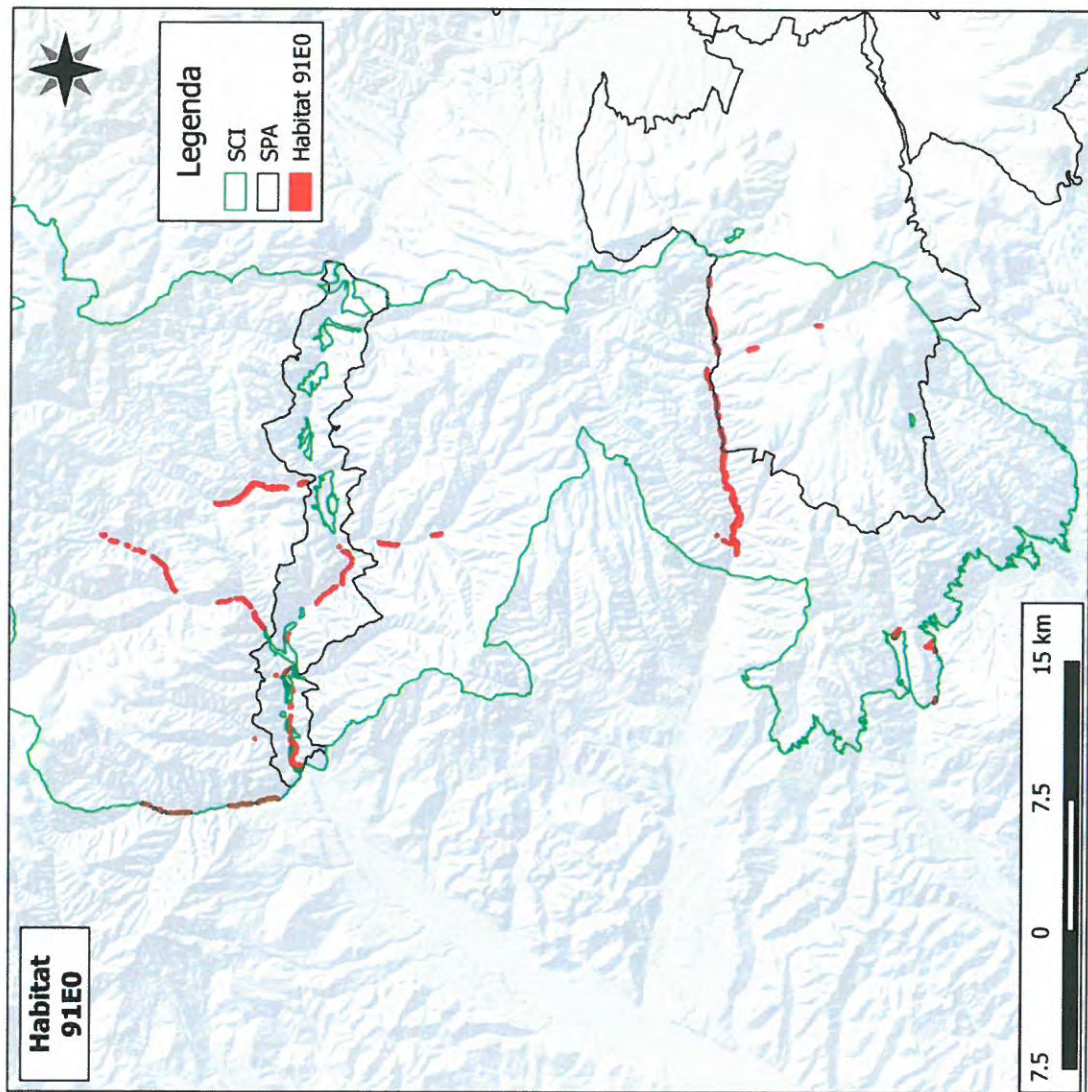
Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și arile naturale protejate anexe

Măsuri de management	<ul style="list-style-type: none"> •menținerea tipului natural de pădure •managementul habitatului forestier prin Tratamentul lucrărilor de conservare •menținerea nivelului actual al pânzei de apă freatică. Interzicerea lucrărilor de drenaj, desecări sau alte lucrări cu impact asupra pânzei de apă freatică. •interzicerea pășunatului în habitat; •Vegetația uscată din zonele de pe suprafața acestui habitat sau de pe parcelele agricole limitrofe lui (la o distanță de 500 m de marginea habitatului) se va îndepărta doar prin cosire (nu este permisă incendierea) •Amplasarea viitoarelor cai de comunicații (sosele, căi ferate, linii de curent, etc.) doar în afara suprafețelor ocupate cu acest tip de habitat.
----------------------	--

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și arile naturale protejate anexe

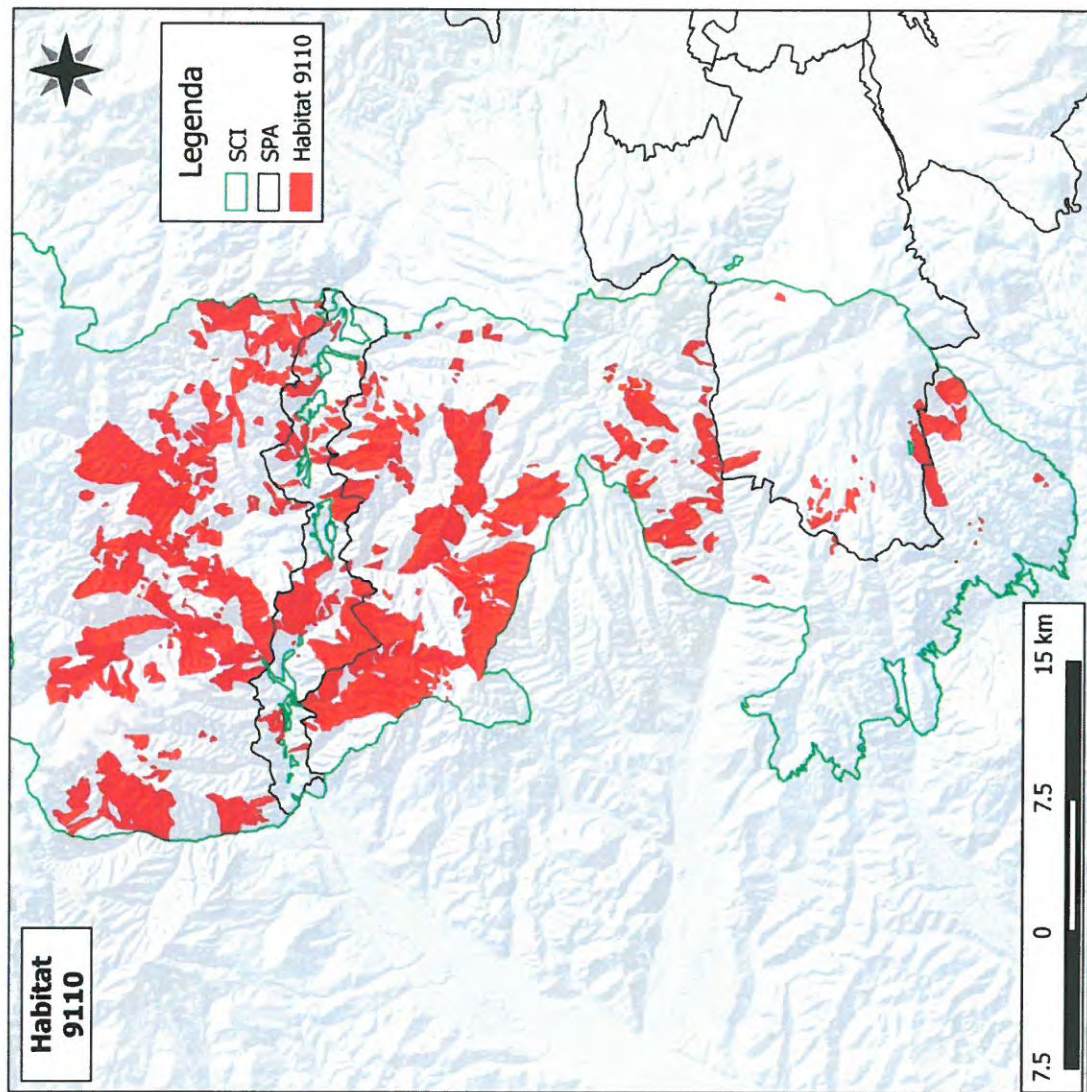

Fișa habitatului 9110
Păduri de fag de tip Luzulo Fagetum

Denumire "scurtă"	Păduri de fag de tip Luzulo Fagetum
Caracteristici principale	Structură: Coronament etaj superior: Coronament etaj inferior: Strat ierbos specii cheie: Acoperire coronament: 80-95%, acoperire strat arbustiv: 0-10%, acoperire strat ierbos: 3-20%. Caracteristici ecologice esențiale: <ul style="list-style-type: none"> •interzicerea pășunatului în habitat;
Măsuri de management	

Fișa habitatului 9180*

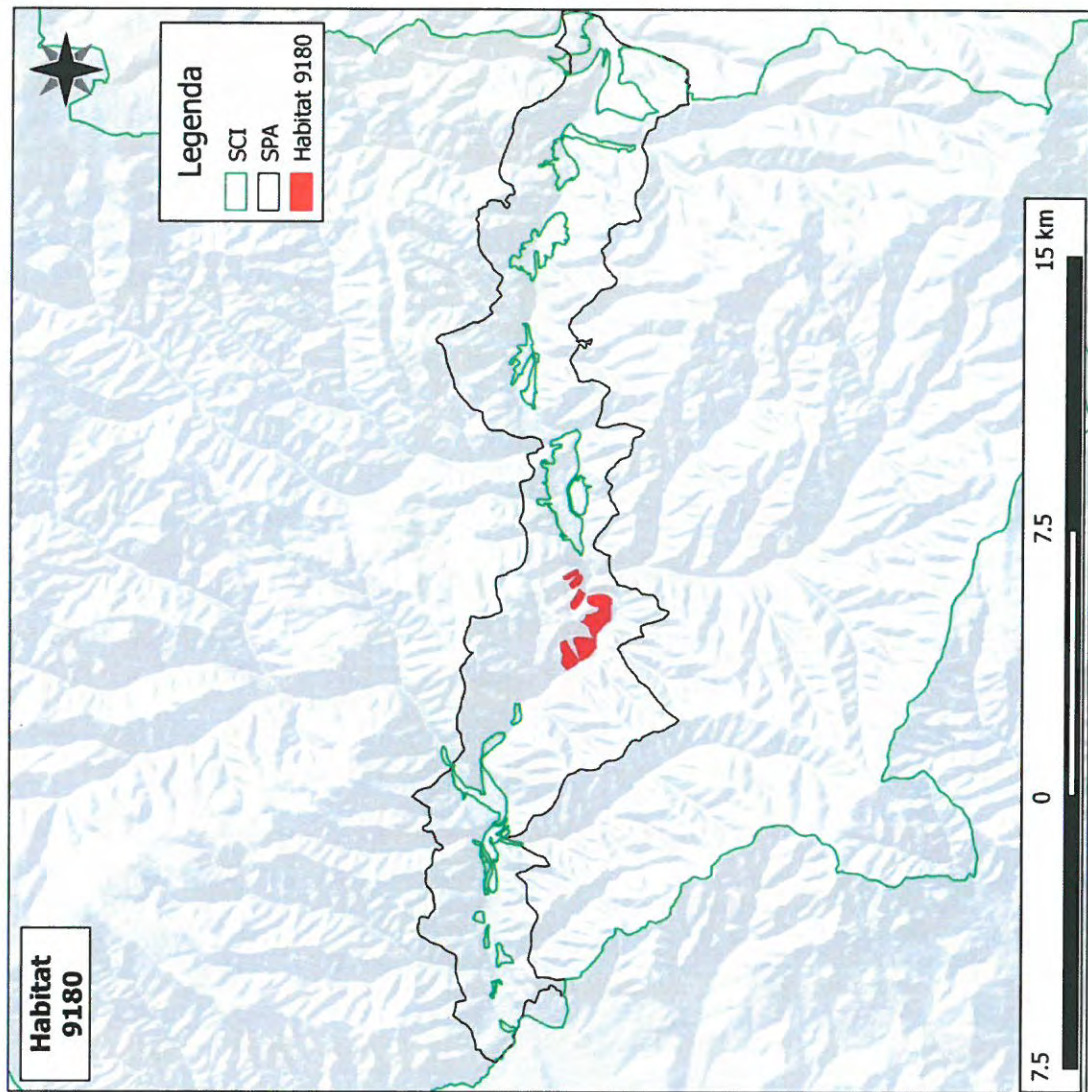
Păduri din Tilio-Acerion pe versanți abrupti, grohotișuri și ravene

Denumire "scurtă"	Păduri din Tilio-Acerion pe versanți abrupti, grohotișuri și ravene
Caracteristici principale	<p>Structură: Coronament etaj superior: Coronament etaj inferior: Strat ierbos specii cheie: Acoperire coronament: 80-95%, acoperire strat arbustiv: 0-10%, acoperire strat ierbos: 3-20%.</p> <p>Caracteristici ecologice esențiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interzicerea exploatării materialului lemnos • interzicerea pășunatului în habitat;
Măsuri de management	

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

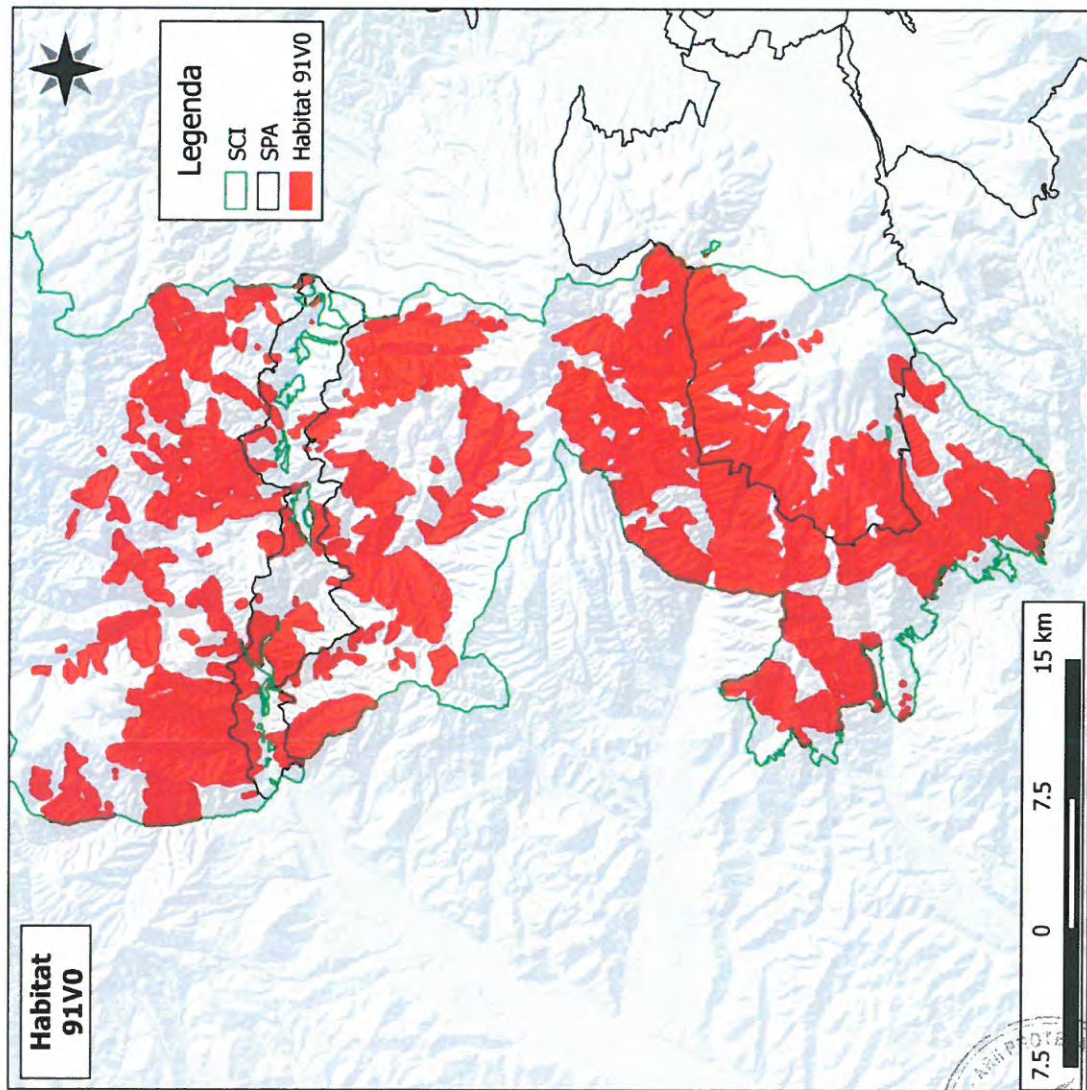
Fișa habitatului 91V0
Păduri dacice de fag (Symphyto-Fagion)

Denumire "scurtă"	Păduri dacice de fag
Caracteristici principale	Structură: Coronament etaj superior: Coronament etaj inferior: Strat ierbos specii cheie: Acoperire coronament: 80-95%, acoperire strat arbustiv: 0-10%, acoperire strat ierbos: 3-20%. Caracteristici ecologice esențiale:
Măsuri de management	<ul style="list-style-type: none"> •interzicerea pășunatului în habitat;

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Stampa circulară a Institutului Național de Cercetare Științifică și Tehnologică în Geografie și Geoinformatică (IGI) și semnătura în albastru.

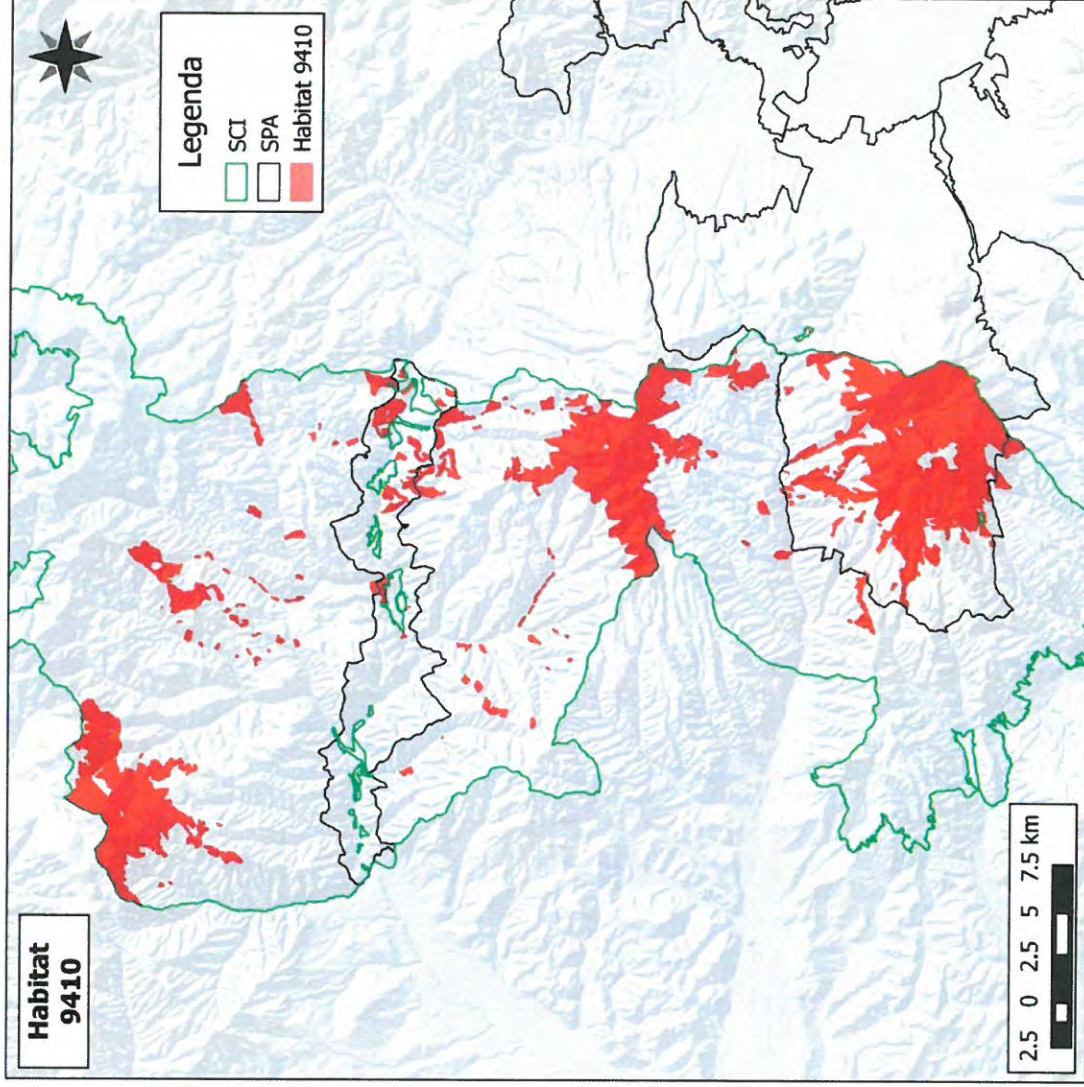
Fișa habitatului 9410
Păduri acidofile de Picea abies din regiunea montana (Vaccinio-Piceetea)

Denumire "scurtă"	Păduri acidofile de Molid
Caracteristici principale	Structură: Coronament etaj superior: Coronament etaj inferior: Strat ierbos specii cheie: Acoperire coronament: 80-95%, acoperire strat arbustiv: 0-10%, acoperire strat ierbos: 3-20%. Caracteristici ecologice esențiale:
Măsuri de management	<ul style="list-style-type: none"> •menținerea tipului natural de pădure •interzicerea pășunatului în habitat;

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Fișa habitatului 9420
Păduri de Larix decidua și/sau Pinus cembra din regiunea montană

Denumire "scurtă"	Păduri de Larix decidua și/sau Pinus cembra
Caracteristici principale	Structură: Coronament etaj superior: Coronament etaj inferior: Strat ierbos specii cheie: Acoperire coronament: 80-95%, acoperire strat arbustiv: 0-10%, acoperire strat ierbos: 3-20%. Caracteristici ecologice esențiale:
Măsuri de management	<ul style="list-style-type: none"> •menținerea tipului natural de pădure •se vor executa doar lucrări de conservare •interzicerea pășunatului în habitat;

Fișa habitatului 4060
Tufărișuri alpine și boreale

Denumire "scurtă"	Tufărișuri alpine și boreale
Caracteristici principale	Structură: Coronament etaj superior: Coronament etaj inferior: Strat ierbos specii cheie: Acoperire coronament: 80-95%, acoperire strat arbustiv: 0-10%, acoperire strat ierbos: 3-20%. Caracteristici ecologice esențiale:

Măsuri de management	<ul style="list-style-type: none"> ●interzicerea pășunatului în habitat; ●Vegetația uscată din zonele de pe suprafața acestui habitat sau de pe parcelele agricole limitrofe lui (la o distanță de 500 m de marginea habitatului) se va îndepărta doar prin cosire (nu este permisă incendierea) ●interzicerea tăierii vegetației lemnoase
----------------------	---

Fișa habitatului 4070*
Tufărișuri cu Pinus mugo și Rhododendron myrtifolium

Denumire "scurtă"	Tufărișuri cu Pinus mugo și Rhododendron myrtifolium
Caracteristici principale	<p>Structură: Coronament etaj superior: Coronament etaj inferior: Strat ierbos specii cheie: Acoperire coronament: 80-95%, acoperire strat arbustiv: 0-10%, acoperire strat ierbos: 3-20%. Caracteristici ecologice esențiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> ●interzicerea pășunatului în habitat; ●Vegetația uscată din zonele de pe suprafața acestui habitat sau de pe parcelele agricole limitrofe lui (la o distanță de 500 m de marginea habitatului) se va îndepărta doar prin cosire (nu este permisă incendierea) ●interzicerea tăierii vegetației lemnoase
Măsuri de management	

Fișa habitatului 91D0*

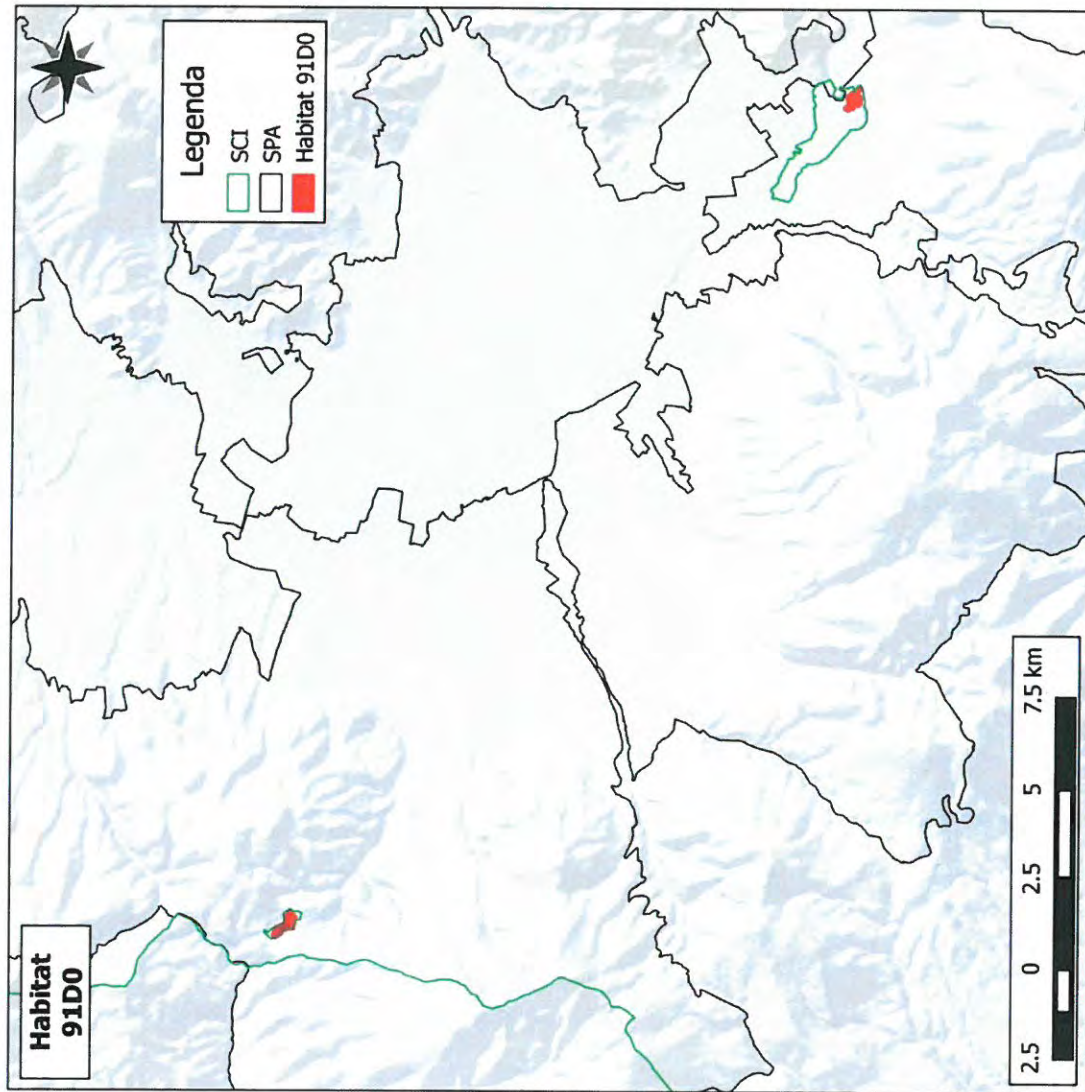
Turbării cu vegetație forestieră

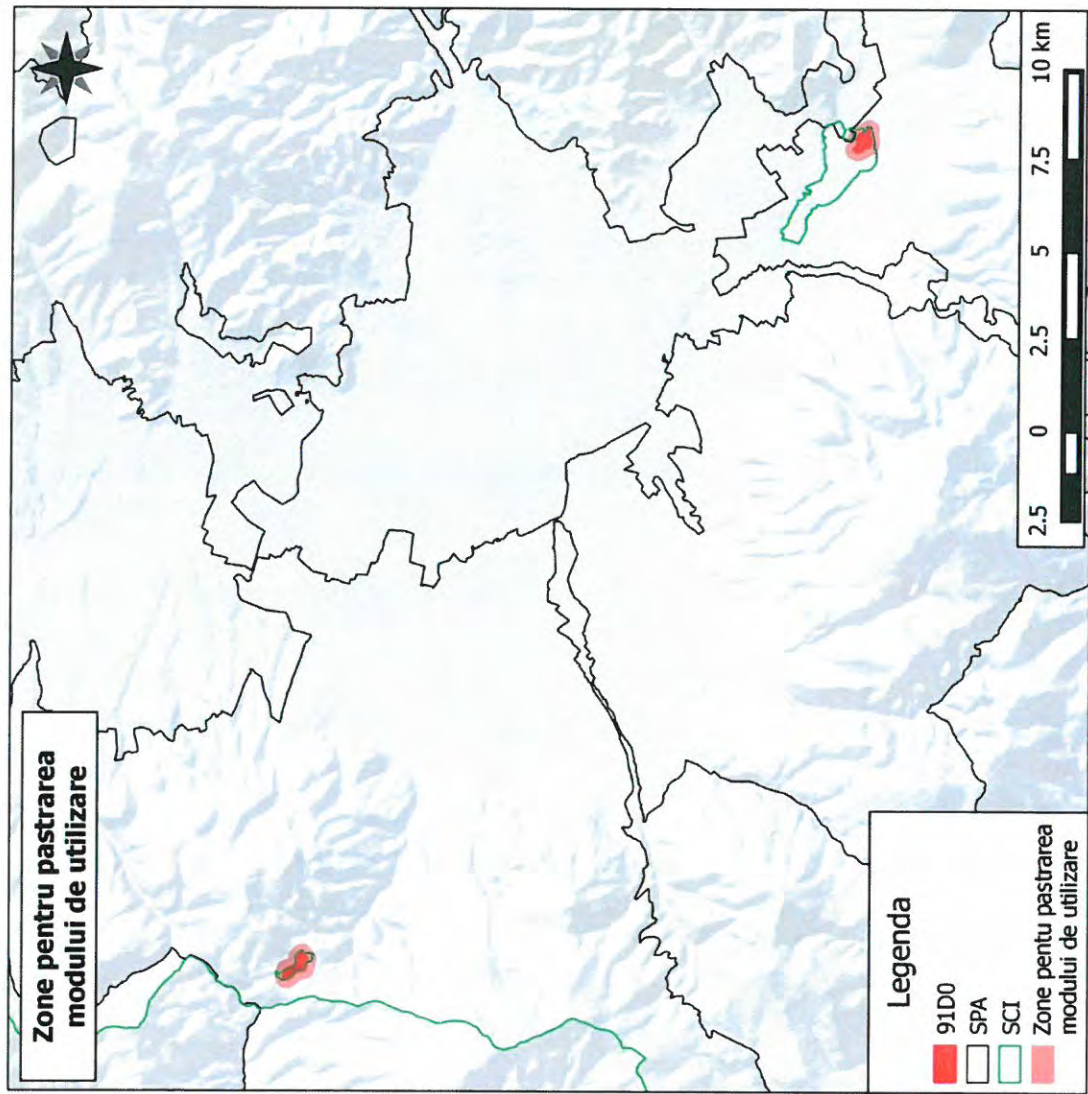
<p>Denumire "scurtă", Caracteristici principale</p>	<p>Turbării cu vegetație forestieră</p> <p>Structură:</p> <p>Specii caracteristice: <i>Agrostis canina</i>, <i>Betula pubescens</i>, <i>Carex canescens</i>, <i>C. echinata</i>, <i>C. nigra</i>, <i>C. rostrata</i>, <i>Eriophorum vaginatum</i>, <i>Frangula alnus</i>, <i>Juncus acutiflorus</i>, <i>Molinia caerulea</i>, <i>Trientalis europaea</i>, <i>Picea abies</i>, <i>Pinus sylvestris</i>, <i>P. mugo</i>, <i>Sphagnum</i> spp., <i>Vaccinium oxycoccus</i>, <i>V. uliginosum</i>, <i>Viola palustris</i>; în păduri mlăștinoase de molid se întâlnesc și <i>Diplazium sibiricum</i>, <i>Hylocomium umbratum</i> și <i>Rhytidiadelphus triquetrus</i>.</p> <p>Condiții ecologice: pădurile de conifere și foioase pe substrat turbos, umed până la ud, cu un nivel permanent ridicat al pânzei freatice și chiar mai înalt decât în terenurile limitrofe. Apa este întotdeauna săracă în nutrienți (turbării bombate și mlaștini acide)</p>
<p>Măsuri de management</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Interzicerea pășunatului. ● Interzicerea schimbării modului de utilizare a terenurilor în perimetrul în care este prezent habitatul și pe o distanță de 250 m în jurul acestora – vezi harta de mai jos: Zone pentru păstrarea modului de folosință. ● Interzicerea efectuării de noi amenajări hidrotehnice sau pentru îmbunătățiri funciare care să ducă la scăderea nivelului de apă freatică și de suprafață (deseșări, drenări, etc). ● Interzicerea depozitării gunoierului în habitatele de acest tip.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și arile naturale protejate anexe

Fișa habitatului 8310
Peșteri în care accesul publicului este interzis

Denumire "scurtă", Caracteristici principale	Peșteri în care accesul publicului este interzis
Măsuri de management	<p>Structură: Specii caracteristice și edificatoare: Nu este cazul</p> <p>Condiții ecologice: Zone stâncoase, fără activități cu impact asupra solului/subsolului</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interzicerea amplasării de cariere în habitatele de acest tip • Căile de scos apropiat se vor amplasa doar în afara zonelor de protecție pentru acest habitat – 100 m de jur împrejur – • Amenajarea traseelor turistice se va face în afara zonelor de protecție pentru acest habitat – 100 m de jur împrejur -

FIȘA SPECIEI: *Canis lupus*

1. Denumire științifică: *Canis lupus*
2. Denumiri populare: RO: lup, HU: farkas, EN: grey wolf
3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Toate categoriile de habitate naturale	Păduri ajunse la maturitate, compacte, interconectate și pajști naturale cu grad ridicat de împădurire cu specii pradă în efective suficiente. Pajști și luminișuri/poieni nederanjate	Efectivele speciilor pradă Proporția pădurilor cu vârsta peste 60 ani	De determinat la prima monitorizare 53%	3 cerbi/km2 de habitat al speciei 4-5 mistreți/km2 de habitat al speciei 7-10 căpriori/km2 de habitat al speciei cel puțin 35%	 Grad ridicat de perturbare din partea culegătorilor de fructe de pădure în special în perioada critică pentru creșterea puilor - iulie-septembrie
		Gradul de perturbare al pajștilor de lângă păduri și al poienilor	Perturbare moderată.	Pajști și poieni nederanjate de către om și activitățile sale.	

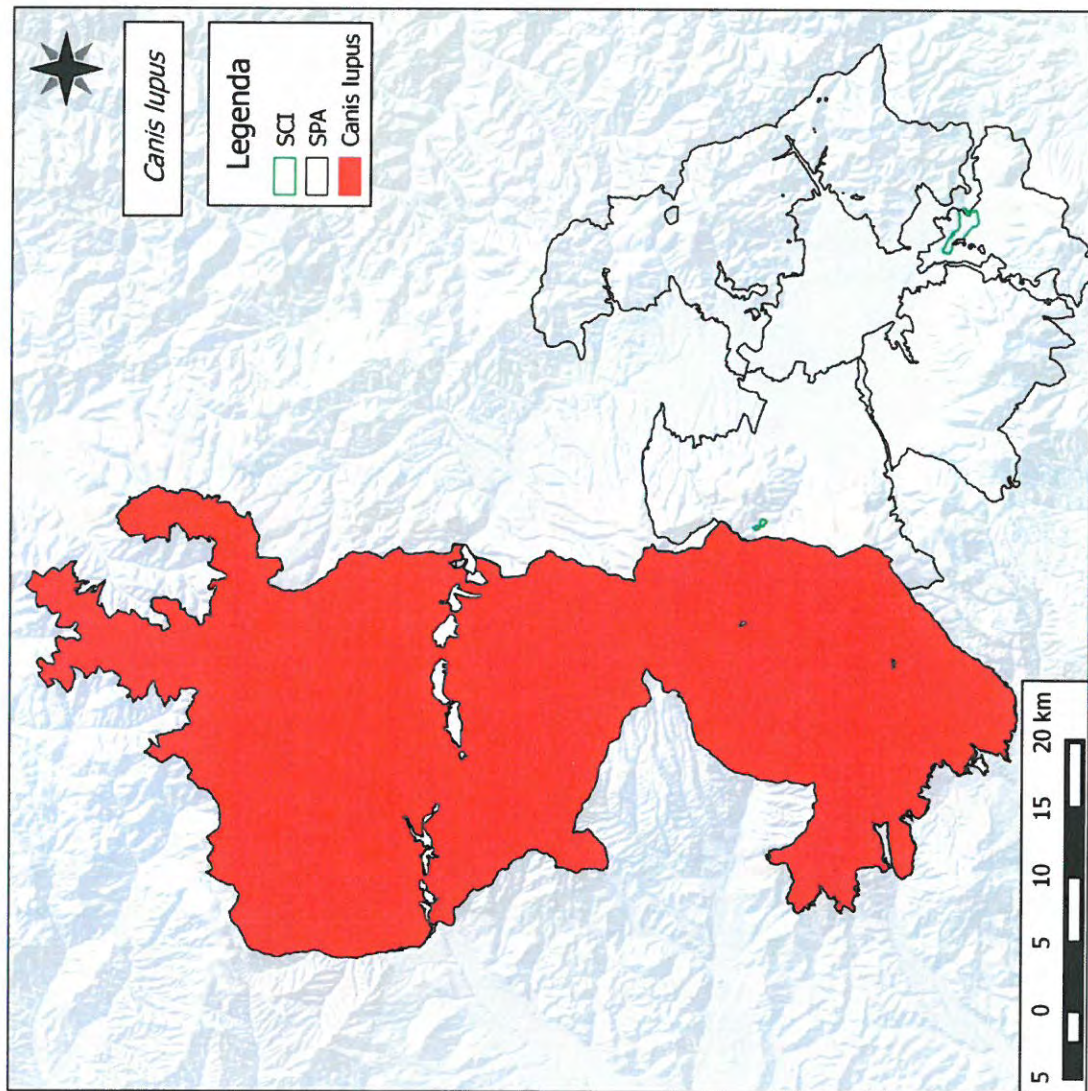

	Gradul de permeabilitate	Permeabilitate de aprox 80%	Permeabilitate 100%	
--	--------------------------	-----------------------------	---------------------	--

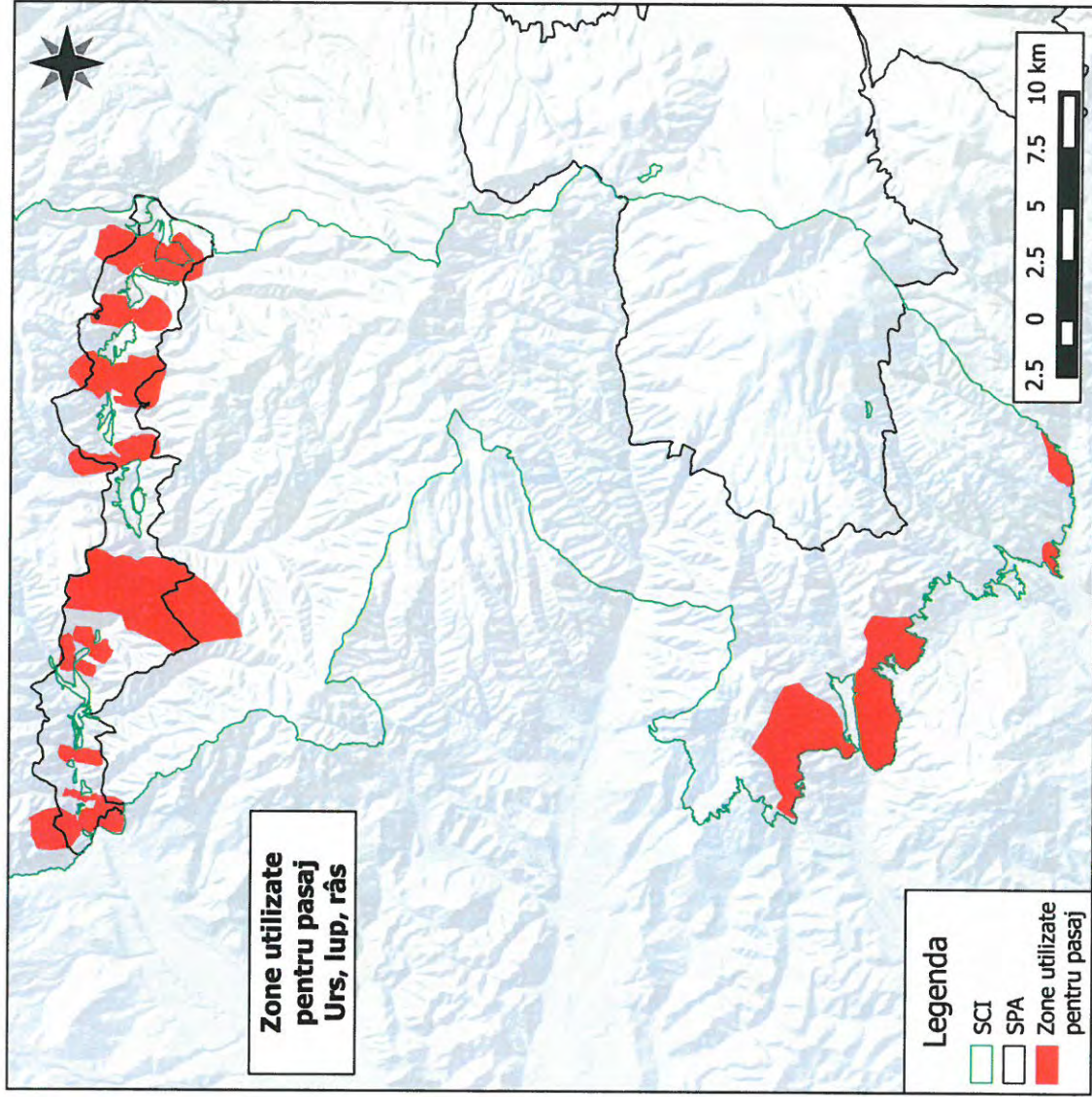
4. Măsuri de management:

- Extinderea intravilanului doar în afara suprafețelor folosite pentru trecere, cu excepția suprafețelor din Zona de Dezvoltare Durabilă din PNDMS – Harta Zone utilizate pentru pasaj
- Realizarea investițiilor/reparațiilor/amenajărilor în suprafețele folosite pentru trecere se vor face doar cu asigurarea menținerii conectivității – Harta Zone utilizate pentru pasaj
- Menținerea vegetației forestere existente în suprafețele utilizate pentru pasaj – Harta Zone utilizate pentru pasaj
- declararea zonelor de liniște totală a vântului în suprafețele utilizate pentru pasaj – Harta Zone utilizate pentru pasaj
- Asigurarea efectivelor din speciile pradă, pe suprafața habitatului ocupat de acestea, la nivelul necesar pentru starea de conservare favorabilă a speciei (3 cerbi/km2, 4-5 mistreți/km2, 7-10 căpriori/km2).
- Căinii ciobănești vor purta obligatoriu jujeu, conform prevederilor legale.
- Folosirea a mxim 3 câini ciobănești la fiecare stână.
- animalele care nu pot ține pasul cu turma vor fi lăsate la stână (ca de exemplu oi și capre cu unghiile infectate)
- închiderea animalelor pe timpul nopții (1 oră după apusul Soarelui conform INMH), în strungă sau coșar, și mutarea frecventă a strungii pentru a preveni infecția unghiilor animalelor
- dresarea căinilor să stea lângă turmă chiar și în timpul unui atac și să nu părăsească turma pentru gonirea lupilor (a nu se încuraja câini să gonească lupii, strategia lupilor fiind atragerea căinilor și ciobanilor prin atacuri false sau întrerupte, atacul real asupra oilor se întâmplă după ce căinii și sau ciobanii încep să gonească lupii)
- supravegherea continuă a turmelor.

[Handwritten signature]

FIȘA SPECIEI: *Lynx lynx*

1. Denumire științifică: *Lynx lynx*
2. Denumiri populare: RO: râs, HU: hiuz, EN: lynx
3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Toate categoriile de habitate naturale	Păduri ajunse la maturitate, compacte, interconectate și pajști naturale cu grad ridicat de împădurire cu specii pradă în efective suficiente. Pajști și luminișuri/poieni nederanjanți	Efectivele speciilor pradă	De determinat la prima monitorizare	3 cerbi/km2 de habitat al speciei 4-5 mistreți/km2 de habitat al speciei 7-10 căpriori/km2 de habitat al speciei	
		Proporția pădurilor cu vârsta peste 60 ani	53%	cel puțin 35%	
		Gradul de perturbare al pajștilor de lângă păduri și al poienilor	Perturbare moderată.	Pajști și poieni nederanjanți de către om și activitățile sale.	
		Gradul de permeabilitate	Permeabilitate de aprox 80%	Permeabilitate 100%	

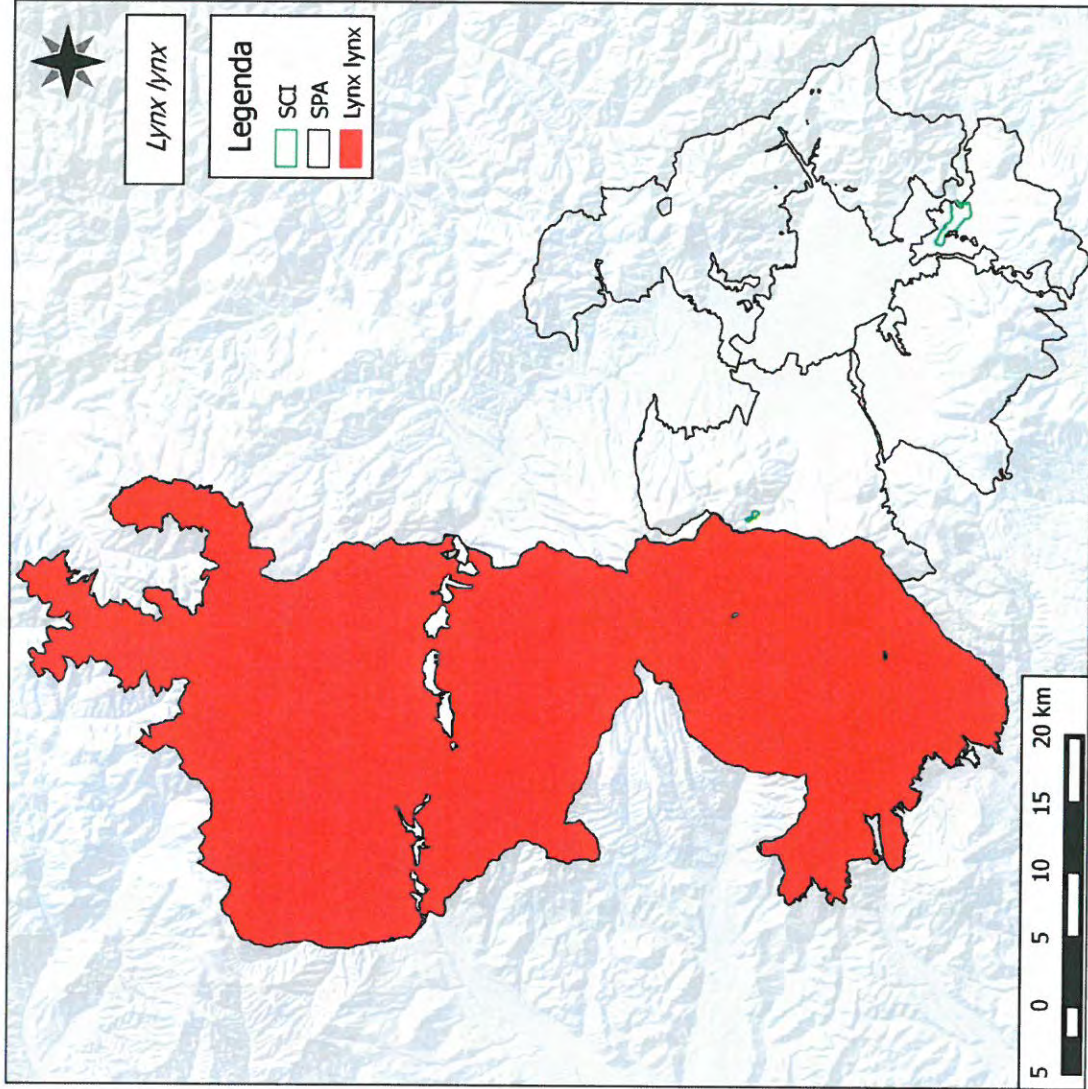

4. Măsuri de management:

- Extinderea intravilanului doar în afara suprafețelor folosite pentru trecere, cu excepția suprafețelor din Zona de Dezvoltare Durabilă din PNDMS – Harta Zone utilizate pentru pasaj
- Realizarea investițiilor/reparațiilor/amenajărilor în suprafețele folosite pentru trecere se vor face doar cu asigurarea menținerii conectivității – Harta Zone utilizate pentru pasaj
- Menținerea vegetației forestere existente în suprafețele utilizate pentru pasaj – Harta Zone utilizate pentru pasaj
- deklararea zonelor de liniște totală a vânatului în suprafețele utilizate pentru pasaj – Harta Zone utilizate pentru pasaj
- Asigurarea efectivelor din speciile pradă, pe suprafațe habitatului ocupat de acestea, la nivelul necesar pentru starea de conservare favorabilă a speciei (3 cerbi/km², 4-5 mistreți/km², 7-10 căpriori/km²).
- Câinii ciobănești vor purta obligatoriu jujeu, conform prevederilor legale.
- Folosirea a mxim 3 câini ciobănești la fiecare stână.
- animalele care nu pot ține pasul cu turma vor fi lăsate la stână (ca de exemplu oi și capre cu unghiile infectate)
- închiderea animalelor pe timpul nopții (1 oră după apusul Soarelui conform INMH), în strungă sau coșar, și mutarea frecventă a strungii pentru a preveni infecția unghiilor animalelor
- dresarea câinilor să stea lângă turmă chiar și în timpul unui atac și să nu părăsească turma pentru gonirea rășilor (a nu se încuraja câini să gonească rășii, strategia rășilor fiind atragerea câinilor și ciobanilor prin atacuri false sau întrerupte, atacul real asupra oilor se întâmplă după ce câinii și sau ciobanii încep să gonească rășii)
- supravegherea continuă a turmelor.

[Handwritten signature]

FIȘA SPECIEI: *Ursus arctos*

1. Denumire științifică: *Ursus arctos*
2. Denumiri populare: RO: urs, HU: medve, EN: brown bear
3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Toate categoriile de habitate naturale	Păduri ajunse la maturitate, compacte, interconectate și pajisti naturale cu grad ridicat de împădurire cu specii pradă în efective suficiente. Pajisti și luminișuri/poieni nederanjate	Proporția pădurilor cu vârsta peste 60 ani	53%	cel puțin 35%	
		Cantitate de lemn mort	Minim 3 arbori morți per hectar	Valori naturale	
		Gradul de perturbare al pajisților de lângă păduri și al poienilor	Perturbare moderată.	Pajisti și poieni nederanjate de către om și activitățile sale.	
		Gradul de permeabilitate	Permeabilitate de aprox 80%	Permeabilitate 100%	
		Procentul pădurilor afectate de perturbări în perioada (nov-mar)	0%	Minim 30%	Perturbările sunt datorate exploatărilor forestiere. Se consideră suprafețe neafectate văile în care nu se desfășoară activități de exploatare.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Habitat antropice	Livezi	Procent din habitat acoperit cu pomi fructiferi	0%	Minim 5%	În interiorul sitului nu se îndeplinesc cerințele, în afara sitului sunt îndeplinite.
-------------------	--------	---	----	----------	---

4. Măsuri de management:

- Extinderea intravilanului doar în afara suprafețelor folosite pentru pasaj, cu excepția suprafețelor din Zona de Dezvoltare Durabilă din PNDMS – harta Zone utilizate pentru pasaj
- Realizarea investițiilor/reparațiilor/amenajărilor în suprafețele folosite pentru trecere se vor face doar cu asigurarea menținerii conectivității – harta Zone utilizate pentru pasaj
- Menținerea vegetației forestere existente în suprafețele utilizate pentru pasaj - harta Zone utilizate pentru pasaj
- declararea zonelor de liniște totală a vântului în suprafețele utilizate pentru pasaj – Harta Zone utilizate pentru pasaj
- La sfârșitul exploatarei, în fiecare parcelă, se vor păstra minim 3 arbori morți la hectar
- Căinii ciobănești vor purta obligatoriu juleu, conform prevederilor legale.
- Folosirea a mxim 3 câini ciobănești la fiecare stână.
- animalele care nu pot ține pasul cu turma vor fi lăsate la stână (ca de exemplu oi și capre cu unghiile infectate)
- închiderea animalelor pe timpul nopții (1 oră după apusul Soarelui conform INMH), în strungă sau coșar, și mutarea frecventă a strungii pentru a preveni infecția unghiilor animalelor
- dresarea câinilor să stea lângă turmă chiar și în timpul unui atac și să nu părăsească turma pentru gonirea urșilor (a nu se încuraja câini să gonească urșii, strategia urșilor fiind atragerea câinilor și ciobanilor prin atacuri false sau întrerupte, atacul real asupra oilor se întâmplă după ce câinii și sau ciobanii încep să gonească urșii)
- supravegherea continuă a turmelor.
- Interzicerea hrănirii artificiale a urșilor pe suprafața sitului
- Gestionarea corespunzătoare a deșeurilor
- selectarea pentru vânatoare excusiv a exemplarelor mici și mijlocii în locul animalelor puternice

FIȘA SPECIEI: *Lutra lutra*

1. Denumire științifică: *Lutra lutra*
 2. Denumiri populare: RO: vidră, HU: vidra, EN: European otter
 3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Râuri și pârâuri montane nefragmentate	Specia este strict legată de prezența speciilor pradă, reprezentați în special de pești și alte animale acvatice în special	Efectivele speciilor de pești	De determinat la prima monitorizare	efective naturale	
	Specia are nevoie de vegetație bogată pe malul apelor	% vegetație pe malul apei	Minim 80%.	Minim 80% acoperire a vegetației.	

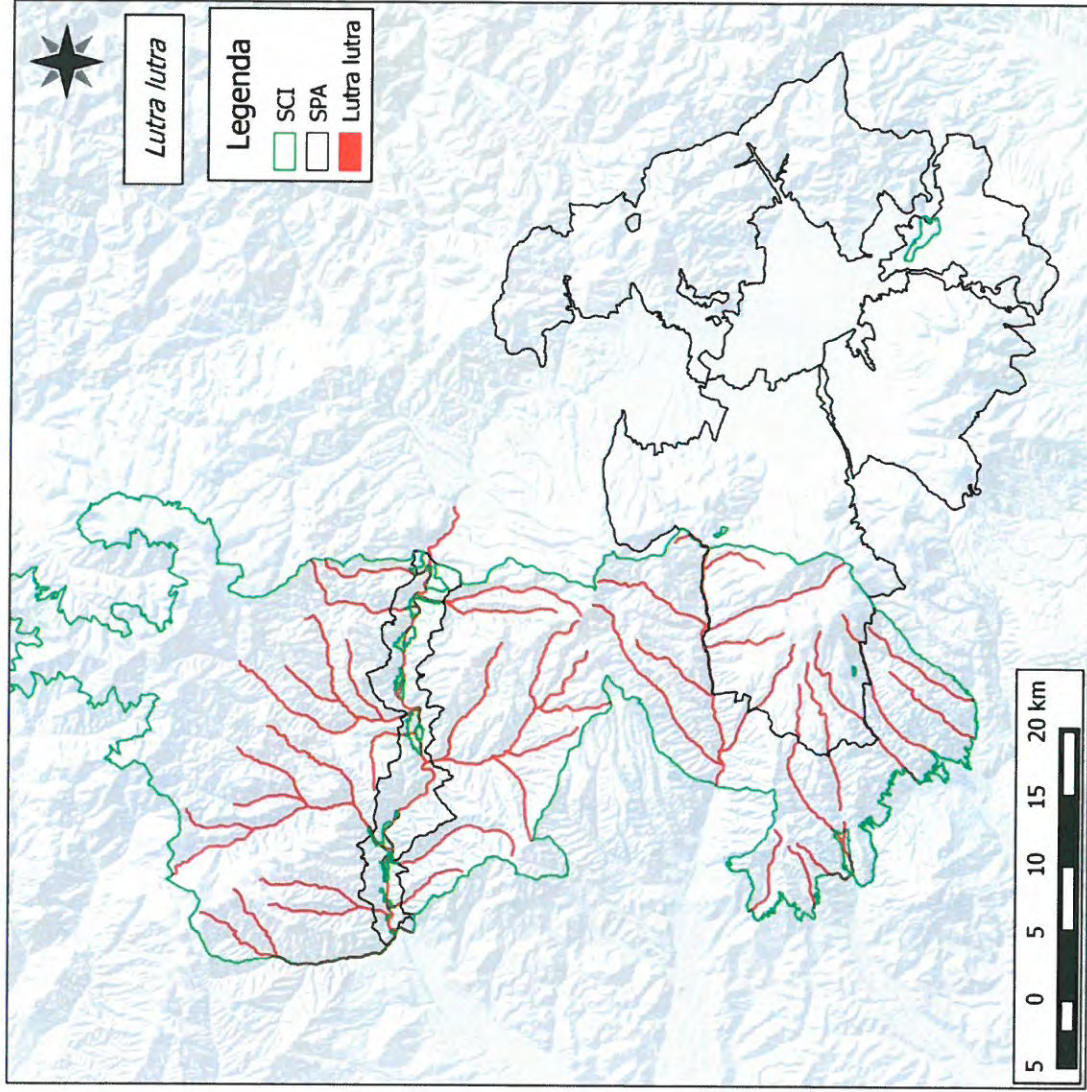
4. Măsuri de management:

- Menținerea calității apei, în râul Mureș și Gurghiu, și eliminarea surselor de poluare existente.
- În parchetele de exploatare forestieră: după terminarea lucrărilor de exploatare, habitatul în jurul cursurilor de apă trebuie adus la starea inițială până la data reprimirii.
- Păstrarea vegetației naturale tipice existente de-a lungul cursurilor de apă.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și arile naturale protejate anexe

Fișa speciilor de lilieci

1. Denumirile științifice: *Myotis blythii*, *Myotis myotis*, *Barbastella barbastellus*, *Rhinolophus ferrumequinum*, *Miniopterus schreibersi*

2. Denumirile populare: Liliacul comun mic, Liliacul comun, Liliac câm, Liliacul mare cu potcoavă, Liliacul cu aripi lungi

3. Habitate

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatorii posibili	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Pajiști	Preferă habitatele deschise, pajiștile și pășunile utilizate în mod extensiv, zonele carstice și de stepă, precum și zonele agricole folosite extensiv ca și habitate de hrănire.	Procent de pajiști Temperatura medie anuală Grad de acoperire cu vegetație forestieră Mod de utilizare a pajiștilor	40% 6,0 gr C 15% 35% pășune	40% 6,0 gr C Peste 20 % 100% pășune	<i>Myotis blythii</i> <i>Rhinolophus ferrumequinum</i> <i>Myotis blythii</i> <i>Rhinolophus ferrumequinum</i> <i>Rhinolophus ferrumequinum</i> <i>Rhinolophus ferrumequinum</i>
Antropic	Existența unor adăposturi cu intrări nerestricționate, pentru formarea coloniilor	Nr. bisericilor în așezările de pe marginea sitului, cu poduri/turnuri adecvate, neperturbate, accesibile fără probleme	0	necunoscută	<i>Myotis blythii</i> <i>Myotis myotis</i>
Păduri	Pădure de foioase, conifere sau mixte de peste 80 ani, cu profil semideschis.	Procent de păduri foioase/mixte de minim 80 ani din suprafața totală a sitului Procent de păduri foioase/mixte între 40-80	De determinat la prima monitorizare	Cel puțin 2%	<i>Myotis myotis</i>
			De determinat la prima	Cel puțin 20%	<i>Myotis myotis</i>

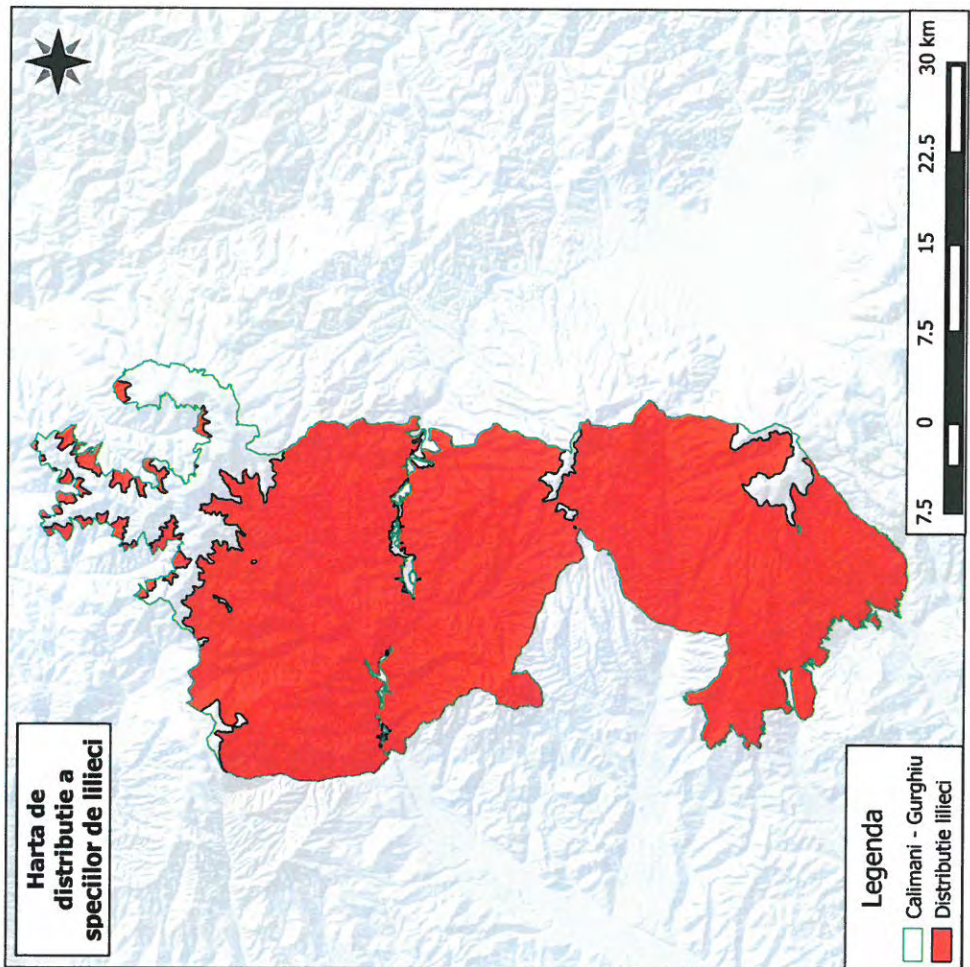
Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
		ani din suprafața totală a sitului	monitorizare		
		Procentul de porțiuni cu arbori dezvoltați din totalul vegetației ripariene	De determinat la prima monitorizare	Cel puțin 50%	<i>Myotis myotis</i> <i>Miniopterus schreibersi</i>
		Nr arbori morți la ha	Minim 3	Cel puțin 5	<i>Barbastella barbastellus</i> <i>Miniopterus schreibersi</i>

Măsuri specifice de management:

- Mentținerea tuturor formelor de vegetație forestieră din afara fondului forester: aninișuri, zăvoaie de plop și salcie de pe malurile râurilor, vegetație forestieră pe pajști, etc.
- Iluminarea exterioară a construcțiilor noi din aria protejată doar cu becuri electrice de culoare galbenă, orientate înspre jos, protejate. În cazul folosirii unor lămpi cu mercur, care emit lumină albă și un larg spectru ultraviolet, este indicată dotarea corpurilor de iluminat cu filtre UV
- Păstrarea tipului natural fundamental al pădurilor
- Mentținerea a minim 3 arbori morți pe hectar la finalul lucrărilor de exploatare
- Egalizarea în timp a suprafețelor de pădure pe categorii de vârstă, la nivel de unitate de producție, prin management activ.

FIȘA SPECIEI
Bombina variegata

1. Denumire științifică: *Bombina variegata*
 2. Denumiri populare: RO: Izvoaraș cu burtă galbenă, HU: Sárgahasú unka, GE: Gelbbauchunke, EN: Yellow-bellied toad
 3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Habitat acvatice	Specia are nevoie de ape temporare, stătătoare pentru reproducere și dezvoltarea larvelor	Densitatea corpurilor de apă	66% din bazinele hidrografice au minim 1 corp de apă în cel puțin 0,5 km ²	1 corp de apă în cel puțin 0,5 km ²	Mentionăm ca majoritatea corpurilor de apă din habitatele favorabile sunt apăruite ca urmare a activităților antropice (exploatarea forestieră). După încetarea exploatărilor, aceste mici bazine acvatice mai rămân favorabile pentru dezvoltarea speciei <i>Bombina variegata</i> timp de câțiva ani, și se diminuează treptat datorită colmatărilor și acoperirii cu vegetație ierboasă.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

		Suprafața luciului de apă	66% din bazinele hidrografice au minim 1 corp de apă în cel puțin 0,5 km ²	Cel puțin 20 mp luciu de apă/ha de habitat favorabil	Mentionam ca majoritatea corpurilor de apă din habitatele favorabile sunt apă ca urmare a activităților antropice (exploatare forestiere). După încetarea exploatărilor, aceste mici bazine acvatice mai rămân favorabile pentru dezvoltarea speciei Bombina variegata timp de câțiva ani, și se diminuează treptat datorită colmatărilor și acoperirii cu vegetație ierboasă.
Specia are nevoie de anumite caracteristici ale apelor temporare, stătătoare	Panta secțiunii longitudinale a albiei		Maxim 5°	Maxim 5°	
	Adâncimea apei		Max 10 cm	Max 10 cm	
	expoziția		S, E, V	S, E, V	
Specia are nevoie de prezența habitatelor terestre naturale (pajiști, păduri, tufărișuri) în jurul habitatelor umede (o fâșie de 0,5-1 km lățime) pentru activitatea terestră	Gradul de umbră		Max 40%	Max 40%	
	Procentajul mediu al habitatelor naturale în imediata apropiere a habitatului acvatic		90-95%	Peste 75%	
Habitat terestre					

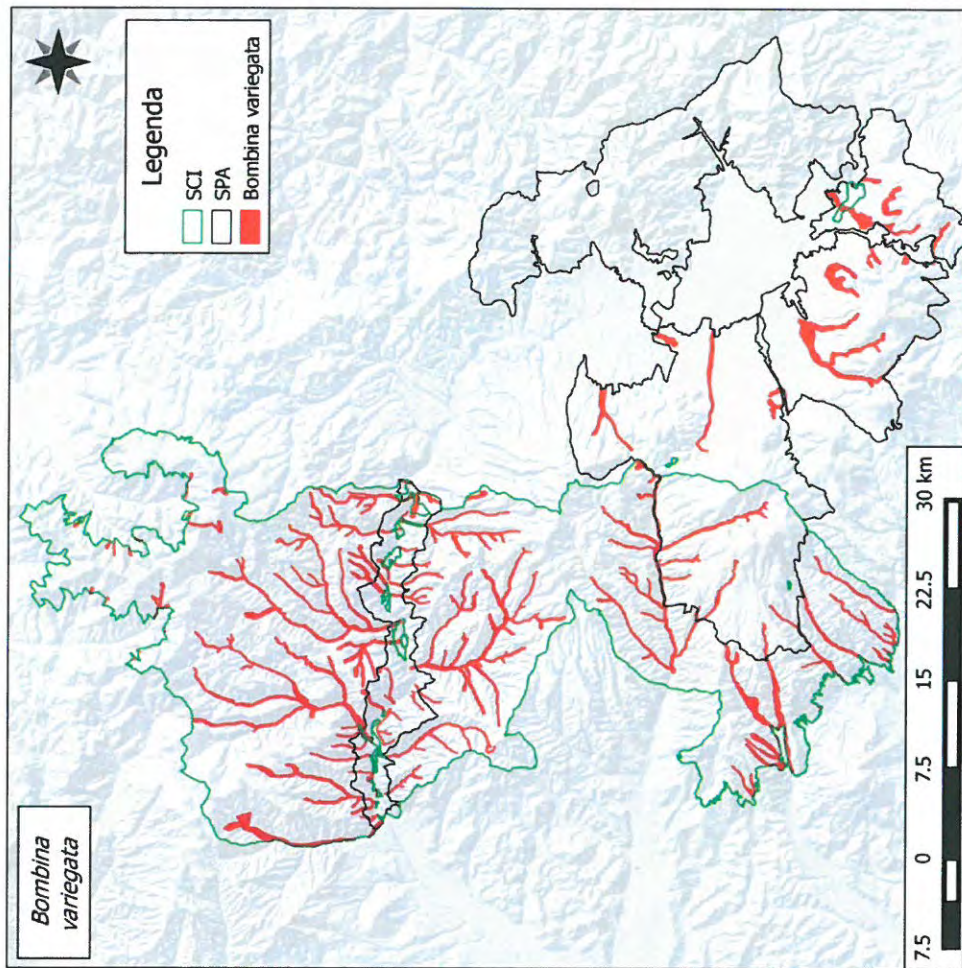
4. Măsuri de management:

- Ocolirea bălților de la marginea drumurilor de către utilajele cu care se fac exploatare forestiere.
- Repararea periodică a drumurilor auto-forestiere pentru evitarea creerii de habitate capcană
- În cazul realizării unor lucrări pe profilul albiei nu se va mări panta secțiunii longitudinale peste 5 grade.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI
Triturus cristatus

1. Denumire științifică: *Triturus cristatus*
2. Denumiri populare: Tritonul cu creastă
3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Habitate acvatice	Specia are nevoie de ape stătătoare sau lin curgătoare pentru reproducere și dezvoltarea larvelor	Număr corpuri de apă necesar pentru efectivul de conservat	A fost identificat un singur corp de apă de doar 4 mp cu condiții apropiate de cele favorabile	2-3 corpuri de apă la distanțe nu foarte mari unul de celalalt care sa poata adaposti o populatie de tritoni de aproximativ 500 exemplare	
		Panta secțiunii longitudinale a albiei	Maxim 5°	Maxim 5°	
		Adancimea apei	Intre 50 și 100 cm	Intre 50 și 150 cm	
		expoziția	S, E, V	S, E, V	
		Gradul de umbrire	Max 40%	Max 40%	
		Dimensiunea medie corpului de apă	4 mp	Minim 4 mp	Un singur habitat de 4 mp
		Prezența vegetatiei acvatice	50% din suprafata acvatice ocupata de vegetatie acvatice	Optim 200-1000 mp	
		Prezența/absența ihtiofaunei	absență	20-50% din suprafata acvatice ocupată de vegetatie acvatice	
		% din suprafata inconjuratoare a baltii pe distanta de 50 m sa	Peste 50%	absență	
Habitate terestre	Pădure și zăvoaie de luncă, pe distanta de 50 m în jurul bălții			Minim 50%	Caracteristicile arboretului specific de lunca: speciile Salix

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

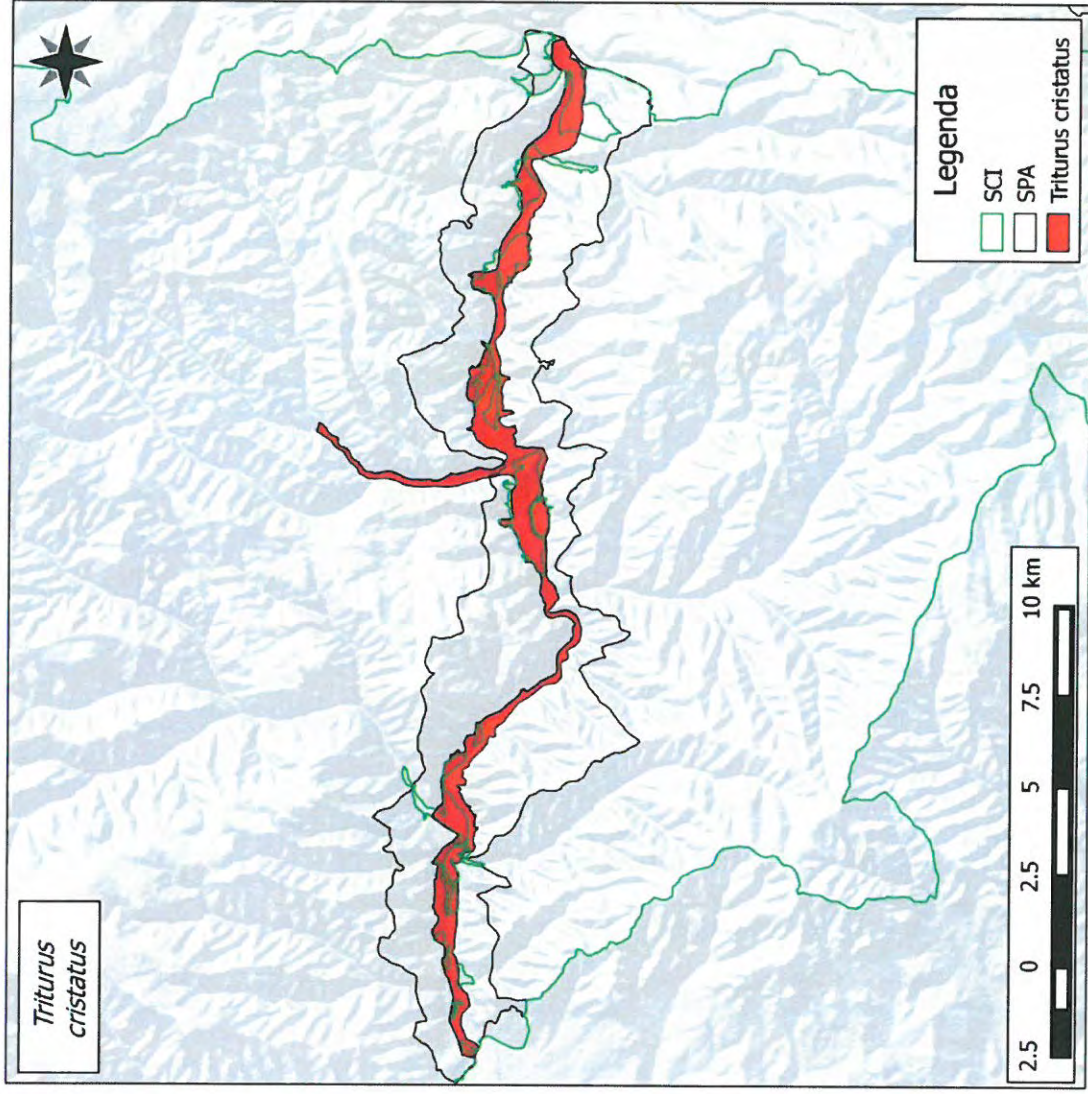
	<p>pentru a mentine un grad de umiditate ridicată a solului din apropierea bălții.</p>	<p>fie ocupata de arboret de luncă caracteristic</p>		<p>sp., Alnus sp. sau alte specii arboricole, și de vegetatie ierboasa (Juncus, sp., Carex sp.,).</p>
--	--	--	--	---

Măsuri de management:

- Repararea periodică a drumurilor auto-forestiere pentru evitarea creerii de habitate capcană
- În cazul realizării unor lucrări pe profilul albiei nu se va mări panta secțiunii longitudinale peste 5 grade.

FIȘA SPECIEI
Triturus montandoni

1. Denumire științifică: *Triturus montandoni*
2. Denumiri populare: RO: tritonul carpatic HU: Tarajos göte, GE: Nördlicher Kammolch, EN: Great crested newt
3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Habitate acvatice	Specia are nevoie de ape stătătoare sau lin curgătoare pentru reproducere și dezvoltarea larvelor	Număr bazine hidrografice corespunzătoare	1 (Zebrac)	13	Caracteristicile bazinelor hidrografice corespunzătoare sunt date de indicatorii următori
		Număr corpuri de apă per km ²	un singur bazin hidrografic din cele 13 analizate are mai mult de un corp de apă/km parcurs (Zebrac)	Minim 1 corp de apă per km ²	
Habitate acvatice	În cazul apelor stătătoare de mari dimensiuni specia are nevoie de zone cu adâncime mică sub 50 cm pentru reproducere	Panta secțiunii longitudinale a albiei	Maxim 5°	Maxim 5°	
		Adâncimea apei	Între 10 și 30 cm	Între 10 și 30 cm	
		expoziția	S, E, V	S, E, V	
		Gradul de umbrire	Max 40%	Max 40%	
		Procentajul zonei de mică adâncime relatat la dimensiunea corpului de apă	Favorabila	Peste 25-50% din dimensiunea corpului de apă (de preferat peste 1 ha)	Marea majoritate a corpurilor de apă aflate în bazinele hidrografice studiate sunt de dimensiuni reduse, marea lor

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

	și dezvoltarea larvelor				majoritate având între 1-10 mp și adâncimi sub 0,5 m
	Specia are nevoie de ape temporare cu vegetație pentru reproducere	Procentajul vegetației	Favorabil	Peste 25% din mărimea corpului de apă (de preferat peste 1 ha)	Procentajul de luciu de apă acoperit de vegetație este între 40 și 60%
	Specia are nevoie de corpuri de apă fără pești	Prezența/absența ihtiofaunei	absență	absență	Nu au fost observați pești în bălțile existente
Habitat terestre	Baltile se găsesc în luncile râurilor în pădure sau în imediata apropiere a acesteia	Distanța față de pădure	Sub 5m	Sub 5m	

Măsuri de management:

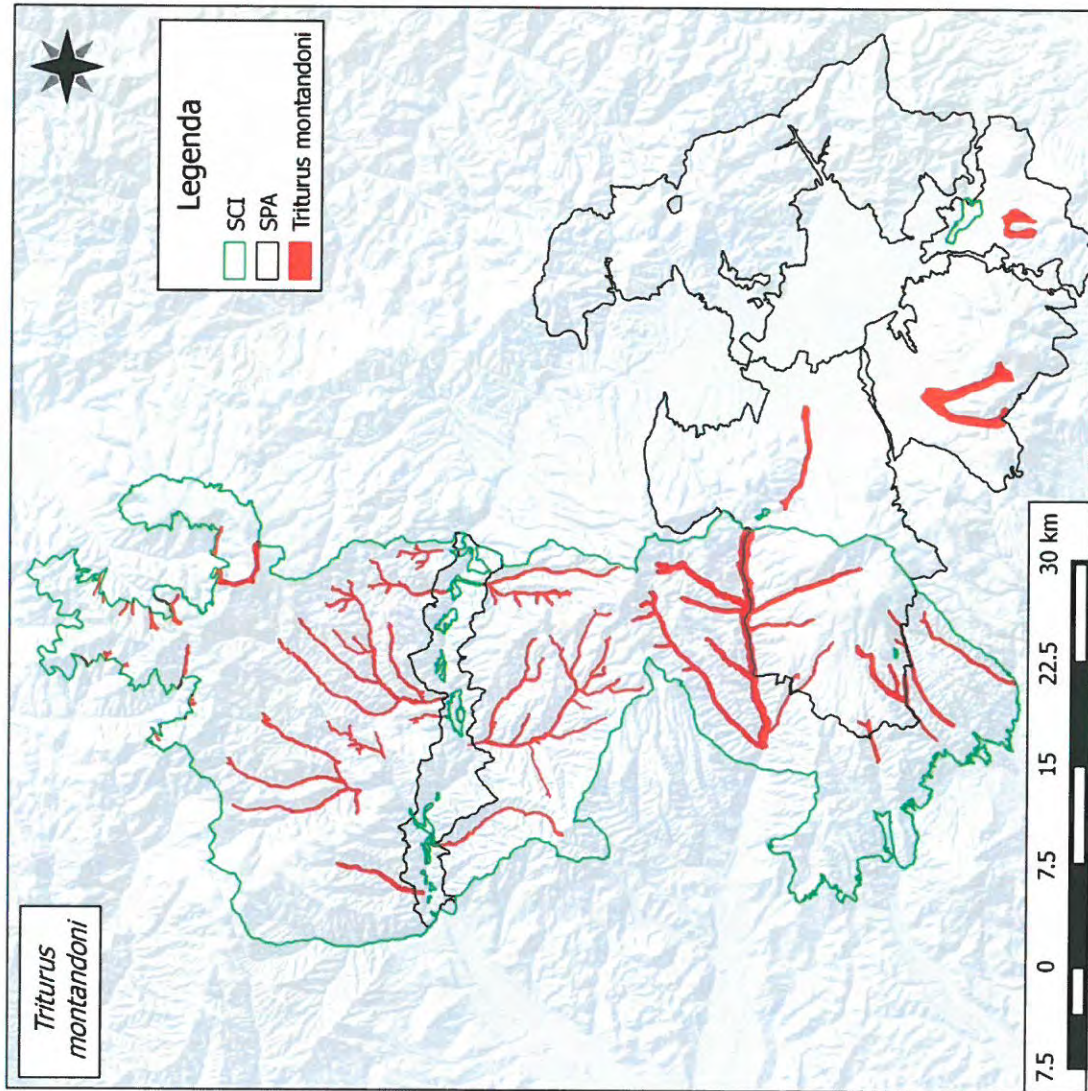
- Ocolirea bălților de la marginea drumurilor de către utilajele cu care se fac exploatari forestiere.
- Întreținerea permanentă a drumurilor auto-forestiere pentru evitarea creerii de habitate capcană
- La amenajarea șanțurilor pe văile bazinelor hidrografice cu populații de *Triturus montandoni* să se ocolească acele porțiuni de șanț unde există acumulată apă (bălți).

[Handwritten signature]

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI
Eudontomyzon danfordi

1. Denumire științifică: *Eudontomyzon danfordi*
 2. Denumiri populare: RO: chișcar, HU: erdélyi ingola, EN: Carpathian lamprey
 3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatorii posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Râuri/pârâuri de munte neîntrerupte	Specia are nevoie de râuri/pârâuri nefragmentate, foarte curate. Pentru dezvoltarea larvelor este necesară prezența unor zone măloase (aceste zone trebuie să fie însă foarte reduse, sub 5%, de cele mai multe ori sub 1%).	Concentrația de oxigen	De determinat la prima monitorizare	9-12 mg/l	Menționăm că punerea în funcțiune a barajului de la Răstolița va afecta foarte grav populația acestei specii din râul Răstolița. În cazul în care o parte din debitul râului Ilva va fi deviat în acest baraj, va fi afectată și populația din Ilva. Specia a dispărut din mai multe râuri/pârâuri unde era prezent în trecut.
		Prezența și abundența porțiunilor cu substrat mălos	Peste 5%.	Sub 5%, de cele mai multe ori sub 1%)	Lucrările forestiere influențează turbiditatea și proporția substratului mălos.

[Handwritten signature]

Specia are nevoie de un grad de umbră al luciului de apă destul de ridicat.	% lungime de mal acoperit cu vegetația arboricolă (salcie, arin, fag, molid etc.)	În unele zone vegetația arboricolă de pe mal lipsește.	Peste 80%	Pe ambele maluri
---	---	--	-----------	------------------

4. Măsuri de management:

- Interzicerea tăierii arborilor de pe malul râurilor/pârâurilor.
- Interzicerea amplasării oricărei noi captări pe aceste râuri.
- În acele zone în care există captări de apă, inclusiv microhidrocentralele existente (Iod, Fânceel etc.), trebuie asigurat debitul de apă prevăzut în procedura de avizare.
- Interzicerea exploatărilor de agregate în albia minoră..
- Reamplasarea pietrelor mari în albiile minore ale râurilor/pârâurilor în acele zone în care acestea au fost scoase/extrase (în cazul lucrărilor hidrotehnice).
- În cazul în care se exploatează sau se prelucrează agregate minerale din zonele învecinate râurilor/pârâurilor, este necesară decantarea apei folosite la spălarea acestora înainte ca aceasta să reintre în râu/pârâu.
- Colectarea masei lemnoase nu se va face pe sol îmbibat cu apă.
- Construcțiile civile și industriale se vor construi în afara zonelor inundabile ale râurilor. Pot fi avizate astfel de construcții, unde inundabilitatea este mai mică de Q1% (se preconizează că terenul va fi inundat odată la 100 de ani).
- Equiparea construcțiilor de orice fel, neconectate la rețeaua de colectare și epurare a apelor menajere, cu fose septice pentru colectarea apelor menajere.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

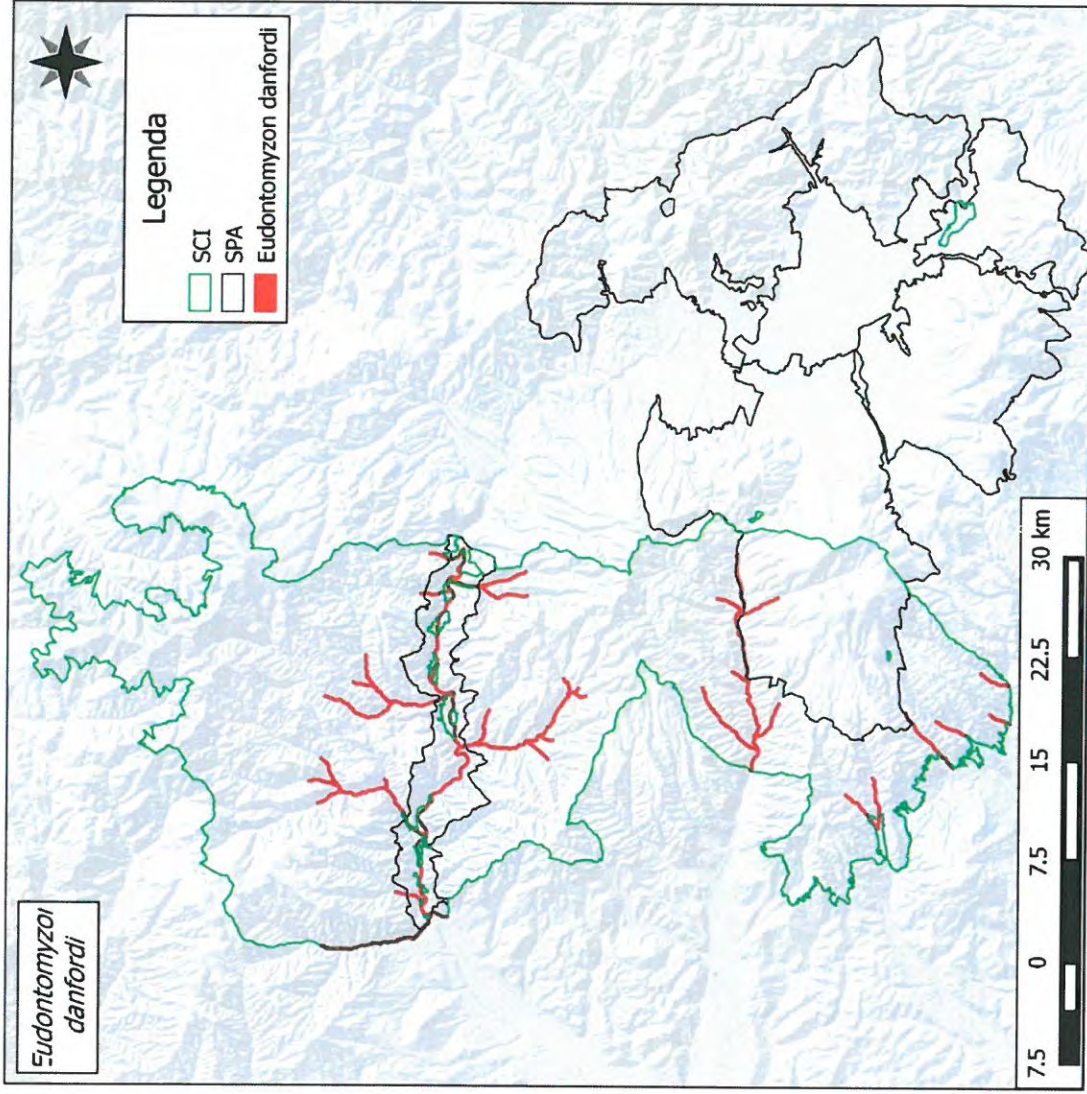
- Se va interzice orice fel de lucrare în albiile minore ale râurilor – recalibrări, reprofilări - , cu excepția celor de restaurare ecologică (de exemplu cele de înlăturare a pragurilor existente). Aceste lucrări trebuie interzise atât în interiorul cât și în imediata vecinătate a ariei protejate (20km amonte și aval pe râurile Mureș și Gurghiu).
- Interzicerea depozitării de deșeuri în habitatul speciei.
- Interzicerea amplasării de microhidrocentrale în habitatul speciei.
- Interzicerea pescuitului în lacul Borzia.
- Pentru prevenirea răspândirii speciei *Salvelinus fontinalis* ieșirile de la păstrăvăriile existente trebuie echipate corespunzător astfel încât să se împiedice ieșirea și pătrunderea în apele de munte a icrelor, puietului și adulților de *Salvelinus fontinalis*.

[Handwritten signature]

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureşului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI
Hucho hucho

1. Denumire științifică: *Hucho hucho*
 2. Denumiri populare: RO: Iostriță, HU: dunai galóca, EN: Huchen
 3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Râuri mari de munte	Specia are nevoie de râuri neîntrerupte cu un debit considerabil și cu ape foarte curate.	concentrația de oxygen dizolvat	De determinat la prima monitorizare	peste 6 mg/l.	Se determina ca medie anuală în unele zone este sub 6 mg/l

[Handwritten signature]

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

	nivelul pH-ului	De determinat la prima monitorizare	între 6-9.	Se determina ca medie anuală
	Cantitate suspensii în apă	peste 25 mg/l.	sub 25 mg/l	Se determina ca medie anuală

4. Măsuri de management:

- Interzicerea tăierii arborilor de pe malul râurilor/pârâurilor.
- Interzicerea amplasării oricărei noi captări pe aceste râuri.
- În acele zone în care există captări de apă, inclusiv microhidrocentralele existente (Iod, Fâncel etc.), trebuie asigurat debitul de apă prevăzut în procedura de avizare.
- Interzicerea exploatărilor de agregate în albia minoră..

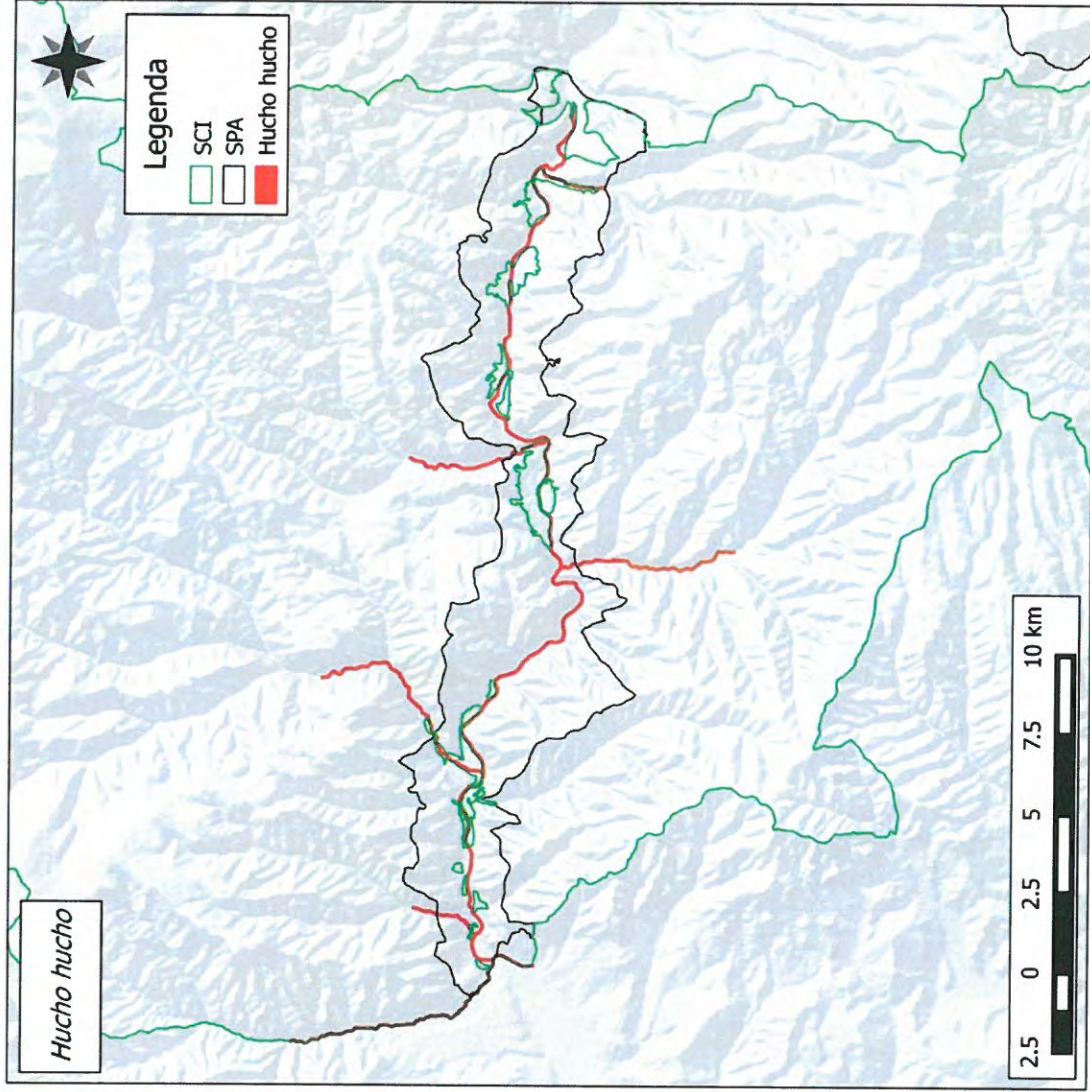
Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

- Reamplasarea pietrelor mari în albiile minore ale râurilor/pârâurilor în acele zone în care acestea au fost scoase/extrase (în cazul lucrărilor hidrotehnice).
  - În cazul în care se exploatează sau se prelucrează agregate minerale din zonele învecinate râurilor/pârâurilor, este necesară decantarea apei folosite la spălarea acestora înainte ca aceasta să reintre în râu/pârâu.
  - Colectarea masei lemnoase nu se va face pe sol îmbibat cu apă.
  - Construcțiile civile și industriale se vor construi în afara zonelor inundabile ale râurilor. Pot fi avizate astfel de construcții, unde inundabilitatea este mai mică de Q1% (se preconizează că terenul va fi inundat odată la 100 de ani).
  - Echiparea construcțiilor de orice fel, neconectate la rețeaua de colectare și epurare a apelor menajere, cu fose septice pentru colectarea apelor menajere.
  - Se va interzice orice fel de lucrare în albiile minore ale râurilor – recalibrări, reprofilări - , cu excepția celor de restaurare ecologică (de exemplu cele de înlăturare a pragurilor existente). Aceste lucrări trebuie interzise atât în interiorul cât și în imediata vecinătate a ariei protejate (20km amonte și aval pe râurile Mureș și Gurghiu).
  - Interzicerea depozitării de deșuri în habitatul speciei.
  - Spălatul și scăldatul animalelor domestice după aplicarea tratamentelor veterinare nu se va face în habitatul speciei.
  - Interzicerea amplasării de microhidrocentrale în habitatul speciei.
  - Interzicerea pescuitului în lacul Borzia.
  - În perioada de reproducere a Iostriței (aprilie-mai) se va interzice pescuitul tuturor speciilor de pești, pe valea Răstolița și în Zona de protecție integrală a PNDMS.
- Pentru prevenirea răspândirii speciei *Salvelinus fontinalis* ieșirile de la păstrăvăriile existente trebuie echipate corespunzător astfel încât să se împiedice ieșirea și pătrunderea în apele de munte a icrelor, puietului și adulților de *Salvelinus fontinalis*.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și arile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI
Barbus (meridionalis) petenyi

1. Denumire științifică: *Barbus (meridionalis) petenyi*
2. Denumiri populare: RO: mreană vânătă, HU: Petényi márna, EN: Petényi's barbel
3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Râuri/pârâuri de munte și de deal	Specia are nevoie de râuri/pârâuri neîntrerupte rezezi cu substrat pietros.	Proporția substratului pietros	De determinat cu ocazia primei monitorizări.	Peste 70% substrat pietros	

4. Măsuri de management:

- Interzicerea amplasării oricărei noi captări pe aceste râuri.
- În acele zone în care există captări de apă, inclusiv microhidrocentralele existente (Iod, Fâncel etc.), trebuie asigurat debitul de apă prevăzut în procedura de avizare.
- Interzicerea exploatărilor de agregate în albia minoră..

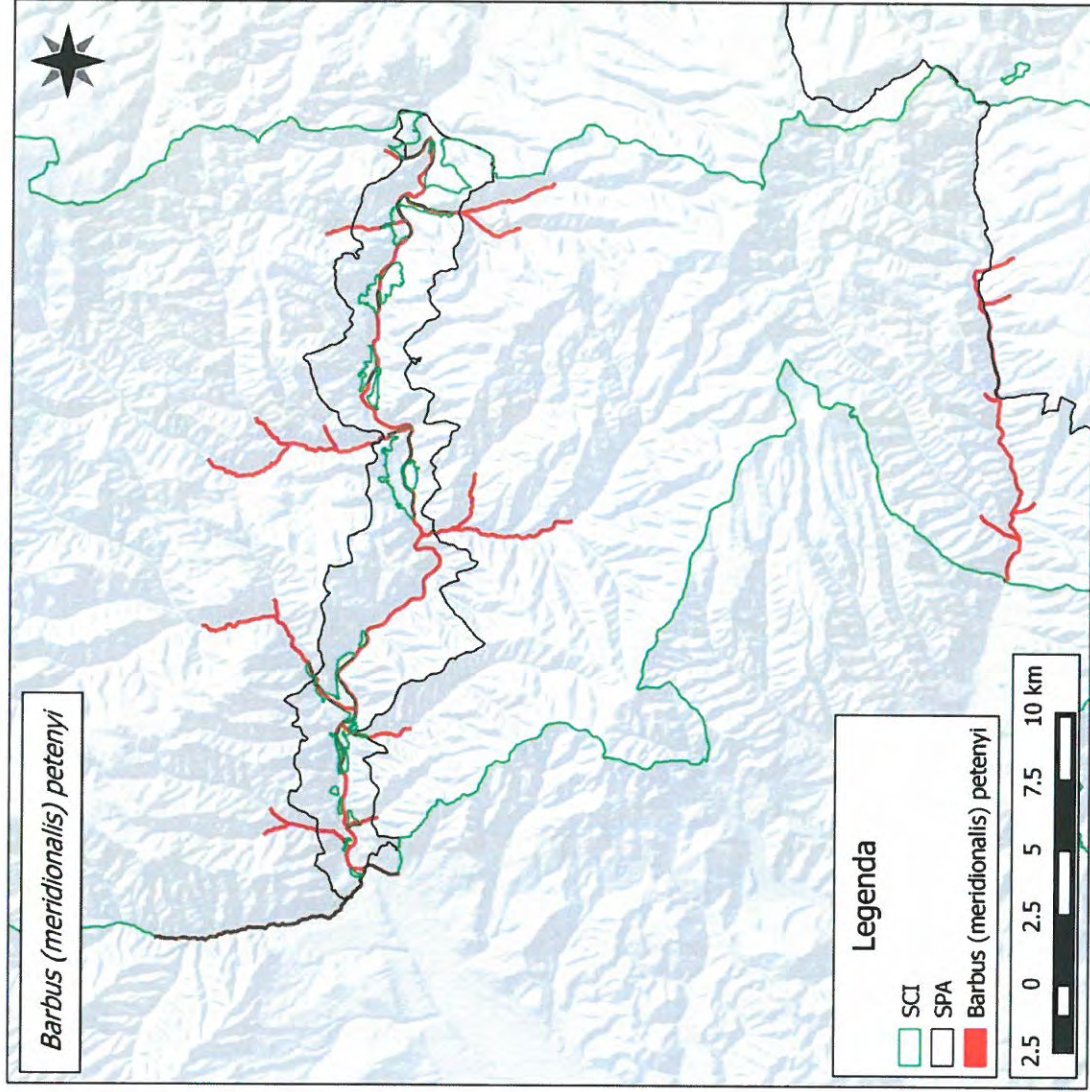

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

- Reamplasarea pietrelor mari în albiile minore ale râurilor/pârâurilor în acele zone în care acestea au fost scoase/extrase (în cazul lucrărilor hidrotehnice).
- În cazul în care se exploatează sau se prelucrează agregate minerale din zonele învecinate râurilor/pârâurilor, este necesară decantarea apei folosite la spălarea acestora înainte ca aceasta să reîntre în râu/pârâu.
- Colectarea masei lemnoase nu se va face pe sol îmbibat cu apă.
- Se va interzice orice fel de lucrare în albiile minore ale râurilor – recalibrări, reprofilări , cu excepția celor de restaurare ecologică (de exemplu cele de înlăturare a pragurilor existente). Aceste lucrări trebuie interzise atât în interiorul cât și în imediata vecinătate a ariei protejate (20km amonte și aval pe râurile Mureș și Gurghiu).
- Interzicerea depozitării de deșeuri în habitatul speciei.
- Spălatul și scăldatul animalelor domestice după aplicarea tratamentelor veterinare nu se va face în habitatul speciei.
- Interzicerea amplasării de microhidrocentrale în habitatul speciei.
- Pentru prevenirea răspândirii speciei *Salvelinus fontinalis* ieșirile de la păstrăvăriile existente trebuie echipate corespunzător astfel încât să se împiedice ieșirea și pătrunderea în apele de munte a icrelor, puietului și adulților de *Salvelinus fontinalis*.

[Handwritten signature]

FIȘA SPECIEI
Romanogobio (Gobio) uranoscopus

1. Denumire științifică: *Romanogobio (Gobio) uranoscopus*
2. Denumiri populare: RO: porcușor de vad, HU: felpillantó küllő, EN: Stone gudgeon
3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Râuri de munte și de deal.	Specia are nevoie de râuri neîntrerupte cu un debit însemnat. Preferă repezișurile unde apa are o viteză de 70-115 cm/s iar fundul e bolovănos.	Viteza apei unde substratul este bolovănos	70-115 cm/s.	70-115 cm/s	

4. Măsuri de management:

- Interzicerea amplasării oricărei noi captări pe aceste râuri.
- În acele zone în care există captări de apă, inclusiv microhidrocentralele existente (Iod, Fâncel etc.), trebuie asigurat debitul de apă prevăzut în procedura de avizare.
- Interzicerea exploatărilor de agregate în albia minoră..

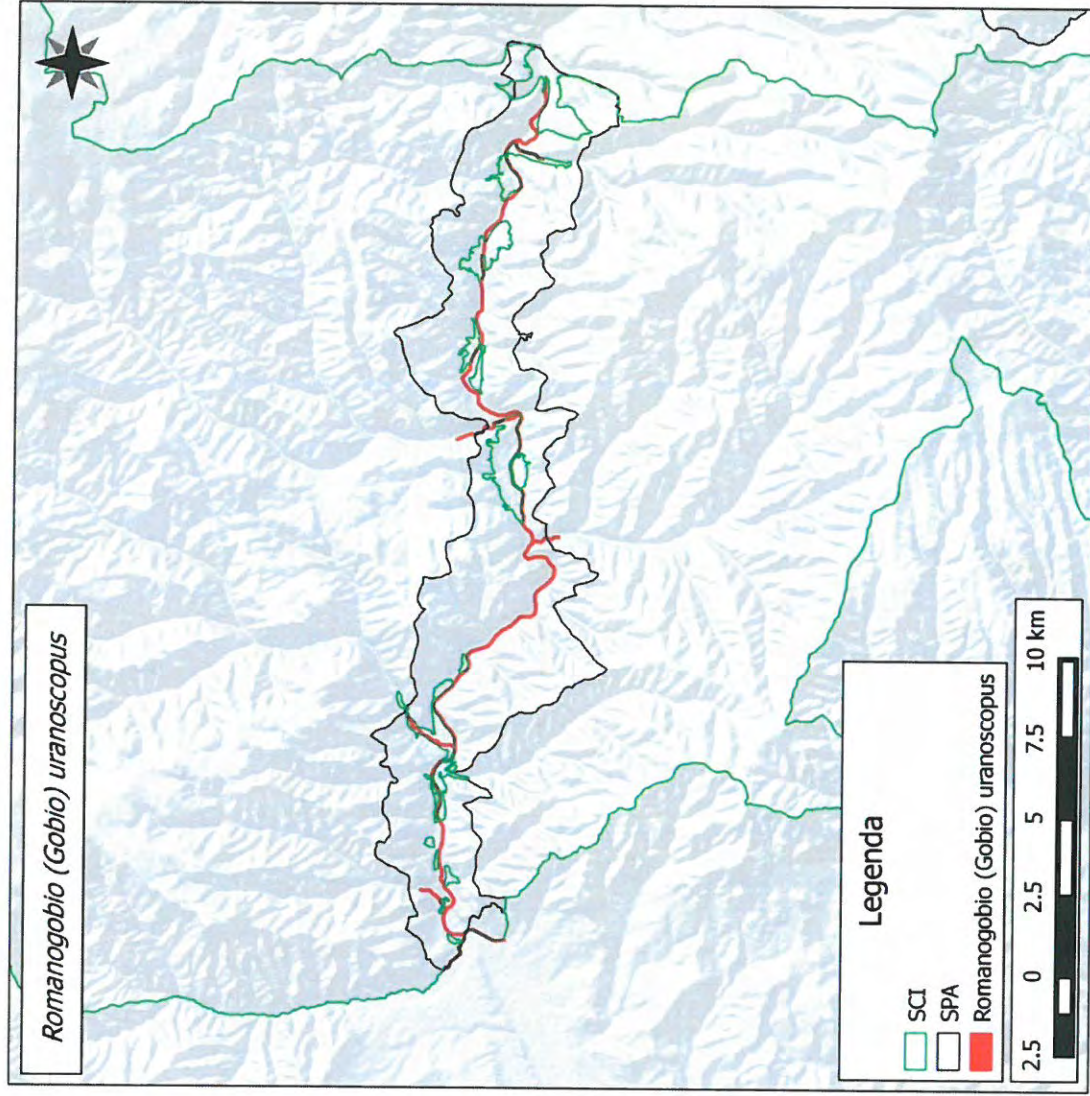

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

- În cazul în care se exploatează sau se prelucrează agregate minerale din zonele învecinate râurilor/pârâurilor, este necesară decantarea apei folosite la spălarea acestora înainte ca aceasta să reintre în râu/pârâu.
- Se va interzice orice fel de lucrare în albiile minore ale râurilor – recalibrări, reprofilări - , cu excepția celor de restaurare ecologică (de exemplu cele de înlăturare a pragurilor existente). Aceste lucrări trebuie interzise atât în interiorul cât și în imediata vecinătate a ariei protejate (20km amonte și aval pe râurile Mureș și Gurghiu).
- Interzicerea depozitării de deșeuri în habitatul speciei.
- Spălatul și scaldatul animalelor domestice după aplicarea tratamentelor veterinare nu se va face în habitatul speciei.
- Interzicerea amplasării de microhidrocentrale în habitatul speciei.
- Pentru prevenirea răspândirii speciei *Salvelinus fontinalis* ieșirile de la păstrăriile existente trebuie echipate corespunzător astfel încât să se împiedice ieșirea și pătrunderea în apele de munte a icrelor, puietului și adulților de *Salvelinus fontinalis*.

FIȘA SPECIEI
Sabanejewia (aurata) balcanica

1. Denumire științifică: *Sabanejewia (aurata) balcanica*
 2. Denumiri populare: RO: câră, HU: köffúró csík, EN: Balkan golden loach
 3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatorii posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Râuri/pârâuri de munte și de deal.	Specia preferă substratul de prundiș amestecat cu nisip. Habitatele trebuie să fie neîntrerupte (să nu fie fragmentate).	Proportia substratului de prundiș amestecat cu nisip	minim 70%	Minim 70% din substrat.	

4. Măsuri de management:

- Interzicerea amplasării oricărei noi captări pe aceste râuri.
- În acele zone în care există captări de apă, inclusiv microhidrocentralele existente (Iod, Fâncel etc.), trebuie asigurat debitul de apă prevăzut în procedura de avizare.
- Interzicerea exploatărilor de agregate în albia minoră..

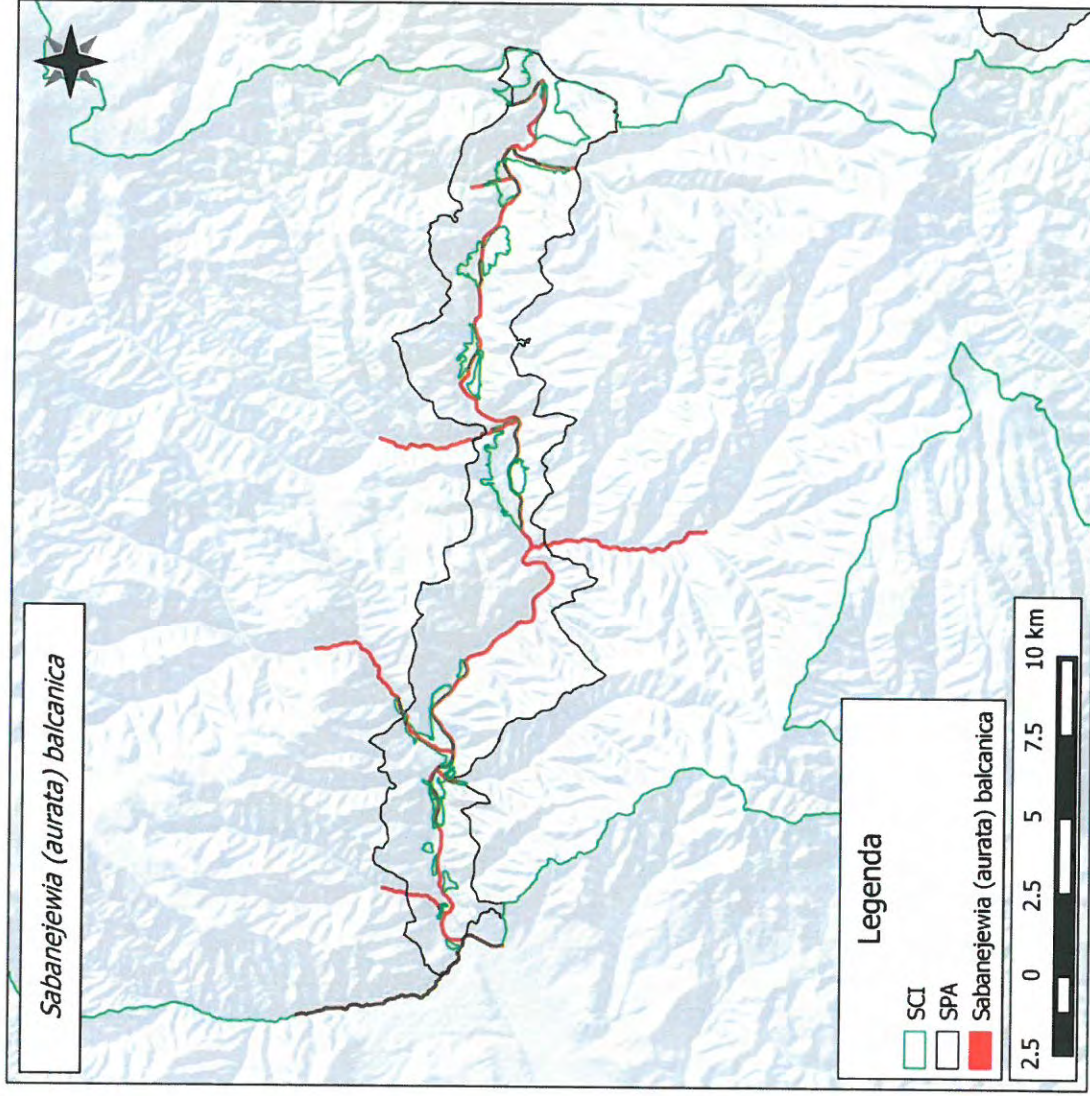

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

- În cazul în care se exploatează sau se prelucrează agregate minerale din zonele învecinate râurilor/pârâurilor, este necesară decantarea apei folosite la spălarea acestora înainte ca aceasta să reîntre în râu/pârâu.
- Colectarea masei lemnoase nu se va face pe sol îmbibat cu apă.
- Se va interzice orice fel de lucrare în albiile minore ale râurilor – recalibrări, reprofilări, cu excepția celor de restaurare ecologică (de exemplu cele de înlăturare a pragurilor existente). Aceste lucrări trebuie interzise atât în interiorul cât și în imediata vecinătate a ariei protejate (20km amonte și aval pe râurile Mureș și Gurghiu).
- Interzicerea depozitării de deșeuri în habitatul speciei.
- Interzicerea amplasării de microhidrocentrale în habitatul speciei.
- Pentru prevenirea răspândirii speciei *Salvelinus fontinalis* ieșirile de la păstrăvăriile existente trebuie echipate corespunzător astfel încât să se împiedice ieșirea și pătrunderea în apele de munte a icrelor, puietului și adulților de *Salvelinus fontinalis*.

[Handwritten signature]

FIȘA SPECIEI
Cottus gobio

1. Denumire științifică: *Cottus gobio*
 2. Denumiri populare: RO: zglăvoacă, HU: botos kölönte, EN: Bullhead
 3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Râuri/pârâuri de munte	Specia are nevoie de râuri/pârâuri de munte nefragmentate și curate.	Concentrația de oxigen dizolvat în apă	De determinat cu ocazia primei monitorizări	9-12 mg/l	
	Specia are nevoie de un grad de umbră de un luciu de apă destul de ridicat.	% lungime de mal acoperit cu vegetația arboricolă (salcie, arin, fag, molid etc.)	În unele zone vegetația arboricolă de pe mal lipsește	peste 80%.	În unele zone vegetația arboricolă de pe mal lipsește

4. Măsuri de management:

- Interzicerea tăierii arborilor de pe malul râurilor/pârâurilor.
  - Interzicerea amplasării oricărei noi captări pe aceste râuri.
- În procedură de avizare.

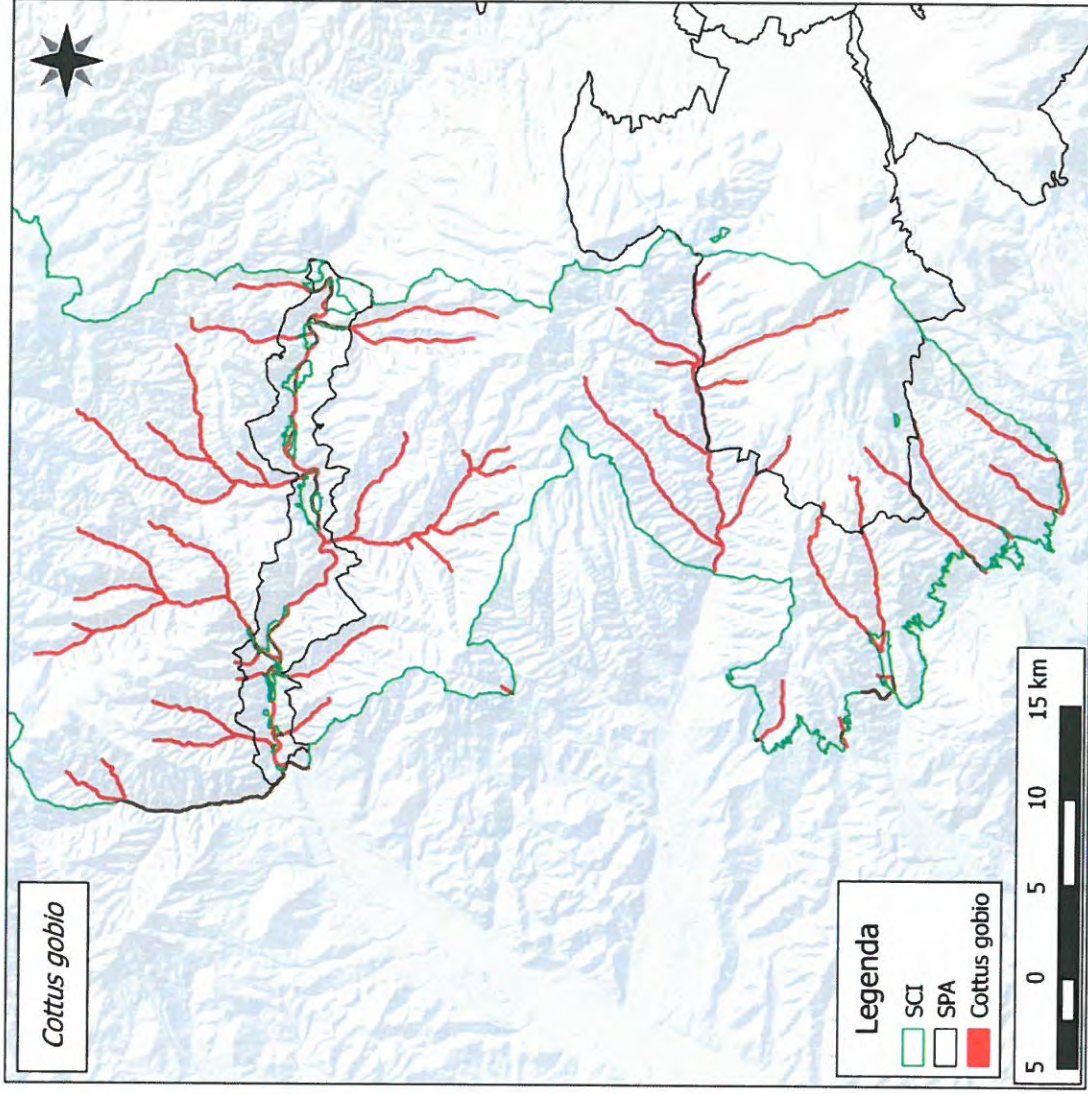

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

- Interzicerea exploatărilor de agregate în albia minoră..
- Reamplasarea pietrelor mari în albiile minore ale râurilor/pârâurilor în acele zone în care acestea au fost scoase/extrase (în cazul lucrărilor hidrotehnice).
- În cazul în care se exploatează sau se prelucează agregate minerale din zonele învecinate râurilor/pârâurilor, este necesară decantarea apei folosite la spălarea acestora înainte ca aceasta să reintre în râu/pârâu.
- Colectarea masei lemnoase nu se va face pe sol îmbibat cu apă.
- Construcțiile civile și industriale se vor construi în afara zonelor inundabile ale râurilor. Pot fi avizate astfel de construcții, unde inundabilitatea este mai mică de Q1% (se preconizează că terenul va fi inundat odată la 100 de ani).
- Echiparea construcțiilor de orice fel, neconectate la rețeaua de colectare și epurare a apelor menajere, cu fose septice pentru colectarea apelor menajere.
- Se va interzice orice fel de lucrare în albiile minore ale râurilor – recalibrări, reprofilări -, cu excepția celor de restaurare ecologică (de exemplu cele de înlăturare a prăgurilor existente). Aceste lucrări trebuie interzise atât în interiorul cât și în imediata vecinătate a ariei protejate (20km amonte și aval pe râurile Mureș și Gurghiu).
- Accesul motorizat în scop recreațional, precum și activitățile de tip off-road se vor desfășura doar în afara habitatului speciilor de păsări de pădure și doar pe traseele special amenajate în acest scop.
- Interzicerea depozitării de deșuri în habitatul speciei.
- Interzicerea amplasării de microhidrocentrale în habitatul speciei.
- Interzicerea pescuitului în lacul Borzia.
- Pentru prevenirea răspândirii speciei *Salvelinus fontinalis* ieșirile de la păstrăvăriile existente trebuie echipate corespunzător astfel încât să se împiedice ieșirea și pătrunderea în apele de munte a icrelor, puietului și adulților de *Salvelinus fontinalis*.

FIȘA SPECIEI
Callimorpha quadripunctaria

1. Denumire științifică: *Callimorpha quadripunctaria*

2. Denumire populară: Fluture vărgat

3. Cerințe critice față de habitat

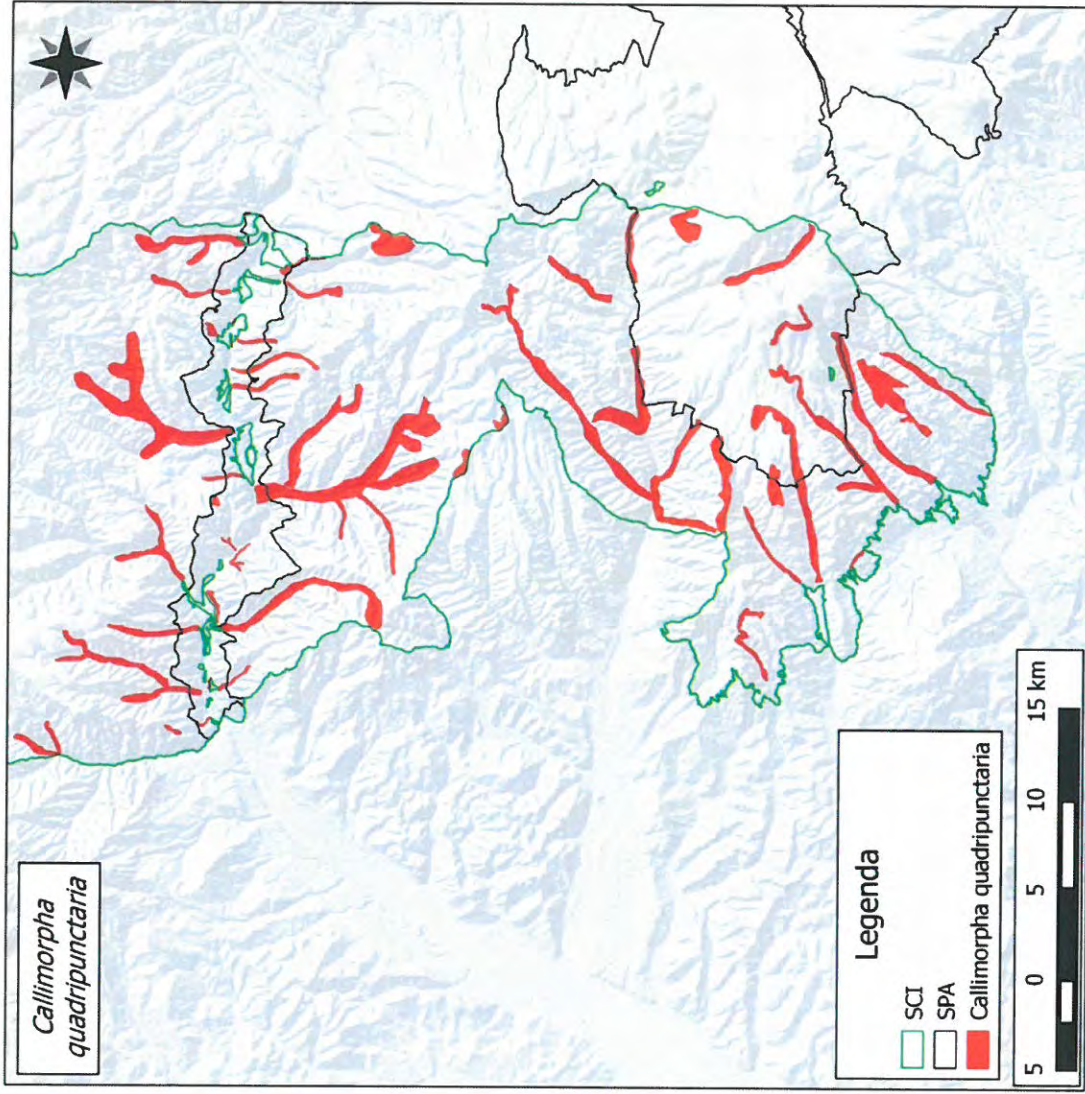
Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Habitat ripariene din etajul foioaselor	Vegetație ierboasă înaltă, expusă la lumină. Se hrănește cu specii ierboase (<i>Telekia speciosa</i> , etc). Ponta se depune în aug-sept pe vegetație.	Suprafață habitate ripariene cu cerințe îndeplinite, necesară pentru efectivele din FS Prezența speciilor caracteristice	94 ha prezență	94 ha prezență	Specii caracteristice: <i>Telekia speciosa</i> , <i>Origanum vulgare</i> , <i>Eupatorium cannabinum</i> , <i>Urtica dioica</i> , <i>Lamium sp.</i> , <i>Salix caprea</i> , <i>Sambucus ebulus</i> , <i>Stachuis officinalis</i> , <i>Cirsium arvense</i> , <i>Senecio fuchsia</i> , <i>Onobrichis viciifolia</i> , <i>Mentha sp.</i>
		Suprafața minimă a	Minim 30 mp	Minim 30 mp	Elementul de habitat

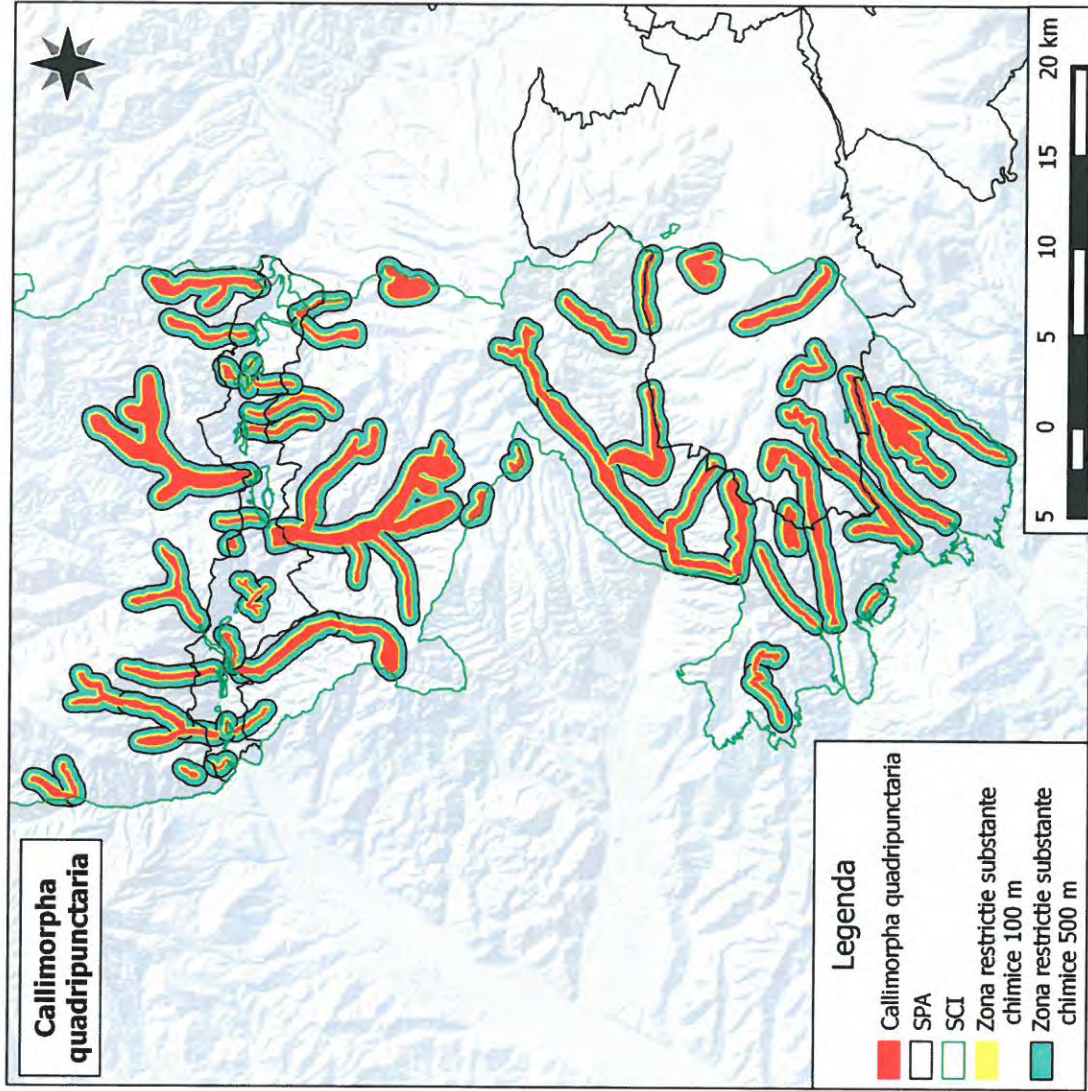
[Signature]

FIȘA SPECIEI
Carabus hampei

1. Denumire științifică: *Carabus hampei*

2. Denumire populară: Carab

3. Cerințe critice față de habitat

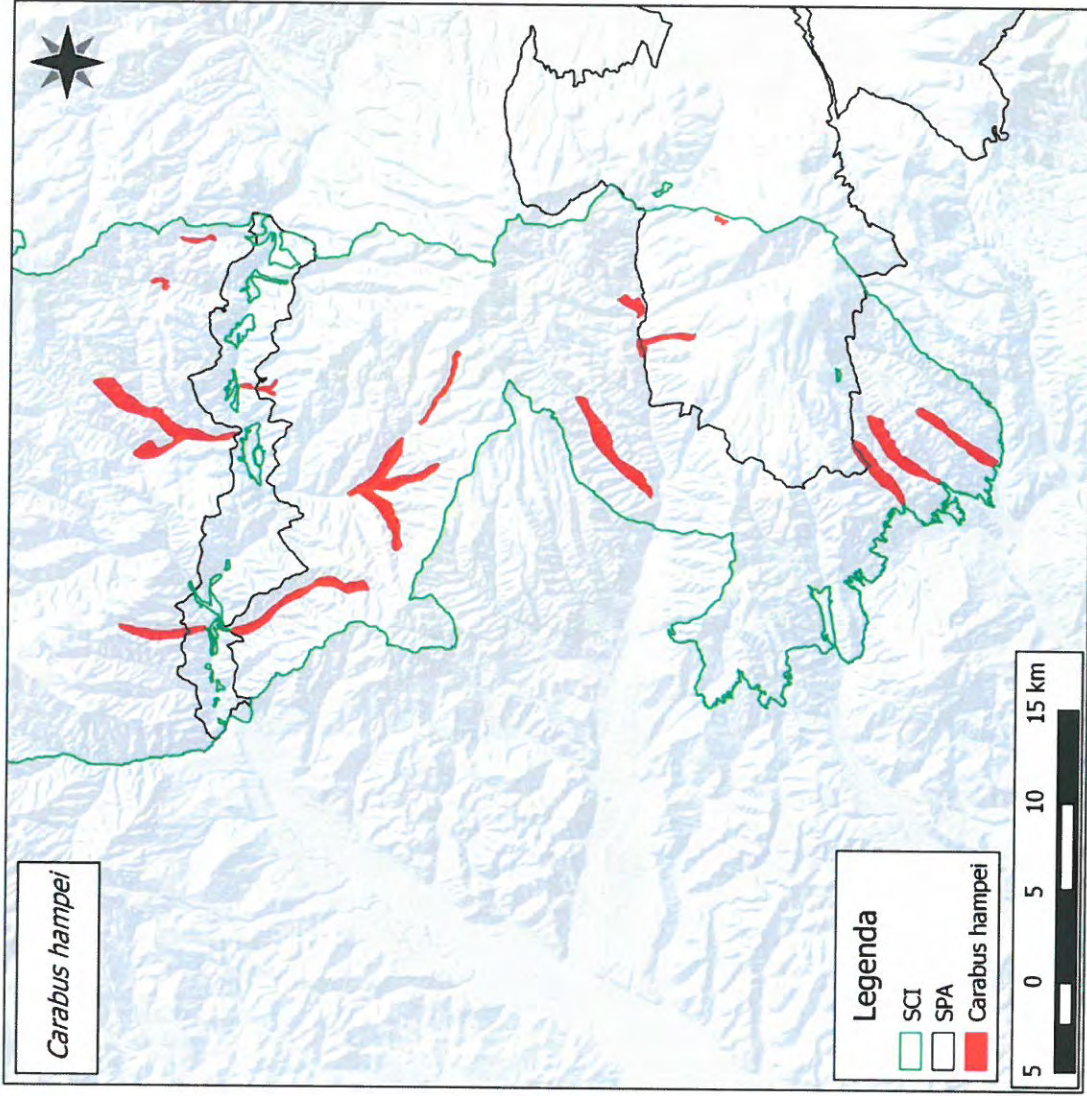
Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Habitat forestiere din etajul foioaselor	Lizieră bogată în vegetație ierboasă înaltă și grad ridicat de umiditate	Suprafață habitate forestiere cu cerințe îndeplinite, necesară pentru efectivele din formularul standard Tipul vegetației ierboase Prezența speciilor de Helihidae (melci)	Faneată sau neutilizată prezență	Faneată sau neutilizată prezență	

Măsuri:

- Nu sunt măsuri speciale

FIȘA SPECIEI
Cucujus cinnaberinus

1. Denumire științifică: *Cucujus cinnaberinus*

2. Denumiri populare:

3. Cerințe critice față de habitat

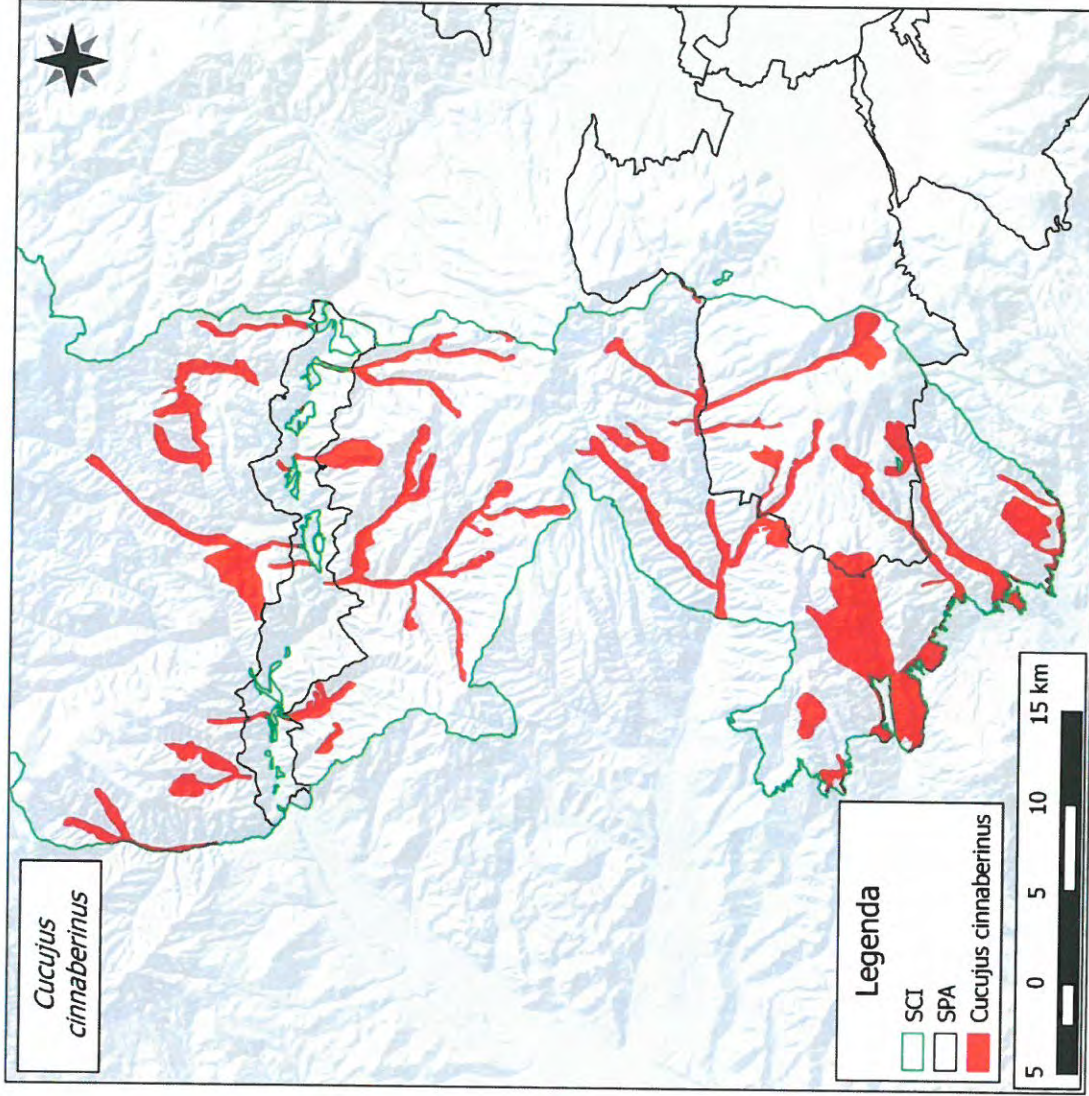
Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații	
Păduri din etajul de vegetație al foioaselor și rășinoaselor.	Lemn mort (arbori morți) mai vechi de 2 ani, umiditate mare, cu scoartă.	Suprafață pădure, cu cerințele îndeplinite, necesară pentru efectivele din formularul standard				
		Număr arbori morți/ha	2-3 buc/ha	Minim 5 buc/ha	Mai vechi de 2 ani	
		Consistența	0.7-0.9	0.6-0.8		
		Precipitații medii anuale	Peste 800mm	Peste 800mm		
		Prezența scoarței pe bușteni/arbori	prezentă	prezentă		

Măsuri:

- La sfârșitul exploatării, în fiecare parcelă, se vor păstra minim 3 arbori morți la hectar

FIȘA SPECIEI
Euphydrys maturna

1. Denumire științifică: *Euphydrys maturna*
2. Denumiri populare:
3. Cerințe critice față de habitat

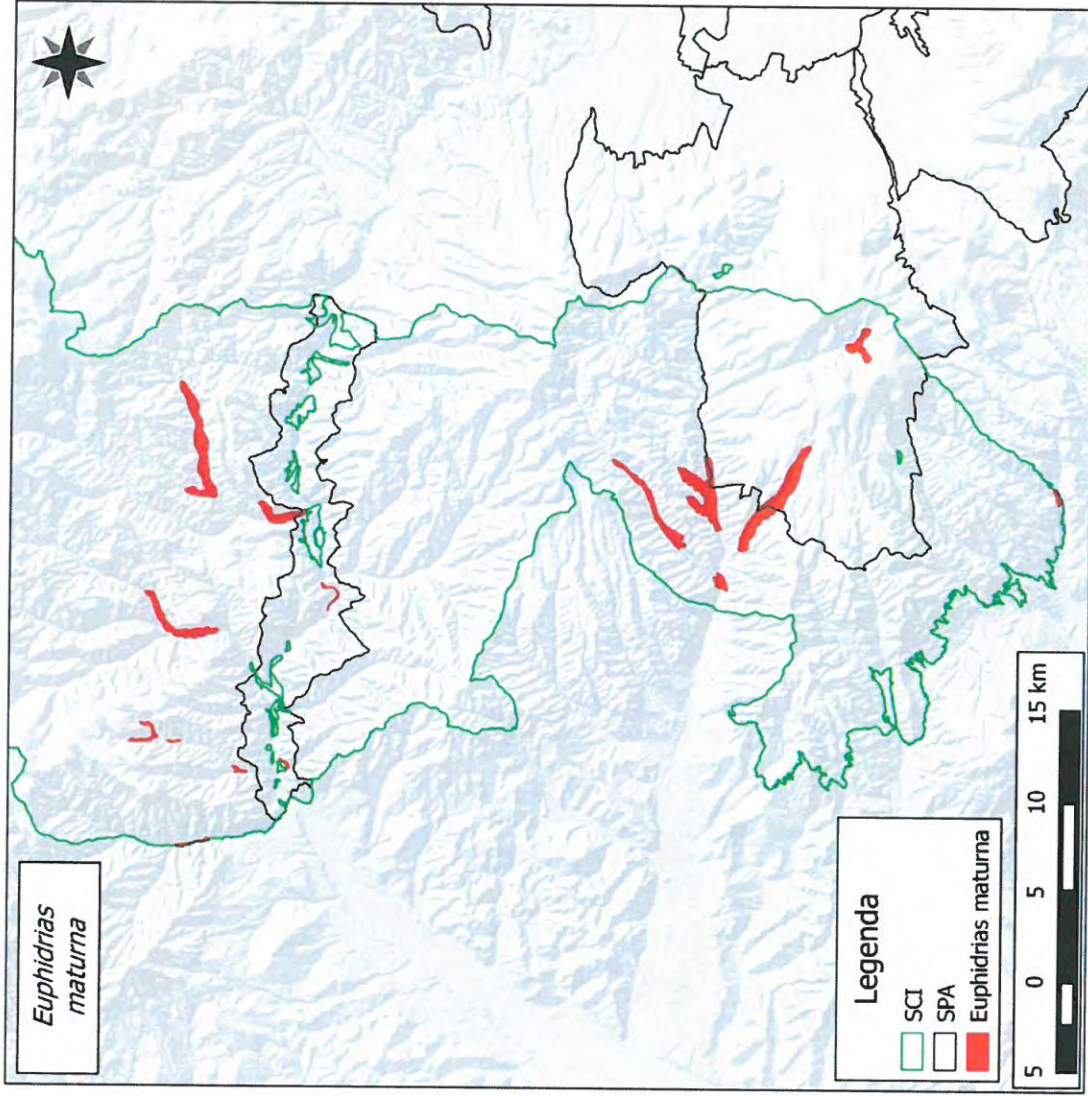
Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Habitate forestiere pe bază de frasin.	Arbori de frasin, plop, salcie, zone calde și umede, de înălțime mică, cu vegetație ierboasă formată din specii de <i>Plantago</i> și <i>Veronica</i>	Suprafață habitate forestiere cu cerințe îndeplinite, necesară pentru efectivele din Formularul Standard Înălțimea vegetației forestiere Prezența speciilor din genul <i>Plantago</i> și <i>Veronica</i>	4-10 prezență	4-10 m prezență	

Măsuri:

- Nu sunt măsuri specifice

FIȘA SPECIEI
Lycaena dispar

1. Denumire științifică: *Lycaena dispar*
2. Denumiri populare: Fluturele roșu de mlaștină
3. Cerințe critice față de habitat

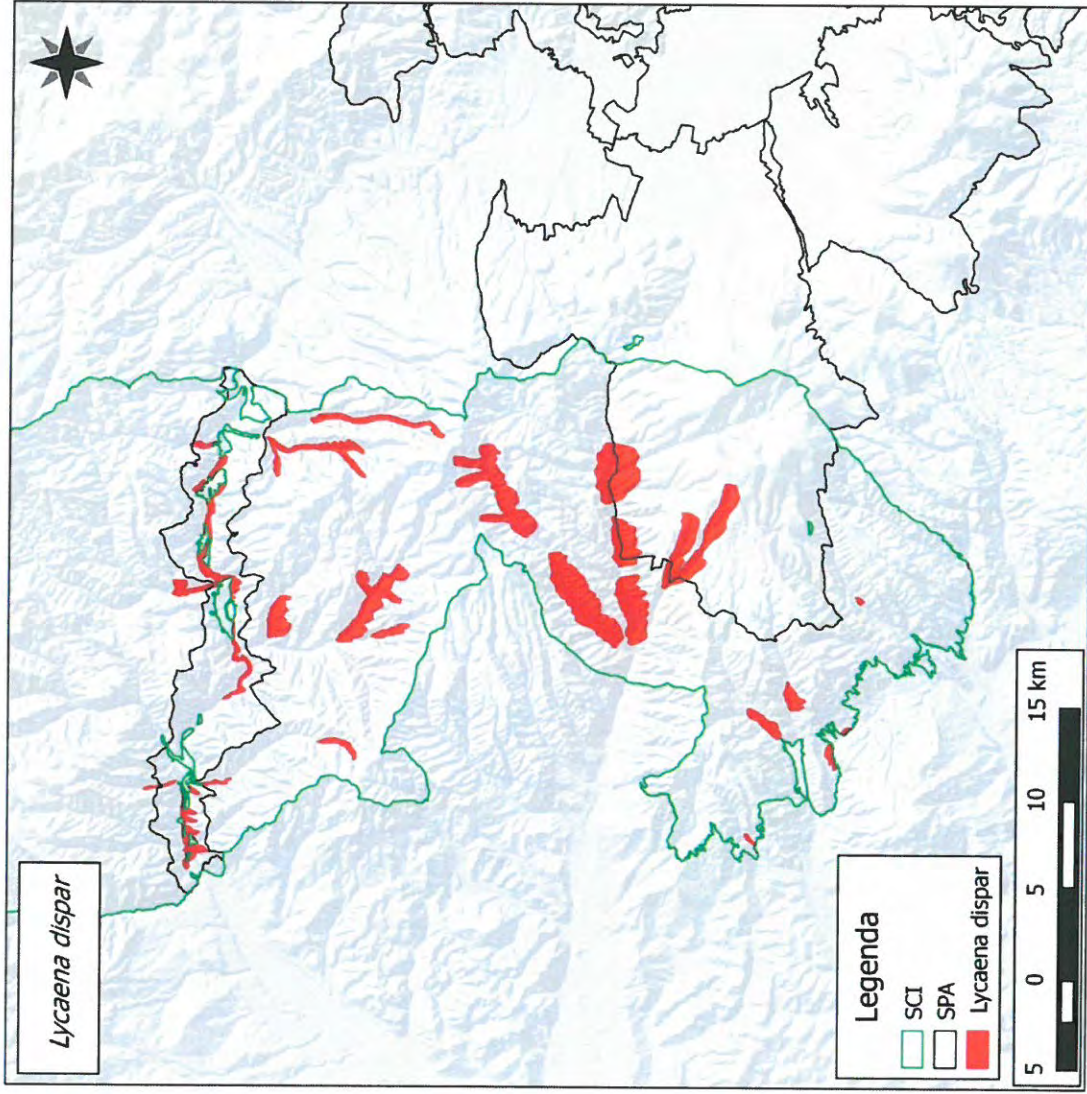
Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Pajiște umedă	Zone umede cu vegetatie ierboasă (rumex), preferă malurile apelor	Suprafață pajiști cu cerințe îndeplinite, necesare pentru efectivele din Formularul Standard	516 ha	516 ha	
		Suprafața elementului de habitat	Minim 20mp	Minim 20mp	Elementul de habitat reprezintă suprafața compactă de teren ocupată cu vegetație caracteristică
		Nivelul panzei de apă freatică	Prezența	Prezența speciei Rumex	

Măsurări: Monitorizarea efectuării de noi amenajări hidrotehnice sau pentru îmbunătățiri funciare care să ducă la scăderea nivelului de apă freatică și de suprafață (desecări, drenări, etc)

Depozitarea agregatelor minerale, masei lemnoase sau alte asemenea în afara arealului speciei

FIȘA SPECIEI

Lucanus cervus

1. Denumire științifică: *Lucanus cervus*

2. Denumiri populare: Rădașca

3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Habitate forestiere din etajul quercineelor, inclusiv vegetație forestieră din afara fondului forestier.	Arbori bătrâni, cu grad ridicat de însoțire, soluri ușoare	Suprafață habitate forestiere cu cerințe îndeplinite, necesară pentru efectivele din Formularul Standard	320 ha	320 ha	
		Vârsta medie a vegetației forestiere în habitatele optime	Peste 80 ani	Peste 80 ani	
		Procentul arboretelor cu vârsta peste 80 ani	20%	20%	
		Gradul de umbrire al habitatului	Sub 70%	Sub 70 %	
		Tipul solului	Soluri ușoare	Soluri ușoare	

Măsuri:

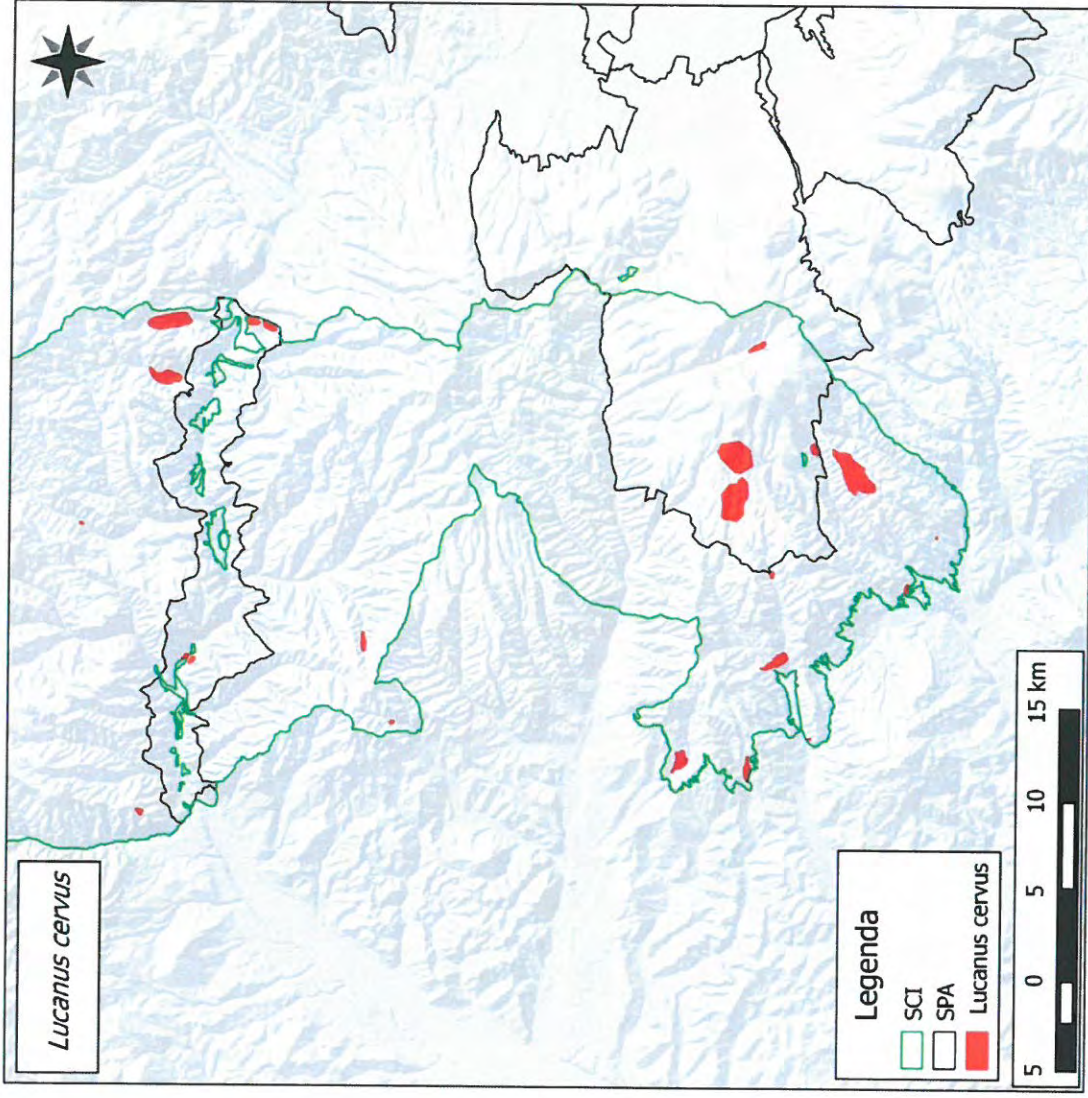
Regalizarea în timp a suprafețelor de pădure pe categorii de vârstă, la nivel de unitate de producție, prin management activ.

Verificarea și gestionarea vegetației uscate din zonele de pe suprafața acestui habitat sau de pe parcelele agricole limitrofe lui se va îndepărta doar prin cosire (nu este permisă incendierea)

[Handwritten signature]

FIȘA SPECIEI
Nymphalis vaualbum

1. Denumire științifică: *Nymphalis vaualbum*
2. Denumiri populare:
3. Cerințe critice față de habitat

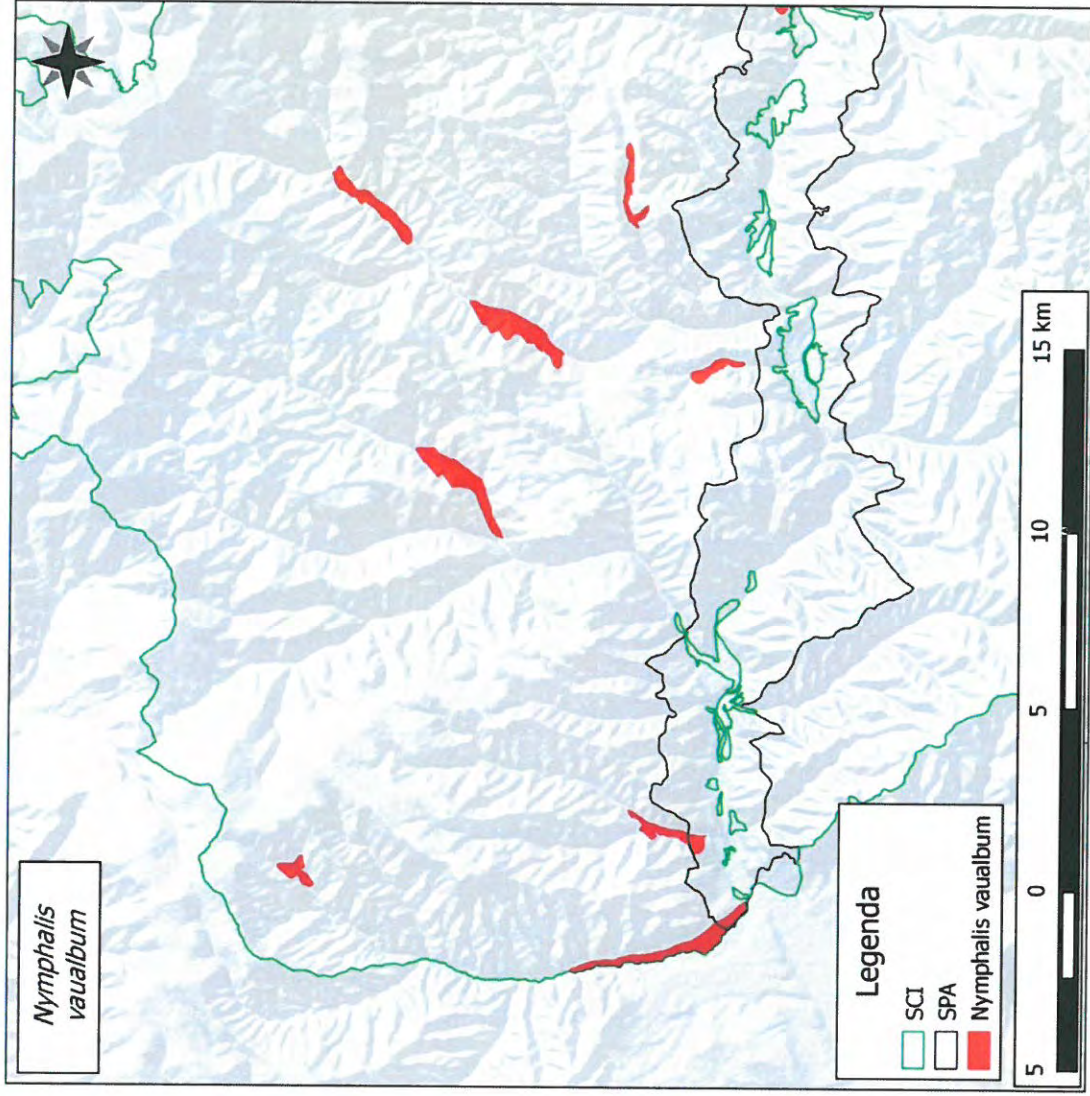
Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Habitat forestiere.	Liziera pădurilor pe bază de ulm, plop, salcie și mesteacăn. În pasaj poate fi găsită oriunde.	Suprafață habitate forestiere cu cerințe îndeplinite, necesară pentru efectivele din Formularul Standard	200 ha	200 ha	

Măsuri:

- Nu este cazul de măsuri speciale
- Extinderea intravilanului se va face doar în afara habitatului acestei specii.
- Nu se permite reducerea habitatului acestei specii

FIȘA SPECIEI
Rosalia alpina

1. Denumire științifică: *Rosalia alpina*
2. Denumiri populare: Croitorul alpin
3. Cerințe critice față de habitat

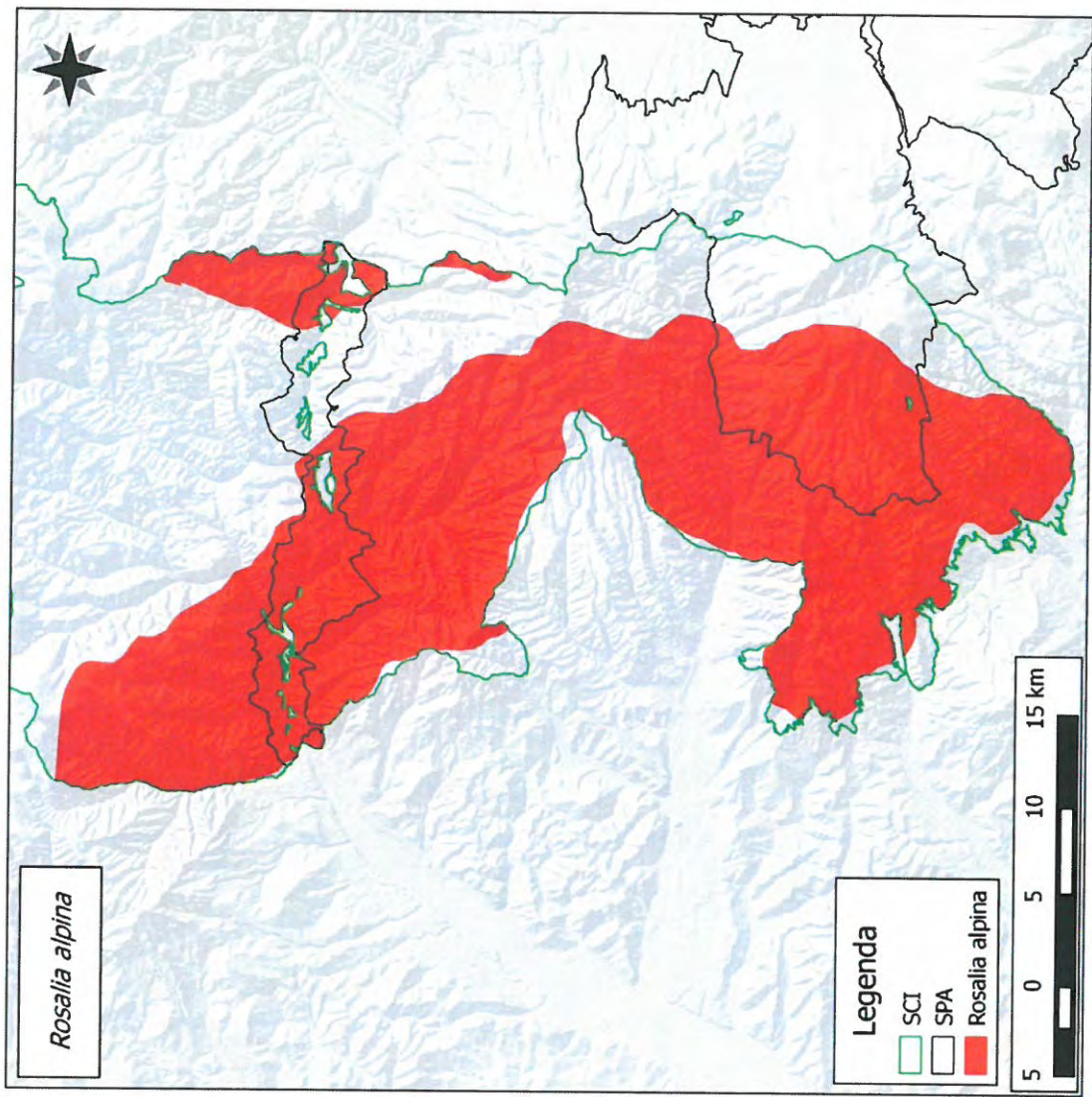
Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Habitat forestiere din etajul fagului.	Lemn mort, fag, vârste înaintate, cu grad ridicat de însoțire.	Suprafață habitate forestiere cu cerințe îndeplinite, necesară pentru efectivele din Formularul Standard. Vârsta vegetației forestiere în habitatele optime Procentul arboretelor cu vârsta peste 80 ani Cantitate arbori morți la ha Consistență	67.569 ha Peste 80 ani 20% 4-5 Sub 0.5	67.569 ha Peste 80 ani 20% Minim 15 Sub 0.5	

Măsurii:

Regalizarea în timp a suprafețelor de pădure pe categorii de vârstă, la nivel de unitate de producție, prin management activ. La sfârșitul exploataării, în fiecare parcelă, se vor păstra minim 3 arbori morți la hectar.

FIȘA SPECIEI
Pholidoptera transsylvanica

1. Denumire științifică: *Pholidoptera transsylvanica*
2. Denumiri populare: Cosașul transilvan
3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Fânețe	fânețele cu vegetație înaltă.	Tipul vegetației ierboase	Specia nu s-a identificat în zona de proiect	Fâneță sau neutilizată	

Măsuri:

- Nu este cazul

FIȘA SPECIEI
Osmoderma eremita

1. Denumire științifică: *Osmoderma eremita*
2. Denumiri populare:
3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Habitat forestiere	Lemn mort, vârste înaintate, cu grad ridicat de însoțire.	Suprafață habitate forestiere cu cerințe îndeplinite, necesară pentru efectivele din Formularul Standard. Vârsta vegetației forestiere în habitatele optime Procentul arborilor cu vârsta peste 80 ani Cantitate arbori morți la ha Consistență	67.569 ha	67.569 ha	
			Peste 80 ani	Peste 80 ani	
			20%	20%	
			4-5	Minim 15	
			Sub 0.5	Sub 0.5	

Măsuri:

Nu este cazul

FIȘA SPECIEI
Cerambix cerdo

1. Denumire științifică: *Cerambix cerdo*
2. Denumiri populare: Croitorul mare al stejarului
3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Habitat forestiere	Lemn mort, vârste înaintate, cu grad ridicat de însoțire.	Suprafață habitate forestiere cu cerințe îndeplinite, necesară pentru efectivele din Formularul Standard. Vârsta vegetației forestiere în habitatele optime Procentul arboretelor cu vârsta peste 80 ani Cantitate arbori morți la ha Consistență	67.569 ha Peste 80 ani 20% 4-5 Sub 0.5	67.569 ha Peste 80 ani 20% Minim 15 Sub 0.5	

este cazul

FIȘA SPECIEI: *Angelica palustris*

5. Denumire științifică: *Angelica palustris*

6. Denumiri populare: RO: Angelică de baltă, HU: Mocsári angyalgyökér

7. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatorii posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Fânețe și pajiști umede, tufărișuri la marginea pădurilor.	Specia are nevoie de nivel de apă freatică ridicată, chiar bălțire de apă	Nivelul apei freactice din sol.	Sub 1 m.	sub 1 m.	
	Specia are nevoie de locuri semi-umbrite (marginii de pădure) cu cursuri de apă care să alimenteze în permanență pajiștea	Gradul de acoperire cu vegetație arboricolă.	10-30%	20-30%.	
7230 Mlaștini alcaline	Sol saturat, chiar cu bălțire de apă Zone deschise (fără arbuști și stuf)	Acoperire procentuală a stufului și arbuștilor	50%	Sol mlaștinos chiar și în perioada secetoasă 0%	Cel mai important factor

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

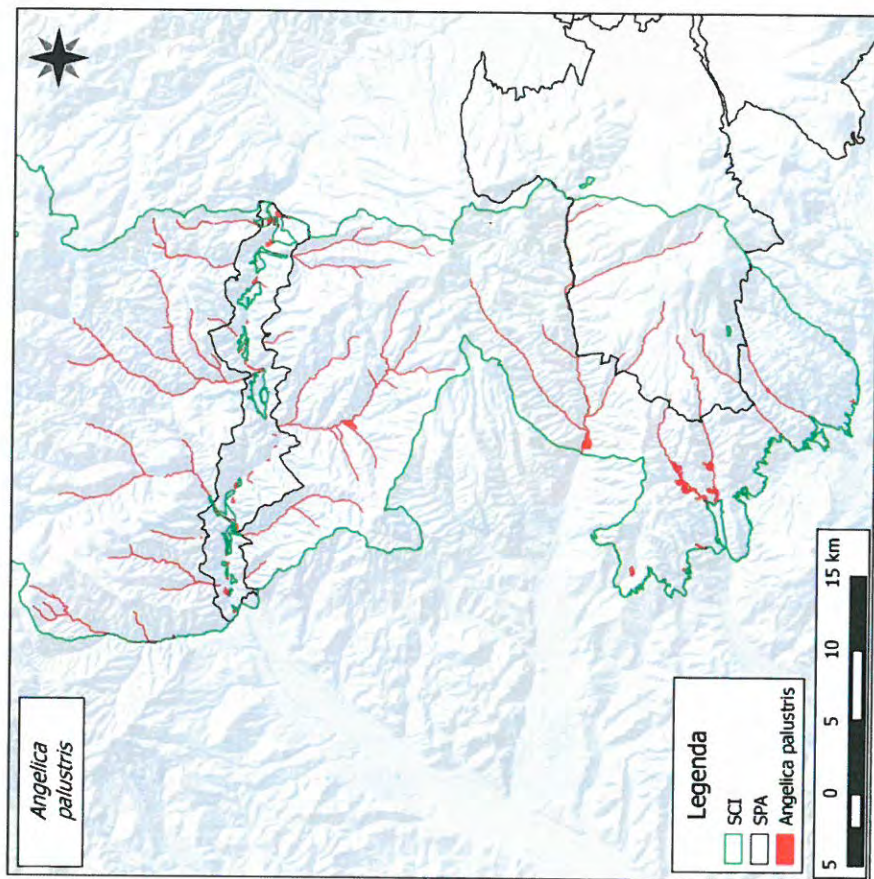
Stațiune eutrofă	pH, nivel substanțe organice	Nu sunt date	pH=6,3-8,2, SOrg: 9-65%
------------------	------------------------------	--------------	----------------------------

4. Măsuri propuse:

- Interzicerea efectuării de noi amenajări hidrotehnice sau pentru îmbunătățiri funciare care să ducă la scăderea nivelului de apă freatică și de suprafață (desecări, drenări, etc).
- Interzicerea colectării materialului lemnos și depozitării acestuia în habitatul speciei.
- Respectarea suprafeței și amplasării rampelor primare.
- Aplicarea de tehnologii de exploatare forestieră în sortimente și mulțipli de sortimente.
- Menținerea categoriilor actuale de folosință a terenurilor din extravilanul localităților.
- Cosirea regulată a pajiștilor în care sunt prezenți indivizii speciei. La a doua cosire, se va lăsa necesită o bandă de 1m de jur împrejurul parcelei.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI
Ligularia sibirica

1. Denumire științifică: *Ligularia sibirica*
2. Denumiri populare: Ro: Curechiu de munte, HU: Szibériai hamuvirág
3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
7230 Mlaștini alcaline Fânețe și pajști umede, tufărișuri la marginea pădurilor.	Sol saturat, chiar cu băltire de apă			Sol mlăștinos chiar și în perioada secetoasă	Cel mai important factor
	Zone deschise (fără arbuști și stuf)	Acoperire procentuală a stufului și arbuștilor	50%	15-20%	
	Stațiune eutrofă	pH, nivel substanțe organice	Nu sunt date	pH: 6,7-7	
	Sol saturat, chiar cu băltire de apă			Sol mlăștinos chiar și în perioada secetoasă	Cel mai important factor . Habitatul optim pentru specie.
	Zone deschise (fără arbuști și stuf)	Acoperire procentuală a stufului și arbuștilor	50%	15-20%	
	Stațiune eutrofă	pH, nivel substanțe organice	Nu sunt date	pH: 6,7-7	

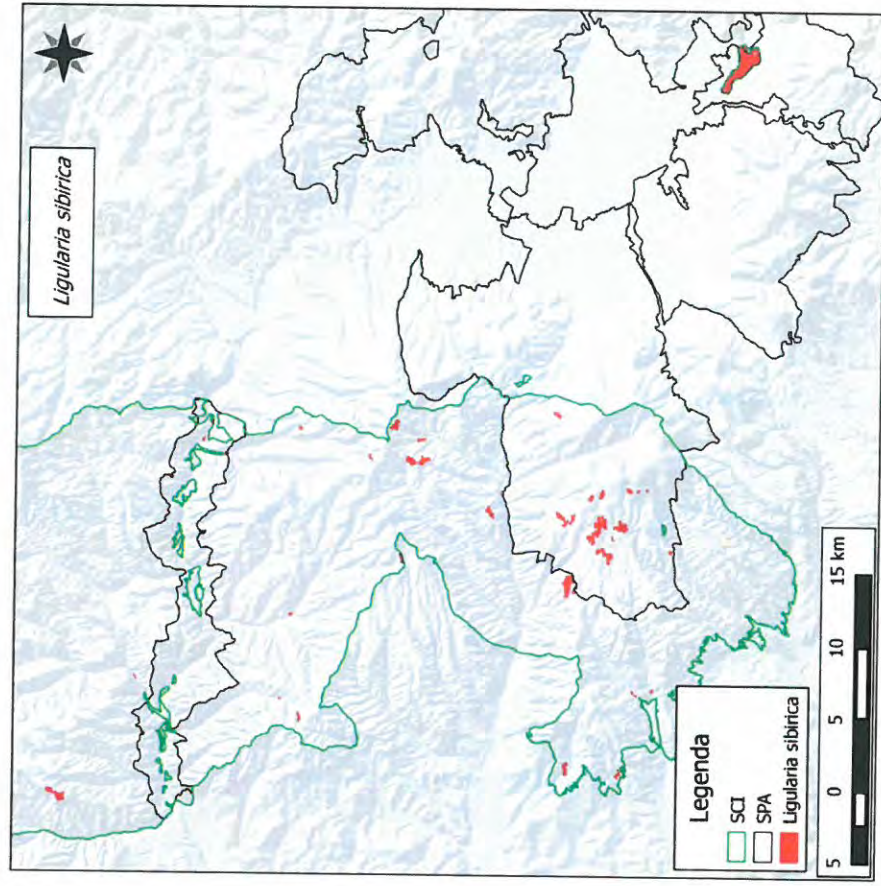
Măsurari propuse:

- Interzicerea efectuării de noi amenajări hidrotehnice sau pentru îmbunătățiri funciare care să ducă la scăderea nivelului de apă freatică și de suprafață (desecări, drenări, etc)
- Extinderea intravilanului se va face doar în afara habitatului acestei specii.
- Nu se permite reducerea habitatului acestei specii

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

- Interzicerea colectării materialului lemnos și depozitării acestuia pe terenuri mlăștinoase, îmbibate în ape sau în albia minoră sau pe maluri.
- Respectarea suprafeței și amplasării rampelor primare.
- Aplicarea de tehnologii de exploatare forestieră în sortimente și mulțipli de sortimente.
- Menținerea categoriilor actuale de folosință a terenurilor din extravilanul localităților.
- Menținerea pălcurilor de vegetație lemnoasă (tufărișuri de *Salix sp.*, *Betula sp.* și *Alnus sp.*) pentru crearea acelei heterogenități spațiale a vegetației, pe care indivizii speciei o preferă.
- Interzicerea tăierii arborilor izolați de pe pajiștile cu habitatul speciei
- Interzicerea pășunatului în Tinovul de la Dealul albinelor și Mlaștina După Lunca.

[Handwritten signature]

FIȘA SPECIEI
Tozzia carpathica

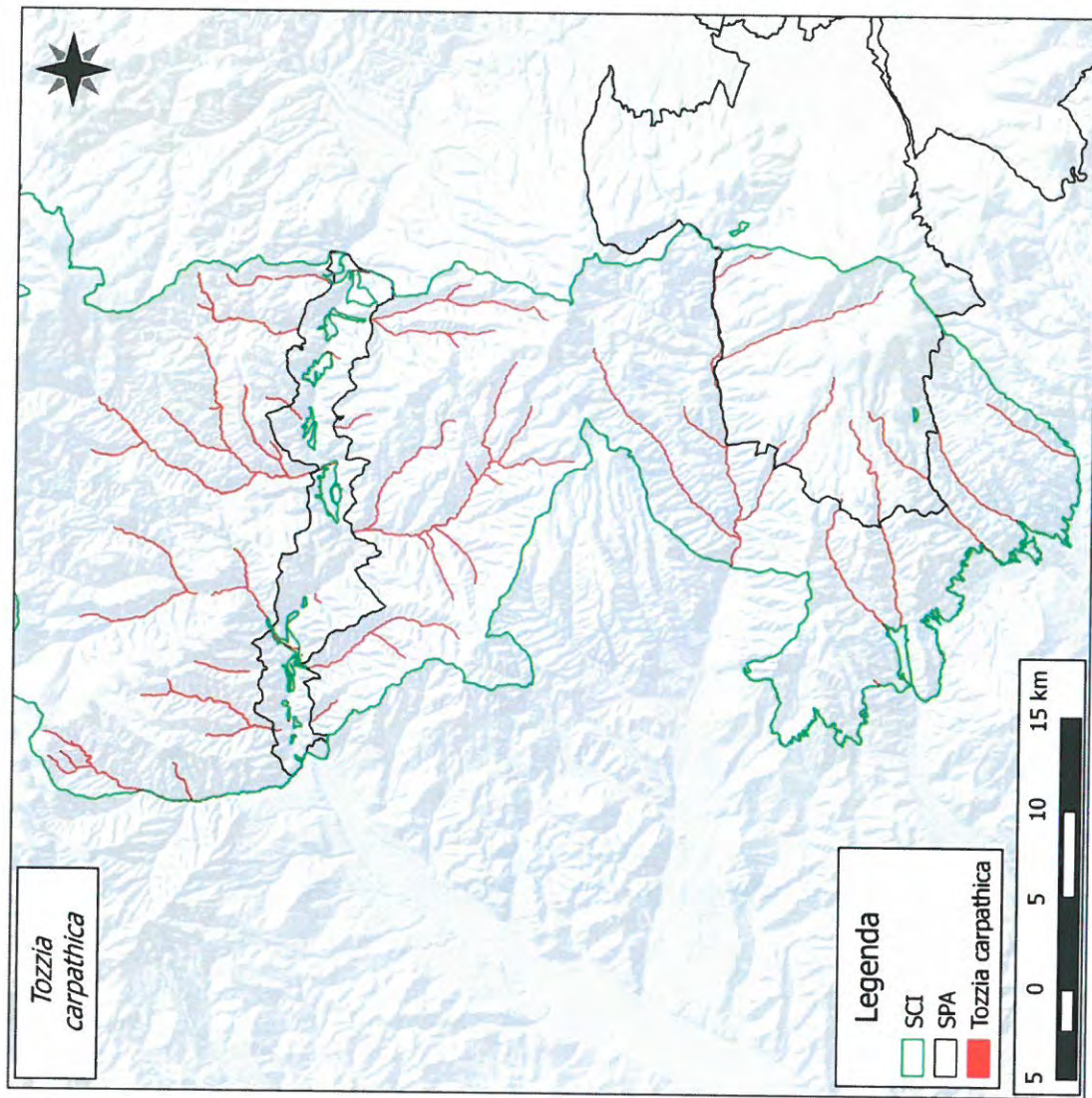
1. Denumire științifică: *Tozzia carpathica*
 2. Denumiri populare: RO: larba gâtului, HU: Kárpáti torokvirág
 3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Locuri ierboase, în zone inundabile, pe marginea pâraurilor alpine și subalpine	Specia are nevoie de substrat umed dar pietros, format din pietrișurile și grohotișurile din patul albiei acestor torenți din zona alpină și subalpină. Specia are nevoie de soluri umede cu o reacție acidă, de tipul podzolorilor cambice și tipice silicios	Natura substratului	Nu s-a identificat	pietrișuri și grohotișuri, grosime de min 20 cm	
Pajiști boreale și alpine pe substrat silicios		Umiditatea substratului	Nu s-a identificat	umiditate 35-55%	
		PH-ul substratului	Nu s-a identificat	5,5-6,5	

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI
Drepanocladus vernicosus

1. Denumire științifică: *Drepanocladus vernicosus*
2. Denumiri populare: RO: Mușchiul seceră, HU: Karsú aranymoha
3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Turbării și turbării cu vegetație forestieră	Specia are nevoie de nivel de apă freatică ridicată, chiar băltire de apă	Nivelul apei freactice din sol.	sub 1 m.	sub 1 m.	
		Prezența cursurilor de apă în apropiere	prezență	Prezență.	
	Specia are nevoie de locuri semi-umbrite (margini de pădure)	Gradul de acoperire cu vegetație arboricolă.	10-30%	20-30% acoperire,	

MSURSI propuse:
este cazul

[Signature]

FIȘA SPECIEI

Marsilea quadrifolia

1. Denumire științifică: *Marsilea quadrifolia*
2. Denumiri populare: trifoiș de balta; trifoi cu patru foi
3. Habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatorii posibili	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Habitat acvatic, cu ape foarte curate, adâncimi mici	Apă foarte curată	Concentrația în nitriți a apei	Nu s-a identificat specia	Max 50 mg/l	
		Număr stații afectate de deșeuri menajere	Nu s-a identificat specia	0	
Habitat acvatic, cu ape foarte curate, adâncimi mici	Prezența constantă a apei	Viteza de curgere a apei	Nu s-a identificat specia	Sub 1 m/s	
		Procentul indivizilor cu formă terestră al speciei <i>Marsilea quadrifolia</i>	Nu s-a identificat specia	Peste 70%	
		Nivelului hidrologic al zonelor (corpurilor de apă)	Nu s-a identificat specia	mai mare de 3 cm în tot cursul anului	
	Asociații vegetale tipice și nealterate de specii invazive	Prezența asociațiilor vegetale din cadrul habitatului caracteristic speciei <i>Marsilea</i>	Nu s-a identificat specia	<i>Marsileaetum quadrifoliae (nantis)</i> Burescu 2003	

[Handwritten signature]

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
		quadrifolia			
		Prezența speciilor cu caracter invaziv în cadrul habitatului caracteristic speciei <i>Marsilea quadrifolia</i>	Nu s-a identificat specia	gradul de acoperire al speciilor <i>Azolla filiculoides</i> , <i>Lemna minuta</i> mai mic decât cel al speciei monitorizate	

Măsuri de conservare specifice:

- Nu este cazul

[Handwritten signature]

FIȘA SPECIEI: *Campanula serrata*

1. Denumire științifică: *Campanula serrata*
2. Denumiri populare: RO: Clopoțel, HU: Harangvirág
3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatorii posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Fânețe și pajști din zona dealurilor înalte până în subalpin	Specia are nevoie de soluri moderat acide și cu conținut sărac sau moderat de nutrienți.	Aciditatea solului	se va determina cu ocazia primei monitorizări	PH-ul între 5-5,8	Condițiile de habitat sunt bune și foarte bune în general în momentul de față, cu o singură excepție, la Bistra Mărului. Specia este rară în sit. Se preconizează o descreștere a populațiilor în viitor și o singură populație este într-o stare de conservare rea-inadecvată aflată în descreștere
		Concentrația în azot	se va determina cu ocazia primei monitorizări	conținut sărac sau moderat de azot - <0,100-0,270 % N total	

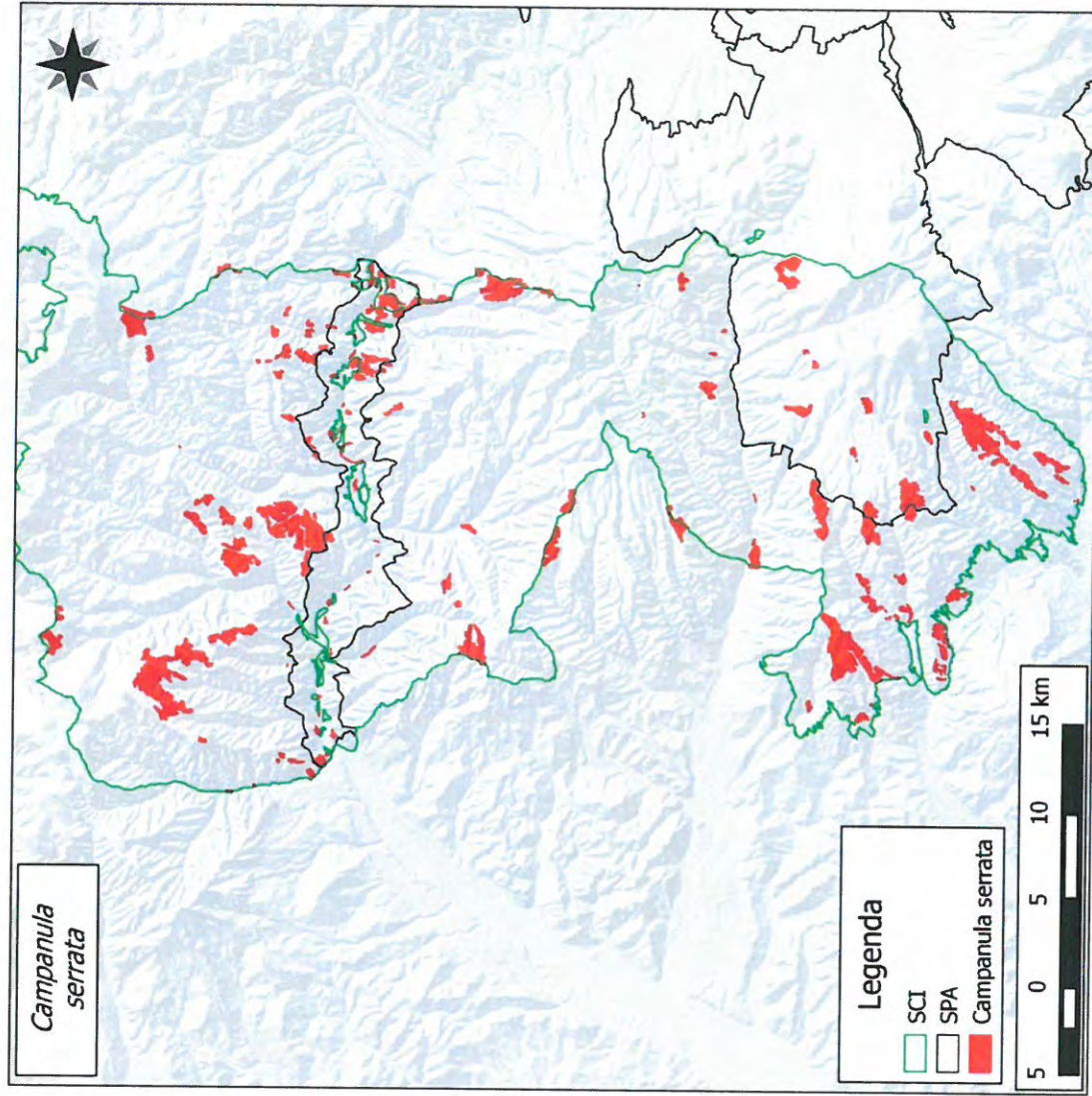
Măsuri propuse:

- La a doua cosire, se va lăsa necesită o bandă de 1m de jur împrejurul parcelei..
- Pășunatul se face doar extensiv cu bovine.
- Restricționarea utilizării fertilizatorilor chimici care pot induce succesiunea spre un alt tip de habitat. Fertilizarea organică a fânețelor montane cu bălegar și/sau must de grajd se face primăvara timpuriu, cantitatea acestora să nu depășească 6 t/ha/an.

[Handwritten signature]

FIȘA SPECIEI
Cypripedium calceolus

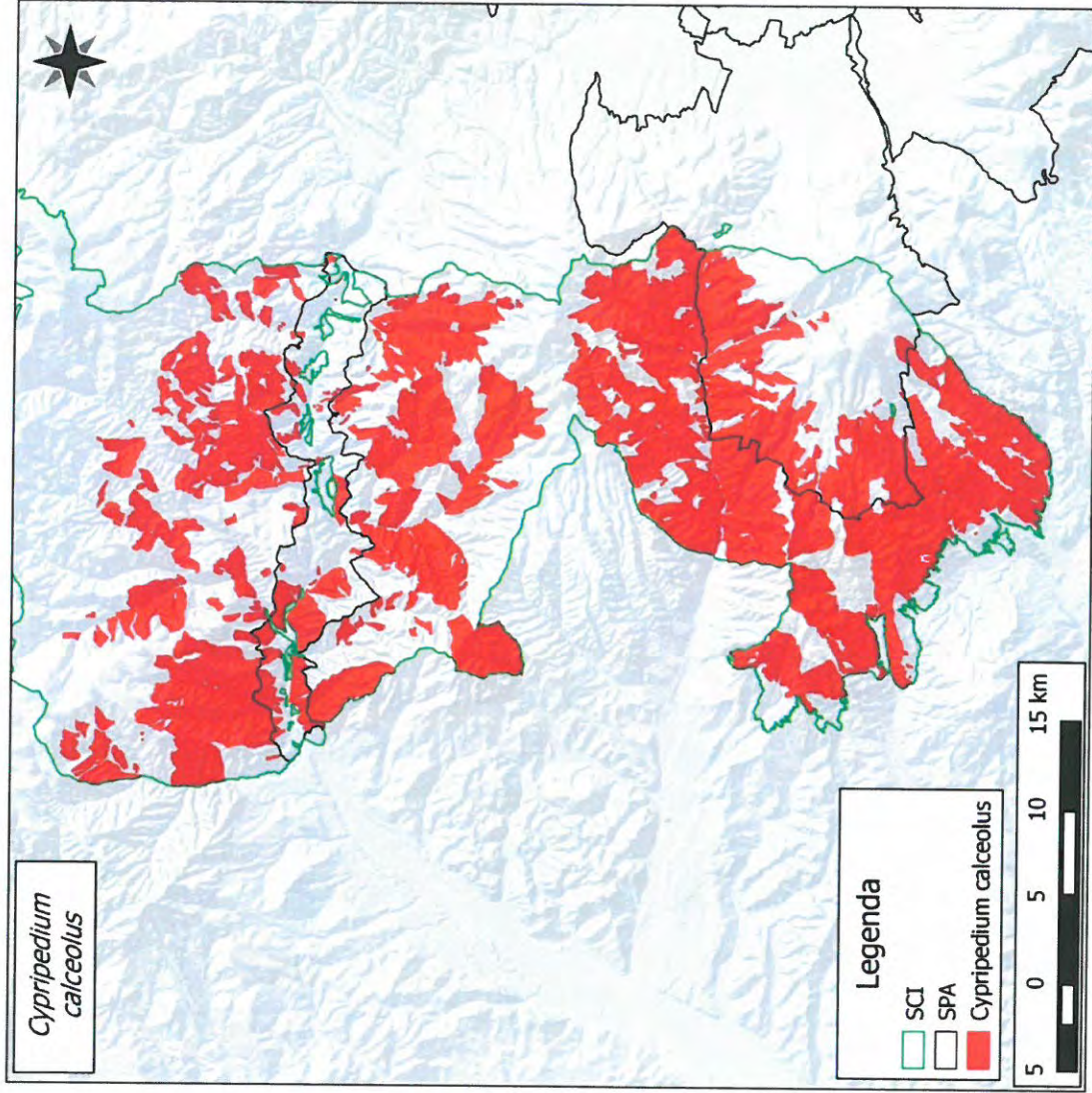
1. Denumire științifică: *Cypripedium calceolus*
2. Denumiri populare: RO: Papucul Maicii Domnului, HU: Boldogasszony Papucs
3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatorii posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
În fânețe montane dar și în poieni de păduri de foioase dar și mixte	Specia are nevoie de soluri moderat acide și cu conținut sărac sau moderat de nutrienți.	Aciditatea solului	Nu a fost identificată specia	PH-ul între 5-6,8	
		Concentrația în azot	Nu a fost identificată specia	conținut sărac sau moderat de azot - <0,100-0,140 % N total	

4. Măsuri propuse:
  - Nu este cazul.

[Handwritten signature]

FIȘA SPECIEI
Iris aphylla ssp. Hungarica

1. Denumire științifică: *Iris aphylla ssp. hungarica*
 2. Denumiri populare: RO: Stânjenele de stepă, HU: Magyar nózsirom
 3. Cerințe critice față de habitat

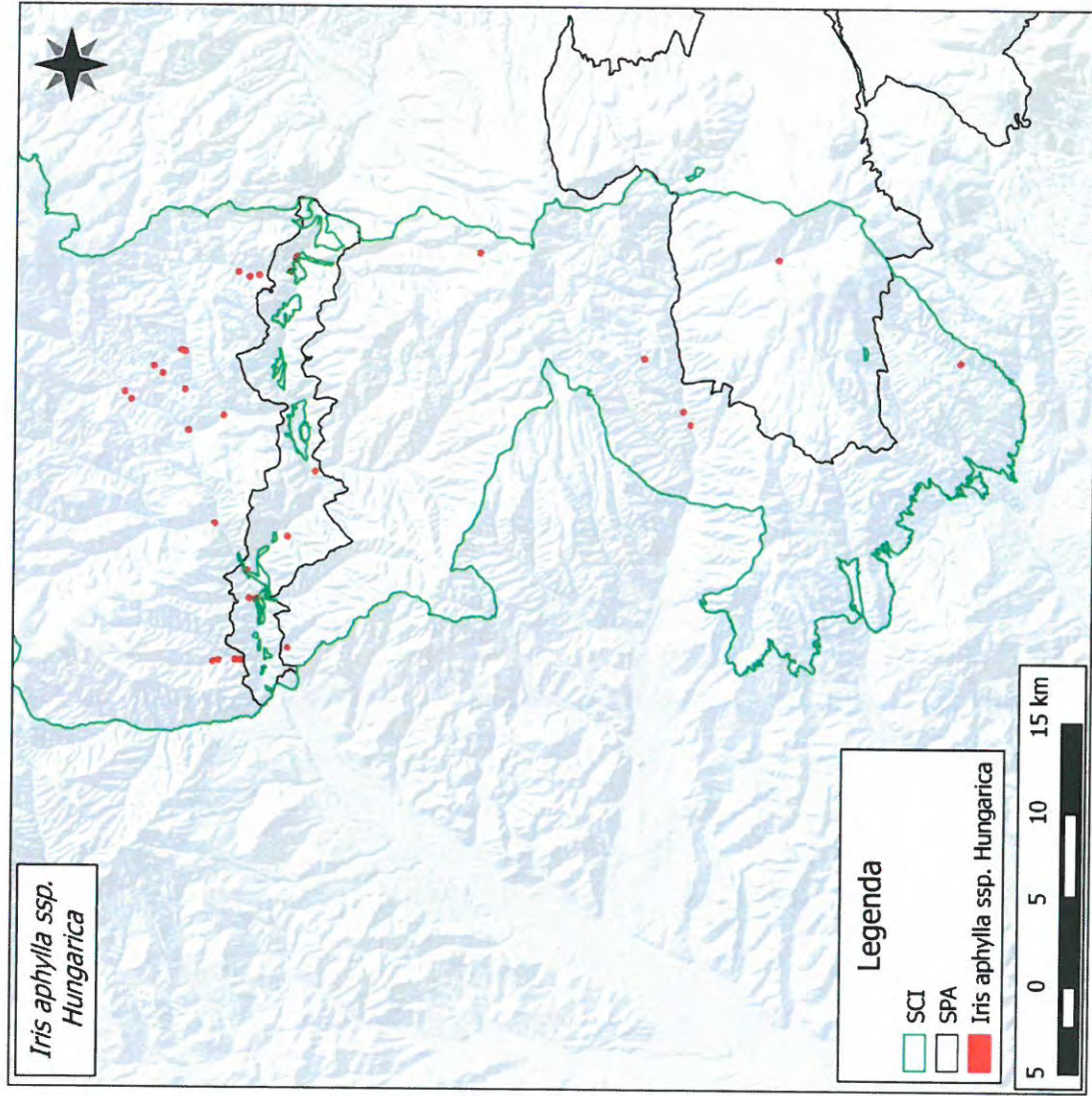
Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Versanți stâncoși cu vegetație chasmoftică pe roci silicioase	Specia preferă condiții de umiditate scăzută spre moderată, substrat silicios	Umiditatea solului Prezența stâncărilor silicioase	va fi stabilit cu ocazia primei monitorizări Prezente	Umiditate aprox 15% a solului Prezente	Specia a fost identificată pe o suprafață totală de 250 mp pe Muntele Leu, la Stânceni. Stare de conservare bună în momentul de față.

4. Măsuri propuse:
 • Interzicerea recoltării de exemplare

[Handwritten signature]

FIȘA SPECIEI
Arnica montana

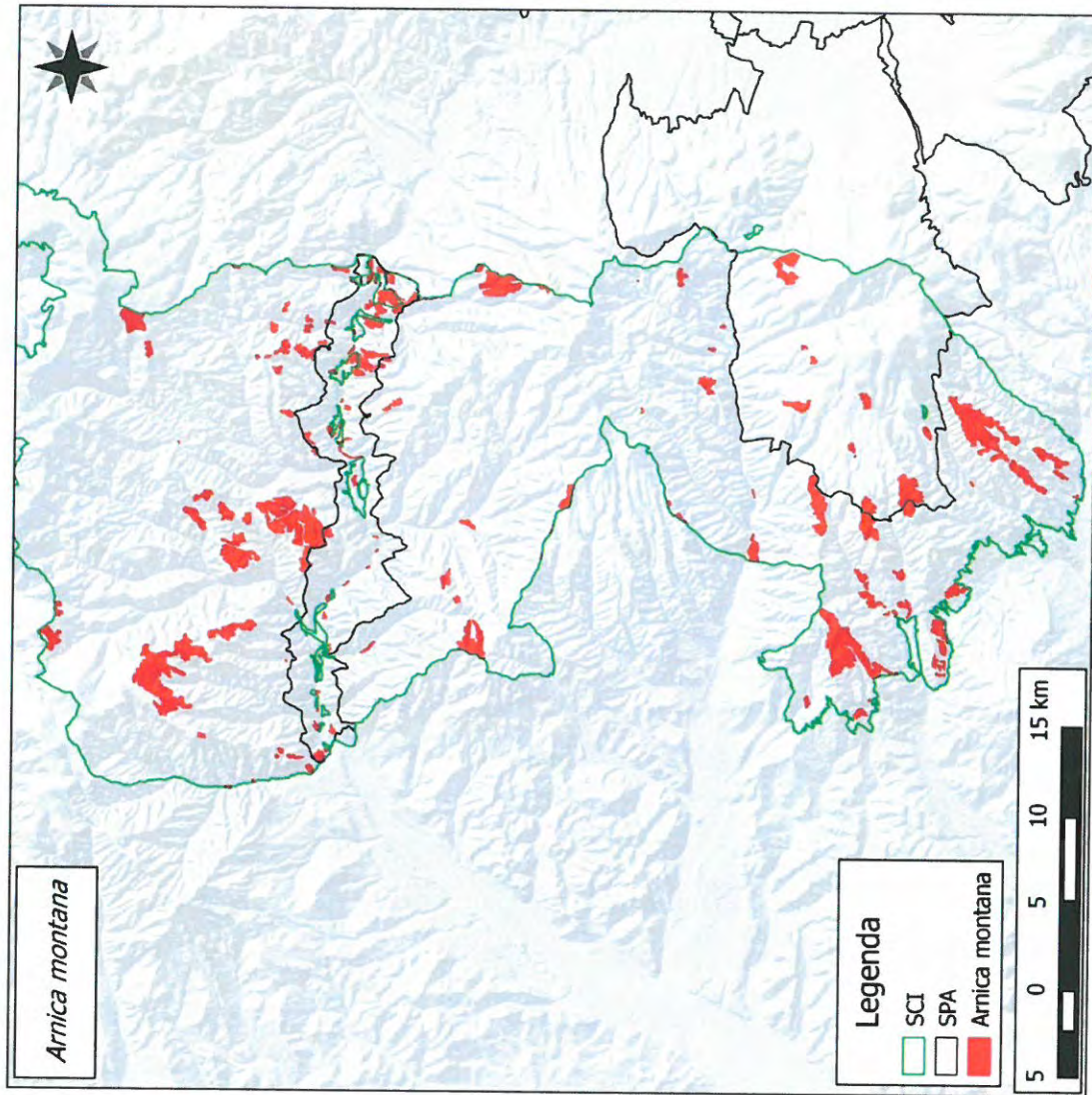
1. Denumire științifică: *Arnica montana*
2. Denumiri populare: RO: Arnică, HU: Hegyi árnika
3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatorii posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Pajiștile montane folosite în general într-un sistem mixt (cosit și pășunat).	Preferă solurile cu un strat util subțire, sărace în nutrienți (oligotrofe), acide, bine drenate	Aciditatea solului	Nu a fost identificată specia	PH-ul între 5-6,8	
		Concentrația în azot	Nu a fost identificată specia	conținut sărac sau moderat de azot - <0,100-0,140 % N total	

4. Măsuri propuse:
  - Nu este cazul

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI
Lycopodium clavatum

1. Denumire științifică: *Lycopodium clavatum*

2. Denumiri populare: RO: Pedicuță, HU: Kapcsos korpafű

3. Cerințe critice față de habitat

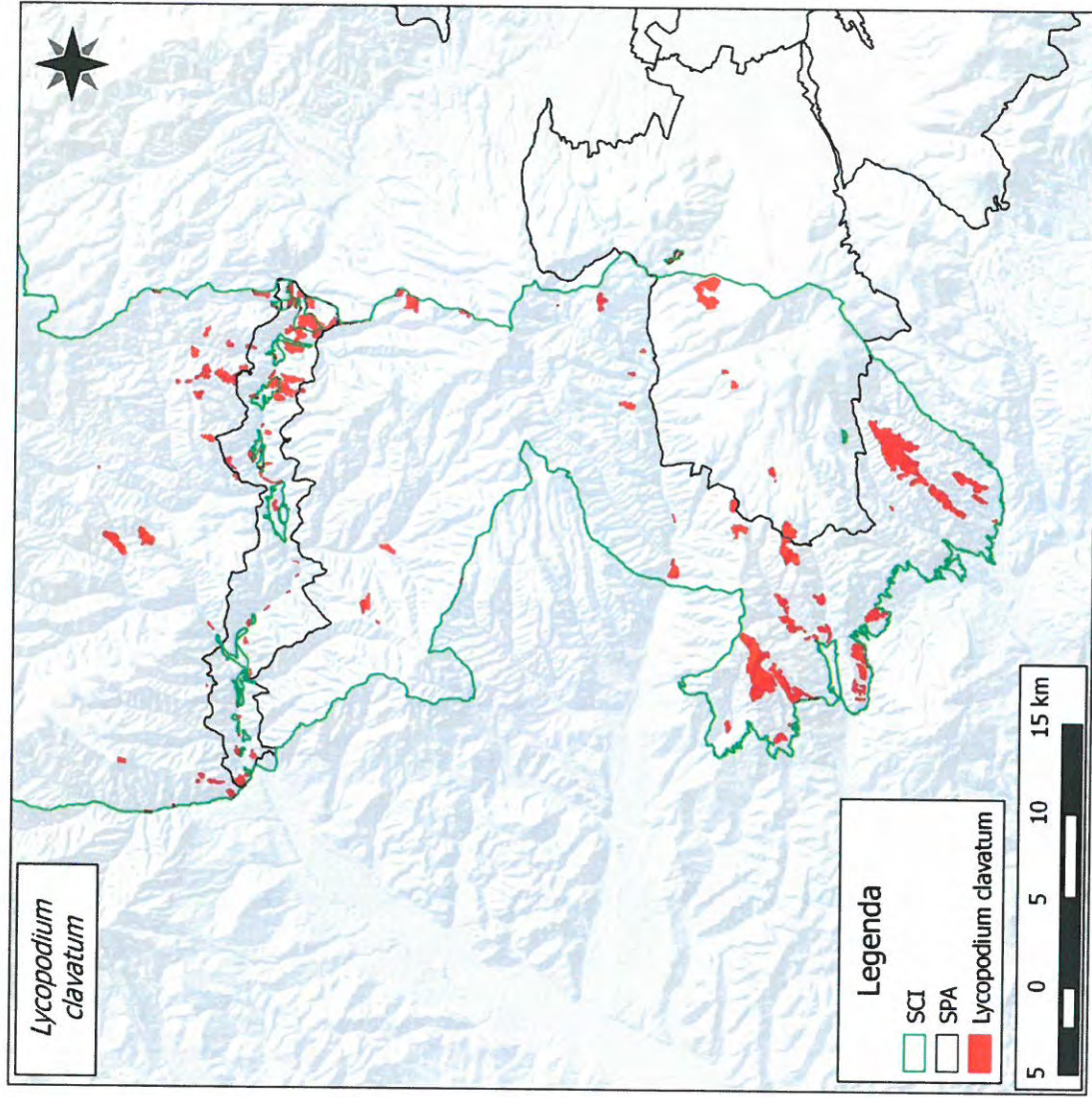
Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Fânețe montane și pajiști umede aflate la liziera pădurilor	Este o specie acidofilă, oligotrofă, calcifugă	Aciditatea solului	5-6,8	PH-ul între 5-6,8	
		Concentrația în azot	0,100-0,140 %	conținut sărac sau moderat de azot - <0,100-0,140 % N total	

4. Măsuri propuse:

- Interzicerea recoltării de exemplare.

FIȘA SPECIEI: *Galanthus nivalis*

1. Denumire științifică: *Galanthus nivalis*

2. Denumiri populare: RO: Ghiocel, HU: Hóvirág

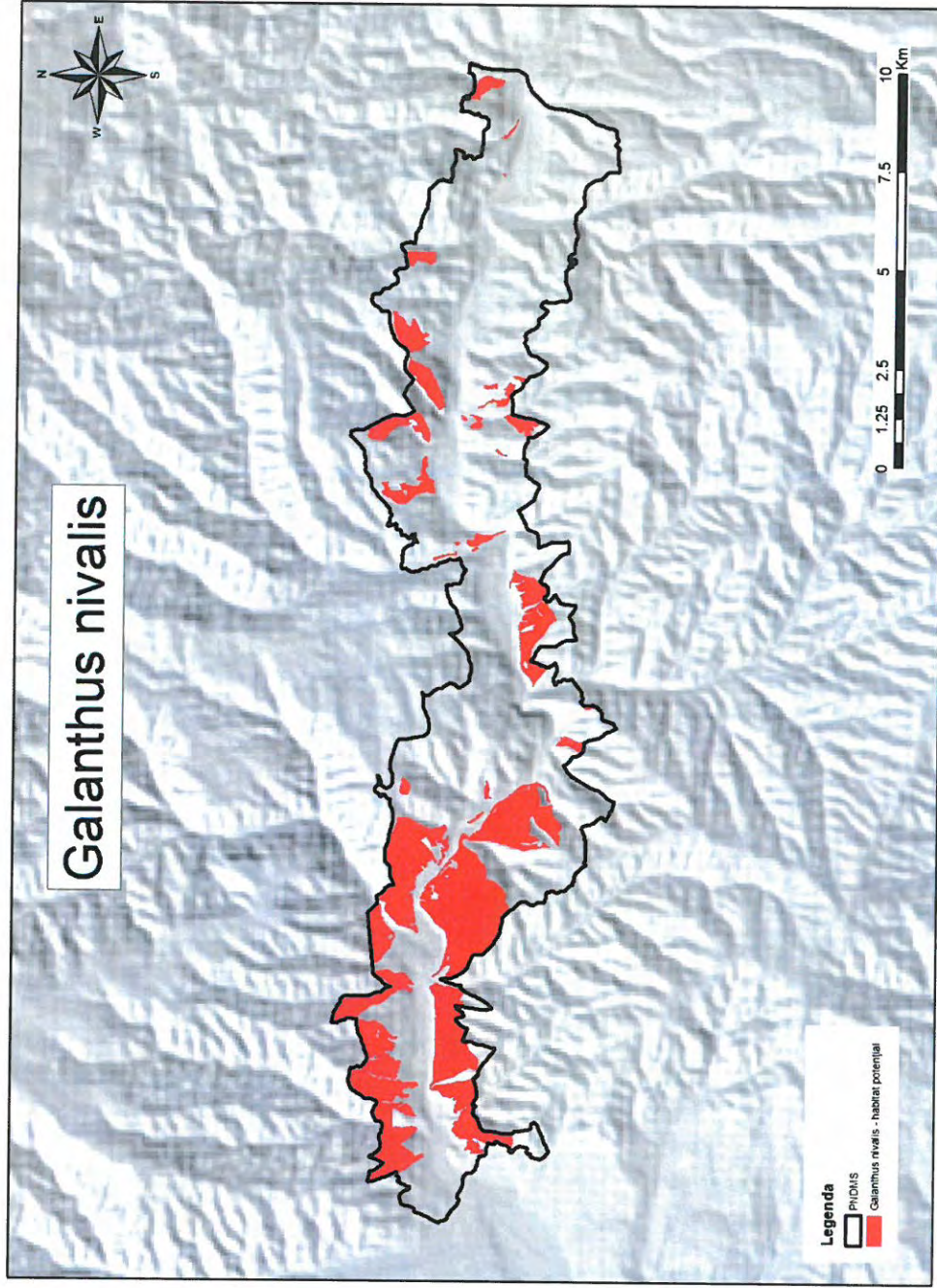
3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Păduri dacice de fag în special, dar și în poieni, tufărișuri și pajști	Preferă solurile umede, moderat acide sau calcaroase	Aciditatea solului	De determinat la prima monitorizare	PH-ul între 5-8,4	
		Umiditatea solului	De determinat la prima monitorizare	50-60%	

4. Măsuri propuse:

- Interzicerea recoltării de exemplare.

FIȘA SPECIEI
Lycopodium annotinum

1. Denumire științifică: *Lycopodium annotinum*
2. Denumiri populare: RO: Pedicuță, HU: Kígyózó korparfű
3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Păduri umede acidofile de molid, dar și turbării, tufărișuri	Este o specie acidofilă, oligotrofă, mezofilă-mezohigrofilă, calcifugă	Soluri umede, acide	Umiditatea 40-70% cu variații în funcție de nivelul de precipitații căzute, pH-ul va fi determinat cu ocazia primei monitorizări	Umiditate 50-70%, pH 5-6,8	Specia a fost identificată într-un singur punct, la Răstolița. Principalul factor antropic la care este expusă populația, este colectarea în scopuri medicinale

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și arile naturale protejate anexe

		Soluri sărace în nutrienți, lipsite de calciu	Conținutul de nutrienți va fi determinat cu ocazia următoarei monitorizări	Conținut sărac de azot <0,100-0,140 % N total, lipsit de calciu	
--	--	---	--	---	--

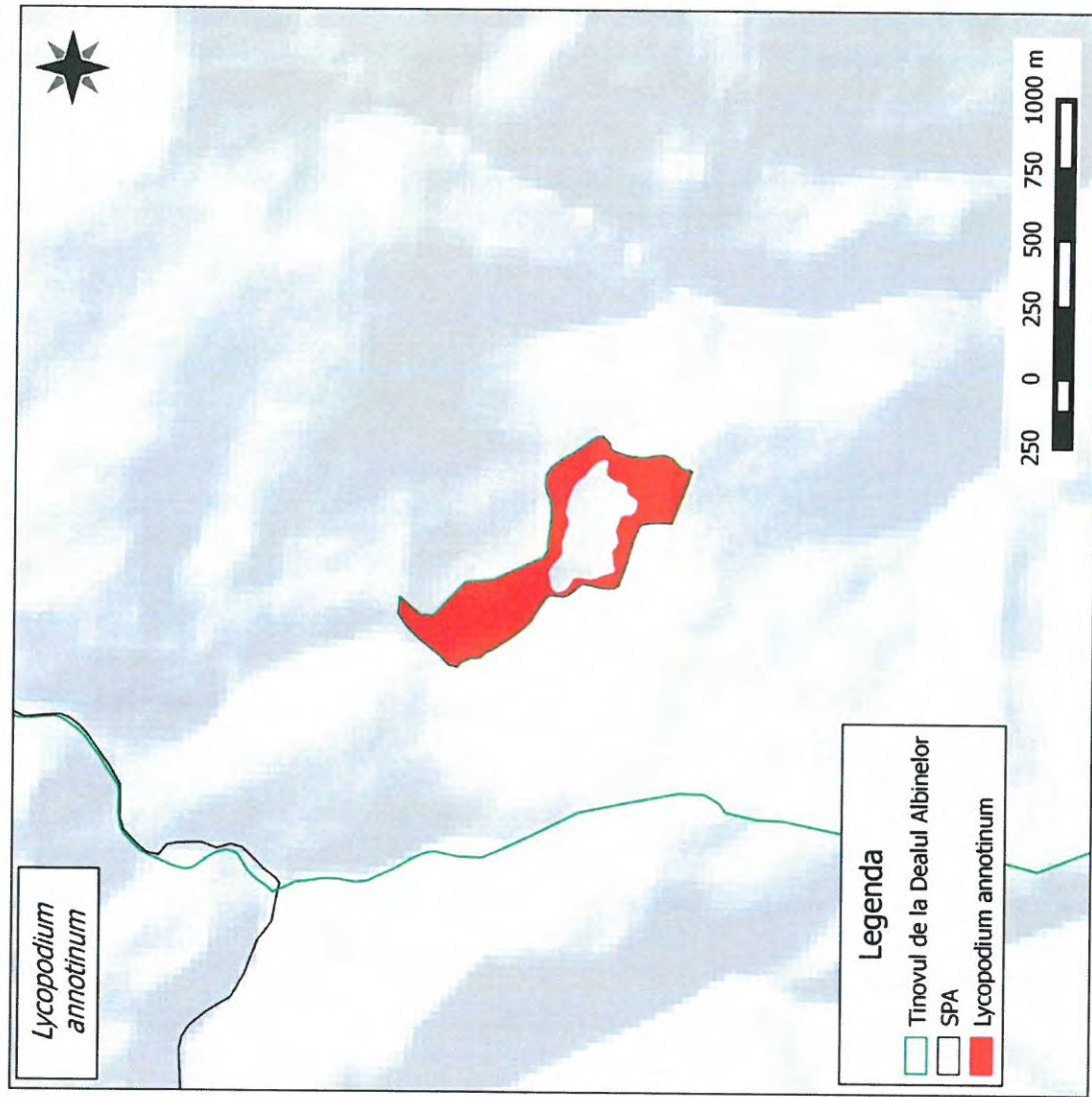
4. Măsuri propuse:

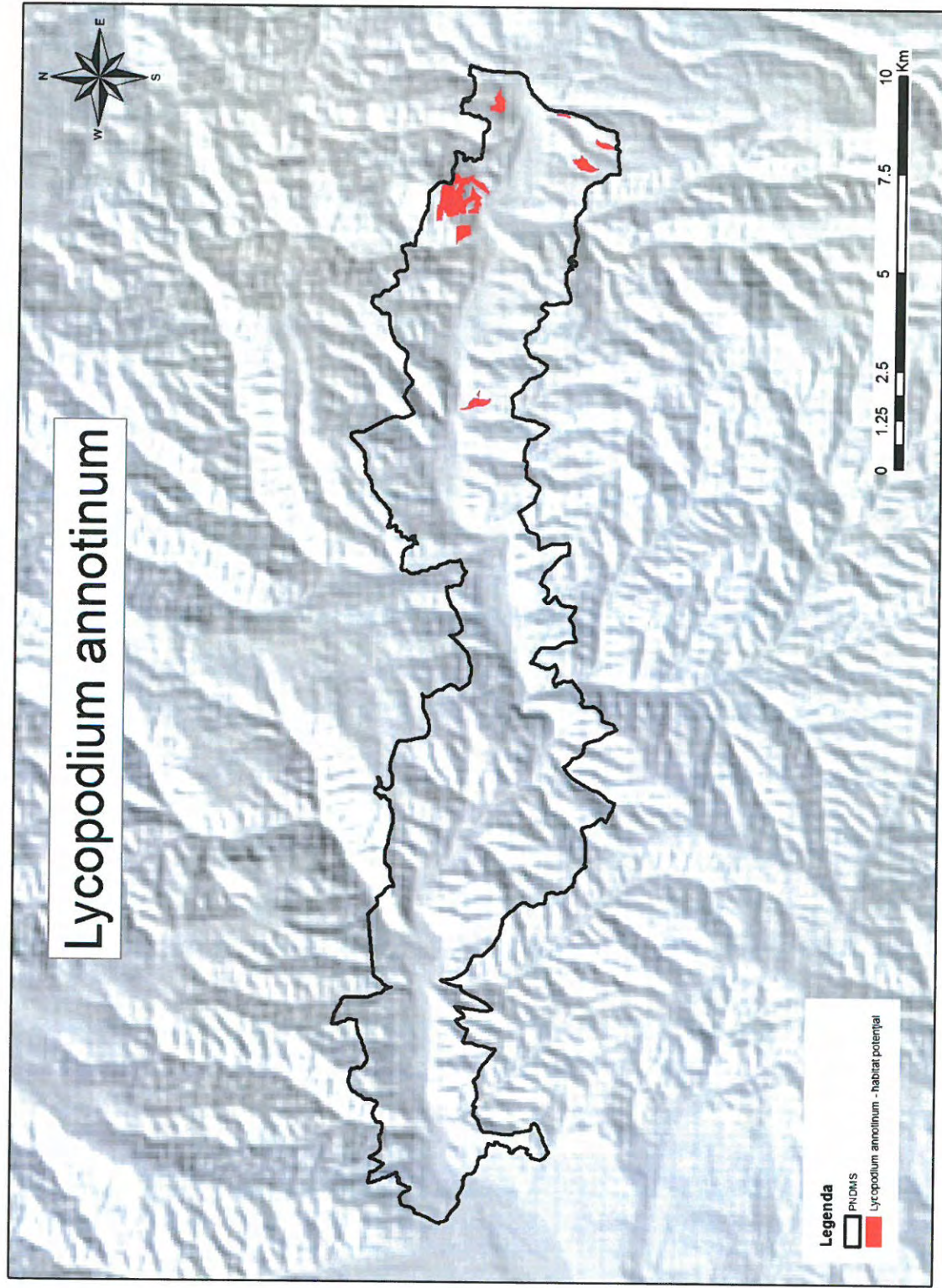
- Interzicerea recoltării de exemplare.
- Extinderea intravilanului se va face doar în afara habitatului acestei specii.
- Nu se permite reducerea habitatului acestei specii

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI
Lycopodium complanatum

1. Denumire științifică: *Lycopodium complanatum*
2. Denumiri populare: RO: Pedicuță, HU: Lapos korpafű
3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Păduri acidofile de molid din etajul montan până în cel alpin	Specia are nevoie de soluri sărace în elemente nutritive, lipsite de calciu.	Soluri sărace în nutrienți, lipsite de calciu	Conținutul de nutrienți va fi determinat cu ocazia următoarei monitorizări	Conținut sărac de azot <0,100-0,140 % N total, lipsit de calciu	Specia a fost identificată într-o singură locație, la Răștolița (Peșcoasa-Mare). În singurul punct de inventariere efectivul populațional este în descreștere.

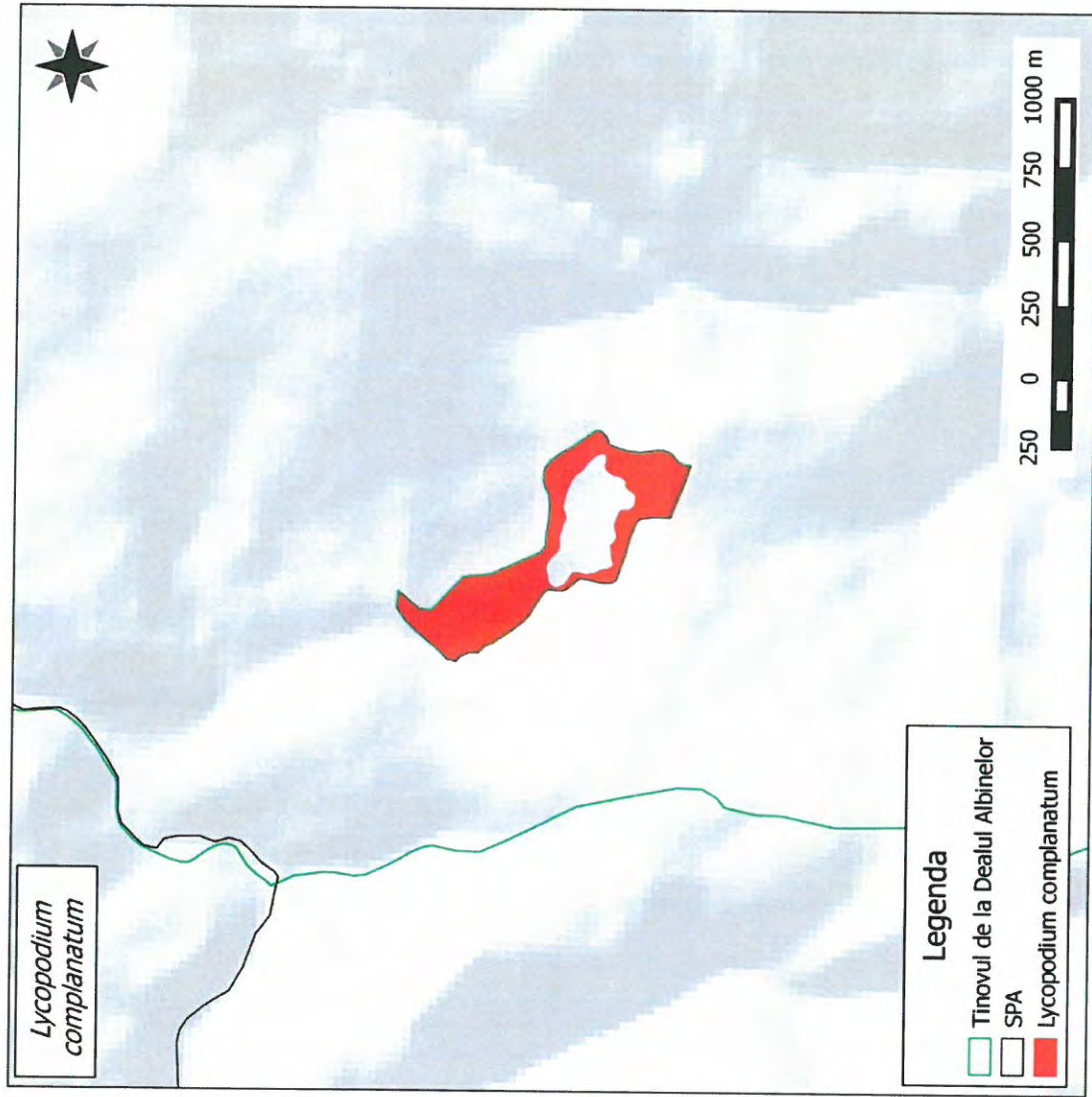
4. Măsuri propuse:

- Interzicerea recoltării de exemplare.
- Extinderea intravilanului se va face doar în afara habitatului acestei specii.
- Nu se permite reducerea habitatului acestei specii

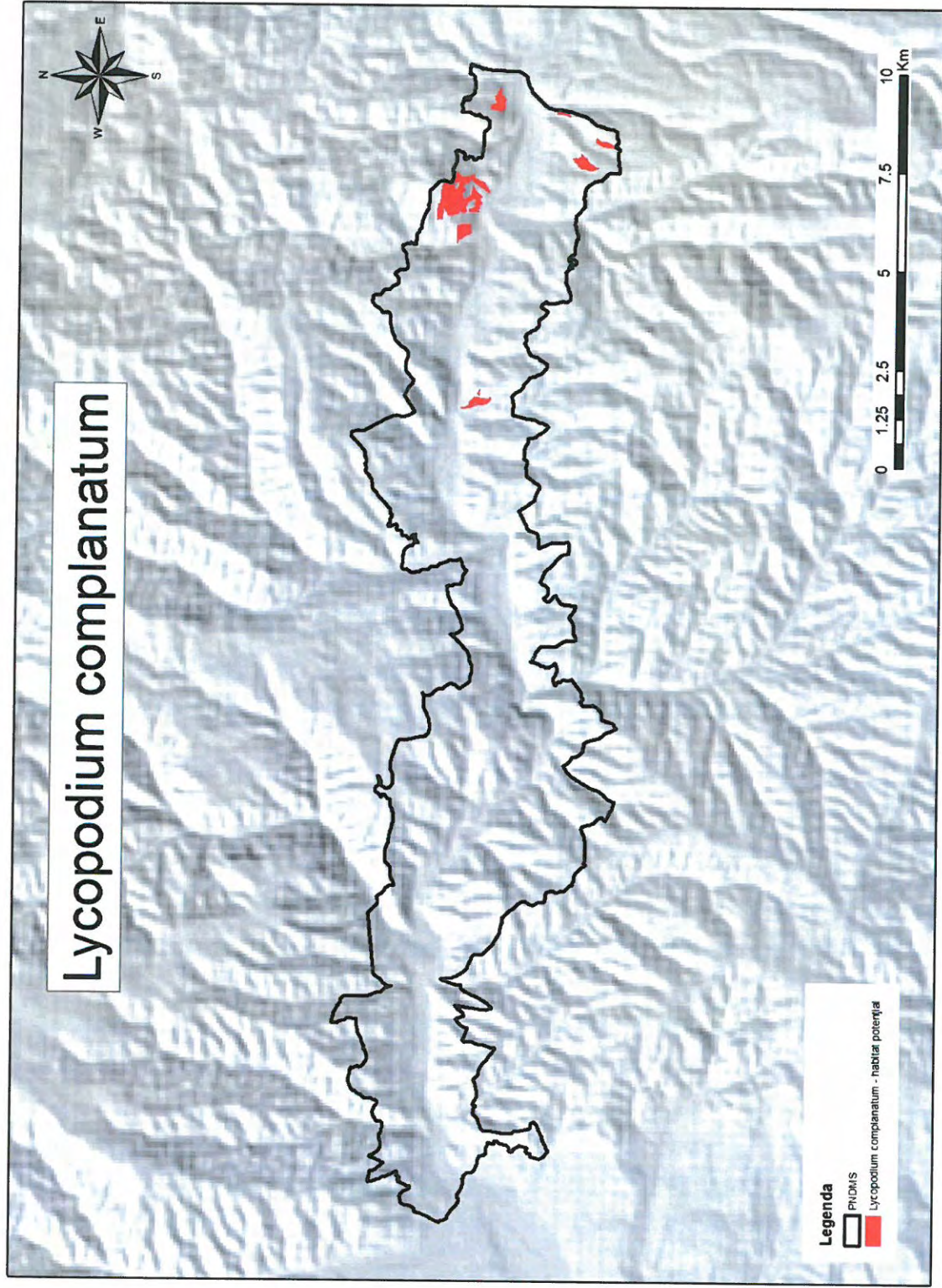

[Handwritten signature]

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI *Carex chordorrhiza*

1. Denumire științifică: *Carex chordorrhiza*
2. Denumiri populare:
3. Habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
mlaștini turboase de tranziție	Apa stătătoare sau lin curgătoare în imediata apropiere	Viteza de curgere a apei	Nu s-a identificat specia	Sub 1 m/s	
	Soluri sarace	Tipul de sol	Nu s-a identificat specia	Nisipos sau calcaros	

Măsuri de conservare specifice:

- Nu este cazul

FIȘA SPECIEI *Cephalaria radiata*

1. Denumire științifică: *Cephalaria radiata*
2. Denumiri populare: căpșunică
3. Habitat

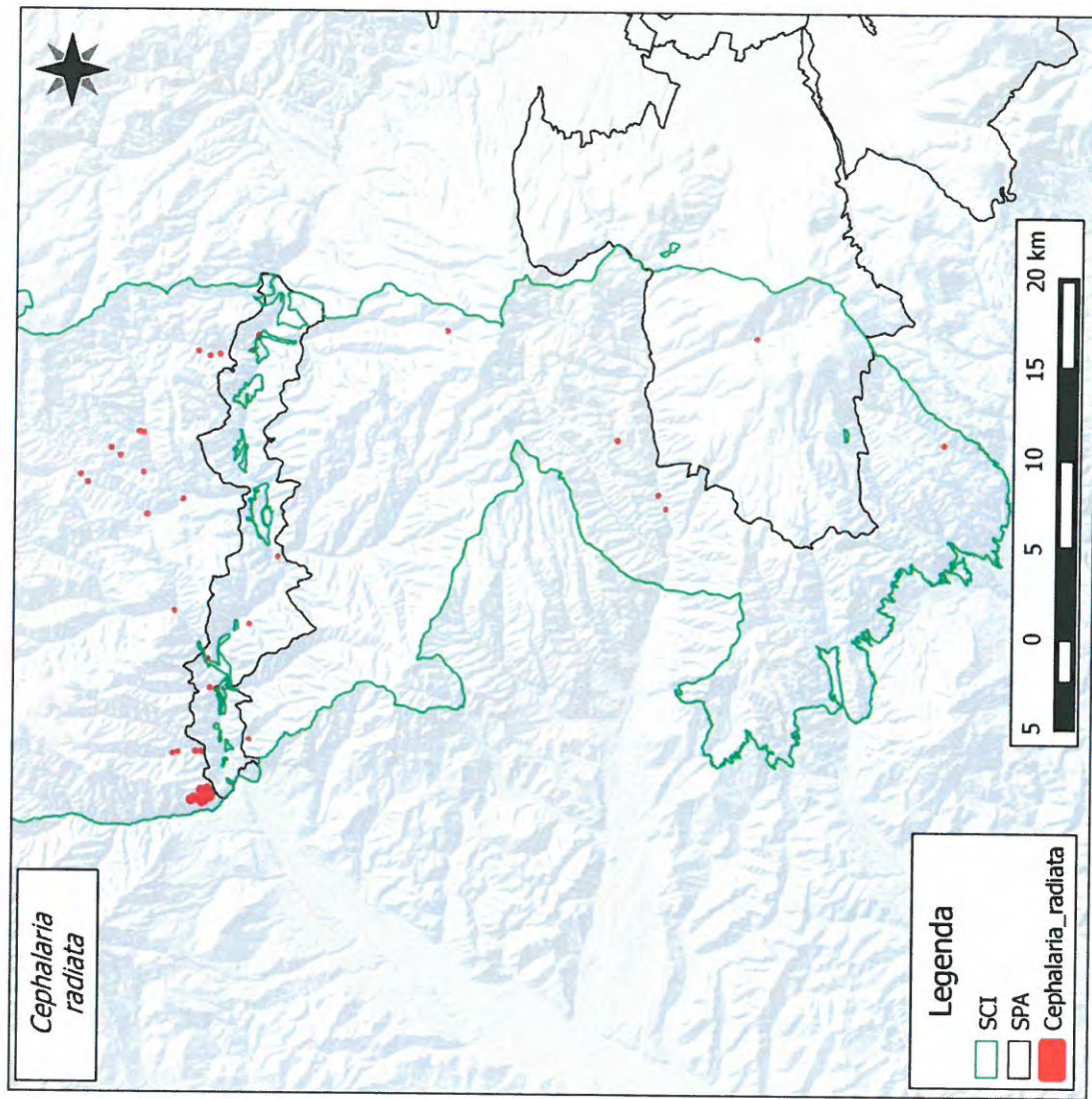
Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Poieni, coaste stâncoase înierbate, tufărișuri	Arborete de cvercinee – etajul gorunului Soluri sarace	comunități vegetale Tipul de sol	Nu s-a identificat specia Nu s-a identificat specia	Comunități din clasa <i>Festuco-Brometea</i> Nisipos, argilos sau pietros	

Măsuri de conservare specifice:

- Nu este cazul

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

FIȘA SPECIEI
Dicranum viridae

1. Denumire științifică: *Dicranum viridae*
 2. Denumiri populare: RO: mușchiul de pământ furculiță
 3. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Păduri umede acidofile de fag	Este o specie acidofilă, oligotrofă, mezofilă-mezohigrofilă. Se dezvoltă pe lemnul mort de foioase căzut la pământ	Soluri umede, acide	Umiditatea 40-70% cu variații în funcție de nivelul de precipitații căzute	Umiditate 50-70%	

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

		Soluri sărace în nutrienți, lipsite de calciu	Conținutul de nutrienți va fi determinat cu ocazia următoarei monitorizări	Conținut sărac de azot <0,100-0,140 % N total, lipsit de calciu	
		Cantitatea de lemn mort	Minim 5 mc/ha	Min 5 mc/ha	

4. Măsuri propuse:
 •Nu este cazul.

FIȘA SPECIEI
Meesia longiseta

4. Denumire științifică: *Meesia longiseta*

5. Denumiri populare: RO: Mușchiul cu sete lungi

6. Cerințe critice față de habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Condiția pentru starea de conservare favorabilă	Observații
Turbării și turbării cu vegetație forestieră	Specia are nevoie de nivel de apă freatică ridicată, chiar băltire de apă	Nivelul apei freactice din sol.	sub 1 m.	sub 1 m.	
	Specia are nevoie de locuri semi-umbrite (margini de pădure)	Prezența cursurilor de apă în apropiere	prezentă	Prezentă.	
		Gradul de acoperire cu vegetație arboricolă.	10-30%	20-30% acoperire,	

4. Măsuri propuse:

- Nu este cazul

Fișa speciilor de păsări

I SPECII DEPENDENTE DE PĂDURI

viesparul (*Pernis apivorus*), *acvila fpătoare mică* (*Aquila pomarina*), *acvila de munte* (*Aquila chrysaetos*), *acvila mică* (*Aquila pennata*), *huhurezul mare* (*Strix uralensis*), *caprimulgul* (*Caprimulgus europaeus*), *ciocănițoarea cu spate alb* (*Dendrocopos leucotos*), *ciocănițoarea neagră* (*Dryocopus martius*), *muscarul gulerat* (*Ficedula albicollis*) și *muscarul mic* (*Ficedula parva*), *Picoides tridactylus*, *Bonasa bonasia*, *Tetrao urogallus*, *Aegolius funereus*, *Glauciudium passerinum*, *Bubo bubo*.

Cerințele specifice ale speciilor privind habitatul	Indicatori posibili	Stare actuală	Starea de conservare favorabilă	Relevant pentru speciile:
Păduri bătrâne cu distribuție omogenă la suprafața a claselor de vârstă, cu caracteristici cât mai apropiate de cele naturale, în alternanță cu poieni și spații deschise, cu intensitate redusă a activităților antropice.	Suprafața totală a pădurilor Proporția pădurilor cu vârsta peste 60 ani Proporția pădurilor de fag și mixte cu fag, cu vârsta peste 60 ani, din totalul pădurilor de fag.	75.610 57% 42%	75.000 cel puțin 35% cel puțin 35%	Toate speciile Toate speciile. <i>Dendrocopos leucotos</i> , <i>Ficedula parva</i> , <i>Ficedula albicollis</i> , mai puțin <i>Strix uralensis</i>
	Procentul trupuri de pădure de cel puțin 30 ha, cu minim 20% pădure ce peste 60 ani.	85%	100%	Toate speciile.
	Procentul	2%	0%	Toate speciile.

[Signature]

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Cerințele specifice ale speciilor privind habitatul	Indicatori posibili	Stare actuală	Starea de conservare favorabilă	Relevant pentru speciile:
	subparcelelor cu suprafața mai mică de 3 ha din suprafața subparcelelor cu vârsta peste 60 ani, .			
	Nivelul efectivelor populațiilor de insecte	Efective naturale	Efective naturale	<i>Caprimulgus europaeus,</i> <i>Dendrocopos leucotos,</i> <i>Dryocopus maritius,</i> <i>Ficedula parva,</i> <i>Ficedula albicollis</i>
	Număr arbori morți la hectar	Minim 3 la diametrul mediu, din care minim 3 pe picior	Minim 3 la diametrul mediu, pe picior și căzuți	<i>Ciocănitari</i>

Măsuri și acțiuni de management

Realizarea în timp a suprafețelor de pădure pe categorii de vârstă, la nivel de unitate de producție, prin management activ.
Păstrarea tipului natural fundamental de pădure.

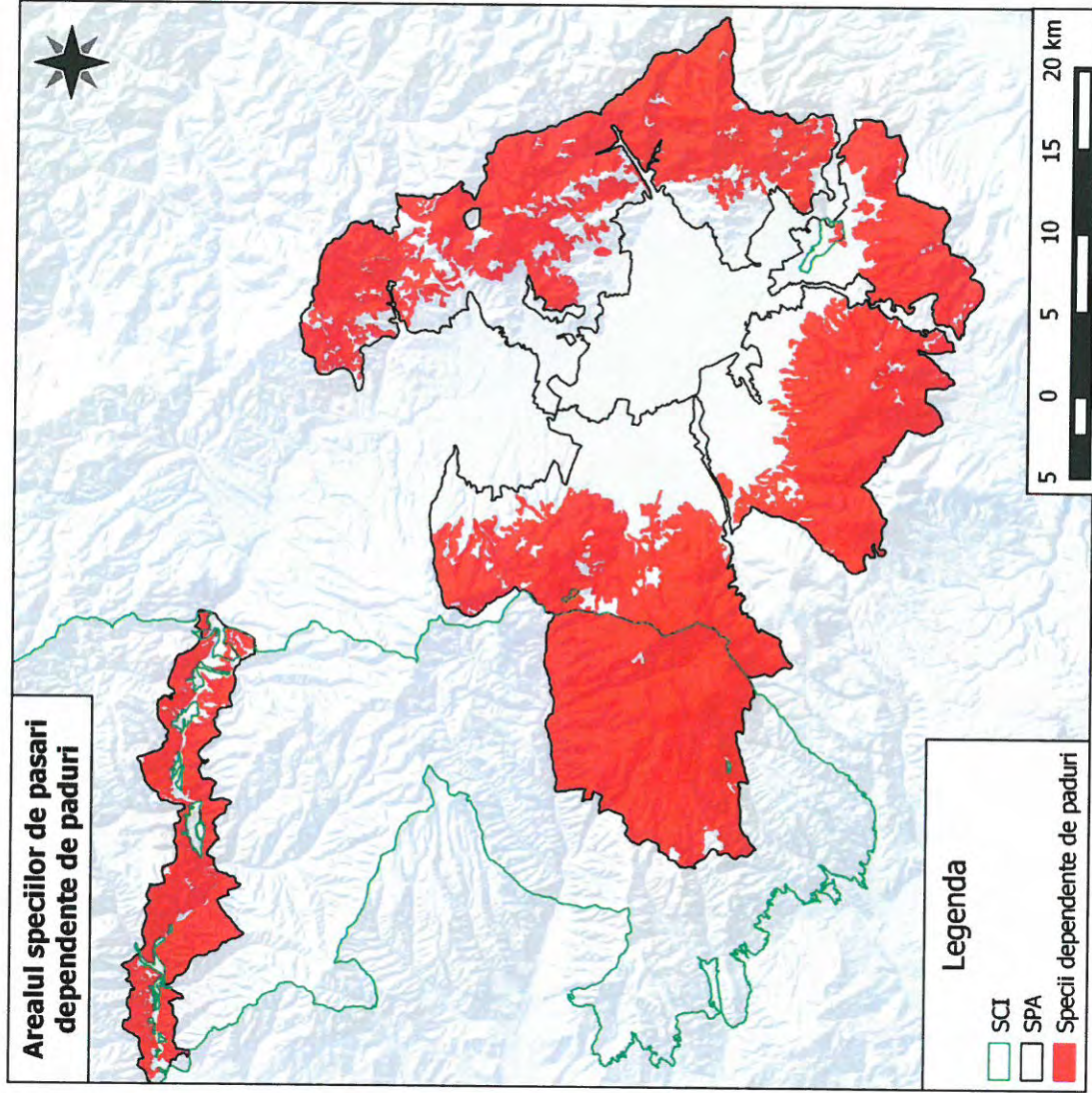
- La sfârșitul exploatării, în fiecare parcelă, se vor păstra minim 3 arbori morți la hectar.
- La tăierea finală se vor păstra cel puțin 3 arbori maturi/ha, izolat și în pălcuri, cu diametrul minim egal cu diametrul mediu al arboretului.

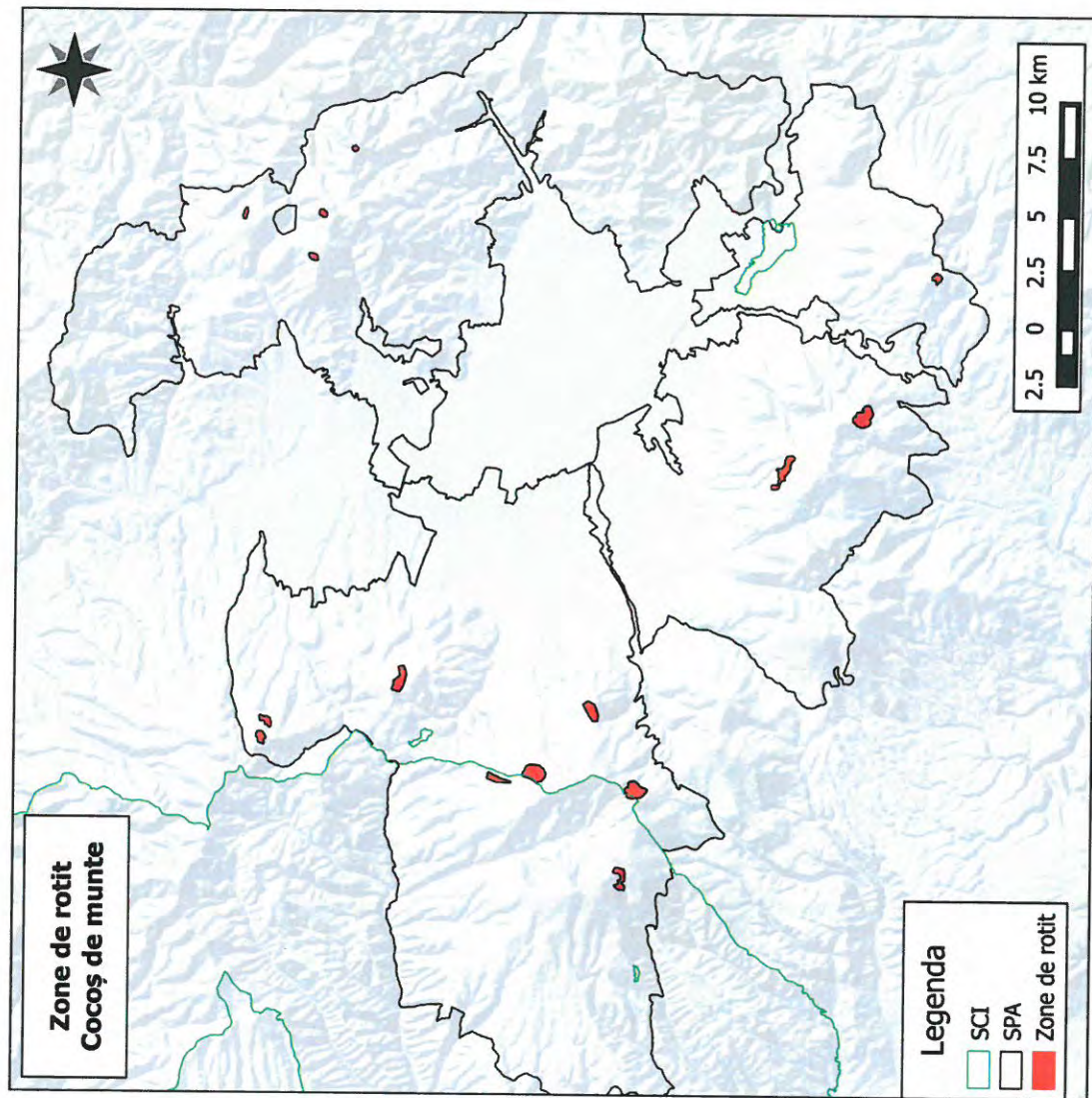
Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

- Pentru lucrările de exploatare în perioada 1 aprilie – 1 august se vor emite autorizații de exploatare doar pentru un singur parchet de exploatare pentru fiecare formație de exploatare, la nivel de ocol silvic.
- Exploatarea postății următoare, în parchete, doar după reprimirea celei precedente.
- Accesul motorizat pe timpul iernii se face la minim 3 km de zonele de rotit ale Cocoșului de munte – vezi harta: Tetrao urogallus - Zone de rotit
- Accesul motorizat în scop recreațional, precum și activitățile de tip off-road se vor desfășura doar în afara habitatului speciilor de păsări de pădure și doar pe traseele special amenajate în acest scop.
- În cazul gradațiilor se vor folosi combateri aviochimice doar după ce metodele mecanice și chimice noninvazive (tamponarea pontelor) nu au dat rezultate. Insecticidele folosite vor fi doar biologice și se vor folosi doar după aprobarea Consiliului Științific
- Interzicerea pășunatului în pădure
- Recoltarea fructelor de pădure, ciupercilor comestibile și plantelor medicinale, din fond forestier, de către agenți economici, se va face doar în conformitate cu prevederile legale, cu obținerea tuturor avizelor și aprobărilor necesare.
- Derularea de acțiuni pentru ecarisarea câinilor și pisicilor fără stăpân.
- Prezența animalelor domestice în fond forestier este permisă doar cu autorizație de la Ocolul Silvic și doar pentru tranzit temporar sau acces la sursa de apă.

II SPECII DEPENDENTE DE PAJIȘTI

barza albă (*Ciconia ciconia*), *viesparul* (*Pernis apivorus*), *acvila împătoare mică* (*Aquila pomarina*), *acvila de munte* (*Aquila chrysaetos*), *acvila mică* (*Aquila pennata*), *eretele de stuț* (*Circus aeruginosus*), *eretele vânăt* (*Circus cyaneus*), *eretele sur* (*Circus pygargus*), *șoimul de iarnă* (*Falco columbarius*), *șoimul călător* (*Falco peregrinus*), *cristelul de câmp* (*Crex crex*), *huhurezul mare* (*Strix uralensis*), *buha* (*Bubo bubo*), *ciuful de câmp* (*Asio flammeus*), *caprimulgul* (*Caprimulgus europaeus*), *ciocârlia de pădure* (*Lullula arborea*), *sfrânciocul roșiat* (*Lanius collurio*, *ciocârntoarea cu spate alb* (*Dendrocopos leucotos*),

Cerințele specifice ale speciilor privind habitatul	Indicatori posibili	Stare actuală	Starea de conservare favorabilă	Relevant pentru speciile:
Pajiști naturale sau seminaturale cu suficiente tufșuri și arbori existenți, care oferă loc de cuibărit și de odihnă/pândă speciilor vizate	Suprafața pajiștilor naturale sau seminaturale % acoperire cu vegetație forestieră (arborescentă și arbustivă)	6071 10%	6000 10%	Toate speciile. <i>Aquila pomarina, Strix uralensis, Dendrocopos leucotos, Lullula arborea</i>
Pajiștile oferă adăpost și suficiență hrană pentru speciile vizate, asigurând totodată și conectivitatea necesară	Suprafețe anuale incendiate Suprafețe tratate cu pesticide Efective amfibieni și reptile.	De determinat la prima monitorizare 0 ha	0 ha	Toate speciile. Toate speciile.
	Numărul mediu al câinilor ciobănești de la stâne	6	Maxim 3	<i>Aquila pomarina, Ciconia ciconia, Pernis apivorus, Circaetus gallicus</i> <i>Lullula arborea, Crex crex</i>

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și arile naturale protejate anexe

Cerințele specifice ale speciilor privind habitatul	Indicatori posibili	Stare actuală	Starea de conservare favorabilă	Relevant pentru specile:
	Numărul mediu la hectar al câinilor ciobănești fără jujeu și al câinilor fără stăpă observați anual	De determinat la prima monitorizare	0	Toate speciile
	% procent pajiști gestionate conform criteriilor de bune practice	De determinat la prima monitorizare	100%	<i>Ciconia ciconia, Aquila pomarina, Circus aeruginosus, Circus cyaneus, Crex crex Asio flammeus, Circus pygargus,</i>

Măsuri și acțiuni de management

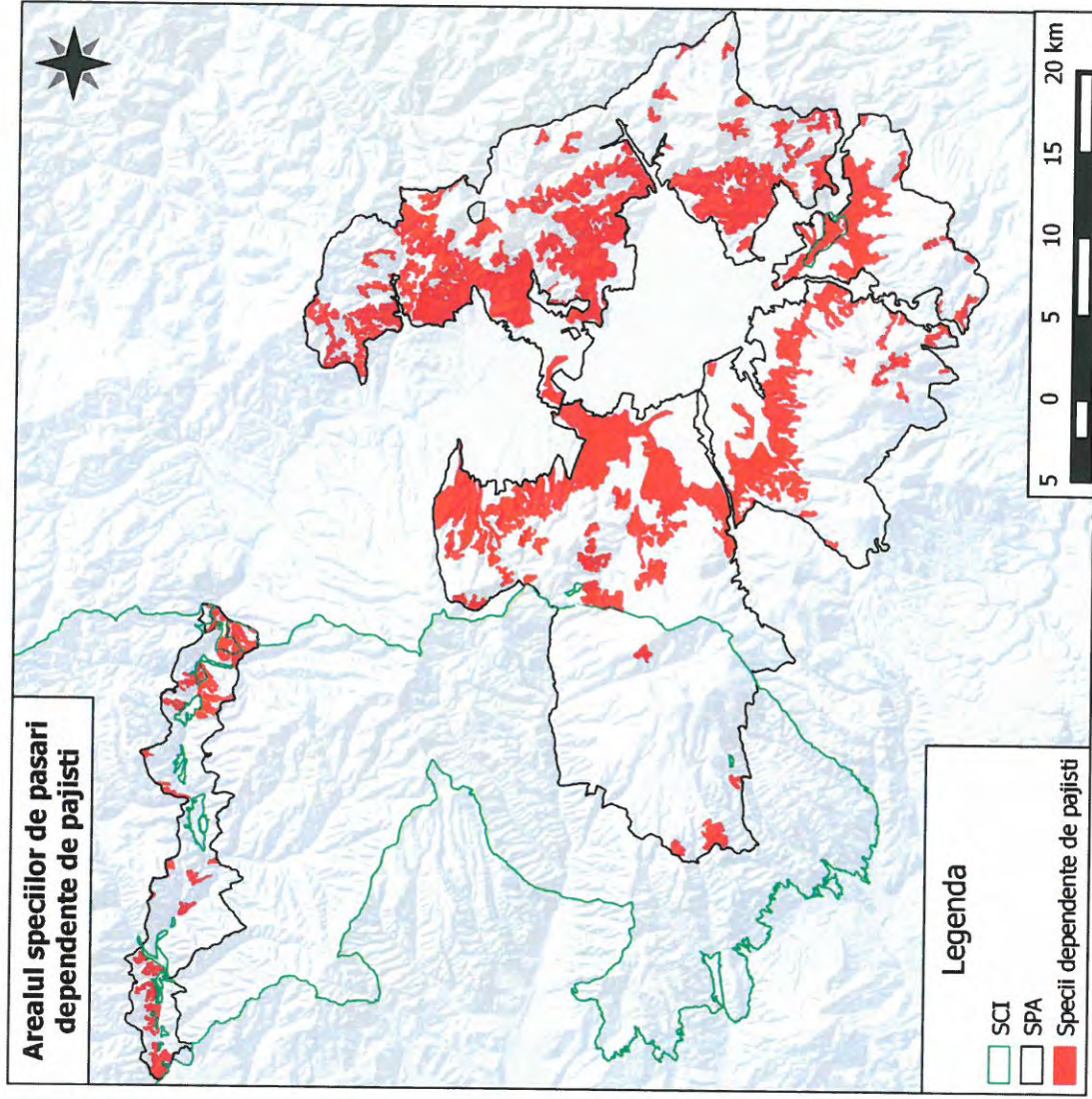
- Extinderea intravilanului doar în zonele afectate semnificativ de construcții – harta: Zone afectate semnificativ de construcții - și cu menținerea categoriei de folosință actuale pentru terenuri, cu excepția suprafețelor destinate construcțiilor
- Păstrarea categoriei de folosință a pajiștilor din extravilanul localităților
- Menținerea vegetației lemnoase existente pe pajiști
- Nu se admite drenarea și desecarea pajiștilor higrifile sau mezohigrifile.
- Nu se admite utilizarea pesticidelor pe pajiști.
- Reglementarea cotelor de recoltă la iepurile de câmp astfel încât să nu se reducă populațiile sum minimul necesar pentru conservarea speciilor de răpitoare – 7 iepuri la 100 ha de habitat de iepuri.
- Reglementarea efectivelor de ovine și bovine pentru a se evita suprapășunatul.

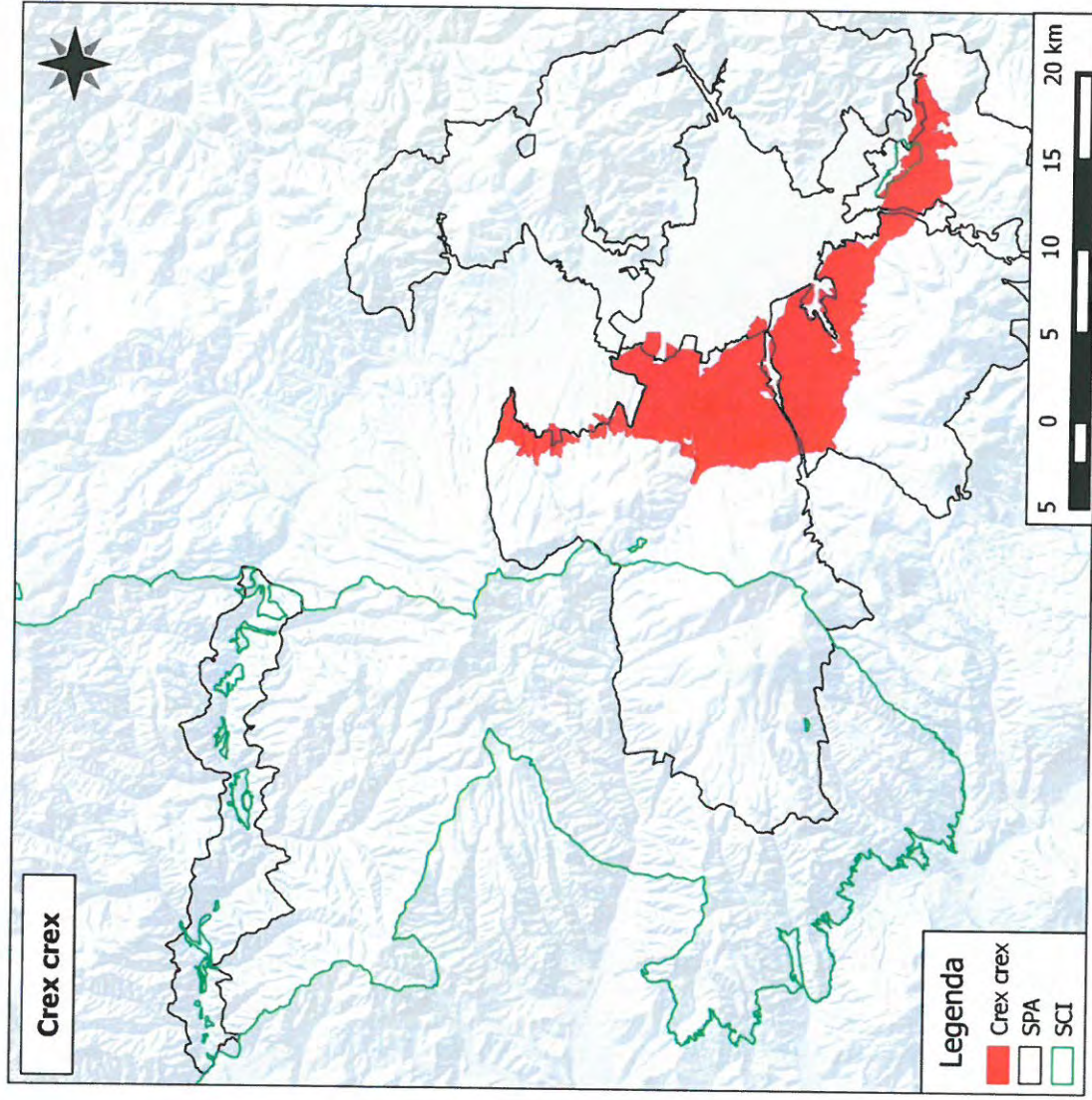
• Efectuarea lucrărilor de întreținere ce presupun demontarea cuiburilor de Barză albă se vor face doar în afara perioadei de cuibărit (15 martie-20 august), în cazul demontării cuibului de Barză albă se vor monta suporturi pentru cuib.

• Întreținerea pajiștilor umede și semiumede conform criteriilor de Bune practici Agricole și de Mediu – vezi harta: *Crex crex*. Îndepărtarea vegetației uscate de pe pajiști se va face doar prin cosit și adunat. Nu se permite incendierea.

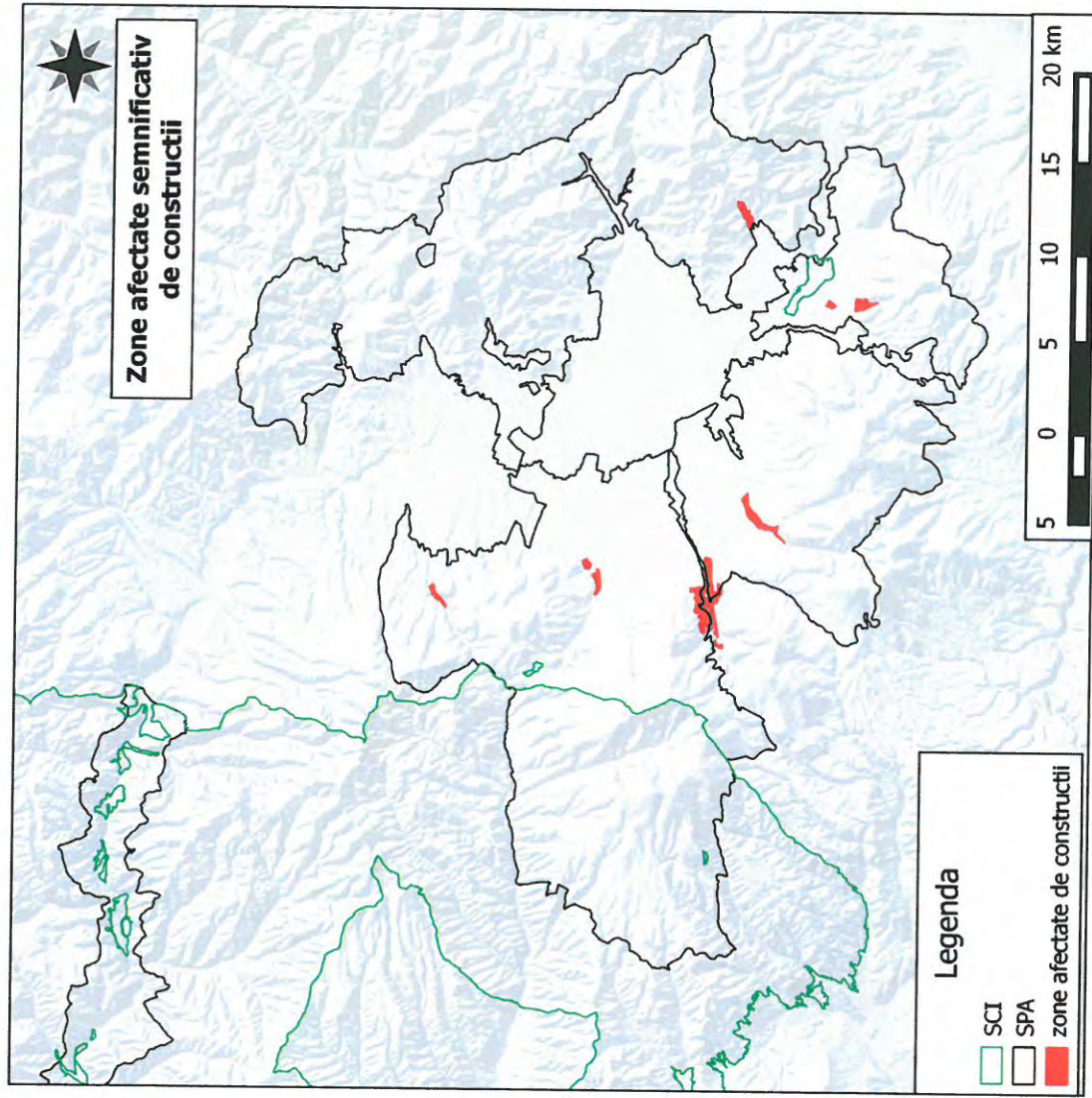

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

III SPECII DEPENDENTE DE TERENURI ARABILE

Speciile, ale căror statut de conservare favorabilă depinde de măsurile de management aplicabile în habitate deschise și semideschise: **Barză albă** (*Ciconia ciconia*), **acvilă țipătoare mică** (*Aquila pomarina*), **eretele vânăt** (*Circus cyaneus*), **eretele sur** (*Circus pygargus*), **șoimul de iarnă** (*Falco columbarius*), **ciuf de câmp** (*Asio flammeus*), **cristel de câmp** (*Crex crex*), **sfrâncioc roșiatic** (*Lanius collurio*)

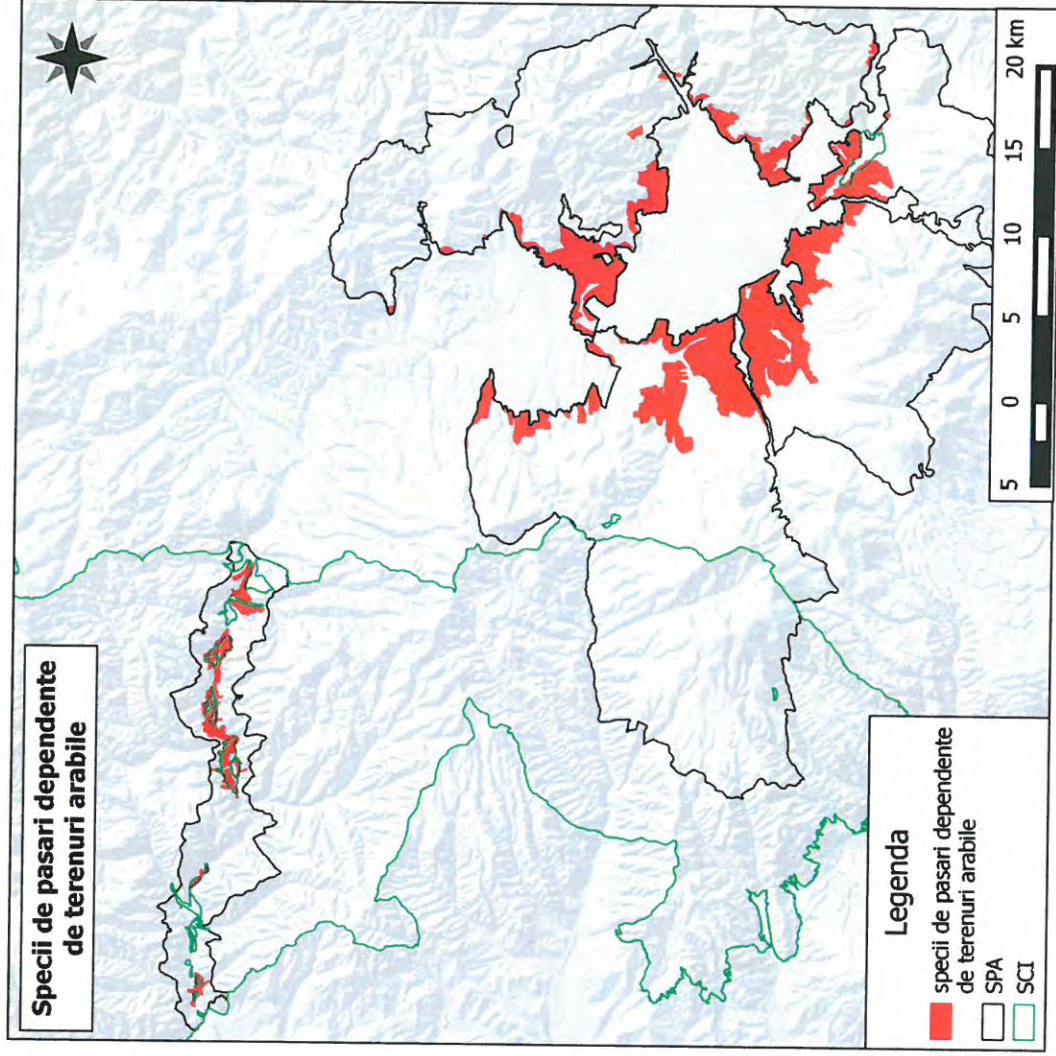
Cerințele specifice ale speciilor privind habitatul	Indicatori posibili	Stare actuală	Starea de conservare favorabilă	Relevant pentru speciile:
Terenuri arabile caracterizate printr-un mozaic de parcele mici cu culturi diferite, cultivate în mod extensiv, în alternanță cu pârloage și vegetație lemnoasă.	Procentul culturilor de porumb, rapiță și floarea soarelui	Sub 40%	Sub 40%	<i>Aquila pomarina</i> , <i>Crex crex</i>
	Procentul culturilor de lucernă și trifoi	Sub 25%	Minim 25%	<i>Aquila pomarina</i> , <i>Crex crex</i> , <i>Circus cyaneus</i>
	Procentul pârloagelor	Sub 5%	Minim 10%.	<i>Aquila pomarina</i> , <i>Circus cyaneus</i> ,
	Suprafețe pe care au fost aplicate insecticide	0	0	<i>Ciconia ciconia</i> , <i>Aquila pomarina</i> , <i>Circus cyaneus</i> , <i>Circus pygargus</i> , <i>Asio flammeus</i>

Măsuri și acțiuni de management

- Lucrările de întreținere ce presupun demontarea cuiburilor de Barză albă se vor face doar în afara perioadei de cuibărit (15 martie-20 august), în cazul demontării cuibului de Barză albă se vor monta suporturi pentru cuib.
- Îndepărtarea vegetației uscate se va face doar prin cosit și adunat. Nu se permite incendierea.

IV SPECII DEPENDENTE DE STÂNCĂRII

Buhă (Bubo bubo), șoim călător (Falco peregrinus), acvilă de munte (Aquila chrysaetos)

Cerințele specifice ale speciilor privind habitatul	Indicatori posibili	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Relevant pentru speciile:
Stâncării cu locuri de cuibărit adecvate, nederanjate în perioada de cuibărit	Număr habitate adecvate	8	8	<i>Bubo bubo,</i> <i>Falco peregrinus,</i> <i>Aquila chrysaetos</i>
	nr cuiburi afectate de activitati umane	0	0	<i>Bubo bubo,</i> <i>Falco peregrinus,</i> <i>Aquila chrysaetos</i>

Măsuri de management

- Se va interzice orice fel de activitate de minerit în perioada 20 februarie - 1 iulie în cazul buhăi, 1 martie - 15 iulie în cazul șoimului călător și 1 februarie - 15 august în cazul acvilei de stâncă. În jurul cuibului se va crea o zonă de tampon cu o rază de 300 m, unde vor fi valabile aceleași restricții, cu excepția permiterii activităților existente permanente (de exemplu case de vacanță, drumuri, poteci, poate fi permis și pășunatul). În acest perimetru nu se va permite însă în perioada de cuibărit accesul autovehiculelor motorizate în afara drumurilor publice, vânătoria, activitățile de recreere și de exploatare forestieră, sau minieră. Totodată în cazul în care este considerat necesar de către administrator, pot fi restricționate sau interzise și alte activități care ar putea pune în pericol bunul mers al cuibăritului.

Menținerea stâncăriilor adecvate cuibăritului.

V SPECII DEPENDENTE DE APE

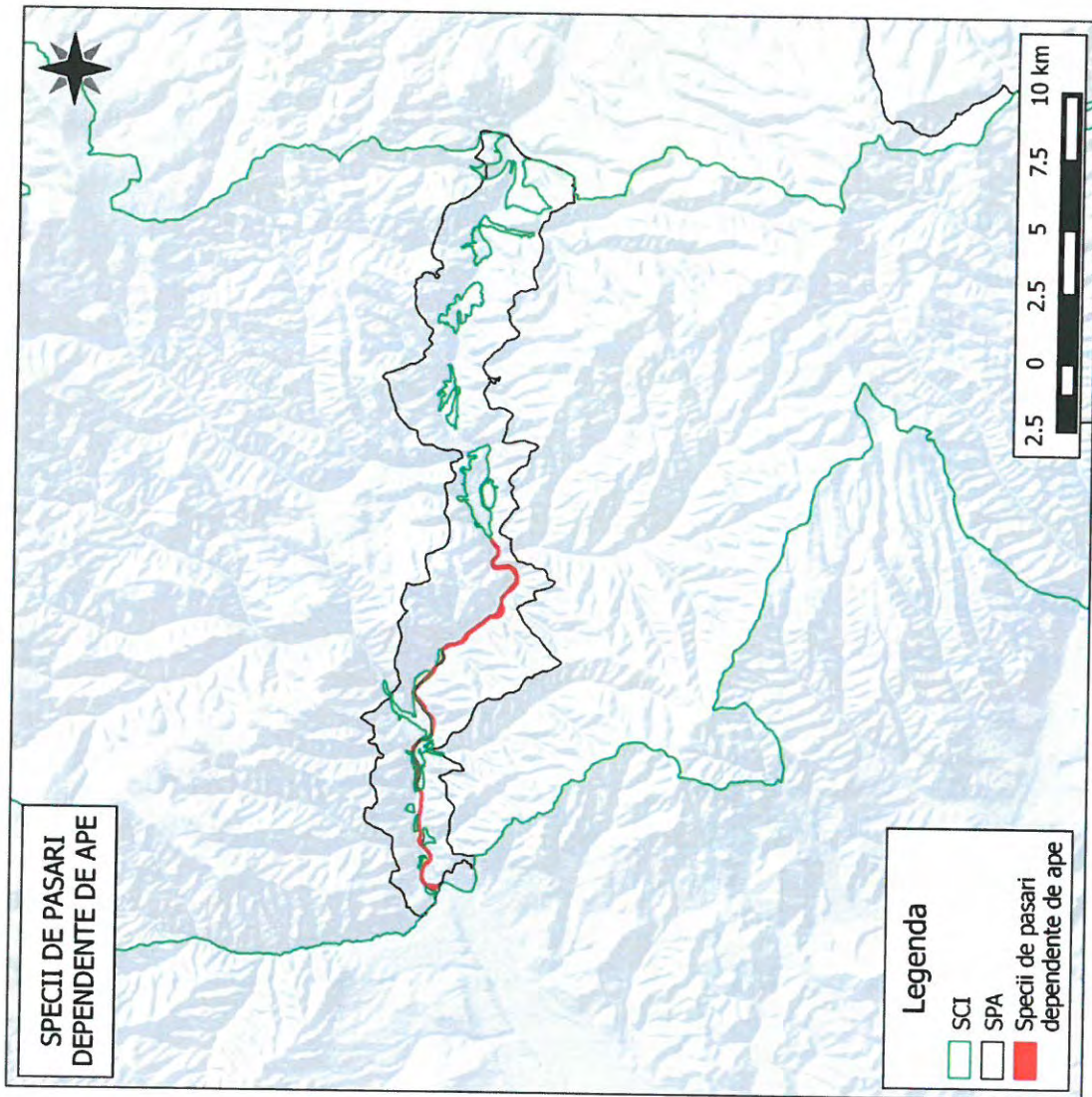
Nycticorax nycticorax (Stârcul de noapte)

Cerințele specifice ale speciilor privind habitatul	Indicatori posibili	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Relevant pentru speciile:
Ape curgătoare sau stătătoare din prejma pădurilor sau pălcurilor cu vegetație forestieră	Distanța între luciul de apă și vegetația forestieră Prezența coloniilor altor specii de apă	Specia nu a fost identificată în zona de proiect Specia nu a fost identificată în zona de proiect	Sub 1 km Prezentă	

Măsuri de management

1.Nu este cazul.

Anexa 7

Planul de Monitorizare

Valoarea de conservare	Scopul monitorizării (Întrebarea monitorizare)	Indicator	Situția de referință (2015)	Sursa de verificare a datelor	Metoda de monitorizare	Cine efectuează monitorizarea	Planul de management - direcția de management	Perioada de monitorizare	Zile-om necesare pentru un an		Frecvența de monitorizare	Observații
									Minim	Optim		
Habitat	Habitatele se mențin în stare bună?	Suprafața pe tipuri de habitate Starea de conservare pe tipuri de habitate	Tabelul 8 din Planul de management	raport de cercetare	Inventariere pe teren	biolog	I.1.1. I.1.4. I.1.6.	Aprilie-iunie	68	138	anual	
Habitat: 3220, 91E0, 91E0, 6440, 6510, 7230, 6430, 6410, 91D0 <i>Lycena dispar</i> <i>Ligularia sibirica</i> <i>Angelica palustris</i>	Scade nivelul pânzei de apă freatică?	Nivelul pânzei de apă freatică	De determinat la prima monitorizare	raport de cercetare	Inventariere pe teren	biolog	I.1.1. I.1.4. I.1.6.	Aprilie-iunie			anual	
Habitat: 6230, 6430, 6440, 6510, 6520, 6410 <i>Angelica palustris</i>	Se întrețin pajiștile prin cosit și/sau pășunat?	Ha pajiști abandonate pe tipuri de habitate	De determinat la prima monitorizare	Raport teren	Măsurare pe teren	ranger		Sezon vegetație	96	120	lunar	
Habitat: 91E0, 3220, 6510, 6440, 6430, 6410 <i>Amelanchier alnifolia</i>	Crește fenomenul de incendiere a pajiștilor?	Ha pajiști incendiate pe tipuri de habitate	De determinat la prima monitorizare	Raport teren	Măsurare pe teren	ranger		Iunie - septembrie	10	20	anual	
Habitat: 6440, 6430, 6510, 6410, 6230 Păsări de pajiști	Se suprapășuncă pajiștile?	Ha pajiști suprapășunate pe tipuri de habitate	De determinat la prima monitorizare	Raport teren	Măsurare pe teren	ranger		Sezon vegetație	5	10	anual	
			De determinat la prima monitorizare	Raport teren	Măsurare pe teren	ranger		Sezon vegetație	6	12	anual	

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Habitat. 3260 <i>Eudromomyzom danfordi</i> <i>Hucho hucho</i> <i>Barbus (meridionalis)</i> <i>petenyi</i> <i>Romanogobio (Gobio)</i> <i>uranoscopus</i> <i>Sabanejewia (aurata)</i> <i>balcanica</i> <i>Cottus gobio</i>	Se mențin caracteristicile naturale ale cursurilor de apă?	Km cursuri de ape afectați de MHC-uri sau alte captări neconforme.	De determinat la prima monitorizare	Avize și rapoarte de teren	Extragere date	ranger	Final de an	0	3	anual	Captările neconforme sunt acele captări ce nu asigură debit de servitute 50% tot timpul anului
		Număr exploatarea de agregate.	8	Avize Rapoarte de teren.	Extragere date	ranger	Final de an	0	3	anual	Legale sau ilegale
		Km cursuri de ape fără vegetație forestară.	12 km	Rapoarte de teren.	Inventariere	ranger	Final de an	3	3	anual	
	Speciile se mențin în stare bună?	Suprafața habitacilor potențiale pe specii	Tabelele 12 și 15 din Planul de Management	raport de cercetare	Inventariere pe teren	biolog	Sezon de vegetație	232	330	anual	
	Se păstrează bordura necesită la tăiere?	Starea de conservare pe specii		raport de cercetare	Inventariere pe teren	biolog	Sezon de vegetație			anual	
<i>Angelica palustris</i> <i>Campamulla serrata</i>		Ha pășiști cu o bandă necesită de 1m de jur împrejurul parcelei, la a II-a cosire	De determinat la prima monitorizare	Raport de teren	Inventariere pe teren	ranger	Iunie - septembrie	3	6	anual	
<i>Lynx lynx</i> <i>Canis lupus</i> <i>Ursus arctos</i>	Se mențin efectivele speciilor pradă? Se mențin coridoarele de trecere pentru carnivore mari?	Efectivele de cerb, mistreț și căprioară	De determinat la prima monitorizare	Studiile cinegetice	Extragere date	ranger	Final de an	1	1	anual	
Păsări de pășiști	Se menține suprafața pășiștilor aptă pentru păsări.	Ha coridoare incluse în intravilan.	De determinat la prima monitorizare	avize	Extragere date	ranger	Final de an	0	0	anual	Suprafața coridoarelor este cea materializată pe hartă în fișa speciei.
	Se asigură suficient lemn mort în habitatele forestare?	Ha pășiști cu cerințe îndeplinite.	De determinat la prima monitorizare	Avize Ortofotoplanuri Inventariere în teren	Extragere date	ranger	Final de an	0	0	anual	Cerințe de urmărit la monitorizare: - % ocupat de construcții sub... - grad de acoperire cu vegetație lemnoasă peste 10 % - fără suprapășunat - nearat
	Se asigură arborii pentru biodiversitate în tăierile definitive și/sau rase?	Ne arbori morți conformi la hectar de pădure exploatarea.	Minim 3	Procese verbale de reprimire ale parchetului de exploatare.	Extragere date	ranger	Final de an	1	3	anual	
		Numar arbori maturi pe picior la hectar de tăiere definitivă și/sau rasă.	0	Procese verbale de reprimire ale parchetului	ranger	Extragere date	Final de an	0	0	anual	

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

*	*	Număr proiecte cu impact negativ avizate în anișuri	0	avize	Extragere date	1.2.3.	Final de an	anual
*	*	0 proiecte cu impact negativ avizate în habitate umede	0	avize	Extragere date	1.2.4.	Final de an	anual
*	*	Număr întâlniri de planificare strategică locale sau regionale fără participarea OSRG	0	Minute întâlniri	Extragere date	2.1.	Final de an	anual
*	*	Număr proiecte de promovare turistică	0	Program anual	Extragere date	2.2.	Final de an	anual
*	*	km trasee turistice	0	Raport final	Extragere date	2.3.	Final de an	anual
*	*	documentație privind Strategia de vizitare PNDMS+	0	Raport final	Extragere date	2.4.	Final de an	anual
*	*	Număr pachete de programe turistice integrează PNDMS+	0	Raport final	Extragere date	2.4.	Final de an	anual
*	*	Plan de comunicare	0	Raport final	Extragere date	3.1.1.	Final de an	anual
*	*	Număr puncte de lucru active	0	Inventar anual	Extragere date	3.1.2.	Final de an	anual
*	*	Număr campanii majore	0	Raport final	Extragere date	3.1.3.	Final de an	anual
*	*	Număr pachete educative	0	Raport final	Extragere date	3.2.1.	Final de an	anual
*	*	Număr parteneri școli	0	partenariate	Extragere date	3.2.1.	Final de an	anual
*	*	Număr evenimente educative	0	Raport final	Extragere date	3.2.2.	Final de an	anual
*	*	Număr tematice	0	Raport final	Extragere date	3.2.3.	Final de an	anual
*	*	Număr strategii locale/regionale elaborate fără participarea OSRG	0	Minute întâlniri	Extragere date	3.3.1.	Final de an	anual
*	*	Număr proiecte comune de promovare a zonei	0	Raport final	Extragere date	3.3.2.	Final de an	anual

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

*	*	Număr participări la / organizări evenimente / an	0	Raport final		Extragere date	3.3.2.	Final de an	anual
*	*	Număr persoane cu contract permanent de muncă	0	Statul de funcții		Extragere date	4.1.1.	Final de an	anual
*	*	sediu funcțional	1	Inventar anual		Extragere date	4.1.1.	Final de an	anual
*	*	% din necesarul financiar pentru direcțiile prioritătea I acoperit	De determinat la prima monitorizare	Bilanț contabil		Extragere date	4.1.1.	Final de an	anual
*	*	Număr persoane instruite	5	Raport final		Extragere date	4.1.2.	Final de an	anual
*	*	Număr voluntari cooptați	0	Raport teren	ranger	Extragere date	4.1.3.	Final de an	anual
*	*	Număr parteneriate	De determinat la prima monitorizare	parteneriate		Extragere date	4.1.4.	Final de an	anual
*	*	Număr teme în curs de cercetare	0	Rapoarte intermediare		Extragere date	4.1.5.	Final de an	anual
*	*	Număr rezervații naturale cu limite clare	0	Raport final		Extragere date	4.2.2.	Final de an	anual
*	*	Număr rapoarte/scrișori de poziție	0	raport		Extragere date	4.2.3.	Final de an	anual
*	*	Număr documentații transmise	0	Raport final		Extragere date	4.2.4.	Final de an	anual

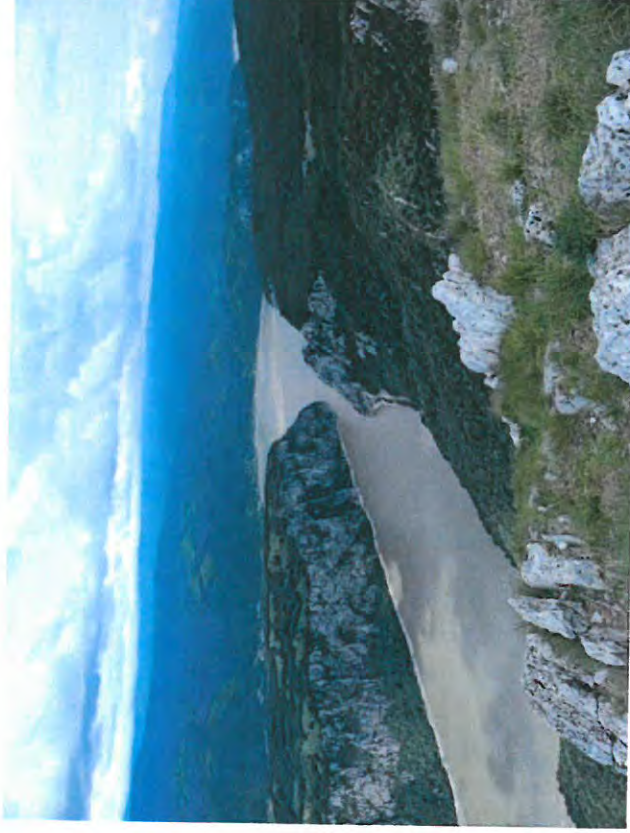

Anexa 8

Monitorizarea eficienței managementului

Monitorizarea progreselor în managementul ariilor protejate din țările Carpatice - Extras -

Mai 2011

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe

E-mail: cpapp@wwfdcp.ro

Denumirile incluse și materialele folosite în prezenta publicație nu implică exprimarea vreunei opinii din partea WWF cu privire la statutul juridic al oricărei țări, teritoriului sau zonă sau cu privire la delimitarea frontierelor sau granițelor sale.

Instrumentul de Evaluare a Eficienței de Management a Ariilor Protejate din Țările Carpatice (CCPAMETT) a fost elaborat de Cristian-Remus Papp, Erika Stanciu și Hildegard Meyer pe baza Instrumentului de Evaluare a Eficienței de Management (METT)⁷.

Mulțumiri speciale:

Membrilor Comitetului Director al Proiectului Arii Protejate pentru o Planetă Vie (Protected Areas for a Living Planet): Mircea Verghel, Jan Kadlecik, Jana Urbancikova, Akos Urgan, Igor Ivancenko, Sergiy Matvyeyev, Aleksandra Doslic, Jan Seffer, Marek Holly pentru contribuțiile valoroase în derularea proiectului și, nu în ultimul rând, specialistului IT Balazs Levente, care a contribuit la dezvoltarea CCPAMETT.

Fotografia de pe copertă este realizată de Cristian-Remus Papp.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

urmare, un „cadru” pentru evaluare⁹. Cadrul WCPA își propune atât oferirea unor indicații generale în dezvoltarea sistemelor de evaluare, cât și încurajarea standardelor de evaluare și raportare. Cadrul WCPA se bazează pe principiul că managementul eficient a unei arii protejate parcurge un proces cu șase etape, sau elemente, distincte: începe cu cunoașterea contextului valorilor și amenințărilor existente, continuă cu planificarea și alocarea de resurse (inputuri) pentru a obține rezultate în urma acțiunilor de management (procese), care se concretizează în cele din urmă în produse și servicii (outputuri), care au ca rezultat impacturi sau realizări. Instrumentul de Evaluare a Eficienței de Management a Ariilor Protejate din Țările Carpatice (CCPAMETT) se bazează pe METT (Instrumentului de Evaluare a Eficienței de Management), care aparține seriei de instrumente de evaluare a eficienței de management elaborate pe baza Cadrului WCPA. Cu ajutorul acestei serii de instrumente, țările semnatare ale Convenției privind Diversitatea Biologică (CBD) pot să-și îndeplinească angajamentele asumate. La cea de-a 7-a Conferință a Părților CBD din 2004, 188 de țări membre au convenit asupra unui Program de Lucru privind Ariile Protejate¹⁰ (PoWPA), una dintre cele mai ambițioase strategii de mediu din istorie. În cadrul Programului, aceste țări s-au angajat să dezvolte sisteme de evaluare a eficienței de management și să prezinte un raport asupra eficienței a 30% din ariile lor protejate până în anul 2010¹¹.

Deși au fost făcute progrese semnificative în îndeplinirea angajamentelor din cadrul PoWPA al CBD (<http://www.cbd.int/protected/pow/learnmore/intro/?prog=p4>), trebuie făcute eforturi suplimentare de către multe părți semnatare, în vederea atingerii obiectivelor la care progresul s-a dovedit a fi insuficient și acolo unde activitățile sugerate nu au fost implementate în totalitate (de exemplu, 4.2.2 Implementarea evaluării eficienței de management a cel puțin 30% din ariile protejate ale fiecărei părți și a sistemelor naționale de arii protejate și, după caz, a rețelelor ecologice până în anul 2010). Diferența dintre evaluările realizate și obiectivul CBD prin Programul de Lucru privind Ariile Protejate stabilit pentru 2010 este semnificativă: doar 6% din cele peste 100.000 de arii protejate incluse în Baza de Date Mondială a Ariilor Protejate au fost evaluate¹², față de angajamentul de 30% per țară. CCPAMETT este una din cele peste 70 de metodologii de evaluare a eficienței de management a ariilor protejate disponibile în diferite regiuni ale lumii. O revizuire a metodologiilor a fost efectuată în 2010 de către Universitatea din Queensland, Comisia Mondială privind Ariile Protejate a IUCN (WCPA), Centrul Mondial de Monitorizare a Conservării al UNEP și alții.

CCPAMETT sprijină și contribuie la atingerea obiectivelor 4.2 A *evalua și îmbunătăți eficiența managementului ariilor protejate* și 4.3 A *evalua și a monitoriza statutul și tendințele ariilor protejate* din cadrul WCPA CBD în țările Carpatice.

Metodologia de evaluare (Cadrul WCPA)

Pentru a maximiza potențialul ariilor protejate și pentru a îmbunătăți procesele de management, trebuie să cunoaștem punctele tari și punctele slabe ale managementului acestora și amenințările cu care se confruntă. Comisia Mondială privind Ariile Protejate oferă un cadru general pentru evaluarea eficienței de management atât a ariilor protejate individuale, cât și a sistemelor de arii protejate, pentru a veni în sprijinul managerilor și altor factori interesați și pentru a contribui la armonizarea evaluării eficienței în întreaga lume.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

- alocarea de resurse (**inputuri**),
- pentru a obține rezultate în urma acțiunilor de management (**procese**),
- care se concretizează în cele din urmă în produse și servicii (**outputuri**),
- care au ca rezultat impacturi sau **realizări**.

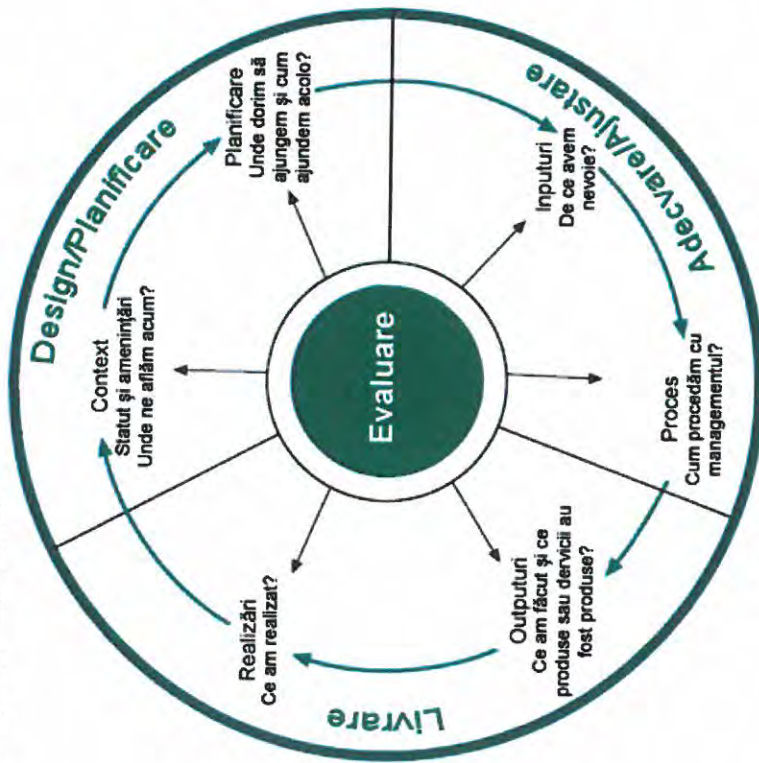

Fig. 1. Ciclul de management¹³

„Aceste șase etape reprezintă de regulă ciclul de management al unei arii protejate, care trece în practică de la ideea și viziunea inițială la prima evaluare a eficienței de management.

În mod normal, atenția evaluării eficienței de management se concentrează pe fiecare din cele șase elemente. Fiecare etapă are anumite criterii de bază¹⁴ pentru evaluare:

Tabel nr 1: Rezumatul cadrului WCPA

Elemente de evaluare	Explicații	Criterii evaluate	Obiectivul evaluării
		-Importanță	

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe

	planificării AP	<ul style="list-style-type: none"> - Cum este conceput sistemul ariilor protejate - Cum este concepută aria protejată - Planificarea managementului 	
Inputuri	De ce avem nevoie? Evaluarea resurselor necesare gestionării	<ul style="list-style-type: none"> - Resursele instituției - Resursele ariei respective 	Resurse
Procese	Cum procedăm? Evaluarea modului de gestionare	<ul style="list-style-type: none"> - Cât de adecvate (corespunzătoare) sunt procesele de administrare 	Eficiență și Ajustare
Outputuri	Care au fost rezultatele? Evaluarea aplicării programelor și acțiunilor de management; furnizarea produselor și serviciilor	<ul style="list-style-type: none"> - Rezultatele acțiunilor de management - Servicii și produse 	Eficiență
Rezultate	Ce am realizat? Evaluarea realizărilor și în ce măsură au fost atinse obiectivele	<ul style="list-style-type: none"> - Impacturi: efectele managementului în raport cu obiectivele 	Eficiență și Ajustare

Evaluarea eficienței de management a ariilor protejate folosind CCPAMETT, are la bază de fapt Căminul WCPC. CCPAMETT a fost dezvoltat să îndeplinească elementele de evaluare incluse în Căminul Căminul. Monitorizarea eficienței de management nu este un proces care se oprește cu evaluarea rezultatelor, ci unul care răspunde nevoilor din procesul de planificare ulterioară/ revizuire, așa cum se arată prin intermediul săgeților din prima figură. Managementul adaptativ se concentrează pe identificarea problemelor ce pot influența îndeplinirea scopurilor și obiectivelor, pe învățarea din această diagnoză și pe adaptarea măsurilor de management.

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe

<p>(World Database on Protected Areas)</p>	<p>Dacă aria dumneavoastră protejată se află în lista de mai sus sau nu știți codul ariei dumneavoastră protejate, vă rugăm selectați codul de la următoarea adresă: http://protectedplanet.net/ Dacă nu este disponibil un cod WDPA, introduceți un alt cod atribuit oficial ariei dumneavoastră (de exemplu codul sitului Natura2000)</p>
<p>Structura de administrare/management</p>	<p>☐ Arie Protejată cu administrație proprie ☐ Arie Protejată luată în custodie</p> <p>Nume _____</p> <p>Structura de administrare aparține <input type="text" value="-- Vă rugăm selectați --"/></p>
<p>Date de contact</p>	<p>Adresă _____</p> <p>E-mail _____</p> <p>Nr. telefon _____</p> <p>Nr. fax _____</p> <p>Pagină web _____</p> <p>Anul <input type="text" value=""/> Luna <input type="text" value=""/> Ziua <input type="text" value=""/></p> <p>National <input type="text" value="Vă rugăm selectați"/></p> <p>Categoria IUCN <input type="text" value=""/></p>

[Handwritten signature]

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe

	<p>Rezervație naturală strictă / Rezervație științifică Zonă de sălbăticie Parc național Monument al naturii Arie pentru managementul habitatelor și speciilor / Rezervație naturală Peisaj terestru/marin protejat / Parc natural Arie protejată pentru utilizare durabilă a resurselor naturale</p> <p>selecție multiplă posibilă</p> <p>Indicarea categoriei IUCN corespunzătoare categoriei dvs. naționale ajută la generarea de diferite rapoarte și la raportarea către organizațiile internaționale. Vă rugăm selectați categoria IUCN corespunzătoare.</p>
<p>Informații legate de desemnările internaționale. Dacă e cazul, vă rugăm selectați și completați informațiile cerute (a se vedea mai jos)</p>	<p>Internațional Patrimoniu Mondial UNESCO Sit RAMSAR Rezervație UNESCO Omul și Biosfera Natura 2000 - Arie de Protecție Specială (SPA - Directiva Păsări) Natura 2000 - Arie Specială de Conservare (SAC - Directiva Habitate) Rezervație biogenetică a Consiliului Europei PAN Park</p> <p>selecție multiplă posibilă</p>
<p>Localizare</p>	<p>În Carpați ☐ da ☐ nu</p> <p>Coordonate hartă (a punctului central) N: <input type="text"/> ° <input type="text"/> ' <input type="text"/> " E: <input type="text"/> ° <input type="text"/> ' <input type="text"/> " <input type="text"/> ha.</p> <p>☐ Alpină <input type="text"/> %</p>
<p>Regiunea biogeografică din care aria protejată face parte selecție multiplă posibilă</p>	<p>Suprafața ariei protejate</p>

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe

<p>Principalele valori pentru care aria protejată a fost desemnată apăsați CTRL pentru selectare multiplă</p>	<p>Specii Habitat Peisaje Hidrologie Geologie Alta</p> <p><i>selecție multiplă posibilă</i></p>
<p>Obiectivul principal al managementului - nr. 1</p>	<p>[Formațiune de text pentru obiectivul principal al managementului - nr. 1]</p>
<p>Obiectivul principal al managementului - nr. 2</p>	<p>[Formațiune de text pentru obiectivul principal al managementului - nr. 2]</p>

Obiectivele din secțiunea de mai sus trebuie să fie cât mai specifice posibil, dar concise în același timp. Obiectivele pot include subpun generale de management, specii cheie și strategii de management.

Informațiile de mai sus oferă date de bază care identifică și descriu aria protejată. Aceste informații pot fi utile celor care doresc să înțeleagă mai bine AP, sau atunci când chestionarul este utilizat la momente și în locații diferite.

Informații legate de desemnările internaționale. Dacă e cazul, vă rugăm selectați și completați informațiile cerute (a se vedea mai jos)

Data declarării

Anul Luna

Coordonatele geografice

N: ° ' "

E: ° ' "

Numele sitului

Suprafața sitului ha

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe

	☐ Rezervație UNESCO Omul și Biosfera (vizitați: www.unesco.org/mab/wnbrs.shtml) Data declarării Anul <input type="text"/> Luna <input type="text"/> Ziua <input type="text"/> Numele sitului <input type="text"/> Suprafața sitului <input type="text"/> ha. Coordonatele geografice N: <input type="text"/> ° <input type="text"/> ' <input type="text"/> ° <input type="text"/> ' E: <input type="text"/> ° <input type="text"/> ' <input type="text"/> ° <input type="text"/> '
☐ Natura 2000 - Arie de Protecție Specială (SPA - Directiva Păsări) Data declarării Anul <input type="text"/> Luna <input type="text"/> Ziua <input type="text"/> Numele sitului <input type="text"/> Codul sitului <input type="text"/> Suprafața sitului <input type="text"/> ha. Coordonatele geografice N: <input type="text"/> ° <input type="text"/> ' <input type="text"/> ° <input type="text"/> ' E: <input type="text"/> ° <input type="text"/> ' <input type="text"/> ° <input type="text"/> '	

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

<p>Adaugă un nou sit</p>	<p>☐ Rezervație biogenetică a Consiliului Europei</p> <p>Data declarării Anul <input type="text"/> Luna <input type="text"/> Ziua <input type="text"/></p> <p>Numele sitului <input type="text"/> ha.</p> <p>Suprafața sitului <input type="text"/> ha.</p> <p>Coordonatele geografice N: <input type="text"/>° <input type="text"/>' <input type="text"/>" E: <input type="text"/>° <input type="text"/>' <input type="text"/>"</p>	<p>☐ PAN (Rețeaua Ariilor Protejate) Park</p> <p>Numele sitului <input type="text"/> ha.</p> <p>Suprafața sitului <input type="text"/> ha.</p> <p>Coordonatele geografice N: <input type="text"/>° <input type="text"/>' <input type="text"/>" E: <input type="text"/>° <input type="text"/>' <input type="text"/>"</p>	<p>Informații despre recunoașterile internaționale (dacă e cazul, vă rugăm bifati)</p>
--	---	--	--

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe

☐	☐	☐	☐	1.2 Zone comerciale și industriale
☐	☐	☐	☐	1.3 Infrastructură turistică și de recreere
Comentarii:				
2. Agricultură și acvacultură din cadrul ariei protejate (Amenințări provenite din cultivarea pământului și pășunat ca un rezultat al expansiunii și intensificării agriculturii, incluzând silvicultura, maricultura și acvacultura)				
Ridicat	Mediu	Scăzut	Neaplicabil	
☐	☐	☐	☐	2.1 Culturi anuale și perene (plante nelemnoase)
☐	☐	☐	☐	2.2 Plantații de arbori și pomi fructiferi
☐	☐	☐	☐	2.3 Creșterea animalelor și pășunatul
☐	☐	☐	☐	2.4 Acvacultură marină și dulcicolă
Comentarii:				
3. Producția de energie și minerit în cadrul unei arii protejate (Amenințări provenite din producerea de resurse non-biologice)				
Ridicat	Mediu	Scăzut	Neaplicabil	
☐	☐	☐	☐	3.1 Foraje pentru exploatarea petrolului și gazelor naturale
☐	☐	☐	☐	3.2 Minerit și exploatare în carieră
	☐	☐	☐	3.3 Baraje hidroelectrice
	☐	☐	☐	3.4 Parcuri eoliene
	☐	☐	☐	3.5 Altele
Comentarii:				
4. Coridoare de transport și servicii în cadrul ariei protejate (Amenințări provenite de la coridoare înguste, lungi de transport și vehiculele care le utilizează incluzând mortalitatea în rândul speciilor de plante și animale sălbatice asociate)				

[Handwritten signature in blue ink]

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe

recoltării deliberate cât și cele ale recoltării neintenționate; deasemenea controlul și persecuția unor specii specifice - aceasta categorie include vânătoarea și uciderea animalelor)

Ridicat	Mediu	Scăzut	Neaplicabil
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

Comentarii:

6. Intruziunea umană și perturbarea în cadrul arii protejate (Amenințări rezultate din activități umane care alterează, distrug sau perturbă habitatele și speciile asociate utilizării în scop neconsumativ a resurselor)

Ridicat	Mediu	Scăzut	Neaplicabil
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

Comentarii:

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe

☐	☐	☐	☐	7.5 Alte "efecte limită" asupra valorilor parcului
☐	☐	☐	☐	7.6 Pierderea speciilor cheie (de ex. prădători de vârf, polenizatori, etc.)
Comentarii:				
8. Specii și gene invazive și problematice (Amenințări din partea plantelor, animalelor, patogenilor/ microbilor sau materialului genetic, native și non-native, terestre și acvatice care au sau sunt predispușe să aibă efecte dăunătoare asupra biodiversității ca urmare a introducerii, răspândirii și/ sau creșterii/ dezvoltării)				
Ridicat	Mediu	Scăzut	Neaplicabil	
☐	☐	☐	☐	8.1 Plante invazive non-native/ alohtone (buruteni)
☐	☐	☐	☐	8.2 Animale invazive non-native/ alohtone
☐	☐	☐	☐	8.3 Patogeni (non-nativi sau nativi dar care creează probleme noi/ accentuate)
☐	☐	☐	☐	8.4 Material genetic introdus (de ex. organisme modificate genetic)
Comentarii:				
9. Poluare ce pătrunde sau este generată în interiorul ariei protejate (Amenințări rezultate din introducerea de materiale sau energie exotică și/ sau în exces de la surse punctuale și nepunctuale)				
Ridicat	Mediu	Scăzut	Neaplicabil	
☐	☐	☐	☐	9.1 Apă uzată menajeră și apă reziduală urbană
☐	☐	☐	☐	9.2 Apă uzată și apă reziduală de la facilitățile din aria protejată (de ex. toalete, hoteluri, etc.)
☐	☐	☐	☐	9.3 Efluenți industriali, de mină sau de origine militară și deversări (de ex. deversări de ape de calitate inferioară de la baraje, cum ar fi ape cu temperaturi anormale, deoxigenate, altă poluare)
☐	☐	☐	☐	9.4 Efluenți rezultați din agricultură și

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe

limitată.)				
Ridicat	Mediu	Scăzut	Neaplicabil	
☐	☐	☐	☐	10.1 Vulcani
☐	☐	☐	☐	10.2 Cutremure
☐	☐	☐	☐	10.3 Avalanșe/Alunecări de teren
☐	☐	☐	☐	10.4 Eroziune și colmatare/depunere (de ex. schimbări în linia țărmului sau albiei raurilor)
Comentarii:				
11. Schimbări climatice și vreme severă (Amenințări rezultate din schimbări climatice pe termen lung care pot fi datorate încălzirii globale și altor evenimente climatice/ de vreme severă în afara limitei variațiilor naturale)				
Ridicat	Mediu	Scăzut	Neaplicabil	
☐	☐	☐	☐	11.1 Schimbarea și alterarea habitatului
☐	☐	☐	☐	11.2 Secete
☐	☐	☐	☐	11.3 Temperaturi extreme
☐	☐	☐	☐	11.4 Furtuni și inundații
☐	☐	☐	☐	11.5 Schimbări în comportamentul speciilor (de ex. urșii încetează să mai "hiberneze")
Comentarii:				
12. Amenințări culturale și sociale specifice				
Ridicat	Mediu	Scăzut	Neaplicabil	
☐	☐	☐	☐	12.1 Pierderea legaturilor culturale, a cunoștințelor tradiționale și/ sau a practicilor de management
Comentarii:				

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe

exemplu recipiente pentru combustibili și hrană provenite de la turiștii aflați în excursie), precum și evacuarea deșeurilor din activități ilegale (de exemplu producția de metamfetamină, descărcarea materialelor toxice);

- Specii invazive alohtone - includ plantae și animale, introduse intenționat sau din neatenție de oameni (de exemplu păstrăv, râme etc.).

Informații cu privire la networking-ul între arii protejate (vă rugăm să selectați căsuțele corespunzătoare, respectiv să furnizați detaliile de contact ale specialiștilor)

Aria de activitate	Experți		Date de contact
	da	nu	
A. Conservarea biodiversității			
Floră	☐	☐	<input type="text"/>
Insecte	☐	☐	<input type="text"/>
Pești	☐	☐	<input type="text"/>
Herpetofaună	☐	☐	<input type="text"/>
Păsări	☐	☐	<input type="text"/>
Mamifere	☐	☐	<input type="text"/>
B. Monitorizarea biodiversității			
C. Utilizarea durabilă a resurselor naturale			
Păduri	☐	☐	<input type="text"/>
Pășuni/fânețe	☐	☐	<input type="text"/>
Apele zone umede	☐	☐	<input type="text"/>
Teren agricol	☐	☐	<input type="text"/>
D. Turism durabil			
Strategie de turism durabil	☐	☐	<input type="text"/>

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe

cheie interesați			
Comunități locale	☐	☐	☐
Autorități locale	☐	☐	☐
Autorități regionale și locale	☐	☐	☐
Proprietari/administratori de păduri	☐	☐	☐
Proprietari de terenuri	☐	☐	☐
Operatori locali de turism	☐	☐	☐
Companii locale	☐	☐	☐
H. Activități de cercetare	☐	☐	☐
Vă rugăm specificați care sunt principalele domenii de cercetare			
I. Informații utile pentru networking			
Păduri	☐	☐	☐
Zone umede	☐	☐	☐
Teren degradat	☐	☐	☐
Specii	☐	☐	☐
J. Organizare GIS pentru monitorizare și activități de management	☐	☐	☐
K. Activități/servicii ale ranger-ilor	☐	☐	☐
Experiența în implementarea proiectelor (vă rugăm să listați cele mai relevante proiecte - max. 10 rânduri - implementate în aria dvs. protejată)			
Nr.	Numele proiectului	Perioada implementării	Factori-cheie implicați
			Principalele realizări

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe

8.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	Din anul	Până în anul			
9.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	Din anul	Până în anul			
10.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	Din anul	Până în anul			

Numărul de persoane implicate în completarea fișei:

Incluzând:

☐ Managerul Ariei Protejate	☐ Personalul ariei protejate	☐ Angajații altei agenții cu responsabilități în managementul ariilor protejate	☐ ONG
☐ Experți din exterior	☐ Donori	☐ Comunitatea locală	☐ Altele

[Salvează fișa de date](#)

Formularul de evaluare

Tema	Criteriu	Selectare	Comentarii	Acțiuni propuse pentru a adresa această problemă
Statut legal Aria protejată este desemnată oficial în statut legal?	Aria protejată nu este desemnată oficial	0		
	Guvernul a acceptat ca aria protejată să fie desemnată oficial dar procesul desemnării încă nu a început	1		
	Aria protejată este în procesul de a fi desemnată oficial, dar procesul desemnării încă nu s-	2		

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe

protejată a fost desemnată?	Actualul statut legal contribuie în totalitate la atingerea scopului original al desemnării	3		
<i>Context</i>				
Contribuie la obiectivele desemnării AP – categoria și legislația/regulile permit conservarea eficientă a valorilor.				
3. Designul ariei protejate	Din cauza planificării neadecvate atingerea obiectivelor majore de management ale ariei protejate este imposibilă	0		Subiect pentru eventuale comentarii: conține aria protejată zone diferite de management și sunt ele menținute corespunzător?
Are aria protejată nevoie de extindere, coridoare, reconsiderarea zonării etc. pentru a-și atinge obiectivele?	Din cauza planificării neadecvate atingerea obiectivelor majore este limitată într-o anumită măsură	1		
<i>Planning</i>	Planificarea nu limitează în mod semnificativ atingerea obiectivelor majore, dar ar putea fi îmbunătățită	2		
	Particularitățile planificării ajută în mare măsură la atingerea obiectivelor majore ale ariei protejate	3		
Design inadecvat - dacă forma, mărimea și zona AP sunt nepotrivite pentru conservarea speciilor și a habitatelor sau a altor valori specifice (de exemplu peisajul). Conectivitatea dintre arii protejate poate fi vitală în asigurarea menținerii anumitor specii nu numai din cadrul AP, ci și din cadrul peisajului. O rețea de terenuri conservate și protejate poate contribui la asigurarea integrității la nivel de peisaj pe termen lung.				
4. Delimitarea ariei protejate	Limitele ariei protejate nu sunt cunoscute de autoritatea de management sau de rezidenții locali/ utilizatorii terenurilor din vecinătate	0		Subiect pentru eventuale comentarii: există contradicții cu privire la proprietatea terenurilor care să afecteze aria protejată?
	Limitele ariei protejate sunt cunoscute de autoritatea de management dar nu și de rezidenții locali/ utilizatorii terenurilor din vecinătate	1		
	Limitele ariei protejate sunt cunoscute atât de autoritatea			

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe

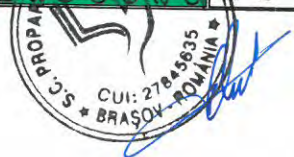
adiacente zonelor populate și cu dezvoltare rapidă), delimitarea poate fi mai importantă decât în zonele în care presiunile sunt mai mici.		0		
5. Obiectivele ariei protejate Au fost obiectivele stabilite? <i>Planning</i>	Nu s-au stabilit obiective ferme pentru aria protejată	0		
	Aria protejată a stabilit obiective, dar nu este administrată în concordanță cu acestea	1		
	Aria protejată a stabilit obiective, dar acestea sunt doar parțial implementate	2		
	Aria protejată a stabilit obiective și este administrată astfel încât ele să fie îndeplinite	3		
6. Reglementările proprii ale ariei protejate (regulament) Sunt folosințele terenurilor și activitățile nepotrivite (de ex. braconajul) controlate? <i>Planning/Process</i>	Nu există reglementări stabilite ca mecanisme pentru controlul folosințelor terenurilor și activităților necorespunzătoare în aria protejată	0		
	Reglementări privind controlul folosințelor terenurilor și activităților nepotrivite există, dar sunt probleme majore în ceea ce privește implementarea lor eficientă	1		
	Reglementări privind controlul folosințelor terenurilor și activităților nepotrivite există, dar sunt anumite probleme în ceea ce privește implementarea lor eficientă	2		
	Reglementări privind controlul folosințelor terenurilor și activităților nepotrivite în aria protejată există și sunt implementate în mod efectiv	3		

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe

	sunt acoperite de legislație		
Prevederile legale privind prevenirea sau stoparea activităților ilegale ar trebui preluate nu numai din legislația specifică AP, dar, de asemenea, din orice altă legislație sectorială relevantă (de exemplu, legislația silvică, cea privind vânatoarea și pescuitul etc.)			
8. Aplicarea legii - capacitate	Personalul nu are capacitatea/resursele necesare să aplice regulamentele și legislația cu privire la aria protejată (de ex. lipsa personalului)	0	Subiect pentru eventuale comentarii: Ce se întâmplă dacă se fac arestări?
Poate personalul să aplice regulile ariei protejate suficient de bine?	Există deficiențe majore în ceea ce privește capacitatea/resursele personalului de a aplica legislația și regulamentele cu privire la aria protejată (de ex. lipsa deprinderilor, lipsa bugetului pentru patrulare)	1	
Inputs/Process	Personalul are capacitate/resurse acceptabile pentru a aplica legislația și regulamentele cu privire la aria protejată dar există și anumite deficiențe	2	
	Personalul are capacitate/resurse excelente de a aplica legislația și regulamentele cu privire la aria protejată	3	
Legile există pe hârtie, dar aplicarea lor poate fi inadecvată. Activitățile critice de aplicare a legii includ detectarea promptă a activităților ilegale care afectează negativ resursele ariei protejate, reținerea persoanelor fizice care desfășoară astfel de activități, precum prevenirea pe viitor a unor astfel de activități. Capacitatea de aplicare a legii se referă la numărul personalului de teren cu rol în aplicarea legii și dotarea cu echipamentele necesare pentru a îndeplini acest rol (de exemplu autoturisme, bărci, echipament de teren în funcție de necesitate). Cooperarea eficientă cu alte agenții, persoane care au atribuții de aplicare a legii în AP sau sectoare relevante, ar trebui să fie luată în considerare ca o contribuție la aplicarea legii.			
9. Evaluarea accesului	Sistemele de protecție sunt ineficiente în ceea ce privește controlul accesului sau utilizării ariei protejate, în raport cu obiectivele stabilite	0	Notă: Sistemele de protecție reprezintă dispozitivele de
Pot mecanismele de management			

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe

	protejate, în raport cu obiectivele stabilite			
10. Planul de management Există un plan de management, dacă da, este implementat? <i>Planning</i>	Nu există plan de management pentru aria protejată	0		
	Planul de management se elaborează sau a fost elaborat, dar nu a fost aprobat	1		
	Există un plan de management aprobat dar este implementat doar parțial din cauza fondurilor limitate sau a altor probleme	2		
	Există un plan de management aprobat și care se implementează	3		
Puncte suplimentare	Procesul de planificare oferă factorilor-cheie interesați posibilitatea de a participa la elaborarea și revizuirea periodică a planului de management, precum și la influențarea planului de management, atâta timp cât aceasta nu este în detrimentul obiectivelor ariei protejate	+1		
	Există un program și o procedură stabilită pentru revizuirea și reactualizarea periodică a planului de management	+1		
	Rezultatele monitorizării, cercetării și evaluării sunt încorporate periodic în planul de management	+1		

Un plan bun de management este piatra de temelie a managementului eficient a AP.
Un plan de management al ariei protejate ar trebui să includă cel puțin cinci elemente:
*o descriere biofizică a ariei gestionate;
*scopurile și obiectivele clar definite, care sunt legate în mod specific de valorile naturale și/sau

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe

	monitorizate pe baza obiectivelor planului, dar multe activități nu sunt finalizate			
	Există un plan anual de activitate, acțiunile sunt monitorizate pe baza obiectivelor planului și majoritatea sau toate activitățile prestabilite sunt finalizate	3		
Planul anual de activitate ar trebui să descrie cel puțin activitățile specifice care contribuie la atingerea obiectivelor de management, să conțină responsabilități clare și termene limită pentru implementare. Planul de activitate poate fi folosit pentru a monitoriza performanța personalului și pentru a măsura eficiența de management				
12. Monitorizarea și evaluarea eficienței managementului	Nu există monitorizare și evaluare în aria protejată	0		
Sunt activitățile de management monitorizate pe baza performanței?	Există o monitorizare și evaluare <i>ad hoc</i> , dar nu și o strategie generală și/sau colectare sistemică a rezultatelor	1		
Planning/Process	Există un sistem de monitorizare și evaluare convenit, dar rezultatele nu sunt utilizate sistematic în management	2		
	Există un sistem bun de monitorizare și evaluare, care este bine implementat și utilizat în managementul adaptiv	3		
Factorii-cheie interesați				
Factorii-cheie interesați	Factorii-cheie interesați nu sunt implicați	0		
Sunt factorii-cheie interesați implicați în/participă la activitățile ariei	Factorii-cheie interesați sunt informați, dar nu sunt implicați în activitățile ariei protejate	1		
	Factorii-cheie interesați sunt informați periodic și unii dintre	2		

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe

Există cooperare cu utilizatorii de terenuri și/sau proprietari învecinați?	unitățile oficiale sau comerciale care au în folosință terenurile învecinate		
<i>Process</i>	Există un contact regulat între echipa de management și unitățile oficiale sau comerciale care au în folosință terenurile învecinate, dar cooperarea este limitată	2	
	Există un contact regulat între echipa de management și unitățile oficiale sau comerciale care au în folosință terenurile învecinate, și o cooperare substanțială în ceea ce privește managementul	3	
15. Comunități locale Au comunitățile locale din aria protejată sau cele care dețin terenuri în aceasta, o contribuție la deciziile de management?	Comunitățile locale nu au nici o contribuție în luarea deciziilor cu privire la managementul ariei protejate	0	
	Comunitățile locale au o anumită contribuție la discuțiile cu privire la management, dar nici o implicare directă în deciziile rezultate	1	
	Comunitățile locale contribuie direct la unele decizii cu privire la management	2	
	Comunitățile locale participă direct la luarea deciziilor cu privire la management	3	
	Există o comunicare deschisă între factorii interesați locali și echipa de management a ariei protejate	+1	
	Există sprijin reciproc între comunitățile locale și echipa de management a ariei protejate	+1	

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe

cu autoritățile naționale care au responsabilități în ceea ce privește ariile protejate	autoritățile naționale care au responsabilități în ceea ce privește ariile protejate		Notă: va trebui să se explice ce se înțelege prin autoritate națională
Se desfășoară întâlniri periodice cu autoritățile naționale care au responsabilități în ceea ce privește ariile protejate?	Nu există întâlniri periodice, dar sunt transmise rapoarte periodice	1	
	Se organizează întâlniri periodice, dar rapoartele sunt transmise <i>ad-hoc</i> , sau deloc	2	
ceea ce privește ariile protejate?	Se organizează întâlniri periodice și se transmit rapoarte periodice	3	
<i>Context/Process</i>			
17. Inventarul resurselor și valorilor naturale	Există puține informații disponibile sau deloc cu privire la habitatele și speciile critice ale ariei protejate	0	
Dețineți suficiente informații pentru a administra aria protejată?	Informațiile cu privire la habitatele și speciile critice ale ariei protejate nu sunt suficiente pentru planificare și luarea deciziilor	1	
<i>Input</i>	Informațiile legate de speciile și habitatele critice ale ariei protejate sunt suficiente pentru domenii cheie ale planificării/ luarea deciziilor dar munca de cercetare necesară nu este menținută/ susținută	2	
	Informațiile cu privire la habitatele și speciile critice ale ariei protejate sunt suficiente pentru a sprijini procesul de planificare și de luare a deciziilor, iar colectarea informațiilor continuă	3	

Inventarierea resurselor naturale ar trebui să identifice cel puțin habitatele și speciile critice și să ofere o inventariere a comunităților importante de plante și animale din interiorul AP

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate anexe

Există un plan de monitorizare pentru speciile indicatoare (specii aflate pe lista roșie, periclitare, prioritate pentru conservare) și/sau habitatele cheie elaborat și implementat?	monitorizare comprehensiv, doar monitorizare <i>ad-hoc</i> a unor specii indicatoare și/sau habitate			
	Majoritatea speciilor indicatoare și/sau habitatelor au planuri de monitorizare și acestea sunt implementate	2		
	Există planuri de monitorizare pentru toate speciile indicatoare și/sau habitatele cheie și acestea sunt implementate	3		
<i>Planning/Process</i>				
Protocolarele de monitorizare ar trebui utilizate pentru monitorizarea speciilor indicatoare și/sau habitatelor cheie naturale, precum și a interacțiunilor lor ecologice, dar și a amenințărilor și presiunilor.				
19. Statutul de conservare a speciilor indicatoare și/sau a habitatelor cheie	Statutul de conservare a speciilor indicatoare și/sau a habitatelor cheie s-a înrăutățit în ultimii 5 ani	0		Notă: evoluția statutului de conservare ar trebui să fie calculată în raport cu situația optimă
S-a schimbat statutul de conservare a speciilor indicatoare cheie în ultimii 5 ani?	Statutul de conservare a speciilor indicatoare și/sau a habitatelor cheie a rămas neschimbat în ultimii 5 ani	1		
	Statutul de conservare a speciilor indicatoare și/sau a habitatelor cheie s-a îmbunătățit în ultimii 5 ani	2		
	Statutul de conservare a speciilor indicatoare și/sau a habitatelor cheie s-a îmbunătățit semnificativ în ultimii 5 ani	3		
	Neaplicabil/Nu există date suficiente	-		
<i>Outcomes</i>				
20. Evaluarea condițiilor ecologice	Importante valori de biodiversitate și ecologice se degradează grav	0		Subiect pentru eventuale comentarii: Este
	În cele valuri de biodiversitate și			

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe

	valorile ecologice în cadrul ariei protejate trebuie să fie autorizate, în conformitate cu reglementările ariei protejate			
	Există programe active pentru prevenirea degradării biodiversității și valorilor ecologice în cadrul ariei protejate și/ sau în vecinătatea ariei protejate	+1		
	Există programe active pentru restaurarea valorilor ecologice degradate în cadrul ariei protejate și/ sau în vecinătatea ariei protejate	+1		
	Există planuri specifice elaborate și implementate pentru conservarea/ managementul speciilor umbrelă	+1		
21. Planificarea utilizării terenului și apei	Planificarea utilizării terenului și apei din vecinătate nu ține seama de necesitățile ariei protejate iar activitățile/ politicile sunt în detrimentul menținerii ei	0		
Planificarea utilizării terenului și apei ține cont de aria protejată și contribuie la păstrarea obiectivelor sale?	Planificarea utilizării terenului și apei nu ține seama de necesitățile pe termen lung ale ariei protejate, dar activitățile nu sunt în detrimentul zonei	1		
	Planificarea utilizării terenului și apei din vecinătate ține seama de necesitățile pe termen lung ale ariei protejate	2		
	Planificarea utilizării terenului și apei din vecinătate ține seama în totalitate de necesitățile pe termen lung ale	3		

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe

	afara ariei protejate (de ex. să se permită deplasarea peștilor migratori de la zonele de depunere ale incorelor din ape dulci spre mare, sau să se permită migrația animalelor)	
Planificarea ia în considerare nevoile specifice ale ecosistemelor sau/și nevoile anumitor specii de interes la nivel de ecosistem (de ex. volumul, calitatea și timpul de curgere a apei pentru a susține anumite specii etc.)	+1	
22. Inventarul resurselor culturale	Există puține informații disponibile sau deloc cu privire la valorile culturale ale ariei protejate	0
Dețineți suficiente informații pentru a administra aria protejată?	Informațiile cu privire la valorile culturale ale ariei protejate nu sunt suficiente pentru planificare și luarea deciziilor	1
<i>Input</i>	Informațiile cu privire la valorile culturale ale ariei protejate sunt suficiente pentru domenii cheie ale planificării/ luării de decizii, dar activitatea de cercetare necesară nu este susținută	2
	Informațiile cu privire la valorile culturale ale ariei protejate sunt suficiente pentru a sprijini procesul de planificare și de luare a deciziilor, iar colectarea informațiilor continuă	3

Inventarierea resurselor culturale ar trebui să identifice zonele de importanță culturală sau valorile culturale individuale asociate sau nu cu valorile biodiversității.
O inventariere a resurselor culturale începe cu identificarea gamei de utilizatori ai resurselor ariei protejate de către comunitățile locale și localizarea siturilor culturale importante din interiorul ariei protejate. În plus, inventarierea resurselor ar trebui să asigure că există informații suficiente pentru a stabili și

Planul de management al Parcului Natural Defileul Muresului Superior și ariile naturale protejate
anexe

Puncte suplimentare	Toate activitățile care pot să afecteze negativ valorile culturale din aria protejată trebuie să fie autorizate, conform reglementărilor ariei protejate	+1		
	Există programe active care să prevină degradarea valorilor din cadrul ariei protejate și/sau din vecinătatea ariei protejate	+1		
	Există programe active de restaurare a valorilor degradate din aria protejată și/sau din vecinătatea ariei protejate	+1		
	Există planuri specifice elaborate și implementate pentru conservarea/managementul valorilor culturale	+1		
24. Cercetare	Nu există nici o activitate de studiere sau cercetare în aria protejată	0		
Există un program de studiu și cercetare orientat spre managementul ariei protejate?	Există câteva activități <i>ad hoc</i> de studiere și cercetare	1		
	Există o considerabilă activitate de studiere și cercetare, dar ea nu răspunde nevoilor de management a ariei protejate	2		
	Există un program comprehensiv și integrat de activități de studiu și cercetare, care este relevant din punct de vedere al nevoilor de management	3		
Puncte suplimentare	Informația rezultată din cercetare este integrată în	+1		

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe

economice comunităților locale? (de ex. venituri, angajări, piați pentru servicii de mediu)	comunitățile locale		dezvoltarea națională sau regională ariei protejată?
	Evenualele beneficii economice sunt recunoscute și se elaborează planuri pentru realizarea lor	2	
<i>Outcomes</i>	Există un flux semnificativ de beneficii economice către comunitățile locale din activități legate de aria protejată	3	
26. Valori și bunuri	Potențialele beneficii economice ale valorilor și bunurilor furnizate de aria protejată nu sunt evaluate	0	
Sunt potențialele beneficii economice ale valorilor și bunurilor ariei protejate evaluate?	Potențialele beneficii economice ale unora dintre valorile și bunurile identificate și măsurabile, furnizate de aria protejată, sunt evaluate	1	
<i>Process</i>	Potențialele beneficii economice ale celor mai multe valori și bunuri identificate și măsurabile, furnizate de aria protejată, sunt evaluate	2	
	Potențialele beneficii economice ale tuturor valorilor și bunurilor identificate și măsurabile, furnizate de aria protejată, sunt evaluate	3	
Managementul valorilor ariei protejate	Cerințele pentru un management activ al ecosistemelor, speciilor și valorilor culturale critice nu au fost evaluate	0	
Există o planificare pentru un management activ al valorilor ariei protejate în	Cerințele pentru un management activ al ecosistemelor, speciilor și valorilor culturale critice sunt	1	

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe

28. Program de educație și conștientizare	Nu există un program de educație și conștientizare	0	
Există un program educațional planificat?	Există un program de educație și conștientizare limitat și <i>ad-hoc</i> , dar nu și o planificare completă pentru această	1	
<i>Process</i>	Există un program de educație și conștientizare elaborat în urma unui proces de planificare, dar încă mai sunt lacune serioase în implementarea lui	2	
	Există un program de educație și conștientizare elaborat, care ține seama în totalitate de obiectivele și necesitățile ariei protejate și este implementat în mod eficient	3	
<p>Nivelul de educație și conștientizare va depinde de obiectivele ariei protejate, de nevoile locale și de resursele personalului. Eforturile de conștientizare ar trebui să se concentreze cel puțin pe zonele de conflict cu comunitățile locale. În mod ideal, ar trebui să existe un plan de comunicare, inclusiv o componentă de educație și conștientizare, cu grupuri țintă clar definite, mecanisme și resurse adecvate pentru a implementa activitățile, fie cu personalul AP, fie împreună cu parteneri relevanți (de exemplu ONG-uri, școli, autorități locale etc.).</p>			
29. Turism comercial	Există un contact redus sau deloc între echipa de management și operatorii de turism care utilizează aria protejată	0	Posibile teme de comentat:
Contribuie operatorii de turism comercial la managementul ariei protejate?	Există un contact între echipa de management și operatorii de turism, dar acesta este limitat în mare parte la aspecte administrative sau de reglementare	1	
	Există o cooperare limitată între echipa de management și operatorii de turism, pentru extinderea experienței	2	

Planul de management al Parcului Natural Defileul Muresului Superior și ariile naturale protejate
anexe

	Afacerile din turism contribuie la finanțarea activităților ariei protejate	+1	
30. Facilități de vizitare	Nu există facilități și servicii de vizitare în ciuda unor nevoi identificate	0	Posibile teme de comentat: Vizitatorii provoacă pagube ariei protejate?
Sunt facilitățile de vizitare (pentru turiști, drumeții etc.) suficient de bune?	Facilitățile și serviciile de vizitare nu sunt corespunzătoare nivelului actual de vizitare sau sunt în construcție	1	
<i>Outputs</i>	Facilitățile și serviciile de vizitare sunt corespunzătoare nivelului actual de vizitare dar ar putea fi îmbunătățite	2	
	Facilitățile și serviciile de vizitare sunt excelente pentru nivelul actual de vizitare	3	
Puncte suplimentare	Trasee marcate și informații sunt puse la dispoziția vizitatorilor	+1	
	Există poteci tematice care sunt folosite de către vizitatori	+1	
	Ghizii turistici au cunoștințe detaliate despre valorile ariei protejate	+1	
<p>Eficiența facilităților de vizitare va depinde de obiectivele ariei protejate și de nivelul de utilizare. Facilitățile adecvate sunt cele care se adaptează la nivelul de utilizare al vizitatorului fără a degrada resursele naturale sau culturale și care îmbunătățesc experiența vizitatorilor din AP. Exemple de infrastructură pentru vizitatori cuprind centre de vizitare, alimentare cu apă potabilă, facilități sanitare, zone de camping și trasee pentru drumeții</p>			
ST. Numărul angajaților	Nu există personal	0	
Există suficienți angajați pentru a administra aria protejată?	Numărul personalului este insuficient pentru nevoile și activitățile critice de management	1	
	Numărul personalului este		

SC PARCUL NATURAL DEFILEUL MURESULUI SUPERIOR
CUI: 27845633
BRASOV, ROMANIA

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe

personal permanent în decursul anului trecut Este echipa de management compusă din aceleași persoane? <i>Inputs</i>	Între 35-70% din numărul total al personalului permanent s-a schimbat	1		
	Între 10-35% din numărul total al personalului permanent s-a schimbat	2		
	Nu există schimbări, sau mai puțin de 10% din totalul personalului permanent s-a schimbat	3		
	Există un sistem elaborat de transfer al datelor și informațiilor de la foștii membri ai personalului către cei noi, și funcționează corespunzător	+1		
Puncte suplimentare				
33. Pregătirea personalului Sunt calificările personalului corespunzătoare pentru pozițiile ocupate în prezent? <i>Inputs/Process</i>	Mai puțin de 35% din personal are calificări corespunzătoare	0		
	Între 35 și 70% din personal are calificări corespunzătoare	1		
	Între 70 și 90% din personal are calificări corespunzătoare	2		
	Mai mult de 90% din personal are calificări corespunzătoare	3		
Puncte suplimentare	Se realizează evaluări anuale ale performanțelor personalului și ca urmare, termenii de referință sunt actualizați continuu	+1		
	Se organizează întruniri cu personalul în mod regulat (cel puțin odată pe lună) pentru a informa echipa de management și a decide asupra unor chestiuni legate de aria protejată	+1		

Planul de management al Parcului Natural Defileul Muresului Superior și ariile naturale protejate
anexe

seminarii de instruire?	instruire în decursul anului trecut		
Inputs/Process	Între 70 și 90% din personal a participat la un seminar de instruire în decursul anului trecut	2	
	Mai mult de 90% din personal a participat la un seminar de instruire în decursul anului trecut	3	
<p>Nivelul de instruire trebuie să fie corespunzător aptitudinilor și nevoilor angajaților. Instruirea personalului ar trebui să aibă ca scop îmbunătățirea/actualizarea cunoștințelor, în special a cunoștințelor și abilităților relevante pentru problemele legate de managementul AP. Managementul ariei protejate necesită o gamă largă de abilități (de exemplu managementul resurselor umane, planificarea managementului, inventarierea și monitorizarea vieții sălbatice, abilități de comunicare). Deținerea acestor deprinderi implică faptul că angajații au formarea, experiența și capacitatea necesară pentru a desfășura toate activitățile critice de management.</p>			
35. Echipament	Echipamentul și dotările sunt puține sau inexistente	0	
Există suficiente echipamente de birou și teren/ dotări?	Există anumite echipamente și dotări, dar ele sunt total necorespunzătoare	1	
	Există echipamente și dotări, dar sunt anumite carențe care afectează managementul	2	
	Există echipamente și dotări adecvate	3	
<p>Un personal bine dotat va fi capabil să adune informații mai exacte și mai detaliate și să implementeze corespunzător activitățile de teren. Gradul de complexitate al echipamentului va depinde de complexitatea nevoilor de colectare a datelor. Echipamentul de teren include întreaga gamă de echipament pentru drumeții, camping și monitorizare, necesar pentru desfășurarea eficientă și în condiții de siguranță a activităților critice de management (de exemplu rucsacuri, saci de dormit, corturi). Exemple de echipamente pentru colectarea datelor includ dispozitive GPS, binocluri, aparate de fotografiat, echipamente pentru cercetare, reportofoane, etc.</p>			
36. Întreținerea echipamentului	Întreținerea echipamentului și dotărilor se face într-o mică măsură sau deloc	0	Notă: vă rugăm explicați motivul(motivetele), cum ar fi lipsa
Este echipamentul?	Există o întreținere ad-hoc a	1	

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe

Este bugetul actual suficient? <i>Inputs</i>	salariile personalului și cheltuielile de birou, dar reprezintă mai puțin de 50% din bugetul optim și prezintă constrângeri în ceea ce privește implementarea planului de management		
	Bugetul existent acoperă salariile personalului și cheltuielile de birou și reprezintă 50-90% din bugetul optim	2	
	Bugetul existent este suficient și satisface toate necesitățile de management ale ariei protejate	3	
<p>Finanțarea trebuie să fie suficientă pentru a permite desfășurarea tuturor activităților critice de management.</p> <p>Este foarte probabil ca ariile protejate să fie în permanență subfinanțate. Ca răspuns la această problemă, managerii ariilor protejate ar trebui să analizeze cu atenție dacă fondurile existente permit desfășurarea activităților critice de management. Dacă răspunsul nu este "da", ar fi util să se precizeze care dintre activitățile critice de management sunt limitate de finanțare.</p>			
38. Siguranța bugetului	Nu există un buget asigurat pentru aria protejată	0	Notă: această întrebare se referă la bugetul optim (a se vedea punctul anterior). Siguranța bugetului înseamnă că suma la care vă referiți ca fiind bugetul existent la întrebarea anterioară, este asigurată pe o perioadă de cel puțin 5 ani
Este bugetul asigurat pe cel puțin 5 ani?	Mai puțin de 50% din buget este asigurat pentru aria protejată	1	
	Între 50-90% din buget este asigurat pentru aria protejată	2	
	Mai mult de 90% din buget este asigurat pentru aria protejată	3	

[Handwritten signature]

Se consideră că siguranța bugetelor este în strânsă legătură cu numărul de ani pentru care una sau mai multe agenții finanțatoare sunt dispuse să finanțeze AP (cel puțin pentru nevoile și activitățile critice).

Finanțarea necesară desfășurării activităților critice de management este asigurată în termen limitat, scind din partea...

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe

	Managementul bugetului este excelent și satisface necesitățile de management ale ariei protejate	3		
Echipele de management AP ar trebui să aibă o înțelegere clară asupra nevoilor și activităților critice și să gestioneze corespunzător bugetul. Practicile de management financiar eficiente cuprind raportări periodice, o contabilitate exactă, proceduri bugetare complete și transferuri periodice de fonduri.				
40. Decizii cu privire la buget	Deciziile cu privire la utilizarea resurselor financiare nu sunt luate de echipa de management a ariei protejate	0		
Cine ia deciziile cu privire la utilizarea resurselor financiare?	Deciziile cu privire la utilizarea resurselor financiare nu sunt luate de echipa de management a ariei protejate, dar ea le poate influența	1		
Context/Process	Echipele de management a ariei protejate decide în cea mai mare parte și este responsabilă pentru utilizarea tuturor resurselor financiare, dar ea încă mai trebuie să ia în considerare opinii venite din exterior	2		
	Echipele de management a ariei protejate decide și este responsabilă pentru utilizarea tuturor resurselor financiare	3		
	Un plan financiar durabil este elaborat	+1		
	Aria protejată are activități generatoare de venit	+1		
	Aria protejată desfășoară activități de fundraising în mod activ	+1		
41. Taxe	Deși d.p.d.v. legal este posibilă colectarea de taxe, acestea nu	0		

Planul de management al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate
anexe

42. Amenzi	Nu se aplică amenzi	0		
Dacă se aplică amenzi, sunt banii rezultați folosiți pentru îmbunătățirea managementului ariei protejate? <i>Inputs/Processes</i>	Amenda este încasată, dar ea ajunge direct la administrația publică centrală și nu se întoarce la aria protejată sau zona dimprejur	1		
	Amenda este încasată, dar este vărsată în contul autorităților locale și nu a ariei protejate	2		
	Se încasează amenzi care sunt folosite la îmbunătățirea managementului ariei protejate	3		

[Handwritten signature]

REGULAMENTUL

PARCULUI NATURAL DEFILEUL MUREȘULUI SUPERIOR ȘI A SITURILOR ROSPA0033 DEPRESIUNEA ȘI MUNȚII GIURGEULUI, ROSPA0030 DEFILEUL MUREȘULUI SUPERIOR, ROSCI0019 CĂLIMANI–GURGHIU, ROSCI0113 MLAȘTINA DUPĂ LUNCĂ, ROSCI0243 TINOVUL DE LA DEALUL ALBINELOR, ROSCI0279 BORZONT, ÎMPREUNĂ CU ARIILE NATURALE PROTEJATE DE INTERES NAȚIONAL CARE SE SUPRAPUN TOTAL SAU PARȚIAL

CAPITOLUL I. ÎNFIINȚAREA, SCOPUL, LIMITELE, ȘI ADMINISTRAREA PARCULUI NATURAL DEFILEUL MUREȘULUI SUPERIOR ȘI A ARIILOR NATURALE PROTEJATE AFLATE ÎN ADMINISTRAREA ADMINISTRAȚIEI PARCULUI NATURAL DEFILEUL MUREȘULUI SUPERIOR

Art. 1.

(1) Parcul Natural Defileul Mureșului Superior, înființat prin Hotărârea de Guvern nr. 1143 din 18 septembrie 2007 privind instituirea de noi arii naturale protejate, este arie naturală protejată de interes național, denumit în continuare PNDMS.(2) Siturile de importanță comunitară ROSCI0019 Călimani – Gurghiu, ROSCI0113 Mlaștina după Luncă, ROSCI0243 Tinovul de la Dealul Albinelor și ROSCI0279 Borzont au fost instituite conform Directivei Habitate 92/43/CEE, prin Ordinul Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile nr. 1964/13.12. 2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România și pentru modificarea Ordinului Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile nr. 1964/13.12.2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, denumite în continuare SCI.

(3) Siturile de conservare specială ROSPA0033 Depresiunea și Munții Giurgeului și ROSPA0030 Defileul Mureșului Superior, sunt arii de protecție specială avifaunistică conform Directivei Păsări 147/2009/CE și au fost desemnate prin Hotărârea nr. 1284/24.10.2007 privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România și modificate prin Hotărârea nr. 971/05.10.2011 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 1284/24.10.2007, sunt denumite în continuare SPA.

Art. 2.

(1) Scopul principal al Parcului și al ariilor naturale protejate aflate în administrarea Administrației Parcului Natural Defileul Mureșului Superior este menținerea și conservarea speciilor protejate de interes național și comunitar, a habitatelor acestora și dacă este cazul, refacerea la o stare de conservare favorabilă a speciilor și habitatelor care au fundamentat desemnarea acestor arii naturale protejate și includerea lor în categoriile de management mai sus menționate.

(2) Obiectivele specifice ale Parcului și ale ariilor naturale protejate aflate în administrarea Administrației Parcului Natural Defileul Mureșului Superior, sunt:

a) Menținerea interacțiunii armonioase a omului cu natura prin protejarea diversității habitatelor și peisajului, promovând păstrarea folosințelor tradiționale ale terenurilor, încurajarea și consolidarea activităților, practicilor și culturii tradiționale a populației locale.

b) Promovarea activităților de recreere și turism și încurajarea activităților științifice și educaționale.

c) PNDMS corespunde categoriei V IUCN – "Peisaj protejat: arie protejată, administrată în principal pentru conservarea peisajului și recreere".

Art. 3.

Limitele PNDMS sunt stabilite în Hotărârea de Guvern nr. 1143/2007.

Art. 4.

(1) Responsabilitatea administrării PNDMS și a ariilor naturale protejate aflate în administrarea Administrației Parcului Natural Defileul Mureșului Superior revine Administrației Parcului Natural Defileul Mureșului Superior, denumită în continuare APNDMS.

(2) APNDMS asigură coordonarea tuturor activităților de pe raza PNDMS și a ariilor naturale protejate prevăzute la art. 1, în vederea conservării biologice și a utilizării durabile a resurselor naturale, în conformitate cu planul de management.

Art. 5.

(1) Activitatea APNDMS legată de conservarea biodiversității este îndrumată și supravegheată de către Consiliul Științific al PNDMS, denumit în continuare CS, cu rol de autoritate științifică.

(2) Componenta și regulamentul de organizare și funcționare al CS aprobat prin Ordinul Ministrului Mediului și Pădurilor nr. 3307 din 29.08.2012 privind aprobarea componentei Consiliului Științific al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior.

(3) Respectarea condițiilor și termenelor impuse în cadrul avizelor emise de APNDMS pe baza deciziilor adoptate de CS este obligatorie pentru beneficiarii acestora.

Art. 6.

(1) Participarea factorilor interesați la gospodărirea PNDMS și ariilor naturale protejate care se suprapun acestuia, se asigură prin Consiliul Consultativ de Administrare, care are rol consultativ în planificarea și realizarea activităților din parc.

(2) Componenta Consiliului Consultativ de administrare a fost aprobată prin Ordinul Ministrului Mediului și Pădurilor nr. 1853 din 01.11.2010 privind aprobarea componentei Consiliului Consultativ de administrare al Parcului Natural Defileul Mureșului Superior.

Art. 7.

Respectarea regulamentului este obligatorie pentru APNDMS, precum și pentru persoanele fizice și juridice care dețin sau care administrează terenuri și alte bunuri și/sau desfășoară activități, implementează planuri/programe/proiecte, pe suprafața și în vecinătatea PNDMS și ariilor naturale protejate prevăzute la art.1.

Art. 8.

Autoritățile locale și naționale cu competențe și responsabilități în reglementarea activităților din PNDMS, instituie de comun acord cu APNDMS și după caz, cu autoritatea publică centrală care răspunde de protecția mediului, măsuri speciale pentru conservarea sau utilizarea durabilă a resurselor naturale, conform prevederilor prezentului Regulament și Planului de management.

CAPITOLUL II. REGLEMENTAREA ACTIVITĂȚILOR DIN CADRUL PARCULUI NATURAL DEFILEUL MUREȘULUI SUPERIOR ȘI A ARIILOR NATURALE PROTEJATE PREVĂZUTE LA ART. 1.

SUBCAPITOLUL 1. ACTIVITĂȚI DE SILVICULTURĂ, DE GOSPODĂRIRE A FONDULUI CINEGETIC ȘI PISCICOL

Art. 9.

(1) Fondul forestier național de stat și privat de pe raza parcului și a ariilor naturale protejate, prevăzute la art. 1, este administrat de către ocoale silvice de stat sau private, legal constituite.

(2) Proprietarii de fond forestier care se suprapune pe teritoriul PNDMS, au conform legii, obligația încheierii de contracte de administrare/prestări servicii silvice, cu structuri silvice de administrare, legal constituite.

(3) Scoaterea definitivă sau temporară din circuitul silvic de terenuri din perimetrul PNDMS și ariilor naturale protejate prevăzute la art.1, se face numai cu acordul APNDMS, în condițiile legii.

(4) Pe terenurile care fac parte din fondul forestier inclus în PNDMS și ariile naturale protejate prevăzute la art.1, se execută numai lucrările prevăzute în amenajamentele silvice, aprobate conform prevederilor legale, cu respectarea zonării funcționale a pădurilor și a restricțiilor impuse potrivit categoriei de management căreia aparțin ariile naturale protejate pe suprafața cărora sunt planificate lucrări silvice.

(5) Amenajamentele silvice și silvopastorale, atât pentru fondul forestier de stat, cât și pentru cel privat de pe raza PNDMS și a ariilor naturale prevăzute la art. 1, se supun avizării de către APNDMS.

(6) APNDMS este invitată la conferințele de amenajare, de către beneficiarii amenajamentelor silvice și silvopastorale.

(7) APNDMS verifică respectarea tipului, intensității și volumului tratamentelor/tăierilor aplicate în fondul forestier național de pe raza PNDMS și a siturilor Natura 2000, urmând a sesiza administratorul fondului forestier și reprezentantul teritorial al autorității publice care răspunde de silvicultură, în cazul constatării unor nereguli.

(8) Exploatarea materialului lemnos pe suprafața SPA-urilor în perioada 1 aprilie-15 august este interzisă la o distanță de 1000m de la liziera pădurii.

(9) Altitudinal, exploatarea materialului lemnos este interzisă în perioada 1 aprilie – 31 iunie până la 1000 m, iar peste 1000 m interdicția este valabilă din 1 mai până la 31 iulie.

Art. 10.

(1) Acțiunile de evaluare a vânatului pe suprafața aferentă fondurilor de vânătoare care se suprapun PNDMS și ariilor protejate, prevăzute la art.1 și interpretarea rezultatelor, se organizează de către gestionarul fondului cinegetic.

(2) Gestionarul fondului cinegetic, are obligația de a invita APNDMS la acțiunea de evaluare a vânatului, cu 7 zile lucrătoare înainte de începerea acțiunii.

(3) Vânătoarea pe suprafața PNDMS și a ariilor naturale prevăzute la art. 1, se va organiza și desfășura în conformitate cu prevederile legii vânătorii și a protecției fondului cinegetic și în conformitate cu prevederile OUG nr. 57/2007 aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011 cu modificările și completările ulterioare, precum și cu respectarea altor acte normative în vigoare cu incidență asupra domeniului vânătorii.

(4) Acțiunile de monitorizare a efectivelor de specii de interes cinegetic, a stării de sănătate a acestora precum și paza împotriva acțiunilor ilegale care pot afecta fauna sau arealele unde aceasta se găsește, se organizează în comun de către personalul de specialitate al gestionarilor fondurilor cinegetice legal constituite și APNDMS.

(5) În cazul speciilor strict protejate, gestionarul fondului de vânătoare este obligat să înștiințeze APNDMS, în legătură cu organizarea fiecărei partide de vânătoare.

(6) Gestionarii fondurilor de vânătoare care se suprapun PNDMS, vor delimita zone de liniște a vânatului, pe suprafața parcului și a ariilor naturale protejate, prevăzute la art. 1, în zonele stabilite de comun acord cu APNDMS.

Art. 11.

(1) Administrarea și exploatarea fondului piscicol din pâraiele și râurile de munte de pe suprafața PNDMS și a ariilor naturale protejate prevăzute la art. 1, se realizează conform prevederilor legale privind fondul piscicol, pescuitul și acvacultura.

(2) Orice activitate care se desfășoară în bazinele piscicole naturale va respecta măsurile și reglementările prin care se asigură conservarea biodiversității și exploatarea rațională a fondului piscicol, prin practicarea pescuitului sportiv în condiții de păstrare a echilibrului ecologic.

(3) Pe suprafața PNDMS, de la podul Sălard, pe râul Mureș, până la confluența pârâului Andreneasa cu râul Mureș, pescuitul este interzis.

(4) Lucrările de corectare a torenților, a barajelor pentru centralele hidroelectrice se vor face cu avizul APNDMS, iar în cazul în care, pe cursurile de apă pe care se amplasează, există fond piscicol, se vor realiza studii privind asigurarea debitelor minime permanente de servitute în aval de acestea, necesare vieții, migrării și reproducerii speciilor de pești și ale altor viețuitoare acvatice, astfel încât să nu fie afectate ecosistemele acvatice din aval.

(5) Orice activitate de populare cu pești a râurilor de pe suprafața PNDMS, se va face cu acordul APNDMS.

(6) Se interzice popularea apelor naturale de pe suprafața PNDMS și a ariilor naturale protejate prevăzute la art.1, cu specii exotice de pești.

(7) Gestionarii bazinelor piscicole pentru piscicultură, se vor asigura că speciile exotice de pești nu ajung în apele naturale.

(8) Acțiunile de protecție a fondului piscicol de pe suprafața PNDMS, se organizează în comun, de către administratorii bazinelor piscicole și APNDMS.

Art. 12.

(1) Terenurile din perimetrul PNDMS și a ariilor naturale protejate prevăzute la art. 1, evidențiate ca pajiști, pășuni sau pășuni împădurite, indiferent de forma de proprietate, se vor utiliza rațional pentru cosit și/sau pășunat numai cu animale domestice, proprietatea membrilor comunităților care dețin pășuni sau care dețin dreptul de utilizare a acestora, în orice formă recunoscută prin legislația națională în vigoare, pe suprafețele, în perioadele și cu speciile și efectivele aprobate de către APNDMS, astfel încât să nu fie afectate habitatele naturale și speciile de floră și faună prezente.

- (2) În cazul fânațelor situate în SPA-uri, cositul se va practica după data de 1 iulie, fără a se folosi utilaje de cosit rotative.
- (3) Cositul se realizează dinspre interiorul spre exteriorul parcelelor.
- (4) Schimbarea categoriei de folosință a terenurilor existente pe suprafața PNDMS și a ariilor naturale protejate prevăzute la art.1, se realizează cu respectarea reglementărilor legale în vigoare, ulterior obținerii avizului APNDMS.
- (5) Este interzisă aplicarea de insecticide și erbicide pe terenurile cultivate, cu excepția celor omologate și aplicate în dozele legale.
- (6) Este interzisă aplicarea îngrășămintelor chimice.
- (7) Pe suprafața PNDMS și a ariilor naturale protejate prevăzute la art.1, este interzisă cultivarea plantelor modificate genetic și a speciilor exotice.
- (8) APNDMS poate dispune elaborarea periodică a studiilor pentru stabilirea capacității de suport a pășunilor. Rezultatele acestor studii, sunt aduse la cunoștința proprietarilor, în vederea reglementării corespunzătoare a pășunatului.

SUBCAPITOLUL 2. CAPTĂRI ȘI SURSE DE APĂ

Art. 13.

- (1) Deschiderea de noi captări de apă și modernizarea celor existente se va face cu avizul APNDMS, în baza avizului Consiliului Științific al PNDMS.
- (2) Captările de apă, vor fi astfel dimensionate, încât să asigure debitele minime permanente în aval de acestea, necesare conservării și continuității comunităților biologice locale.
- (3) Captările de apă în scopuri comerciale și industriale, fără obținerea în prealabil a avizului APNDMS, sunt interzise pe suprafața ariilor naturale protejate prevăzute la art. 1.
- (4) În perimetrul zonelor de protecție pentru captările de apă în scop potabil, atât pentru consumul casnic, cât și în scopul îmbutelierii, sunt interzise: utilizarea îngrășămintelor și a substanțelor fitosanitare, amplasarea de containere și platforme pentru depozitarea deșeurilor, vidanajarea și spălarea cisternelor ce transportă ape menajere, amplasarea de locuințe, cabane turistice, altele asemenea care nu dispun de sisteme de canalizare, executarea de construcții agroindustriale, grajduri, depozite de îngrășăminte, depozite de carburanți precum și locuri de târlire, colectarea de produse de balastieră, piatră de râu, nisip, pietriș, balast etc., tăierea sau distrugerea vegetației lemnoase și ierboase.

SUBCAPITOLUL 3. CONSTRUCȚII

Art. 14.

(1) Pe teritoriul PNDMS și a ariilor naturale protejate prevăzute la art. 1, construcțiile civile, industriale și agricole, indiferent de beneficiar și/sau proprietarul terenului, se vor realiza cu respectarea prevederilor Planurilor de amenajare a teritoriului, care se avizează de către APNDMS, în baza deciziei CS.

(2) Beneficiarii autorizațiilor de construire, au obligația să înștiințeze APNDMS la demararea de construcții, în vederea verificării respectării condițiilor impuse în cadrul avizelor emise.

(3) APNDMS are dreptul să verifice existența autorizației de construire și să sesizeze instituțiile abilitate, în cazul în care constată încălcarea condițiilor impuse în cadrul avizului emis pentru realizarea construcției.

(4) Modificarea planurilor de urbanism pentru zonele din interiorul PNDMS și a ariilor naturale protejate prevăzute la art. 1, se realizează conform prevederilor legale, în baza avizului emis de către APDMS.

SUBCAPITOLUL 4. ECOTURISM - SILVOTURISM

Art. 15.

În Parcul Natural Defileul Mureșului Superior și ariile naturale protejate prevăzute la art.1, sunt permise activități de turism și de educație ecologică, cu condiția respectării prevederilor prezentului Regulament.

Art. 16.

(1) În cazul în care există solicitări pentru vizitarea unor habitate caracteristice pentru specii de floră și faună protejate, turiștii vor fi însoțiți obligatoriu de către agenți de teren și/sau ghizi de turism din cadrul APNDMS.

(2) Pentru serviciile de însoțire/îndrumare prestate, APNDMS percepe un tarif, al cărui quantum este stabilit conform prevederilor legale în vigoare.

Art. 17.

(1) Tarifele de vizitare ale PNDMS și a ariilor naturale protejate prevăzute la art. 1, se instituie de către APNDMS și se avizează de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, conform legii. Tarifele se stabilesc anual, cu acordul Consiliului Științific.

(2) Tarifele se percep la punctele de acces și la punctele de control în PNDMS sau pe teritoriul parcului și ariilor naturale protejate prevăzute la art.1, de către personalul APNDMS.

(3) Vizitarea habitatelor din PNDMS și a ariilor naturale protejate prevăzute la art. 1, fără plata tarifelor de vizitare, este interzisă.

Art. 18.

(1) Vizitarea PNDMS este permisă numai pe potecile marcate și drumurile auto deschise accesului publicului și semnalizate ca atare, cu respectarea instrucțiunilor de pe panourile informative cu care sunt echipate acestea.

(2) Deschiderea și omologarea de noi trasee turistice, amplasarea panourilor indicatoare și informative, se face în condițiile legii, cu avizul APNDMS.

Art. 19.

(1) Camparea pe teritoriul PNDMS și ariilor naturale protejate prevăzute la art. 1, se face pe amplasamente special amenajate, semnalizate corespunzător.

(2) În cazul locurilor de campare dotate cu amenajări specifice, WC-uri ecologice, aducțiuni de apă potabilă, vetre de foc, containere pentru colectarea deșeurilor menajere și altele asemenea, semnalizate ca atare, se va percepe un tarif de campare de către administratorul locului, tariful fiind folosit pentru întreținerea, ecologizarea acestuia.

(3) Aprinderea focurilor pe teritoriul PNDMS și ariilor naturale protejate prevăzute la art.1, este permisă doar în zonele special amenajate, dotate cu vetre de foc destinate acestui scop.

(4) Pe teritoriul PNDMS și ariilor naturale protejate prevăzute la art.1, sunt interzise tăierea, ruperea sau scoaterea din rădăcini a arborilor, adunarea și tăierea de material lemnos pentru foc, în zonele în care acest lucru este interzis, precum și folosirea în acest scop a arborilor doborâți sau ruți de fenomene naturale.

(5) Pe suprafața PNDMS și a ariilor naturale protejate prevăzute la art.1 este interzisă aprinderea focului la distanță mai mică de 100 m de liziera pădurii, dacă nu este altfel reglementat și semnalizat pe panourile avertizoare.

Art. 20.

(1) Se interzice tăierea, ruperea sau scoaterea din rădăcini a arborilor, puiștilor sau lăstarilor, precum și însușirea celor ruți sau doborâți de fenomene naturale de către persoane care nu au această atribuție.

(2) Colectarea de specii de floră, faună, roci minerale, se face numai cu acordul APNDMS, cu respectarea prevederilor legale.

(3) Perturbarea liniștii în zonele de extravilan, în locurile de campare și în zonele cabanelor și refugiilor este interzisă.

(4) Este interzisă distrugerea sau degradarea panourilor informative și indicatoare, precum și a plăcilor, stâlpilor sau a semnelor de marcaj de pe traseele turistice.

(5) Este interzisă degradarea refugiilor, adăposturilor, podețelor, barierelor sau a oricărei alte construcții sau amenajări de pe teritoriul PNDMS și ariilor naturale protejate prevăzute la art.1.

(6) Este interzisă degradarea traseelor turistice și a drumurilor publice prin lucrări de exploatare a masei lemnoase, construcții, aducțiuni de utilități și altele asemenea.

(7) Contravaloarea lucrărilor de refacere/înlocuire a bunurilor degradate/deteriorate va fi suportată de cei vinovați.

(8) Utilizarea de detergenți pentru spălare, în apele curgătoare de pe suprafața PNDMS și ariilor naturale protejate prevăzute la art.1 este interzisă.

(9) Spălarea autovehiculelor în apele de pe suprafața PNDMS și ariilor naturale protejate prevăzute la art.1 este interzisă.

(10) Este interzis accesul, cu vehicule motorizate, pe drumurile auto forestiere închise publicului și semnalizate corespunzător.

(11) Este permisă folosirea vehiculelor modificate doar de către administratorii, gestionarii și/sau proprietarii de terenuri, în scopul bunei gospodării a terenurilor, înspre locurile deținute de aceștia, precum și de către echipele de intervenție, sau a celor care asigură paza acestor terenuri.

(12) Este interzisă orice activitate de automobilism, motociclism sau ciclism, în afara drumurilor publice, pe teritoriul PNDMS și ariilor naturale protejate prevăzute la art.1.

(13) Mountainbike-ingul sportiv poate fi practicat doar pe trasee special amenajate și semnalizate corespunzător de către APNDMS.

Art. 21.

APNDMS monitorizează turismul, în vederea stabilirii impactului acestei activități asupra florei și faunei din PNDMS și a ariilor naturale protejate prevăzute la art.1 și pentru stabilirea măsurilor de protecție ce se impun pentru conservarea biodiversității.

Art. 22.

Excursiile de grup în PNDMS și în ariile naturale protejate prevăzute la art.1, organizate de agențiile de turism, se desfășoară numai cu participarea unui ghid de turism din cadrul APNDMS sau a unui ghid agreat de APNDMS.

Art. 23.

Fotografierea sau filmarea în scop comercial, fără aprobare și fără plata tarifelor legale, instituite de către APNDMS, în parc și în ariile naturale protejate prevăzute la art.1 este interzisă. Cei interesați pot obține un permis temporar de la APNDMS, contra plății tarifului aprobat.

Art. 24.

Este interzisă fotografierea sau filmarea în scop comercial, fără aprobarea APNDMS, pe suprafața PNDMS și a ariilor naturale protejate prevăzute la art. 1, cu excepția fotografierii sau filmării efectuate de proprietarii/deținătorii terenurilor.

Art. 25.

Organizarea de competiții și manifestări de grup de orice fel, de cursuri care presupun accesul pe suprafața PNDMS și ariilor naturale protejate prevăzute la art.1, fără aprobarea APNDMS este interzisă.

Art. 26.

(1) APNDMS are dreptul să organizeze pe suprafața PNDMS și a ariilor naturale protejate prevăzute la art.1, acțiuni de silvoturism.

(2) Acțiunile de silvoturism organizate de alte entități, vor fi aprobate de către APNDMS.

SUBCAPITOLUL 5. MANAGEMENTUL DEȘEURILOR ȘI A APELOR UZATE

Art. 27.

(1) Este interzisă abandonarea, incinerarea sau depozitarea în gropi săpate în sol a deșeurilor de orice fel.

(2) Turiștii au obligația de a evacua deșeurile pe care le generează pe timpul vizitării PNDMS și a ariilor naturale protejate prevăzute la art.1.

(3) Deșeurile sunt evacuate în afara PNDMS, în locuri special amenajate pentru colectare.

(4) Administratorii cabanelor, hotelurilor, precum și a punctelor de alimentație publică aflate pe suprafața PNDMS și a ariilor naturale protejate prevăzute la art.1, au obligația de a efectua permanent igienizarea de resturi menajere a suprafețelor din jurul acestor locații.

(5) Pentru terenurile situate în intravilan, proprietarii sau deținătorii acestora, administrațiile publice locale pe raza cărora se află aceste terenuri sau împreună, de comun acord, au obligația să gestioneze deșeurile generate sau abandonate.

(6) Administratorii și/sau proprietarii terenurilor aflate pe suprafața parcului și ariilor naturale protejate prevăzute la art.1, au obligația de a igieniza permanent suprafețele afectate de abandonul/depozitarea deșeurilor și în același timp, de a lua pe suprafața deținută, măsurile de prevenire a poluării care se impun.

(7) Administratorii societăților comerciale care își desfășoară activitatea în PNDMS și în ariile naturale protejate prevăzute la art.1, au obligația evacuării deșeurilor, făcând dovada predării acestora la societăți specializate de salubritate.

(8) Evacuarea apelor uzate se va face conform legii apelor.

Art. 28.

Este interzis spălatul vehiculelor, rufelor, recipientelor, a altor obiecte și utilizarea de detergenți, în apele din cuprinsul PNDMS și ariilor naturale protejate prevăzute la art.1.

SUBCAPITOLUL 6. ALTE ACTIVITĂȚI

Art. 29.

(1) Capturarea fără drept a oricăror specii de faună sălbatică de pe suprafața PNDMS și a ariilor naturale protejate prevăzute la art.1 este interzisă.

(2) Este interzisă distrugerea sau deranjarea bârlogurilor, cuiburilor păsărilor sau colectarea ouălor acestora în PNDMS și în ariile naturale protejate prevăzute la art.1.

Art. 30.

Recoltarea humusului și decopertarea solului este interzisă pe întreaga suprafață a PNDMS și ariilor naturale protejate prevăzute la art.1.

Art. 31.

(1) Recoltarea cetinei se poate face doar în partizile autorizate.

(2) Este interzisă recoltarea de cetină din arbori în picioare sau din semințiș.

Art. 32.

Recoltarea de ciuperci comestibile, fructe de pădure, plante medicinale în scopul comercializării acestora, se va face ulterior obținerii avizului APNDMS.

Art. 33.

Este permisă recoltarea de ciuperci comestibile, fructe de pădure, plante medicinale pentru consum propriu, în limita cantității de 1 kg/persoană, pentru membrii comunităților locale din localitățile situate în interiorul PNDMS și a ariilor naturale protejate prevăzute la art.1.

Art. 34.

(1) Utilizarea explozibililor sau a altor materiale pirotehnice, în afara carierelor care funcționează legal, este interzisă.

(2) Utilizarea explozibililor sau a altor materiale pirotehnice, în cazuri bine justificate, cum ar fi prevenirea avalanșelor, deblocarea drumurilor și altele, se realizează în condițiile legii, cu aprobarea APNDMS.

Art. 35.

(1) Activitățile comerciale neautorizate pe suprafața PNDMS și a ariilor naturale protejate prevăzute la art.1 sunt interzise.

(2) Activitățile comerciale autorizate în zonele de extravilan din PNDMS și în ariile naturale protejate prevăzute la art.1, în alte locuri decât camping-urile sau unitățile de turism, sunt permise numai cu acordul scris sau după caz, avizul APNDMS și cu condiția respectării legislației în vigoare privind evacuarea deșeurilor.

Art. 36.

(1) Este interzisă perturbarea liniștii în interiorul PNDMS și siturilor Natura 2000 aflate în administrarea APNDMS, prin orice mijloace, strigăte, pocnitori, folosirea de echipamente audio și altele asemenea.

(2) Cu ocazia sărbătorilor tradiționale, organizarea evenimentelor se realizează cu acordul APNDMS.

Art. 37.

Se interzice distrugerea, degradarea, respectiv colectarea în scop comercial, fără avizul administratorului, a ciupercilor, plantelor, animalelor și a oricăror eșantioane de origine naturală de orice fel din PNDMS și din ariile naturale protejate prevăzute la art.1.

Art. 38.

Capturarea fără drept, a oricăror specii de faună sălbatică, distrugerea, deranjarea cuiburilor păsărilor sau colectarea ouălor acestora pe raza SPA-urilor, este interzisă.

Art. 39.

Este interzisă distrugerea sau degradarea panourilor informative și indicatoare, precum și a plăcilor, stâlpilor sau a semnelor de marcaj de pe traseele turistice/tematice.

Art. 40.

Este interzisă degradarea refugiilor, adăposturilor, podețelor sau a oricărei alte construcții sau amenajări, care deservește interesele de management ale ariilor naturale protejate aflate în administrarea APNDMS.

Art. 41.

Orice activitate de săpare și extracție de pământ, nisip și alte substraturi geologice pe suprafața PNDMS și a ariilor naturale protejate prevăzute la art.1, se realizează cu avizul APNDMS.

Art. 42.

Introducerea de specii alohtone pe teritoriul ariilor naturale protejate, se va face cu avizul APNDMS.

Art. 43.

Recoltarea de probe și eșantioane pentru teme de cercetare științifică, analize sau ca material educativ, se face cu avizul/acordul APNDMS.

Art. 44.

Activitățile de cercetare științifică pe teritoriul PNDMS și ariilor naturale prevăzute la art.1, se desfășoară cu acordul administratorului, care le sprijină logistic și financiar, în limita posibilităților.

CAPITOLUL III. SANCTIUNI

Art. 47.

Încălcarea dispozițiilor prezentului regulament atrage după caz, răspunderea disciplinară, contravențională, penală, materială și/sau civilă, conform legislației în vigoare.

Art. 48.

(1) Aplicarea prevederilor prezentului Regulament este obligatorie pentru toate subiectele de drept.

(2) Competența de verificare a respectării prevederilor prezentului Regulament, revine personalului APNDMS și autorităților cu atribuții în domeniu.

(3) Personalul APNDMS împuternicit să aplice Regulamentul, își va declina calitatea cu legitimațiile de administrator, al căror format va fi popularizat în mass-media și pe panourile informative de la intrările în PNDMS.

Art. 49.

În îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, personalul APNDMS, are dreptul de a solicita legitimarea persoanelor care au comis fapte sau au fost surprinse încercând să comită fapte care constituie contravenții sau infracțiuni pe raza PNDMS și a ariilor naturale protejate prevăzute la art.1.

Art. 50.

Constatarea faptelor care constituie contravenții și aplicarea sancțiunilor, se face de către personalul APNDMS și de către personalul altor instituții ale statului, conform competențelor legale.

CAPITOLUL IV. DISPOZIȚII FINALE

Art. 51.

Prezentul Regulament poate fi modificat la propunerea APNDMS și a Consiliului Consultativ de Administrare, cu acordul Consiliului Științific.

Art. 52.

(1) Orice activități cu posibil impact semnificativ asupra mediului, desfășurate pe suprafața PNDMS și a ariilor naturale protejate prevăzute la art.1, se supun avizării prealabile de către APNDMS.

(2) Orice planuri/programe/proiecte, propuse a se derula/implementa pe suprafața PNDMS, se supun avizării de către APNDMS.